

Dr. Sc. Abedin Sutaj

Msheftësit e gojës (5)

(Guha shype dhe kuptimi i fjalëve t 'saj)

Për botuesin
Alban Fejzullahi

Redaktoi:
Sali Muzlijaj

Korrektori:
Abedin Sutaj

Përgatitja kompjuterike
Venera Alshiqi

Lena Graphic Design
Prishtinë, Tetor, 2022

Dr.sc. Abedin Sutaj

Msheftësit e gojës (5)

(Guha shype dhe kuptimi i fjalëve t 'saj)

Prishtinë, Tetor, 2022

Ket libër ua pruna si dhurat juve, e gjeneratave t'ardhme,

Ua kushtoj familjes Sutaj me plot dashni

Ky studim duhet t'lexohet n 'tansi pej fillimit dej n'funt. Masi n'fillim ish i shkrum n'form ditari, masanej e bana liber, studim per guhen shype. Secilla tem e marrun n'shqyrtim, a shterr dej n'funt. Kshtu, gjanat e permene n'fillim, shqyrtohen shpesh n'funt t'librit, e anasjelltas. Per qata lexone krejt libren.

Me fjalinë në këtë studim *Gjuha Shqipe*, duhet nënkuptuar para Shqipen, familje që i përkiste gjuha shqipe, e cila është zhduk.

Libri 1

Fjalët Shqipe të protoShqipes. Nuk kemi vetëm fjalë njërrrokëshe por kemi fjalë vetëm nga një tingull. Kuptimet e të gjitha këtyre fjalëve janë dhënë thellësisht nëpër të gjitha pjesët e librit Msheftësit e Gojës.

Në këtë pjesë të librit, kemi paraqit në tabela, fjalët e para të Shqipes, të cilat përshkruajnë, e japin pamjen, e bazës të para-shqipes t'lasht. Këto fjalë; janë brumi i guhes t'sodit. Kuptimin e tyre e kemi përshkruar perzgat krejt librit. Nga kjo, për tu kuptu fjalët e shenum/tyne (nga te+Yne, sepse nuk kemi T'yre, sepse nuk themi YRE, por YN, i YN,..., etj.) ma poshtë duhet t'lexohet libri n'tansi. Janë dhanë gardhimet me tana zanoret e mundshme, të cilat duke marrë parasysh; lashtësinë e shtrimjen e gjan, dikur të kësaj gjuhë, mund e kishte gjasa të përdoreshin njëkohësisht, duke krijuar dallime (të folmet) e para brenda para-shqipes.

Zanoret kanë ndryshuar më le(h)të, dhe shpeshtësia e ndryshimit të tyre, brenda fjalës, shihet në të gjitha gjuhët e botës. Zanoret ndryshojnë më shumë sesa bashkëtingëlloret, ato janë më të palëvizshme dhe mbesin (mesin, qe nderlidhet me kuptimin MASIN/MASEN/MASON,... dhe me rrënjën e si; MA=ME=MI=MU=MY=MO,..., etj.) më të qëndrueshme në kohë dhe hapësirë, derisa zanoret jo. Rrjedhimisht dallimet brenda gjuhës fillojnë në ndryshimin e zanoreve.

ABA/ABO/ABY/ABE/ABU/ABI

a) Nga rendit (renitja);

ABA = A + BA = AB+A ABO= A+ BO= AB+O ABY= A+BY= AB+Y ABE= A + BE= AB+E ABU= A + BU= AB+U ABI= A+ BI= AB+I	IBA = I + BA = IB+A IBO= I+ BO= IB+O IBY= I+BY= IB+Y IBE= I + BE= IB+E IBU= I + BU= IB+U IBI= I+ BI= IB+I	UBA = U + BA = UB+A UBO= U+ BO= UB+O UBY= U+BY= UB+Y UBE= U + BE= UB+E UBU= U + BU= UB+U UBI= U+ BI= UB+I
EBA = E + BA = EB+A EBO= E+ BO= EB+O EBY= E+BY= EB+Y EBE= E + BE= EB+E EBU= E + BU= EB+U EBE= E+ BE= EB+I	OBA = O + BA = OB+A OBO= O+ BO= OB+O OBY= O+BY= OB+Y OBO= O + BE= OB+E OBU= O + BU= OB+U OBO= O+ BI= OB+I	YBA = Y + BA = YB+A YBO= Y+ BO= YB+O YBY= Y+BY= YB+Y YBE= Y + BE= YB+E YBU= Y + BU= YB+U YBY= Y+ BI= YB+I

b) Nga renditja (renitja);

ABA = AB+A = A+BA ABO= AB+O = A+BO ABY= AB+Y = A+BY	IBA = IB+A = I+BA IBO= IB+O= I+BO IBY= IB+Y= I+BY	UBA = UB+A = U+BA UBO= UB+O= U+BO UBY= UB+Y= U+BY
---	---	---

$ABE = AB + E = A + BE$ $ABU = AB + U = A + BU$ $ABI = AB + I = A + BI$	$IBE = IB + E = I + BE$ $IBU = IB + U = I + BU$ $IBI = IB + I = I + BI$	$UBE = UB + E = U + BE$ $UBU = UB + U = U + BU$ $UBI = UB + I = U + BI$
$EBA = EB + A = E + BA$ $EBO = EB + O = E + BO$ $EBY = EB + Y = E + BY$ $EBE = EB + E = E + BE$ $EBU = EB + U = E + BU$ $EBE = EB + E = E + BI$	$OBA = OB + A = O + BA$ $OBO = OB + O = O + BO$ $OBY = OB + Y = O + BY$ $OBO = OB + E = O + BE$ $OBU = OB + U = O + BU$ $OBO = OB + I = O + BI$	$YBA = YB + A = Y + BA$ $YBO = YB + O = Y + BO$ $YBY = YB + Y = Y + BY$ $YBE = YB + E = Y + BE$ $YBU = YB + U = Y + BU$ $YBY = YB + I = Y + BI$

A	E	U	I	o	y
Aba	Eba	Uba	Iba	Oba	Yba
Abe	Ebe	Ube	Ibe	Obe	Ybe
Abi	Ebi	Ubi	Ibi	Obi	Ybi
Abu	Ebu	Ubu	Ibu	Obu	Ybu
Abo	Ebo	Ubo	Ibo	Obo	Ybo
Aby	Eby	Uby	Iby	Oby	yby

APA/APO/APY/APE/APU/API

a) Nga rendit (renitja);

$APA = A + PA = AP + A$ $APO = A + PO = AP + O$ $APY = A + PY = AP + Y$ $APE = A + PE = AP + E$ $APU = A + PU = AP + U$ $API = A + PI = AP + I$	$IPA = I + PA = IP + A$ $IPO = I + PO = IP + O$ $IPY = I + PY = IP + Y$ $IPE = I + PE = IP + E$ $IPU = I + PU = IP + U$ $IPI = I + PI = IP + I$	$UPA = U + PA = UP + A$ $UPO = U + PO = UP + O$ $UPY = U + PY = UP + Y$ $UPE = U + PE = UP + E$ $UPU = U + PU = UP + U$ $UPI = U + PI = UP + I$
$EPA = E + PA = EP + A$ $EPO = E + PO = EP + O$ $EPY = E + PY = EP + Y$ $EPE = E + PE = EP + E$ $EPU = E + PU = EP + U$ $EPE = E + PE = EP + I$	$OPA = O + PA = OP + A$ $OPO = O + PO = OP + O$ $OPY = O + PY = OP + Y$ $OPO = O + PE = OP + E$ $OPU = O + PU = OP + U$ $OPO = O + PI = OP + I$	$YPA = Y + PA = YP + A$ $YPO = Y + PO = YP + O$ $YPY = Y + PY = YP + Y$ $YPE = Y + PE = YP + E$ $YPU = Y + PU = YP + U$ $YPY = Y + PI = YP + I$

b) Nga renditja (renitja);

$APA = AP + A = A + PA$ $APO = AP + O = A + PO$ $APY = AP + Y = A + PY$ $APE = AP + E = A + PE$ $APU = AP + U = A + PU$	$IPA = IP + A = I + PA$ $IPO = IP + O = I + PO$ $IPY = IP + Y = I + PY$ $IPE = IP + E = I + PE$ $IPU = IP + U = I + PU$	$UPA = UP + A = U + PA$ $UPO = UP + O = U + PO$ $UPY = UP + Y = U + PY$ $UPE = UP + E = U + PE$ $UPU = UP + U = U + PU$
---	---	---

API= AP+I = A+PI	IPI= IP+I= I+PI	UPI= UP+I= U+PI
EPA = EP+A = E+PA EPO= EP+O= E+PO EPY= EP+Y= E+PY EPE= EP+E= E+PE EPU= EP+U= E+PU EPE= EP+E= E+PI	OPA = OP+A = O+PA OPO= OP+O= O+PO OPY= OP+Y= O+PY OPO= OP+E= O+PE OPU= OP+U= O+PU OPO= OP+I= O+PI	YPA = YP+A = Y+PA YPO= YP+O= Y+PO YPY= YP+Y= Y+PY YPE= YP+E= Y+PE YPU= YP+U= Y+PU YPY= YP+I= Y+PI

A	E	U	I	o	y
Apa	Epa	Upa	Ipa	Opa	Ypa
Ape	Epe	Upe	Ipe	Ope	Ype
Api	Epi	Upi	Ipi	Opi	Ypi
Apu	Epu	Upu	Ipu	Opu	Ypu
Apo	Epo	Upo	Ipo	Opo	Ypo
Apy	Epy	Upy	Ipy	Opy	ypy

ALA/ALO/ALY/ALE/ALU/ALI

c) Nga rendit (renitja);

ALA = A + LA = AL+A ALO= A+ LO= AL+O ALY= A+LY= AL+Y ALE= A + LE= AL+E ALU= A + LU= AL+U ALI= A+ LI= AL+I	ILA = I + LA = IL+A ILO= I+ LO= IL+O ILY= I+LY= IL+Y ILE= I + LE= IL+E ILU= I + LU= IL+U ILI= I+ LI= IL+I	ULA = U + LA = UL+A ULO= U+ LO= UL+O ULY= U+LY= UL+Y ULE= U + LE= UL+E ULU= U + LU= UL+U ULI= U+ LI= UL+I
ELA = E + LA = EL+A ELO= E+ LO= EL+O ELY= E+LY= EL+Y ELE= E + LE= EL+E ELU= E + LU= EL+U ELE= E+ LE= EL+I	OLA = O + LA = OL+A OLO= O+ LO= OL+O OLY= O+LY= OL+Y OLE= O + LE= OL+E OLU= O + LU= OL+U OLO= O+ LI= OL+I	YLA = Y + LA = YL+A YLO= Y+ LO= YL+O YLY= Y+LY= YL+Y YLE= Y + LE= YL+E YLU= Y + LU= YL+U YLY= Y+ LI= YL+I

d) Nga renditja (renitja);

ALA = AL+A = A+LA ALO= AL+O = A+LO ALY= AL+Y = A+LY	ILA = IL+A = I+LA ILO= IL+O= I+LO ILY= IL+Y= I+LY	ULA = UL+A = U+LA ULO= UL+O= U+LO ULY= UL+Y= U+LY
---	---	---

ALE= AL+E = A+LE ALU= AL+U = A+LU ALI= AL+I = A+LI	ILE= IL+E= I+LE ILU= IL+U= I+LU ILI= IL+I= I+LI	ULE= UL+E= U+LE ULU= UL+U= U+LU ULI= UL+I= U+LI
ELA = EL+A = E+LA ELO= EL+O= E+LO ELY= EL+Y= E+LY ELE= EL+E= E+LE ELU= EL+U= E+LU ELE= EL+E= E+LI	OLA = OL+A = O+LA OLO= OL+O= O+LO OLY= OL+Y= O+LY OLO= OL+E= O+LE OLU= OL+U= O+LU OLO= OL+I= O+LI	YLA = YL+A = Y+LA YLO= YL+O= Y+LO YLY= YL+Y= Y+LY YLE= YL+E= Y+LE YLU= YL+U= Y+LU YLY= YL+I= Y+LI

A	E	U	I	o	y
Ala	Ela	Ula	Ila	Ola	Yla
Ale	Ele	Ule	Ile	Ole	Yle
Ali	Eli	Uli	Ili	Oli	Yli
Alu	Elu	Ulu	Ilu	Olu	Ylu
Alo	Elo	Ulo	Ilo	Olo	Ylo
Aly	Ely	Uly	Ily	Oly	yly

ALLA/ALLO/ALLY/ALLE/ALLU/ALLI

e) Nga rendit (renitja);

ALLA = A + LLA = ALL+A ALLO= A+ LLO= ALL+O ALLY= A+LLY= ALL+Y ALLE= A + LLE= ALL+E ALLU= A + LLU= ALL+U ALLI= A+ LLI= ALL+I	ILLA = I + LLA = ILL+A ILLO= I+ LLO= ILL+O ILLY= I+LLY= ILL+Y ILLE= I + LLE= ILL+E ILLU= I + LLU= ILL+U ILLI= I+ LLI= ILL+I	ULLA = U + LLA = ULL+A ULLO= U+ LLO= ULL+O ULLY= U+LLY= ULL+Y ULLE= U + LLE= ULL+E ULLU= U + LLU= ULL+U ULLI= U+ LLI= ULL+I
ELLA = E + LLA = ELL+A ELLO= E+ LLO= ELL+O ELLY= E+LLY= ELL+Y ELLE= E + LLE= ELL+E ELLU= E + LLU= ELL+U ELLE= E+ LLE= ELL+I	OLLA = O + LLA = OLL+A OLLO= O+ LLO= OLL+O OLLY= O+LLY= OLL+Y OLLE= O + LLE= OLL+E OLLU= O + LLU= OLL+U OLLO= O+ LLI= OLL+I	YLLA = Y + LLA = YLL+A YLLO= Y+ LLO= YLL+O YLLY= Y+LLY= YLL+Y YLLE= Y + LLE= YLL+E YLLU= Y + LLU= YLL+U YLLY= Y+ LLI= YLL+I

f) Nga renditja (renitja);

ALLA = ALL+A = A+LLA ALLO= ALL+O = A+LLO ALLY= ALL+Y = A+LLY ALLE= ALL+E = A+LLE ALLU= ALL+U = A+LLU ALLI= ALL+I = A+LLI	ILLA = ILL+A = I+LLA ILLO= ILL+O= I+LLO ILLY= ILL+Y= I+LLY ILLE= ILL+E= I+LLE ILLU= ILL+U= I+LLU ILLI= ILL+I= I+LLI	ULLA = ULL+A = U+LLA ULLO= ULL+O= U+LLO ULLY= ULL+Y= U+LLY ULLE= ULL+E= U+LLE ULLU= ULL+U= U+LLU ULLI= ULL+I= U+LLI
ELLA = ELL+A = E+LLA ELLO= ELL+O= E+LLO ELLY= ELL+Y= E+LLY ELLE= ELL+E= E+LLE ELLU= ELL+U= E+LLU ELLE= ELL+E= E+LLI	OLLA = OLL+A = O+LLA OLLO= OLL+O= O+LLO OLLY= OLL+Y= O+LLY OLLO= OLL+E= O+LLE OLLU= OLL+U= O+LLU OLLO= OLL+I= O+LLI	YLLA = YLL+A = Y+LLA YLLO= YLL+O= Y+LLO YLLY= YLL+Y= Y+LLY YLLE= YLL+E= Y+LLE YLLU= YLL+U= Y+LLU YLLY= YLL+I= Y+LLI

A	E	U	I	o	y
Alla	Ella	Ulla	Illa	Olla	Ylla
Alle	Elle	Ulle	Ille	Olle	Ylle
Alli	Elli	Ulli	Illi	Olli	Ylli
Allu	Ellu	Ullu	Illu	Ollu	Yllu
Allo	Ello	Ullo	Illo	Ollo	Yllo
Ally	Elly	Ully	Illy	Olly	yilly
	Emnimi i mundshëm, I qelles	Shënimi ULL-zanore, është Emnimi I hapësinës, e cila qendron në anën e kundërt të qellës, simetrike/barazlargum në krahasim me sipërfaqen e tokës.			

AMA/AMO/AMY/AME/AMU/AMI

a) Nga rendit (renitja);

AMA = A + MA = AM+A AMO= A+ MO= AM+O AMY= A+MY= AM+Y AME= A + ME= AM+E AMU= A + MU= AM+U AMI= A+ MI= AM+I	IMA = I + MA = IM+A IMO= I+ MO= IM+O IMY= I+MY= IM+Y IME= I + ME= IM+E IMU= I + MU= IM+U IMI= I+ MI= IM+I	UMA = U + MA = UM+A UMO= U+ MO= UM+O UMY= U+MY= UM+Y UME= U + ME= UM+E UMU= U + MU= UM+U UMI= U+ MI= UM+I
EMA = E + MA = EM+A EMO= E+ MO= EM+O EMY= E+MY= EM+Y EME= E + ME= EM+E	OMA = O + MA = OM+A OMO= O+ MO= OM+O OMY= O+MY= OM+Y OMO= O + ME= OM+E	YMA = Y + MA = YM+A YMO= Y+ MO= YM+O YMY= Y+MY= YM+Y YME= Y + ME= YM+E

EMU= E + MU= EM+U EME= E+ ME= EM+I	OMU= O + MU= OM+U OMO= O+ MI= OM+I	YMU= Y + MU= YM+U YMY= Y+ MI= YM+I
---------------------------------------	---------------------------------------	---------------------------------------

b) Nga renditja (renitja);

AMA = AM+A = A+MA AMO= AM+O = A+MO AMY= AM+Y = A+MY AME= AM+E = A+ME AMU= AM+U = A+MU AMI= AM+I = A+MI	IMA = IM+A = I+MA IMO= IM+O= I+MO IMY= IM+Y= I+MY IME= IM+E= I+ME IMU= IM+U= I+MU IMI= IM+I= I+MI	UMA = UM+A = U+MA UMO= UM+O= U+MO UMY= UM+Y= U+MY UME= UM+E= U+ME UMU= UM+U= U+MU UMI= UM+I= U+MI
EMA = EM+A = E+MA EMO= EM+O= E+MO EMY= EM+Y= E+MY EME= EM+E= E+ME EMU= EM+U= E+MU EME= EM+E= E+MI	OMA = OM+A = O+MA OMO= OM+O= O+MO OMY= OM+Y= O+MY OMO= OM+E= O+ME OMU= OM+U= O+MU OMO= OM+I= O+MI	YMA = YM+A = Y+MA YMO= YM+O= Y+MO YMY= YM+Y= Y+MY YME= YM+E= Y+ME YMU= YM+U= Y+MU YMY= YM+I= Y+MI

A	E	U	I	o	y
Ama	Ema	Uma	Ima	Oma	Yma
Ame	Eme	Ume	Ime	Ome	Yme
Ami	Emi	Umi	Imi	Omi	Ymi
Amu	Emu	Umu	Imu	Omu	Ymu
Amo	Emo	Umo	Imo	Omo	Ymo
Amy	Emy	Umy	Imy	Omy	ymy
Pershkruan hapesiren, vendin, ku MA-het materia, gjesendi, Ana, ..., ku MA-het dhe epet MA-jtja, pra AM dhe MA, prej nga AM'MA ose AM+MA=AMA/AME/AMU, ..., etj.					

ANA/ANO/ANY/ANE/ANU/ANI

c) Nga rendit (renitja);

ANA = A + NA = AN+A ANO= A+ NO= AN+O ANY= A+NY= AN+Y ANE= A + NE= AN+E ANU= A + NU= AN+U	INA = I + NA = IN+A INO= I+ NO= IN+O INY= I+NY= IN+Y INE= I + NE= IN+E INU= I + NU= IN+U	UNA = U + NA = UN+A UNO= U+ NO= UN+O UNY= U+NY= UN+Y UNE= U + NE= UN+E UNU= U + NU= UN+U
--	--	--

ANI= A+ NI= AN+I	INI= I+ NI= IN+I	UNI= U+ NI= UN+I
ENA = E + NA = EN+A ENO= E+ NO= EN+O ENY= E+NY= EN+Y ENE= E + NE= EN+E ENU= E + NU= EN+U ENE= E+ NE= EN+I	ONA = O + NA = ON+A ONO= O+ NO= ON+O ONY= O+NY= ON+Y ONO= O + NE= ON+E ONU= O + NU= ON+U ONO= O+ NI= ON+I	YNA = Y + NA = YN+A YNO= Y+ NO= YN+O YNY= Y+NY= YN+Y YNE= Y + NE= YN+E YNU= Y + NU= YN+U YNY= Y+ NI= YN+I

d) Nga renditja (renitja);

ANA = AN+A = A+NA ANO= AN+O = A+NO ANY= AN+Y = A+NY ANE= AN+E = A+NE ANU= AN+U = A+NU ANI= AN+I = A+NI	INA = IN+A = I+NA INO= IN+O= I+NO INY= IN+Y= I+NY INE= IN+E= I+NE INU= IN+U= I+NU INI= IN+I= I+NI	UNA = UN+A = U+NA UNO= UN+O= U+NO UNY= UN+Y= U+NY UNE= UN+E= U+NE UNU= UN+U= U+NU UNI= UN+I= U+NI
ENA = EN+A = E+NA ENO= EN+O= E+NO ENY= EN+Y= E+NY ENE= EN+E= E+NE ENU= EN+U= E+NU ENE= EN+E= E+NI	ONA = ON+A = O+NA ONO= ON+O= O+NO ONY= ON+Y= O+NY ONO= ON+E= O+NE ONU= ON+U= O+NU ONO= ON+I= O+NI	YNA = YN+A = Y+NA YNO= YN+O= Y+NO YNY= YN+Y= Y+NY YNE= YN+E= Y+NE YNU= YN+U= Y+NU YNY= YN+I= Y+NI

A	E	U	I	o	y
Ana	Ena	Una	Ina	Ona	Yna
Ane	Ene	Une	Ine	One	Yne
Ani	Eni	Uni	Ini	Oni	Yni
Anu	Enu	Unu	Inu	Onu	Ynu
Ano	Eno	Uno	Ino	Ono	Yno
Any	Eny	Uny	Iny	Ony	yny

AGA/AGO/AGY/AGE/AGU/AGI

e) Nga rendit (renitja);

AGA = A + GA = AG+A AGO= A+ GO= AG+O AGY= A+GY= AG+Y	IGA = I + GA = IG+A IGO= I+ GO= IG+O IGY= I+GY= IG+Y	UGA = U + GA = UG+A UGO= U+ GO= UG+O UGY= U+GY= UG+Y
--	--	--

AGE= A + GE= AG+E AGU= A + GU= AG+U AGI= A+ GI= AG+I	IGE= I + GE= IG+E IGU= I + GU= IG+U IGI= I+ GI= IG+I	UGE= U + GE= UG+E UGU= U + GU= UG+U UGI= U+ GI= UG+I
EGA = E + GA = EG+A EGO= E+ GO= EG+O EGY= E+GY= EG+Y EGE= E + GE= EG+E EGU= E + GU= EG+U EGE= E+ GE= EG+I	OGA = O + GA = OG+A OGO= O+ GO= OG+O OGY= O+GY= OG+Y OGO= O + GE= OG+E OGU= O + GU= OG+U OGO= O+ GI= OG+I	YGA = Y + GA = YG+A YGO= Y+ GO= YG+O YGY= Y+GY= YG+Y YGE= Y + GE= YG+E YGU= Y + GU= YG+U YGY= Y+ GI= YG+I

f) Nga renditja (renitja);

AGA = AG+A = A+GA AGO= AG+O = A+GO AGY= AG+Y = A+GY AGE= AG+E = A+GE AGU= AG+U = A+GU AGI= AG+I = A+GI	IGA = IG+A = I+GA IGO= IG+O= I+GO IGY= IG+Y= I+GY IGE= IG+E= I+GE IGU= IG+U= I+GU IGI= IG+I= I+GI	UGA = UG+A = U+GA UGO= UG+O= U+GO UGY= UG+Y= U+GY UGE= UG+E= U+GE UGU= UG+U= U+GU UGI= UG+I= U+GI
EGA = EG+A = E+GA EGO= EG+O= E+GO EGY= EG+Y= E+GY EGE= EG+E= E+GE EGU= EG+U= E+GU EGE= EG+E= E+GI	OGA = OG+A = O+GA OGO= OG+O= O+GO OGY= OG+Y= O+GY OGO= OG+E= O+GE OGU= OG+U= O+GU OGO= OG+I= O+GI	YGA = YG+A = Y+GA YGO= YG+O= Y+GO YGY= YG+Y= Y+GY YGE= YG+E= Y+GE YGU= YG+U= Y+GU YGY= YG+I= Y+GI

A	E	U	I	o	y
Aga	Ega	Uga	Iga	Oga	Yga
Age	Ege	Uge	Ige	Oge	Yge
Agi	Egi	Ugi	Igi	Ogi	Ygi
Agu	Egu	Ugu	Igu	Ogu	Ygu
Ago	Ego	Ugo	Igo	Ogo	Ygo
Agy	Egy	Ugy	Igy	Ogy	Ygy

AGJA/AGJO/AGJY/AGJE/AGJU/AGJI

a) Nga rendit (renitja);

AGJA = A + GJA = AGJ+A AGJO= A+ GJO= AGJ+O AGJY= A+GJY= AGJ+Y AGJE= A + GJE= AGJ+E AGJU= A + GJU= AGJ+U	IGJA = I + GJA = IGJ+A IGJO= I+ GJO= IGJ+O IGJY= I+GJY= IGJ+Y IGJE= I + GJE= IGJ+E IGJU= I + GJU= IGJ+U	UGJA = U + GJA = UGJ+A UGJO= U+ GJO= UGJ+O UGJY= U+GJY= UGJ+Y UGJE= U + GJE= UGJ+E UGJU= U + GJU= UGJ+U
---	---	---

AGJI= A+ GJI= AGJ+I	IGJI= I+ GJI= IGJ+I	UGJI= U+ GJI= UGJ+I
EGJA = E + GJA = EGJ+A EGJO= E+ GJO= EGJ+O EGJY= E+GJY= EGJ+Y EGJE= E + GJE= EGJ+E EGJU= E + GJU= EGJ+U EGJE= E+ GJE= EGJ+I	OGJA = O + GJA = OGJ+A OGJO= O+ GJO= OGJ+O OGJY= O+GJY= OGJ+Y OGJO= O + GJE= OGJ+E OGJU= O + GJU= OGJ+U OGJO= O+ GJI= OGJ+I	YGJA = Y + GJA = YGJ+A YGJO= Y+ GJO= YGJ+O YGJY= Y+GJY= YGJ+Y YGJE= Y + GJE= YGJ+E YGJU= Y + GJU= YGJ+U YGJY= Y+ GJI= YGJ+I

b) Nga renditja (renitja);

AGJA = AGJ+A = A+GJA AGJO= AGJ+O = A+GJO AGJY= AGJ+Y = A+GJY AGJE= AGJ+E = A+GJE AGJU= AGJ+U = A+GJU AGJI= AGJ+I = A+GJI	IGJA = IGJ+A = I+GJA IGJO= IGJ+O= I+GJO IGJY= IGJ+Y= I+GJY IGJE= IGJ+E= I+GJE IGJU= IGJ+U= I+GJU IGJI= IGJ+I= I+GJI	UGJA = UGJ+A = U+GJA UGJO= UGJ+O= U+GJO UGJY= UGJ+Y= U+GJY UGJE= UGJ+E= U+GJE UGJU= UGJ+U= U+GJU UGJI= UGJ+I= U+GJI
EGJA = EGJ+A = E+GJA EGJO= EGJ+O= E+GJO EGJY= EGJ+Y= E+GJY EGJE= EGJ+E= E+GJE EGJU= EGJ+U= E+GJU EGJE= EGJ+E= E+GJI	OGJA = OGJ+A = O+GJA OGJO= OGJ+O= O+GJO OGJY= OGJ+Y= O+GJY OGJO= OGJ+E= O+GJE OGJU= OGJ+U= O+GJU OGJO= OGJ+I= O+GJI	YGJA = YGJ+A = Y+GJA YGJO= YGJ+O= Y+GJO YGJY= YGJ+Y= Y+GJY YGJE= YGJ+E= Y+GJE YGJU= YGJ+U= Y+GJU YGJY= YGJ+I= Y+GJI

A	E	U	I	o	y
Agja	Egja	Ugja	Igja	Ogja	Ygja
Agje	Egje	Ugje	Igje	Ogje	Ygje
Agji	Egji	Ugji	Igji	Ogji	Ygji
Agju	Egju	Ugju	Igju	Ogju	Ygju
Agjo	Egjo	Ugjo	Igjo	Ogjo	Ygjo
Agjy	Egjy	Ugjy	Igjy	Ogjy	ygjy

ARA/ARO/ARY/ARE/ARU/ARI

c) Nga rendit (renitja);

ARA = A + RA = AR+A ARO= A+ RO= AR+O ARY= A+RY= AR+Y ARE= A + RE= AR+E ARU= A + RU= AR+U ARI= A+ RI= AR+I	IRA = I + RA = IR+A IRO= I+ RO= IR+O IRY= I+RY= IR+Y IRE= I + RE= IR+E IRU= I + RU= IR+U IRI= I+ RI= IR+I	URA = U + RA = UR+A URO= U+ RO= UR+O URY= U+RY= UR+Y URE= U + RE= UR+E URU= U + RU= UR+U URI= U+ RI= UR+I
--	--	--

$ERA = E + RA = ER+A$ $ERO = E + RO = ER+O$ $ERY = E + RY = ER+Y$ $ERE = E + RE = ER+E$ $ERU = E + RU = ER+U$ $ERE = E + RE = ER+I$	$ORA = O + RA = OR+A$ $ORO = O + RO = OR+O$ $ORY = O + RY = OR+Y$ $ORO = O + RE = OR+E$ $ORU = O + RU = OR+U$ $ORO = O + RI = OR+I$	$YRA = Y + RA = YR+A$ $YRO = Y + RO = YR+O$ $YRY = Y + RY = YR+Y$ $YRE = Y + RE = YR+E$ $YRU = Y + RU = YR+U$ $YRY = Y + RI = YR+I$
--	--	--

d) Nga renditja (renitja);

$ARA = AR+A = A+RA$ $ARO = AR+O = A+RO$ $ARY = AR+Y = A+RY$ $ARE = AR+E = A+RE$ $ARU = AR+U = A+RU$ $ARI = AR+I = A+RI$	$IRA = IR+A = I+RA$ $IRO = IR+O = I+RO$ $IRY = IR+Y = I+RY$ $IRE = IR+E = I+RE$ $IRU = IR+U = I+RU$ $IRI = IR+I = I+RI$	$URA = UR+A = U+RA$ $URO = UR+O = U+RO$ $URY = UR+Y = U+RY$ $URE = UR+E = U+RE$ $URU = UR+U = U+RU$ $URI = UR+I = U+RI$
$ERA = ER+A = E+RA$ $ERO = ER+O = E+RO$ $ERY = ER+Y = E+RY$ $ERE = ER+E = E+RE$ $ERU = ER+U = E+RU$ $ERE = ER+E = E+RI$	$ORA = OR+A = O+RA$ $ORO = OR+O = O+RO$ $ORY = OR+Y = O+RY$ $ORO = OR+E = O+RE$ $ORU = OR+U = O+RU$ $ORO = OR+I = O+RI$	$YRA = YR+A = Y+RA$ $YRO = YR+O = Y+RO$ $YRY = YR+Y = Y+RY$ $YRE = YR+E = Y+RE$ $YRU = YR+U = Y+RU$ $YRY = YR+I = Y+RI$

A	E	U	I	o	y
Ara	Era	Ura	Ira	Ora	Yra
Are	Ere	Ure	Ire	Ore	Yre
Ari	Eri	Uri	Iri	Ori	Yri
Aru	Eru	Uru	Iru	Oru	Yru
Aro	Ero	Uro	Iro	Oro	Yro
Ary	Ery	Ury	Iry	Ory	yry

ARRA/ARRO/ARRY/ARRE/ARRU/ARRI

e) Nga rendit (renitja);

$ARRA = A + RRA = ARR+A$ $ARRO = A + RRO = ARR+O$ $ARRY = A + RRY = ARR+Y$ $ARRE = A + RRE = ARR+E$ $ARRU = A + RRU = ARR+U$ $ARRI = A + RRI = ARR+I$	$IRRA = I + RRA = IRR+A$ $IRRO = I + RRO = IRR+O$ $IRRY = I + RRY = IRR+Y$ $IRRE = I + RRE = IRR+E$ $IRRU = I + RRU = IRR+U$ $IRRI = I + RRI = IRR+I$	$URRA = U + RRA = URR+A$ $URRO = U + RRO = URR+O$ $URRY = U + RRY = URR+Y$ $URRE = U + RRE = URR+E$ $URRU = U + RRU = URR+U$ $URRI = U + RRI = URR+I$
--	--	--

$ERRA = E + RRA = ERR+A$ $ERRO= E+ RRO= ERR+O$ $ERRY= E+RRY= ERR+Y$ $ERRE= E + RRE= ERR+E$ $ERRU= E + RRU= ERR+U$ $ERRE= E+ RRE= ERR+I$	$ORRA = O + RRA = ORR+A$ $ORRO= O+ RRO= ORR+O$ $ORRY= O+RRY= ORR+Y$ $ORRO= O + RRE= ORR+E$ $ORRU= O + RRU= ORR+U$ $ORRO= O+ RRI= ORR+I$	$YRRA = Y + RRA = YRR+A$ $YRRO= Y+ RRO= YRR+O$ $YRRY= Y+RRY= YRR+Y$ $YRRE= Y + RRE= YRR+E$ $YRRU= Y + RRU= YRR+U$ $YRRY= Y+ RRI= YRR+I$
--	--	--

f) Nga renditja (renitja);

$ARRA = ARR+A = A+RRA$ $ARRO= ARR+O = A+RRO$ $ARRY= ARR+Y = A+RRY$ $ARRE= ARR+E = A+RRE$ $ARRU= ARR+U = A+RRU$ $ARRI= ARR+I = A+RRI$	$IRRA = IRR+A = I+RRA$ $IRRO= IRR+O= I+RRO$ $IRRY= IRR+Y= I+RRY$ $IRRE= IRR+E= I+RRE$ $IRRU= IRR+U= I+RRU$ $IRRI= IRR+I= I+RRI$	$URRA = URR+A = U+RRA$ $URRO= URR+O= U+RRO$ $URRY= URR+Y= U+RRY$ $URRE= URR+E= U+RRE$ $URRU= URR+U= U+RRU$ $URRI= URR+I= U+RRI$
$ERRA = ERR+A = E+RRA$ $ERRO= ERR+O= E+RRO$ $ERRY= ERR+Y= E+RRY$ $ERRE= ERR+E= E+RRE$ $ERRU= ERR+U= E+RRU$ $ERRE= ERR+E= E+RRI$	$ORRA = ORR+A = O+RRA$ $ORRO= ORR+O= O+RRO$ $ORRY= ORR+Y= O+RRY$ $ORRO= ORR+E= O+RRE$ $ORRU= ORR+U= O+RRU$ $ORRO= ORR+I= O+RRI$	$YRRA = YRR+A = Y+RRA$ $YRRO= YRR+O= Y+RRO$ $YRRY= YRR+Y= Y+RRY$ $YRRE= YRR+E= Y+RRE$ $YRRU= YRR+U= Y+RRU$ $YRRY= YRR+I= Y+RRI$

A	E	U	I	o	y
Arra	Erra	Urta	Irra	Orra	Yrra
Arre	Erre	Urre	Irre	Orre	Yrre
Arri	Erri	Urri	Irri	Orra	Yrri
Arru	Erru	Urru	Irru	Orru	Yrru
Arro	Erro	Urro	Irro	Orra	Yrro
Arry	Erry	Urry	Irry	Orry	yrry

AVA/AVO/AVY/AVE/AVU/AVI

g) Nga rendit (renitja);

$AVA = A + VA = AV+A$ $AVO= A+ VO= AV+O$ $AVY= A+VY= AV+Y$ $AVE= A + VE= AV+E$ $AVU= A + VU= AV+U$ $AVI= A+ VI= AV+I$	$IVA = I + VA = IV+A$ $IVO= I+ VO= IV+O$ $IVY= I+VY= IV+Y$ $IVE= I + VE= IV+E$ $IVU= I + VU= IV+U$ $IVI= I+ VI= IV+I$	$UVA = U + VA = UV+A$ $UVO= U+ VO= UV+O$ $UVY= U+VY= UV+Y$ $UVE= U + VE= UV+E$ $UVU= U + VU= UV+U$ $UVI= U+ VI= UV+I$
--	--	--

EVA = E + VA = EV+A EVO= E+ VO= EV+O EVY= E+VY= EV+Y EVE= E + VE= EV+E EVU= E + VU= EV+U EVE= E+ VE= EV+I	OVA = O + VA = OV+A OVO= O+ VO= OV+O OVY= O+VY= OV+Y OVO= O + VE= OV+E OVU= O + VU= OV+U OVO= O+ VI= OV+I	YVA = Y + VA = YV+A YVO= Y+ VO= YV+O YVY= Y+VY= YV+Y YVE= Y + VE= YV+E YVU= Y + VU= YV+U YVY= Y+ VI= YV+I
--	--	--

h) Nga renditja (renitja, ku ren ka kuptimin ran, dhe ran ka kuptimin bazë me ran'an, ran +an=ran);

AVA = AV+A = A+VA AVO= AV+O = A+VO AVY= AV+Y = A+VY AVE= AV+E = A+VE AVU= AV+U = A+VU AVI= AV+I = A+VI	IVA = IV+A = I+VA IVO= IV+O= I+VO IVY= IV+Y= I+VY IVE= IV+E= I+VE IVU= IV+U= I+VU IVI= IV+I= I+VI	UVA = UV+A = U+VA UVO= UV+O= U+VO UVY= UV+Y= U+VY UVE= UV+E= U+VE UVU= UV+U= U+VU UVI= UV+I= U+VI
EVA = EV+A = E+VA EVO= EV+O= E+VO EVY= EV+Y= E+VY EVE= EV+E= E+VE EVU= EV+U= E+VU EVE= EV+E= E+VI	OVA = OV+A = O+VA OVO= OV+O= O+VO OVY= OV+Y= O+VY OVO= OV+E= O+VE OVU= OV+U= O+VU OVO= OV+I= O+VI	YVA = YV+A = Y+VA YVO= YV+O= Y+VO YVY= YV+Y= Y+VY YVE= YV+E= Y+VE YVU= YV+U= Y+VU YVY= YV+I= Y+VI

A	E	U	I	o	y
Ava	Eva	Uva	Iva	Ova	Yva
Ave	Eve	Uve	Ive	Ove	Yve
Avi	Evi	Uvi	Ivi	Ovi	Yvi
Avu	Evu	Uvu	Ivu	Ovu	Yvu
Avo	Evo	Uvo	Ivo	Ovo	Yvo
Avy	Evy	Uvy	Ivy	Ovy	yvy

AFA/AFO/AFY/AFE/AFU/AFI

i) Nga rendit (renitja);

AFA = A + FA = AF+A AFO= A+ FO= AF+O AFY= A+FY= AF+Y AFE= A + FE= AF+E AFU= A + FU= AF+U AFI= A+ FI= AF+I	IFA = I + FA = IF+A IFO= I+ FO= IF+O IFY= I+FY= IF+Y IFE= I + FE= IF+E IFU= I + FU= IF+U IFI= I+ FI= IF+I	UFA = U + FA = UF+A UFO= U+ FO= UF+O UFY= U+FY= UF+Y UFE= U + FE= UF+E UFU= U + FU= UF+U UFI= U+ FI= UF+I
--	--	--

EFA = E + FA = EF+A EFO= E+ FO= EF+O EFY= E+FY= EF+Y EFE= E + FE= EF+E EFU= E + FU= EF+U EFE= E+ FE= EF+I	OFA = O + FA = OF+A OFO= O+ FO= OF+O OFY= O+FY= OF+Y OFO= O + FE= OF+E OFU= O + FU= OF+U OFO= O+ FI= OF+I	YFA = Y + FA = YF+A YFO= Y+ FO= YF+O YFY= Y+FY= YF+Y YFE= Y + FE= YF+E YFU= Y + FU= YF+U YFY= Y+ FI= YF+I
--	--	--

j) Nga renditja (renitja);

AFA = AF+A = A+FA AFO= AF+O = A+FO AFY= AF+Y = A+FY AFE= AF+E = A+FE AFU= AF+U = A+FU AFI= AF+I = A+FI	IFA = IF+A = I+FA IFO= IF+O= I+FO IFY= IF+Y= I+FY IFE= IF+E= I+FE IFU= IF+U= I+FU IFI= IF+I= I+FI	UFA = UF+A = U+FA UFO= UF+O= U+FO UFY= UF+Y= U+FY UFE= UF+E= U+FE UFU= UF+U= U+FU UFI= UF+I= U+FI
EFA = EF+A = E+FA EFO= EF+O= E+FO EFY= EF+Y= E+FY EFE= EF+E= E+FE EFU= EF+U= E+FU EFE= EF+E= E+FI	OFA = OF+A = O+FA OFO= OF+O= O+FO OFY= OF+Y= O+FY OFO= OF+E= O+FE OFU= OF+U= O+FU OFO= OF+I= O+FI	YFA = YF+A = Y+FA YFO= YF+O= Y+FO YFY= YF+Y= Y+FY YFE= YF+E= Y+FE YFU= YF+U= Y+FU YFY= YF+I= Y+FI

A	E	U	I	o	y
Afa	Efa	Ufa	Ifa	Ofa	Yfa
Afe	Efe	Ufe	Ife	Ofe	Yfe
Afi	Efi	Ufi	Ifi	Ofi	Yfi
Afu	Efu	Ufu	Ifu	Ofu	Yfu
Afo	Efo	Ufo	Ifo	Ofo	Yfo
Afy	Efy	Ufy	Ify	Ofy	yfy

ASA/ASO/ASY/ASE/ASU/ASI

k) Nga rendit (renitja);

ASA = A + SA = AS+A ASO= A+ SO= AS+O ASY= A+SY= AS+Y ASE= A + SE= AS+E ASU= A + SU= AS+U ASI= A+ SI= AS+I	ISA = I + SA = IS+A ISO= I+ SO= IS+O ISY= I+SY= IS+Y ISE= I + SE= IS+E ISU= I + SU= IS+U ISI= I+ SI= IS+I	USA = U + SA = US+A USO= U+ SO= US+O USY= U+SY= US+Y USE= U + SE= US+E USU= U + SU= US+U USI= U+ SI= US+I
ESA = E + SA = ES+A ESO= E+ SO= ES+O	OSA = O + SA = OS+A OSO= O+ SO= OS+O	YSA = Y + SA = YS+A YSO= Y+ SO= YS+O

$ESY = E + SY = ES + Y$ $ESE = E + SE = ES + E$ $ESU = E + SU = ES + U$ $ESE = E + SE = ES + I$	$OSY = O + SY = OS + Y$ $OSO = O + SE = OS + E$ $OSU = O + SU = OS + U$ $OSO = O + SI = OS + I$	$YSY = Y + SY = YS + Y$ $YSE = Y + SE = YS + E$ $YSU = Y + SU = YS + U$ $YSY = Y + SI = YS + I$
--	--	--

1) Nga renditja (renitja);

$ASA = AS + A = A + SA$ $ASO = AS + O = A + SO$ $ASY = AS + Y = A + SY$ $ASE = AS + E = A + SE$ $ASU = AS + U = A + SU$ $ASI = AS + I = A + SI$	$ISA = IS + A = I + SA$ $ISO = IS + O = I + SO$ $ISY = IS + Y = I + SY$ $ISE = IS + E = I + SE$ $ISU = IS + U = I + SU$ $ISI = IS + I = I + SI$	$USA = US + A = U + SA$ $USO = US + O = U + SO$ $USY = US + Y = U + SY$ $USE = US + E = U + SE$ $USU = US + U = U + SU$ $USI = US + I = U + SI$
$ESA = ES + A = E + SA$ $ESO = ES + O = E + SO$ $ESY = ES + Y = E + SY$ $ESE = ES + E = E + SE$ $ESU = ES + U = E + SU$ $ESE = ES + E = E + SI$	$OSA = OS + A = O + SA$ $OSO = OS + O = O + SO$ $OSY = OS + Y = O + SY$ $OSE = OS + E = O + SE$ $OSU = OS + U = O + SU$ $OSO = OS + I = O + SI$	$YSA = YS + A = Y + SA$ $YSO = YS + O = Y + SO$ $YSY = YS + Y = Y + SY$ $YSE = YS + E = Y + SE$ $YSU = YS + U = Y + SU$ $YSY = YS + I = Y + SI$

A	E	U	I	o	y
Asa	Esa	Usa	Isa	Osa	Ysa
Ase	Ese	Use	Ise	Ose	Yse
Asi	Esi	Usi	Isi	Osi	Ysi
Asu	Esu	Usu	Isu	Osu	Ysu
Aso	Eso	Uso	Iso	Oso	Yso
Asy	Esy	Usy	Isy	Osy	ysy

ASHA/ASHO/ASHY/ASHE/ASHU/ASHI

g) Nga rendit (renitja);

$ASHA = A + SHA = ASH + A$ $ASHO = A + SHO = ASH + O$ $ASHY = A + SHY = ASH + Y$ $ASHE = A + SHE = ASH + E$ $ASHU = A + SHU = ASH + U$ $ASHI = A + SHI = ASH + I$	$ISHA = I + SHA = ISH + A$ $ISHO = I + SHO = ISH + O$ $ISHY = I + SHY = ISH + Y$ $ISHE = I + SHE = ISH + E$ $ISHU = I + SHU = ISH + U$ $ISHI = I + SHI = ISH + I$	$USHA = U + SHA = USH + A$ $USHO = U + SHO = USH + O$ $USHY = U + SHY = USH + Y$ $USHE = U + SHE = USH + E$ $USHU = U + SHU = USH + U$ $USHI = U + SHI = USH + I$
$ESHA = E + SHA = ESH + A$ $ESHO = E + SHO = ESH + O$ $ESHY = E + SHY = ESH + Y$	$OSHA = O + SHA = OSH + A$ $OSHO = O + SHO = OSH + O$	$YSHA = Y + SHA = YSH + A$ $YSHO = Y + SHO = YSH + O$

ESHE= E + SHE= ESH+E ESHU= E + SHU= ESH+U ESHE= E+ SHE= ESH+I	OSHY= O+SHY= OSH+Y OSHO= O + SHE= OSH+E OSHU= O + SHU= OSH+U OSHO= O+ SHI= OSH+I	YSHY= Y+SHY= YSH+Y YSHE= Y + SHE= YSH+E YSHU= Y + SHU= YSH+U YSHY= Y+ SHI= YSH+I
---	---	---

h) Nga renditja (renitja);

ASHA = ASH+A = A+SHA ASHO= ASH+O = A+SHO ASHY= ASH+Y = A+SHY ASHE= ASH+E = A+SHE ASHU= ASH+U = A+SHU ASHI= ASH+I = A+SHI	ISHA = ISH+A = I+SHA ISHO= ISH+O= I+SHO ISHY= ISH+Y= I+SHY ISHE= ISH+E= I+SHE ISHU= ISH+U= I+SHU ISHI= ISH+I= I+SHI	USHA = USH+A = U+SHA USHO= USH+O= U+SHO USHY= USH+Y= U+SHY USHE= USH+E= U+SHE USHU= USH+U= U+SHU USHI= USH+I= U+SHI
ESHA = ESH+A = E+SHA ESHO= ESH+O= E+SHO ESHY= ESH+Y= E+SHY ESHE= ESH+E= E+SHE ESHU= ESH+U= E+SHU ESHE= ESH+E= E+SHI	OSHA = OSH+A = O+SHA OSHO= OSH+O= O+SHO OSHY= OSH+Y= O+SHY OSHO= OSH+E= O+SHE OSHU= OSH+U= O+SHU OSHO= OSH+I= O+SHI	YSHA = YSH+A = Y+SHA YSHO= YSH+O= Y+SHO YSHY= YSH+Y= Y+SHY YSHE= YSH+E= Y+SHE YSHU= YSH+U= Y+SHU YSHY= YSH+I= Y+SHI

A	E	U	I	o	y
Asha	Esha	Usha	Isha	Osha	Ysha
Ashe	Eshe	Ushe	Ishe	Oshe	Yshe
Ashi	Eshi	Ushi	Ishi	Oshi	Yshi
Ashu	Eshu	Ushu	Ishu	Oshu	Yshu
Asho	Esho	Usho	Isho	Osho	Ysho
Ashy	Eshy	Ushy	Ishy	Oshy	yshy

AZA/AZO/AZY/AZE/AZU/AZI

i) Nga rendit (renitja);

AZA = A + ZA = AZ+A AZO= A+ ZO= AZ+O AZY= A+ZY= AZ+Y AZE= A + ZE= AZ+E AZU= A + ZU= AZ+U AZI= A+ ZI= AZ+I	IZA = I + ZA = IZ+A IZO= I+ ZO= IZ+O IZY= I+ZY= IZ+Y IZE= I + ZE= IZ+E IZU= I + ZU= IZ+U IZI= I+ ZI= IZ+I	UZA = U + ZA = UZ+A UZO= U+ ZO= UZ+O UZY= U+ZY= UZ+Y UZE= U + ZE= UZ+E UZU= U + ZU= UZ+U UZI= U+ ZI= UZ+I
EZA = E + ZA = EZ+A EZO= E+ ZO= EZ+O EZY= E+ZY= EZ+Y EZE= E + ZE= EZ+E	OZA = O + ZA = OZ+A OZO= O+ ZO= OZ+O OZY= O+ZY= OZ+Y OZO= O + ZE= OZ+E	YZA = Y + ZA = YZ+A YZO= Y+ ZO= YZ+O YZY= Y+ZY= YZ+Y YZE= Y + ZE= YZ+E

EZU= E + ZU= EZ+U EZE= E+ ZE= EZ+I	OZU= O + ZU= OZ+U OZO= O+ ZI= OZ+I	YZU= Y + ZU= YZ+U YZY= Y+ ZI= YZ+I
---------------------------------------	---------------------------------------	---------------------------------------

j) Nga renditja (renitja);

AZA = AZ+A = A+ZA AZO= AZ+O = A+ZO AZY= AZ+Y = A+ZY AZE= AZ+E = A+ZE AZU= AZ+U = A+ZU AZI= AZ+I = A+ZI	IZA = IZ+A = I+ZA IZO= IZ+O= I+ZO IZY= IZ+Y= I+ZY IZE= IZ+E= I+ZE IZU= IZ+U= I+ZU IZI= IZ+I= I+ZI	UZA = UZ+A = U+ZA UZO= UZ+O= U+ZO UZY= UZ+Y= U+ZY UZE= UZ+E= U+ZE UZU= UZ+U= U+ZU UZI= UZ+I= U+ZI
EZA = EZ+A = E+ZA EZO= EZ+O= E+ZO EZY= EZ+Y= E+ZY EZE= EZ+E= E+ZE EZU= EZ+U= E+ZU EZE= EZ+E= E+ZI	OZA = OZ+A = O+ZA OZO= OZ+O= O+ZO OZY= OZ+Y= O+ZY OZO= OZ+E= O+ZE OZU= OZ+U= O+ZU OZO= OZ+I= O+ZI	YZA = YZ+A = Y+ZA YZO= YZ+O= Y+ZO YZY= YZ+Y= Y+ZY YZE= YZ+E= Y+ZE YZU= YZ+U= Y+ZU YZY= YZ+I= Y+ZI

A	E	U	I	o	y
Aza	Eza	Uza	Iza	Oza	Yza
Aze	Eze	Uze	Ize	Oze	Yze
Azi	Ezi	Uzi	Izi	Ozi	Yzi
Azu	Ezu	Uzu	Izu	Ozu	Yzu
Azo	Ezo	Uzo	Izo	Ozo	Yzo
Azy	Ezy	Uzy	Izy	Ozy	yzy

ADA/ADO/ADY/ADE/ADU/ADI

k) Nga rendit (renitja);

ADA = A + DA = AD+A ADO= A+ DO= AD+O ADY= A+DY= AD+Y ADE= A + DE= AD+E ADU= A + DU= AD+U ADI= A+ DI= AD+I	IDA = I + DA = ID+A IDO= I+ DO= ID+O IDY= I+DY= ID+Y IDE= I + DE= ID+E IDU= I + DU= ID+U IDI= I+ DI= ID+I	UDA = U + DA = UD+A UDO= U+ DO= UD+O UDY= U+DY= UD+Y UDE= U + DE= UD+E UDU= U + DU= UD+U UDI= U+ DI= UD+I
EDA = E + DA = ED+A EDO= E+ DO= ED+O EDY= E+DY= ED+Y EDE= E + DE= ED+E EDU= E + DU= ED+U EDE= E+ DE= ED+I	ODA = O + DA = OD+A ODO= O+ DO= OD+O ODY= O+DY= OD+Y ODO= O + DE= OD+E ODU= O + DU= OD+U ODO= O+ DI= OD+I	YDA = Y + DA = YD+A YDO= Y+ DO= YD+O YDY= Y+DY= YD+Y YDE= Y + DE= YD+E YDU= Y + DU= YD+U YDY= Y+ DI= YD+I

l) Nga renditja (renitja);

$ADA = AD+A = A+DA$ $ADO= AD+O = A+DO$ $ADY= AD+Y = A+DY$ $ADE= AD+E = A+DE$ $ADU= AD+U = A+DU$ $ADI= AD+I = A+DI$	$IDA = ID+A = I+DA$ $IDO= ID+O= I+DO$ $IDY= ID+Y= I+DY$ $IDE= ID+E= I+DE$ $IDU= ID+U= I+DU$ $IDI= ID+I= I+DI$	$UDA = UD+A = U+DA$ $UDO= UD+O= U+DO$ $UDY= UD+Y= U+DY$ $UDE= UD+E= U+DE$ $UDU= UD+U= U+DU$ $UDI= UD+I= U+DI$
$EDA = ED+A = E+DA$ $EDO= ED+O= E+DO$ $EDY= ED+Y= E+DY$ $EDE= ED+E= E+DE$ $EDU= ED+U= E+DU$ $EDE= ED+E= E+DI$	$ODA = OD+A = O+DA$ $ODO= OD+O= O+DO$ $ODY= OD+Y= O+DY$ $ODO= OD+E= O+DE$ $ODU= OD+U= O+DU$ $ODO= OD+I= O+DI$	$YDA = YD+A = Y+DA$ $YDO= YD+O= Y+DO$ $YDY= YD+Y= Y+DY$ $YDE= YD+E= Y+DE$ $YDU= YD+U= Y+DU$ $YDY= YD+I= Y+DI$

A	E	U	I	o	y
Ada	Eda	Uda	Ida	Oda	Yda
Ade	Ede	Ude	Ide	Ode	Yde
Adi	Edi	Udi	Idi	Odi	Ydi
Adu	Edu	Udu	Idu	Odu	Ydu
Ado	Edo	Udo	Ido	Odo	Ydo
Ady	Edy	Udy	Idy	Ody	ydy

ADHA/ADHO/ADHY/ADHE/ADHU/ADHI

m) Nga rendit (renitja);

$ADHA = A + DHA =$ $ADH+A$ $ADHO= A+ DHO=$ $ADH+O$ $ADHY= A+DHY= ADH+Y$ $ADHE= A + DHE= ADH+E$ $ADHU= A + DHU=$ $ADH+U$ $ADHI= A+ DHI= ADH+I$	$IDHA = I + DHA = IDH+A$ $IDHO= I+ DHO= IDH+O$ $IDHY= I+DHY= IDH+Y$ $IDHE= I + DHE= IDH+E$ $IDHU= I + DHU= IDH+U$ $IDHI= I+ DHI= IDH+I$	$UDHA = U + DHA =$ $UDH+A$ $UDHO= U+ DHO=$ $UDH+O$ $UDHY= U+DHY= UDH+Y$ $UDHE= U + DHE= UDH+E$ $UDHU= U + DHU=$ $UDH+U$ $UDHI= U+ DHI= UDH+I$
$EDHA = E + DHA =$ $EDH+A$ $EDHO= E+ DHO= EDH+O$ $EDHY= E+DHY= EDH+Y$ $EDHE= E + DHE= EDH+E$ $EDHU= E + DHU= EDH+U$ $EDHE= E+ DHE= EDH+I$	$ODHA = O + DHA =$ $ODH+A$ $ODHO= O+ DHO=$ $ODH+O$ $ODHY= O+DHY= ODH+Y$ $ODHO= O + DHE=$ $ODH+E$	$YDHA = Y + DHA =$ $YDH+A$ $YDHO= Y+ DHO=$ $YDH+O$ $YDHY= Y+DHY= YDH+Y$ $YDHE= Y + DHE= YDH+E$

	$ODHU = O + DHU =$ $ODH+U$ $ODHO = O + DHI = ODH+I$	$YDHU = Y + DHU =$ $YDH+U$ $YDHY = Y + DHI = YDH+I$
--	---	---

n) Nga renditja (renitja);

$ADHA = ADH+A =$ $A+DHA$ $ADHO = ADH+O =$ $A+DHO$ $ADHY = ADH+Y =$ $A+DHY$ $ADHE = ADH+E = A+DHE$ $ADHU = ADH+U =$ $A+DHU$ $ADHI = ADH+I = A+DHI$	$IDHA = IDH+A = I+DHA$ $IDHO = IDH+O = I+DHO$ $IDHY = IDH+Y = I+DHY$ $IDHE = IDH+E = I+DHE$ $IDHU = IDH+U = I+DHU$ $IDHI = IDH+I = I+DHI$	$UDHA = UDH+A =$ $U+DHA$ $UDHO = UDH+O = U+DHO$ $UDHY = UDH+Y = U+DHY$ $UDHE = UDH+E = U+DHE$ $UDHU = UDH+U = U+DHU$ $UDHI = UDH+I = U+DHI$
$EDHA = EDH+A = E+DHA$ $EDHO = EDH+O = E+DHO$ $EDHY = EDH+Y = E+DHY$ $EDHE = EDH+E = E+DHE$ $EDHU = EDH+U = E+DHU$ $EDHI = EDH+I = E+DHI$	$ODHA = ODH+A =$ $O+DHA$ $ODHO = ODH+O = O+DHO$ $ODHY = ODH+Y = O+DHY$ $ODHE = ODH+E = O+DHE$ $ODHU = ODH+U = O+DHU$ $ODHO = ODH+I = O+DHI$	$YDHA = YDH+A =$ $Y+DHA$ $YDHO = YDH+O = Y+DHO$ $YDHY = YDH+Y = Y+DHY$ $YDHE = YDH+E = Y+DHE$ $YDHU = YDH+U = Y+DHU$ $YDHY = YDH+I = Y+DHI$

A	E	U	I	o	y
Adha	Edha	Udha	Idha	Odha	Ydha
Adhe	Edhe	Udhe	Idhe	Odhe	Ydhe
Adhi	Edhi	Udhi	Idhi	Odhi	Ydhi
Adhu	Edhu	Udhu	Idhu	Odhu	Ydhu
Adho	Edho	Udho	Idho	Odho	Ydho
Adhy	Edhy	Udhy	Idhy	Odhy	Ydhy

ACA/ACO/ACY/ACE/ACU/ACI

o) Nga rendit (renitja);

$ACA = A + CA = AC+A$ $ACO = A + CO = AC+O$ $ACY = A + CY = AC+Y$ $ACE = A + CE = AC+E$ $ACU = A + CU = AC+U$ $ACI = A + CI = AC+I$	$ICA = I + CA = IC+A$ $ICO = I + CO = IC+O$ $ICY = I + CY = IC+Y$ $ICE = I + CE = IC+E$ $ICU = I + CU = IC+U$ $ICI = I + CI = IC+I$	$UCA = U + CA = UC+A$ $UCO = U + CO = UC+O$ $UCY = U + CY = UC+Y$ $UCE = U + CE = UC+E$ $UCU = U + CU = UC+U$ $UCI = U + CI = UC+I$
--	--	--

ECA = E + CA = EC+A ECO= E+ CO= EC+O ECY= E+CY= EC+Y ECE= E + CE= EC+E ECU= E + CU= EC+U ECE= E+ CE= EC+I	OCA = O + CA = OC+A OCO= O+ CO= OC+O OCY= O+CY= OC+Y OCO= O + CE= OC+E OCU= O + CU= OC+U OCO= O+ CI= OC+I	YCA = Y + CA = YC+A YCO= Y+ CO= YC+O YCY= Y+CY= YC+Y YCE= Y + CE= YC+E YCU= Y + CU= YC+U YCY= Y+ CI= YC+I
--	--	--

p) Nga renditja (renitja);

ACA = AC+A = A+CA ACO= AC+O = A+CO ACY= AC+Y = A+CY ACE= AC+E = A+CE ACU= AC+U = A+CU ACI= AC+I = A+CI	ICA = IC+A = I+CA ICO= IC+O= I+CO ICY= IC+Y= I+CY ICE= IC+E= I+CE ICU= IC+U= I+CU ICI= IC+I= I+CI	UCA = UC+A = U+CA UCO= UC+O= U+CO UCY= UC+Y= U+CY UCE= UC+E= U+CE UCU= UC+U= U+CU UCI= UC+I= U+CI
ECA = EC+A = E+CA ECO= EC+O= E+CO ECY= EC+Y= E+CY ECE= EC+E= E+CE ECU= EC+U= E+CU ECE= EC+E= E+CI	OCA = OC+A = O+CA OCO= OC+O= O+CO OCY= OC+Y= O+CY OCO= OC+E= O+CE OCU= OC+U= O+CU OCO= OC+I= O+CI	YCA = YC+A = Y+CA YCO= YC+O= Y+CO YCY= YC+Y= Y+CY YCE= YC+E= Y+CE YCU= YC+U= Y+CU YCY= YC+I= Y+CI

A	E	U	I	o	y
Aca	Eca	Uca	Ica	Oca	Yca
Ace	Ece	Uce	Ice	Oce	Yce
Aci	Eci	Uci	Ici	Oci	Yci
Acu	Ecu	Ucu	Icu	Ocu	Ycu
Aco	Eco	Uco	Ico	Oco	Yco
Acy	Ecy	Ucy	Icy	Ocy	ycy

AZHA/AZHO/AZHY/AZHE/AZHU/AZHI

q) Nga rendit (renitja);

AZHA = A + ZHA = AZH+A AZHO= A+ ZHO= AZH+O AZHY= A+ZHY= AZH+Y AZHE= A + ZHE= AZH+E AZHU= A + ZHU= AZH+U AZHI= A+ ZHI= AZH+I	IZHA = I + ZHA = IZH+A IZHO= I+ ZHO= IZH+O IZHY= I+ZHY= IZH+Y IZHE= I + ZHE= IZH+E IZHU= I + ZHU= IZH+U IZHI= I+ ZHI= IZH+I	UZHA = U + ZHA = UZH+A UZHO= U+ ZHO= UZH+O UZHY= U+ZHY= UZH+Y UZHE= U + ZHE= UZH+E UZHU= U + ZHU= UZH+U UZHI= U+ ZHI= UZH+I
--	--	--

EZHA = E + ZHA = EZH+A EZHO= E+ ZHO= EZH+O EZHY= E+ZHY= EZH+Y EZHE= E + ZHE= EZH+E EZHU= E + ZHU= EZH+U EZHE= E+ ZHE= EZH+I	OZHA = O + ZHA = OZH+A OZHO= O+ ZHO= OZH+O OZHY= O+ZHY= OZH+Y OZHO= O + ZHE= OZH+E OZHU= O + ZHU= OZH+U OZHO= O+ ZHI= OZH+I	YZHA = Y + ZHA = YZH+A YZHO= Y+ ZHO= YZH+O YZHY= Y+ZHY= YZH+Y YZHE= Y + ZHE= YZH+E YZHU= Y + ZHU= YZH+U YZHY= Y+ ZHI= YZH+I
--	---	---

r) Nga renditja (renitja);

AZHA = AZH+A = A+ZHA AZHO= AZH+O = A+ZHO AZHY= AZH+Y = A+ZHY AZHE= AZH+E = A+ZHE AZHU= AZH+U = A+ZHU AZHI= AZH+I = A+ZHI	IZHA = IZH+A = I+ZHA IZHO= IZH+O= I+ZHO IZHY= IZH+Y= I+ZHY IZHE= IZH+E= I+ZHE IZHU= IZH+U= I+ZHU IZHI= IZH+I= I+ZHI	UZHA = UZH+A = U+ZHA UZHO= UZH+O= U+ZHO UZHY= UZH+Y= U+ZHY UZHE= UZH+E= U+ZHE UZHU= UZH+U= U+ZHU UZHI= UZH+I= U+ZHI
EZHA = EZH+A = E+ZHA EZHO= EZH+O= E+ZHO EZHY= EZH+Y= E+ZHY EZHE= EZH+E= E+ZHE EZHU= EZH+U= E+ZHU EZHE= EZH+E= E+ZHI	OZHA = OZH+A = O+ZHA OZHO= OZH+O= O+ZHO OZHY= OZH+Y= O+ZHY OZHO= OZH+E= O+ZHE OZHU= OZH+U= O+ZHU OZHO= OZH+I= O+ZHI	YZHA = YZH+A = Y+ZHA YZHO= YZH+O= Y+ZHO YZHY= YZH+Y= Y+ZHY YZHE= YZH+E= Y+ZHE YZHU= YZH+U= Y+ZHU YZHY= YZH+I= Y+ZHI

A	E	U	I	o	y
Azha	Ezha	Uzha	Izha	Ozha	Yzha
Azhe	Ezhe	Uzhe	Izhe	Ozhe	Yzhe
Azhi	Ezhi	Uzhi	Izhi	Ozhi	Yzhi
Azhu	Ezhu	Uzhu	Izhu	Ozhu	Yzhu
Azho	Ezho	Uzho	Izho	Ozho	Yzho
Azhy	Ezhy	Uzhy	Izhy	Ozhy	yzhy

ATA/ATO/ATY/ATE/ATU/ATI

s) Nga rendit (renitja);

ATA = A + TA = AT+A ATO= A+ TO= AT+O ATY= A+TY= AT+Y ATE= A + TE= AT+E ATU= A + TU= AT+U ATI= A+ TI= AT+I	ITA = I + TA = IT+A ITO= I+ TO= IT+O ITY= I+TY= IT+Y ITE= I + TE= IT+E ITU= I + TU= IT+U ITI= I+ TI= IT+I	UTA = U + TA = UT+A UTO= U+ TO= UT+O UTY= U+TY= UT+Y UTE= U + TE= UT+E UTU= U + TU= UT+U UTI= U+ TI= UT+I
ETA = E + TA = ET+A	OTA = O + TA = OT+A	YTA = Y + TA = YT+A

ETO= E+ TO= ET+O ETY= E+TY= ET+Y ETE= E + TE= ET+E ETU= E + TU= ET+U ETE= E+ TE= ET+I	OTO= O+ TO= OT+O OTY= O+TY= OT+Y OTO= O + TE= OT+E OTU= O + TU= OT+U OTO= O+ TI= OT+I	YTO= Y+ TO= YT+O YTY= Y+TY= YT+Y YTE= Y + TE= YT+E YTU= Y + TU= YT+U YTY= Y+ TI= YT+I
---	---	---

t) Nga renditja (renitja);

ATA = AT+A = A+TA ATO= AT+O = A+TO ATY= AT+Y = A+TY ATE= AT+E = A+TE ATU= AT+U = A+TU ATI= AT+I = A+TI	ITA = IT+A = I+TA ITO= IT+O= I+TO ITY= IT+Y= I+TY ITE= IT+E= I+TE ITU= IT+U= I+TU ITI= IT+I= I+TI	UTA = UT+A = U+TA UTO= UT+O= U+TO UTY= UT+Y= U+TY UTE= UT+E= U+TE UTU= UT+U= U+TU UTI= UT+I= U+TI
ETA = ET+A = E+TA ETO= ET+O= E+TO ETY= ET+Y= E+TY ETE= ET+E= E+TE ETU= ET+U= E+TU ETE= ET+E= E+TI	OTA = OT+A = O+TA OTO= OT+O= O+TO OTY= OT+Y= O+TY OTO= OT+E= O+TE OTU= OT+U= O+TU OTO= OT+I= O+TI	YTA = YT+A = Y+TA YTO= YT+O= Y+TO YTY= YT+Y= Y+TY YTE= YT+E= Y+TE YTU= YT+U= Y+TU YTY= YT+I= Y+TI

A	E	U	I	o	y
Ata	Eta	Uta	Ita	Ota	Yta
Ate	Ete	Ute	Ite	Ote	Yte
Ati	Eti	Uti	Iti	Oti	Yti
Atu	Etu	Utu	Itu	Otu	Ytu
Ato	Eto	Uto	Ito	Oto	Yto
Aty	Ety	Uty	Ity	Oty	yty

ATHA/ATHO/ATHY/ATHE/ATHU/ATHI

u) Nga rendit (renitja);

ATHA = A + THA = ATH+A ATHO= A+ THO= ATH+O ATHY= A+THY= ATH+Y ATHE= A + THE= ATH+E ATHU= A + THU= ATH+U ATHI= A+ THI= ATH+I	ITHA = I + THA = ITH+A ITHO= I+ THO= ITH+O ITHY= I+THY= ITH+Y ITHE= I + THE= ITH+E ITHU= I + THU= ITH+U ITHI= I+ THI= ITH+I	UTHA = U + THA = UTH+A UTHO= U+ THO= UTH+O UTHY= U+THY= UTH+Y UTHE= U + THE= UTH+E UTHU= U + THU= UTH+U UTHI= U+ THI= UTH+I
ETHA = E + THA = ETH+A ETHO= E+ THO= ETH+O	OTHA = O + THA = OTH+A	YTHA = Y + THA = YTH+A

ETHY= E+THY= ETH+Y ETHE= E + THE= ETH+E ETHU= E + THU= ETH+U ETHE= E+ THE= ETH+I	OTHO= O+ THO= OTH+O OTHY= O+THY= OTH+Y OTHO= O + THE= OTH+E OTHU= O + THU= OTH+U OTHO= O+ THI= OTH+I	YTHO= Y+ THO= YTH+O YTHY= Y+THY= YTH+Y YTHE= Y + THE= YTH+E YTHU= Y + THU= YTH+U YTHY= Y+ THI= YTH+I
---	--	--

v) Nga renditja (renitja);

ATHA = ATH+A = A+THA ATHO= ATH+O = A+THO ATHY= ATH+Y = A+THY ATHE= ATH+E = A+THE ATHU= ATH+U = A+THU ATHI= ATH+I = A+THI	ITHA = ITH+A = I+THA ITHO= ITH+O= I+THO ITHY= ITH+Y= I+THY ITHE= ITH+E= I+THE ITHU= ITH+U= I+THU ITHI= ITH+I= I+THI	UTHA = UTH+A = U+THA UTHO= UTH+O= U+THO UTHY= UTH+Y= U+THY UTHE= UTH+E= U+THE UTHU= UTH+U= U+THU UTHI= UTH+I= U+THI
ETHA = ETH+A = E+THA ETHO= ETH+O= E+THO ETHY= ETH+Y= E+THY ETHE= ETH+E= E+THE ETHU= ETH+U= E+THU ETHE= ETH+E= E+THI	OTHA = OTH+A = O+THA OTHO= OTH+O= O+THO OTHY= OTH+Y= O+THY OTHO= OTH+E= O+THE OTHU= OTH+U= O+THU OTHO= OTH+I= O+THI	YTHA = YTH+A = Y+THA YTHO= YTH+O= Y+THO YTHY= YTH+Y= Y+THY YTHE= YTH+E= Y+THE YTHU= YTH+U= Y+THU YTHY= YTH+I= Y+THI

A	E	U	I	o	y
Atha	Etha	Utha	Itha	Otha	Ytha
Athe	Ethe	Uthe	Ithe	Othe	Ythe
Athi	Ethi	Uthi	Ithi	Othi	Ythi
Athu	Ethu	Uthu	Ithu	Othu	Ythu
Atho	Etho	Utho	Itho	Otho	Ytho
Athy	Ethy	Uthy	Ithy	Othy	ythy

AiA/AiO/AiY/AiE/AiU/Aii(Ai)

a) Nga rendit (renitja);

AIA = A + IA = AI+A AIO= A+ IO= AI+O AIY= A+IY= AI+Y AIE= A + IE= AI+E AIU= A + IU= AI+U AII= A+ II= AI+I	IIA = I + IA = II+A IIO= I+ IO= II+O IIY= I+IY= II+Y IIE= I + IE= II+E IIU= I + IU= II+U III= I+ II= I+II	UIA = U + IA = UI+A UIO= U+ IO= UI+O UIY= U+IY= UI+Y UIE= U + IE= UI+E UIU= U + IU= UI+U UII= U+ II= UI+I
EIA = E + IA = EI+A EIO= E+ IO= EI+O EiY= E+IY= EI+Y EIE= E + IE= EI+E	OIA = O + IA = OI+A OIO= O+ IO= OI+O OIY= O+IY= OI+Y OIO= O + IE= OI+E	YIA = Y +IA = YI+A YIO= Y+ IO= YI+O YiY= Y+IY= YI+Y YIE= Y + IE= YI+E

EIU= E + IU= EI+U EIE= E+ IE= EI+I	OIU= O + IU= OI+U OIO= O+ IO= OI+I	YIU= Y + IU= YI+U YIY= Y+ II= YI+I
---------------------------------------	---------------------------------------	---------------------------------------

b) Nga renditja (renitja);

AIA = AI+A = A+IA AIO= AI+O = A+IO AIY= AI+Y = A+IY AIE= AI+E = A+IE AIU= AI+U = A+IU AII= AI+I = AI+I	IIA = II+A = I+IA IIO= II+O= I+IO IIY= II+Y= I+IY IIE= II+E= I+IE IIU= II+U= I+IU III= II+I= II+I	UIA = UI+A = U+IA UIO= UI+O= U+IO UIY= UI+Y= U+IY UIE= UI+E= U+IE UIU= UI+U= U+IU UII= UI+I= U+II
EIA = EI+A = E+IA EIO= EI+O= E+IO EIY= EI+Y= E+IY EIE= EI+E= E+IE EIU= EI+U= E+IU EIE= EI+E= E+II	OIA = OI+A = O+IA OIO= OI+O= O+IO OIY= OI+Y= O+IY OIO= OI+E= O+IE OIU= OI+U= O+IU OIO= OI+I= O+II	YIA = YI+A = Y+IA YIO= YI+O= Y+IO YIY= YI+Y= Y+IY YIE= YI+E= Y+IE YIU= YI+U= Y+IU YIY= YI+I= Y+II

A	E	U	I	o	y
Aia	Eia	Uia	Iia	Oia	Yia
Aie	Eie	Uie	Iie	Oie	Yie
Aii	Eii	Uii	Iii	Oii	Yii
Aiu	Eiu	Uiu	Iiu	Oiu	Yiu
Aio	Eio	Uio	Iio	Oio	Yio
Aiy	Eiy	Uiy	Iiy	Oiy	Yiy

AKA/AKO/AKY/AKE/AKU/AKI

w) Nga rendit (renitja);

AKA = A + KA = AK+A AKO= A+ KO= AK+O AKY= A+KY= AK+Y AKE= A + KE= AK+E AKU= A + KU= AK+U AKI= A+ KI= AK+I	IKA = I + KA = IK+A IKO= I+ KO= IK+O IKY= I+KY= IK+Y IKE= I + KE= IK+E IKU= I + KU= IK+U IKI= I+ KI= IK+I	UKA = U + KA = UK+A UKO= U+ KO= UK+O UKY= U+KY= UK+Y UKE= U + KE= UK+E UKU= U + KU= UK+U UKI= U+ KI= UK+I
EKA = E + KA = EK+A EKO= E+ KO= EK+O EKY= E+KY= EK+Y EKE= E + KE= EK+E	OKA = O + KA = OK+A OKO= O+ KO= OK+O OKY= O+KY= OK+Y OKO= O + KE= OK+E	YKA = Y + KA = YK+A YKO= Y+ KO= YK+O YKY= Y+KY= YK+Y YKE= Y + KE= YK+E

EKU= E + KU= EK+U EKE= E+ KE= EK+I	OKU= O + KU= OK+U OKO= O+ KI= OK+I	YKU= Y + KU= YK+U YKY= Y+ KI= YK+I
---------------------------------------	---------------------------------------	---------------------------------------

x) Nga renditja (renitja);

AKA = AK+A = A+KA AKO= AK+O = A+KO AKY= AK+Y = A+KY AKE= AK+E = A+KE AKU= AK+U = A+KU AKI= AK+I = A+KI	IKA = IK+A = I+KA IKO= IK+O= I+KO IKY= IK+Y= I+KY IKE= IK+E= I+KE IKU= IK+U= I+KU IKI= IK+I= I+KI	UKA = UK+A = U+KA UKO= UK+O= U+KO UKY= UK+Y= U+KY UKE= UK+E= U+KE UKU= UK+U= U+KU UKI= UK+I= U+KI
EKA = EK+A = E+KA EKO= EK+O= E+KO EKY= EK+Y= E+KY EKE= EK+E= E+KE EKU= EK+U= E+KU EKE= EK+E= E+KI	OKA = OK+A = O+KA OKO= OK+O= O+KO OKY= OK+Y= O+KY OKO= OK+E= O+KE OKU= OK+U= O+KU OKO= OK+I= O+KI	YKA = YK+A = Y+KA YKO= YK+O= Y+KO YKY= YK+Y= Y+KY YKE= YK+E= Y+KE YKU= YK+U= Y+KU YKY= YK+I= Y+KI

A	E	U	I	o	y
Aka	Eka	Uka	Ika	Oka	Yka
Ake	Eke	Uke	Ike	Oke	Yke
Aki	Eki	Uki	Iki	Oki	Yki
Aku	EkU	Uku	Iku	OkU	Yku
Ako	Eko	Uko	Iko	Oko	Yko
Aky	Eky	Uky	Iky	Oky	yky

AQA/AQO/AQY/AQE/AQU/AQI

y) Nga rendit (renitja);

AQA = A + QA = AQ+A AQO= A+ QO= AQ+O AQY= A+QY= AQ+Y AQE= A + QE= AQ+E AQU= A + QU= AQ+U AQI= A+ QI= AQ+I	IQA = I + QA = IQ+A IQO= I+ QO= IQ+O IQY= I+QY= IQ+Y IQE= I + QE= IQ+E IQU= I + QU= IQ+U IQI= I+ QI= IQ+I	UQA = U + QA = UQ+A UQO= U+ QO= UQ+O UQY= U+QY= UQ+Y UQE= U + QE= UQ+E UQU= U + QU= UQ+U UQI= U+ QI= UQ+I
EQA = E + QA = EQ+A EQO= E+ QO= EQ+O EQY= E+QY= EQ+Y EQE= E + QE= EQ+E EQU= E + QU= EQ+U EQE= E+ QE= EQ+I	OQA = O + QA = OQ+A OQO= O+ QO= OQ+O OQY= O+QY= OQ+Y OQO= O + QE= OQ+E OQU= O + QU= OQ+U OQO= O+ QI= OQ+I	YQA = Y + QA = YQ+A YQO= Y+ QO= YQ+O YQY= Y+QY= YQ+Y YQE= Y + QE= YQ+E YQU= Y + QU= YQ+U YQY= Y+ QI= YQ+I

--	--	--

z) Nga renditja (renitja);

$AQA = AQ+A = A+QA$ $AQO = AQ+O = A+QO$ $AQY = AQ+Y = A+QY$ $AQE = AQ+E = A+QE$ $AQU = AQ+U = A+QU$ $AQI = AQ+I = A+QI$	$IQA = IQ+A = I+QA$ $IQO = IQ+O = I+QO$ $IQY = IQ+Y = I+QY$ $IQE = IQ+E = I+QE$ $IQU = IQ+U = I+QU$ $IQI = IQ+I = I+QI$	$UQA = UQ+A = U+QA$ $UQO = UQ+O = U+QO$ $UQY = UQ+Y = U+QY$ $UQE = UQ+E = U+QE$ $UQU = UQ+U = U+QU$ $UQI = UQ+I = U+QI$
$EQA = EQ+A = E+QA$ $EQO = EQ+O = E+QO$ $EQY = EQ+Y = E+QY$ $EQE = EQ+E = E+QE$ $EQU = EQ+U = E+QU$ $EQE = EQ+E = E+QI$	$OQA = OQ+A = O+QA$ $OQO = OQ+O = O+QO$ $OQY = OQ+Y = O+QY$ $OQE = OQ+E = O+QE$ $OQU = OQ+U = O+QU$ $OQO = OQ+I = O+QI$	$YQA = YQ+A = Y+QA$ $YQO = YQ+O = Y+QO$ $YQY = YQ+Y = Y+QY$ $YQE = YQ+E = Y+QE$ $YQU = YQ+U = Y+QU$ $YQY = YQ+I = Y+QI$

A	E	U	I	o	y
Aqa	Eqa	Uqa	Iqa	Oqa	Yqa
Aqe	Eqe	Uqe	Iqe	Oqe	Yqe
Aqi	Eqi	Uqi	Iqi	Oqi	Yqi
Aqu	Equ	Uqu	Iqu	Oqu	Yqu
Aqo	Eqo	Uqo	Iqo	Oqo	Yqo
Aqy	Eqy	Uqy	Iqy	Oqy	yqy

LIBRI 2

No ro;

Nkoft se e lejohet fjala-Rroba, dhe e përjashton fjalën Tesha, atëherë nuk kemi nevojë të themi V(eshje) por duhet të themi V(RROBJE), çka nuk është asnjë grime e drejt, dhe aspak shqipe.

Sepse fjala T(esha) e trupit) dhe V(esha) e tyne kanë lidhje njana me tjetrën (Esha~Esa). Megjithatë fjala Rroba siç duket erdh me Vllahet dhe Arumunet në Shqipërinë e Jugut, dhe në 'marrëveshjen' gjuhësore e përjashtuan fjalën shqipe-tesha, duke përdorur fjalën sllave-rroba/roba.

KERVETI/KREVATI/SHTRAT

Prej kah vije fjala KERVET?

Mund të jetë nga gjuha tjetër. KERVET ka lidhje me KORE, ashtu nga fjala me të njëjtën strukturë si; KORAVT=KORAVET= KERAVET=KER'VET, pra gjësend si KORE i ndërtuar, me siguri nga druni ose guri, ose material tjetër për tu shtri në të, dhe kuptohet për të fjetur/fjetun. Por në trajtën KREVET, mund të ketë strukturën KRE= pra KRYT, dhe VET në kuptimin VUT, pra KREVET= KRE VUT, duke përshkrua gjësendin i cili shërben për ta nu kryt/Kret.

Duke marrë parasysh të gjitha shpjegimet e dej tashme, për krijimin e fjalëve, mënyrën e marimit/ndërtimit të tyre, mund të shohim se është përbërë nga dy fjalë kryesore të lidhura njëra me tjetrën duke krijuar tërësinë / tansin, me kuptimin e ri, të formës të re. Kështu Shtratit me kuptimet si SHTRU=SHTRO=SHTRE, ..ashtu duke dhënë veprimin e Shtre - mjes, si veprim kryesore dhe qellim kryesor i ndërtimit të shtratit për tu shtre- në të. Si dhe pjesa "rapashtesa" AT, pra SHTRA,=SHTRE në gjatësinë AT, si dhe pjesë e fjalës RAT, pra UNE JAM RAT NUK MUJ ME U QU. Nga kjo vijmë në përfundim se ky mozaik i fjalëzave krijon laramani kuptimesh përbrenda fjalës se vetme; SHTRAT. Prej nga kemi; SHTRA/SHTRE/SHTRO/SHTRU/SHTRI,...+AT/ET/OT/UT/IT,... prej nga pjesët AT/ET/IT/UT/O//YT, përshkruajnë gjatësinë në hapësirën me përmasat për të cilat kemi fol shumë here; A, O, U, I, Y; E;..., etj.

Prej nga kuptojmë se kemi të bëjmë me shtrimjen/shtrirjen dhe m(b)ETjen e atyre Shtri-mjeve. Këto Metje (mbetje) janë si; OT/AT/IT/OT/UT/YT,... pra krejt këto përshkruajnë gjësendin, trupin, kohën, levizjen dukuri e caktuar fizike, veprim ose levizjen e natyrave të ndryshme shtrihet, pra në rastin fjalën; SHTRA=SHTRU-mja, po jetë në format AT/ET/IT/OT YT/UT,... ose /met/vet/ket/etje. Kemi JET=I ET pra gjësendi me formën (I) Metet/mbetet/ ose jetë /ose shtrihet në përmasat ET, nga kjo kemi po ashtu se fjala; ETI; ETJE, na ep përshkrimin e llojit të JETJES/METJES/MBETJES në atë hapësirë me përmasat e shtrimjes dej në kufinin ET, ose AT; UT; YT;IT...etj.

Ne kemi;

Shtrai thuhet në rrethinat e Dibrës, Maqedonisë dhe Shqipërinë e mesme. Shtre, Shtra- në Shqipërinë e Veriut dhe Kosova me pjesë të Maqedonisë, Mali i zi, pra hapësina Shqiptare.

Shtri- kryesisht në Shqipërinë e Jugut dhe në Kosovë, si SHTRIJE.

Natyrisht fjala Shtri (Stri si formë me primitive) ndryshon nga fjala Shtra (Stra), Shtre (Stre) për nga përmasat, por po ashtu në nuk i themi Shtratit, shtritë, por Shtrat, nga Shtra duke/tuj përshkru(ar) objektin-shtratit mbi të cilin/cilën Shtrihemi,

Po ashtu kemi; *Shtrai, shtrau, shtrej, shtrij, shtroj, shtruj* (prej nga mund të kemi rrënjën struj, struk, shtruk, pra shtrike, shtrakë, shstroke, shtrejke, shtreke, Shtrike (por edhe Shtrega ~Strega, *Shtruga~ Struga*, STROGA~SHTROGA (shtu në ROGA=SHTROGA, prej nga RO GA dhe SHTRO GA, GA ~GJA),...) ,..., etje cila në ep kuptimin jo vetme të shtremjes por edhe të lëvizjes veprimi duke e zgjeruara/zgjanu dukurin e Shtrimjes/shtrirjes, si shtri+iike, shtra+ak.

Lexuesi duhet të shikoj emrimin e Anit/shtrakut/shtrakut ku mahet fëmijë, përkatësisht embrioni në barkun e nanes, prej nga ai nuk është SHTRI, por SHTRA, SHTRAK, vend ku ka SHTRAT por e cila është në zgjanim në veprim dhe pas 9 muajve ai do të dal nga ai shtrat, sikur veprimi i shtratit po shtrahet jashtë kufijve të barkut, përkatësisht Anit (mitrës) se gruas, ku ngjizet (nu +gji+zet), pjesa zet në këtë rast nuk është edhe N'zet (temperature, nxehtësi), por lëvizje është, veprim me lëvizje i tillë Z të Gjas, n'trajten GJI (e cila përshkruan edhe Ngjitjen e Gja-s/GJI) prej nga krijohet embrioni,...., etj.). Nga venerimi (ve-ne'erim) i shumanshme i ndërtimit të fjalëve, shohim madhështinë e gjuhës, pikërisht këtë e prekim të KREVAT/KREVET/Kervet, duke vërtetuar;

, e para kjo përshkruan objektin/sendin/ mjet për të fjetur, duke na ep pamjet

- 1) nohet Kryt, pra është ven I KREVE, KRENAVE, ose thjesht i KRE-s. Natyrisht ky është arsyesim i dobët/i ligshat kur dihet se me shtrat nuk nohet veç (në shqip duhet të kemi VEQ, sepse kurrfarë funksioni nuk luan ç) kryt /koka, ose KREJA.

Mirëpo kemi anën tjetër të dukurisë/formës të objektit/fjalës (shtratit) duke na dhënë veçorit tjera, pamjen dhe ndërtimin si KORE. Arsyesim i këtij pohimi kemi;

KOR/KER

KORE/KERE

KORAVë (edhe pse ë s'ka kurrfarë funksioni këtu)/KERVA

KORAVT/KERVAT

Megjithatë në përgjithësi të gjitha format KR (zanore), si dhe K(zanore)R, si dhe K(zanore)R(zanore), përshkruan me pak fjalë gjësendin e dam në formën e Kores.

Pra, mund të parafytyrojmë; KORE, KORAVT, KORE'BA, KORBA, KORUBA, KURUM (*Shemull i shkrum n'gegnisht, për kuptim ma t'fell. Pej KORAM; KERE, si KERA, kemi ish lig e ish ba si KERE, ose KERA, KERAN. Shemull/shembull kemi KURUM, pra ISH BA SI KURUM, ish ba i zi si KURUM, qe tregon se fjala KURUM ka kuptimin KORE AM/UM; pra vendi fizike, hapsina (hapësira) fizike ku MAHET KORE e mrenshme në trajtën KUR=KOR dhe UM=AM, ashtu si AMA, UMU; prej nga del KURUM=KOROM=KARAM,...etj. Nga kjo vijme në perfunim se fjala në Turqisht KARA pra i Zi ka lidhje nga Shqipja qe flitej në hapësirën Turqisë si KORE, KUR, KER,....,etj., për të cilin kemi fol gjansisht) na epin përshkrimin*

e Kores, ashtu parafytyrojmë; se n'fillim, me siguri në kohën e Gurit, pra para 12 000 vjete, shtrati ish i ndërtuar në formën e Kores, ashtu si Koritat e tamlit duke na u shtri në ato KORE, si e KORAVT, prej nga mund jetë krijua; KERVAT, KREVAT. Në Kosovë përdoret KERVET/KREVET (KRE, me nu kryt, ..., etj.).

Pjesa e fjalës VET (vut, vat, vot, vit, vyt....), është e shpjeguar hollësisht me përpara në krejt shpejgimet/sqarimet/shtjellimet/skjarimet/kfjellimet/fellimet/thellimet/deftimet (*të gjitha këto fjalë përshkruajnë të njëjtin dukuri duke/tuj e këqyr, atë formë, dukuri, gjësend, pra të njëjtin nga pik vështrime t e ndryshme/nryshme*). Si rrjedhim VET=VUT pra KRE VUT , ose e VUT KRET/KRYT, ose SHTRATI asht me VUT KRET, KRE*VUT=KREVAT Megjithatë edhe pse kemi VAT; VET; VUT; VOT si KREVAT/KREVUT nuk hedhet poshtë mundësia të kemi KOREVUT, VUT KORE në trajtën VAT KER; ose KER*VAT në trajtën si KERVET/KERVAT/KOREVUT=KORE VUT, e VU-mun si KOR/KERE,...., etj.

Ky është shpjegimi me i saktë i mundshme i këtyre fjalëve; KREVAT, ose në Kosovë KERVET/KREVET, ose në rajonet tjerë KREVET (Vu-t Kre, Vu Kre, Kre vut=KREVUT/KREVET) si dhe KREVAT, e cila përafrohet, e është me të njëjtin kuptim nga KORE VUT (vu si Kore); e marume, e Vumun (MAN=MUN VU-mjen, ose VUNUN= NON VU ose me e NON veprimin VU, ..., etj.) si Kores

Shënim: E dimë se fjalët VAT/VET/VUT/VIT/VOT/VYT ku kemi person në to, pra I dhe në lëvizje pra J, prej nga kemi.

ZGAFELL

1)

Krijimi i kësaj fjalë përbëhet nga GA, duke e ndryshuar GA/GJA si gjësend nga lëvizja e brendshme, lëvizje nga një forcë, temperaturë apo gjësend që vepron në çdo pik përbërëse të GA/GJA, me fuqinë e brendshme lëvizëses Z, lëvizje e tillë gjatësore, që i përhap pikat e GA/GJA në mënyrë paralele, zigzage, prej nga krijohet forma fizike ZGA/ZGJA.

Me këtë kemi GAT, prej nga GA në gjatësinë AT, na jepin ZGAT, duke marr Z(GAT), si dhe FELL duke treguar fellsin përbrenda gjësendit tjetër, sikur rraset brenda trupit të gjësendit një gjësend tjetra të formës ZGA/ZGJA, si dhe ZGAT/ZGJAT prej nga krijohet përbrenda ZGA në fellsi si ZGA+FELL=ZGAFELL, duke përafuar për qartësim ZGA(t)FELL.

Nga kjo bazë u krijuar fjala ZGAFELL.

Çka kuptojmë me këtë fjalë?

Nga kjo fjalë dhe struktura e saj kuptojmë se ZGAFELL u krijua nga dy forma të lashta, që sot përdoren në hapësirën e gjere të shtrirjes së gjuhës shqipe, me rreth 65% të saj.

Pra, gegnishtes, si; GA, ZGA, ZGAT dhe FELL duke tregu(ar) mënyrën e krijimit të fjalës ZGAFELL (zga + fell, derisa duket e pabesueshme dhe aspak shkencore të përjashtohet fjala FELL.), të pranuar në të ashtuquajturën Gjuhës së sotme shqipe?!.

2)

Po ashtu me të njëjtën mënyrë u maru fjala ZHLEP, e cila na ep përshkrimin e zgavrës/zgavres, ramje të qarës/qares së madhë, ashtu sikur shkrepat, malet të cilat dahan në dy pjesë. Kështu kemi Zhlepin në komune e Pejës, ku gjenden Tbanat e Deqanit, Tbanat e LLukes, ...etj.

Fjala ZHLEP u maru nga LEP, pra nga EP-ja , si LEP=LE+EP-ja. Rrjedhimisht nga e njejta forma mund të krijohen kuptimet e ndryshme në gjuhët e ndryshme.

Kemi LE EP, pra Asht LE, është kriju, është maru, në trajtën LE ashtu sikur ti, ai, ajo që ka le në ni kohë të caktume pej Anit(barkut) t'nanave t'veta.

Si rrjedhim LE EP, pra EP-ja u le, u kriju, u maru, u ndërtua në trajtën bazë LA, në formën LE, në kohën e hapësirën me të largët nga vështruesi prej nga kemi shndërrimin e LA në LE, ashtu si pasoj e shndërrimit të A në E, prej gjendjes së tashme, e pranishme, me larg vështruesit, me larg në kohë dhe hapësirë, pjesë e mjedisit që nuk i përket ai, prej nga A kalon në E, dhe dukuria LA në LE. Kështu kemi LA, LE, LU, LI, LO, LY duke na dhënë fjalët mas/pas bashkimit me AP, EP, UP, IP, OP, YP, të cilat për bazë kanë dukurin EP/AP ashtu formojnë fjalët; LAP, LEP, LIP, LUP, LOP, LYP,...

Të gjitha këto fjalë në një mënyrë (j)api tjetrën janë në përdorim ende në gjuhën shqipe, si; LOPA, LEPA, LIPA, LUPA, dhe LYPA.

LEPA dhe LUP përdoren po ashtu rrallë.

Nga kjo kemi LO OP, ashtu OP/EP LO-njen, por pas/mas bashkimit krijon tërësinë/tansin tjetër, krijojnë formën me kuptim ta shkrirjes nga dy kuptimet e mëparshme, nga dy format e mëparshme nga LO dhe OP, si LOP, LOPA.

Po ashtu LEP kemi LE EP, njëfarë formë është LE=LA, ashtu si LEN=LAN në përdorim edhe sot, prej nga kemi LEP dhe LAP. Kështu; LAP I MADH ISH AI DJALI

Nuk ish burrë po ish LAP. Prej nga LA AP, ose është dhënë gjësendi si AP i LA-N pra është dhanë në trajtën AP gjësendi i tillë, forma e tillë në veprimin LA.

Lëvizje e tillë sipas/simas (pra SI MAS e caktume) përshkrimit që i kemi bërë shumë here levizjen Z, zhvendosjes së gjësendit, materies, ashtu me levizjen/zhvendosjen gjatësore, zigzage, prej nga marrim livritjen e formave,

si; Z(LEP), Z(LAP), Z(LUP), Z(LYP), Z(LIP), Z(LOP), prej nga shumësi ZH I njëjësit Z, duke na dhënë; ZH(LEP), ZH(LAP), ZH(LUP), ZH(LYP), ZH(LIP), ZH(LOP),...

Nga shumësi LL I njëjësit L, kemi; ZH(LLEP), ZH(LLAP), ZH(LLUP), ZH(LLYP), ZH(LLIP), ZH(LLQP), prej nga kemi; ZHLLAPUQ, ZHLLUPQ, I RASH ZHLLAP ZHLLIP, ...etj. Krejt duk përshkruar format (LAP; LUP; LIP,.... Dhe LLAP, LLUP, LLIP,...., etj.) lëvizjes me shumësin dhe laramanin e saj Z/ZH si ZHLAP, ZHLUP, ... si dhe ZHLLAP, ZHLLUP, ...etj. Por edhe kemi levizjen shtjellore S/SH pra jo vetëm gjatësore si Z/ZH, prej nga kemi SHLAP, SHLUP, SHLIP,...., etj., SHLLAP, SHLLUP,...., etj.

Natyrisht lexuesi e studiuesi duhet ti përgjithësoj për format tjera, siç i gjejmë tek fjalët;

GA(LUP), GLLUP (pra nuk na del fjalë krejt slave), GOLLUP, ...etj.

Kemi në përdorim fjalët;

ZHLAP RA nLLOQ (Marrin kuptim fjalët; nga simetria LLOQ kemi QOLL, dhe LLUQ simetria QULL, si shembull BALLUQ,...) dhe kush dorën nuk ja dha

ZHLUP-ZHLAP u ZHYT në Pus.

(Shënim: SHLAP, prej nga kemi LA pra me Lan dhe AP me kuptimin, AP LANjen, ashtu me bashkimin e tyre sikur e përshkruan një formë në hapësirë, ose hapjet të tillë të gjësendit, por edhe ramje, duke krijuar LAP. Me përzgatje e krejt kësaj formë kemi; ZHLAP~ZHLEP~ZHLUP,...., etj.)

Nga kjo vijmë në përfundim, se fjala e sllaveve të Jugut, LEPA, mund të jetë e marr nga gjuha shqipe, LE PA, ose LE EPA; pra LE ME PA; ose thjesht kriju, maru me EPA. Po ashtu kemi perzimjen e këtyre forma si LEP=LLEP, LOP=LLOP, LIP=LLIP, LAP=LLAP, LYP=LLYP, prej nga kemi toponimet; LUP, LUPQ, LOP/LLOP/ZLLOP/ZLLOPEK, LUP/LUPQ/LUPQAN/ZLLUPQAN, si dhe SLLUPQAN,...., etj. Si rrjedhojë në të njëjtën mënyrë kemi të gjitha fjalët me fillim Z ose ZH, prej nga Z(GAVER)=GA VER= GJA VAR= Z(GA+VAR) =ZGAVAR=ZGAVER,.... . Nga ZGAVER kemi krijimin e mëvonshëm ZGJAVAR, ZHGJAVAR, ku krejt pjesa GAVAR/GAVER zhvendoset përbrenda si ZHGJAVAR/ZGAVAR, si dhe ZHGJAVUR/ZGAVUR, ZGAVIR/ZGJAVIR/ZHGJAVIR, por edhe nga VAR=VRA; dhe VER=VRE, si dhe VUR=VRU, VOR=VRO,...., etj. Marrim ZGAVRU/ZHGJAVRU, ZGAVRE/ZHGJAVRE, ...etj. Mandej, ZGATARR=(ZGAT*ARR)=me drejt Z(GATARR), ZGATARROSH, ku krejt pjesa ZGAT ka veshje me lëvozhgen e tillë të vrazhde, me sipërfaqen e vrazhde ashtu si korja e arrës.

Ne të njëjtën mënyrë shpjegohet krijimi i fjalëve; GATAR/GATARR/ZGATARR/ZGATARROSH,.... .

Shënim:

Është krejt e natyrshme se këto fjalë të jenë nga shqipja, pasi kemi të gjitha format e zhvilluara të këtyre fjalëve , si;

La	Le	Li	Lu	Lo	Ly	L
Ap	Ep	Ep	Up	Op	Yp	P
LAP	LEP	LIP	LUP	LOP	LYP	LP(zanore)
K(LAP)	K(LEP)	K(LIP)	K(LUP)	K(LOP)	K(LYP	
K(LLA P)	K(LLE P)	K(LLI P)	K(LLU P)	K(LLO P)	K(LLY P)	
Si dhe me ‘prapashtesat ‘AN, AM, AT, AG,.....,						
LAN	LEN	LIN	LUN	LON	LYN	LN(zanore)
LAM	LEM	LIM	LUM	LOM	LYM	LM(zanore)
LAV	LEV	LIV	LUV	LOV	LYV	LV(zanore)
LAS	LES	LIS	LUS	LOS	LYS	LS(zanore)
LASH	LESH	LISH	LUSH	LOSH	LYSH	LSH(zanore)
LAT	LET	LIT	LUT	LOT	LYT	LT(zanore)
LADH	LEDH	LIDH	LUDH	LODH	LYDH	LDH(zanore)
LATH	LETH	LITH	LUTH	LOTH	LYTH	LTH(zanore)
LAG	LEG	LIG	LUG	LOG	LYG	LG(zanore)
LAGJ	LEGJ	LIGJ	LUGJ	LOGJ	LYGJ	LGJ(zanore)
LAR	LER	LIR	LUR	LOR	LYR	LR(zanore)
...e kështu me radhë,						

SUNON /SA NON, SUN/ SAN

Përshkrim me i shkurt i marimit të fjalëve, të cilat shprehin NU-mjes të sasisë ; SUNO, SUN, SUNON por edhe SAN, SIN, SYN ..., etj., është, SA NON, pra SA (ka) NU. Por, edhe SHUNO, SHUN, SHUNON, SHAN, SHIN, SHYN, ..., etj. Rrjedhimisht me NU kryhen me veprime të ndryshme(nryshme =n’ryshme=ry+shme=ry+sha+me/ma) si me ndërtua shtëpi, vendbanim, me mjell kopshtije/kopshte, me ba thmi, me krijua familje, me ardhë nga vendi tjetër duke zan/nzan/nxan (pej nga u krijua n’zanesi=n’xanesi, pra me n’zan dije, ...) ven/vend të ri, duke e ndërtuar/maru atë, *man(d)ej me NU gotën mbi/mi tavolinë.*

Në përgjithësi në kohët me të vjetra (nga proto-shqipja); NO, NA, NE; NU, NY; NI, NON, NUN, NIN, NEN, NAN, NYN, por edhe NOKA, NEKA;

NAKA; NUKA; NIKA; NYKA; NOVA; NIVA; NINIVA; NUVA; NAVA; NEVA,..., etj., përshkruante ndërtimin e qyteteve , vendbanimeve, pra vendit ku njerëzit jetonin e vepronin. Prej, nga u krijua shembull; ALBANON-Nalt Banoi, ose LEBANON=LE BAnimin, tregojnë ma-spari (*spari= sa përpara, mas'pari na ep masën sa asht përpara*) naltsin AL dhe vendin, mjedisin ku njerëzit BAN NON, pra jo veç BANONIN por edhe ndërtonin vendbanimet/vendbanimet e tyne/tyre.

Kemi dhënë sqarime të hollësishme lidhur me fjalët e sipërshënuara, të shijojmë dhe kfyellojm (*nga; kfyellojm=ka fjell+llojm*) fjalët e shënuara në tabelën e mëposhtme, ashtu duke hy/hi në thellësinë e anës fizike të cilat e përshkruajnë fjalët;

NA	NI	NE	NU	NY	NO
NAS	NIS	NES	NUS	NYS	NOS
NASH	NISH	NESH	NUSH	NYSH	NOSH
NAL	NIL	NEL	NUL	NYL	NOL
NALL	NILL	NELL	NULL	NYLL	NOLL
NAM	NIM	NEM	NUM	NYM	NOM
NAN	NIN	NEN	NUN	NYN	NON
NAV	NIV	NEV	NUV	NYV	NOV
NAT	NIT	NET	NUT	NYT	NOT
<i>Si dhe simetria e tyne/tyre</i>					
AN	IN	EN	UN	YN	ON
SAN	SIN	SEN	SUN	SYN	SON
SHAN	SHIN	SHEN	SHUN	SHYN	SHON
LAN	LIN	LEN	LUN	LYN	LON
LLAN	LLIN	LLEN	LLUN	LLYN	LLON
MAN	MIN	MEN	MUN	MYN	MON
VAN	VIN	VEN	VUN	VYN	VON

Shënim;

VJERR e cila rrinë **VJERR=Vu je në ERR~ARR**, pra hyn në hapësirën, vëllimin e ngusht , ngjeshur duke mos zënë vend. *Nga kjo Vjerrdha, dhe është DHA-n në formën e VJERR, ose është e tillë, fjalën VJERR gjuha letrare nuk e përdor. Pa këtë Vjerr nuk do të mund të shpjegohen shumë toponime, si dhe ; Vjehrra.; Bjerr, Djerr,Tjerr, Kerr, Merr, Verr...*

Disa Emna vendesh

METOSH- krijuar nga **MET** emër i përmendur qysh në Greqinë e lasht. **Met**, i metun përshkruan trollin, hapësirën gjeografike të veçuar, ndërmjet brigjeve, lumenjve, ose gjendjen e tille të grupit të caktuar njerëzve i cili ka met/mbet në vendin e caktuar në kohë dhe hapësirë. Prej kësaj u krijua **METOSH**, e cila mund të përshkruaj reliefin e nje tokës jo të përshtatshëm për të jetuar dhe zhvilluar bujqësinë, duke shpreh **MET*TOSH**, ku **TOSH** është perpjekje të përshkruaj token ashtu si përfarim i fjalës **BOSH~me ~TOSH**,..., etj.

GJOQ e krijuar nga **GJO=GJA** dhe **OQ=UQ=AQ**, prej nga **GJAJA=GJOJA** është e qitur, ka shtesë **OQ=AQ** prej nga kemi; **GJAJQ=GJOQ**,..., etj.

RRAGAM= e krijuar nga **RRA-hja**, gjësend, trup sasi e **RRA-hur**, prej nga kemi **RRA=RRE** një **GJA** e cila ka **MA~AM** ne një vend te caktuar te hapësirës dhe kohës. **BUSHAT~BASHAT~BISHAT~** e gjeni më poshtë shpjegimin.

BUZUK (kemi **BAZAK**, **BU= BA** dhe **ZA=AZ=UZ=ZU**, si shembull me **ZU** përshkruhet **ZUKAT**, pra nuk ka ma Buba **ZA** si njeriu po shprehet nëpërmes **ZU**, dhe **ZUKA/ZAKA**, përshkruan po ashtu **ZA** dhe largimin e tij në trajtën/formën **UK=AK=OK=EK**,... dhe të njëjtën kohë kemi **VIKAT**, e cila shpreh largimin ose ardhjen e zanit në trajtën **VI=VIJA** dhe **IKAT= IK-largohet**, rrjedh në trajtën **UK~AK~EK~OK~IK**,... si dhe rrjedhjen e krejt saj në trajtën **VIKAT**, ashtu si **VIKATI** me krejt zanin. **BUZUK** përshkruan edhe njeriun **BUZOQ** me Buzë e trashë por që nuk mund ta nxerr (nxjerr) zanin e qelt (*), pra **BU ZU KA**, ose **BA za** jo normal prej nga kemi; **BU** dhe **ZUK**, në kuptimin t'zant, i cili flet nër hun, e nuk është i kuptueshëm, ..., etj.)

ZHBERDHET natyrisht emër shumë I vonshëm, I krijuar nga fjala **ZHBA**, ashtu si **ZHBANDHET**, por edhe në kuptimin **ZHBARDHET**. Ky emër në koftë se është toponim I me I lasht, pra sesa 100 vjet do të thotë është krijuar në formën **ZHBA+ERDHET**, ashtu duke përshkruan zonën e **ZBAM**, **ZHBAME** por edhe duke përshkruan venin, tokën e lëvizshmërinë e tokës, trollit, i cili nuk rri n një vend, siç kemi I **SHPERDHIT**, **ZHBERDHET**. Kemi **ERDH**, **ERDHET**, **DERDHET**; **ZHDERDHET**, **SHPERDHIT**, **DERDHAT**, por edhe **ZBERDHET/ZHBERDHET**.

Në rrethinën e Shkodrës kemi Majën e **REQit**, ku në tri pjesët e para të librit Msheftësti e Gojes kemi dhënë shpjegimin pse kemi fjalën **REQ** duke na ep përshkrimin e sipërfaqes qe ka laku prej rrafshit **REJT** duke u kthye në **REQ**, pra me sipërfaqe të **Qitur**, i cili është i vrazhde, prej nga kemi, fjalët tjera nga i njëjti kuptim si;

GREQ, pra GA/GJA, i ngritur si GJA e madhë mi sipërfaqen e tokës si GUR/por tash jo as si GAR/GOR/GIR/GYR por si GRE, prej nga formon tokën GREQ. Pra GRE në qitje të tillë EQ, ashtu duke përshkruar sipërfaqen e vrazhdë me plot gropça kryesisht të thata, pra tokë e thate, qe rri në shumicën e kohës e terun, thatin ,..., etj.

KREQ (zakonisht KREQ i thonj gëlqeres)

DREQ

VREQ

..., etj.

Nga kjo;

RUQ/RAQ/REQ/ROQ/RIQ/RYQ mund të jenë ndërlihd fjalët me të njëjtën bazë edhe në gjuhët tjera, siç kemi edhe në anglisht e gjermanisht si, RUTSCH (RUQ), , REACH (RIQ), RIGHT(RAJT),..., etj.

Shënim: DESHTIMI

Fjala DESHTIMI u maru prej fjalëve DA*SHTIMI në trajtën DA=DE, prej nga kemi DA*SHTIMI ose DE*SHTIMI, duke marr Dështimi. në Kosovë (Dardani)kemi theksimin DESHTIM, kurse në jug kjo E ndërmjet D dhe SH kthehet në zanore t'pa za Dështim. Nga kjo vërtetojmë se me tu DA SHTIMI nuk është pune e mirë. SHTIMI merret në kuptimin e mirë, pra me u SHTU begatia, pasunija, Shneta, prej nga n'koft se DA-het ky SHTIMI, merret kuptimi i keq, duke na dhënë kuptimin e vërtetë të fjalës DESHTIM.

Nga e njëjta logjik janë ndërtuar fjalët; PSHTIM(Pej/pe+shtim=P'shtimi) në kuptimin PEJ/PA/PU/PO/P,...+SHTIM qe na paraqet pikën e fillimit dhe në njëfarë mirë shpejtësinë e SHTIMIT.

PSHTYJ duke na dhënë fillimin dhe shpejtësinë e SHTY-majës, por duhet të mos harrojmë, fjalët SHTY=SHTA=SHTË=SHTO=SHTI=SHTY=SHT, por edhe SHT(zanore) mandej dhe format SHT(vazhdim i fjalës) kanë në bazë kuptimin e njëjtë SHTU.

Po ashtu pothuajse të gjitha fjalët të cilat fillojnë me; D, DA, DU, DI, DO, DE; DY, DEA, DEAN, DUAN, DIJAN, ...D(zanore) , (zanore)D(zanore) por dhe D(pjesë e fjalës se pashkruar kanë kuptimin themelorë ose bazik DA, pra, me DA.

Kështu shkurtimisht po i përmendim disa; DAM (në gjuhën letrare Dëm) me kuptimin DA AMA, por edhe DA AM ku AM do të thotë me DHan MA-jtjen Krahaso e mendo rreth fjalëve, te cilat kane rrjedhja nga fjalet kuptimet themelore DA~DAM~DAN~DAL,...., etj;

DIJM~Dajm

DUM~DAM

DEM~DAM

DASMA~DA S'MA

DEKA=DA KA, KA DA pej Jete/metje

DAKA

DUKA= DA KA

DRELA= DRE LA, pra LA formën DRE, per te cilën kemi folur e shpjeguar hollësisht.

...., etj.

CUKLA/SUKLA/SHUKLA

Kemi CUKLAN, SHUKLAN, SUKLAN (LAN si SUK, LAN si SHUK, ku SHUK do të thotë i shkimun, i fikun, i shkatë^(*)rrume, ose i pafuqishëm,...), si dhe CUKAL, SUKAL, SHUKAL, por edhe QUKAL, QUKLA, si QUKALAN, QUKLAN,...

CUKLAN me kuptimin CU KA LAN, është LAN në sasinë CU, ku forma KA LAN=KLAN. Pra, merr formën KLAN si pjesë e posaçme e veprimit LAN, por tash KLAN merr pamjen e *lanjes* me kohë të shkurt, q(ashtu) si KALIM (kallim, kullim/kulim, kollim/kolim,....) me kohë të shkurt si KALON=K'LON=KLAN,...., etj.

CUKLA~CUKLLA

SUKLA~SUKLLA

SHUKLA~ SHUKLLA,...

Shënim 1.

(*) pjesa **rrum-e** ndërlihet me fjalët; **RRIM, RREM, RROM,...** e cila përshkruan; **MA-n~AM-en** e dukurive, formave, veprimeve, gjësendeve; **RRE(h)~RRA(h)**, pra të shpërhapjes nga tej ngjeshja e materies në vëllimin (dendësi tejet të madhe) në hapësirën e vogël, materie e përmbledhur në hapësirën tepër të tkurrur /ngusht **ARR/ERR/URR,...** në një vëllimi me dendësi të vogël, duke u përhapur sipas veprimit **RRA~RRE~RRU,....**, etj.

Shënim 2

Skrupull, i pa skrupull, mund të jetë fjalë shqipe. Kemi SKRUPULL, SHKRUPULL, prej nga SKRU=SHKRU dhe pjesa UP duke na dhënë SKRUP/SKRAP/SKROP, ashtu si SHKRUP/SHKRAP/SHKROP me rrënjë të ndërlihdura shumë mirë me shqipen. Për çdo njeri të sotem shqipfolës SHKRU, SHKRA, SHKRU si SHKRY marrin kuptim në mendjen e tij, si Prej SKROP, e cila mund të shkruhet sipas kalimit S=SH, si SHKROP, pra OP=AP formën SHKRO, SHKRA, SHKRE,.... prej nga ndërlihdhen gjerësisht me fjalëformimet në gjuhen shqipe. Nga kjo KRU ka kuptimin KA +RU duke

na dhënë KRU, ashtu baza e kësaj fjalë është për të përshkruar pjesën e veçantë të fjalës RU. Si rrjedhim fjalët VRU, KRU, LERU, PRU, PARU, TRU, MRU, si dhe VRUM/VRUG/VRUN, ... dhe KRU/KRUN/KRUM/KRUG,... në të vërtetë bazën e kanë në formën RU, kurse pjesa K na ep një pjesë të veçantë të krejt formës e quajtur/quajtur RU. Kështu kemi,

KSI e cila shpreh pjesën e veçantë nga SI, duke u përqendruar vetëm në pjesën e caktuar të t'an asaj SI, në të vërtetë është Sasia e materies e cila shtrihet nëpër vëllimin/hapësirën me formë të tillë me gjatësi shumë me të madhë sesa gjerësia/gjansi e saj.

Si duket këso formash ishin mjaftë të shpërndara, si;

KSA/KSO/KSI

Po ashtu kemi;

PRU, VRU, TRU, KRU, GRU,... etj.

Nga kjo kemi po ashtu;

Nga KRU, SKRU, ku pjesa SK u krijua si SA+KA ose me drejt S(zanore)+ K(zanore)= prej nga SK(zanore), si dhe bashkimi me R, na ep sipërfaqen e krejt hapësirës ku shtrihet dukuria SK(zanore) si, SKR(zanore) si dhe SHKR(zanore), ashtu dujke e përafëruar me SA/SHA+ AKA/AQA+ARA, duke na dhënë SHKRA/SHKRU/SHKRE, si dhe SKRA/SKRU/SKRE,.. prej nga marrim SKRA+AP /SKRU+UP kemi SKRAP/SKRUP duke fituar SHKRAP/SHKRUP, kështu kemi emërtime;

KRAPLA, SKRAPKA (mos harro kemi toponimin SKRAPAR, dal nga fjala SKRAP=SHKRAP e cila në thelb përshkruan reliefin tepër (n'Kosovë - Teper) të thyeshëm malore të Skraparit), SHKRAPLA. Por edhe KRRAPLA, SKRRAPLA, SHKRRAPLA.Nga krejt kjo kuptimi SKRU është ndërlidh shumë mirë me fjalën SHKRU, ashtu nga lëvizja e brendshme e formës: SHKO*RU, ose SHKU*RU, prej nga marrim SHKRU, si dhe SHKRUP, SHKRAP, SHKREP, si dhe SKREP, SKRAP, SKROP, qe paraqet lëvizshmërinë. Prej nga SHKU RUMJE =SHKRUMJE.

SHKU+RUP=SHKRUP/SKRUP

SHKE+REP=SHKREP/SKREP

SHKA+RAP=SHKRAP=SKRAP;

Kemi shembull shprehjet në përdorim, **AI SHKELI SHRUP SHRAP nëpër degt e thata t'lisave**, krizma nihej shumë larg. (Ndal dhe mendo; Kriz MA dhe Kris ma; nuk e kanë krejt të njëjtë kuptimin), Si dhe, i thej degt e lisave Shkrap, shkrup, nga shohim se këto fjalë përmbajnë pjesën RUP, RAP me kuptim të përafërt me RJEP, REP, ..., etj.

.....

Nga prapashtesat ULL, si skrupULL dhe skrapALL (pra i dal në formën e SKRAP, SHPKRAPE, SHKRUPE, SKURP,...), ..., etj. Kemi folur gjerësisht, për vetitë e përshkrimin të pozitës në të cilin gjësendi është lan/lënë, në hapësirë dhe kohë. Në këtë rast kemi ardhje nga brendësia thjeshtë me sipërfaqe e

madhë RU e cila ka lëvizje në trajtën SHKRU, prej nga krejt kjo EP-et/AP-et/UP-et duke na dhënë SKRUP/SHKRUP me pjesën e cila shfaq pozitën e saj në hapësirë si UL dhe e cila shumësin e saj e ka ULL, duke përshkruar ardhjen e lëvizshmërisë SHKRU nga brendësia ULL, mënyrë dhe pozite në të cilën dukuria (SHKRU/SKRU) e bëhet e dukshme në kohë dhe hapësirë si; (UL/ULL) (AL/ALL) (EL/ELL) (IL/ILL) (OL/OLL) (YL/YLL) ,..., por edhe (LA/LLA) (LE/LLE) (LI/LLI) (LU/LLU) (LO/LLO) (LY/LLY) Si dhe format; (zanore)L(zanore)/(zanore)LL(zanore).

SHEMULL (shembull)

She(h/f)+MULL, ashtu siç kemi thënë për ALL/ILL/ULL/ELL/YLL/OLL, duke maru fjalën MALL/MILL/MELL/MULL/MOLL/MYLL, po ashtu si MAL/MIL/MUL/MOL/MEL/MYL të formuara nga MA/MI/MU/MO/ME/MY,..+,...AL/IL/UL/EL/OL/YL = MAL/MIL/MUL/MOL/MEL/MYL.

Fjalët; SHE, SHEM; SHEN, ndërlihet me fjalën SHEH, pra me PA, zakonisht SHE përshkruan zhvendosjen e sasisë së materies e cila për afrohet me SHEJ/ si shpërhapje e materies, zhvendjose shtjellore rreth një pike ose boshti të caktuar, zhvendosje e cila ndodh në kohë dhe hapësirë duke ndërtuar afërsisht me rreth-elipsë në 2D-përmasa ose persngati me elipsoid ose thjeshtë me shtjellë në 3D-përmasa.

Nga shpjegimet e zhvendosjes se sasisë se materies, gjësendit në mënyrë shtjellore, nga SHE/SHI/SHA/SHU/SHO/SHE/SHY si dhe SE/SI/SA/SU/SO/SE/SY, e cila me bashkimin me format MUL/MULL si dhe MAL/MALL, MEL/MELL, MOL/MOLL, MIL/MILL, MYL/MYLL, këto janë forma qe MA-hen, dalin në kohë e hapësirë duke u ngrit mbi sipërfaqet e caktuara ku gjendet krijuesi i fjalës, për dukurin përkatëse, ashtu duke u ngrit si MULL-ar, MALL, MILL, MOLL, MELL,... etj. Pra, duke u shfaqe pjesa e sasisë se materies, gjësendit, zhvendoset në mënyrë shtjellore SHE, dhe duke hy, duke u rras ose duke u bashkuar me formën MULL, krijohet SHE e cila ngritët, duke e përfruar me MULL-arin ashtu sikur MULL-ari të lëvizte me

mënyrë shtjellore, e cila ngritët nga brendia. Format Mulla, kemi; Mur, Mut, Mul, Mush, Mus ,..., etj. Do të mund të tërheqim paralele po ashtu nga MADH/MAL/MALL/MASH/MAS,... mund të ekzistonte edhe fjala MUDH, MUS,...

Kështu SHEMULL bëhet e ngatë e me e kuptueshme nëpërmes përafrimit SHEH+MuLL, ose SHE(H)et diçka e ngritur si MULL, e cila ka dal nga brendësia duke lëviz nga niveli nën sipërfaqe në nivelin mbi sipërfaqe.

DENU/DENOJ

DENU vjen nga DA NU-mjen, pra Veprimi NU DA-het , me pak fjalë copëtohet në dy ose me shumë pjesë, prej nga ai me nuk është i plot si NU, por DANU= DA NU-mje, ose NU DA-het prej nga DA barazohen kuptim të njëjtë me fjalën DE/DU/DI/DO/DY, prej nga kemi DENU. Me përdorimin e E-s tek D(E)NU sikur pjesa DANU zhvendoset në të ardhmen, por edhe në të kaluarën në kohe, apo në largësi në hapësirë, para ose pas/mas vrojtuesit, përkatësisht krijuesit të fjalës, prej nga u maru DENU. Kështu DANU/DENU/DONU/DINU/DYNU/DUNU,...si dhe D(zanore)N(zanore) në thelb marrin të njëjtin kuptim bazë prej nga flitet për DA-mjen e veprimit, formës, gjësendit NU/N(zanore). Ku me N(zanore) ose (zanore)N, brenda kllapave kemi dhënë shkurtimisht të gjitha zanoret e mundshme të cilat mund krijohen.

Nga kjo kemi; DN, D(zanore)N(zanore) si dhe D(zanore)N, si dhe (zanore)D(zanore)N, si dhe brenda fjalës përshkruhet veprimi i DA-mjes. Nga kjo përgjithësojmë edhe me tej, duke përfshirë edhe bashkëtingëllore brenda fjalës, si dhe pjesë e fjalës duke e quajtur pjesën e mbeture të fjalës ndërmjet D dhe N. Prej nga kemi; D(pjesë e fjalës)N(pjesë e fjalës) si dhe D(pjesë e fjalës)N, si dhe (pjesë e fjalës)D(pjesë e fjalës)N,

HARRNOI

Nga HARR=ARR, prej nga kemi ARR NOJ, në kuptimin NO ARR(en), ben gjësendin si ARR, si lëvozhga e ARRE-s.

Shënim: Levozhga (n 'Kosovë) LE + VO+ ZHGA= ku VO=(veza), ZHGA= ka kuptimin ZGA, në kuptimin e ngjashëm(gashem) ZGAT, një GA me livritje gjatësore duke na dhënë formën ZGA, ashtu ZGAT. ZHGA po ashtu ka kuptimin e njëjtë bazë me ZH()GA duke maru fjalët;

ZHUGA, ZHOGA, ZHIG, ZHGU-n, ZHEG. Por dhe, ZUGA; ZOGA; ZUGA; ZIGA; ZEG, ZGEDH po ashtu kemi ZU GE EDH, pra DHA në trajtën DHE GJA/GJE e ZE-en. Kështu ZGEDH ka kuptimin DHAN GJE për ZE, ashtu DHAN për ZGATJe në kuptimin e tillë që përdoret ZGEDHA për KI (QE).

Pasqyr, Shqyr, Shqyer, Shqyrtoj

Në pjesët; 2 dhe 3 të Msheftësit e Gojës, kemi sqaruar domethënien e fjalës QYR (përfarim me QAR/QIR,...), KQYR (=Ka+Qyr) , dhe PASQYR (PA SI me QYR), dhe po ashtu kemi thënë se kohë në të cilën është krijuar kjo fjalë, krijuesit e kësaj fjalëve‘ kishin pikëpamjen se Pamja, ose Shikimi është nga një QAMJE, asht në formën QAR e cila shtrihet dej ku mrrin (A*ose M* + rrinë) shikimi i jonë. Në të vërtet krejt hapësira ndërmjet qiellit e tokës, hapësirë e shprazte si e QAR e ’’ madhë’’, ka ndodh qarje (*qurje, qirje, qorje, qyrje*) paraprake, ashtu qarje ndërmjet *qelles* e tokës, duke krijuar hapësirë e tillë çfarë është, e cila kufizohet me pamjen e qiellit dhe tokës, të vijës, larg, ku ato na duket se takohen, duke krijuar horizontin.

Në rastin me të thjesht, toka e qella, paraqesin pshtjellësin (mbështjellës) e hapësirës të shprazt ku në shohim gjësendet, /gjanat nëpër/mbi/mi këto kore/sipërfaqe.

Kështu kur kemi zhvendosje të Kores, të çdo pikë të saj kemi; QOR, QAR/KAR, QIR/KIR, QUR/KUR; QYR/KYR: në figurën e mëposhtme, shohim fillimin e lëvizjes me intensitete të ndryshme të secilës pikë të Kores. Dhe jo vetëm secilën pikë të saj, por si tërësi/tansi krejt korja fillon lloji i QITJE-s; në atë mënyrë kemi qitje lëvizje, gjuajtje të kores, pra Korja lëviz si tansi dhe çdo pikë e asaj tansie, po ashtu. Me pak fjalë kemi lëvizje në hapësin të Kores.

Nga kjo kur kemi QAR , do të thotë kemi levizjen të dy Koreve ashtu duke pas hapësirë të madhë , e cila përshkruhet në përputhje me tingullin A.

Kur kemi QIR do të thotë kemi zhvendosje në hapësirën me formë përafruar me atë cilindrike

Kurse kur kemi QUR (e qume në brendësi të trupit, gjësendit, në UR) ose QYR kemi lëvizje të brendshme brenda trupit të gjësendit, ose në largësi jashtëzakonisht të largët ashtu mund të jetë e pa mbërrishme për shikuesin në rastin QYR:

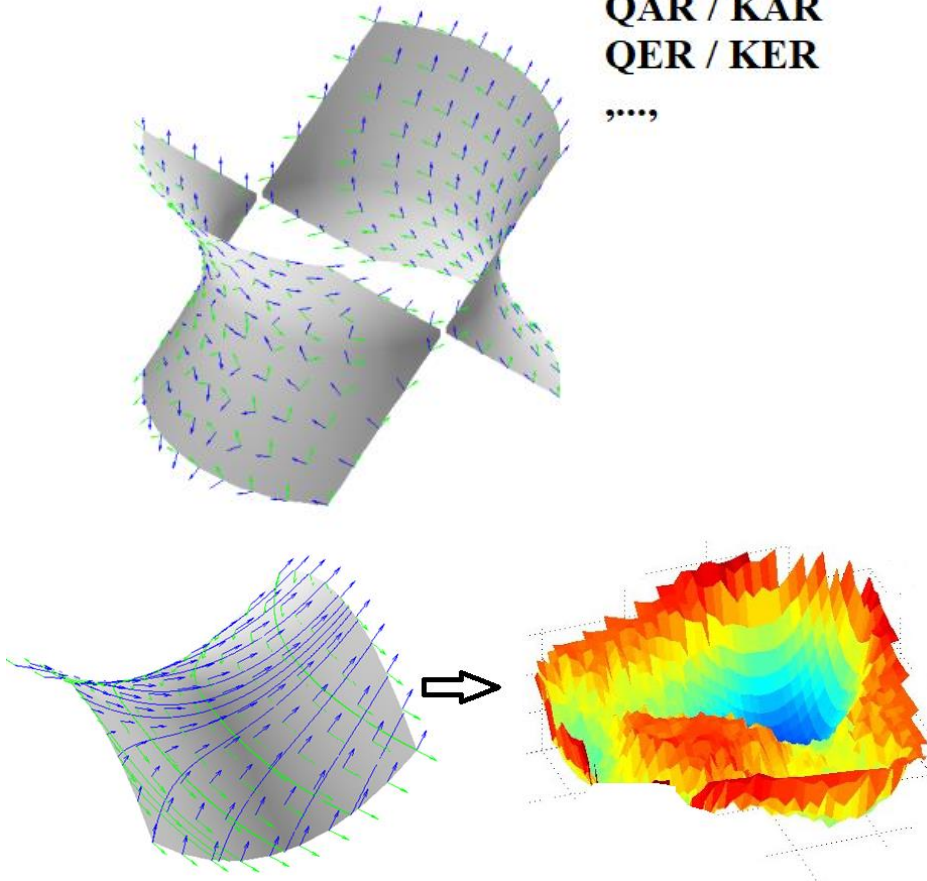
‘Nga kjo kemi SHQYRTOJ merr formën e QYR=QARJE, të tillë duke krijuar shumë herë QARJE/QYRJE krijojmë SHQYRje/SHQYrtoj; prej nga kuptojmë se me QYR/KQYR në bazë ka kuptimin me QAR; ose me pa nëpërmjet hapësirës së QAR.

QYR / KYR

QAR / KAR

QER / KER

.....

Kështu në momentin e fillimit nga KOR duke u kthyer në QORE, ku secila pikë e Kores, fillon levizjen me shpejtësi të ndryshme, duke krijuar pamjen jo të Kores por të Qores. Ashtu Korja me nuk është qaq me sipërfaqe të l'mut, por me tepër krijohet Kore me pamje tepër të shthurur, tepër amorge, ashtu duke krijuar fjalën QYR, QAR, QOR; QER; QIR.

EMEN/AMEN

Sqarimet e hollësishme i kemi dhënë përgjat krejt librit lidhur me EMEN/AMIN/AMEN/AMON,... megjithatë këtu ndalemi në disa krahasime, nga kemi;

EMEN= E MAN , e përshkruan vetin me majt (e gjejmë të shformuar si; mbajt) ashtu si E MAN, emnin e E MAN me vete, besoje, me këtë është dhënë shpjegimi i mjaftueshëm.

EMEN ka kuptimin AMEN, si dhe E MAN, ashtu EMEN në kuptimin E MEN pra e MAN n'MEN(dje)
EMNOHET=EM NOHET
AMNOHET= AM NOHET
AMNU=AM NU
EMNU=EM NU, pra edhe ME NU, është me kuptim të ngat me EM NU.
Kështu përdorim i fjalës, ashtu si në Kosovë;
EM THA,
NEJTI ATJE EM MA BANI ME DOR

EM ka kuptimin AM, ku AM është me Majt gjësendin, por me lëvizje të tillë e cila barazohet me dhanë. MA është shumë veprim i kryer, kurse AM është MA në lëvizje.

Nga EMEN si fjalë dalin me dhejtare kuptime dhe shtjellime teper interesante, të cilat na përkujtojnë nderlikueshmerin e kesaj fjalë nis nga anet e ndryshme si; psikologji, fizike, religjione, dhe gjuhësi.

Nga kjo kemi; UM pra UM THA, UM FOLI, kemi në përdorim AM, EM, UM, por edhe OM, ashtu si dhe IM fjalë të cilat duhet të përdorën edhe sot dhe duhet të jenë në fjalorin e Shypes.

SHKODRA

Emni Shkodër mund të lidhet me dy kuptime, ashtu si SHKODRI i cili përshkruan ramjen e njëpasnjëshme të Kodrave dhe Maleve dej në qytetin e Shkodrës, por edhe vendi ku SHKO DRI-ni.

Në disa shkrime po ashtu është LODRIN= LO(n) DRI-ni.

Në Ballkan emni SCODRI/SKODRI/SHKODRI, shfaqet gjithandej ku ka lumenj, dhe gjithandej ku folej (të njëjtën natyrë e kanë po ashtu FALEJ=FOLEJ, që e përshkruajnë LE, LA, pra me LAN, në këtë rast fjalën (A LEN) që del shpejt nga fryma e njeriut me të cilën përshkruhet me fjalën F)shqipja duke përfshi nga Hungaria dej në tokat e thella të Azisë së Vogël.

Kemi fol për këtë emen gjerësisht në pjesët (1,2,3) të Msheftësit e Gojës. Jemi ardhë po ashtu në përfundim se të gjithë emrat, si pjesë përbërëse e kanë DRE/DRI/DRA duke përfshirë edhe Aleksandr (pa ë) përshkruajnë ujin, pra Drinin, lumenjtë liqet thjesht kudo që ka shumë uji.

KALLEZOJ/TREGOJ

Fjala KALLZO/Kallëzo na ep përshkrimin e saktë të folurit, pra KA LLE/LE ZO, thjesht me pak fjalë KA LE ZO (KA LA ZA, si KA LAN ZA), është dal si ZA, ose KA ALE ZO, pra është LE në kuptimin Lind dhe LE dhe ALE në kuptimin A LAN me dal jashtë ZAni. Nga kjo shumësi i L është LL prej nga kemi; KA ALLE ZO, prej nga KALLE na ep po ashtu formën e fjalës

KALO/KALLO, prej nga kemi KALE ZO, KALLE ZO, pra ZO/ZA KA LE/LLE ose KA ALLE, pra KALON=KALLON si ZA/ZO. Shpjegimet e thella të kësaj fjalë mund ti gjeni po ashtu në shpjegimet tjera për fjalët e të njëjtës dukuri/formë.

LE kan kuptim me Lind, por edhe me LA, LAN, në format LI; LU;LY; LO; LE,..., etj.

Po ashtu TREGOJ= të RE GOJ= T'RE GOJ, pra nga GOJA del gjësendi i RI për herë të pare, si të RE GOJ. Nga këto fjalë mund të kuptojmë natyrën e gjuhës shqipe 5000 vite me parë si folej/flitej (me të njëjtën dukuri bazë, FALEJ, FOLEJA, ..., etj.) dhe si formoheshin fjalët e saj, gramatikën , strukturën sesi formoheshin dhe renditeshin fjalët në fjalinë (një fjalë në shqip është fjali në vete) (fjalën, shiko dhe krahaso fjalën= falen=alen= a len= a lan, vetëm fjala shpesh epet pa para, pra, njerëzit flasin pa u pagu, veprimi themelore është gjësend i lan, a lan, a le, ale=fjale), ashtu si;

RA AP e jo RAMjen EP/AP

TE RE GOJ, ..., etj.

EKS

1)

Kjo fjalë EKS përdorej nga Latinet, po ashtu ka përdorim të gjan sot, në shumë gjuhe të botës.

Baza të forta në epen se kjo fjalë është krijuar në gjuhen shqipe t 'parën here. Nga, IK, e cila përshkruan largimin e shpejt të gjësendit, nga këqyrësi. për shkak të fjalës/tingullit I kemi kuptimin e largimit nëpër rrugët të ngusht dhe t'gat. Dihet në koftë se përshkruajmë këtë rrugë në hapësirë, do të thotë rruga ka formën cilindrike, pra shteg I ngusht dhe I gat.

Nga kjo, ri përmendim se; të gjitha fjalët; AK, OK, EK, UK, YK, si dhe me dy zanore AEK, AUK, OEK,...përshkruajnë largimin nëpër hapësira me përmasa të ndryshme të dhëna nëpërmes zanoreve. Nga përgjithësojmë se (zanore)K dhe (pjesë e fjalës)K na jep afërsisht kuptimin e fjalës IK, ashtu duke e dhënë largimin nga këqyrësi.

Për shkak të krejt kësaj mund të përgjithësojmë se IK=AK=OK=IK=EK=YK=UK=(zanore)K=(pjesa e fjalës)K. Pra, të tana këto fjalë përshkruajnë largimin nga këqyrësi, për ma saktë, e përshkruajnë largimin nga krijuesi I fjalës në të cilët krahasohet dukuria, në të cilën ne/na e parafytyrojmë sistemin koordinatave kryesore, ose siç quhet në robotik sistemi koordinatave i botës. Edhe trajta (pjesa e fjalës)K, na ep se çka emnon kjo pjesë e fjalës e cila është në largim nga këqyrësi.

Pra;

MAK, MAK, shmajka, tranojke, lak, vikat, nika, nuka, luka, tfurka, ...ku pjesa MA, SHMAJ, Tranoj,... janë gjësende, materies, forma, veprime në largim nga sistemi koordinatave i botës ku gjendet njeriu i cili e krijon fjalën, e këqyrë dhe përshkruan dukurin, prej nga krahasohet dukuria, forma, gjësendit,...e tjerë.

Kurse të gjitha trajtat e kundërta me IK, si KI, nga përgjithësimi KI, KA; KU, KO, KY, KE, si dhe K(zanore) si dhe K(pjesë e fjalisë), përshkruajnë afrimin, ose ngatjen (forma tjera të kësaj fjala e cila e përshkruan, ngujten, ngitje, ngetje, (*)) me sistemin koordinatave të botës, ku gjendet këqyresi, I cili e krijojnë fjalën për dukurin përkatëse.

2)

Kjo vijmë në përfundim se të dy dukurit; IK dhe KI, ashtu si (zanore)K=K(zanore) në të vërtetë janë të barabarta, pra kanë kuptim të njëjtë që tregon pasjen, pronën, por janë me kahe të kundërta, pra njëra në largim e tjetra në afrim.

3)

Prej këtyre shtjellimeve vijmë në përfundim se fjala EKS mund të ketë gjasa/(gasa) bindëse se është e krijuar në gjuhën shqipe, duke u nis nga bashkimi i këtyre/ketyne fjalëzave;

EKS= EK SA= EKSA

EK KA AS/SA=EK'KA'AS'SA=EKAS=EK'SA

Prej nga kemi EK/HEK., ashtu HEK SA ATJE

U HEK SA ATJE, U HEK SA, HEK SA=HEKS=EKS';

Pej kësaj kemi po ashtu;

IK SA= IKSA, IKS, si thom n' Kosovë;

Iks mos u bo para anmikut

Iksa t'mdhej ishin kanë, ik e ik, dej sa e lan venin thatë.

IKSA-IKSHA

HIKSA-HIKSHA

EKSA-EKSHA

HEKSA-HEKSHA

HOKSA-HOKSHA

HUKSA-HUKSHA

HYKSA-HYKSHA

HAKSA-HAKSHA

Krejt këto fjalë kanë kuptim në shqipe, dhe janë të ruajtur në Kosovë, si dhe mbiemrat e njerëzve

Kemi;

HEKSHA (po ashtu HIKSHA) Shumë në kohën e më parshme

HYKSH anej (shprehje që ju thuhet lopëve, treqve,..)

Hoksha nalu o tarak

E dimë se fjala S, përshkruan sasinë e gjësendit, materies, por edhe veprimeve të cilat krijojnë lëvizje shtjellore rreth pikës / boshtit. Prej nga; Ik(SA) na ep me fjalën në të cilën përshkruan Ikjen, por edhe sasinë ose përmasat e Ikjes, me saktë IK në përmasa SA, prej nga kemi IKS, IKSA,... Kështu kemi NUKSA (shnuksa, qnuksa,qnuksa...), pra sasia e Nukjes, ashtu përshkruhen ata nukun bar. P(r)ej kësaj; BASA/BOSa, BISHA, BUSH, LBUSH, BES/BESH, ... duke na dhënë sasinë e BA-mjes..., e shumë raste të tjera.

Nga kjo EKS/IKS/AKS/UKS/OKS/YKS,... si dhe, HEKS/HIKS/HAKS/HOKS,... na epet sasia, përmasat e largimit të gjësendit.

Kështu Hiks është qe largohet, ik.

Hikshi (Hiksi) ju anej e knej

Heks (Heksh) është ai qe largon gjësendit, pra është mjet largimi

HAKS është gjësendi i cili është larguar diçka nga prona pa të drejt,...e kështu me radhë. HAKS/HAKSH do të thotë njeri i cili është i gatshëm për ngatërresa, i cili e man vetë të fort dhe i cili i gatshëm me marr hak për çdo gjë,..., etj. Nga kjo kemi mbiemra të cilëve tash me ua dimë kuptimin si; HAKAJ, HOKA, HUKA (si dhe HUKOVIQ), HEKAJ,...etj.

Nga këto përshkruajmë se këto largime ngjiten për format e ndryshme për të përshkruar largimin e tyre, prej nga kemi;

LOKA, LAK, LUK, LEK,

SHOKA, SHAKA; SHUK,

GJoka, GJaka, GJuka

Tok, Taka, TUKa, TEK,

VAKA; VOKA, VIKa, VUKa.

Zaka, ZUKa, ZIKa, Zoka,...etj.

Krejt pjesa e fjalës para K, ashtu (pjesë e fjalës)K, përshkruan në një farë formë largimin, ikjen ose rrjedhjen në mënyrën e tillë të veçantë.

4)

Në latinisht dhe anglisht EKS ka kuptimin e ISH, pra Ish kryetari, ish-bashkëshorti ..., etj.

Megjithatë rrënja e fjalës EKS buron nga Shqipja. Në Anglishte kjo fjalë ka kuptim; jashtë nga, përpjetë, plotësisht, pa, largim (p.sh; largim nga jeta) ish (ish gruaja). Si dhe Latinisht e cila përshkruan largimin, daljen jashtë të gjësendit si dhe mos pranin e tanishme e cila dikur ishte, por tash jo. Nga kjo bazë këtij kuptimi përmblihet krejt në shqipe; IKS, EKS, HEK; HAKS; ..., etj. Krejt shpjegimet shihet haptas se kjo fjalë u maru dhe a dal pej Shqipes.

AK	EK	UK	IK	OK	YK
AKS	EKS	UKS	IKS	OKS	YKS
HAKS	HEKS	HUKS	HIKS	HOKS	HYKS

HAKSH	HEKSH	HUKSH	HIKSH	HOKSH	HYKSH
NAK	NEK	NUK	NIK	NOK	NYK
NAKSA (*)	NEKS	NUKS	NIKS	NOKS	NYKS
NAKSH	NEKSH	NUKSH	NIKSH	NOKSH	NYKSH
NAKSHA	NEKSHA	NUKSHA	NIKSHA	NOKSHA	NYKSHA
VAK	VEK	VUK	VIK	VOK	VYK
VAKSA	VEKSA	VUKSA	VIKSA	VOKSA	VYKSA
VAKSHA	VEKSHA	VUKSHA	VIKSHA	VOKSHA	VYKSHA
<i>Në këtë mënyrë përshkruhet ikja ose largimi, pakimi (pikimi) i gjësëdit materies. Në këtë mënyrë mund të vazhdojmë me; G, J, L, B, DH, Z, ZH, ..., si; Gek, Guk, ... Tek, TUK, ... LEK, LUK, ..., e të tjera.</i>					

(N)gatjen, (n)gutjen, (n)gitjen, (n)getjen

(n)gatjen, (n)gutjen, (n)gitjen, (n)getjen, (n)gotjen()*
(n)gjatjen, (n)gjutjen, (n)gjitjen, (n)gjetjen, (n)gjtjen ()*
GAT~GJAT~n'GJAT
GUT~GJUT~n'GJUT
GET~GJET~n'GJET
GOT~GJOT~n'GJOT
GIT~GJIT~n'GJIT
GYT~GJYT~n'GJYT.

LIBRI 3

BROKEN / BRECHEN

Broken /breuken) (nga gjermanishtja; *Brechen, zerbrochen*, në anglisht; v.

break, smash into pieces, shatter, crack; fractionize, separate into parts; eject stomach contents through the mouth, throw up)

Mund të përafrohet me shqipen si BA RA KAN, dhe kështu përgjatë kohës të ketë ndryshimin në RO, asht duke u nisur nga afërsia RO=RA, prej nga BROKEN, BRAKAN,, pra KAN BA RA, me pak fjalë përshkruhet RA - mja. Nga kemi BA RA=BRA me të cilën përshkruhet ramja, prej nga ndërtohet Z+BRAZ, Shpras, Shpraz,...etj. Ku RA= B'RA; V'RA, T'RA, K'RA, G'RA; M'RA; ..., të cilat përshkruajnë RA-mjen, pra Ra-mjen e gjësendit nga gjendja e qëndrueshme, nga njëtrajtshmëria, nga vazhdueshmëria, duk ra. Kështu BROKEN= BRA KAN= BA RA KA ANA. Megjithatë kemi thënë se fjala RO përshkruan afërsisht naltsi, ose me drejt thënë Rrafshnaltë, gjithësisë kjo është plotësisht e vërtet prej nga në shqipe u krijuan;

RO~

BA+RO=BRO;

ROJE~K'ROJE~B'ROJE~D'ROJ~V'ROJ~M'ROJ~T'ROJ,..., prej nga u krijuan toponimet e shumta si BROJA; TROJA, KROJA,..., ashtu duke e ndërlidhur gabimisht me fjalën Sllave NUMRI; pa kurrfarë bazë.

Mandej kemi VROJ, VENEROJ, NO RO, MBROJTJE, MROJTJE, TROJE, TROLLI, ...etj.

Megjithatë kjo rrafshnaltë, quhet e tillë, pikërisht se forma e saj, pra muret anësore kanë RA-mje, por duke marr përmasat e saj, quhet me fjalën RO sepse ajo është rrafshnalte ngritur qe ndihmojnë RUjtjen si ROjtje, por gjithsesi kjo naltsi ndihmohet për shkak se ka RA=RO-mje, si e tillë kemi fjalën RO, sepse muret anësore kanë RA-mje respektivisht (me saktë ROMje).

Nga kjo formë morën emrat qyteti i lasht ROMA në Itali, si dhe ROMA-nija ose RUMANJIA, të cilat në thelb flasin për ruajtje por qe format ndryshojnë shumë, por të dyjat me forma bëjnë, marojn, ndërtojnë kuptimin e Rujtjes.

Nga kjo kur themi RU, në jemi duke folur për formën afërsisht të Gropës/grupes, por qe RA tash është RU për shkak se murat anësore kanë RA-mje, RU-mje por nën sipërfaqen rrethuese, duke ndërtuar formën (e trupit, gjësendit) e cila është nën nivelin e vështruesit, qe është nën nivelin e syve të tij, kres/kokës se tij dhe në përgjithësi përfund rrafshit, nivelit, sipërfaqes ku ai gjendet.

Shpesh vështruesin e kemi quajtur krijues të fjalës, duke paramenduar njeriun i parë i cili e ka krijuar fjalën për dukurin/formën përkatëse.

Nga kjo RO edhe pse është rrafshnaltë, për shkak të naltsis se saj, krijohet emri i saj RO, sepse muret anësore të rrafshnaltës, kemi thënë kanë pjerrtësi të tillë të ndihmojnë mrojtjen/Brojtjen/mbrojtjen/rojtjen nga anmiku, thjesht është mbrojtje natyrore, e cila na ep siguri për të jetuar në të dhe për të qëndruar në

të duke shikuar përreth nga ajo rrafshnaltë. Nga kjo naltsi e rrafshnaltës krijohen emri RO prej nga u krijuan fjalët ROJE, ROBE, ROKA, VROKA, VROJ, BROJ, MROJ, TROJ, GRO, GROB, TROJ, ...

Kështu RO do të thotë në thelb RA, por tash në përmasa me të vogla dhe me të veçanta më të kontrollueshme nga njeriu të lidhur me shumë përmasat tokësore, me O. RO paraqet një rrafshnaltë anash me mure të pjerrëta kryesisht të vështira për tu ngjitur deri në RO. Në thelb emnin RO e merr jo vetëm për shkak të sipërfaqes të rrafshët shumë mirë të zotnume dhe të njohun (njoh, e krijuar nga ~njeh~ni~i=1, dhe UN=AN~NA=NU,...etj.) por edhe për shkak të mureve të saj anash, ose me drejt të themi rreth e m 'rreth të pjerrëta, kqyrun nga nalt, me ramje të 'fort', ose me pjerrtësi të madhe. Nga kjo lexuesi nuk duhet të bije në huti, pasi, RA për të qen e tillë gjithsesi duhet të niset nga n'altsia (shiko; nu Alt, ku sasia e ALT është ALTSI, prej nga kemi ALTSI=ULTSI,...) e madhe dhe të ketë ramje të fort. Edhe sipërfaqja e lëmuar e paramenduar, ku dielli/dilli e ka rrugën e tij, është RA dhe njihej si e tillë për shkak se naltsia e tillë mundëson RA-mje nga atje në tokë.

Me të njëjtën kuptim është RU, por tash kur RO ose RA ka RA-mje nën sipërfaqen e tokës, ose nën sipërfaqen rrethuese duke, nën nivelin ku gjendet vështruesi ose përdoruesi i fjalës. Prej nga kemi RA-mje të mureve anësore duke na dhen RUJ me bazë të njëjtë me kuptimin me fjalën RA/RO por nivelin krejtësisht të ndryshme. RAMJA e mureve anësore të formës RU nën sipërfaqen rrethuese na krijojnë formën RUMJE, kurse kur kemi rrafshnalte krijon fjalën ROMJE, prej nga u krijuan fjalët. Edhe RU ka kuptimin bazë RA-mje por tash krejt forma si e tillë shtrihet nën sytë tonë, nën sipërfaqen rrethuese, prej nga u krijuan fjalët; RU; RUT; RUP; RUSH; si rrjedhim përcaktohet veprimi i RU-tjes, duke marrë; ARUSH; KRUSH; RUG; RUMJE; BRUMJE; ..., etj.

ROM~RAM

(Përshkrimi i parë ose fillestar, RO është përshkrimi i rrafshnaltës, prej nga del fjala e cila përshkruan veprimin ROJE, RO; kurse ROMA përshkruan vendin ku MA-het RO, ose ku në hapësirën fizike qëndron, RO e cila OM=AM ose më saktë MA-het. Pra RO MA-het. Format OM=UM=IM=EM=AM =YM përshkruajnë vendqëndrimin ku MA-het shembull Forma RO, ose rrafshnalta RO, veprimi RO, e ka sistemin, hapësirën, vëllim ku qëndron ku MA-het si RO, prej nga len/linden; ROMA, ROM,).

Nga kjo vendi ku ndodh (AM~MA, si OM~MO). Shembull veprimi, forma, ROJE mund të quhej me një fjalë ROJMA, pra si shtrydhje e fjalisë MA ROJE~ROJME, ose MA RO~ROMA. Nga AM kuptojmë dhënien e MA-jtjes, prej ku shohim se MA dhe MA në bazë kanë të njëjtin kuptim, ashtu si ME~EM, IM~MI, MU~UM, OM~MO, YM~MY, AM~MA

RIM

(Përshkrimi i parë ose fillestar, RI është përshkrimi i rrafshnaltës, prej nga del fjala e cila përshkruan veprimin RIJE, RI; kurse RIMA përshkruan vendin ku MA-het RI, ose ku në hapësirën fizike qëndron, RI e cila OM=AM ose më saktë MA-het. Pra RI MA-het. Format OM=UM=IM=EM=AM =YM përshkruajnë vendqëndrimin ku MA-het shembull Forma RI, ose rrafshnalta RI, veprimi RI, e ka sistemin, hapësirën, vëllim ku qëndron ku MA-het si RI, prej nga len/linden; RIMA, RIM,).

Nga kjo vendi ku ndodh (AM~MA, si OM~MO). Shembull veprimi, forma, RIJE mund të quhej me një fjalë RIJMA, pra si shtrydhje e fjalisë MA RIJE~ROJME, ose MA RI~ROMA. Nga AM kuptojmë dhënien e MA-jtjes, prej ku shohim se MA dhe MA në bazë kanë të njëjtin kuptim, ashtu si ME~EM, IM~MI, MU~UM, OM~MO, YM~MY, AM~MA

RUM

(Përshkrimi bazë ose fillestar, RU është përshkrimi i rrafshnaltës, prej nga del fjala e cila përshkruan veprimin RUJE, RU; kurse RUMA përshkruan vendin ku MA-het RU, ose ku në hapësirën fizike qëndron, RU e cila OM=AM ose më saktë MA-het. Pra RU MA-het. Format OM=UM=IM=EM=AM =YM përshkruajnë vendqëndrimin ku MA-het shembull Forma RU, ose rrafshnalta RU, veprimi RU, e ka sistemin, hapësirën, vëllim ku qëndron ku MA-het si RU, prej nga len/linden; RUMA, RUM,).

Nga kjo vendi ku ndodh (AM~MA, si OM~MO). Shembull veprimi, forma, RUJE mund të quhej me një fjalë RUJMA, pra si shtrydhje e fjalisë MA RUJE~RUJME, ose MA RU~ROMA. Nga AM kuptojmë dhënien e MA-jtjes, prej ku shohim se MA dhe MA në bazë kanë të njëjtin kuptim, ashtu si ME~EM, IM~MI, MU~UM, OM~MO, YM~MY, AM~MA

REMA

(Përshkrimi i parë ose fillestar, RE është përshkrimi i rrafshnaltës, prej nga del fjala e cila përshkruan veprimin REJE, RE; kurse REMA përshkruan vendin ku MA-het RE, ose ku në hapësirën fizike qëndron, RE e cila OM=AM ose më saktë MA-het. Pra RE MA-het. Format OM=UM=IM=EM=AM =YM përshkruajnë vendqëndrimin ku MA-het shembull Forma RE, ose rrafshnalta RE, veprimi RE, e ka sistemin, hapësirën, vëllim ku qëndron ku MA-het si RE, prej nga len/linden; REMA, REM,).

Nga kjo vendi ku ndodh (AM~MA, si OM~MO). Shembull veprimi, forma, REJE mund të quhej me një fjalë REJMA, pra si shtrydhje e fjalisë MA REJE~REJME, ose MA RE~REMA. Nga AM kuptojmë dhënien e MA-jtjes, prej ku shohim se MA dhe MA në bazë kanë të njëjtin kuptim, ashtu si ME~EM, IM~MI, MU~UM, OM~MO, YM~MY, AM~MA

RAM

(Përshkrimi i Bazë ose fillestar, RA është përshkrimi sipërfaqes se rrafshit, e cila kapak lakohet dhe bije në pikat me të ungjta. Kjo ra-mje përshkruan hapësirë, vëllim, sipërfaqe me përmasa shumë të medha, po aq të medha sa është hapësira mbi dheun. Prej nje ramje me përmasa të medha të sipërfaqes e cila lakohet ngadal, pa u diktuar nga përshkruesi i ketij rrafshi. Prej nga del fjala e cila përshkruan veprimin RAJE, RA; kurse RAMA përshkruan vendin ku MA-het RA, ose ku në hapësirën fizike qëndron, RA e cila OM=AM ose më saktë MA-het. Pra RA MA-het.

Format OM=UM=IM=EM=AM =YM përshkruajnë vendqëndrimin ku MA-het shembull Forma RA, ose rrafshnaltë RA, veprimi RA, e ka sistemin, hapësirën, vëllim ku qëndron ku MA-het si RA, prej nga len/linden; RAMA, RAM,). Nga kjo vendi ku ndodh (AM~MA, si OM~MO). Shembull veprimi, forma, RAJE mund të quhej me një fjalë RAJMA, pra si shtrydhje e fjalisë MA RAJE~RAJME, ose MA RA~RAMA. Nga AM kuptojmë dhënien e MA-jtjes, prej ku shohim se MA dhe MA në bazë kanë të njëjtin kuptim, ashtu si ME~EM, IM~MI, MU~UM, OM~MO, YM~MY, AM~MA

RYM

(Përshkrimi i parë ose fillestar, RY është përshkrimi i rrafshit i cili lakohet aq shumë sa që i gjason nje vorbule ujit, shtjelle ujit ose me drejt nje syri të Hurrikanit, prej nga del fjala e cila përshkruan veprimin RYJE, RY; kurse RYMA përshkruan vendin ku MA-het RY, ose ku në hapësirën fizike qëndron, RY e cila OM=AM ose më saktë MA-het. Pra RY MA-het. Format OM=UM=IM=EM=AM =YM përshkruajnë vendqëndrimin ku MA-het shembull Forma RY, ose rrafshnaltë RY, veprimi RY, e ka sistemin, hapësirën, vëllim ku qëndron ku MA-het si RY, prej nga len/linden; RYMA, RYM,).

Nga kjo vendi ku ndodh (AM~MA, si OM~MO). Shembull veprimi, forma, RYJE mund të quhej me një fjalë RYJMA, pra si shtrydhje e fjalisë MA RYJE~RYJME, ose MA RY~RYMA. Nga AM kuptojmë dhënien e MA-jtjes, prej ku shohim se MA dhe MA në bazë kanë të njëjtin kuptim, ashtu si ME~EM, IM~MI, MU~UM, OM~MO, YM~MY, AM~MA

Prej këtyre fjalëve u krijuan fjalë të tjera. U krijua emri I qytetit të ROM-es,. Por edhe të RUMA-nis, e cila lidhet me format e reliefit, kështu RUMANI, dhe ROMANI janë dy forma që qëndrojnë në hapësirën e RUManis se sotme, njëra pjesë kah Hungaria e ka shumë pamjen e rrafshnaltës, kurse pamjen e ramjes, si forma RU, RUMJE, e cila na ep të drejt të vijmë në përfundim se të dy format mund të jenë përdorur në të njëjtën kohë përgjatë kohës, si ROMA ose RUMA.

RO	RI	RA	RU	RE	RY
ROM	RIM	RAM	RUM	REM	RYM
VROM	VRIM	VRAM	VRUM	VREM	VRYM
VRON	VRIN	VRAN	VRUN	VREN	VRYN
VROT	VRIT	VRAT	VRUT	VRET	VRYT
VROS	VRIS	VRAS	VRUS	VRES	VRYs
VROSH	VRISH	VRASH	VRUSH	VRESH	VRYSH
VROG	VRIG	VRAG	VRUG	VREG	VRYG
VROL	VRIL	VRAL	VRUL	VREL	VRYL
VROLL	VRILL	VRALL	VRULL	VRELL	VRYLL
,...., etj.					

RO	RI	RA	RU	RE	RY
ROM	RIM	RAM	RUM	REM	RYM
BROM	BRIM	BRAM	BRUM	BREM	BRYM
BRON	BRIN	BRAN	BRUN	BREN	BRYN
BROT	BRIT	BRAT	BRUT	BRET	BRYT
BROS	BRIS	BRAS	BRUS	BRES	BRYs
BROSH	BRISH	BRASH	BRUSH	BRESH	BRYSH
BROG	BRIG	BRAG	BRUG	BREG	BRYG
BROL	BRIL	BRAL	BRUL	BREL	BRYL
BROLL	BRILL	BRALL	BRULL	BRELL	BRYLL
,...., etj.					

RO	RI	RA	RU	RE	RY
ROM	RIM	RAM	RUM	REM	RYM
DROM	DRIM	DRAM	DRUM	DREM	DRYM
DRON	DRIN	DRAN	DRUN	DREN	DRYN
DROT	DRIT	DRAT	DRUT	DRET	DRYT
DROS	DRIS	DRAS	DRUS	DRES	DRYS
DROSH	DRISH	DRASH	DRUSH	DRESH	DRYSH
DROG	DRIG	DRAG	DRUG	DREG	DRYG
DROL	DRIL	DRAL	DRUL	DREL	DRYL
DROLL	DRILL	DRALL	DRULL	DRELL	DRYLL
,...., etj.					

RO	RI	RA	RU	RE	RY
ROM	RIM	RAM	RUM	REM	RYM
MROM	MRIM	MRAM	MRUM	MREM	MRYM
MRON	MRIN	MRAN	MRUN	MREN	MRYN
MROT	MRIT	MRAT	MRUT	MRET	MRYT

MROS	MRIS	MRAS	MRUS	MRES	MRYS
MROSH	MRISH	MRASH	MRUSH	MRESH	MRYSH
MROG	MRIG	MRAG	MRUG	MREG	MRYG
MROL	MRIL	MRAL	MRUL	MREL	MRYL
MROLL	MRILL	MRALL	MRULL	MRELL	MRYLL
, ..., etj.					

Krejt këto fjalë në tabelat e mësipërme, u krijuan nga fjalët me të thjeshta të shënuara në tabelën vijuese;

RO	RI	RA	RU	RE	RY
ROM	RIM	RAM	RUM	REM	RYM
RON	RIN	RAN	RUN	REN	RYN
ROT	RIT	RAT	RUT	RET	RYT
ROS	RIS	RAS	RUS	RES	RYS
ROSH	RISH	RASH	RUSH	RESH	RYSH
ROG	RIG	RAG	RUG	REG	RYG
ROL	RIL	RAL	RUL	REL	RYL
ROLL	RILL	RALL	RULL	RELL	RYLL
, ..., etj.					

Nga këto fjalë duke ju shtuar D, morrem; D'rom, D'ran, D'rut, D'Rush,... si dhe Trom, Tran, Trush, Tru, Trut,... si Vrom, Vran, Vrush, Vru, Vrut,... si dhe Grom, Gram, Gran, Grush, Gru, Grut,... e kështu me radhe. *Pra, me këto tabela në kemi gjet pjesën primitive ose para*ketyne fjalët, të cilat mund të jen shumë me të vjetra. Duhet të ditur, se shumë rrallë, në fillim u krijuan një fjala shumë e përbëre, e masan(d)ej u thjeshtua. Gjithmonë u krijuan fjalët e thjeshta e me vonë u përbën ato në me të ndërlikuara.*
..., etj.

Mirëpo fjala RO qëndron nga forma e tillë që muret anësore kanë RA-RO-RU-RI-RE-RY-mje, pra kanë RA-mje por me përmasa me të vogla jo të përgjithshme në natyre si RO=RA.

Nga RO, pra nga kjo forma u krijuan shumë fjalët e cilat e shikojnë këtë formë në mënyra e veçori të ndryshme, si;

BA+RO ose BO+RO = BRO

KA+RO ose me saktë = KRO

TA+RO=TRO

VA+RO=VRO

MA+RO=MRO

GA+RO=GRO

... si

Prej nga, TRO, TROJE; TROLL, TROSH, TROM,
VRO, VROJTOJ, VROM, GROM, MROM, BROM,
VRA, VRAJTAJ, VRAM, GRAM, MRAM, BRAM
VRI, VRIJTIJ, VRIM, GRIM, MRIM, BRIM
VRE, VREJTEJ, VREM, GREM, MREM, BREM
VRY, VRYJTYJ, VRYM, GRYM, MRYM, BRYM
VRU, VRUJTUJ, VRUM, GRUM, MRUM, BRUM

Kështu kemi fjalën GRIM duke përshkruar gjësendin me përmasa të vogla dhe të pakta ashtu si,

Ajo ish lig e ish mbet sa i GRIM

RIM na ep pamjen në përmasa të ngushta (ku gjatësia është shumë me e madhë sesa gjerësia), na ep rrjedhje të shpejt nëpër këtë formë RIM/RIN/RI prej nga kemi fjalën VRIM, BIR, ..., etj.

Ku VRIM= VE RIM ose BRIM= BA RIM=BRIM, na ep përshkrimin e formës me gjatësi shumë me të madhë sesa gjerësia. E dimë nga dinamike, respektivisht fizika e rrjedhjes së fluideve (lëngjeve, gazrave) se kalimi i tyre nëpër hapësira të ngushta, pra me gjatësi të madhë dhe gjerësi të vogël, rritet shpejtësia e rrjedhjes së tyre, si dhe rritet shtypja e tyre në përgjithësi. Krijimi i kësaj fjalë duke marrë parasysh intensitetet e madhë të tingullit I, na ep dyshimin se krijuesit e fjalëve në fillimi kishin njohuri për fiziken e natyrës, gjë e cila nuk mund të jetë vërtetë. Pse atëherë ata i krijuan fjalët, i përdoren tingujt me intensitetet të tilla që na pin dyshimin se dukuria përkatëse përputhet me tingujt e përdorurë për të përshkruar dukurin formën përkatëse?

Kjo mund të ndodhë se zhvillimi i trunit tone, zhvillimi I anatomik i brendshme, janë të krijuar në mënyra të atillë, ashtu që interpretimin i formave nëpërmes tingujve, si dhe zhvillimi i mëvonshëm i matematikës dhe shkencës në përgjithësi, thuhet janë përcaktuar se do të jenë të tilla dhe në harmoni të plot nga evolucioni shumë i gjatë. Nga mënyra e ndërtimit të trunit dhe ndërtimin në përgjithësi anatomike i jone përgjatë evolucionit, të gjatë prej nga ka ardhur në mënyrë jo të vetëdijshëm truni i jonit të zbuloj vetit fizike të natyrës ashtu duke bërë një përputhje ndërmjet ligjeve fizike dhe përdorimit të tingujve.

Natyrisht në përgjithësi R paraqet në gjuhën shqipe rrafshë/sipërfaqe të lëmuara/Lmuta kurse RR paraqet kalimin e asaj sipërfaqe në vrazhdësi respektivisht në sipërfaqen të dallgëzuar/valëzuar/ me trapa (*TE RA AP, ashtu duke na dhënë sipërfaqe që ka RA-mje të tillë si RAP, pra AP RA, por bashkë shkrihen një formë krejt tjetër të veçantë që EP-en në trajtën AP RA-mje të tillë. Kështu fjala TREP, TREPE në gjermanisht mund të ketë rrjedhje nga Shqipja TRAP, rrugë me TRAPA ashtu siç përdoret në Kosovë (Dardani)sot.*)

TRAVEL

Nga gjuha engleze Travel~udhetim, natyrisht mendohet se ka lidhje me fjalët nga Frangjisthja dhe Latinishtja, megjithatë rrënja dhe prejardhja e kesaj fjalë mbetet e erret.

Nga frëngjishtja e vjetet TRAVAIL me kuptimin, përpjekje e dhimbshme, pune e vështirë, të lasht, dhe udhëtim i vështirë.

Ne Latinisht Tripliare ~ të turture, si Tripalium, ku quhej vegla e torturimit, pra dhunës, rrahjes, ..., etj.

Shënim; TRAVAIL (emër)

*Nga frëngjishtja e vjetër Travail e cila mund të jetë nga T'RAVA AL me kuptimin i RA Vi-jes n'AL ku AL ka kuptimin LA në nivelin me të nalt se LA. Pra gjësend që bije nga nalt'sia , tepostë me përmasa jo të vijës por me të gjana si VA. Në frëngjishten e vjetër do të thotë punë e rëndë, e zorshme, me dhimbje, përpjekje me telashe. Mandej përshkruan mundimin fizik, dhunën/torturën. Nga Latinishtja Tripaliare me domethënie; torturë, i torturuar, nga Tripalium (në Latinishten e vonshëm, trepalium) “ mjet i torturës” nga Latinishtja Tria me kuptimin TRI plus Palus-(shqip, PALU, me Palu) me kuptimin grumbull, Hu, turre e druve, *(nga PIE pakslo-prapashtesë nga rrënja PAG~ shtrëngo, kapi, ngjiti, kuptimi i të cilës nuk është i qartë).*

Megjithatë në përgjithësi asnjë nga këto shpjegime nuk e jep kuptimin dhe rrënjën dhe mënyrën e ardhjes në gjuhën angleze. Shpjegimi i vërtetë vije vetëm nga shqipja, ashtu duke filluar nga shpjegimet e bëra në pjesët (1,2,3) Mshftësit e Gojës, në pjesët të cilat (j)epet skjarimi lidhur me fjalët që përshkruajnë format fizike, nëpërmes të cilave mundësohet lëvizja, nxehtësia, dhe dukurit tjera të ndihmuara, ...me mundësit që ua krijon ajo formë.

Nga kemi RA, TE+RA=T'RA=TRA, kjo fjalë na ep mundësin e zhvillimit të dukuria RA; na ep kufinin e ku mund të filloj veprimi, dukuria e quajtur me fjalën RA, por e bashkëngjitur pikat me këtë kufi të fillimi të kësaj dukurie ashtu nga TRA. Gjithashtu hollësisht kemi kfjelluar/kfjellum (po ashtu kfjellumun= Kfjell dhe MUN=MAN, kurse KFJELL= KA FJE ELL,) kuptimin RAV, RAVE, RAVA, e dhënë me ndërtimin si; RA VA, ashtu VA=VI+RA, prej nga kemi RAV me simetrinë VAR, ashtu që VAR është e njëjta formë e fjalës VAR, por shikuar nga pikat e kundërta. Si rrjedhim kemi TRAVA, na ep fjalën të RAVA, kështu në jetë përditshme kemi shumë fjalë të cilat përdoren gjerësisht sot në Kosovë, dhe në përgjithësi në hapësirën ku folët shqipja, si;

T'RAVA GRUSHT TURIVE

TRANI I SHPIS ISH KALB E I DIT RA për tokë.

DOLA N'DO RAVINA TUJ IK ME PSHTU JETEN
 TRAPI i KOMPIRAVE U MSHEL PEJ BOSAVE T'DHEUT.
 TRASH PEJ TRUPI ISH BOLL PO NUK NALEJ TUJ HANGER
 MOS TRAVSHIN T'KQIJAT SE NUK DIN KAH JA MAN
, etj.

Nga krejt kjo shohim se RA, RAV, TRA, TRAV, TRAVA, TRAP, TRANI, TRANU, TRAVISHT, RAVISHT, RAMJE; RAN, RAT, T'RAT, ... na përshkruan formën/gjësëndin që ka RA-mje, e cila është në formën e rrafshit kryesisht të lëmuar/lmut me RA_mje , pra e ka këndin të pjerrtësisë duke mundësuar rrokoteljen teposhtë të trupit , gjësëndit, si dhe ecje nëpër këtë rrafsh, formë *e tillë fizike*, nën ligjet e fizikes ndihmohet përshpejtimi i lëvizjes, pra lëvizja bëhet njëtrajtësisht e shpejtuar, kështu duke fituar nxitimin (nga në ZITJE; lidhur drejtpërdrejt me Zimjen e cila në bazë ka Ze-mjen ose N'zemjen, por edhe të njëjtën kohë lëvizje, zhvendosjen të grimcave përbërëse të trupit, në mënyrë paralele por zigzake).

Nga kjo; TRAVA (TE RA AVA, ku AVA~A VI~A VU,...etj), TRASH (TE RA ASHA, ku ASHA ~ASA~A SA,..., etj), TRANI (TE RA ANI, ku ANI ~A ANU, A NE..., etj), TRAVULL (TE RA VU ULL, ku ULL~UL, pra ka Ulje dhe VULL~VALL~VAL ~ VU n'AL,...etj), TRAVEL, ... lidhen ngusht me fjalën RA, dhe me përshpejtimin e marrur nga trupi, gjësendi nëpër këtë veprim, dukuri, formë e tj. Nga kjo, me bindje të plot të marrim, se kjo fjalë gjendet të shumë gjuhë tjera, të cilat ndërlidhen me RA, si; TRA, DRA, VAR,..., etj., kanë lidhje të ngusht me *Shqipen*, si dhe *para shqipja*. Pra, në anglisht si dhe në të gjitha gjuhët e Evropës, të cilat e kanë formën; TRA; lidhen ngusht me shqipen, por ky rast përgjithësohet për të gjitha gjuhët indo-evropian në përgjithësi.

Nga TRAVEL, mund të marrim se përshkruhet RAVA, ashtu siç thuhet RAVA ME FJET; RAVA TEPOSHT FUSHAVE, pra kur thuhet TEPOSHT FUSHAVE na epet e dhëna se Fushat janë të rrafshet por e kanë ramjen e tillë, ose të qasaj (qe+asaj) formë, qasisoj (qe+Asisoj) lidhen RA-mjne siç përshkruan fjala RAVA, TRAVA, ... , etj.

Nga kjo TRAVEL, na epet nga shqipja si të RAVE EL, ku siç kemi thënë me pare, EL ka kuptimin LE, ashtu siç kemi shkruar shumicën e rasteve me barazinë, si; EL=LE, pra LE shfaqet në hapësirë dhe kohë si EL, ELE, ELL, ELLE, prej nga kemi; të RAVE LE, është LE me formën TRAVA, ose TRAVE, si pasoj e kësaj fjalë dhe dhjetave tjera në shqipe, krijojmë bindjen e fort se kjo fjalë kanë lidhje dhe me ardhje nga proto shqipja.

Kemi; nga anglishtja me lidhje të fort me shqipen dhe natyrën e saj të formimit të fjalëve; TRASH, TRAVEL, TRACE, TRACK, TRACKT, TRADITION, TRADING, TRAM,..., etj.

Lexuesi mund të përgjithësoj është për të gjitha fjalët e gjuhëve tjera të cilat afërsisht përmbajnë pjesën; TRA; RA, RAV,...etj. Po ashtu fjalët; me ST,

SHT, (zanore)P, si dhe P(zanore),..., dhe format tjera të shtjelluara përgjatë librit Msheftësit e Gojës.

DEDUCT

Nga fjala Latine DEDUCT e përdorur edhe në anglisht, *to take away an amount of something SUBTRACT* (kështu nga SUB shohim se nuk mund të ketë lidhje me gjuhën shqipe, mandej edhe në largësi të medha kohore, kurse pjesa TRAKT/TRACT mund të ketë lidhje me shqipen drejtpërdrejt, si të RA AKT, ku pjesa AKT ndërlihet në kuptim të drejtpërdrejt IKT, pra **ai ish i ikt pej vendit të tij**, si IKT=AKT=OKT=EKT=UKT=YKT, prej nga kemi;

HIKT; HOKT; HEKT; HUKT; HYKT; HAKT

KIKT= KA IKT

KOKT= KA OKT

KUKT= KA UKT

KEKT= KA EKT

KAKT= KA AKT

,..., e kështu me radhë, sipas të njëjtës mënyrë të formimit të fjalëve

Po ashtu me M, MA; MI; MU; MO; MY; ... prej nga kemi;

MIKT= MA IKT

MUKT=MA UKT

MEKT= MA EKT

MOKT= MA OKT (ku OKT në këtë rast e përshkruan një gjysmë rruzull të zhveshtë pa kurrfarë bime ose sheja të jetës bimore në të)

MAKT= MA AKT; ku AKT e përshkruan Ikjen Largimin ose thjesht vrapimin, grahjen drejt një pikë të caktuar në kohë dhe hapësirë, por gjithsesi duke u larguar nga vrojtuesi ose formuesi i fjalës për dukurin përkatëse.

to take away (an amount) from a total, ashtu në shqip, me hek diçka nga sasi e përgjithshme, me i largu një pjesë sasisë së përgjithshme, me i zbrit vlerën nga vlera e përgjithshme/e tansishme.

Në Kosovë (Dardani)edhe sot përdoret DUKT, dardhat e vjeshtës duken në dimen (dimër, gegnisht Dimen=Damun=Dam=Damtoj, sepse dahet gjelbrimi gjallnimi,.. etj.), DUKT, DUKEN theksohet U në atë mënyrë, pra gjesend i cili del nga brendësia e trupit dhe behet e dukshme, per dallim nga Doket/Daket.

Kështu DUKT, përshkruhet kur dardha zbutet, ose në përgjithësi gjësens i zbutun, i cili behët i but, i largohet fortësia.

Nga kjo shihet se DUKT nuk përdoret vetëm për dardhat por edhe gjësens tjera. Kjo mund të kufillohet, sepse kemi të bëjmë me largimin e fortësisë së gjësensit, pra me damjen e fortësisë duke e zbutur atë.

Nga kjo DEDUCT /Dedakt, mund të ndërlihet me shpjegimet tonë me fjalën DED, DEDA, ku në anglisht u përhap duke u marr si DEAD ~DEKA, kurse për Babën, atin me fjalën DAD, prej nga kemi DAD~DED, DEDAJ për të cilën

kemi folur gjerësisht në pjesën e parë të librit *Msheftësit e Gojës*. DEDUCT~DEDACT fjale e cila përshkruan damjen/ndarjen/ndamjen e shumëhershme deri ne imtësi, ose pjese përbërëse.

Nga kjo pjesëmarrjen fjalën DED, dhe pjesa UCT/UKT, shohim se flitet për DA-mje si DAD, ose DED, pra dy here DA; DE, dhe pjesa DUKT e cila po ashtu përshkruan DAKT, damjen në largim, formën në DAMjen në largim, prej nga merr DIKT; DAKT; DOKT,...., etj.

Mund të vërehet se kemi lidhje të ngusht të kësaj fjalë me shqipen, qysh nga lashtësia.

Prej kësaj REDUCT, ose si është marr në shqipe reduktim, e cila mund të jetë rimarr nga gjuhët tjera me vonë duke u sjell një fjalë e vjetër shqipe RE dhe DUKT, po ashtu, Si vërtetim kemi DUKT=DEKT e cila përshkruan DAMjen nga kjo jetë e cila është e lashtë sa vet shqipja, si dhe pjesa RE; e cila ka ndërlidhje me proto - Shqipen parahistorike, moshë e të cilës mund të jetë sa vet jeta e njeriut të bardh në tok.

Të sqarojmë /nga shqa=shqy, por skjarojm, në kuptimin SHKA=SHKY, pra duke shky gjësendin duke ja hek koren dhe duke e bërë të dukshme atë. Të gjitha sinonimet (emrat të cilët përdoren në anglisht për babën, të atin/jatin) si;ancestor, dad, parent, predecessor, begetter, daddy~ ndërlidhet në shqip me DAD-en, dhe DED-n, pra me DA, aty ku dahan degët/degë , ashtu si Daja,...., etj.

Origin~ ndërlidhet me fjalën A RI GIN, ku RIGJIN ndërlidhet me shqipen RIGJEN, RIGJET, por edhe RI me ba të re GJAN, si RIGJAN, ni GJA E RE: kurse pjesa OR=AR ashtu si FAR, HAR,...., etj., për të cilën kemi folur gjerësisht në pjesët,12,3 të *Msheftësit e Gojës*

Pa~ shkurtes e fjalës PAPA, ashtu si ndërlidhje me fjalën shqipe BA, BAB, BABA, e cila në asnjë gjuhë nuk shpreh kuptimin e BA-mjes sesa në shqip.

Padre, papa, pop, progenitor, sire, source, forebearer, kurse pjesa Bear, Bearer mund të nerlakohet me fjalën BIR; BIRI, por edhe Ber; BAR; BUR,...etj. procreator, pjesa PRO= PEJ ROs, PRI= PEJ RI, dhe PRE=PEJ RE,.... e shpreh shpejtësinë dhe fillimin ee shfaqjes se dukurisë RO, RE; RI; RU; RI; RA; si PRO; PRE; PRI; PRA; PRU; PRY....etj., dhe **Creator** e cila lidhet me Krit/kryt duke i dhënë formën përfundimtare Kres, dhe duke e përfunduar punën. Në asnjë gjuhë nuk emërohet kryet/krit me fjalët të tilla, shembull në anglisht kemi HEAD, gjermanisht Kopf, e kështu me radhë.

Critic (ang.), KRITIK

Nga Frangjishtja critique, mendohet se u murr pej Latinishtes **CRITICUS**, dhe Latinet me siguri e morren/morën (e përdorim **morren** ashtu si thuhet në Kosovë (Dardani)sepse është fjalë me drejt, ka kuptimin me MAJT gjësendin në ARR, prej nga kemi; mARR, MERR, MORR) pej grekeve **kritikos**,

me kuptimin 'i aftë me gjyku' mendohet se u krijua nga Krinein, me kuptimin me vendos, me da.

Në të vërtetë ky zingjirë i bartjeve të fjalës **Crtic** vije në gjuhen angleze nga Frëngjishtja. Megjithatë krejt kjo bartje nuk përshkruhet saktësisht dhe kjo ndodh jo pa qellim.

Greket e morren nga shqipja, ashtu e krijuar nga fjalia **KRIT IK**, pra në vend ku shkon krit/Kryt, ku njeriu mund të vdes/des, ose thjesht Pa **KRY/KRI**.

Kështu e gjithë kuptimi i fjalës **KRITIK**; si gjykim, vendim, i aftë me gjyku, e cila bartet në gjuhen Latine dhe Greke dhe Franceze, në të vërtetë rrjedh nga shqipja, **KRITIK**,

Nga kjo të gjitha fjalët si; **KRYM, KRYMYLL, KRYngrit, KRYEmerdhit, Krylaken, krygur, krivar/kryvar, krim, kriminal, kreni, kanë lidhje dhe burim në gjuhen shqipe.**

Nga kjo **KritIK**, na ep kuptimin e vendit, ku merren vendimet, e egra, të ashpra, vend ku **KRIT+IK**, ose si shtrydhje e fjalës **KRIT T'IK= KRIT** të **IK** prej nga marrim **KRITIK**.

Pra me pak fjalë **KRIT** të **SHKON, KRYT T'SHKON, KRYSHKON**.

Po ashtu rrjedhja e mundshme e fjalës **KRITIK** nga fjala **KRIEN**, nuk e hedh poshtë shpjegimin se kemi të bëjmë me ardhje nga shqipja, si **KRIEN** e cila po ashtu ndërlidhet ngusht me shqipen, **KRIEN**, përdoret edhe sot në Kosovë, si **KRIEN** ta kputi, mos fol shumë por munoje **KRIEN, KRIT TAN** asht met pa men,...., etj.

Nga kjo kuptojmë; **KRINEIN**, ka kuptimin kryt/krit, flitet për krit, pra për **kputjen e kres**. Kështu **KRINEIN**, ka kuptimin drejtpërdrejt **KRINON= pra me NU KRIT**. Kjo fjalë e lashtë shqipe, e cila mbahet gjallë edhe sot, dhe është në përdorim, prej nga kemi **KRINIEN**, në kuptimin **KRIN IEN, KRIN NEN**, ku **NËn** ka kuptimin me shtre kryt, pra **NEN=NEIN** do të thotë me shtre kryt me **nË kryt**, prej nga kemi me leshu kryt poshtë me shtre rrafsh me tokë.

Nga kjo fjalë ka rrjedh edhe emni i bjeshkëve të **NEMUNA**, asht **NEM** qe ka kuptimin me kan i shtrim, por edhe fjala **NEM** (mallkim) do të thotë me kanë i shtrim, mos me pas kam/kembe e force me nejt/ndejt në kam/kamb, Kështu lindi emri/emni **Bjeshkët e NEMNE**.

Pse fjalët; HARPA dhe RAPID janë nga gjuha SHQIPE

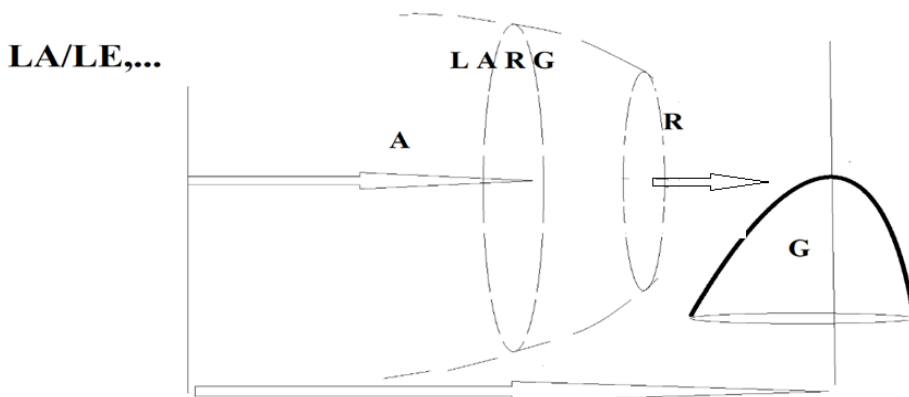
Më së pari (**MAS PARI**), i rikujtoje lexuesit, për kuptimin e fjalës **AR** kemi fol gjerësisht, prej nga janë krijuar shumë fjalë në Shqipe, ato më të njohurat si (ato mat njohuna);

LAR, baza e kësaj fjalë është **LA**, pra me **LA-n** dhe **AR** me përshkrimin e ngritjes se hapësirë, formës , gjësendit, duke përshkruar sipërfaqen e gjer ashtu sipas fjalës **AR**, duke përfshi sipërfaqen **R** 'vesh 'hapësirën **A**, prej nga kemi **AR**,. Kurse **LAR** duke na dhënë **LA-n** deri/dej largësi/lartësi, dej aty në naltisi,

dej aty ku m'rrin (**Shënim:** $RRIN=RREN=RRAN=RRUN=RRON$ përshkruan përhapjen e gjësendit , shtrimjen/shtrirjen e materies, hapësirë kohës, zgjanimin e saj dej aty ku është A, me sipërfaqe R si AR. Nga kjo $MRRIN$ dhe $ARRIN$ dalin nga $MRRIN= MA*RRIN$ dhe $ARRIN=A RRIN$ duke e dhanë përhapjen e materies/gjësendit sipas/simas kuptimin RRE, RRA, RRU, RRI, RRY ashtu $RRAN/RRIN/RRON/RRUN/RREN/RRYN$) AR. Prej LA AR duke dhënë LA-njen e krejt hapësirës AR, si dhe kudo brenda saj qe ndodh dukuria LA..

Rrjedhimisht me të njëjtën mënyrë si janë krijuar fjalët $QAR= QA +AR$ e cila paraqet hapësirën, sipërfaqen e atij vëllimi të A-s, duke përshkruar dej aty ku ndodh QA, kemi QA me përmasa të medha, si QAR. Kjo kuptohet si fjalët KAR (KA+AR), VAR (VA+AR), TAR(TA+AR), SHAR(SHA/SHI/SHU/SHO/SHE/SHY,...+AR/IR/OR/ER/YR , prej nga marrim SHOR/SHIR/SHUR/SHER/SHYR,..., etj.). Mbi këtë bazë dhe kuptim ARP, ARAP, ARPT janë krijuar KARPA, KARPT, SHKARPT, SHKARPAT. (SHKAR APT). Kur flasim për KARPA mund të jetë QARPA/QORAP, të dhëna në format e $QAR=QOR =QUR=QIR=QER$ (QEHRE po ashtu).

LARG (LA+AR+AG, si LA AR GJA/AGA)
LART (LA * AR+AT), VART, ART, MAR, KAR. QAR, THAR, SHAR, DAR, GAR, TAR, SAR/SHAR, KARP, HARAP (*Harap ka kuptimin e shperhapun/shpërhapur... si shembull, Krejt botën HARAP e kishin.*)
SHKARP, MART, ARP, ARKA, DARKA, VARKA, MARK-a,e, KARKA,...,
THARPT (THAR+APT/JAPT, JEP ndjenjën e THAR-ese)
HARP, HARPT, HARPA= HARE+APA= HARE*JAPA= JAP HARE=
HARPA.

CURLY / LOCKig (KURLI, LUK-ig)

Në gjuhën angleze CURLY ka kuptimin e kaçurrelave, kurse në gjermanisht me të njëjtën kuptim kemi LOCKig. Megjithatë në shqip fjala CURLY (KURLY) mund të kuptohet si KORELE (ashtu si tek fjala KORALE) si dhe tek LEKUR/LKUR duke e përshkruar KOREn por jo krejt KORE por KUR dhe me tutje duke bërë diçka si KUR/KORE e cila përshkruhet me fjalën LE, LKUR. Kështu KOREL/KUREL/KAREL,..., etj. mund të kuptohet në shqipe KOR/KUR,...etj. Kurs nga gjermanishtja LOCKig në shqip mund të kuptohet si LOKE=LAKE=LUK,...etj.

Prej proto-gjermanishtja Lukana,

Në gjuhën Firisiane LOK

Nga Gotishtja USLUK e cila përshkruan hapjen , me siguri nga pjesa US, e cila do të mund ta përafrojmë US=AS ashtu ta bënim ma shqip AS LAK, pra si;

AS LAKU nuk ban punë.

Gjuha e vjetër Norvegjeze: LOK

Në gjuhën Holandeze LOK

Të gjitha këto gjuhë me këto fjalë afërsisht përshkruajnë lidhjen me rrajë, me gjësend, burgosjen, msheljen, e cila lidhet shumë mirë me shqipen:

Në gjuhën angleze LOCK përdorej si emër për të mjetin e cila përdorej për msheljen e derës, kapakun e dritares, e cila nuk mund të ishte gjithmonë një dru, apo shul ose shtagë metalike, por thjesht lak-ut, ashtu në formën e litarit.

Megjithatë në të gjitha rastet ndërlidhen me shqipen, me mjetin me të thjesht dhe me të lashtë i quajtur LAK, prej nga me të mund të lidhim; shtazën shtëpiake , të burgosurin, gjësendin, derën, të rrethojmë gjësendin,..., etj.

Shënim: Nga Proto-gjermanike (lukana-, rrënjë e foljes , e cila do të thotë "për të mbyllur (mshel)" (në gjuhën e moqme/ moçme *frisian lok "rrethim, burg, vend i fshehur," Old Norse lok = Lidh, i lidhun, dhe Gotisht usluks me domethënie Hapje ose zgjidhje, Gjermanishten e vjetër loh me kuptimin Kullë ku mshelë njeriu, birucë, dhomë nëndhe. Gjermanishten e re; Loch "hapje, vrimë". Holandish Luik, me kuptimin Mshel,kepje, grila, ..., etj.*Në anglishten e vjetër loc (lok); pajisje për të lidhur derën, kapak, etj., pengesë, rrethim, përfundim,..., etj.

EKS

1)

Kjo fjalë EKS përdorej nga Latinet, po ashtu ka përdorim të gjan sot, në shumë gjuhe të botës.

Baza të forta ka, me mundësi për rrjedhje prej shqipes.

Nga, IK, e cila përshkruan largimin e shpejt të gjësendit, nga këqyrësi. për shkak të fjalës/tingullit *I kemi kuptimin e largimit nëpër rrugët të ngusht dhe t'gat. Dihet në koftë se përshkruajmë këtë rrugë në hapësirë, do të thotë rruga ka formën cilindrike, pra shteg, i ngusht dhe i gat.*

Nga kjo, ri përmendim se; të gjitha fjalët; AK, OK, EK, UK, YK, si dhe me dy zanore AEK, AUK, OEK,..., përshkruajnë largimin nëpër hapësira me përmasa të ndryshme të dhëna nëpërmes zanoreve. Nga përgjithësojmë se (zanore)K dhe (pjesë e fjalës)K na jep afërsisht kuptimin e fjalës IK, ashtu duke e dhënë largimin nga këqyrësi (a e ngat me kuptimin ka qarje sa/as).

Për shkak të krejt kësaj mund të përgjithësojmë se $IK=AK=OK=IK=EK=YK=UK=(zanore)K=(pjesa\ e\ fjalës)K$. Pra, të tana këto fjalë përshkruajnë largimin nga këqyrësi, për ma saktë, e përshkruajnë largimin nga krijuesi I fjalës në të cilët krahasohet dukuria, në të cilën ne/na e parafytyrojmë sistemin koordinatave kryesore, ose siç quhet në robotik sistemi koordinatave i botës. Edhe trajta (pjesa e fjalës)K, na ep se çka emnon kjo pjesë e fjalës e cila është në largim nga këqyrësi.

Pra;

MAK, MAKA, shmajka, tranojke, lak, vikat, nika, nuka, luka, tfurka, ...ku pjesa MA, SHMAJ, Tranoj,... janë gjësende, materies, forma, veprime në largim nga sistemi koordinatave i botës ku gjendet njeriu i cili e krijon fjalën, e këqyrë dhe përshkruan dukurin, prej nga krahasohet dukuria, forma, gjësendit,... e tjerë.

Kurse të gjitha trajtat e kundërta me IK, si KI, nga përgjithësimi KI, KA; KU, KO, KY, KE, si dhe K(zanore) si dhe K(pjesë e fjalisë), përshkruajnë afrimin, ose ngatjen (forma tjera të kësaj fjala e cila e përshkruan, ngujten, ngitje, ngetje, (*)) me sistemin koordinatave të botës, ku gjendet këqyrësi, i cili e krijon fjalën për dukurin përkatëse.

2)

Kjo vijmë në përfundim se të dy dukurit; IK dhe KI, ashtu si (zanore)K=K(zanore) në të vërtetë janë të barabarta, pra kanë kuptim të njëjtë që tregon pasjen, pronën, por jan me kahe të kundërta, pra njëra në largim e tjetra në afrim.

3)

Prej këtyre shtjellimeve vijmë në përfundim se fjala EKS mund të ketë gjasa/(gasa) bindëse se është e krijuar në gjuhen shqipe, duke u nis nga bashkimi i këtyre/ketyne fjalëzave

EKS= EK SA= EKSA

EK KA AS/SA=EK'KA'AS'SA=EKAS=EK'SA

Prej nga kemi EK/HEK., ashtu HEK SA ATJE

U HEK SA ATJE, U HEK SA, HEK SA=HEKS=EKS';

Pej kësaj kemi po ashtu;

IK SA= IKSA, IKS, si thom n' Kosovë;

Iks mos u bo para anmikut

Iksa t'mdhej ishin kanë, ik e ik, dej sa e lan venin thatë.

IKSA-IKSHA

HIKSA-HIKSHA

EKSA-EKSHA

HEKSA-HEKSHA

HOKSA-HOKSHA

HUKSA-HUKSHA

HYKSA-HYKSHA

HAKSA-HAKSHA

Krejt këto fjalë kanë kuptim në shqipe, dhe janë të ruajtur në Kosovë, si dhe mbiemrat e njerëzve

Kemi;

HEKSHA (por dhe HIKSHA, HOKSHA, HAKSHA, të cilat përdoren edhe sot në shqipen e Kosovës, si pjesa me e lasht dhe me e përmbushur e shqipes) Shum(ë) në kohën e ma parshme

HYKSH anej (shprehje që ju thuhet lopëve, tareqve(te ara heq, tërheq=tarheqve=tarqeve, ku mund të jetë TA REQVE, nga pjesa RE=RA HEQ, duke e dhënë hollësinë e dukurisë të HEKjes pra, përpjekjes, munit/mun(d)imit ,punës së ran/rëndë, si dhe heqjes se plugut,..., etj..))*

Hoksha nalu o tarak

E dimë se fjala S, përshkruan sasinë e gjësendit, materies, por edhe veprimeve të cilat krijojnë lëvizje shtjellore rreth pikës / boshtit. Prej nga; Ik(SA) na ep me fjalën në të cilën përshkruan Ikjen, por edhe sasinë ose përmasat e Ikjes, me saktë IK në përmasa SA, prej nga kemi IKS, IKSA,... Kështu kemi NUKSA (shnuksa, qnuksa,qnuksa...), pra sasia e Nukjes, ashtu përshkruhen ata nukun bar. P(r)ej kësaj; BASA/BOSa, BISHA, BUSH, LBUSH, BES/BESH, ... duke na dhënë sasinë e BA-mjes...., e shumë raste të tjera.

Nga kjo EKS/IKS/AKS/UKS/OKS/YKS,.. si dhe,

HEKS/HIKS/HAKS/HOKS,... na epet sasia, përmasat e largimit të gjësendit.

Kështu Hiks është që largohet, ik.

Hikshi (Hiksi) ju anej e knej

Heks (Heksh) është larguesi i gjësendit, pra është mjet largimi,...

HAKS është gjësendi i cili është larguar diçka nga prona,...e kështu me radhë. HAKS/HAKSH do të thotë njeri i cili është i gatshëm për ngatërresa, i cili e man vetë të fort dhe i cili i gatshëm me marr hak për çdo gjë,... etj. Nga kjo kemi mbiemra të cilëve tash me ua dimë kuptimin si; HAKAJ, HOKA, HUKA (si dhe HUKOVIQ), HEKAJ,...etj.

Nga këto përshkruajmë se këto largime ngjiten për format e ndryshme për të përshkruar largimin e tyre, prej nga kemi;

LOKA, LAK, LUK, LEK,

SHOKA, SHAKA; SHUK,

GJoka, GJaka, GJuka

Tok, Taka, TUKa, TEK,

VAKA; VOKA, VIKa, VUKa.

Zaka, ZUKa, ZIKa, Zoka, ,...etj.-

4)

Në latinisht dhe anglisht EKS ka kuptimin e ISH, pra Ish kryetari, ish-bashkëshorti ,... etj.

Megjithatë rrënja e fjalës EKS buron nga Shqipja. Në Anglishte kjo fjalë ka kuptim; jashtë nga, përpjetë, plotësisht, pa, largim (p.sh; largim nga jeta) ish (ish gruaja). Si dhe Latinisht e cila përshkruan largimin, daljen jashtë të gjësendit si dhe mos pranin e tanishme e cila dikur ishte, por tash jo. Nga kjo bazë këtij kuptimi përmbledhet krejt në shqipe; IKS, EKS, HEK; si Hek shumë, ose i *Heka drut pej oborri*, ose *ai a HEKS*, si dhe HUKS/HIKS/HAKS; ..., etj. Forma të tilla të afërta në shqipe janë të zhvilluara shumë mirë, si; Shtis (pra që shtin shumë here njerëzit njani me tjetrin, ban fjalë), Shtus, shtes, shtos, man(d)ej; pris, nga pri, ..., etj. Krejt shpjegimet shihet haptas se kjo fjalë u maru dhe a dal pej Shqipes.

AK	EK	UK	IK	OK	YK
AKS	EKS	UKS	IKS	OKS	YKS
HAKS	HEKS	HUKS	HIKS	HOKS	HYKS
HAKSH	HEKSH	HUKSH	HIKSH	HOKSH	HYKSH
N'AK	N'EK	N'UK	N'IK	N'OK	N'YK
NAKSA (*)	NEKS	NUKS	NIKS	NOKS	NYKS
NAKSH	NEKSH	NUKSH	NIKSH	NOKSH	NYKSH
NAKSHA	NEKSHA	NUKSHA	NIKSHA	NOKSHA	NYKSHA
VAK	VEK	VUK	VIK	VOK	VYK
VAKSA	VEKSA	VUKSA	VIKSA	VOKSA	VYKSA
VAKSHA	VEKSHA	VUKSHA	VIKSHA	VOKSHA	VYKSHA

Në këtë mënyrë përshkruhet ikja ose largimi, pakimi (pikimi) i gjësëdit materies. Në këtë mënyrë mund të vazhdojmë me; G, J, L, B, DH, Z, ZH, ..., si; Gek, Guk, ... Tek, TUK, ... LEK, LUK, ..., e të tjera.

(N)gatjen, (n)gutjen, (n)gitjen, (n)getjen

(n)gatjen, (n)gutjen, (n)gitjen, (n)getjen, (n)gotjen()
(n)gjatjen, (n)gjutjen, (n)gjitjen, (n)gjetjen, (n)gjotjen (*)
GAT~GJAT~n'GJAT
GUT~GJUT~n'GJUT
GET~GJET~n'GJET
GOT~GJOT~n'GJOT
GIT~GJIT~n'GJIT
GYT~GJYT~n'GJYT.*

Do (disa) fjalë angleze me rrënjë shqipe

Nga, Abruptly, Deaf, Dear, **Day**, Deal, Daily, kemi;

Abruptly (AB= A BA, BA, si dhe RUP=RAP=REP=RJEP,.. BRUPT=BRAPT, si dhe LY=LA; LI; LE, ..., etj.

AB=BA, rup=rap=ra ap ashtu si RU AP. RUP=RAP, përshkruan ramjen e menjëhershme, prej nga kemi BA RA-mja e dhanë, si dhe pjesa LY=LA, kështu krejt dukuria përshkruan BA RUP, ashtu A BRUPT=, ku BRUPT=BRAPT = BA + RUPT , BA+RUP=BRUP, ..., përshkruan ramjen në formën RU=RA. Nga kjo fjalë shumë se kemi lidhje të largët me shqipen.

Deaf, Dear, **Day**, Deal, Daily

Fjalët ndërlidhën (ndërlidhura) në lashtësi me shqipen e lashtë dhe të tashmen, si; DA, DE, DEJ, DUJ, DUL, DOL, DEL, ashtu Day(DAJ; DEJ) duke na dhënë kuptimin e damjes me veçori e bartur(n) në këto fjalë). Kështu DAILY=DOLI; DALA; E DALA; DJALI, DALUN; DELIN; DELI; ..., etj.

LIBRI 4

*Ata qe i largun pej fjalori fjalët; NO/NU/NI/NY/ ,...,
nuk ishin dijetare , e noshta as Shiptar.
E qysh mujm me kuptu fjalën Pruan (Pe RA NUAN),
ku pjesa NUAN done me than NU AN-en,
ashtu si PraNON, ku pjesa NON pra NON PRA=Pej+RA.
Ne gjuhësinë Shiptare nuk ka shkenc,
ka politike dhe bashkëpunim me anmiqt/lamiqt, si gjithmon
e njerzit e pamenqun, mas ju shkojnë si Muqa mas dajive*

Etimologjia e emrave; KUMULLA/KULUMRIA

a)

KUMULLA= KU*MULLA, MULLOJ, KA MULLU=KUMULLU (Cumulus); ashtu si KUMULUS;KUMULL/KUM**LLA** KAM**ULL**/KUMULL, KA MOLLA, kështu kemi kuptimet e fjalëve MULLOJ, MALLOJ, MOLLOJ, pra ka MULLU sythi, (*me kuptim të njëjtë me fjalën; BULOJ, BULZOJ*) ka bi asht dal në pah nga mrenia/brendia ashtu duke u rrit duke dal në sipërfaqe nga pjesa UL, LU, kështu ULLU, MULLU, MULLOJ, nga MU*LOJ, BU*LOJ, LU*LOJ, KALLOJ, KULLLOJ, gjithashtu; GU*LOJ; GU*LIM, GULQIM, GUR*GULLIM, GUG*LOJ, ..., etj.

Nga fjalët;

ULU~ULLU

ALA ~ALLA

ILI~ ILLI

ELE~ELLE

OLO~OLLO

YL~YLL

Të cilat përshkruajnë pozitat/naltsit në hapësirë dhe kohë, të cilat zënë gjësendet e veprimet, e format, ashtu në krahasim me vështruesin ose krijuesin e fjalëve, si LE, ELE, ELLE, LA, ALA, ALLA, IL, LI, ILLI, ILI, ...etj., për të cilat kemi folur gjerësisht në pjesët tjera të këtij libri. Kështu MLU, ka kuptimin MA LU, pra me MA-jt veprimin LU, por me ndryshimin MA UL = MUL, me mbajt/majt UL, si dhe MLA, me kuptimin e njëjtë me MLU, MLO, MLI, MLE, ..., etj., të cilat ndryshojnë me kuptimin MUL; MOL., MIL, MEL, si dhe shumësi i LL me kuptimin MULL, MOLL, MILL, MELL, MALL, MYLL,...., etj.

Nga MUL i bije me MA vrapimin/ngamjen përpjetë gropës, në përputhje me këtë SUL është sasia e gjësendit e cila është në vrapimin/ngamjen përpjetë gropës. Ngjashëm me këtë MAL ka të njëjtën renditje me MUL, por ndryshimin qëndron në pozitën me pikën krahasuese, ku gjendet krijuesi i fjalës. Kështu kemi; BUL përshkruan BA vrapimin /ngamjen përpjetë gropës/shpatit, ashtu si BAL/BALL, BEL/BELL, ...etj. kështu e kemi me të njëjtat fjalë; të cilat e përshkruajnë të njëjtin veprimi të sasisë SAL, SALL, SUL, SULL, bamjes, pozitës AL, LAL, EL, LEL, të pasjes KA në naltsin AL/EL/IL,....si; KAL, KALL, KEL, KELL, KIL,....

Shpejtësisë nga pika e fillimit si PAL, PEL, PIL, PUL,POL,.... të gjësendin në formën GA, si GAL, GEL, GUL, GOL, ..., si dhe vendosjes VAL, VUL, VEL, VIL,... shpërhapjes nëpër nalt'sin me sasi të madhe duke ndërtuar format, si; SHAL, SHEL, SHIL, SHUL,..., Si dhe pikën/kufirin e fillimit të naltsive Al/EL/IL/OL,.... si TAL, TEL, TIL, TOL, TUL....

Prej nga kemi;

MULU~MULLU

BULOJ~BULLOJ

BALA~BALLA

MALA~MALLA

MJELE~MJELLE,...

MULE. Pra MA ULE/ULJE ashtu sikur ja MAJM teposhtë në ULJE prej nga kemi MA+ULJE=MULJE, duke na dhënë përshkrimin e ramjes teposhtë dej në thellësi të trupit. Pra, brenda trupit, ashtu duke marr shpejtësi njëtrajtësisht shpejtuese, duke lëviz, vrapu(a) me nxitim, qashtu qysh lëviz trupi nga pika me nalt, me kah të e ulta.

Kur themi MAL, ashtu MALJE~MULJE do të thotë tash kemi me ece në të kundërtën e UL-jes të kemi AL-je, pra lëvizje përpjetë, prej nga kemi MAL=MUL, MULLO=MALLO, ..., etj.

Derisa ALL është me u ngjite përpjetë si shumësi i fjalës AL. Nga ULL kemi ngritje nga brendësia e trupit gjësendit, ose nga pjesa nën sipërfaqen e rrethuese duke u ngrit me dalje në sipërfaqe, ashtu UL, ULL, pej kësaj kemi ULI, ULLI, ALI, ALLI,

b)

Shumica e fjalëve në shqipe, janë t'marume nga fjalët/pjesa; LOJ. Ku njëjësi L e ka shumësin LL, ashtu nga LOJ në LLOJ.

Prej nga kemi;

M(LOJ)

KA(LOJ)

SHI(LOJ)

LU(LOJ)

MU(LOJ)

BU(LOJ)

V(LOJ)

VA(LOJ)

QA(LOJ), në kuptimin LO, LOJ me QA-mje, pra e ban/bërë lëvizjen në trajtën LOJ=LOI=LO I; prej nga ajo Livritje është QA, në trajtën QA-LOJ

KU(LOJ)/QKULOJ në kuptimin KULOJ=KALOJ prej nga kemi QA+KALOJ=Q'KALOJ=Q'KULOJ,...

MA(LOJ)

,... si dhe

M(LLOJ)

KA(LLOJ)

SHI(LLOJ)

LLU(LLOJ)

MU(LLOJ)

BU(LLOJ)

V(LLOJ)

VA(LLOJ)

A(LLOJ), në kuptimin LLO, LLOJ me QA-mje. Pra e ban/bërë lëvizjen në trajtën LLOJ=LLOI=LLO I; prej nga Livritje (shiko dhe krahaso; luvratje, levritje, lavratje,...) është QA, në trajtën QA-LLOJ

KU(LLOJ)/QKULLOJ në kuptimin KULLOJ=KALLOJ prej nga kemi QA+KALLOJ=Q'KALLOJ=Q'KULLOJ,...

MA(LLOJ)

KALLOJ, KALLOI, KALLO I, KALLI, nga KALOJ, KALI,...., etj.

c)

Po ashtu kemi fjalët mbi të cilat ndërtohen shumë veprime, e përshkruhen shumë forma në natyrë, si;

NOJ

NA(NOJ)

K(NOJ)

KA(NOJ)

MU(NOJ)

MA(NOJ)

RA(NOJ)

RU(NOJ)

RE(NOJ)

TRE(NOJ)

TRA(NOJ)

GRA(NOJ)

GRU(NOJ)

VRU(NOJ)

VRA(NOJ)

L(NOJ) nga LA(NOJ)=LA+NOJ=L'NOJ si dhe LENOJ=L'NOJ

LU(NOJ)

V(NOJ)

DHU(NOJ) nga DHA por dhënie e brenda trupit, gjësendit, në pjesët e brendshme të tij pra në U e jo jasht ose mbi të si në rastin A~DHAN.

(Shënim; Dhëni nga DHAN, pra DHËN lan me sakicë, ku sakic = SA KIC ashtu me Kic me dham /dhëmb, pra KIC ka kuptimin e fjalës Kafshoj, por në sasi shumë më të vogla. SAKIC mund të jetë rrjedhje nga emri SIKA= SA IK, në kuptimin SA HEK, ashtu si përdoren në Kosovë, HEKC, HEKS, pra lloji i thikës kapet me të dy duart, prej nga latohet shembull bishti i sakicës. Keshtu SIKA, SIKAS, SIKAC, SAKIC (sa+KAC/KIC edhe sot përdoret KIC me KIC me dham, si formë e pakt e veprimisht KAFSHAT/pra KA+FSHI), mund të jetë një emër i lasht thjesht i ndryshuar perzgat k'tyne 3000 viteve të funit)

DHA(NOJ)

DE(NOJ)

GA(NOJ)

SHA(NOJ)/SHAJOJ/SHEJOJ/SHIJOJ

Por edhe QANOJ=QANEJ në kuptimin QE*ANEJ ose Qit*ANEJ=QANEJ, gjithashtu kemi mbiemra (mi emna) QANAJ, QANA, ashtu si dhe QUNAJ, QUNI, QENAJ, QINAJ, QONAJ,...., etj.

d)

Po ashtu kemi; nga SOJ ku njëjësi S në shumës kemi SH, prej nga SOJ~SHOJ.

Prej nga kemi;

M(SOJ)~M(SHOJ)

KA(SOJ)~KA(SHOJ)

SHI(SOJ)~SHISHOJ/SHO'SHOJ

LU(SOJ)~LU(SHOJ)~L(SHOJ)~LE(SHOJ)~LI(SHOJ)

M(SOJ)~M'(SHOJ)~MA(SOJ)~MESHQJ~MESQJ

MU(SOJ)~MU(SHOJ)

PE(SOJ)~PE(SHOJ)~PU(SHOJ)~PA(SHOJ), si dhe PUSOJ~PU(SHOJ), PA(SOJ)~PA(SHOJ), nga kuptojmë se PESOJ në bazë ka kuptimin e njëjtë me fjalën PESHQJ, ku veprimin kryesore në krijimin e kuptimit të fjalës e ka sasi e zhvendosjes/zhvendosjes shtjellore të sasisë së materies, si~~SHI. SU~SHU, SA~SHA; SO~SHO; SE~SHE;...., prej nga kemi PA SOJ, pra me pa sasinë SOJ/SHOJ prej nga kemi PA. Ose Pej+A=PA, duke marr PA'SOJ duke rrit sasinë në SHOJ kemi PASHQJ, si dhe PASHAT në kuptimin e kthen në formën e SHAT/SHYT, duke e kthyer gjendjen e PASHAT pra të qetësuar.

PASH ka kuptimin P'ASH, duke na dhënë sasinë e zhvendosur në mënyrë shtjellore (stjellore) ,ASH/SHA si dhe fillimin e nisjes e me këtë duke na dhënë edhe përshkrimin e shpejtësisë së ndodhjes së dukurisë ASH/SHA prej nga kemi PASH/PAS.

Kështu PUSOJ (pushoj, vetëm nga ky shembull besoj e kemi kuptuar etimologjinë dhe kuptimin e fjalës PUSHQJ~PUSOJ) pra me u kthye sasia SOJ duke ra/rënë në sipërfaqen e rrethinës në PU (Pej/PE,..+U=PU). Prej nga kemi PU+SOJ=PUSOJ, si *E ke pusu (pushu)* në kuptimin e ke leshu poshtë në PU, ku në shumësin e S i cili është SH kemi PUSHQJ, duke na dhënë pamjen e zhvendosjes së sasisë të materies SHOJ/SHO/OSH duke ra në PU, prej nga kemi PUSHQJ.

Kujtoje; SHO, SHA, SHU, SHE, SHI, SHY, si dhe SHOJ, SHAJ, SHUJ, SHEJ, SHIJ, SHYJ , përshkruajnë sasinë e gjësendit, materies e cila ka lëvizje shtjellore, ku nëpërmes zanoreve përshkruhet niveli, largësi dhe forma e hapësirë për (z)gat shpërhapjes të sasisë së materies në natyrë. Kuptohet se SH(zanore) na ep largimin e sasisë së gjësendit, materies, prej kqyrsit, i cili e përdor fjalën për të përshkruar dukurinë përkatëse.

Kuptohet në bazë është e njëjtë fizikisht me kuptimin e fjalës PESHQJ/PUSHQJ, por tash krejt kjo sasi e materies e cila rrotullohet rreth boshtit dhe ecë nëpër hapësirë, prej nga ajo është në hapësirën e largët në E, duke ndërtuar fjalën PE+SHOJ=PESHQJ. Nga kjo Peshoj kthehet në masë

(njësi) të matjes se sasisë SOJ/SAJ/SEJ ,..., prej nga sasi me masë më të madhë; SHOJ/SHAJ/SHEJ/SHUJ, ..., duke u afruar ngat (shiko e krahaso, ngut, nget, ngit, ngot, ngyt,...) vështruesit në daj (N'daj) të cilit shikohet , matet dhe krahasohet dukuria prej nga kemi PASHOJ, pra, me mat me PASH. Për me shumë kemi dhënë shpjegime më të hollësishme për këto në fjalë në pjesët 1,2,3 të librit *Msheftësit e Gojës*.

BU(SOJ)=BUSHOJ=BASHOJ/BASOJ=BESHOJ/BESOJ, ..., etj.

V(SOJ)

VA(SOJ)/VESOJ/VUSOJ/VOSOJ, ...

VA(SHOJ)/VE(SHOJ)/VU(SHOJ)/VO(SHOJ), ...

QA(SOJ), në kuptimin LO, SOJ me QA-mje. Pra banë /bërë lëvizje në trajtën SOJ=LOI=LO I; prej nga ajo Livritje është QA, në trajtën QA-SOJ

KU(SOJ)/QKUSOJ në kuptimin KUSOJ=KASOJ prej nga kemi QA+KASOJ=Q'KASOJ=Q'KUSOJ, ...

MA(SOJ)

Po ashtu kemi fjalët mbi të cilat ndërtohen shumë veprime dhe përkruhen shumë forma në natyre, si; SOJ/SHOJ, NA(SOJ)/NASHOJ, K(SOJ)/K(SAJ) sepse SAJ/SOJ kemi SHAJ/SHOJ ashtu si SUJ/SHUJ

KA(SOJ)/KA(SHOJ)

MU(SOJ)/MU(SHOJ) por edhe M(SHOJ)~M(SHAJ)

MA(SOJ)/MA(SHOJ)/MSHAJ/MSHOJ

RA(SOJ)/RA(SHOJ)/RASH

RU(SOJ)/RU(SHOJ)/RUSH

RE(SOJ)/RE(SHOJ) si dhe KRE(SHOJ)/KRESHMOJ

TRE(SOJ)/TRE(SHOJ)/TRO(SHOJ)

TRA(SOJ)/TRA(SHOJ)

GRA(SOJ)/GRA(SHOJ)

GRU(SOJ)/GRU(SHOJ)

VRU(SOJ)

VRA(SOJ)

L(SOJ) nga LA(SOJ)/LA(SHOJ)/LA(SHAJ)/LASAJ=LA+SOJ=L'SOJ si dhe LESOJ=L'SOJ/L(SHOJ), ..., etj.

LU(SOJ)=LU(SHOJ), ...

VE(SOJ)~VE(SHOJ) ~VA(SHAJ)/VA(SHOJ)

GA(SOJ)/GA(SHOJ)/GA(SHAJ)

SHA(SOJ)/SHA(SHOJ)/SHE(SHOJ)~SHE(h)SHOJ, SESOJ~SHESHOJ, ...etj.

Shembull ta marrim; SHKELQEN

SHKELQEN

SHKE=SHKO/SHKU/SHKI/SHKA/SHKY

KEL=KAL/KALO/KUL/KOL/KYL/KIL

EL=AL/IL/OL/EL/UL/OL/YL,...., me këtë përshkruhet pozita, niveli i nalt ku shfaqet ose bëhet e dukshme dukuria, forma, ,... , etj.

LQ=L(zanore)Q/LAQ/LIQ/LOQ/LIQ/LEQ/LYQ,.. ashtu e LAn/LEN në format IQ/AQ/OQ/UQ/YQ,.. duke ndërtuar formën bazë LAQ, LEQ; LIQ; LUQ,...

dhe QEN=QON/QIN/QUN/QYN/QAN,.... e cila e përshkruan gjësendin, i cili qi-tet vazhdimisht, duke dal në largësi, hapësin në intensitet e forma të ndryshme,.... nga kjo kemi; SHKEL/SHKAL/ SHKUL/SHKIL/SHkOL/SHKYL, por edhe SHKELL/SHKALL/ SHKULL/SHKILL/SHKOLL/SHKYLL,...

Me të njëjtën mënyrë kemi; SHKEL(qen)/SHKEL(zen), SHKUL(qan)/SHKUL(zun), SHKELAN/SHKULAN/SHKALAN/SHKULAN,...., të gjitha këto përshkruajnë Kalimin në forma e intensitete të ndryshme duke e ndërtuar një tansi. Por, pjesa (SHKALO/SHKELE/SHKUL/SHKAL,...) shfaqet dhe qitet në trajtat; QU; QO; QE; QI,...si QUN, QON, QEN, QIN,.... të cilat shfaqen në pozita e nivele, e largësi të ndryshme, si EL; AL, IL, UL, OL; EL, por edhe ELL, ALL, ULL; YLL, ILL; YLL,....

SHKELOEN

SHKE=SHKO/SHKU/SHKI/SHKA/SHKY

KEI=KAL/KALO/KUL/KOL/KYL/KIL

EL=AL/IL/OL/EL/UL/OL/YL,...., me këtë përshkruhet pozita, niveli i nalt ku shfaqet ose bëhet e dukshme dukuria, forma, ,... , etj.

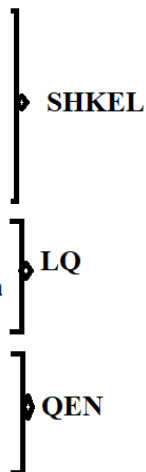
LQ=L(zanore)Q/LAQ/LIQ/LOQ/LIQ/LEQ/LYQ,.. ashtu e LAn/LEN në format IQ/AQ/OQ/UQ/YQ,.. duke ndërtuar formën LAQ, LEQ; LIQ; LUQ,...

QEN=QON/QIN/QUN/QYN/QAN,.... e cila e përshkruan gjësendin që qi-tet vazhdimisht, duke dal në largësi, hapësin në intensitet e forma të ndryshme,.... nga kjo kemi;

SHKEL/SHKAL/SHKUL/SHKIL/SHkOL/SHKYL

por edhe

SHKELL/SHKALL/SHKULL/SHKILL/SHKOLL/SHKYLL,....

AR/ARKA/ARKOJ/NGARKOJ/HANGAR/HANGERKA/HANGER

AR

ARKA

ARSA

ARSHA

ARGA

ARGJA

ARLA

ARLLA, kemi ARLLAT, ARLAT si toponim, në kuptimin AR LAT; pra AR e LAN e vogël skej (skaj, krijuar nga SKA=SHKA, SKE=SHKE, SKAJ=SHKAJ; SKEJ=SHKEJ,..., etj.) rrugë, mali, ose fushë tjetër më të madhë, e cila nuk duket e ransishme (rëndësishme).

ARAL

ARALL

ARTA

ARTHA

ARVA/ARRVA

ARAVA/ARRAVA

ARALL

'RADH

A'RADH

G'ARDH

B'ARDH

DARDH

SARDH, si dh So'ardh

hARDHI

hARDHUC

H-ERDHE

V_ERDHE

V-ERDHAN

....

VERDH, VERDHI,..., ashtu të ndërtuara simas
VE=VU*ERDHI=V'ERDHI, njëjtë sikur fjala S'ERDHI, e cila një ditë mund të shkruhet dhe kuptohet si fjalë e pavarure (pavarun, n 'vete; SERDHI. të e fundja fjalët shpesh shkruhen simas marrëveshjes.

MERDHI=M'ERDHI, ku përshkruhet Ardhja /ERDHJA e në trupin tonë.

.....

AR+AKA=ARK=ARKOJ

GA+AR=GAR=GAROJ

GA+AR+AKA=GA+AR+KA, ku AK=KA

GARKOJ, me kuptimin GJA=GA ARKOJ, pra I GJA ARKOJ, e shti, e futi, e rrsi një GA/GJA në ARK, ashtu N'ARKOJ, por kur e shtojmë se ai, ajo , është gjësend, e përfshirë me emrin GA, në kuptimin e njëjtë me GJA. Rrjedhimisht kemi;

GARKOJ, GARKA, NU+GAR+KOJ= N'GARKOJ.

Nga fjala NGARKOJ, kemi kuptimin e fjalës HANGERKA, ashtu
HA*NU+GARKOJ=HA*NU+GARAKO=HA'NGARKO=HANGARKA.,

kështu me kalimin e thjesht nga A në O, kemi HANGARKA=HANGARKO, si kuptimin HANGAR. Kështu fjala ARKO, ka lidhje të ngusht me fjalën AR, ARA, ku Arka paraqet veprimin e grumbullimit të krejt asaj e cila merret nga ARA, ku rriten prodhimet bujqësore, por jo vetëm prodhimet e dala nga ara, si tokë e punës, por edhe nga ARI si metal i çmueshëm i cili ruhet në vend të sigurt, dhe grumbullimi i tij quhet AR AK, si dhe ARKA prej nga ka lind kjo fjalë e lasht , me vjetërsi me të lashte se 12 000 vjet. Fjala ARKA, HARKA, ARKOj, HARKOJ, ka lidhje të ngusht me shqipen, dhe nuk është pjesë e asnjë gjuhe përveç shqipes.

Kuptimi fizik i përfshirë në fjalën-SHFAQ

Nga simetria kemi;

QA ~ AQ

QAF~FAQ

QASH~SHAQ

QAFSH~SHFAQ

Kështu QAFSH është lloji veprimi i kundërt i SHFAQ.

Nga kemi FAQKA, pra në kuptimin FAQE + KA=FAQKA, prej nga u krijua fjala me zëvendësimin A=E, ku FAQKA~FEQKA/FEQKE, kështu FAQKA, na ep pjesën QKA e krijuar nga QA KA, pra QA-mje KA, si FEQKA, epet si kuptimi i QA-mjes se FAQES., sikur themi FAQE QA KA=FAQKA, ashtu FEQKA, FUQKA, FOQKA. Kështu emri FOQKA, është tjetër përshkrim në përmasa por me kuptim të njëjtë me FEQKA=FEQKE. Në Kosovë fjala FYQKA, FUQKA përshkruhet njeriu/gjini i cili han shumë , shpejt dhe nuk ngihet, prej kemi;

Fuqkan ish bre

Fyqka spo u ngijke kurr

Kështu FUQKA lidhet me fjalën FEQKA, si përshkrim i turinit ku merr pjesë dhe goja. Krejt këto fjalë mundë të nderlidhen me relievinë duke përshkruar pjesën e dalur në formën e caktuar.

Por, me shpesh përdoret FURIQKAN e cila na ep pamjen e furishme të hamjes~hymjes~himjes,..., se bukës në gojën e njeriut. Kështu FURI QA KA=FURIQKA, FURI QA KAN= FURIQKAN. Pra, hanë shumë, i cili ka furi sepse han shpejt, kështu fjala Furi përdoret per të përshkruar vrullin, shpejtësin, erën/eren e fuqishme.

Shfaq, përshkruan pamjen e shumë pjesëve të Pamjes, duke dhënë daljen në skenë të saj në tansi, ashtu si Faqja e fytyrës, duke dal pak nga pak, pikë pas pikë, duke krijuar shumësi pjesësh, dhe në fund tansia e cila krijon pamjen e dukurisë (përfshirë me fjalën/tingullin SH). Pasi/Masi Faqja është marr si shembull, pasi nga pjesët e trupit, rrinë pothuajse gjithmonë e shplume/shpaluar. Nga kjo Faqja merret si pamje complete, si pamje e tansishme, përfundimtare.

N'koftë se kjo pamje e tansishme (komplet) – Faqe, krijohet nga pjesët e vogla të shumta, si sasi të madhë duke krijuar veprimin, dukurin SHFAQ. Me SH jepet sasia e shumte e gjësëndit (pjesa e fjalës në vazhdim në këtë rast FAQE), e cila pas përfundimit të dukurisë (shfaqe) krijon tansin e vet-FAQE. Shkurt, dokja e pamjes se gjësëndit, dukurisë, formës, ideve, pikë pas pikë, copë pas cope, si shtjell grimcash (pikselash) duke krijuar tansin (faqen), kurse veprimi i ndërtimit të Faqes quhet SHFAQE. Veprimi nga shumë pamje të pjesëve të faqes ashtu duke u përfaruar me $Faqe_1 + Faqe_2 + faqe_3, + \dots + faqe_{(n)} = Shfaqe$. Kjo fjalë po ashtu përshkruan shtjellën në lëvizje të gjësëndit, dukurisë, formës në këtë rast FAQ-es, e cila në pikën e caktuar të hapësirës dhe kohës ndalet, dhe shihet pamja e tansishme/përfundimtare e saj. Pra, kemi kalimin nga veprimi SHFAQ duke na dhënë FAQ-e.

A është shqip fjala Strofullog?

Shumë herë më kanë d'vet, dashamirët e gjuhës, se a është shqip STROFULLOG, masi/pasi kjo nuk po përdoret, dhe në kohet e fundit pa za, është 'ndaluar', shkrintaret dhe gazetaret e kanë n'xjerr jashtë përdorimit. Shembull këtë nuk mund ta gjejmë në korrektorin elektronik, por po ashtu as në fjalorin e shqipes.

Shkurt; STRO, STROFULL, STRFULLOG është fjalë shqipe, mandej shumë më lasht sesa fjala QERDHE.

Është shumë e mahnitshme,. Lejohet fjala strofull, por ndalohe strofullog (*shumësi ; Strofulloge, Strullogje, ..., por edhe shtrofullogje, shtrufull,*), e cila rrjedhimisht ka kuptimin strufull*og, e përbërë nga;

Strof*fullog (*fullog u krijua nga; Fulli, fullim, fu, U LOG, LOG në formën UL, prej nga ULOG, FULLOG, duke na dhënë ramjen të shumë logeve/logjeve në U, sipas FU, ashtu duke përshkruar futjen e formës në sipërfaqen rrethuese*).

Si ULLOG kemi format ULLOGJ, ULLOGJE; ULLUGJE, ALLAGJE, HALLAGJE, ..., etj., të cilat përshkruan gjësëndin e rrasun në vëllimin i cili është në sipërfaqen rrethues, ose brenda trupit, gjësëndit, mjedisit tjetër, për rastin ku përdoret U, por kemi dalje jashta gjësëndit, lëvarje jashtë të gjësëndit si ALLAGJE, HALLAGJE, pra dal A LLAGE, në kuptimin Lan si LLA, gjësëndi AGJ.

Kurse LOG/LUG ashtu në shumësin LL, me formën LLOG/LLLUG, si ULLUG/ULLOG. në thelb STROFULLOG në përafrimin me të mirë, merr kuptimin gjeseni/gjësëndi i SHtrum në trajtën STROF/SHTROF. Pra, i shtrum në formën strof/shtrof në Log, i cili ka veçorit e veta dalluese e përshkruar me fjalën ULL=ULL, si ULOG/ULLOG. Por në formën me të mirë të përafrimit do të thotë; Strumje/shtrof në ULL/ULLJE të gjësëndin ose OGJ/UGJ/AGJ, si forma të njëjta me GJO/GJI/GJU,...

Nga kjo STROFULLOG, merr kuptimin me SHTROJE të ULL/ULLUN/ULUN në OGJ/EGJ/AGJ, pra në brendësin ose në thellësinë e GJO/GO e shikuar nga pika tjetër si OGJ/OG.

Çka do të thotë OG/AG/UG/IG/,... dhe dallimi me GO/GU/GI/GA,... ta shikojmë në figurën e mëposhtme.

Nga kjo kemi:

stro	Shtro
Strof	Shtrof
Strofull	Shtrofull
Strofullog	shtrofullog
Strofullogj	shtrofullogj

Si dhe;

STI/STU	STI/STU	STI/STU	STI/STU	STI/STU	STI/STU
STI/STU+R A	STI/STU+R O	STI/STU+R E	STI/STU+R I	STI/STU+R U	STI/STU+R Y
STRA	STRO	STRE	STRI	STRU	STRY
STRA	STRO	STRE	STRI	STRU	STRY
STRADH	STRODH	STREDH	STRIDH	STRUDH	STRYDH
STRAF	STROF	STREF	STRIF	STRUF	STRYF
STRAFULL	STROFULL	STREFULL	STRIFULL	STRUFULL	STRYFULL
STRAFULL G	STROFULL G	STREFULL G	STRIFULL G	STRUFULL G	STRYFULL G
STRAFULL GJ	STROFULL GJ	STREFULL GJ	STRIFULL GJ	STRUFULL GJ	STRYFULL GJ
STRAFULL	STROFULL	STREFULL	STRIFULL	STRUFULL	STRYFULL
SHTI/SHT U	SHTI/SHT U	SHTI/SHTU	SHTI/SHTU	SHTI/SHT U	SHTI/SHT U
SHTI/SHT U+RA	SHTI/SHT U+RO	SHTI/SHTU +RE	SHTI/SHTU +RI	SHTI/SHT U+RU	SHTI/SHT U+RY
SHTRA	SHTRO	SHTRE	SHTRI	SHTRU	SHTRY
SHTRADH	SHTRODH	SHTREDH	SHTRIDH	SHTRUDH	SHTRYDH
SHTRAF	SHTROF	SHTREF	SHTRIF	SHTRUF	SHTRYF
SHTRAFU LL	SHTROFU LL	SHTREFUL L	SHTRIFUL L	SHTRUFU LL	SHTRYFU LL
SHTRAFU LLG	SHTROFU LLG	SHTREFUL LG	SHTRIFUL LG	SHTRUFU LLG	SHTRYFU LLG
SHTRAFU LLGJ	SHTROFU LLGJ	SHTREFUL LGJ	SHTRIFUL LGJ	SHTRUFU LLGJ	SHTRYFU LLGJ

SHTRAFU LL	SHTROFU LL	SHTREFUL L	SHTRIFUL L	SHTRUFU LL	SHTRYFU LL
---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Përdorimi i tingullit (ne të vërtetë është fjalë) lidhet ngusht me kuptimin e saj, të cilën e kemi shpjeguar në pjesët tjera të librit Msheftësit e Gojës. Ua përkujtojmë se F përshkruan shpejtësinë vrullin e ndërtimit, e shfaqjes se dukurisë, të gjësendit, por edhe po ashtu edhe vrullin e zhdukjes, shkatërrimit, të atij gjësendi. Nga mënyra e theksimit, shplohët e shpalohët marimi i kuptimit i fjalës F.

Nga kemi STROHER, ashtu si STREHOHET, pra, *ban STREHEN*, në të cilat nuk përdoret Sh, po S, ashtu duke paraqitur, thjeshtësinë dhe jo bollshmenin e dukurisë, formës, pamjes,etj.

Ashtu SHTREH përshkruan boren, përkatësisht shtresën e bores, e cila e shtron, e mush, lugun, ose logun, ose fusha e cila në shumicën e rasteve ka pjerrtësi, ramje, nga pika ku shikohet pej syve të kqyrsit, përkatësisht folësit (*ose krijuesit të kësaj fjalë për herë të parë në lashtësi,..*) ashtu me H, të përdorur në fund, ose në mes të fjalës përkatëse, dhe me ketë duke na dhënë këndin e ngusht në rënie (*ranje, merr J sepse kemi lëvizje në lakore, diçka qe ka ramje, ranje*) të vazhdueshme të shtresës së shtruar. Kjo fjalë nuk përdoret vetëm për përshkrimin e shtresës së borës, e hedhes (fjalë e marum nga HEDHE/HEDHJA ashtu E DHA,..., metja e dal nga kollomoqi i shkoklum, si dhe nga copëzat e vogla të drunit (byku), pluhunit, etj.).

Nga këto ligjësi të ndërtimit, e dallimit në përmbajtjen fizike të ndodhive (ndodhive) në natyrë, me anën e të cilave përshkruhet dukuria përkatëse, kjo arrihet nëpërmes tingujve; H, V, F, G, S, SH, si shembull;

STROF, STROFULL, STROFULLOG,

STROH, STROHULL, SHTROHER

STROVA, STERVINA, SHTERVINA, SHTREVIN, SHTRAVA, SHTRIVE, STRIVA, STRIVIN,

STREG, SHTREG, STROG, SHTROG, STRUG=SHTRUG (shiko shpjegimin e bërë në pjesët tjera të librit), STRAG/SHTRAG, STRYG/SHTRYG, STRYG/SHTRIG, STRIGA/SHTRIGA,...., etj.

Kemi po ashtu SHTRAT, SHTRATIM, KASHTRAT/ne formën KASTRAT/, KASTRUC/KASHTRUC, por edhe GASHTRIM, GUSHTRAN, GUSHELLIM, GASHLLIM,

STRAHUM, STREHUM, STRALLAN; STRULL; STRUKULL; SHTRULLIM; SHTRULLAN. SHTRYLLAN, ..., etj.

Krejt këto fjalë të sipërshënuar në bazë e kanë të njëjtin kuptim, përshkruajnë mënyrën e lenjes (lënies, linijes, lunjes, lanjes, ..., etj.), dhe shtrimit të shtrojës, ashtu si STRALL, STRELL, STRELLC, STROLL, STRILL, STRYLL/SHTRYLL, STRULL/SHTRULL,... pse jo edhe STRUDLE qe ka për bazë përshkrimin e shtrumjes, në formë të Shtrydhjes, ashtu si SHTRYDH, LULESHTRYDHE e përcjell në gjuhët tjera si

SHTRUDLE,...Kështu të gjitha këto fjalë e përshkruajnë të njëjtën dukuri, veprim, mënyrën e shfaqjes përhapjes se SHTROJES, po ashtu Strukturë, strukturim, të cilat përshkruajnë SHTRUMjen, por tash ajo shtrumje, në trajtën STRU/Shtru, ka shtrim por me kahun e lëvizjes në largim, në ikje nga vështruesi në trajtën si TURI, dhe UK, pra UKTUR (ndërlidhet me fjalën e kuptueshme IKTIR; pra duke na dhënë Ikjen (UKJEN~Hukjen, Ikjen~Hikjen, AKJEN~HAKJEN,...), largimin sipërfaqësore të gjësëndit), ashtu STRU+KTUR, ose STRU+UKTUR, ku S=SH, kemi SHTRUKTUR; ashtu nëpërmes KTUR, na jep pamjen e veçantë ose pjesën e dalluar të TUR-ini, si KTUR, të cilën formë e gjejmë edhe si; KLI, KLU, KSI, ashtu si dhe Stërkala, e cila për afron SHTRE KALA, KALON, KA LANJE si SHTRE/STRE, por edhe me pamjen STER/SHTER, prapë na ep kahun e lëvizjes se SHtrumjes në krahasim me vështruesin, përkatësisht krijuesin e fjalës për dukurin përkatëse.

Pse në anglisht kemi edhe STARV, STARVING të cilat fjalë mund të kenë lidhje të ngusht me shqipen, dhe si rrjedh nga ajo.

Nga kjo kemi STRUGA,~SHTRUGA, me kuptimin ME SHTRU i GJA, SHTRUGJA~STRUGA.

(Shënim 1: qashtu me për afrim SHTRU I GJA/GA, ose SHTRU UG, ku UG=UGJ, përshkruan gjësëndin e rrafshët me ramje gjithnjë e më të madhë nga pika fillestare, me shtrumje që ka pjerrtësi, ashtu nëpër atë vend mund të rrjedh uji me ramje të lirë.)

Shënim 2: Në Kosovë nuk kemi nëpër, po kemi nëpër)

STRUMICA~SHTRUMICA

Por edhe SHTRUMIS; SHTRUMISHA

STOG/SHTOG

SHTRIG/STRIGA

SHTRAG/SHTRIGA

STAG/SHTAG

STIG/SHTIG

Shënime:

*Është e mundshme se fjala gjermane; STRAFE, mund të ketë rrënjë nga shqipja, ku dënimi, ashtu si në shqipe, mashtrimi, përkufizohet si Shtrim, me majt SHTRIMIN=MA'SHTRIM, pra me mlu të vërtetën. Po ashtu dënimi në gjermanisht interpretohet si STRAFë, pra si SHTI-m i RA_mje si RAFë, por edhe **Shtra/Shtre-mje**, si shtrumje por në gjermanisht e përcjell dhe e mbajtur me formën STRAFE.*

STRELL, STRELLC, STROLL,...

Nga kemi Shtrell, shtrells, shtroll, shtryll, shtryll, si dhe shtrehll, shtrohll, shtrihll, shtrahll,..., etj.

Baza e përshkrimit të dukurisë është të shtrihet gjësendi në trajtën SHTRE(LL), në mënyrën e ngjashme/gajshme, u krijuan fjalët si; ASTRONOM, A SHTROJ e NUME, si NOME,...etj.

Nga kjo shtrell (strell, shtrell gjësend, materie qe shkon në largësi në E, dhe përhapet si Shtroj/shtrej ashtu duke u ngrit në naltsi të madhë në trajtën EL/ELL/ALL/ILL/OLL,..., etj.) si strell, stroll, përshkruhet po ashtu përhapja e shkëlqimit dhe grimcave të zjarrit, gacave eetj. Ku pamja e tyre krijon pamjen e yjeve në qiell. Nga kjo ka kuptim se A SHTROJ e NOMu, përshkruhej hapësira qellore (e qelles, qellnore,...) jo vetëm e yjeve/illave, por e hapësirës e cila duket/doket natën.

Kështu në shkrimet e lashta fetare, si dhe astronomike, kemi përshkrimin e Qelles, si shtroj, ashtu si pëlhura e qitun/qitne natën në tenda.

Ky krahasim përcillet në veprat fetare. Ku qella shikohet si shtjellat e letrës, përkatësisht e materialit t' lakueshëm, e cila shtrihet, e palohet si shtjell.

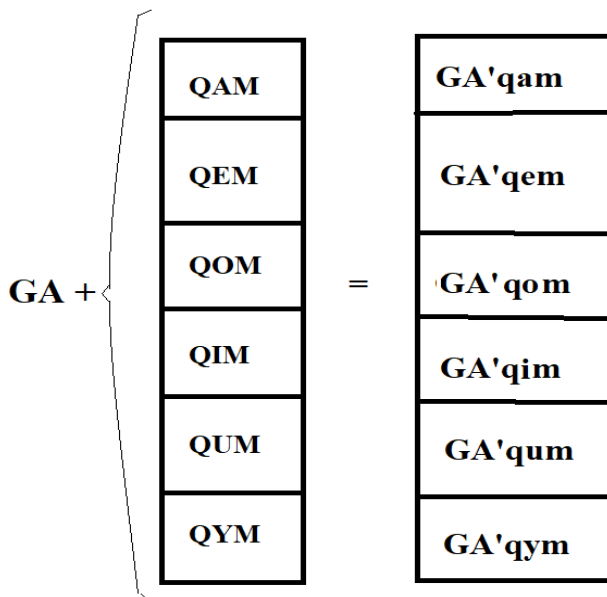
GATSIHEM/GAQEM

Në Kosovë përdoren po ashtu dy nga këto format; GAT, GATQEM, në formën

A je gati

Unë jam i gaqem.

Nga kjo mund të shtrohet d'vetja (da vetja)/pyetja (në Kosovë Pytja=Pej+Yti, si ky a i yti) si u krijua kjo fjalë?. Me krahasim të thjesht hulumtojmë kuptimin e saj.

Kështu GAQEM, është me kuptim GJA e QUME, pra gjësend i QUM n'kam (këmbë)

Me këtë kur themi Unë jam I GAQEM, përshkruan GJA=GA e QUM/QEM në këmbë/kam.

Nga kjo GAT ka kuptimin GJA në AT, pra në gjatësinë AT, ashtu GJA në AT, Gjësënd që ka përmasat e trupit AT, duke na dhënë GJAT/GAT.

Po ashtu kur themi GET/GJET do të thotë e përshkruan largimin në largësi të krejt asaj që është AT duk u zhvendosur në ET, me këtë Gjësëndi me përmasat e kësaj shtrimje AT/ET/UT,... kemi GAT/GET/GUT,... ashtu GJAT/GJET/GJUT,...

Po ashtu GAQ/GIQ/GUQ/GOQ/GEQ/GYQ, parashkruan me të njëjtën mënyrë gjësëndin

Ashtu si; QAQ= që + AQ/QAQ, KAA= KA + AQ/QA, KUQ= KA +UQ/QU, si dhe LEQ, LAQ, LUQ, krijuar nga LA * AQ= LAQ, LE*EQ=LEQ, LIQ= LE +IQ, ..., po ashtu janë krijuar fjalët; GAQ, GOQ, GIQ, GEQ,..., etj., si rrjedhim nga shpjegimet e mëparshme të krejt formave të fjalëve të marume/krijume prej fjalëzave, nga marrim se GAQ; GEQ; GIQ,.. përshkruajnë sikur krejt pjesa GA merr ose hyn në formën AQ, ashtu duke **krijuar një tansi** , trup, formë gjësënd të ri në trajtën GAQ/GEQ/GIQ,...megjithatë bashkimi me pjesën AM/EM/IM/UM/OM/YM krijon formë të lëvizjes se përgjithshme GAQEM.

Në të njëjtën mënyrë mund të jetë edhe krijuar fjala KAQAMAK, e cila mendohet si fjalë e huaj, ashtu me formën KA QA AM MA AK KA, ku e përshkruan gjësëndin që KA QAMJe, ashtu KAQAM, dhe MAKA, që ka kuptimin e MA-jtjes, në formën MA KA, MAJKA, duke ndërtuar me këtë

mënyrë ndërtohet koha e kaluar e veprimit MA, në Aj MAJKA, AJ SHKOJKA, AJ FOLKA, AJ RUJKA; AI THOJKA,...., etj., prej nga;

AJ MAJKA Msim natën

AJ MAJKA ranim t'madh

Shënim:

Gjejmë fjalët; gjermanisht ; gurgeln, e anglisht gargle, në shqip Gurgull, si dhe në trajtat tjera, duke treguar se sa e zhvilluar gjendet kjo fjalë në shqipe; gurgullim, gurgulloj, gurgullin, gurgullon, gervalla, gergalla, gerqalla, gerdalla, gerklan, dëshmi se fjalët përkatëse në anglisht, e gjermanisht mund të kenë prejardhje nga shqipja. Megjithatë nuk është përjashtim krijimi i rastësishëm i kësaj fjalë, si emetim i i tingujve të leshum/Lshum/lëshuar perzgat shpëlarjes se fytit, duke bërë /ba G, Ga, Gare. Megjithatë në shqipe është zhvilluar kjo në mënyrën e plot dhe me përdorim me të gjerë, sesa në Anglisht dhe Gjermanisht. Kuptohet se kjo fjalë ka mund të bahet(bartet) nga Shqipja në Gjermanisht, e Anglisht. Megjithatë ketë fjalë mund të jetë para gjermane dhe para Angleze, e gjetur aty tek popujt më të lashtë të cilët i takonin një familje gjuhësh me shqipen.

GerGALLA

GerVALLA

GerDALLA

GerGAQ

GerKLAN

GerLAQ

GerLLAQ

GerGUQ

GerGULL

GerLAT

GerLAS

GerLLAS

GerNAQ

GerNUQ

GerMUQ

GerMAQ

GerNIQ

...., etj.

Është e tmerrshme se si fjala Gernaq përpiqet të shpjegohet nga gjuha Rumune, e cila në të vërtetë nuk ka kurrfarë bazë. Në gjuhën e sotme Rumune sepse me rreth 40% e hapësirës të Rumanisë, sidomos në pjesën e jugut dhe juglindjes të saj, shtrihej popullata Shqipfolëse, me mbi 10000 vjet kohë shtrirje, e cila u fol deri në shekullin 9 të erës, tonë, ku dhe murr fund njëherë e përgjithmonë, duke lënë vetëm gjurmë me qindra fjalë në Rumanishten e

sotme. Në të vërtetë Rumanishtja e Sotme është prodhim i ndeshjes, se tri e me shumë gjuhëve; Shqipes, Latinishtes, Sllavishtes, Keltishtes, dhe Gjermanishtes në fund. Rumania dhe Bullgaria ishin Shtrati i gjuhës shqipe, me kohë zgjatje mbi 12000 vite, dhe prej saj u ndikuan fuqishëm gjuhët proto-sllave dhe proto-Iraniane, të cilët do të zhvillohen me vonë si gjuhë në vete. Kështu në fjalët Gernaq (Gërnja, Germa, Gernjar, Gernjat) kemi dy pjesë kryesore në pjesëmarrje, GER për të cilën kemi folur gjerësisht në pjesën Mshfetësit e Gojes (1,2,3) si dhe për pjesën NAQ, NUQ, NIQ, NOQ, ..., si forma dal nga NAK, NIK, NOK, të cilat e përshkruajnë format e NU-mjens.

Kështu kemi; NAK, NOK, NIK; NYK, NEK, NUK, ..., por edhe NAS; NOS; NIS; NYS; NES; NUS, ..., po ashtu NASH; NOSH; NISH; NYSH; NESH; NUSH, ..., por edhe në format tjera si; NA, NO; NI; NU; NE; NY; ..., NAL; NOL; NIL; NUL; NYL; ..., e kështu me radhë, pra në shqipe i gjejmë të gjitha trajtat e kësaj fjalë. Lexuesi nuk duhet të këqyri në fjalorin e sotëm të shqipes, sepse aty përfshihen pjesërisht fjalët shqipe.

Kështu ju nuk do të mund ta gjeni fjalën NYL, e cila përshkruan NDYTJEN=NYTJE/ndotjen=NOTJEN, kështu Notje si NOT mund ta ketë kuptimin, e zhytjes në sipërfaqen/hapësirën me Uj (Aj, Ij, Ej, Oj, Yj, ...), në përmasën/gjatësinë OT, NE*OT=NOT, si Ai ish ba Nyl, NYLL, NYLLAN, pra dal nga fjala NY, si NYSH, NYTUN, NYM, NYMJE, Nyllaq, NYllush, ..., etj., ku në bazë qëndron përshkrimi i kuptimit të NU-mjes, Prej nga trajtën tjetër e kemi ZHYL, Zhyllan, Zhyllak, Zhylaq, Zhyllaq, Zhyllun, ... etj.

Por kemi format tjera, dal nga kuptimi i njëjtë bazë, si;

GARGAQ (pra krejt pjesa/fjala e gjendur në pjesën e pare/e parashkruar, në këtë rast GAR shkon dhe e merr formën, shpesh edhe zg(j)atohet në formën GAQ. Fjala GAQ përshkruan GA (GJA) ashtu si GU(GJU) e cila ka zg(j)atim AQ. në të njëjtën mënyrë si KA+AQ=KAQ, QE+AQ=QAQ=Q'AQ. në shqipe të njëjtat fjalë MAQ; LAQ; VAQ; SHAQ; DAQ; REQ; DREQ, ..., etj., kane kuptim. Është e pa besueshme sesi gjuhëtarët e Shqipërisë nuk e kanë kuptuar se fjala MA, përmbahet në fjalën MAK, ashtu si MAK, MAQ qashtu si MA AQ=MAQ, prej nga u krijua edhe toponimi (emni i venit)i Maqedonisë, si MAQEDONIA. në të dy rastet MAKEDONIA/MAQEDONIA pra si; MAKE, MAQE, kanë afërisht të njëjtin kuptim dhe përshkruajnë Majtjen dhe shtimin e rrjedhjen e MA në format fizike; AKE, AQE. Në të njëjtën mënyrë se si u krijuan fjalët MAQ, MAK në shqipe, u krijuan; MAL, MALL, MATH, MAT, MET; MAR, ..., etj. Pra, me këtë kuptojmë se MA shfaqet në hapësirë dhe kohë në nivelin, pozitën e nalte AL, prej nga MA+AL=MAL, dhe MA+ALL=MALL. E dimë se shpesh disa vise të Shqipërisë veriore në vend të fjalës MADH e përdorin MALL. në pamjen e pare mund të duket sikur janë sllave dhe e keq shqiptojnë DH në LL, e cila nodh/ndodh shpesh tek sllavët të cilët e mësojnë shqipen. Megjithatë e vërteta mshefet dikun tjetër, MALL interpretohet si MADH, sepse edhe MALL edhe MADH përshkruajnë veprimin MA.

Në njëjtën kohë, ALL na epet gjësendit qe MA-het në naltsin shumë të nalt dhe ngritët vazhdimisht ose me drejt është i ngritur(ngritun) shumë here në naltsit e ndryshme , pozita të ndryshme por qe të gjitha, janë në naltsi në AL, prej na dhan formën e re nga bashkimi i shformimit të shumëw AL1, AL2, AL3,... prej nga krijojnë sipërvendosje duke (tu) shtrydh në një nga shumë forma, ose mi-numje prej nga kemi ALL, duke na dhënë gjësendet i cili MAHET NALT =MALL; MALLT., nga kjo nuk do mend shumë kuptohet se MALL kuptohet dhe përshkruhet po ashtu gjësendi i MADH. Tek MADH kemi MA DHA, pra turpi i MADH na epet hapësin/ra, trupi, gjeseni(gjësendi) i cili e MA DHA-njen, ashtu si MA+DHA=MADHA, MDHA, pra thjesht pjesa e cila e MA DHAnjen =MDHAN interpretohet në trunin tonë si gjësend me përmasa të MDHA ose MADH, thjesht DHA MAJtja ose DHA MA; MA DHA, etj.

Kur themi MAL dhe MALL në të dy rastet po përshkruhet gjësendi , hapësira e madhë, por në njërin rast gjësend qe ka naltsi krahasuar me sipërfaqen e tokës, kurse në rastin tjetër gjësend ka me DHAN tanaheret, për ketë ka MA DHA=MADH, dhe MDHA.

GURGAQ

GURGALL

GURGAQ

GURMAQ

GURGUQ

GORMAQ

GORGIQ

GJUR/GJURIQ

Fjala GJUR, në formën GJURIQ e gjejmë shumë tek sllavët e jugut, po ashtu tek shqiptaret e kemi, si GJURA, GJURAJ, GJURAK, ky emër është drejtpërdrejt nga shqipja, dhe me ketë emen quhet GURI, përkatësisht GURI=GJURI, ashtu si shumësi i G që është GJ, prej nga kemi GUR=GJUR. Nga kjo GJUROVIN, GJURA, tokë GJURI ka kuptimin e tokës gurinore/gjurinore. Kjo kaloi si emër tek sllavët dhe u ruajt si mbiemër nga Shqiptarët të cilët u tjetërsuan në Sllavë.

Nga kjo fjala GJUROVIQ në gjuhën e sllave në përgjithësi dhe tek sllavët e jugut në veçanti, nuk ka kurrfarë kuptimi, ai kuptimi gjendet vetëm në shqipe. Gjur për Guri e përdorin sot në pjesët e Karadakut, në Maqedoni dhe pjesë e Shqipërisë se Mesme. Format tjera të fjalëve e emrave shqipe të bartur tek sllavët e Jugut, kemi;

GJOKO, GJOK, GJOKOVIQ,

GJOG, GJOGOVI, GJOGOVIQ

GJAK, GJAKIQ; GJAKOVIQ,

GJUK, GJUKIQ; GJUKOVIQ,...etj.

Shënim (Patëmeta/patëmbeta)

Për (në Kosovë nuk kemi Për, por PER) t'i treguar mënyrën e shtresimit dhe përthurjes se gegënishtes ashtu me pak shformime duke ndërtuar të folmen e jugut, për sqarim, kemi shembullin me të mirë tek fjalët; Patëmeta, tregu/treguar (*prej nga ka radhë edhe fjala Tregti, tre cilën sllavët e jugut e morren (gabimisht shkruhet morën, sepse nga ardhacakët sllave e vllah në Jug RR dhe R u përziën ashtu si tek fjala ARRNOJ; HARRNOJ në ARNOJ, për shkak se sllavët e Jugut dhe Vllahet si perzimje Shqiptaro Sllave në hapësirën Rumune, Serbe, dhe Bullgare e hupen shqiptimin e drejt të tingullit/fjalës RR) duke e kthyer në tergovina, e cila nga ana e sllavishtes kurrsesi nuk mund të shpjegohet kuptimi bazë i saj). Na e dimë se Meta, është e përjashtuar nga fjalori i Shqipes, dhe nga përdorimi*

Kështu tek fjala Patëmeta (patëmetat, patëmetë,...), kjo me qëllim për ta maskuar u bashkua nga fjalia; PA T'META, në fjalën patëmeta, me këtë lexues i thjeshtë nuk mund ta kuptoj se këtu fshehët/(shehfet; mshehfet) fjala MET, ku në Jug ka ndërruar formën në MBET, e cila është shformim i plot. Rrjedhimisht; të metjes, pej t'metes, ku fjala/tingulli T na ep fillimi e dukurisë Met kur përdoret në fillim të fjalës, dhe mbarimin/marimin e saj kur përdoret në fund të fjalës. Po ashtu MET, e ka në fund , si prapashtes, me këtë duke përshkruar funin/fundin e veprimit ME~MA~MU~MO~MY~MI,... dhe kuptohet ME ka kuptimin qëndrimin ose Majtjen në E, e cila përshkruan hapësirën e largët nga vështuesi, ku ky nuk mund të m'rrin/a'rrin atë largësi për kohë të shkurt. Praktikisht duke tregua fillimin dhe përfundimin, kuptojmë se me T tregohet pronësia e dukurisë, formës, gjësendit , në kete rast MET-jes, ku tregohet nëpërmes T'MET=Pa T'MET=pa'**T'MET**.

Metje ~ MBETJE

Prej nga PA të MBET= PA të MET= PATEMETA, shihet po ashtu se E vije pikërisht në pjesën pat(e)meta, aty ku në gegënishte fjala bashkohet Tmeta duke tregua pikën/kufinin e fillimet të Met-jes dhe të marimit/mbarimit. Nga kjo përfundojmë Mbet, pjesa MB është shformim, me drejt qformim/çformim, në shqipe, duhet ta këtë formën Patëmbeta, e jo patëmeta, (shënim: *mahnitshme, asnjëherë nuk e kam pare se dikush nga studiuesit e ka cek këtë*) Nga kjo vazhdojmë me fjalët TREGOJ= të RE GOJ, pra GO E RE, GJO T'RE. Shiko se si fjala GORE u ndërtuar nga GO ORE, GO OR; ku OR ka kuptimin e njëjtë me AR, ashtu duke përshkruar ngritjen e ngadalshme prej pikës me të ultë në atë më të nalt, me këtë duke krijuar kuptimin e fjalës LART.

Kqyrë ma poshtë t'i krahasojmë arsyetimet e perkrahësve të gjuhës standarde.

METË f.

1. Pjesa që i mungon diçkaje për të qenë në sasinë a në cilësinë e duhur, cen; diçka që i mungon një vepre, një pune etj. për të qenë e plotë a e përkryer,

mungesë. E metë e madhë (e rëndë). Të meta teknike. Vepër (punë) pa të meta. Burimi i të metave. Kritikon (ndreq) të metat. Nuk i la asnjë të metë. 2. Cen në trup ose në mendje, gjymtim trupor a mendor. Të meta trupore (fizike). Me të meta mendore. 3. Diçka e keqe që ka njeriu në karakter e në sjellje, ves, huq; dobësi, gabim. Njeri pa të meta. Ka një thes me të meta. I vuri në dukje të metat.

METË mb.

1. Që ka diçka mangët, që nuk është i plotë, që i mungon diçka; i cungët. Puna mbeti e metë. 2. fig. Që nuk është plotësisht në rregull nga ana mendore, me cen nga mendja; budalla. Njeri i metë. Mos u bëj i metë!

METË ndajf.

Me mungesa, mangët, jo plotësisht. Ia bëri punën metë. Ia dha paratë metë. E mbushi shishen metë. Ia la përgjigjen metë. Janë dy karrige metë janë dy më pak. Nuk ka gjë metë e bëri mirë ose shumë mirë një punë; ia bëri shumë mirë, ia bëri ashtu si duhet. * S'i la gjë metë (mangët) dikujt a diçkaje shih të MANGËT. Nuk ta lë metë (mangët) për nesër shih të LË.

Shiko pjesën tjetër, ashtu duk i dhënë(shumë me drejt të shkruhet DHAN) një kuptim të dhunshëm të njëjtës fjalë e cila është shformuar nga M në MB.

MBES

1. Mbes; ngel. Mbeteshim shumë në klasë. Mbeteshin jetimë. Ç 'mbetej në dreqë hahej në darkë. Mbetet ende shumë punë për të bërë. Mbetet për t'u sqaruar. I mbetet besnik. 2. Pës. e MBES* Mbetet (qëndron) në ajër shih tek AJ/ËR, ~RI. Më mbetet cingare diçka shih të CINGAR/E, ~JA. Të mbetet (të ngelet) në dorë (ndër duar) dikush a diçka shih të DOR/Ë, ~A. Mbetet plloçë diçka shih të PLLOÇ/Ë, ~A. Gjalpi në lakror mbetet (derdhet, bie) fj. u. shih të BIE I.

MBETËS m.

Nxënës që mbetet në provim a në një lëndë mësimore; ai që ka mbetur në klasë, përsëritës. Sivjet nuk pati mbetës.

MBETËS mb.

1. Që mbetet për ca kohë; që tepron, që mbetet nga një e tërë. Gjurma (shenja) mbetëse. Pjesa mbetëse. 2. Që ka mbetur në klasë a në një lëndë. Ndhma për nxënësit mbetës.

MBETËSE f.

Fem. e MBETËS, ~I.

Qysh u krijua fjala QELBESH/QELB

QELB krijohet nga QEL BA, ashtu qe mënyra e ndërtimit, është e njëjtë me fjalët; KORUB, KORAB (Kore BA), KURUB (KUR=KOR UB/BA), ROB (RO-je BA), TUB (TU U BA=TUBA), ...

Ashtu QEL ka kuptimin e trupit, i cili QELET, hapet, i priset lëkura, si shembull ju ka qel trupi varr, QEL BA, BA nga QEL-ja, prej nga kemi; QEL BA, BA QELJA e lëkurës, prej nga kemi QELBA=QEL BA, BA QELja e lëkurës.

Shembujt e mëposhtëm mund të sqarojnë kuptimin e fjalës me mirë;

Ju pat QEL trupi varr

Plage t 'vogla ju qelen n'trup

U ba QELe Qele trupi i tij

Nga këto shpjegime shohim se fjalët që kanë shpeshësi me të madhë në Jug janë krijuar në nga fjalët e veriut, duke u bashkuar. Mund të jetë qe bashkimi i dy fjalëve ka ardh nga hupja e zanoreve të zashme, ashtu a, e, duke u shndërruar në ë, dhe me këtë duke u ngjit dy fjalë e me shumë në një.

Ne veri kemi KELB e cila përshkruan hapjen në trajtën KE EL, duke ndërtuar KALimin, na një gjendje tjetër, ashtu si KELBa, si U KELBA, Aty ishte KELBAQI.

Prej nga KELBAQ, ka kuptimin KE ELE BA AQ, ku pjesa BAQ, formohet në të njëjtën mënyrë si; KAQ= KA AQ, MAQ= MA AQ, QAAQ=QA AQ (QA AQ FELL SA U PRISH KREJT).

Mos të harrojmë se KAL ka kuptimin e KA+LIMIT, por ky kalim, bëhet nëpërmes KA AL, ashtu KA naltsi, kjo naltsi në trajtën AL përbëhet nga dy pozita e Ulta dhe e NAlta, ose me drejt nga N'ULTA tek e N'ALTA, prej nga kemi Hapjes, nga pika/pozita/niveli qe gjendet me poshtë në atë ma nalt. Kështu Kal formohet QAL, KEL kemi QEL, KOL=QOL, KIL=QIL, KUL=QUL,...etj.

Shembull: Shiko dhe krahaso fjalët e mëposhtme;

Fjalet të cilat përshkruajnë veprimin BA, BAVA, BAMJE, BAR,...., në mënyra e sasi të ndryshme, në kohen dhe hapësirën, duke përshkruar sipërfaqen, nivelet, format ,..., kufinin e bamjes, bimjes, bumjes,... mënyrën e shtrimjes në kohë dhe hapësirë krahasuar me sipërfaqen e tokës, dhe vështruesin, krijuesin e fjalës, njeriun.

Fjalet të cilat përshkruajnë veprimin BA/BO/BU/BI,...., BAVA/BEVA/BUVA.--, BAMJE/BEMJE/BOMJE..., BAR; BUR, BIR,...., në mënyra e sasi, sipërfaqe, lëvizje ,....te ndryshme,

BA	BE	BI	BU	BO	BY
BAN	BEN	BIN	BUN	BON	BYN

BAM	BEM	BIM	BUM	BOM	BYM
BAS	BES	BIS	BUS	BOS	BYS
BASH	BESH	BISH	BUSH	BOSH	BYSH
BAT	BET	BIT	BUT	BOT	BYT
BAQ	BEQ	BIQ	BUQ	BOQ	BYQ
BAL	BEL	BIL	BUL	BOL	BYL
BALL	BELL	BILL	BULL	BOLL	BYLL
BAV	BEV	BIV	BUV	BOV	BYV
BAR	BER	BIR	BUR	BOR	BYR
BARR	BERR	BIRR	BURR	BORR	BYRR
BAK	BEK	BIK	BUK	BOK	BYK
BAC	BEC	BIC	BUC	BOC	BYC

Fjalet përshkruajnë MA-tjen në hapësirën dhe vëllimin e caktuar të saj, duke pas forma dhe nivele të ndryshme në krahasim me sipërfaqen e tokës dhe njeriut (krijuesit të fjalës) që përdor fjalën për dukurin formën përkatëse: fjalët të cilat përshkruajnë veprimin MA/MO/MU/MI,,..., MAVA/MEVA/MUVA..--, MAMJE/MEMJE/MOMJE..., MAR; MUR, MIR,,..., në mënyra e sasi të ndryshme, në kohën dhe hapësirën, duke përshkruar sipërfaqen, nivelet, format ,..., kufinin e nisjes mënyrën e shtrimjes në kohë dhe hapësirë krahasuar me sipërfaqen e tokës, dhe vështruesin, krijuesin e fjalës, njeriun.

MA	ME	MI	MU	MO	MY
MAN	MEN	MIN	MUN	MON	MYN
MAM	MEM	MIM	MUM	MOM	MYM
MAS	MES	MIS	MUS	MOS	MYS
MASH	MESH	MISH	MUSH	MOSH	MYSH
MAT	MET	MIT	MUT	MOT	MYT
MAQ	MEQ	MIQ	MUQ	MOQ	MYQ
MAL	MEL	MIL	MUL	MOL	MYL
MALL	MELL	MILL	MULL	MOLL	MYLL
MAV	MEV	MIV	MUV	MOV	MYV
MAR	MER	MIR	MUR	MOR	MYR
MARR	MERR	MIRR	MURR	MORR	MYRR
MAK	MEK	MIK	MUK	MOK	MYK
MAC	MEC	MIC	MUC	MOC	MYC

Me fjalë tjera përshkruajnë NEMJEN (shtrimjen) përgjatë MA-jtjeve në përmasat e hapësirës ku ajo sasi Majtjen e qëndrueshme e cila ka n'xan ven(d), si në hapësirat me format të caktuara të përshkruara me AM, EM, IM, UM, YM, OM, si NOMJe, NAMJe, NIM-je, NUM-je, NYM-je, NEM-je. Nga të gjitha shtjellimet dhe krahasimet del NEMJE ka kuptimin me u NU në

largësi diku mbi sipërfaqen e dheut, kurse NAMje ka kuptimin me u ba një me hapësirën e gjerë të cilën e përcakton A, ashtu ngjashëm NIM-je përshkruan Numjen në hapësirën me formën afërsisht cilindrike mjaft të gjatë.

Si dhe NO-mje, e cila na ep NU në O, si N'O~NU në hapësirën, trollin, ku njeriu për kohë të shkurt, ose brenda ditës e natës e përshkon, e shkel me këmbë dhe e njeh secilën skutë e pike të saj; si rrugët, fushat luginat, shpellat, shpijat/shtëpitë, shpatijet, fushat tjera me të largëta. E njëjta vlen për; I; E; Y; J; O; U. Derisa MON na flet me shumë për natyrën, vetit e MA-jtjes të veprimit NO=ON në trajtën MO-jtje, në fjalën NOM na epet me shumë pamja e veprimit të NU-mjes në MA.

Veprimet e format që përshkruajnë NU-mjen		Veprimet e format që përshkruajnë MA-jtjen	Veprimet e format duke na dhënë NU-mjen në MA-tje	Veprimet e format duke na dhënë MA-tjen nëpërmes NU-mjese
NA	+	AM	NAM	MAN
NI	+	IM	NIM	MIN
NU	+	UM	NUM	MUN
NE	+	EM	NEM	MEN
NY	+	YM	NYM	MYN
NO	+	OM	NOM	MON

Shembull;

TA MAN=TAMAN

TA MUN=TAMUN

TA MON=TAMON

ME TA MIN= me TAMIN po i bije se nuk e di rrugen

TE ME NA, MANA=MENA duke u theksuar A e gjate e fort.

si;

Ai ja merrka menia qe a MAANAA,

Kogja TE MEENAA po u shitke

TAMON po i bike numri

A TA MUN trupi me u qu shpejt

..., etj.

Fjalet të cilat përshkruajnë veprimin KA, KAVA, KAMJE, KAR në mënyra e sasi të ndryshme, në kohen dhe hapësirën, duke përshkruar sipërfaqen, nivelet, format ,..., kufinin e nisjes mënyrën e shtrimjes në kohë dhe hapësirë krahasuar me sipërfaqen e tokës, dhe vështruesin, krijuesin e fjalës, njeriun. fjalët të cilat përshkruajnë veprimin KA/KO/KU/KI,,..., KAVA/KEVA/KUVA..--, KAMJE/KEMJE/KOMJE..., KAR; KUR, KIR,,..., në mënyra e sasi të ndryshme, në

kohen dhe hapësirën, duke përshkruar sipërfaqen, nivelet, format ,..., kufinin e nisjes mënyrën e shtrimjes në kohë dhe hapësirë krahasuar me sipërfaqen e tokës, dhe vështruesin, krijuesin e fjalës, njeriun.

KA	KE	KI	KU	KO	KY
KAN	KEN	KIN	KUN	KON	KYN
KAM	KEM	KIM	KUM	KOM	KYM
KAS	KES	KIS	KUS	KOS	KYS
KASH	KESH	KISH	KUSH	KOSH	KYSH
KAT	KET	KIT	KUT	KOT	KYT
KAQ	KEQ	KIQ	KUQ	KOQ	KYQ
KAL	KEL	KIL	KUL	KOL	KYL
KALL	KELL	KILL	KULL	KOLL	KYLL
KAV	KEV	KIV	KUV	KOV	KYV
KAR	KER	KIR	KUR	KOR	KYR
KARR	KERR	KIRR	KURR	KORR	KYRR
KAK	KEK	KIK	KUK	KOK	KYK
KAC	KEC	KIC	KUC	KOC	KYC

Fjalet të cilat përshkruajnë veprimin QA, QAVA, QAMJE, QAR në mënyra e sasi të ndryshme, në kohen dhe hapësirën, duke përshkruar sipërfaqen, nivelet, format ,..., mënyrën e shtrimjes, në kohë dhe hapësirë krahasuar me sipërfaqen e tokës, dhe vështruesin, krijuesin e fjalës, njeriun.

QA	QE	QI	QU	QO	QY
QAN	QEN	QIN	QUN	QON	QYN
QAM	QEM	QIM	QUM	QOM	QYM
QAS	QES	QIS	QUS	QOS	QYS
QASH	QESH	QISH	QUSH	QOSH	QYSH
QAT	QET	QIT	QUT	QOT	QYT
QAQ	QEQ	QIQ	QUQ	QOQ	QYQ
QAL	QEL	QIL	QUL	QOL	QYL
QALL	QELL	QILL	QULL	QOLL	QYLL
QAV	QEV	QIV	QUV	QOV	QYV
QAR	QER	QIR	QUR	QOR	QYR
QARR	QERR	QIRR	QURR	QORR	QYRR
QAK	QEK	QIK	QUK	QOK	QYK
QAC	QEC	QIC	QUC	QOC	QYC

Fjalet të cilat përshkruajnë veprimin DA/DU/DI/DO/DE,... DAVA, DAMJE/DUMJE/DEMJE,...., DAR; DUR; DIR,.... në mënyra e sasi të ndryshme, në

kohen dhe hapësirën, duke përshkruar sipërfaqen, nivelet, format ,..., kufinin e nisjes mënyrën e shtrimjes në kohë dhe hapësirë krahasuar me sipërfaqen e tokës, dhe vështruesin, krijuesin e fjalës, njeriun.

DA	DE	DI	DU	DO	DY
DAN	DEN	DIN	DUN	DON	DYN
DAM	DEM	DIM	DUM	DOM	DYM
DAS	DES	DIS	DUS	DOS	DYS
DASH	DESH	DISH	DUSH	DOSH	DYSH
DAT	DET	DIT	DUT	DOT	DYT
DAQ	DEQ	DIQ	DUQ	DOQ	DYQ
DAL	DEL	DIL	DUL	DOL	DYL
DALL	DELL	DILL	DULL	DOLL	DYLL
DAV	DEV	DIV	DUV	DOV	DYV
DAR	DER	DIR	DUR	DOR	DYR
DARR	DERR	DIRR	DURR	DORR	DYRR
DAK	DEK	DIK	DUK	DOK	DYK
DAC	DEC	DIC	DUC	DOC	DYC

Fjalet të cilat përshkruajnë veprimin DHA/DHU/DHI/DHE,...., DHAVA/DHOVE/DHIVE/DHUVE, DHAMJE, DHAR; DHIR, DHUR;...ne mënyra e sasi të ndryshme, në kohen dhe hapësirën, duke përshkruar sipërfaqen, nivelet, format ,..., kufinin e nisjes mënyrën e shtrimjes në kohë dhe hapësirë krahasuar me sipërfaqen e tokës, dhe vështruesin, krijuesin e fjalës, njeriun.

DHA	DHE	DHI	DHU	DHO	DHY
DHAN	DHEN	DHIN	DHUN	DHON	DHYN
DHAM	DHEM	DHIM	DHUM	DHOM	DHYM
DHAS	DHES	DHIS	DHUS	DHOS	DHYS
DHASH	DHESH	DHISH	DHUSH	DHOSH	DHYSH
DHAT	DHET	DHIT	DHUT	DHOT	DHYT
DHAQ	DHEQ	DHIQ	DHUQ	DHOQ	DHYQ
DHAL	DHEL	DHIL	DHUL	DHOL	DHYL
DHALL	DHELL	DHILL	DHULL	DHOLL	DHYLL
DHAV	DHEV	DHIV	DHUV	DHOV	DHYV
DHAR	DHER	DHIR	DHUR	DHOR	DHYR
DHARR	DHERR	DHIRR	DHURR	DHORR	DHYRR
DHAK	DHEK	DHIK	DHUK	DHOK	DHYK
DHAC	DHEC	DHIC	DHUC	DHOC	DHYC

Fjalët të cilat përshkruajnë veprimin TA/TU/TE, kufirin e fillimit të dukurisë përkatëse..., TAVA, TAMJE; TAN, TUN,...., TAR/TUR/TOR në mënyra e sasi të ndryshme, në kohën dhe hapësirën, duke përshkruar sipërfaqen, nivelet, format ,..., kufinin e nisjes mënyrën e shtrimjes në kohë dhe hapësirë krahasuar me sipërfaqen e tokës, dhe vështruesin, krijuesin e fjalës, njeriun.

TA	TE	TI	TU	TO	TY
TAN	TEN	TIN	TUN	TON	TYN
TAM	TEM	TIM	TUM	TOM	TYM
TAS	TES	TIS	TUS	TOS	TYS
TASH	TESH	TISH	TUSH	TOSH	TYSH
TAT	TET	TIT	TUT	TOT	TYT
TAQ	TEQ	TIQ	TUQ	TOQ	TYQ
TAL	TEL	TIL	TUL	TOL	TYL
TALL	TELL	TILL	TULL	TOLL	TYLL
TAV	TEV	TIV	TUV	TOV	TYV
TAR	TER	TIR	TUR	TOR	TYR
TARR	TERR	TIRR	TURR	TORR	TYRR
TAK	TEK	TIK	TUK	TOK	TYK
TAC	TEC	TIC	TUC	TOC	TYC

Fjalët të cilat e përshkruajnë; *THYmjen* sipas mënyrave të ndryshme në hapësirë, kohë dhe nivele në krahasim me sipërfaqen e tokës, dhe krijuesin e fjalës i cili e përshkruan dukurin përkatëse . fjalët të cilat përshkruajnë veprimin THA/THO/THU/THI,...., THAVA/THEVA/THUVA...-, THAMJE/THEMJE/THOMJE..., THAR; THUR, THIR,...., në mënyra e sasi të ndryshme, në kohën dhe hapësirën, duke përshkruar sipërfaqen, nivelet, format ,..., kufinin e nisjes mënyrën e shtrimjes në kohë dhe hapësirë, krahasuar me sipërfaqen e tokës, dhe vështruesin, krijuesin e fjalës, njeriun.

THA	THE	THI	THU	THO	THY
THAN	THEN	THIN	THUN	THON	THYN
THAM	THEM	THIM	THUM	THOM	THYM
THAS	THES	THIS	THUS	THOS	THYS
THASH	THESH	THISH	THUSH	THOSH	THYSH
THAT	THET	THIT	THUT	THOT	THYT
THAQ	THEQ	THIQ	THUQ	THOQ	THYQ
THAL	THEL	THIL	THUL	THOL	THYL
THALL	THELL	THILL	THULL	THOLL	THYLL
THAV	THEV	THIV	THUV	THOV	THYV
THAR	THER	THIR	THUR	THOR	THYR
THARR	THERR	THIRR	THURR	THORR	THYRR

THAK	THEK	THIK	THUK	THOK	THYK
THAC	THEC	THIC	THUC	THOC	THYC

Fjalët të cilat përshkruajnë veprimin LA/LO/LU/LI,,..., LAVA/LEVA/LUVA..--, LAMJE/LEMJE/LOMJE..., LAR; LUR, LIR,,..., në mënyra e sasi të ndryshme, në kohën dhe hapësirën, duke përshkruar sipërfaqen, nivelet, format ,..., kufinin e nisjes mënyrën e shtrimit në kohë dhe hapësirë krahasuar me sipërfaqen e tokës, dhe vështruesin, krijuesin e fjalës, njeriun.

LA	LE	LI	LU	LO	LY
LAN	LEN	LIN	LUN	LON	LYN
LAM	LEM	LIM	LUM	LOM	LYM
LAS	LES	LIS	LUS	LOS	LYS
LASH	LESH	LISH	LUSH	LOSH	LYSH
LAT	LET	LIT	LUT	LOT	LYT
LAQ	LEQ	LIQ	LUQ	LOQ	LYQ
LAL	LEL	LIL	LUL	LOL	LYL
LALL	LELL	LILL	LULL	LOLL	LYLL
LAV	LEV	LIV	LUV	LOV	LYV
LAR	LER	LIR	LUR	LOR	LYR
LARR	LERR	LIRR	LURR	LORR	LYRR
LAK	LEK	LIK	LUK	LOK	LYK
LAC	LEC	LIC	LUC	LOC	LYC

Sipas mënyrës së LA-njes, ku kemi shumësin LL, në pozitën e caktuar në krahasim me sistemin kryesore ku gjendet njeriu, personi të përcaktuar sipas zanoreve. fjalët të cilat përshkruajnë veprimin LLA/LLO/LLU/LLI,,..., LLAVA/LLEVA/LLUVA..--, LLAMJE/LLEMJE/LLOMJE..., LLAR; LLUR, LLIR,,..., në mënyra e sasi të ndryshme, në kohën dhe hapësirën, duke përshkruar sipërfaqen, nivelet, format ,..., kufinin e nisjes mënyrën e shtrimit në kohë dhe hapësirë krahasuar me sipërfaqen e tokës, dhe vështruesin, krijuesin e fjalës, njeriun.

LLA	LLE	LLI	LLU	LLO	LLY
LLAN	LLEN	LLIN	LLUN	LLON	LLYN
LLAM	LLEM	LLIM	LLUM	LLOM	LLYM
LLAS	LLES	LLIS	LLUS	LLOS	LLYS
LLASH	LLESH	LLISH	LLUSH	LLOSH	LLYSH
LLAT	LLET	LLIT	LLUT	LLOT	LLYT
LLAQ	LLEQ	LLIQ	LLUQ	LLOQ	LLYQ
LLAL	LLEL	LLIL	LLUL	LLOL	LLYL
LLALL	LLELL	LLILL	LLULL	LLOLL	LLYLL
LLAV	LLEV	LLIV	LLUV	LLOV	LLYV
LLAR	LLER	LLIR	LLUR	LLOR	LLYR
LLARR	LLERR	LLIRR	LLURR	LLORR	LLYRR
LLAK	LLEK	LLIK	LLUK	LLOK	LLYK

LLAC	LLEC	LLIC	LLUC	LLOC	LLYC

Fjalët të cilat përshkruajnë veprimin RA/RO/RU/RI,,..., RAVA/REVA/RUVA...-, RAMJE/REMJE/ROMJE..., (por nuk kemi RAR, RUR; RER; ...) në mënyra e sasi të ndryshme, në kohën dhe hapësirën, duke përshkruar sipërfaqen, nivelet, format ,,,, kufinin e nisjes mënyrën e shtrimjes në kohë dhe hapësirë krahasuar me sipërfaqen e tokës, dhe vështruesin, krijuesin e fjalës, njeriun.

RA	RE	RI	RU	RO	RY
RAN	REN	RIN	RUN	RON	RYN
RAM	REM	RIM	RUM	ROM	RYM
RAS	RES	RIS	RUS	ROS	RYS
RASH	RESH	RISH	RUSH	ROSH	RYSH
RAT	RET	RIT	RUT	ROT	RYT
RAQ	REQ	RIQ	RUQ	ROQ	RYQ
RAL	REL	RIL	RUL	ROL	RYL
RALL	RELL	RILL	RULL	ROLL	RYLL
RAV	REV	RIV	RUV	ROV	RYV
RAR	RER	RIR	RUR	ROR	RYR
RARR	RERR	RIRR	RURR	RORR	RYRR
RAK	REK	RIK	RUK	ROK	RYK
RAC	REC	RIC	RUC	ROC	RYC

Fjalët të cilat përshkruajnë veprimin; RRA/RRO/RRU/RRI,,..., RRAVA/RREVA/RRUVA...-, RRAMJE/RREMJE/RRROMJE...(por nuk kemi RRAR; RRUR, RRIR,,...etj) në mënyra e sasi të ndryshme, në kohën dhe hapësirën, duke përshkruar sipërfaqen, nivelet, format ,,,, kufinin e nisjes mënyrën e shtrimjes në kohë dhe hapësirë krahasuar me sipërfaqen e tokës, dhe vështruesin, krijuesin e fjalës, njeriun.

RRA	RRE	RRI	RRU	RRO	RRY
RRAN	RREN	RRIN	RRUN	RRON	RRYN
RRAM	RREM	RRIM	RRUM	RRROM	RRYM
RRAS	RRES	RRIS	RRUS	RRROS	RRYS
RRASH	RRESH	RRISH	RRUSH	RRROSH	RRYSH
RRAT	RRET	RRIT	RRUT	RRROT	RRYT
RRAQ	RREQ	RRIQ	RRUQ	RRROQ	RRYQ
RRAL	RREL	RRIL	RRUL	RRROL	RRYL
RRALL	RRELL	RRILL	RRULL	RRROLL	RRYLL
RRAV	RREV	RRIV	RRUV	RRROV	RRYV
RRAR	RRER	RRIR	RRUR	RRROR	RRYR
RRARR	RRERR	RRIRR	RRURR	RRRORR	RRYRR
RRAK	RREK	RRIK	RRUK	RRROK	RRYK

RRAC	RREC	RRIC	RRUC	RROC	RRYC

..... etj.

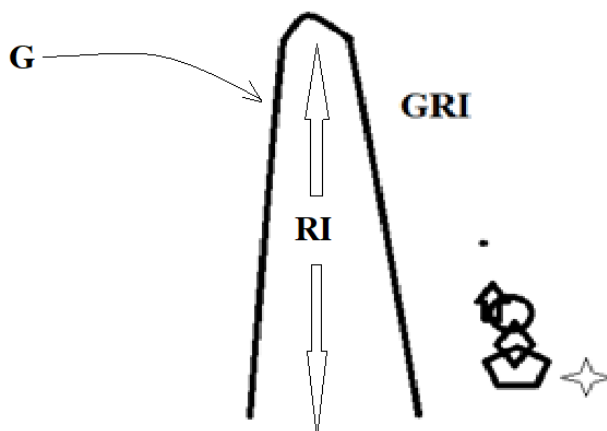
Shikoje simetrinë e fjalëve në tabelat e mësipërme. Prej nga nxjerrim kuptimin, e ndërtimin e tyre. T'i këqyrim me afër këto fjalë, të i marrim në sqarim disa prej tyre, ashtu duke ia lënë lexuesit të i shqyrtoj secilën prej tyre, duke krijuar pamjen e vërtetë të formimit të fjalëve, si dhe simetrinë e tyre, veçori shumë e çmuar në fjalëformim e shqipes nëpër mijëvjeçare.

GRUDA

Kemi sqaruar shumë herë fjalët GRU, GRO, GRA, GRI, GRY, GRE, në të vërtet e përshkruan sipërfaqen RE, RU, RO, RA; RI, RY e cila vesh, ose shfaqet me ate sipërfaqe trupi, gjësendi, GA-Ja si GA; GE; GI; GU; GY; GO, ashtu duke maru fjalët, Për sqarime po epim vizatimet në figurat e mëposhtme.

GRU, GRA

GRE
GRI

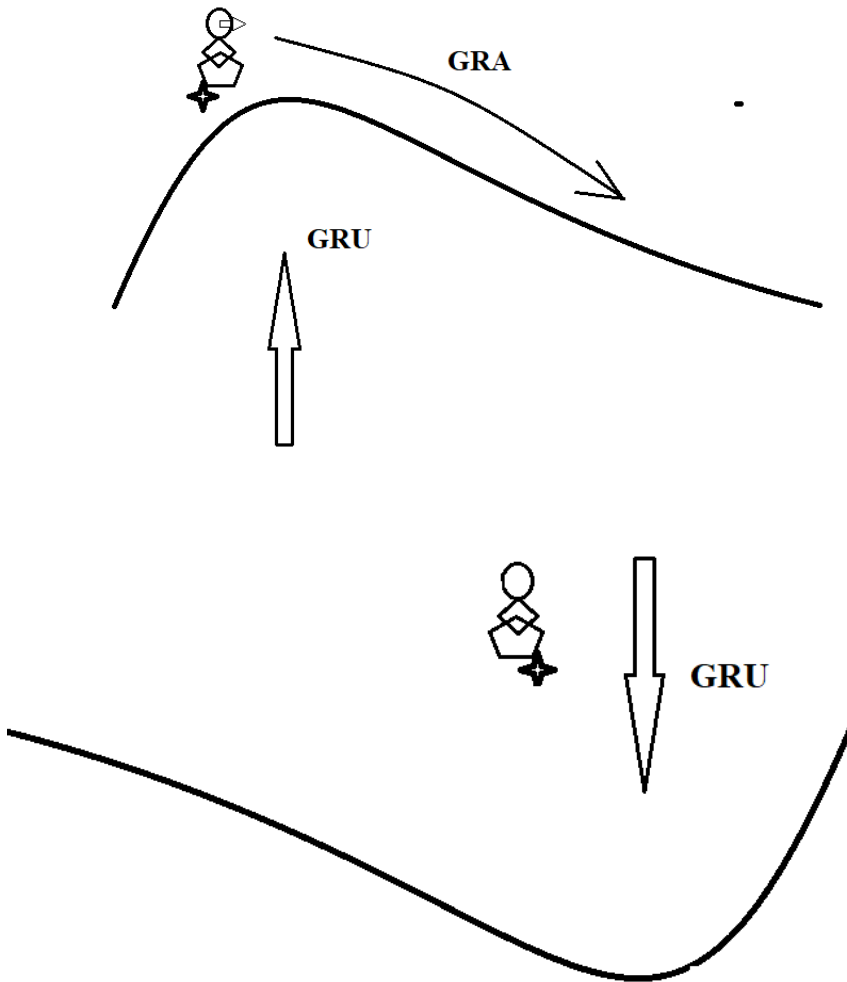
GRY
GRO

GRUDA në Kosovë quhen po ashtu basat/bosat e dheut, fjalë e cila mund të përshkruaj reliefin malore, ashtu si bjeshka me formën e ngritur si

barku i gruas, por me kusht përveç formës ta ket edhe ramjen ose lugun e afërt si fund I ramjes se thelle në formën që e kemi sqaruar në pjesët tjera të të njëjtit libër, formës RU, ashtu për të ndërtuar përshkrimin GRU.

Pjesa GRU+DA, na ep gjësend që ka Basa (BA SA, pra sasia SA e BA-mjes), të tillë të DA-m në formën GRU, prej nga kemi GRU DA, ashtu për të përshkruar se materiali është i përbëmë prej basave, përkatësisht GRU dhe është i DA-m prej pjesëve tjera, si GRU DA, DA në formën GRU, prej nga kemi GRU DA, i cili u bashku si GRUDA.

Si rrjedhim GRU e dame, pra e ngritur në fushën e gjer, si bjeshkë, mund të quhet DRUDA; pra ashtu GRU e dame, sepse është bërë(ba, bam, bamun, asht ba) si GRU(mull) në fushën, pra është e dame si e tillë prej nga kemi GRU*DA.

GRU po ashtu na ndërton fjalën GRUMULL, ashtu MULL e ngritur si MULLOJ/BULLOJ, ZBULOJ, MU(GU)LLOJ prej nga kemi GRU(MULLAR).

Kështu rajoni I quajtur GRUDA mund të përshkruaj përbërjen gjeologjike të tokës nga gurët e shumë ose toka e përberë nga bosat, apo relief i tillë malore që I shkon përshtat ky emër.

Megjithatë toponimi GRUDA në Shqipëri mund të mos jetë i ndërlidhur me tokën, ose reliefin, por mund të jetë I lidhur me emrin e fisit, I cili u largua nga Kosova, dhe hapësira Dardane.

Gruda shembull në Kosovë me saktë në rajonin e Ferizajt dhe Anamoraves, quhet bosat e mëdhenj (me + dhan) të dheut. të 12 fiset në Kosovë asnjë nuk erdhën nga hapsina/hapësira e qajton sot Shqipëri, në të vërtetë këto fise kanë ardhje nga Kosova, Sanxhaku i Novi Pazarit (Masbjeshka) dhe Serbia ku shtrihej Dardania.

Nga kjo

Fjalet GRE*DA

GRU*DA

GRI*DA

GRO*DA

GRA*DA

Na dalin me lidhje shumë të fort me natyrën e shqipes.

Nga kjo fjala GREDA, na ep gjësendin e GREM/N'GREM rreth e me rreth shtëpisë/shpis prej nga kemi GREDA; sepse është dame si GRED; gjësend i dallum (dalluar) nga hapësira përreth në formën e nGREME, si GREDA. Kështu fjalët GRELLA, GREDA, GRESHA, GRISHA; GRUSHA; GROSHA, GRET; GRIT; GROT, GROHT; GREHT,... etj ndërlidhen shumë mirë me natyrën e ndërtimin e fjalës Shqipe. sllavët me ardhjen në Ballkan dhe paraardhës se tyre morren shumë fjalë shqipe, dhe ua përshtatën gjuhës se tyre/tyre.

Shënim:

Beule në gjermanisht do të thotë gungë, gungez, e cila rritet nën lëkurë, dhe del si gung'za, mund të përafrohet me fjalën Bul, Buloj, Bulëzojë, ku me L=LL, kemi BULL, BULLZOJ.

Në gjermanisht Plagen, e cila shpjegohet si përpjekje, mundim, kur diçka të mundon ose përpiqesh për të bërë diçka. Në anglisht plague, etj.

Në shqip ka shpjegimin PLAG=PEJ LA AG, ashtu si Pe/Po/Pi,..., LA GJA, pra e përshkruan shpejtësinë dhe fillimin e shfaqjes së gjësendit i cili është lan, si GA/AG/GJA.

QUBA/KA+QUBA

Qashtu si fjalët TUBA, BUBA, KORUBA, BABA, ROB,...., të krijuara/marume në t ‘njëjtën mënyrë është po ashtu ; QUBA, pra përshkruan gjësendin i cili është QU dhe veprimin e kryem BA, duke na dhënë QU BA, pra BA duke U QU, ashtu si TU U BA, QU U BA, KORE U BA, ...etj. Nga QUBA, kemi KA QU BA, prej nga u krijuar fjala KAQUBA, pra KAQ U BA, e cila na ep përshkrimin e bimës qufrake (e krijuar nga fjala QUF/QOF/QAF/QIF dhe RRA KA, ashtu duk na dhënë përhapjen e bimës si RRAKA, QUF=QAF RRA KA, pra QAFEN/QUFEN e rrame e ka).

Si vërtetim se kjo fjalë është shqipe, kemi ligjin e simetrisë, e cila na ep, QUBA, simetria e të cilës është BUQ, ABUQ, BUQA, prej nga veprimi BU vije në rend të parë. Pra, forma BU është në dukurin, formën përshkruar/pershkrumë kjo fjalë shumë me i rëndësishme, dhe me i dukshëm sesa pjesa QU.

Po ashtu simetria e fjalës KAQUB, e kemi BUQAK, ku fjala BUQAK ka përdorim të gjer edhe sot, si dhe është i përhapur si mbiemër,
Si shembull kemi shprehjet;

Ai ish nifar buqaku,

Me BUQAK, kuptojmë njeriun I cili kishte ftyren BUQ, të mbledh/mledh grumull/grumbull për shkak të ftohtit, idhnimit, ose pamja e tij e keqe. Prej kësaj BUQ, përforcohet dhe ftyra bëhet edhe ma shumë si Buze, sidomos kur ajet, ashtu duke mos dit ku i ka sytë dhe buzët, sepse e ka ftyren e mledhun, në një vend, të tulavt, si BUQ, BUQAK. Kështu kemi edhe emrin BUQ;

Mos del jashtë se të han Buqi,

Ruju se Buqi asht mshef aty e del

Nga kjo shohim se BUQ përdorej për përshkrimin e kafshës, e cila ishte buq nga pamja, dhe quhej BUQI.

Zakonisht BUQI paramendohej krijesa e çfarëdoshme, e cila mund të ishte njeri, kafshë, por edhe krijesë e paramenduar, e cila kishte ftyrë të rrumbullakët të fryre/fryme , të ajun, e cila ftyrë mund të kishte felqi të forta, muskuj të zhvillum, me ftyrë të mbledhur, ashtu duke e marr pamjen sikur krejt ftyra ishte ba sy e buze e fryme, ose krejt ftyra ju kishte ba sikur buzë e ajun. Shpesh paramendohej si mrrolan qe i bashkonte buze e vetulla t’mrroluna tu e marr ni pamje të fryme, një ftyrë e mbledhur në një pik, si buq. Buqe quhej edhe vajza e shendosh në ftyrë, me shëndet të mirë, e shnosh e qume pej tuli, pej peshës se madhë, BA QU si BU QU=BUQ. Masanej faqe të kuqe, dhe buze të kuqe, e majtne mirë ashtu me ftyrë plot mish, e trash me buze të trasha, saqë quhej buqe, buqe faqekuqe, ... fjalën Buqe e përdornin edhe sllvet e jugut, në trajtat Buqe, Buqka, ...etj.

QUFRRAK, kjo fjalë përbëhet nga forma e QU-me si QU, dhe mandej si QUF, ashtu në trajtën formën QUFA/QAFA, QIFE,...e cila e përshkruan me ngritjen me shpejtësi si QU-QUFA_QUFKA, me domethënie të afërt me QUFKA/QAFKA, ku QUFKA përshkruan QU-mje të lehte ose të shpejt, ose

e ndërtuar dhe e krijuar si QU-mje me butësi dhe ëmbëlsi të veçantë. Pjesa RRAKe, është maru si RRA=RRE=RRU=RRI,... pra në kuptimin e përhapjes se gjësendit, e cila del nga vëllimi i ngusht duke nxan (N'zan) vëllim me të gjer duke u zgat në atë mënyrë, duk m'rrri dej aty ,..., etj. Kështu RRA KA, RRAJKA, përshkruan pasjen KE të veprimit RRA mbi materien, gjësendin ,..., etj.

Pjesa ARRAKA, e përshkruan formën që është mbledhur në fillim si arra, por ajo formë e grumbulluar, e cila përhapet mandej në vazhdimi sipas veprimi rra, rra aka, si dhe rra(h)ka, si dhe rreke, rrehke, rreke, rreshke, ..., rrasa, rrajt, rrat,...etj.

Kurse pjesa FA, FU,FE, FY,FO, FI, përshkruan veprimin, levizjen të materies , gjësendin në mënyrë të shpejt, të fuqishme, nëpër hapësiran A; E; I; U; O; Y,...., etj.

Kemi FURRAKE; FERRAKE; FORRAK; të cilat në dhënë levizjen e shpejt të formës rrak, rrike, rruke, rryke, si farrak, ferrak, furrak,...etj. Pra, F(ARRAK), F(ERRAK), F(URRIK), përshkruan gjësendin e mbledhur/mledhun në mënyrë të shpejt që kthehet në arr por pasandaj përhapet në mënyrë të shpejt sikur të rrahët me mjet, duke ushtruar force mekanike dhe duke e zgjeruar at epjes nga ARR në RRA, dhe duke u larguar fuqishëm nga pikëgrumbullimi si AK, prej nga kemi FURRAK, FERRAK, FORRIKN. Si shembull kemi fjalën e përdorur në Kosovë *Ai u mlodh me kam e dur e kry në ni Furrik të shpis.*

Kështu Furrik quhet këndi, qoshja e pa përdorur, ose ngushtice, e cila përdoret për të ik, për tu mshef, ose për të mos rënë në sy. Prej nga kemi furriku i shpis....etj. Nga kjo fjala QUFURRAKE na epet nëpërmes fjalëve, ose si shumë fjalëve të cilat i përshkruajnë format fizike të materies , gjësendeve në kohë dhe hapësirë, prej nga kemi;

QU-FU-URRAKE, kështu pjesa URRAKE, ashtu si përdoret U RRAKE për çdo dit. ... krijon pamjen e QUF/QAF të rrame të perhapun/përhapur (*forma e tillë shpërhapun përdoret në Kosovë dhe është me e qëndrueshme dhe me e pranueshme sesa forma përhapur, sepse kemi; përhapin, perhapen, perhapen, perhapon, ...etj*) të zg(j)atun duke kaluar nga URR në RRAke.

Lexuesi do të i kuptoj edhe format tjera.

QUFURRAKE

Moj qofrrake,

QAFARRAKE= QAF AARRA RRAKe, do të ishte përshkrimi dhe përafrimi më i mirë, prej nga kemi ndrydhjen në formën e re QAF'RRAKE, si shembull; *Ajo ishte QUFURRAKE, i kishte flokët QUFERR, si QUFURRAKE, QEFURRAKE. ,...etj.*

QEF/QIF/QOF/...Q(zanore)F,...

Zakonisht na epet kjo fjalë për të përshkruar në natyrë daljen, ose qitjen e gjësendit, materies, formës së tillë të ngritur/r në trajtën QU, duke krijuar format QAF, QUF, por edhe QIF, QYF (si qyftamyth) prej nga kemi; QAFJA, QUFJA, QIFJA, QOFJA,...., etj.

Kështu QEF përshkruan formën e tillë të dal si QAF, por tash me e tejzgatun, ma e largët qe del në largësi, qe del në të ardhmen po ashtu.

Po ashtu QEF përshkruan daljen e fuqishme dhe të shpejt, si dhe të ndjeshme/nijshme të materies $QE=QI$, prej nga kemi QEF, QIF, QEFSHA/QIFSHA, kështu QEF lidhet po ashtu edhe me Qitjes, në tretjen QET/QIT ashtu duk përshkruar orgazmën seksuale.

Si dhe QI, QE, QA, QU ndër lidhet me daljen e materies Qitjen e saj nga tansia në hapësirën e lirë, ashtu si kemi QOFT do të thotë përshkruan QITJEn në kohë dhe hapësirë, duke krijuar veçorin e qitjes si QAFT/PERQAFT, QOFT, PERQOFT. Kështu QO do të thotë me QU këtë jetë si themi QO MIR; QO HYRR, QOJE larg, po ashtu QOF'FT prej nga krijohet QUmje në trajtën QO, si QO dhe pjesën FT, me kuptimin F(zanore)T, duke na dhen përafrimin me fjalët FIT/FUT/FAT,....,etj. Kështu QOFT do të thotë diçka e QO-me dej në pikat FT=FIT=FUT=FYT,...., etj. Qashtu simas/sipas përkufizimit në pjesët 1,2,3 të MSheftesit e Gojes.

Prej nga T përcakton pikat, vijën kufitare të veprimit FU; FA; FE;... kurse pjesët; Fut, fyt, fat,.. na pe përshkrimin e shpejt dhe të shkurt të asaj largësisë, distancave; AT, ET,UT,...etj.

Përshkrimi i fjalës QEF, si ai ish n'qef të madh, e ka kuptimin se ai është QA nga brenda duke nxjerr gjithçka jashtë, ishte QERU, dhe ishte në QEF, dhe krejt ajo çka ishte nxjerr nga ajo e Qame si QAF/QEF/QUF/QIF, ...etj. Shiko shpjegimet dhe sqarimet e dhëna përgjatë krejt librit dhe do të gjeni shpjegimet me të hollësishtme për të njëjtat fjalë.

Endacak/enacak

Endacak u krijuar nga EN ACAK, fjalë e krijuar nga gjuha shqipe, e lasht e veriut, përkatësisht Dardanishtja.

Duke e ditur se EN u krijua nga AN, kështu ANA e gjësendit, kur largohet prej shikuesit përkatësisht krijuesit të fjalës, shndërrohet nga AN me EN, prej nga kemi një An në lëvizje e cila u emnuar (EM=AM pra JU dha NUA=NUMJA) EN. Prej nga kemi;

AN/EN

ANA/ENA

ANA/EN, ENJA, ENET, ENU ku ENU përshkruan levizjen e An-es, e cila është Nu në trajtën ose formën EN, ashtu ENU mund të shikohet në kuptimin ANU kur nuk lëviz ose është e ngjitur për tokën, gjësendin, ose është e ngurtë

dhe e palëvizshëm në krahasim me sistemin krahasues kryesor ku gjendet personi/njeriu i cili krijon fjalës,

Nga një pjesë të folmes të Jugut, e standardizuar; END ka kuptimin AND/end, pra eNA, quhet ANDA/ende me pak fjalë për shkak të shformimit, të cilën trajtë e gjejmë në ndërtimin e shumë fjalëve

Kështu *en, enje*, kemi *end, endje*, kurse emri ANA, anet nuk quhen ANDA dhe ANDET por mbeten në formën e lashtë, përkatësisht të drejt të shqipës e cila flitet në Kosovë.

Nga kjo EN=AN, ACAK është formë ose trajtë e fjala ecek; për ma saktë EC*EK, EC*HEK, EC*IK, kështu ECAK barazohet në kuptim me përafrim ECJAK, ECEK=ECIK, pra një ECJE në largim me ikje/akje/ik/AK/UK sipas formës EK=IK=AK=OK,...,etj.

Nga kemi ENACAK, në jug ENdACAK, e marume nga ENA ACA AK me përafrim ENA ECE IK, pra ENA ECA IK, ashtu ENA (si thuhet n'Kosovë U ENA, dhe ACA=ECA, si dhe AK=IK, me përafrimin ACAK=ECIK=EC IK, shko dhe zhduku,

DA/DAN/N'DA/N'DAN

Duke e ndaluar (nga kjo NDA lu, sikur na ep formën e drejt të fjalës NDA Lujtjen, e cila do të ishte mjaft e përshtatshme për shpjegim, megjithatë nuk është rast i cili mund të përgjithësohet. Kështu në formën NALU, nga NAL, NALA, na del formë me dhan LA-njen ashtu në trajtën NA LA, pra Merre ose O NU/NA LA-nja. Qashtu si thuhet NA LA i ati, diq para tri dite,..., etj.) fjalën DA, ata (pushtuesit komunist në Shqipëri dhe bandat intelektuale komuniste që në thelb ishin antishqiptare) e përdoren fjalën **NDA**, **NDARE**, Në Kosovë i kemi këto fjalë DA, **N'DA**, **N'DAN**, **N'DANE**; Pse u ndalua kjo fjalë është e pakuptueshme. Në koftë se fjala DA ndalohet dhe formohet vetëm fjala NDA, atëherë duhet të ndalohen edhe fjalët tjera si; ZET, ZEHT, NZEHT, ku fjala NZEHT, pra me anën N e përshkruan ngjarjen e ZETIT në brendësi, brenda periudhës së kohëzgjatjes së kësaj dukurie, formë, dhe manifesti fizik. GRYK, NGRYK

Grohet, Ngrohet

Ashtu fjala **Groht** u formua nga fjala ROHT si trajtë e fjalës RUHET, ROHET,... Pra, GROH ka kuptimin e GJA=GA e cila ROHET/RUHET, por, e cila gjendet në naltsin RO/te ruajtur në trajtën ROhet.

Prej nga kemi GA+ROHET ose me saktë G(zanore)*ROHET=G'RO(h), prej nga kemi GROH, me vonë N'GROH e përshkruan veprimin e ndërtimit, ngritjes, Nu-mjes në formën veprimin dukurin, ngritjen në lartësinë RO, prej nga kemi N'GROH.

SI u krijuar fjala SIPER

Fjala Sipër u krijuar nga fjala; EP, AP, UP, IP, YP, OP... duke u ndërthurur me SI=SA=SE=,... me bashkimin SA*IP=SAP/SEP/SIP/SOP,...., nga kjo kuptojmë se baza e fjalës është SA EP, SA AP, SA IP, ose me përafrime me standardin SA JEP, sa ka marr turr me pak fjalë.

SA *AP=SAP, megjithatë kësaj fjalë do t'i ndryshohet kuptimin në koftë se A do të ishte shumë e shkurt, ashtu si theksohet S'AP, marohet si mohuese e kuptimit AP, me shumë e kemi S'ep, nuk epi,... etj.

Kështu SAP, SEP, SIP, SOP, ... janë fjalët e cilat e ndërtojnë kuptimin e mundshme të degës së fisit SOP (disa mendojnë që është degë e Berishës, kurse të tjerët degë e Fisit Krasniqe)

SOP e përshkruan sasinë e DHanjes së formës OP, shtrirjen në hapësirën e caktuar gjeografike, prej nga ky emër mund të jetë si përshkrim i reliefit të caktuar, kryesisht të zhveshur.

SOP një trajtë e këtij emni është SHOP, COP, ..., etj.

Pjesa ER/AR/UR/IR/YR,... për të cilat kemi folur gjerësisht në pjesët tjera të njëjtit libër duke dhënë qerime (*pra me qeru mollën, qashtu me ja hekë lkuren dhe me paraqit cullak, në Kosovë është e njohur shprehja, qëroma pak se nuk po e kuptoj, pra hjekja lkuren, ta shoh trupin mrena. Nga kjo shprehje u krijuar fjala SQAROMA, pra me QA, QAR, QAROMA e kemi si përdorim po ashtu në Kosovë. Për ma shumë këqyrë dhe lexo Msheftësit e Gojës, pjesët 1,2,3,4. në veri dhe Kosovë gjuha flitet me drejt, për këtë nuk duhet të përdoret qëruar, por qeru, qerume, qeron, ..., pa ë) të nevojshme.*

Prej nga SIP*ER=SIPER, ku fjala IPER=EPER=APER ose IPOR, EPOR, EPAR, etje ndërtojnë të njëjtën kuptim bazë, gjësendin i cili është me EPER se tjera.

Nga kemi Lluca e EPER; Lupqi i EPER; STrellci i EPER; toka e EPER; SA EPER ASHT, prej nga kemi SEPER, e ndërtuar në formën SIPER; etj.

Kështu edhe emri EPIR është asgjë tjetër përveç formë EPER, e cila përshkruan kryesisht reliefin e ngritur malor, dhe nuk ka asnjë kuptim tjetër.

SA +EPER, kur EPER krijohet nga EP ER, pra ER është nalt'si, në të cilën shtrihet Ajri, ashtu që me levizjen e tij krijohet ERA/ER. E dimë se ER=AR=IR=UR=OR=YR, ... marrim AP AR, ku AR na ep rritjen, ngritjen në nalt'si, nalt'sin AR=ER. Kështu EP=AP+ER/AR, prej nga marrim, APAR, EPER, të marume nga AP=EP dhe AR=ER. Në këtë mënyrë përshkruajnë ngritjen në nalt'si. Përkujtojmë fjalën L(AR)T.

Prej nga marrim;

SA APAR= SA*AP*AR

SE EPER=SE EP+ER= SEPER, ku S(zanore) qashtu si (zanore)S na epe Sasinë e gjësendit, materies,...., etj.

(shënim): BARR/BARREN

Fjala BARREN në anglisht, mund të ketë lidhje të drejtpërdrejt nga Shqipja, BARR, BARREN, e cila në përkrahje gjësendin i cili është BA + ARR= BARR, i cili e ka marr formën e ARR-es, është grumullu (*GRU/gja e ruktun+dhe MULLU/nga MULLOJ, MULL, Mullen e barkut duke na dhënë Daljen nga brendësia/mrensia MU=MA, ashtu si MALL=MULL, MALLAJ=MULLAJ, MOLL=MULL=MILL=MELL,...pra gjësend i cili jet/mbetet/metet në pjesën me të nalt e përshkruar nga mënyra dhe gjësendi qe mbetet/jet si; MA ALL, MU ULL, MI ILL, ME ELL, MO OLL, VJE ELL,...etj. Ku pjesa qe vije nga naltisi ose është në pozitën e nalt është përcaktuar nga fjalët; ELL; ALL; ULL; ILL; YLL; OLL; ..., etj.*), ashtu sikur BOS dhe e cila përbrenda n'zan shumë material, gjësend, i shtypur, i rrasun, me dendësi të madhë, qe nuk del prej atjehit.

Nga kjo BARR ruan në bazë kuptimin e njëjtë me shqipen, fjalë e cila mund të ketë për rrjedh atje së paku 2000 vjet para Krishtit: Kjo kohë mund të ishte periudha e zhvillimit të përbashkët të familjes të madhë të gjuhëve e cila e mlonte pjesën e madhë të Evropës.

Periudha

Periudhë, e marume në gegnisht; për I UDH (për një udhë, pra të gjitha gjësendet, ngjarjet, të mirat të këqijat të cilat kanë nodh/ndodh në një udhë, perzgat një (i) UDHE, ashtu për I UDH i bajm dy pun, pra Për një udhë)

TRULLIM/TRILLIM/TRILLIME

Është e mahnitshme, e pabesueshme se fjala TRULLIM përjashtohet, si duket kjo bëhet nga politika dhe elita antishqiptare në Shqipëri. *TRULLIM, Kisha trullim, me kapi trullimi, Trullushem menova, etj.*

Lejohet fjala trillime, mos bë (*megjithëse më shumë theksohet mos bë, me gjysëm e*) trillime, por nuk pranohet rrënja e kësaj fjala prej nga u krijua dhe prej nga doli, trullim, me kuptimin TRUni me ece me u largua në formën fizike llim, pra TRU-ni baht LLIM, LLOM, LLUM, LLEM. Pra, TRU kthehet, por tash jo si LIM, por LLIM, jo si LUM, por si LLUM. Prej nga kemi isha I TRULLUM, pra jo TRU-LUM por trullum. *Ket trullumje, trullime të cilat i bën/ban shpifja rrena, ramja me grusht në krye, u emnun në SHIPNI Trillime, si shumësi i fjalës Trullime, në Kosovë. Fjala TRILLIME nuk është përdorur drejt sepse lidhet me RI, RILLIME, mund të quhej e drejt në koft se do të ishte TRALLIME, ose TROLLIME,...etj., por jo t'RI'LLIM.*

Në vend të Trillime mund të përdoret varianti shumë me i vërtetë, e i saktë TRULLIME; mos bo trillime. Pra, mos e mashtroni trunin e njerëzve, shtresës së caktuar shoqërore, etj.

Shumica e trajtave të fjalëve në Kosovë janë met (mbet) e drejta ashtu duke e shfaqur guha burimin e vet, burimin prej nga u krijua Shqipja, prej DORjanishtes (variant i emrit DARDAN).

ARBAN

E marume nga AR dhe BAN, pra BAN AR, ndërton, punon AR. AR mund të jetë e lidhur drejtpërdrejt për tok, për AREN, punën në të dhe përpjekjen i cili e BAN AR-en. Ka kuptimin jo vetëm atyre që BAJN ARI, si stoli prej ari, por edhe atyre/atyne të cilët e punojnë (PU NON, ose NON PU) tokën - AREN. Por jo vetëm me këtë kuptim, ARBAN mund të jetë po ashtu njeriu, grup njerëzish, popull, të cilët bëjnë vepra e punë fisnike, punë të Zotit, punë të cilat janë të rëndësishme dhe të dobishme për njerëzimin. Po ashtu me AR nderlidhet emni/fjala BUJAR= BAJAR= BAJ AR, e cila mund të ketë kuptimin e njeriut i cili punon tokën, është pronar i Arave , por edhe i cili ban apo punon metalin e çmueshëm ARIN ose bën/ban vepra fisnike. Po ashtu AR /RA ka ndërlidhje me ngjyrën, pamjen e dillit dhe rëndësinë e tij, prej nga u emnuar metali fisnik ARI (AURUM).

Nga kjo kuptojmë se ndërlidhet pikërisht me profesionin që shqiptaret kohen me të gjate e Banin në mesjetë. Megjithatë për fjalën AR i kemi dhënë të gjitha shpjegimet lidhur me përmbajtjen e kësaj fjalë dhe çka ajo përshkruan.

Si shkurtes e ARBAN mund të jetë ARB, ARBA; ARBI, ARBIU, ARBAE, BAN, BEN, BUN,...etj., si dhe RABAN, REBAN, ARABAN,... Kështu në ngjashmëri me këtë emen nga shqipja janë krijuar po ashtu, ARMEN, ARAMAN, ARGON, ARAT; ARTAN, ..., etj.

Fjalët; ARBA, ARBAN, ARAN, ARAT, ARVAN (AR VAN, VAN në AR,...)... janë fjalë të krijuara qysh në fillim të krijimit të historisë njerëzore, përkatësisht në fillet e krijimit të familjes së gjuhëve të cilës i përket Shqipja.

FORC-a/FUQI

Të dy fjalët e vertetojnë njëra tjetrën se janë prej të njëjtit burim. FUQI është krijuar nga fjala bazë QI, e cila po ashtu ka kuptimin QA, por tash nëpër

hapësirën me vëllim (të trupit me formë të caktuar gjeometrike) me gjatësi shumë me të madhe se sa gjersia/gjansia.

Krahasojmë dy fjalët me të njëjtin kuptim SHTA dhe SHTI, që format primitive të tyre mund të jenë STA dhe STI, duke krijuar fjalët e shumta, të cilat mbeten në shqipe, si; STAN dhe STIN.

Kuptohet Shtimja dallon nga Qamja, po ashtu edhe QI dallon nga QA, edhe pse në bazë kanë kuptimin e njëjtë me fjalët të se njëjtës natyrë si QU, QO, QE, QY,...

Nga kjo kemi;

U QI, U QA, duke përshkruar shpejtësinë, vëllimin e veprimtimit të furishëm në kohë të shkurt, ose me drejt në intervalin e shkurtër, kemi; FUQI. Ashtu siç kemi FAQE, duke na dhënë përshkrimin e Faqeve si llojin e Qamjeve të cilat janë dal nga trupi i jone, krejt kuptohet se aty kemi, gojën e sytë, dhe birat (vrimat) e veshëve.

Po ashtu FORCE u krijuar nga i njëjti veprim i fuqishëm e kohë shkurt, si FO=FU, dhe ORC, e ndërtuar nga OR dhe SA, si sasi që vepron në interval të shkurt, S=C kemi OR SA, ku OR=RO dhe ORA=ARO, prej nga epet përshkrimi i ngritjes në RO, në rrafshnaltën e tillë për të cilën kemi përshkruar shumë here.

Nga ORA SA., që shpreh sasinë e ROjtjes si ROSA, dhe OR*SA kemi krijimin e fjalë FOR(SA) e cila u krijuar S=C duke na dhënë FORCA. Po ashtu kemi;

ORA E BJESHKVE; FORMA=duke na dhen përshkrimin e jetës së shkurt të formës si; FO, dhe OR=RO; si dhe RMA me kuptimin RUMa, ROMA; RIMa,... të cilat na përshkruajnë RU-mjen, në hapësirat me format e përcaktuara me zanoret O; I; U; E; Y;A,..., etj.

Kështu

FORMA

FORCA

FORSA

FORSHA

FORTA

FORCA

FUQI,... duke na dhënë veprimin e përnjëhershëm, të fuqishëm por kohë shkurt në pikën ose në trupin, me sipërfaqe OR, UR, YR... por të natyrave të ndryshme, si të sasi me SA; CA, SHA, ... me gjatësinë TA, me Qamjen si QI, QIMJE, ..., etj.

FIQI

FAQE

FUTI

SkjaRime shitesë për KUPT/KAPT/KEPT/KOPT

Fjala *Kuptova*, *Kuptoj* është e krijuar nga KAP, pra me KAP gjësendin, ashtu *Kuptoj* do të thotë gjësend i KAPT, gjësend i cili Kapet, të rraset në mendje dhe të mbetet aty. Por, dihet tash në brendësin e gjësendin në trajtën KUP. Prej fjalëve të krijuara me këtë renditje; ***K(zanore)P***, në gjuhët indoevropiane rrjedhin nga Shqipja. Pra, *Kuptova* nuk ka kurrfarë lidhje me gjuhët latine. KUPTOJ; KUPTOVA nuk ka kurrfarë lidhje me *Computare* latinisht. Gjuha e shkruar Latinishtja duke u nisur nga struktura dhe ndërtimi i fjalës nuk ka kurrfarë bazë të vlerësohet se është me e vjetër sesa gjuha shqipe. Teksefundja gjuhët e lashta shumica e tyre në botë nuk ishin gjuhë të shkruara. Për shqipen nuk mund të themi se nuk ishte gjuhë e shkruar.

Të gjitha format;

KUPT-oj

KAPT-oj

KIPT

KOPT, KEPT janë të krijuara mbi bazën e fjalës; KAP, kurse fjala KAP ashtu si format, KEP/KAP/KIP/KOP/KYP/KUP është e krijuar nga dy fjalë; KA AP, e cila është shumë mirë e kuptueshme në veri dhe hala në përdorim. KA AP do të mund të përafrohej me (j)AP KA, ose KA e EPNE prej nga kemi KAPNE. Sikur kur thojm; *Ajo ish gja e Kapne, e nuk mujsha me qkap (qa kap, qa kapjen)*.

Kurse fjala KAPNE do të thotë KAP NU, në kuptimin me NU veprimin KAP.

Ta përsërisim, gjithmonë kur e theksojmë P, nënkuptohet në shqipe rrudhje, tkurrje, lakim i hapësirës duke u përkul rreth sipërfaqes tejet të vogël, gati e tkurrur në një pik të vetme, duke u përkul hapësira qashtu, e qasisoj në përafime me kulmin e parabolës. Me këtë përshkruhet forma AP (si dhe EP/IP/UP/OP/YP) dhe me këtë ngushtim të hapësirës tentohet të epet edhe kuptimi i formës KAP, si dhe në përgjithësim K(zanore)P. Si rrjedhim KOP, KEP, KIP, KYP, KUP ndërlidhet fuqimisht me të njëjtin domethënie bazë, me përshkrimin e të njëjtës formë gjeometrike në kohë dhe hapësirë, pra me KAP. Prej nga; kur themi KOP; *me e KOP njërin tu e shtrëngu në fyt, E kish kop veten n'Konop*, drejt për drejt na epë kuptimi i KAPjes/KOPjes nw fyt. Pra me u kap në fyt në trajtën KOP=KAP. në sqarim e t'hollim të fjalëve i gjeni në pjesën e pare të Librit Mshftesit e Gojes , si dhe pjesët tjera (2,3).

Këto raste mund të përgjithësohet mandej për rastet K(pjesë e fjalës)P, siç kemi fjalët KAPTJELL, KAPIster, KAPOLL, KUPOLL, KAPTIN, KAPUQ, KAPADOIKIA, KAPERNUAM, KAPIGJIK,

SATRAP,

satrapi, guvernator provincial në Perandorinë Achaemenian. Ndarja e perandorisë në provinca (satrapies) u përfundua nga Dari I (mbretëroi 522-486 pp. e.s.), i cili themeloi 20 satrape me haraçin e tyre vjetor.

*Satrapët, të emëruar nga mbreti, normalisht ishin anëtarë të familjes mbretërore ose të fisnikërisë persiane dhe ata e mbajtën detyrën për një kohë të pacaktuar. Si kreu i administratës së krahinës së tij, satrapët mblidhnin taksat dhe ishte autoriteti suprem gjyqësor; ai ishte përgjegjës për sigurinë e brendshme dhe ngriti dhe mbajti një ushtri. Për t'u ruajtur nga shpërdorimi i pushteteve, Dari themeloi një sistem kontrollesh mbi satrapën. Zyrtarët më të lartë satrapi dhe komandanti i trupave të garnizonit të vendosura në provincë ishin drejtpërdrejt përgjegjës për mbretin dhe inspektimet periodike u kryen nga zyrtarët mbretërorë. Me dobësimin e autoritetit qendror pas mesit të shekullit të V pp. e.s., megjithatë, satrapët shpesh gëzonin pavarësi virtuale. Administrata satrapale u mbajt nga Aleksandri III i Madh dhe pasuesit e tij. Titulli i satrapës u përdor gjithashtu për të përcaktuar disa shefa Śaka që sundonin mbi pjesë të Indisë veriore dhe perëndimore gjatë gjysmës së parë të mijëvjeçarit të parë pp. e.s. , "guvernator i një province të Persisë së lashtë," nga satrapet latine, nga satrapet greke, nga xšathrapavan-, fjalë për fjalë "kujdestari i mbretërisë," nga xšathra- "mbretëri, provincë" (e lidhur me xšayathiya "mbret", i lidhur me sanskritisht kshatra; shih shah) + pavan- "kujdestar", nga rrënja PIE *pa- "për të ushqyer; për të ruajtur, mbrojtur." E lidhur me këtë: Satrapy.*

kungoj aor. kungova në anglisht 'to communicate', kuvenoj (ku ve noj), fjaltime, llafoj (u huazuan bisedoj nga bisediti, me mundesi ardhje nga sllavishtja, por nga vet bi nuk do të thotë se krejt është sllavisht,...).

Kungoj, si dhe kungova , merret se kjo fjalë është e huazume prej Latinishtes 'Communicate', se kjo fjalë në shqipe është e marrun pej Latinishtes e përmendin krejt etimologët shqiptarë, Kroatë, dhe po ashtu Cabej, fjalën Kunge e ndërlidh me fjalën CONCHA- në latinisht e cila do të thotë Guace deti.

Po ashtu *Concha* do të thotë lugina e rrethuar anash me bjeshkë, zakonisht varg bjeshkës/malesh, njëra bri tjetrës, qashtu si në shqip ORR, KOTORR, dhe OBORR duke përshkruar është një rreth, luginë ose fushëgropa e rrethuar të paktën në dy, tri anë me bjeshkë.

Në shqipe Kungoj mund të lidhet me KANGOJ = KA AN'GOJ si dhe KA + N'GOJ, tu u lidh me gojën, cka hyn në gojë ose del prej saj. Kungoj në shqipe lidhet me kuptimin; i mbetur/metun pa fjalë, me gojë të ngrimë, ose i mbetur/metun në vend; pa lëvizje, si trup, ashtu; KUNGULL, TRUNG, KU'UNGOJ,..., etj.

Ku pjesa UNGOJ=UNGOJ ose UNG=UNGJ, përshkruan gjësendin e ungjun, e mledhun dhe i bam/bërë si grum(b)ull , ashtu si GJU=GU i NU_m , në trajtën NU*GU ose NU+GJU/GU/GO,...=NGOJ=KUNGOJ si rrjedhim KU N'GOJ, pra ku NIGOJ cka flitet dhe cka thojne të tjerët, me bazë të formimit si fjala; KANGA,

Conchas në Meksike quhet pastë më të njohura në koleksionin e gjerë të bukëve të ëmbla meksikane, natyrisht ky emër dhe përgatitje ushqimore me bukë gruni me prejardhje franceze dhe Spanjolle. CONCHA janë kulaqa të am'lsime me plot vija të ngushta në forma katrorë dhe harqeve.

Zemërim/zemëruar (zemrak)

Ne Kosovë kjo fjalë nuk përdoret, dhe siç doket nuk është përdorur asnjëherë

Ajo ka përdorim në mënyrë tjetër, si; *Eu po për zemer e kish marr Artani ket pune bre*

Me zemer po punojke

Me krejt zemer i mshajke

Kogja zemërak ish

Megjithatë zemërim përdoret me shumë në hapësirën e Shqipërisë (me kufit politike të sotëm) dhe si duket në Jug, u krijua nga turrje e fjalëve, të sipërshënuara, për të përshkruash gjësendin e marr me krejt zemër. Zemërim ka kuptimin Hidhnim/Idhnim, (hidhërim) dhe përshkruhet si njeri i cili rreh zemra shpejt pej nervoze, idhnimi, dhe vrapit.

Krejt ky vrap, idhnim (hidhnim, hidhe nga hidhet, mu hidh si përdoret në Kosovë), nervoz përshkruhet me pjesën e funit të fjalës (rim) e cila na përshkruan rritjen , rrjedhjen e shpejt nëpër hapësirën me vëllime të ngusht, për të cilën kemi folur rreth formimit të fjalëve me tingullin/fjalën I, dhe me kuptimin e RI, RIM, RIM, ...etj.;

Veprim, Dëshpërim, Prarim, Drim, Durim, Dorim,...

Dhe si duket kjo fjalë u bashkua nga Zemër +Rim = zemërim. Megjithatë në tre folëm e jugut nuk vlejné rregullat dhe përgjithësimet, mund të jetë me shumë e drejt se u forma nga rregulli i formimit të fjalëve me R. Kështu në Kosovë dhe veri, kemi me shumë (h)idhnim, Me zemër, Idhnak (IDH NU, IDH NA AK/KA), dhe zemrak (Zemra ak/IK).

Zgerdhi/Zgërdhirë

Në gegnishte, përkatësisht në Kosovë (Dardani) përdoret fjala ZGERDHI ashtu duke përcjell kuptimin e Zgatjes së gjësendit GAR/GER/GUR/GOR/,... krejtësisht njëjtë si ndodh tek fjala GAT=Z(GAT), GOP=Z(GOP), GRIP=GRIPC=Z(GRIP)C, GRA=ZGRA, GUR=Z(GUR),, etj. Kështu nga GAR/GER/GUR/GOR/,... do të marrim Z(GAR)/Z(GER)/Z(GUR)/Z(GOR)/,...., por edhe ZAGAR, ZAGORJE, ZHGUR, ZEGOR,...., etj. GER përshkruan gjësendin e bam/bërë si GUR ose diçka e atij lloj, si forcimi dhe gung'zimi në fytyrë dhe buzë qe nuk është krejt shtrëngim të bëhët/bahet Gur, por është si GER, duk i qit dhëmbët po ashtu,

pasi dhëmbëve shpesh ju thuhet GER gjësend si GUR. Si rrjedhim kemi GER=ZGER ashtu GUR =ZGUR, prej kësaj Zguroj, por Zgup/Zgop.

Pjesa DHI përshkruan DHA-nien nëpërmes bires/vrimes ashtu e bërë me trysje, rrasje dhe shtymje (*fjalë e marume nga Shtyjme, e cila u përjashtua nga fjalori. Qashtu si; Shtyj=Pshtyj, Shtij=Pshtij, Shtine=Stine, Mushtin; Kreshtin, Vreshtin, si dhe SHTOJ=PSHTOJ, ku kjo fjalë u përjashtua nga fjalori pa kurrfarë bazë*) nëpër këtë vrimë të ngushtë, e cila ka gjatësinë me të madhë se sa trashësia e saj.

Kështu nga ngjashmëria (gajshmenia) kemi; GERDHAI=GERDHIJ=ZGERDHIJ. Nga fjala Gerdhaj (në gegnishte; Gerdhaj, ju shtua ë në mënyrë të dhunshme, nga hartuesit e fjalorit, si; Gërdhajë, por kemi DHAI jo DHËJË ashtu si **pretendohet nga hartuesit e fjalorit**) dhe përshkrimi GERDHIJ kemi vetëm një ndryshim, e ky ndryshimi shihet nga mënyra e dhënies, si; DHA-nie dhe DHI-nje , dy mënyra me kuptimin bazë DHANIE por me ndryshimin për nga hapësira dhe përmasat fizike se si zhvillohet dhënia e formës GER.

Nga kjo kemi, Zgerdhi/Zgerdha, si GERDHI~GERDHA~GARDHI~b(ARDHI)~p(ORDHI),..., etj.

Ndryshimi në të folmet;

Forma e jugut , me saktë e gjuhës letrare, zanoret i shndërruan në (ë), **kjo (ë) nuk theksohet, në këtë mënyrë, as në Jug, pra ë në të vërtetë është tepër e zashme; çdo ditë e ma tepër po bëhet e zashme edhe në Jug.**

Si dhe kalimi nga DHI=DHA në DHIR = DHAR në Jug.

Nga, ZGERDHI, ashtu si dhe tek GERDHAI, kemi fjalën e cila është bërë e pavarur për nga kuptimin, para se të krijoheshin fjalët përkatëse, e cila është; ERDHI, ERDHAI, ashtu g(ERDHI), dhe g(ERDHAI), dëshmi po ashtu se h(ORDHI) dhe h(ARDHI), b(ARDH), m(ERDHI), v(ERDHI), ng(ERDHI), d(ERDHI), d(ARDHA), g(ARDHI), h(ERDHE), h(ARDHU)C, v(ERDHU)C, ...etj janë të krijuar nga bashkimi me fjalën ERDH/ARDH/URDH/ORDH/YRDH/IRDH,...., etj.

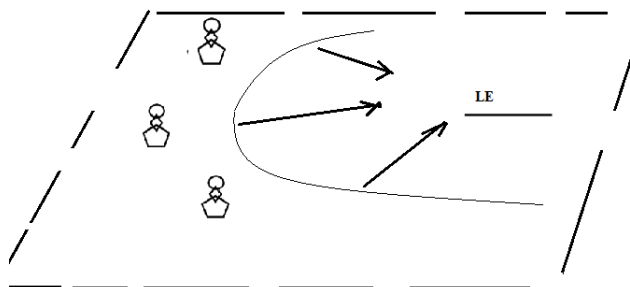
Libri 5

The formation of different languages and of distinct species,
and the proofs that both have been developed through a gradual process,
are curiously parallel...

Charles Darwin, *The descent of man*

ELE/ELLE/JELE/VELE

Nga vizatimi, shohim interpretimin fjalës LE ashtu e këqyr prej largësie të caktuar, e shohim, kqyrsit janë afërsisht në të njëjtin rrafsh me veprimin, dukurin LE.

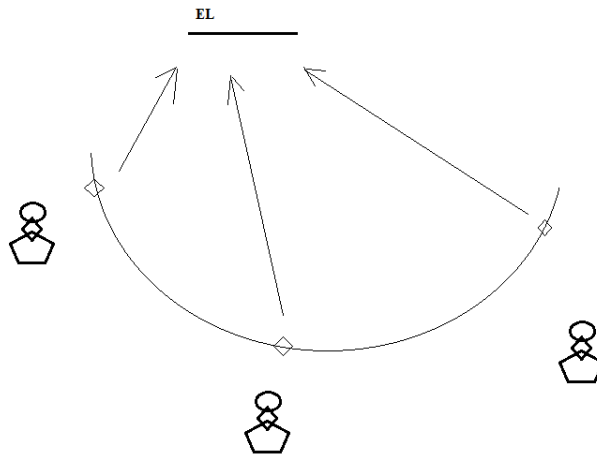
Në vizatimin e mësipërm janë përshkruar kqyrsit dhe dukuria, veprimi EL, prej nga shihet qartë se nuk janë në të njëjtin rrafsh. Pra, EL qenron/qëndron në naltsi të madhë. Në përgjithësi dukuria EL kur shihet me sy të lirë, atëherë mund të jetë në pozitën me të ultë në krahasim me këqyresit, por gjithherë ata duhet ta shohin pamjen, dukurin, veprimin EL pa kurrfarë pengës. Kushti është që ata ta shohin kfjellt. Prej kësaj u marun fjalët;

Fjell, Kfjell, Knell (këndell), Jele, Pele, qELLE, ..., etj. Pra, nga kjo e njëjta pikë që shikohet nga toka në qELL, e emnume ELL, po ashtu me të njëjtën emen do të emnohet në koftë se ajo këqyret nga anija kozmike e cila do të ishte në pikën shumë me të nalt.

Po ashtu nga kjo, kur shihet qartë gjësendi i cili qën(d)ron në fun(d) të detit, si dhe në kupën e qelles, emnohet me të njëjtin emen EL; ELL; sepse shihen qartë, janë dukuri të njëjta. Megjithatë kur ajo gjendet e mlume(mbuluar), nën sipërfaqen e gjësendit, në brendësi të trupit, etj., do të merrte emnime/emrime tjera, si UL, ULL, IL, ILL,...etj. të e fundja si uji i kfjellt kur gjësendi shihet në funt të detit, pusit, lumit, si në qellen e pastër, ku gjësendit shihet në zenit, marrin të njëjtin emen EL/ELL. Ketu përshkruhet forma e Lenjes se tillë, e cila quhet ELLE/ELE, si JELE, vJELE, mjELE, mshELE, qELE, ..., etj., të cilat në flasin për format e Lenjes, se tillë të përshkruar me ELE.

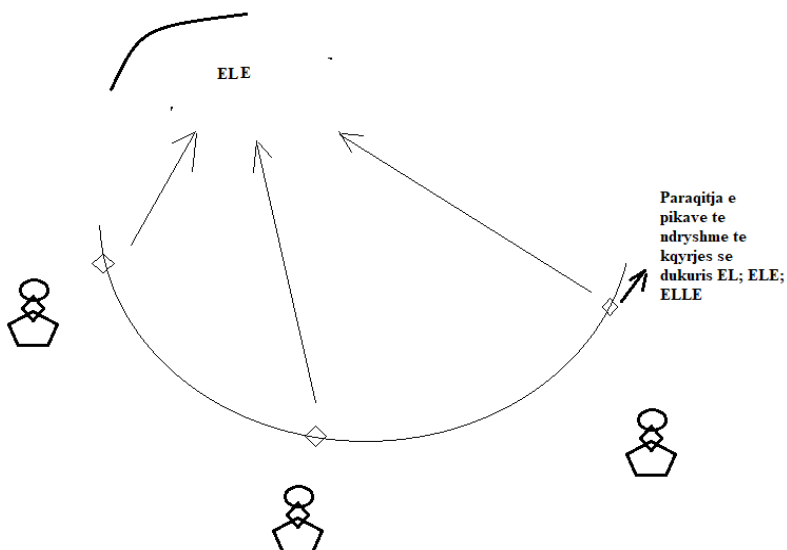
Forma tjetër e Lanjes në pozitën e caktuar në kohë dhe hapësirë janë, si shumësi i ELE, i cili është ELLE, prej nga kemi;

mELL, vjELL, sjELL, qELL, ..., si dhe format tjera si ALL, ILL, ULL, YLL, ..., etj.

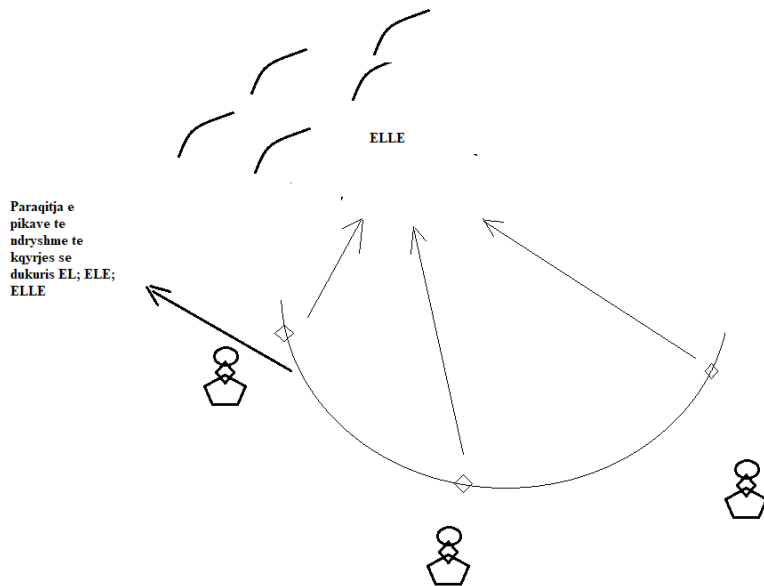

Kur fjala EL vazhdon me zanoren E, ashtu duke marr formën ELE, me mundësi të krijuar nga bashkërenditja;

- a) EL+LE, b) EL+E; c) E+LE, të cilat me pak ndryshime, krijojnë dukurin, veprimin dhe formën ELE, duke bashkangjitur format LE dhe EL, duke ndërtuar formë tjetër, të përafërt me Lakoren përkatësisht vijën e cila ngjan me paraboloid me kulmin shumë të gjere.

- b) Nga kjo shpjegojmë dukurin ELL, ELLE, LLE të paraqitur në figurat e mëposhtme

MJELL	MJEL
VJELL	VJEL
KFJELL	KFJEL
FJELL	FJEL
FELL/FJELL	xFJEL
(mshe)ELL	(mshe)EL
QJELL(QI JELL)	QEL/QJEL
DJELL(DI JELL)	DEL/DELL
DIELL(DI ELL)	DI(ILL)
DOLL	DOL
DULL	DUL
DALL	DAL

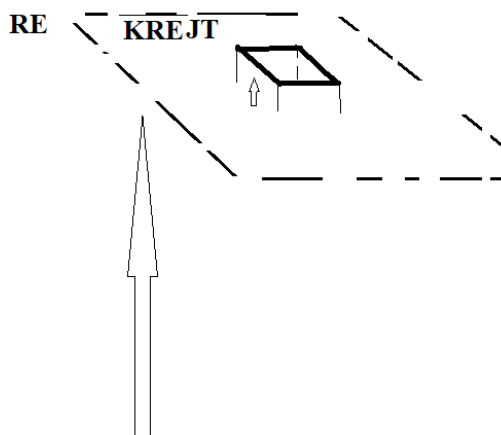
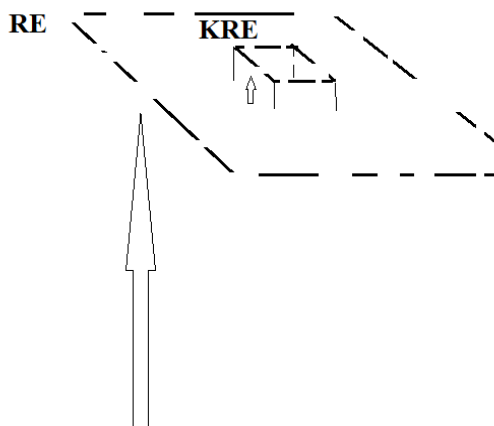
MALL	MELL	MULL	MILL	MYLL	MOLL
MJAL	MJEL	MJUL	MJIL	MJYL	MJOL
MAL	MEL	MUL	MIL	MYL	MOL
KALL	KELL	KULL	KILL	KYLL	KOLL
KJALL	KJELL	KJULL	KJILL	KJYLL	KJOLL
KAL	KEL	KUL	KIL	KYL	KOL
VALL	VELL	VULL	VILL	VYLL	VOLL
VJALL	VJELL	VJULL	VJILL	VJYLL	VJOLL
VAL	VEL	VUL	VIL	VYL	VOL
VALL	VELL	VULL	VILL	VYLL	VOLL
VAL	VEL	VUL	VIL	VYL	VOL

FALL	FELL	FULL	FILL	FYLL	FOLL
FJALL	FJELL	FJULL	FJILL	FJYLL	FJOLL
FAL	FEL	FUL	FIL	FYL	FOL
MALL	MELL	MULL	MILL	MYLL	MOLL
MJALL	MJELL	MJULL	MJILL	MJYLL	MJOLL
MAL	MEL	MUL	MIL	MYL	MOL
TALL	TELL	TULL	TILL	TYLL	TOLL
TJALL	TJELL	TJULL	TJILL	TJYLL	TJOLL
TAL	TEL	TUL	TIL	TYL	TOL
NALL	NELL	NULL	NILL	NYLL	NOLL
NJALL	NJELL	NJULL	NJILL	NJYLL	NJOLL
NAL	NEL	NUL	NIL	NYL	NOL
HALL	HELL	HULL	HILL	HYLL	HOLL
HJALL	HJELL	HJULL	HJILL	HJYLL	HJOLL
HAL	HEL	HUL	HIL	HYL	HOL
QALL	QELL	QULL	QILL	QYLL	QOLL
QJALL	QJELL	QJULL	QJILL	QJYLL	QJOLL
QAL	QEL	QUL	QIL	QYL	QOL
GALL	GELL	GULL	GILL	GYLL	GOLL
GJALL	GJELL	GJULL	GJILL	GJYLL	GJOLL
GAL	GEL	GUL	GIL	GYL	GOL
DALL	DELL	DULL	DILL	DYLL	DOLL
DJALL	DJELL	DJULL	DJILL	DJYLL	DJOLL
DAL	DEL	DUL	DIL	DYL	DOL

Nga tabela e sipërshënuar nxjerrim sqarime mjaft domethënëse lidhur më ndërtimin dhe kuptimin e fjalëve; MJEL, VJEL, QJELL, DIJELL, më kuptimin bazë të fjalëve të njëjtë, e cila përbëhet nga përshkrimin i Pozitës se gjësendit krahasuar më folësin, gjësendin i cili gjendet në lartësi pra, permi/përmbi krijuesin e fjalës/vështruesin i cili e përdorë fjalën për dukurin përkatëse.

Nga këto dallimi qëndron nga mënyra e Mbajtjes (MA) të kësaj pozite si MJEL, MJELL, si dhe mënyrë e lëvizjes në hapësirën/sipërfaqen e kësaj pozite e shprehur më V,VI, VJE e ardh(ur), nga VIJE, a si VJELL/VJEL si dhe mënyrë e shikimi, këqyrjes si dhe shkuarjes dej atje në mënyrë të furishme, (siç e përshkruan fjala/tingulli F) dhe të shkurt, ashtu siç vije lindje a një ideje, si Fjell/Kfjell, por edhe përshkrimi FELL; ku më këtë fjalë epet/përshkruhet ramja e fuqishme në thellësi, si fell, ra fell, pra bien pa prek nëpër tokë (*shënim; duke përshkruar gjësendin e LAN në trajtën EL/LE, ELL/LLE, ashtu si u krijuar fjala FAL/FOL, FALL/FOLL, këqyrë pjesët tjera të librit Mshfetësit*

e Gojës 1,2,3), bije ashtu siç bije njeriu nga Qell FJELL, KFJELL/KAFJELL/KAFJALL ,...etj. Kjo mund të këtë rrjedhje si simetri e përshkrimit të qelles dhe ujit, ku fell dhe ka+fell, krijojnë fjalën kfell/kfjell. Po ashtu veprimin DA nga ILL/ILL

FEMEN/EMEN

Femen (nga EMEN, me rrënjë kuptimore E MEN/ E MAN që kanë të njëjtin kuptim ndryshon vetëm në përmasa, pra veti e Femenes përshkruhet MAN/E MEN), është i krijuar nga EMEN, prej nga EMEN=E MAN= A MAN= A MON=, prej nga MANA, MONA, MON

Emni MONA LIZA, në shqipe merr kuptimin e plot MONA; MANA dhe MONA quhet po ashtu në Kosovë (Dardani)Kuptimi i saj nuk ka të bëjë vetëm me emnin (AM NUN, ose NUN AM, pra më NUN, NUMUN AM, ku AM ka kuptimin

bazë MA, dhe po ashtu ka kuptimin e DHANJES nga ana e atij qe e MA-n gjësendin e caktuar).

Kuptimi bazë është më MAJT gjësendin MAN, MON, MUN, MEN, MIN, MYN, MEAN, LEMAENA, LE MEANA, LEMON, FEMON, FEMEN=EMEN=AMEN=OMON=IMIN, EMEN,...., etj.

Kemi; GEMEN/LEMEN/KEMEN/VEHEN/FEMEN,...., etj.

Pse quhet FEMEN, ky emër përpiket të shpjegoj pikëpamjen e njerëzve mbi Gjinin e bukur, në kohën kur kjo fjalë u krijua, prej nga kemi;

Se AJO gjinia e bukur MAN, fëmijën, punët e shtëpisë/shpis, luftën, por megjithatë ajo nuk është MAN (në anglisht, gjermanisht, fjalë e marr nga shqipja) por ajo duhet të j/metët pak më jetë shkurt në këtë dhunti, pak më e ndjeshme se gjinia mashkullore, pra ajo duhet të jetë FEMEN/FEMAN, e jo EMAN.

Ashtu si THMIJA/FEMIJA, ashtu THMI në kuptimin THY + YM/AM, kështu THYM=THIM=THAM=THUM, si TH'MI/TH'MA, pra MA THY-mjen, MI/MA THY-mjen, prej nga kemi THY*AM, pra AM THY, si THY+MI= TH'MI=THMI, nga kjo mahet në trajtën MI=MA, THY=THI, thehet/Thyhet/Thihet,... dhe e ka mundësit të thehet/thyhet. Pra, të smuhet/smundet lehtë dhe të njëjtën kohë të jetë i pambrojtur. Megjithatë të këto shqyrtime e shpjegime (shiko më poshtë, kuptimin e fjalës Shqyrtime) , na epin/jepin rrugët e ndryshme, dhe mundësit e ndryshme të krijimit të fjalëve.

MAN/MANAFERR (*Rubus fruticosus*)

Në Kosovë, përkatësisht në gegnishte quhet MANA, po ashtu është emen i cili mund të jetë përdorur për emnim të paktën këto 12 000 vitet e fundit. Kuptimi i emnit MAN është shtjelluar shumë here, përgjatë librit. MAN ka kuptimin me MAJT, ashtu MA+AN=MAN, duke na dhënë përshkrimin e MAjtjes në natyrë duke qen i NU-m në hapësirë dhe kohe, në hapësirën e caktuar ashtu si; NU=NA, dhe AN =UN.

Nga kjo kemi; MAN/MUN/MON/MEN/MIN/MYN. Dardanet si perandori kishin emnin MONUN, e cila mund të kishte formën MANAN, po ashtu si themi ne/na sot; MENEN, MUNON, MENON, MANEN, ..., etj. Në të vërtetë të gjithë këta emna na flasin për MAjtjen, format të cilat përshkruajnë MA-jtjen. (N'gegnishte; Në 't'vërtet krejt kta emna na flasin për Ma-jtjen).

LIZA/LEZE/LUZA/LUZMA/LEZET

Kështu emri LIZA ndërlidhet më shqipen më LI, ose KLI,KLE; KLA, GLI, GLE; GLA, GLU,...etj., ashtu për të dhënë formën e posaçme të veprimit LA/LE,. Për të LE/LIND forma ZA ose lëvizja , ose veprimi IZ/ZI ashtu nga LIZ, pre gjësend LI dhe IZ/ZI, qe mund të përfshijnë n'zet'sin, si dhe ZI-mjen pra të Zetit, ashtu si LEZE/LAZE/LUZA/LIZA, ALIZA, ELEZA, ELUZA, të cilat përshkruajnë nxehtësinë levizjen dhe po ashtu aktin seksualë. Sikur fjala LEZET= pra LE ZET, ose shkurt LEZE, e cila kurrsesi nuk mund të jetë fjalë turke ose erdh nga orienti.

MONA LIZA

MONA LIZA, ka kuptimin MAN=MON LIZEN. Kështu emni MONA LIZA, ndërlidhet ngusht me domethënien e MON=MAN; MONA=MANA, dhe LIZA për të cilat folëm me sipër.

Nga kjo, MONA=MENA=MUNA=MINA=MANA, ..., si dhe LOZA=LIZA=LEZA=LUZA=LAZA,... janë shqipe të lashta, dhe këta emna u përhapen në Evropë në lashtësinë parahistorike.

Nga, LOZA =LIZA=LEZA=LUZA=LAZA,..., marrin domethënie po ashtu fjalët; LOZHA=LIZHA=LEZHA=LUZHA=LAZHA,... . Nga kjo shohim se; LOZHA, LUZHA, dhe LEZHA marrin kuptim në shqipe, duke u ndërlidhur ngusht me kuptimin e fjalëve Z dhe ZH, për të cilat kemi folur në pjesët e mëparshme të këtij libri.

SHALQIN/BOSTAN

1)

SHAL, po ashtu me kalimin nga L në LL kemi SHALL, prej nga kemi krijimin e fjalës SHELL. Nga SHAL kemi kalimin prej A në E, duke marr SHEL, prej të cilës është krijuar fjala M'SHEL si shkurtim i fjalisë; ME SHEL qashtu me kuptim të njëjtë ME SHAL, prej nga u krijuan fjalët M'SHEL, si ME+SHEL=M'SHEL, dhe ME+SHAL=M'SHAL. Gashem (*shënim; Gajshem, Gjashem, prej nga u krijua Nu+Gajshem=N'Gajshem=N'gjashem*)

mund të krijohen fjalët;

ME+SHOL=M'SHOL

ME+SHUL=M'SHUL

ME+SHIL=M'SHIL

ME+SHYL=M'SHYL

Me kalimin nga fjala L në shumësin LL, marrim;

ME+SHALL=M'SHALL,

ME+SHOLL=M'SHOLL

ME+SHULL=M'SHULL

ME+SHILL=M'SHILL

ME+SHYLL=M'SHYLL

Pej kah rrjedhin shprehjet e shumta n'gebnishte, si;

M'shjelli, M'sholli, si; *Mshjelli kryet me Shall e iku teposhtë luginës.*

Nga SHAL*QIN= marrim SHAL E QUME si SHAL QUN, SHAL e QUNE Përpjetë, prej nga marrim SHAL(QIN=QUNE)=SHALQUN/SHALQIN. Po ashtu nderlidhet LQIN prej LQ i cili merr kuptimin LAQ/LUQ/LOQ, prej nga përshkruhet materiali i brendshëm si Lloq, Llaq, Laqan, Loqon,...et., i cili është i lëngshëm, si LAQ/LOQ, ...ose LAQAN=LIQAN,..., ose LAQIN=L'QIN,..., etj.

Shënim: Është e pabesueshme se si dhe me cilin arsyetim është përjashtua fjala MSHELE prej gjuhës shqipe, dhe po ashtu shoqja e saj, QELE. Si mund të shpjegojmë emnat sot; SHALQIN/SHELQIn, qysh mujm me i shpjegua fjalët QELI (pa flok), QELLA/QIELLI, si dhe QELSIN, asht e tmerrshme, se kush ka ba përzgjedhjen e ketyne fjalëve?!

2)

Kurrsesi nuk mendoj se mund të jetë fjalë shqipe, megjithatë ka elemente të cilat na bëjnë me dyshu. Kemi rastin më fjalën BOSTAN e përdorur nga gjuha turke, por më lidhje të mundshme nga gjuha Persian , megjithatë as Persishtja nuk e dëshmon lidhjen ndërmjet fjalës Bysan dhe Bostan. Ashtu në shqipe mund të ishte si BOS, ba si BOS, BOS i dheut, qe rrënjën e ka BO=BA, ashtu si BU=BE=BA=BY=BI'=BO, prej nga marrim;

BUS=BES=BAS=BOS=BYS=BIS prej nga BUSH=BESH=BASH=BOSH=BYSH=BISH duke marr BUSHT=BESHT=BOSHT=BISHT=BASHT=BYSH, si format tjera;

BA	BE	BU	BO	BI	BY
BAS	BES	BUS	BOS	BIS	BYS
ABAS	ABES	ABUS	ABOS	ABIS	ABYS
EBAS	EBES	EBUS	EBOS	EBIS	EBYS
IBAS	IBES	IBUS	IBOS	IBIS	IBYS
Si dhe në vazhdime më kombinim e zanoret tjera,...					
ABASH	ABESH	ABUSH	ABOSH	ABISH	ABYSH
EBASH	EBESH	EBUSH	EBOSH	EBISH	EBYSH
IBASH	IBESH	IBUSH	IBOSH	IBISH	IBYSH
ABAN	ABEN	ABUN	ABON	ABIN	ABYN
EBAN	EBEN	EBUN	EBON	EBIN	EBYN
IBAN	IBEN	IBUN	IBON	IBIN	IBYN
BAN	BEN	BUN	BON	BIN	BYN
BAM	BEM	BUM	BOM	BIM	BYM
BASH	BESH	BUSH	BOSH	BISH	BYSH
BAG	BEG	BUG	BOG	BIG	BYG
BAL	BEL	BUL	BOL	BIL	BYL
BALL	BELL	BULL	BOLL	BILL	BYLL

Nga kjo kuptojmë se fjalët BOLL, BOG, BOS, BOSH, BOZH, BOZ, BAZ, BAG, BALL, ... nga mënyra e shqiptimit dhe mënyra se si goja e merr formën duke u përpjek të krijoj hapësin përbrenda saj, duke u munduar të krijohet sikur të jetë e mbushur, kurse të fjala BOSH duke krijuar hapësirën e zbrastë, pra e mushun/mbush më zbrastëti hapësirën

Kështu, mund të jetë fjala BOSTAN nga BOS, dhe BOSH, si dhe BO+SHTON, në formën SHTON=STON në epet në trajtën e tillë, duke krijuar gjësendin që ka marr formën e BOSIT ashtu duke krijuar fjalën BOSTAN/BOSHTAN ashtu si BASHTAN, BASHTIN, por edhe BA SHTUNE, BASHKA, BOSHKA, si dhe SHTON nga BA-mja. BOS=BOSH, BOST=BOSHT, BOSTAN=BOSHTAN.

Po asht kemi fjalën STEIN (po ashtu edhe fjala STAN, STANIJA e përdorur po ashtu tek sllavët por edhe tek shqiptaret, si SHTAN,SHTUN, si dhe SHTAN (bucele) një ene e mshelt për të m(b)ushun ujë), në gjermanisht dhe STONE në Anglisht që mund të ketë drejtpërdrejt lidhje më shqipen si SHTON SHTIN pra gjësend i SHTIN një sasi S, SH, e Shtume në formën SHTON=STON,STOM, SHTOM,...etj. Po ashtu vlen krahasimi

STON=SHTON, BO STON= BO SHTON, pra BA-het kur STON=SHTON gjësendin, materialin, sepse është si STOM=SHTOM, prej nga kemi BO*STOM= BO*SHTOM,...., etj., duke e përshkruar gjësendin e ngritur, e SHTUM si STUM/STOM/SHTOM, si BOST=BOSHT, BASTUN=BASHTUN i BA-mun pej STU-mjes/SHTU-mjes,...., etj.

Tregimi se fjala BOSTAN, (pra SHAL'QIN= SHAL' QAN, pra SHAL e cila QAHET ose SHALL qe QAHET) mund të jetë nga Shqipja, ose fjalë e familjes qe i takonte Shqipja dikur, dhe rruga e udhëtimit të kësaj fjalë na Azinë e vogël duhet të këqyr para ardhjes Turke dhe Persiane në Lindjen e Mesme në përgjithësi.

Kështu kemi fjalët qe mundohen të shpjegojnë format sferike ose gjysmësferë si;

BOS

BOSH

BOLE

BOLLA

BOKA

BOKRRINA

BOGA-duk e përshkruar formën e tillë të bjeshkëve, reliefin tillë të ngritur në formën e gjysmësferës, e dal ashtu si gjysmë BOS i madh ose gjysmë Boston mi tok ,...., etj.

MARE (anglisht)

Nga anglishtja MARE (në shqip Pela fjalë e formuar nga Pej e la, ose Pe jele), në gjermanisht STUTE (shtute), në gjuhët tjera kemi;

Anglishtja e vjetër; meare, myre

(Saksoni Perëndimor), Mearh "kali",

*nga proto-gjermanike *marhijo- "kali femër"*

(saksonet e vjetër , po ashtu e quanin meriha,

norse e vjetër; merr,

frisiane e vjetër; merrie, merrie

Holandishe; meriha

Po ashtu, gjermanisht Mähre "mare"),

Thuhet se është me origjinë gaulishe (krahaso irlandeze dhe gaelike marc, anglisht).

Bretonet e lasht; marh "kalë"

Po ashtu gjuhët sllave;

Serbokroatisht; Mare

Bullgarisht: кобила (kobila);

Kroate: Kobila

Boshnajke; Mare

Serbe; Mare.

Cekisht; Klisna

Finlandisht: Tamma

Turqisht; Kistrak

Azerbajxhani; Mare (shihet se ky emër u murr në gjuhën Azerbajxhan prej popujve indoevropian)

Nga gjuhët sllave shihet se emri/emni MARE nuk është marr, njëra prej arsyeve është përdorimi i gjere tek popujt perëndimore. Emni/emri Mare nuk ka mundësi të jetë me rrënjë nga Sllavishtja por as nga gjuhët Gjermane, derisa Kobila shihet se ka me shumë perkaesit me gjuhët sllave dhe si duket ka lidhje me proto -sllavishten. Mendoj se kjo fjalë mund të këtë prejardhje nga shqipja, , nga MA+AR=si gjësend shumë i vlefshëm, si; MAR, MARI,

Kështu themi shpesh; *Ky kal asht i mar; Kjo pel asht e mar; Kjo lop asht e mar; Asht e mar për maj*, prej nga ndërlidhet shumë mirë, se Kali (nga Kaloj) i gjinisë femërorë, ndërlidhet shumë mirë, jo veç përdorimit për të kalëruar (kaleru, Kaliru, Kalerorj=RO KAL-imin) por edhe për majtjen e llojit, sepse ajo lind pasi është i gjinisë femërore, nga kjo kemi MAR, si e krijesë e MAR; si shtazë e MAR; e cila shton llojin, e është për (mbajë) MAJ. Një prej shpjegimeve tjera merret se MARE ka kuptimin po ashtu Lavire, një grua e përdalë, megjithatë shumë zor se do të ishte e besueshme se njeriu antik, të vetmin mjet udhëtimi, si Kali dhe Femrën e tij , do ta quanin Lavire, e përdalë ose do ta krahasonin me laviren. Kjo shihet në të gjitha shkrimet e vjetra, qysh nga librat e Shejt Hindus, të shkruar në gjuhën Sanskrite, si dhe shkrimet e qytetërimeve të vjetra, e gjuajnë poshtë përpjekjen për ti dhënë këtë kuptim Pelës. Arsye se në të gjitha këto shkrime, si edhe ato që quhen shkrime të shejta, Pela askund nuk përafrohet me një grua lavire, e pa moralshme dhe në kuptimin me ranues.

Është shumë e mahnitshme, e pabesueshme, shumica e fjalorëve etimologjike nuk e përmendin si burim të mundshme Shqipen, si gjuhë e mbetur nga para-indoevropianët, ose ndoshta nga indoevropianet të cilët ishin zhvilluar në dy e me shumë qendra, qe dallonin njëra me tjetrën, dhe me vonë ishin shkrirë në një. Ndoshta nuk kanë faj, masi/pasi gegnishtja u largu ma qellim, ashtu shqipja të paraqitet e re, dhe e përzier si dhe e paqëndrueshme nëpër kohë. E dimë, se në vend të fjalëve; MAR, MARESI, MARI, Shën MARI (në Kosovë nuk kemi Shën por SHEN e ndërlidhur me fjalët; Shej, She(h)n,..., etj.), u bën MBAR, MBARESI; dhe në ven(d) të fjalëve; MA, MAJ, MAJA, u kthyen në MBA, MBAJ, por jo MBAJA,..., etj.

KAL/KALOJ/KALEROJ/KALIROJ

Kemi shem(b)ujt (SHEH*MUJT, qashtu si SHEH MAJT, MAJT SHEH/shikimin);

E kaliroj dreqi nëpër bire edhe dul në anën tjetër.

U kaliru poshtë e nale nëpër shkalle dhe nuk u rrxu.

Nga fjalët KAL, KALO, KALOJM , KALEROJM (pra e Ru/rojm Kalimin) e kuptojmë rrënjën e fjalës KA ALA, ashtu duke na dhënë levizjen prej një pikë në tjetrën shumicën e kohës me të lart/nalt. Si rrjedhim, fjala Kalëroj e përdorur në Kosovë mund të duket se është krijuar në të folmen e Jugut, çka nuk është e vërtetë. është rregull jo të gjitha fjalët që përfundojnë me R janë në përdorim në të folmen e Jugut. Përdorimi i prapashtese R në Veri përkatësisht në Kosovë bëhet në formën e caktuar, pra vetëm aty ku duhet, si argument kemi formimin Kalerroj (ne Kosovë, kurse në letrare; kalëroj), ashtu si Maroj, Praroj (Pe AROJ, pra prej ari, po e bej ar, pe aroj) Nga kjo kemi; KALE +ROJ. Si rrjedhim vërtetim i krejt asaj që tham me sipër kemi; KALIROJ, e cila ka përdorim të gjer në Kosovë, duke na dhënë përshkrimin e labirintit, gypi të thyeshëm me plot kthesa, por edhe kalimin e njeriut nëpër kthesa, nëpër naltsi e ultësi, e gjen(d)je (krijuar nga fjala NI*GJE, me renitje/renditje GJE NU/NI) tepër të ndryshueshme dhe të papritur, prej nga themi se ai KALIROJ, KALIRON, si përshkrimi i drejt i kalimit, me saktë Kalërimin, nëpër hapësir(n) tepër të ngushta, ketë vërejmë nga përdorimi i tingullit (I).

Po ashtu Kaliroj, Kalerroj, pjesë Liroj, Leroj na dhënë përshkrimin e formave me hapësira të ndryshme, si dhe munde të merret si ndryshimi i fjalëve KALEROJ, në LAKORE të formës që shpesh përdoret në Kosovë LAKIROJ, ashtu me ndërrimin e vendet; KI= KO=KA dhe LI në LE=LA, prej nga kemi KA(1)LE(2)ROJ
Në
LA(2*)KI(1*)roj

Shënim: Nuk e di pse fjala Kaliroj dhe lakiroj u larguan nga fjalori shumë i varfun (varf funit) i shqipës.

PASHAT (SHYT/SHAT/SHUT/SHIT/SHET/SHOT)

Fjala PASHAT ka përdorim të gjer në Kosovë, edhe pse bëhet gjithçka në mënyrë të heshtun/heshtur për tu zhduk dhe për tu harru. Pashat fjalë e krijuar shumë në lashtësi, për të treguar formën e tillë të SHUTAVT, ashtu e kthyer e bame SHYT/SHUT. Se a do të mund të shkruhej PA SHAT, ose ngjitur PASHAT, mund të qartësohet (qartësohet pra QAR, në kuptimin QAHET ashtu që prej këtij momenti e shohim brendësin e gjësendi,

e largojmë lëvoren pshtjellsin etj.) nëpërmes fjalisë PA SHYT, kështu PA SHAT do të na epte formën e kundërt t bamjes SHYT, pra do të mund të kuptohej se është pA SHYT, ose pASHAT. Fjala PASHAT duke u theksuar në fillim me PA'SHAT sikur na jep pamjen jo PA SHAT në kuptimin se i mungon pjesa/forma SHAT/SHYT/SHIT/SHOT ..., por na '(j)ep formën PA=PE=PI,... pra Pej SHAT, ku SHAT ka kuptimin e afërt me SHYT, duke treguar me PA'SHAT/PE'SHAT,.. ashtu si PE'SHAT në përshkrimin e fillimit P dhe shpejtësinë e shfaqjes PE/PA,.. të formës SHAT, prej nga kemi PASHAT/PESHAT/PESHUT,..., etj.

SHTY/SHTI/SHTO/SHTA/SHTU nga SH'TY/SH'TI/SH'TO/SH'TA/SH'TU, pra nga TY/TI/TO/TU/TA/TE, si forma, veprime të pakryera ose në formime e sipër të formave përfundimtare; si;

SHYT/SHIT/SHOT/SHAT/SHUT/SHET nga SH'YT/SH'IT/SH'OT/SH'AT/SH'UT/SH'ET

Ndryshimet e krejt këtyre veprimeve, formave, nga ndryshimet në fjalët të cilat përshkruajnë kufijtë e hapësirave A, U, I, O, E, Y, si gjatësi;

AT~TA

ET~TE

IT~TI

UT~TU

YT~TY

OT~TO

Prej nga kemi,

JAT~TAJ

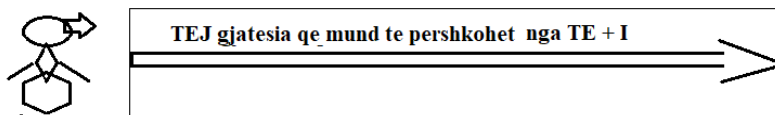
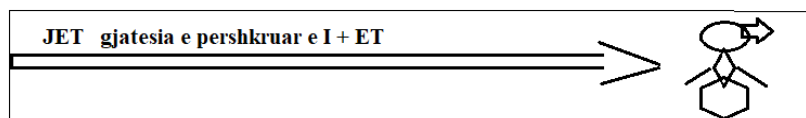
JET~TEJ

JUT~TUT

JIT~TIJ

JYT~TYJ

JOT~TOJ

Nga kjo JOT~JET~JIT~JYT,.. përshkruan hapësirën, gjatësinë e cila është përshkruar dhe ka mbet/met në atë hapësirë, brenda saj. Kurse simetria;

TOJ/TEJ/TUJ/TUAJ/TAJ /TIJ,.. përshkruan gjatësinë e cila duhet të përshkohet, jashtë saj. Nga kjo kuptojmë se fjala TOJ është gjatësi e shtrime përpara nesh, ashtu si fjala TEJ, ose perTEJ, K'TEJ,...,etj.

Kështu kemi; PEDAT e dalun nga PE DAJ, po ashtu PASHAT, Shqiptohet ngjitur duke na dhen rrënjën e vet nga PE ASHAT, si PE A SHAT pra po e ban SHAT/SHYT, PE A SHYT, PASHYT(pe a/e shyt/PASHAT, që merr kuptimin jo të mungesës PA (e krijuar nga fjala PEJ A, pra PEJ të kanunit/qenurit në hapësirën mbi sipërfaqen e tokës A, ku është hapësirë të cilën njeriu e sheh para, dhe nuk e ka merri/arri hala atë, si veprim me kahje të kundërt të fjalës AP)

Pra gjësendi/gjeseni i cili është duke u rrit ose duke e marr formën e Mprehtë (MA, ME+PREH=MPREH, si dhe ME+PRE=MPRE) vije goditje ose dukuria e tillë që ketë formë të Mpreht e damton ose vepron në anën e kundërt për ta kthyer , e ba SHYT, me ja pa pamjen , turinin, pjesën e tehut me ja kthy në SHYT. (Shënim; nuk e di arsye shkencore, e cila e ndalon formën KTHY, kur e dimë se lejohet THY, KA+THY=KTHY, prej nga bëhet shumicën e kohës e pakuptimi përdorimi i vetëm Kthye)

Nga kjo kemi PE SHYTav, pra PO JA BAN KRYT, TEHUN SHYT.

Kështu njeriu i cili e ka kryt (kryet) si SHYT, ose fytyrën si SHYT epet e kundërta e atij që i ka Turit e zgatun, hunen e mret/Mpreht, ashtu si formë, veprim e dukuri e kundërt.

Nga kjo kemi;

Ai e kish i hun shyte/ e kundërta e thënies

Ai e kish ni hun t Mret, Mrehcul,...etj.

Nga shpjegimi i formës SHAT në pjesën e pare të librit Msheftësit e Gojës, e kemi shpërfaqur kuptimin e kësaj fjalë nëpërmes fjalës SHUT/SHYT të cilat janë veprim i kundërt i rritjes, i ngritjes, ose i formave me teh, të mprehta, etj.

Kjo kuptohet fjala SHAT e cila në bazë ka të njëjtin kuptim me fjalën; SHUT, SHOT, SHYT, por natyrisht dalin për nga hapësirë , përmasat e shtrirjes, dhe niveli i shfaqjes se dukurisë në krahasim me njeriun i cili e formon fjalën, e krijoj atë në të kaluarën.

Qashtu si edhe SHYT e SHAT krijohet kuptimi i fjalës SHIT, kur njeriu i caktuar e ka gjësendit, ose grumbullin e gjësendeve dhe i SHET/SHIT ato, atëherë kjo dukuri veprim e përshkruan ndërrimin e formës nga grumbulli dhe largimin, pakimin (fjalë pakim , me e ba pak, nuk pranohet në gjuhën letrare), zvogëlimin e këtij grumulli/Gramolli/ dhe kthimin në formën e pakt, në formën e SHYTavt (shiko e krahaso; **SHYT AVIT, AVIT , avitet=afrohet formës SHYT, prej nga kemi SHYTAVT, NYLLAVT, Qkulavt,krrutavt, mutavt, pisavt, trullavt**), ashtu duke na dhënë kuptimin bazë të njëjtë me SHIT=SHYT,

Kështu SHYT, SHIT, SHAT, SHOT, SHUT, SHET përshkruan kthimin e njërës anë, nga forma e zgatun, që rritet , që ngrehet, që është e

mprehtë, ose prin drejt kahut të caktuar, në veprimin e kundërt, duke u mos u zgatur (zgatur) ose duke ece në anën e kundërt të zgatjes (zgatje), në anën kahun e kundërt të rritjes, të mpresjes në anën e kundërt të veprimin e formës që e ben/ban tehun,... e kështu me radhë.

Prej kësaj kemi fjalën PASHAT, ku përbëhet nga dy fjalët e shkruara në një, me mundësi të tillë;

PA SHAT, pranë mungese të sasisë *SHA/SHU,...SHAT*, në kuptimin PE SHAT, PO e SHAT, PE SHAT, ashtu si do të kishim formuar fjalën PE SHET, PE SHYT, ose PEJ si formë e zgatur e fjalës PE/PE, ku POJ THOM, PEJ THANJEs ose PAJ SDI CKA të THIOM, kështu fjalët PAJ, PEJ; POJ; PIJ, janë në të vërtetë forma të zgatura të PE; PA; PI; PO...

Nga kjo PEJ SHYTIT, PAJ SHATIT=PASHAT. megjithatë mund të jetë formuar edhe nga PASH SHAT, ose PASH AT, ashtu duke përshkruar levizjen e sasisë së materies në formën shtjellore si ASHA duke u zhvendosur në largësinë AT, me kahun e kundërt të rritjes, zmadhimin,..., etj.

Nga kjo PE SHET=PESHET, fjalë e cila mund të shkruhet edhe në formën e ngjitur PE SHET, PA SHAT, ...,etj.-

Nga kjo kur themi AI E PASHATI SHERRIN, ose MU PASHAT DHIMTA, e përshkruar në të vërtetë veprimin e bërjes/bamjes SHYT të formave të mprehta, zgjatimin e formave të ngritura përpjesë, shtrimjen, bamjen rrafsh me tokë, dhe po ashtu tkurrjen zvogëlimin, kthymjen në pet të formave të ngritura, shtypjen (SHTY EPJEN, pra EPI SHTYMJE),..., e kështu me radhë. Besoj ky shpjegim është i mjaftueshëm për të kuptuar formimin, e fjalës PASHAT/ PE SHET,... . SI përfundim bëjmë thirrje, kjo fjalë ashtu si shumë tjera të rikthehen në fjalorin e Shqipërisë dhe të përdoret nga shkrimi letrar.

Shënim:

Gjithashtu mund të përcillet kuptimi tjetër, i njëjtë është po ashtu me; PESHAT, PESHA, PESH, që përshkruar po ashtu zvogëlimin në drejtimin e kundërt të ngritjes, pasi Peshë vepron nën forcën e gravitacionit në veprim të kundërt të ngritjes. Megjithatë jo gjithçka mund të shpjegohet në krijimin e fjalës me logjikën e tillë të fort të fizikës e logjikës, pasi/masi kemi qaste të shkurta që një fjalë është krijuar pa dashje dhe pa mendim të holle, dhe prej asaj 'shkëndijës është krijuar baza për përhapjen e fjalës në mënyrë të pavetëdijshme të turmës/tubës së njerëzve.

Gjithashtu mbiemri BASHOT mund të jetë me rrënjë BASHYT, ashtu BASHOT=BA SHYT, BA SHOT, me të njëjtin kuptim si BASHAT, nga përshkrimi i formave të shpjeguara me sipër/nalt BA SHAT, BA SHOT, BI=BA, por me i drejt shpjegimi BASH, ashtu si BOSHT; BASHOT, kështu nga merr pamjen krejt tjetër, si; BISHAT,... etj.

Pra BA SHOT ku kemi edhe formën e SHOTes, si përafrim SHAT, SHYT, si SHYTANE=SHOTANE=SHATANE,...etj.

VJERRI/VJERRA (VJEhRRI dhe VJEhRRA)

(Shënim: *Lexuesi nuk duhet ta mahnit fjalë; Vjerr është fjalë me përdorim të gjerë, e më së paku 4 milion shqipfolës e përdorin, kjo fjalë u largua nga fjalori, për shkaqe të urrejtjes kundër veriut dhe posaçërisht kundër Kosovës. Nuk kam mundur ta arsyetoj largimin dhe mos gjetjen e kësaj fjalë në fjalor, kur dihet që kemi; Bjerr, Djerr,..., kanë shtrirje në përdorim shumë me të pakt sesa fjalë Vjerr. Megjithatë Vjerr, Djerr, Bjerr, janë fjalë të krijuara nga e njëjta natyre.*

Fjalet VJEhrra dhe Vjehrrri përshkruan shumë mirë afrinë kuptimore dhe krijimin e fjalës nga e njëjta bazë për VJERRI dhe VJERRA, pra përshkruan gjësendet i cili rrinë Vjerr, të cilët nuk janë edhe aq gatë dëshirueshëm, pra rrinë në gjendjen e Vjerr (BA*ERR=BERR, BI=BA*JETT=BJERR, DA JERR=DJERR) as anej (andej), e as knej (këndej), as në qell dhe as në tokë

Kështu Vjehrra dhe Vjehrrri në shumë vende e theksuar Vjerri dhe vjerra me kuptimin e njëjtë që përshkruhet gjësendi i Vjerr.

Fjala Vjerr është e krijuar nga dy fjalë , nga VJE, VIJE, VIE të cilat përshkruan levizjen ose zhvendosjen e Vijës, nëpër të cilën ka rrjedhje, ashtu si shprehin kuptimet fjalët

VIJ

VAj

VOJ

VUJ

VEJ, ashtu si VEJTI, kështu; VEJ, VEJTI, VEJUSH mund të ndërliiden drejtpërdrejt me kuptimin e Vajtjes, ose shkuarjes, që përshkruan gjendjen e mendësisë përgjatë historisë, ku gruas që i ka vdekur burri ajo duhej ta lëshonte shtëpinë e burrit dhe duhej të shkonte, VEJ_USH.

Mirëpo kurrsesi nuk guxojmë fjalën VEJUSH ta lidhim vetëm me këtë kuptim, ajo mund të ndërliidhet edhe me emrin dhe kuptimin VAJUSH ashtu si personi i cili bën Vaj të shumte, pra qan dhe vajton. Dihet se kuptimi bazë i fjalës VAJ është VIJ, VOJti, pra ecje e gjësendit nëpër hapësirën e caktuar, rrjedhjen në hapësirën e caktuar, hapësirë e cila ka vëllime me forma të ndryshme, forma dhe rrjedhje të cilat përcaktohen nëpërmes shqiptimit të zanore. Kemi VASH=VESH=VOSH=VISH=VYSH=VUSH,... si dhe format tjera;

VAK	VOK	VIK	VEK	VYK	VUK
VAL	VOL	VIL	VEL	VYL	VUL
VAG	VOG	VIG	VEG	VYG	VUG
VAT	VOT	VIT	VET	VYT	VUT
VAS	VOS	VIS	VES	VYS	VUS
VASH	VOSH	VISH	VESH	VYSH	VUSH

VALL	VOLL	VILL	VELL	VYLL	VULL
VAN	VON	VIN	VEN	VYN	VUN
VAM	VOM	VIM	VEM	VYM	VUM
VATH	VOTH	VITH	VETH	VYTH	VUTH
VAR	VOR	VIR	VER	VYR	VUR
VARR	VORR	VIRR	VERR	VYRR	VURR
VAQ	VOQ	VIQ	VEQ	VYQ	VUQ

Të gjitha fjalët në tabelën e sipërshtuar kanë kuptim shqipe, dhe janë fjalë shqipe të krijuara dhe të folura nëpër kohë dhe hapësirë të ndryshme të shtrirjes. Asnjë fjalë nuk mund të përjashtohet, dhe pothuajse secila kur shqiptohet m'rrihet të kuptohet nga niguasi shqiptar.

Kështu kemi format; VIKE, VIJKE, VAJKA, VUJKA, VEJKA, VETJA, VITI, VJETI, VAJTI, prej nga shohim se VEJT=VAJTI kane po ashtu kuptime plotësuese me njëra tjetrën.

Të gjitha këto fjalë shprehin rrjedhjen nëpër ndryshimin e formave pasuese përcaktuare nga fjalët si

VJERR= me kuptimin VIJE ose VU në ERR

VJEL me kuptimin VIJE në JEL/EL, ashtu si JELE= IELE =ELE

Si dhe fjalët tjera, për të cilat duket e pabesueshme, por janë plotësisht shqipe si; VUQE, VOQE, kurse VAQ është e krijuar me të njëjtën mënyrë si janë krijuar fjalët MAQ, LAQ; THAQ, KAQ; QAQ; SHAQ; ...etj.

Në Kosovë në përmasa të jashtëzakonshëm si e vetmja pjesë e mbetur nga Dardanet e lasht, janë emrat VASA, VJASA, VJOSA; VOSA, VESA, VUSA, ..., etj. përshkruajnë sasinë e shtrirje dhe rrjedhjes si VA me kuptim të njëjtë me veprimin VU me sipërfaqe të medha të tokës, si dhe na ep rrjedhjen levizjen në hapësirën e caktuar të A, rast i cili përgjithësohet VE për hapësirën E, VU për hapësirën U, VY për Y, VIJO rrjedhjen në hapësirën O të VIJ-es, ose ndërtimin e rrjedhjes VIJ në hapësirën O,....,etj.

Marimi i fjalëve me ndryshime të pakta në formën e përngjasimit/gamje, pergamjes

Lexuesit mund ta përgjithësojmë për shumë gjuhë tjera të botës, krejt këto dukuri qe i kemi vërejtur në shqipe, koftë në raste të rralla ose me të shpeshta të gjuhët e ndryshme ,është e pranishme tek të gjitha gjuhët në Evrop, përkatësisht të gjuhën Indo - Evropiane në përgjithësi. Kjo dukuri e ndërtimit të fjalëve nga fjalët tjera, me ndryshimin e zanores, zanoreve dhe me ndërtimin e fjalës sipas përngjasimit në shqipe është e pranishme të gjuhët tjera, dhe është vegz e fill i mirë për të gjet burimin e fjalës prej nga është ardh ajo.

Kështu nga fjalët

ERDH, kemi DERDH, HERDHE, VERDH, HARDHI (ARDHI), MERDHI,....
Nga ARDH kemi BARDH, DARDH, GARDH, ...
ARDH, BARDH,

Po ashtu në gjermanisht shembull, kemi ndërtimin GOLD (ari) =GELD (pare, çka e dëshmon e vërteton se fjala Pare është nga shqipja, e marume në formën PEJ*ARI=PARI; PE*AR=PAR-e, pra fjala GELD ndërtohet duke e ndryshuar zanorja nga A në E, prej nga kemi; GELD.

Si dhe me mija fjalë tjera, shembull; nga SCHLECHT (keq) kemi SCHLACHT (masakër, shkatërrim, premje me thikë) si dhe Geschlecht (organet gjentiale, duke përcjell qëndrimin moral të kësaj shoqëri në periudha të ndryshme historike, kulturore, fetare, ku organet gjentiale merreshin si marri, turpni, etj.) Geschlacht (masakër, në anglisht Slaughter),..., etj. Këso rastesh me qindra shembuj në frëngjisht, anglisht, gjermanisht, ..., etj., duke shpërfaq se është ligj i përgjithshëm i strukturës dhe mënyrës së ndërtimit të gjuhëve. Kështu është shumë me lehtë nga fjaLA me ndryshim e zanores, ose me shtimin e pakimin e cilido tingull, të ndërtohet kuptimi tjetër i fjalës për gjësendin e ngjashëm. Ee dimë se Paret në një periudhë mjaft të gjatë ishin prej Ari, sidomos ato me të vlefshmet, prej nga kemi GOLD ndryshimin në GELD, dhe PARE nga PE*ARI, ose PEJ/PI/PO,...*ARE=PARE.

Shënim:

Pse duhet të themi Varfnimit e jo varfërimit.

*në Shumicën e kohës Varja e gjësendit, si dukuri dhe si formë, e veprim Nohet /vendoset si NUME/NIME, ashtu duke krijuar VARf dhe NIM/NUM, prej nga VAR*FNUM=VARFNUM, Kjo vërehet edhe në rastin; VARFUN, qe ka kuptimin VAR FUNIT, ku në formën letrare VAR Fer, pothuajse e hup krejtësisht kuptimin, sepse në koftë se e për afrojmë me VAR+AFer=VARFER, nuk është interpretimi i rregullt, ngase Varfnija nuk është Afër Varje por është pikërisht Varje. Kurse në Shqipe përdorimi i vërtetë i Varjes se njeriut dhe vdekjes se tij, është fjala VJERR(e cila u përjashtua nga shqipja për shkaqe të urrejtjes ndërkrainore), e jo VAR, sepse çdo kush mund të Varet por mund të mos vdes.*

Kur themi; VARF (rim), kemi kuptimin RIM përfundim i Rritjes, RI, dhe mbajtjes (majtjes) së saje si të tillë si RI, nga MA+ RI, në renditjen RI+MA=RIMA, fjalë e cila përdoret me shumë në përshkrime pozitive.

Dremitje

1)

Dremitje (ashtu formë ang. Dream~ëndërr, pra ka lidhje me gjumin) ashtu si Rrobat, nuk është shqipe, ashtu siç janë shumë fjalë tjera, të cilat hynë në gjuhën

letrare. Fjalët Sllave u rrasen në Shqipe kryesisht nëpërmes Jugut, nga Vllahet dhe Arumunet, dhe sllavët. Nga kjo, ka më shumë fjalë të huaja, në përdorim në jug sesa në Veri (dhe Kosovë) sepse popullata e jugut është e përzier mjaft shumë me ardhje nga popujt sllave, kryesisht me ardhjen e Vilaheve e cila ishte popullata e përzier sllavo-shqiptare-rumune, e larguar nga vendet e veta për shkak të dyndjeve, e shtypjes sllave.

Në Kosovë në vend të fjalës Dremitje kemi Kotje, Kotet, u kotke në gjumë, ...(kjo fjalë nuk pranua në Shqipëri, për shkaqe të paditura)

2)

DREMIT-je, mund të lidhet po ashtu me anglishten Dream, në shqipe, DA RAMJE, sepse njeriu kur kotet ka një lloj RAMJE, dhe nga kjo u krijuan fjalët, si; PRAMJE (P'RAMJE); MRAMJE (M'RAMJE), GRAMJE (sot mund të ishte G'RAMJE)) VRAMJE (V'RAMJE); KRAMJE (KRAMJE) të cilat e përshkruajnë me veçori të ndryshme RAMJEN, nga mund të kemi DRAM= DA (pej) RAMJE; si dhe DEBORA(DA pej BORES) po ashtu mund të kemi DREMITJE(DA RE/RA MA, ku RE dhe RA e përshkruajnë afërsisht veprimin RA. Megjithatë për shkak të përdorimit të gjere në botën sllave të kësaj fjalë, dhe duke e gjetur edhe në Sllavishten e vjetër, dhe gjithashtu me një përdorim tepër të kufizuar në hapësirën e Shqipes, duke mos e gjetur/gjet/gjetun tek Arbëreshet,... vij në përfundim se kjo fjalë nuk mund të jetë nga Shqipja. në të gjitha format e mundshme, ajo mund të ishte në përdorim si DRAMJE, DRAMITJE, megjithatë kjo veç mbetet në rrethin e propozimeve se si do të dukej në Shqipe, hamendje/hamenje e bazume (shënim; bazuar, themi bazume, sepse kemi BA pej ZUM, ashtu kur Zan diçka per bishti dhe thua; E ZUM kështu BAZU, ose BA ZA vije nga asht ZAN themeli/temeli nga BA-mja, por nuk kemi ZUAR, pra nuk mund të themi BA ZUAR, sepse nuk mund të themi në E KEMI ZUAR për BISHTI,...etj.) në fjalët e sipërshënuar të cilat e përshkruajnë RAMJEN, ashtu siç e kemi;

*Po shkoj me RA,
Natën e mirë asht koha e RAMJES,
Erdh PRamja,
MRAM fola me ata,..., etj.*

DEPERTOJ (DA PER TEJ; DE PER TEJ,...)

Në kqyrje të pare mund të duket se kjo fjalë është e huaj, nga e vërteta se kjo fillon me D, pra DE, ashtu jemi mësuar të shohim shumë fjalë të cilat trajtohen ose janë të huaja dhe gjenden në fjalorin e çuditshme të quajtur Fjalori i gjuhës se sotme shqipe, thua se në kemi pas shumë fjalor tjerë në historinë ton, dhe me siguri në kemi pas, por dej tek në sot nuk kemi.

Si ka le fjalë DEPERTOJ dhe pse është shqip?

Fjala Depertoj është e krijuar nga fjalët;
DA PER TEJ, DA PER TAJ, por edhe me mundësi ndërlihdje, si;
DAP AR TAJ, DAP AR, pasi qe DA ka të njëjtin kuptim me DE, pra DA=DE, dhe AP/EP/UP,.. qe janë me kuptimin EP/JEP/JAP/JUP,..etj. Prej nga krijohet

kuptimin DA AP qe përshkruan dhënien, turrin e Dhanjes në trajtën AP DA, UP/AP DU, dhe EP DE, si dhe duke përgjithësuar (zanore)P +D(zanore) ashtu sipas renditjes brenda në fjali, në një periudhe historike shumë të lasht, ku në shqip njerëzit i kanë renditur fjalët në mënyrën tjetër dalluar me sot, ashtu DA AP (kurse sot kemi me shumë renditjen AP ose JAP DA; sikur kur themi në Kosovë EP DAJEN, ose EPE DASIN, e jo në formën DASIN JEPE)

Nga kjo pjesa DA PER TOJ ose DEP*RTOJ në epet pjesa TOJ, e cila u shndërruar në O, e jo në trajtën DEPER -TEJ, me arsyen se në shumicën e fjalëve shqipe, krijuesit e fjalëve i kanë ik përsëritjes se shumë zanoreve ose shumë bashkëtingëlloreve brenda fjalës.

Kështu pjesa TE; TEJ, TO; TOJ, ...TU; TUJ, janë fjalë shqipe të cilat përshkruan fillimin, pikën T (ose kufinin T pej ku niset dukuria e parashkruar DEPER e shtri(r)mjes se veprimit, dukurisë) kurse zanorja mas/pas T na përshkruan vazhdimin e shtrirjes; veprimit, të dukurisë se caktuar, në këtë rast dukurive DA/DE+PER, shiko vizatimin sqarues.

Pjesa TOJ përdoret shumë shpesh siç kemi në format, TAJ, në trajtën QE TAJ, si dhe TUJ, ashtu si shembull; ISHIM TUJ FOL KUR ERDH, ose ISHIM TUJ SHKU; Kem TUJ EC dhe na dul përpara. Po ashtu TOJ kemi përshkrimin e penit/perit të holle të gat, por ma i trash se peni/peri i zakonshëm, shpesh lyhet me dyllë dhe shërben të kepen/qepen gjësendet të cilat duhet të jen të kapura/kapuna fort. Kështu kemi TOJA u lidh për gishti, Asht ba e hollë si TOJ,...etj.

Pra, *toja, toj, tuj, tej*, ...përshkruajnë gjetësin e shtrirjes kufirin ku fillon dukuria e caktuar si ecja, fjalimi, shikimi, edhe kohëzgjatja e dukurisë se caktuar, por në hapësira qe kanë nivele të ndryshme në krahasim me folësin, kqyr'sin ose krijuesin e fjalës, pra në hapësira e shpesh përmendura ; A; U ; E; I; O; Y,....., etj.

Nga shpjegimet në pjesët e tjera të Msheftësit e gojës, është shpjeguar hollësisht, se çka përshkruajnë dhe tregojnë fjalët to/ot; te/et; it/ti, at/ta, yt/ty, ut/tu, si dhe Tej, Toj, Tuj, Taj, Tij, Tyj...

Në jetën e përditshme përdorim të kësisoj;

Qe taj i the atij (përdoret në komunën e Vitisë, Kumanovës, Ferizajt)

Tuj than isha, tuj shku isha, veq kur iku

Tu thaft dora

Ish ba Toj njeri pej ligshtimi

Per to je ardh ktu a

Per ta une nuk e livriti kamën

Per ty eci larg

Kështu format TY, dhe Te, e vërteton se duhet të përdoren dhe lejohen në fjalor po ashtu fjalët Ta, si Ta thash, Për ta eci larg, sepse pasi kemi TA kemi edhe KTA, ATA, VAJTA,.. Pasi kemi fjalën TO, prej saj rrjedhin Kto, Keto, Me to, ashtu si TY, ATY, por kemi në raste përdorimin në formën ATU, në shumë rajone të Kosovës/Maqedoni.

*Pasi kemi TU, kemi fjalët; Ktu, pritu, Shitu,
Toj e gat per me i lidh kunrat
Pej tij nuk me vike keq*

Ty duhet me t'ardh marre,

Nga kjo kuptojmë se vetat e shqipes nuk janë vetëm UNE; TI; AI; AJO; në ; ATA; ATO; por edhe TI; TO; TE; TA; TU; TY, sado përdoren edhe si kallëzues dhe forma tjera.

Nga UN, UNE është rrjedhim prej AN, ANE, dhe NU/NA, ENU dhe ENA, ENO, ENI, ...etj. të cilat përmbajnë kuptim të forta në Shqipe.

DE/DEJA

Kjo fjalë në thelb ka kuptimin DA, dhe kështu kur themi dimni (dimri, marimi i këtij emni me RI, dhe me renditjen MRI, s'ka kurrfarë kuptimi me sakte është shformim në Shqipe) asht DE, ose asht DEJ bora, në të vërtet përshkruan DAMjen e 'fuqisë dimnit, ardhjen e damjes se të ftohtit, ma ai nuk do të jetë ashtu si o kanë me përpara, i ftohtë dhe me plot bor.

Te njëjtën kuptim e bartin DEKA, dhe VU+DEKA=V'DEKA.

I njëjti kuptim bartet

Përgjoj

Përgjoje u krijua nga fjala PERGOJ, ku dihet se në Shqipërinë e Mesme (duke përfshirë edhe Maqedoninë) G shndërrohet në GJ, ashtu si GOJA=GJOJA, prej nga DA+GJOJA=DEGJOJ.

Në Kosovë, dhe në Veri kemi Nigoj, Ngoj, pra me e NI GOJEN, kurse në Shqipëri menjëherë G shndërrohet në GJ, si Nigjoj, Ngjo, Ngjoj, të cilat në Kosovë kurrë nuk përdoren.

Duke u nis nga kalimin G në Gj, kemi Përgjoj si rrjedhim nga Pergoj, ku kemi në Jug Për, kurse në Veri (Kosove) Për, nga kjo kemi PERGOJ, qe na ep fjalën Përgjoj, kështu fjala Përgjoj u krijuar nga Pergoj, Përgjoj, si rrjedhim u fitua Pergjoj.

Kështu Pergjoj ka kuptimin Per (me nigu)gojën se çka po thotë, duke i dhen enje kuptim pak me ndryshe fjalës e cila doli nga fjala PERGOJ me kuptimin me Goje me fole për të tjerët. Kështu Pergjoj/përgjoj u krijua nga Pergoj, por duke i pasur hapësira/hapesina qe përdor fjalën përgjoj, ngat edhe Pergoj, filluan ti dhënë kuptim tjetër, pak me të ndryshëm. Megjithatë këto fjalë në themel janë të dala nga njëra tjetra, dhe në bazë janë me të njëjtin kuptim.

Shënim; Mundësi e dyte krijimit të fjalës Përgjoj , pergju, është nga gogishtja si; PER GJON, pse Pej GJOJ, pra duke u nisur nga e vërteta(fakti) se është një GJA, në trajtën, GJO, GJU, pra e ka formën e tillë, si diçka,

gjesen(gjësënd) në formën GJO, GJU; GJA; pra duke u nis nga GJAJA, në rastin ton nga gjësëndi në formën e GUNIT(GJUNIT) si GJU, GJO, prej nga kemi se PER GJO, pra PER një (i ose ni) GJO e kapi vështrimin, fjalën teme, për gjësëndin që në mënyrë të përgjithshme mund ta tregoj dhe dua ta themi, PER GJOs, pse PER GJU, prej nga kemi PERGJOJE, pra kapu me vërtetimin, se ke gjetur një GJO/GJU prej nga ti nisësh dhe ke hetua sepse ke gjet një GJO/GJU ose GJO-n/GJU-n dhe nga kjo e pruni fjalët; PER*GJOJE, pse PER GJU,...etj.

MARDHI/MERDHI

MARDHI, MERDHI, janë fjalë të krijuara në atë mënyrë si u krijuan fjalët;

GARDH, BARDH, DARDH, VERDH, QERDH, DERDH, PORDH, KORDH, SHKORDH, QKORDH, PURDH, VURDH; ...

Nga AR dhe RA, kemi kalimin ARDH dhe RADH, dhe nga këto fjalë janë krijuar fjalët

ERDH/REDH, ORDH/RODH, IRDH/RIDH, YRDH/RYDH,...,etj.

Nga këto fjalë, u krijuan fjalë të shumta në të gjitha të folmet e shumta të shqipes, thjesht duke ndryshuar në shqiptimin e zanoreve, si;

ERDH=DERDH, nga REDH=DREDH, kështu DERDH/DREDH

ORDH=DORDH, nga RODH=DRODH, nga kemi krijimin e fjalëve DORDHJ/DRODH, natyrisht lexuesi duhet të kuptojmë se jo në të gjitha rajonet përdorohet DREDH, por kemi; DRODH, si DRODH ose DRUDH, sipas shembullit, *E nigoj shumë mirë dhe Drudh e i tha; 'Mos fol ma'*

Nejti atje gat dhe Drodhi e ja kthej

Kështu GARDH kemi GRADH e cila të dy fjalët kanë kuptim në shqip, si;

Gerdhaj (letrare; gërdhaja), Gurdha, Grudha, Gredha,... e shumë fjalë tjera, për të cilat kemi folur gjerësisht perzgat katër vëllimeve të këtij libri.

Nga kjo MARDH= MA ARDH, ME MAJT ARDHJEN, ashtu si M'ARDH= me mundësit e për thurjeve me M(zanore)RDH, ashtu si; MORDH, MERDHI, MURDH, MIRDH,...etj.

Te gjitha këto përshkruajnë formën e ARDHJEs, të njëjtën mënyrë ajo që e MAN ARDHJEN kemi; MARDH, MERDHI, në kuptimin e thjesht ME ERDHI, pra ME ERDHI DRIDHJE, të FTOHTIT, qashtu në të njëjtën mënyrë u maru edhe fjala GARDH= GA ARDHUN, si dhe BARDH = BA (pej) ARDHjes, si BARDHJes,...etj.

MORTH

Nga MORTH rrjedh si kalim nga MORDHI/MARDHI, pra e cila na ep pamjen e DHANjes se të foftit në trajtën ARDH/ORDH/ERDH si MARDH, MORDH, MERDH, duke ja shtua fjalën/tingullin I, për të marr formën me të plot DHI, sipas vetive të cilat i kemi përshkruar gjerësisht perzgat krejt librit. Pra me vazhdimin e ARDHJES e cila përmban DHE/DHI/DHA,...., pra veprimin e DHA-njes në trajtën DHI, njeriu fillon dhe nerth (NER THY) dhe nga kjo kemi nga DHAnje e trajtës DHI, kemi kalimin në shkatërrim pra në THY, prej nga krijohet fjala MARDHI, MERDHI, MORDHI=MORTH, ku përshkruan MAjtjen e trajtës MO dhe ORTH si kalim nga ARDH/ERDH e cila përmban përshkrimin e veprimit DHI në ARTH/ERTH/ORTH, e cila përmban përshkrimin e veprimit THY

Në pak fjalë kemi fjalët ORTH/ROTH, ose ERTH/RETH, pra ku DH e zëvendëson TH.

Kjo fjalë mund të ketë pas shumë shoqe në Shqipen e lasht, megjithatë në shqipe të sotme është mjaft e rrallë. Morth, e përshkruan formën ORTH, ashtu si në trajtën MARDH/MERDH, kur themi MERDHI, MARDHI, MARDH, duke përshkruar të Ardhu-nit të ftoftit në trupin tone. Por kur këtë MARDHJE/MERDHJE, e kemi të shumte, vije dej të MORTHI, sepse ME ARDHJen e të ftohtit (pse të mos shkruhet Ftoftit, ku në çdo pikëpamje është me e drejt) shkakton prishje, thymje në trupin tone, në duart, gishtërinjtë, dhe në pjesën e caktuar ose në krejt organizmin ton, prej nga kjo thymje përshkruhet si MORTHY, ashtu si përdoret në Kosovë MERTHY, kemi MORTHI, e cila përshkruan formën ERTHY (ashtu sipas ligjit të njëjtë ERDHY, kur themi SHkerdhy, Mirëpo shpesh përdoret Shkerthy duke u përpjekur të përshkruar prodhimin e vazhdueshme të Shkerdhymjes (shihet se e ka renditjen nga fjala, ERDHY=ARDH, ashtu nga është krijuar fjala D'ARDH, G'ARDH, B'ARDH,...., etj.) prej nga kemi Shkerthy, megjithatë ka përdorim shumë të kufizuar. Mos të harrojmë kemi fjalët e të njëjtës natyre; Merthy= ma' ERTHY)

Shënim: Vetëtima/Vetima

VETIMA; në të folmen e Jugut, përkatësisht në gjuhën e standardizuar, Vetëtima, duke u shtuar nga T në T'T, në përpjekje të përshkruhet shpejtësia e shfaqjes se dukurisë me T'T përshkruhet shtrirja tepër e shkurt e dukurisë, formës, gjësendit, vëllimit, hapësirës se caktuar fizike. Nga V=H marrim HETIM, ku VETIM kalon në HETIM.

Po ashtu në Kosove përdoret T'T si; *T't dul pej kaqube dhe iku.*

Keshtu trajtat si;

T'T

TAT

TUT

TIT

TET, etj., përshkruajnë në thelb shtrirjen e dukurisë se caktuar në përmasat e përcaktuara sipas zanores dhe theksimit të gjate ose të shkurt të saj.

Nga mënyra e theksimit të **Vetëtima/Vetima** në letraren, kemi në të vërtetë dy fjalë të bashkuara si; VET+TIMA si VET(*)TIMA, kurse në Gegnishte kemi; VET*IMA me mundesi VETI*IMA, ashtu shpesh me E të gat/gjate si VEETIMA, por edhe të shkurt si VeTIMA. Keshtu en gegnisht majfton me përshkrimin e shpejtësisë se përhapjes se dritës me shpejtësi si VET, ashtu me nje E të shpejt si VET, sikur të përdorej V*T ose Vëtima, do të dukej se kjo fjalë përshkruhet pet të dhënë pamjen e zhvillimit të shpejt të dukurisë, për të cilën edhe krijohet kjo fjalë. Kurse IMA na epetm MA-Jtja e në jpohe dhe ehapesitre, sipas përhapjes se saje, pra shpërthimit , rrjedhjes leektrike neper nje 'gyp' cilindrike, sipas shpejgimit qe e kemi dhënë për shejnjjetn dhe domethnejen e tingullit I.

Kështu, TUT, si përshkrim i frikës në epet si formë e shpejtësisë se reagimit të; trupit, ndjenjave, reflekseve, nervave shqisave të trupit tone, dhe krejt kjo ndjenjë, ngucje (**shënim: nu Gucje, me NU GUC-jen si N'GUCJE**), cytje, shtytje, vije nga brendësia/mrensia e trupit tone si reagime, prej nga kemi kalimin nga T'T në TUT. Kështu, kur themi; TUTA por me U të gjate, si; TUUUTA, atëherë përshkruhet thellësia e reagimi të trupit tone nga dukuria qe e shkakton këtë reagim(frike) si dhe kur themi TUT, pra, me një U të shkurt përshkruhet shpejtësia e këtij reagimit. në koftë se dojm (shënim; dojm kuptimin bazë e ka; DAJM, ku, me të njëjtën strukturë; DOJM=DAJM, si rrjedhim dom =dam=dim=dum,... Mund të jetë e mundshme, por jo me bazë të mjaftueshme vërtetimi, qe emri/emni DEM mund të përshkruhet si trajte e fjalës DASH, për mashkullin e dhenve dhe DEM për mashkullin e lopëve ashtu duke i dhënë kuptimin i DAM- DEM sepse është i ruajtur si i racës për të përmirësuar ndërsimin/ethjen e lopëve,..., etj. Nga mund të këtë për rrjedh emni/emri për djemtë, meshkujt të cilin e gjejmë në Kosovë si DEM, DEMA, DEMAJ, DEMAJT,..., etj. Pra me kuptimin janë të veçantë , janë të racës, etj. Pse jo, ky emen (emër) mund e jetë përdorur në fillim për gjaat (shtazët) shtëpiake e mandej të jetë përdorur si emen njerëzisht. Si vërtetim i forte është, se vete emri DJEM ka ndërlidhje me DEM.) të përshkruajmë diçka shumë me të shpejt, atëherë kemi T'T në vend të TAT, tëT,..., etj. Për pamjen fizike të gjësendeve të cilat e përshkruajnë fjalët T(zanore)T, kemi dhënë shpjegime në pjesët tjera të librit.

SHEFAQOK/MSHEFAQOK

Loja Shefaqok, po ashtu Mshefaqok loja *symshel e thmive, ashtu njani i mshel syt tu e pshtet kryet për një ven t'ngritun* si; Mur, Lis, Pemë, rrethoj, ..., etj. Në anglisht kjo loje njihet; *Heed and seek* (Mshefu dhe lyp), me këtë duke e përshkruar veprimin kryesor në lojë.

Shefaqook përbëhet nga; SHE(h)fa fjalë e cila e përshkruan veprimin SHEH me veçori të caktuar, e cila nuk mund të jetë me SHEH por është SHEF si shkurtes e fjalës MSHEF, fjalë e cila ndoshta me e drejt do të ishte në formën FSHEH qashtu si përdoret në Jug, duke u përputh me kuptimin e fjalës FSHIH/FSHEH e cila në një farë mënyrë përshkruan llojin e fshimjes, Megjithatë FSHEH dhe MSHEF në afri përshkruajnë dukurin e cila SHEH por jo ashtu në mënyrën e plot, dhe këtë lloj tjetër të SHEH, e kemi me kuptimin; SHEF sikur shohim aq shpejt sipas vetive të fjalës/(tingullit)F, kjo përputhet po ashtu me formën e cila përdoret në Jug, si; SHOF/SHEF, ..., etj.

Pjesa QOK përshkruan uljen/hungjien QOK, ku njeriu merr pozitën e tillë (qasi soj , e cila mund të shkruhet si qasisoj) formën e tillë të cilën e kemi përshkruar në pozitën e pare, duke folur për fjalët; QIK/QOK/QUK/QEK/QAK, si KAQOK, KAQIK, si dhe ndërtimit i këtyre fjalëve.

Një prej përafimeve të kuptimit të fjalës QOK është (QO)K, ku veprimi QO=QU=QI=QA=QY zhvendoset duke u larguar prej vështruesit ashtu si IK, por tash kemi në vend të zanores I, kemi pjesën QO, përkatësisht Q(zanore) e cila vije para pjesës (...)K.

Për shkak të bashkimit të dy fjalëve MSHEFAQOK, krijohet pamja e mozaikut (me drejt të themi dukuria, efekti MOZAIK në shqipe) ku krijohet Përafrimi i cili mund të na qartësoj me shumë janë;

QE *IK=QIK

QE *UK=QUK

QO *OK=QOK, ku QOK përafrohet shumë mirë me kuptimin e fjalës QIK, e cila e përshkruan largimin nga tansia rrjedhjen nga ajo, por jo edhe damjen e cila mund të merrej si këputje.

Lexo këqyr dhe kupto; Fjalët QIK, QUK, QOK, QEK, QYK, QAK janë maru në të njëjtën mënyrë si fjalët;

PIK, PAK, PUK, POK, PEK, PYK,...

LIK, LAK, LUK, LOK, LEK, LYK,...

MIK, MAK, MUK, MOK, MEK, MYK,...

VIK, VAK, VUK, VOK, VEK, VYK,...

SHIK, SHAK, SHUK, SHOK, SHEK, SHYK,...

TIK, TAK, TUK, TOK, TEK, TYK,...

THIK, THAK, THUK, THOK, THEK, THYK,...

DHIK, DHAK, DHUK, DHOK, DHEK, DHYK,...

NIK, NAK, NUK, NOK, NEK, NYK,...
 SIK, SAK, SUK, SOK, SEK, SYK,...
 DIK, DAK, DUK, DOK, DEK, DYK,...
 HIK, HAK, HUK, HOK, HEK, HYK,...
 RIK, RAK, RUK, ROK, REK, RYK,...
 RRIK, RRAK, RRUK, RROR, RREK, RRYK,...
 DHIK, DHAK, DHUK, DHOK, DHEK, DHYK,...

Shtjellime rreth fjalës: Gajshmeni

Fjala GaJ, Gajshem, Gajshmeni janë të marume në mënyrën shumë të jashtëzakonshme, duke përshkruar në çdo rast zhvendosjet dhe përmbajtjen në mënyrë fizike, ashtu duke e zhvendosur fjalën GA.

Kështu nga GA e cila përshkruan gjësendin/gjësenin, i dal nga bashkimi G përmasa e ngritur me një formë që tregon se është trup, me mëvetësi, me kufijtë e trupit të vet dhe i dallueshëm nga hapësira për rreth, i num mbi sipërfaqen e tokës, ose i gjendur (gjenun) diku në hapësirë dhe kohe. Kjo GA vendoset në mënyrën e atillë, e cila mund të jetë i NU-m në mënyrën e tillë si, NU në trajtën NA/An, prej nga kemi GA+AN=GAN, ose mund të jetë i MA-jtun në mënyrën e formën e atille si AM/MA prej nga kemi GA+AM=GAM. Gjithashtu ai mund të jetë i vendosur në mënyrën e atille si sasi, si; ASH/AS ose SHA/SA varësisht nga mënyra sesi lëviz në drejtim kah krijuesi/këqyrësi i dukurisë/apo në kahun e tij, duke u largua, prej nga fitojmë; GASH/GAS/GAC.

Duke përgjithësuar, për rastet e mësipërme;

Po ashtu, kemi; N, prej nga kemi; GANA, GNA. Duke përgjithësuar, kemi; GIN/GNI, GUN/GNU, GEN/GNE, GYN/GYN, GON/GNO,...., etj.

Po ashtu, kemi; shumësin e S-se në Sh, prej nga kemi; GASHA, GSHA. Duke përgjithësuar, kemi; GISH, GSHI, GIS/GSI, GUS/GSU, GUSH/GSHU, GES/GSE, GSHE/GESH, GYS/GYSH, GSY/GSHY, GOS/GOSH, GSO/GSHO,...., etj.

Po ashtu, kemi; M, prej nga kemi; GAMA, GMA. Duke përgjithësuar, kemi; GIM/GMI, GUM/GMU, GEM/GME, GYM/GYM, GOM/GMO,...., etj.

Megjithatë GA mund të jetë e nume në hapësirë në naltsi të n(d)ryshme, si; LA/LE/LI/LU/LO/LY,.. ose në AL/EL/UL/IL/OL/YL, .. gjithmonë krahasuar me krijuesin e fjalës (*vështruesin, këqyreshin i cili e përdorë fjalën për dukurin/ formën përkatëse*), prej nga kemi; GA+AL=GAL, si dhe GALA, dhe GA+LA=G'LA.

Po ashtu, kemi;

GADH	GDHA	GJADH	GJDHA
GEDH	GDHE	GJEDH	GJDHE
GODH	GDHO	GJODH	GJDHO

GIDH	GDHI	GJIDH	GJDHI
GUDH	GDHU	GJUDH	GJDHU
GYDH	GDHY	GJYDH	GJDHY

LADH	LDHA	LLADH	LLDHA
LEDH	LDHE	LLEDH	LLDHE
LODH	LDHO	LLODH	LLDHO
LIDH	LDHI	LLDH	LLDHI
LUDH	LDHU	LLUDH	LLDHU
LYDH	LDHY	LLYDH	LLDHY

E kështu duke përgjithësuar për të gjitha zanoret tjera.

Në vazhdim, kemi;

GA, GAJ e krijuar nga GA dhe I prej nga shpreh GA i përket një personi/tansie, ose kthehet në një trup , i cili në lëvizje kalon GAJ, kështu krejt GA në njëfarë mënyre zhvendoset është në lëvizje me kalimin e I në J, J është faza e ndryshimit të I-se pra e personit, e ndjeshmërisë në një gjësend tjetër të papërcaktuar.

Nga GAJSH, kemi kalimin GAJ në shumësin SH, duke shprehure zhvendosjen e shumë GA, dhe duke krijuar tansin, të përbashkët nga intensitete e forma të ndryshme, në shfaqjen e trupit të vetëm, prej nga kemi GAJSH. Krejt ko formë e krijuar nga shumësia GAJ si GAJSH MA-het diku në hapësirë me levizjen me kahun kah vështruesi, prej nga kemi AM=(zanore)M=(pjesë e fjalës)M=(gajsh)M=prej nga marrim GAJSHM, kështu krejt kjo MA-jtje në kohë dhe hapësirë është e formës së njëjtë me AM (e cila e shpreh në bazë MA) prej nga kemi; (gajsh)M. Si formë simetrike të (gajsh)M, kemi M(gajsh) qashtu njëjtë si AM me MA, pra; (gajsh)M=(A)M dhe M(gajsh)=M(A). Kështu krejt shpjegimet, të cilat janë të vlefshme për AM dhe MA, janë po ashtu për (gajsh)M dhe M(gajsh). Këto raste mund të përgjithësohen për të gjitha format tjera, AL/LA, ALL/LLA, AS/SA, ASH/SHA, AK/KA, AQ/QA,...., etj.

FJAL/FALJE gajshmenit dhe dallimet.

Shiko të gjitha shpjegimet e mëparshme, në pjesët tjera të librit Msheftesit e Gojes (1,2,3,...) dhe krahas tuj (kjo fjalë duhet të përdoret sepse është me të njëjtën natyrë me fjalët TEJ=TOJ=TUJ=TIJ=TAJ) nxjerr përfundime;

FJAL= JAL= I AL= IA AL= IA AL'LA= AL/L.

FALJE= FAL JE= AL JE= JE AL= I E AL (AL I E)= AL IE (AL JE)

Nga kjo, kemi; JE është e krijuar nga I E, pra I -personi ose njëshi është i larguar në largësinë E; prej nga kemi IE, dhe kur merret parasysh lëvizja e tij për kohën e caktuar, atëherë I shndërrohet në J, prej nga marrim JE. Kështu JE është të

jetë personi (një trup fizike) në lëvizje në të ardhmen. Kur themi EJ është person (një trup fizik) i cili ishte në lëvizje në të kaluarën ose vije nga ajo në të ardhmen,

KRANE

Fjala KRANE u krijua nga KA RAN, në formën KRANE, sipas foljes E RANE ku RAN e përshkruan RA_ramjen degëzës se lisit, pemës, etj. Kështu KRANE quhet ajo dege e cila është këputur dhe në shumicën e kohës bije nga pema, shpesh pa e shkaktuar atë RA-mje njeriu.

Kurse SHKOP përshkruhet dega, degëza, shpesh e hollë, e cila mund të jetë e njom (ngjom) dhe shumicën e kohës e ka SHKAP~SHKOP dora e njeriut, për të kryer veprime, e nevojat të caktuara. *Largimi gjithnjë e më i madh i kesaj fjalë nga përdorimi, është krim dhe padrejtësi e madhë.*

Duhet të shkruhet NIPAT e jo Nipërit

Në gjuhën letrare;

Si vijnë nipërit e tu? (?)

Në t'folmen e Kosovës;

Qysh/Si vijnë nipat e tu?

Kemi emen NEPA (origjina arabe e *këtij emri nuk dvshmohet*) e cila mund të lidhet me NIPA, ashtu nga NU IPA/EPA/OPA, duke përshkruar EPJEN, Dhënin (Dhanien, Dhuraten) e vecant, si *NEPE PRA*, duke përshkruar *EPJEN/JEPJEN*.

Qortova/Qorr/QERR/QERRATA

Nga krejt shpjegimet e dhëna në librin (pjesët; 1,2,3,4) Msheftësit e Gojës, vijnë në përfundim se; QORTO,QORTIM, QORTOVA,..., janë të marume (MA RUM, kuptimi i dytë MAR UM*) nga fjala bazë; QAR, QARJE, QART. Kështu QART, QARTJE; në Kosovë kemi ; *ATA U QARTEN ner veti, ...*

Tuj punu e qarti maqinen pa dashje

Ai u qart pej idhnimi dhe e mësyv anmikun me armen e tij t 'prodhimit Amerikan.

Mos u qartni ner veti, po rrini bashkë, punoni dhe msoni.

U qart pej ftyre sa thash po i del flaka

Prej këtyre shembujve, si dhe disa (do) fjalë të dala nga forma bazë në tabelën e mëposhtme, prej nga në mund të krahasojmë dhe të shohim me thell/fell mënyrën e krijimit, dhe parimin e xjerrjes (nxjerrjes) së fjalëve të prejardhura nga fjala me kuptimin e vetëm, siç është QAR.

Si rrjedhim;

QA (fjala bazë)

QA dhe AR (dy fjalë bazë të cilat bashkohen dhe shkrihen në një kuptim të ri me ndryshim nga dy fjalët përbërëse), prej nga QA+AR=QAR.

Nga QAR e cila bëhet prind i shumë 'fëmijëve' përkatësisht fjalëve të reja qe rrjedhin nga kjo;

QAR (baza e dyte, prindi i brezit të dytë)

QART (e prejardhur, fëmijë, brezit tre)

QARAT (e prejardhur, fëmijë, brezit 4)

QARTA (e prejardhur, fëmijë, brezit 5)

QARE (e prejardhur, fëmijë, brezi i dyt me pak ndryshim)

QARUN (QARUN MOLLEN, disa vende QERUN mollen)

QARASH (e prejardhur, fëmijë, brezit 6)

QARA(VESH) (e prejardhur, fëmijë, brezit 7, i krijuar nga dy fjalë të brezit të dyt të natyrës se ndryshme, pra; QARA dhe VESH, të krijuara nga QA +AR*A, dhe VE +ESH)

QARTALAN (e prejardhur, fëmijë, i brezit të 8 të krijuara nga QARTA dhe ALAN, ashtu QARTA A LAN, pra asht lan QARTA, ose në formën, mënyrën e QARTA)

QARAVAN (e prejardhur, fëmijë, i brezit të 9 të krijuara nga QARTA dhe AVAN, ashtu QARTA A VAN, , pra VAN A QARTA, ku VAN ka kuptimin VIN, VAJTEN, VOJTEN, në shumë VAN/VIN/VYN , sikur shkuan ose Vojten në formën VAN pra VU/VA në AN, ashtu duke shkuar në AN-en e caktuar. Prej nga krijohet VAN. Si e tillë QARTA dhe VAN, ose A VAN në formën QARTA,pra van QARTA, në formën, e mënyrën e QARTA)

QARAVAN(e prejardhur, fëmijë, brezi 10, si QARA A VAN, ose VAN/VAJTEN QARA-t,..., etj.)

QARDALL (e prejardhur, fëmijë, brezit 11), QARDALL(e prejardhur, fëmijë, brezi 10, si QARA DALL ose DAL/DALL e QARA,..., etj.)

QARAMAN (MAN QARA,...) (e prejardhur, fëmijë, brezit 12, e krijuar nga QARA MAN, si dhe QARA A MAN, pra përshkruan MAjtjen e të QAR-es), e kështu me radhë.

Kur një trup QAHET, në formën QAR, na epet përshkrimi i QARJES, prej nga kemi;

k

QA	QO	QU	QI	QE	QY
+	+	+	+	+	+
AR	OR	UR	IR	ER	YR
QA+AR	QO+OR	QU+UR	QI+IR	QE+ER	QY+YR
QAR	QOR	QUR	QIR	QER	QYR
QART	QORT	QURT	QIRT	QERT	QYRT
ART	ORT	URT	IRT	ERT	YRT

<u>QARTA</u>	<u>QORTA</u>	<u>QURTA</u>	<u>QIRTA</u>	<u>QERTA</u>	<u>QYRTA</u>
<u>QARAT</u>	<u>QORAT</u>	<u>QURAT</u>	<u>QIRAT</u>	<u>QERAT</u>	<u>QYRAT</u>
<i>Me kalimin nga sipërfaqja e lmut/lemuar në sipërfaqen e vrazhd të valezume (valëzon, e Zon/Zun/Zan,...+ (si) VAL,) ose me vrraga, rrgalla, atëherë kemi;</i>					
<u>QARRAT</u>	<u>QORRAT</u>	<u>QURRAT</u>	<u>QIRRAT</u>	<u>QERRAT</u>	<u>QYRRAT</u>

Prej fjalëve në tabelën e sipërshënuar, kuptojmë nga fjala bazë QA sesi janë krijuar fjalët tjera, për rrjedhje e cila nga kuptimi bazë u krijuan përshkrimet tjera duke u dhënë kuptime tjera të fjalëve.

Nga kjo shihet se dalin plotësisht e kuptueshme fjalët të cilat përshkruajnë format me kuptimin e përcjell në përmes fjalëve;

QARATA, me kuptimin I QAR, cili QAHET sa an(d)ej sa knej (këndej), sa poshtë sa nalt, I cili ben sjellje të tilla, qesh, flet shumë ose bën levizjen të tillë atë papritura që I ngjasojnë QARJEVE, ashtu duke I dhen kuptimin QARA, pra si lis me lëvore me plot të QARA, ashtu QARJET krijojnë pamjen/strukturën me të QARAT, ku I ran të QARAT, I kishin mbet të QARAT, prej nga kemi QARATA e cila përshkruan sjelljen e të riut, dhe njeriut në përgjithësi, pavarësisht prej moshës.

Rrjedhimisht marrin kuptim po ashtu në shqip, varësisht nga të folmet e ndryshme; QORAT, QURAT (si shembull i fjalës QUR, e cila përshkruan pamjen e jashtme të saj, me qafe të QAR=QUR, dhe e cila po ashtu edhe trupin e ka si I tillë me pamje të QAR/QUR.

Nga përshkrimi I sipërfaqes se lëmuar në atë me rrëgalla kemi, kalimin R në RR, prej nga; QERRATA, QERRAT, përshkruan të ri ose njeri i cili ka lëvizje të trupit, sjellje, pamje, qeshje, të tillë, që përafrohet me sipërfaqen e vrazhdë e QAR aq shumë e shpesh sa kalon në QARR, QERR; prej nga kemi QARRAT, QERRET, si dhe QARRATA.

Si rrjedhim me të njëjtën kuptim kemi fjalët QORR, QARR; QYRR, kështu QYRRAT/QERRAT/QARRAT në bazë përshkruajnë të njëjtën formë dhe bartin kuptimin e njëjtë.

*Nga përafrimi tjetër, kemi QA*AR=QAR, QE*ER=QER,... si dhe QA*ARR=QARR, QE*ERR=QERR,....., etj.*

Po ashtu sqarohet dhe bëhet i thjesht për të u kuptuar fjala QERRET i ndërlidhur me fjalën QERRE, si dhe QARRAT/QERRET, gjë që mund të përshkruaj vendin me QARRA.

Duhet të mos harrojmë fjala QARE kur perdoret, dola me punu per qare, ose skam qare, per qare, nuk e barte kuptimin e QA_mjes, si dhe është fjalë Azerbaxhan, Turke, si duket e përdorur në trajtën TAmakhar, ku Khar-Qar vije nga këto gjuhe. Por QAmja, ashtu në trajtën QER, QYR, QOR, QAR,... jane fjalë të shqipes, e cila përshkruan shumicën e kohës qitjen, qaraveshjen, dhe largimin e lëkurës, , kores se jashtme të gjesendit

AMEL/TE AMEL/

AM (përdoret gjansisht sot në Kosovë, AMA, AM bukë, Ami veglat, Ama dorën, rrallë përdoret po ashtu edhe në formën NAMA dorën, prej kësaj fjalë u zhvillua fjala MAM, ashtu si u zhvillua po ashtu NAMA, prej nga kemi N'AMA, dhe M'AM, prej nga kemi; MAMA= ME'AM, ose e MA AM, pra MA AM apo nuk MA AM, prej nga kemi MAM). *Duhet të mos harrojmë; kjo fjalë u përjashtua nga fjalori i Sotëm i Shqipes, edhe pse ka përdorim shumë të gjan, pra nuk është krahinore, por e përdor me teper se 60% e hapësirës se Shqipes)*

LE

AME

LE

AMELE= AME LE, në kuptimin e shkurt me LE AM, si LE(n) AM(en), ose LA Amen.

AMEL

TE AMEL=T'AMEL

AMEL KA=AMELKA, pra, KA AMEL, e marume në formën e foljes, veprimit; *me lan amel ashtu*, si AMELKA, si dhe fjalët tjera të ndërtuar SHKOJKA, THOJKA, BOJKA, MENOJKA, TRANOJKA, VEPROJKA, SHIKOJKA, SHMOJKA, LMOJKA, FERKOJKA, SHIQOJKA, MENOJKA, MAJKA, THOJKA, MROJKA; BROJKA, DAJKA,, etj. AMJELKA, MJELKA, MELKA, MILKA, MULKA, MOLKA,...

Të gjitha këto fjalë në shqip, shumicën e formave të këtyre u larguan me marrëveshjen gjuhësore.

Të shikojmë;

Baskishte: jetzi

Bullgarishte: доя (doja) (me mundësi rrjedhje nga shqipja , duke përshkruar veprimin daj, doja, me e da, ashtu simas fjalës unë e doja në kuptimin e daja, e përdorur në të folmet e shumta të shqipes.)

Danishte malke

Anglishte : milk

Anglishte e vjetër; melcan

Estonish: lüpsma

Färöisch (Feroish, në ishujt perëndimorë të Norvegjisë dhe Danimarkë, e flasin këtë gjuhë rreth 60 000 dej 100000): mjólka

Fine (gjuha e folur në Finland): lypsää

Frangjisht: traire (me mundësi nga shqipja lidhur me fjalën Tra, ku përshkruan kuptimin të RA)

Greqisht e re: 1) αρμέγω (Armego, me mundësi nga shqipja e lasht si; AR ME GJO, ashtu tu e përshkrua AR-in e Majtun tek GJO/GO-ja, megjithatë kjo mund të mos jetë e saktë). *Është pabesueshme, kur e sheh së fjalën MILK përpiqen ta shpjegojnë nga Greqishtja, me shtjellime larg antishkencore, e cila shitet nga*

elitat e caktuara botërore për historinë dhe gjuhësinë e kanë rras në fytin e gjendjes së tashme të popujve. Si është e mundur me çfarë ligjesh mund të përshkruhet kalimi i fjalës ARMEGO në MILK, mund të ndodh veç në shkencën mashtruese. Po këta bën gjithçka në mënyrë të fshehur ta përkrahin masakrimin e gjuhës shqipes simas/sipas marrëveshjes së gjuhës nën dhunën e bandave të komuniste në Shqipëri. Më shumë ka mundësi kalimi i fjalës; MILKA, MOLKA, MJELKA, AMELKA, në AMREGO në Greqishte, e cila u morr nga kontinentit Evropianë me ardhjen e tyne nga Azia, sesa anasjellas. Po ashtu ekziston mundësia, AMREGO është fjalë e marrur/marrun (ARRUN, me nu në ARR) nga gjuhët tjetër sepse mund të jetë e përbërë nga AM dhe REGO/RIGO.

Isländisch: mjólka (nga shqipja ME JELE KA, MJELKA, ku fjala JELE, ELE e përshkruan lanjen, kurse MJO, MJA, MJU,... e përshkruan veprimin MA, MJA, MU, MJU, ashtu nga ME JU THAN=MJU THAN, ose ME ELE KA, ME LAN, LEN, KA,..., etj.)

Italienisch: mungere (me mundësi nga Greqishtja Armego duke e shtur këtë fjalë në MUNGERE); spillare soldi

Katalanish: munyir

Kroatish: musti (e cila mund të jetë e përafrim me kuptimin MUSHTI, MUSH)

Kurmandschi (Kurmanqi, Kurdishtja veriore, e folun n’Turqi, dhe n’Iran, e folme Kurdë me përhapje me të gjanë): dotin (fjalë e cila ndërlidhet me DATIN, pra në kuptimin me DA gjësendin prej tansis tjetër)

Latein: mulgere, fjala MUL mund të lidhet me fjalën shqipe MULE, MUL e cila ka kuptimin mjel, ashtu si Ajo i MUL dhent dhe shkoj n’t’ban)

Litauisch: melžti (gjithmonë nga fjala MEL=MJEL= ME LE, MELE,...,etj. të ndërlidhura mirë me shqipen, përkatësisht me gegnishten).

Mazedonisch: молзе /molze/ (fjalë shqipe e ndërlidhur me foljen MOL, MOLI në kuptimin e Mjeljes, si shembull; AJO MOLI LOPT, e cila formë është hala në përdorim në Kosovë).

Niederdeutsch: melken, strippen

Niederländisch: melken

Norwegisch: melke, loppe

Polnisch: doić, wydoić

Portugiesisch: ordenhar

Rumänisch: mulge

Russisch: доить (doit’)

Schwedisch: mjólka

Serbisch: мусти (musti)

Slowakisch: dojit’

Slowenisch: mólsti

Spanisch: ordeñar

Tschechisch: dojit

Türkisch: sağmak

Ukrainisch: доїти

Ungarisch: fej

Alemannisch (dialekt i gjermanishtes në të cilën bën pjesë Zvicra): mäuchä
Bairisch: mäichan

Themra / Thembra

Themra ka kuptimin me THYM-je ose THY/THE që ka ramje, të vazhdueshme shprehur në pjesën e fjalë M'RA=MA RA, Me MAJT RA-mjen, në trajtën MRA, prej nga kemi THE+M'RA,..., etj. THEMRA= THU ME RA; pra, ME RA ME THU, ku THEMRA mund të jetë krijuar në fillim për gjeat/kafshët e egra. Pse jo mund ta shtjellojmë me përafrimin; THUM M'RA, ose THUM RA, pra ME RA me THUM, Ku themra merret si THUM.

Formën me të cilat mund të shkruhet kjo fjalë e përbërë;

THY M'RA

THYM RA

THY M'RA

M'RA (pjesa e) THYME, ashtu

THYM=THOM=THEM=THIM=THUM=THAM,... të gjitha format në bazë përshkruajnë thymjen, pra përshkruajnë THE; THY; THO; THA; THU; THI,..., etj.

THE M'RA

THEM RA

THEM M'RA

Çka do të thotë ET?

ET ka kuptimin hapësirën e njëmend, të vërtet nëpër të cilën njeriu mund të përshkoj hapësirën, prej syve ton deri në largësi, pra deri atje ku kapen qella me tokë, në horizontin e largët. Kjo hapësirë mbi tokë e cila shtrihet dhe mbetet gjithmonë aty, krahasuar e kohen e njeriut.

ET është deri aty ku shtrihet dhe mund të shtrihet në të ardhmen trupi, hapësira, gjësendi i caktuar. A është e tanishmja kurse E është zhvendosja e A-s në të ardhmen në kohe, në largësi në hapësirën e caktuar fizike. ET shpreh kufijt e shtrirjes se gjësendit.

Interpretuar në kohe, ET do të thotë hapësira e cila shtrihet nga e sotmja në të ardhmen. Interpretuar në hapësirë, ajo shtrihet mbi sipërfaqen e tokës, dhe mbetet aty, dhe është krejt ajo që njeriu mund ta përshkruaj nga fillimi deri në fundin e jetës së tij, kuptohet fizikisht ajo mbete aty edhe pas dekjes së tij.

ET po ashtu përshkruhet hapësira fizike jo vetëm e hapësirës së jashtme, por krejt atë që ka zënë trupi i caktuar, quhet ET. Me pak fjalë ET paraqet hapësirën, terrenin e caktuar, e përkufizon trupin, veprimin, gjësendin, mendimin,..., etj.

Kështu gjësendet shtrihen aty, por nuk janë krejt ajo qe përfshihet AT, por janë pjesë e AT në largësi, e cila është ET.

Shtrimja, përshkrimi, në kohë dhe hapësirë është ET.

Nga këto parime dhe pikëpamje u formuan fjalët;

ET, ETJE, VET, VEJT, VETJA, KET, FET; LET; SHET; SET, MET, GET;....., etj.

Në ET kemi mënyra të ndryshme të afrimit, të përshkrimit, të përqendrimit, të lëvizjes, me shpejtësi të ndryshme....., etj.

Si,

KET

KEJT

SHKEJT

VET

VEJT

FET

SHET

SHEJT

SET

LET

FLET

VLEFT

MET

RET

VRET

VREJT

MRET

MREHT

KRET

KREJT

VREJT

DREJT

NET

NEJT

GET

GJET

RRET

RREJT

PRREJT

PET

DET

QET

QU/QUBA/KAQUB/

MA (ME, MI, MY, MU, MO, kanë kuptim MA-jt)

MA	ME	MI	MU	MO	MY	M
MAN	MEN	MIN	MUN	MON	MYN	MN
MAR	MER	MIR	MUR	MOR	MYR	MR
MAL	MEL	MIL	MUL	NOL	MYL	ML
MALL	MELL	MILL	MULL	MOLL	MYLL	MLL
MAT	MET	MIT	MUT	MOT	MYT	MT
MATH	METH	MITH	MUTH	MOTH	MYTH	MTH
MAS	MES	MIS	MUS	MOS	MYS	MS
MASH	MESH	MISH	MUSH	MOSH	MYSH	MSH
MADH	MEDH	MIDH	MUDH	MODH	MYDH	MDH
MAV	MEV	MIV	MUV	MOV	MYV	MV
MAM	MEM	MIM	MUM	MOM	MYM	MM
MAK	MEK	MIK	MUK	MOK	MYK	MK
MAQ	MEQ	MIQ	MUQ	MOQ	MYQ	MQ

AM (EM, IM, YM, UM, OM, kanë kuptim AM-ajt)

AM	EM	IM	UM	OM	YM	M
NAM	NEM	NIM	NUM	NOM	NYM	NM
RAM	REM	RIM	RUM	ROM	RYM	RM
LAM	LEM	LIM	LUM	LOM	LYM	LM
LLAM	LLEM	LLIM	LLUM	LLOM	LLYM	LLM
TAM	TEM	TIM	TUM	TOM	TYM	TM
THAM	THEM	THIM	THUM	THOM	THYM	THM
SAM	SEM	SIM	SUM	SOM	SYM	SM
SHAM	SHEM	SHIM	SHUM	SHOM	SHYM	SHM
DHAM	DHEM	DHIM	DHUM	DHOM	DHYM	DHM
VAM	VEM	VIM	VUM	VOM	VYM	VM
MAM	MEM	MIM	MUM	MOM	MYM	MM
KAM	KEM	KIM	KUM	KOM	KYM	KM
QAM	QEM	QIM	QUM	QOM	QYM	QM

AM	MA
EM	ME
IM	MI
UM	MU
OM	MO
YM	MY

DHAM	MADH
DHEM	MEDH
DHIM	MIDH
DHUM	MUDH
DHOM	MODH
DHYM	MYDH

VAM	MAV
VEM	MEV
VIM	MIV
VUM	MUV
VOM	MOV
VYM	MYV

KAM	MAK
KEM	MEK
KIM	MIK
KUM	MUK
KOM	MOK
KYM	MYK

SAM	MAS
SEM	MES
SIM	MIS
SUM	MUS
SOM	MOS
SYM	MYS

SHAM	MASH
SHEM	MESH
SHIM	MISH

SHUM	MUSH
SHOM	MOSH
SHYM	MYSH

NAM	MAN
NEM	MEN
NIM	MIN
NUM	MUN
NOM	MON
NYM	MYN

LAM	MAL
LEM	MEL
LIM	MIL
LUM	MUL
LOM	MOL
LYM	MYL

LLAM	MALL
LLEM	MELL
LLIM	MILL
LLUM	MULL
LLOM	MOLL
LLYM	MYLL

Pse dallimet ndërmjet AL dhe LA, dhe cilat janë ato?

LAM/MAL
 LLAM/MALL
 LLAFF/FALL
 LAS/PLAS/LASH/PLASH
 SAL/SHAL/
 KAM/MAK
 QAM/MAQ
 QUM/MUQ
 QIM/MIQ
 QOM/MOQ

SHELL/MSHEL/PSHEL/(PSHJELLS/PSHTJELLS

SHEL, MSHEL

PSHEL=PEJSHEL=PSHEL(MSHEL)=PSHTJELL/MSHTJELL= ME SHTI
JELLE.

Shkermog

Është thënë nga etimologët e ndryshëm si dhe nga Qabej se fjala Shkërmoq, ka rrënjë nga fjala kërmë, një përfundim jo krejt i vërtetë.

E para kërmë përdoret kryesisht në Jug dhe jo në veri dhe as në zonën e mesme të Shqipes.

E dyte pjesa SHKER përbën fjalën e pare të Shkërmoq (SHKAR + MOQ=MAQ, dhe është me kuptim të njëjtë të fjalës SHKAR,

Prej nga kemi SHKARJE, u pa SHKARJA e madhë n'Shpatin e Malit, një prej formave të mundshme të para shqipes mund të jetë fjala SKAR, prej nga ketë fjalë e trashëguan edhe anglezet.

Ku SHKAR e përshkruan shpërhapjen në trajtën tjetër e fjalës QAR qe është KAR, dhe SHKAR të cilën e gjejmë në formën SHQAR, prej nga u maru kuptimi SQARQ, SHQARQ si trajte e fjalës SHQYER; SQYER,...etj.

Kështu fjala e pare e dëshmon shumë mirë se nuk kemi të bëjmë fare me fjalën Kërmë, e cila mund të mos jetë hiq shqip,

Kurse pjesa e dytë e fjalës MOQ, e gjejmë si kallaMOQ; HorMOQ, djelMOQa,..... formë tjetër e fjalës MOQ është MAQ, MUQ, MEq; miq, myq. Rrenjet e formave M(zanore)Q është trajta MA, pra MAQ e marum nga MA AQ, prej nga kemi; MA AQ=MAQ, prej kësaj fjalë u krijuan fjalët MAQEDON, MAQA(illar-prapashtes e huaj kryesisht e ardhur me Vllahet). SI dhe mbiemrat si; MUQI, MUQAJ, MUQOLL, MAQA, MOQI, MEQ, MIQ,...., etj.

MA (ME, MI, MY, MU, MO, kanë kuptim MA-jt)

MA	ME	MI	MU	MO	MY	M
MAN	MEN	MIN	MUN	MON	MYN	MN
MAR	MER	MIR	MUR	MOR	MYR	MR
MAL	MEL	MIL	MUL	NOL	MYL	ML
MALL	MELL	MILL	MULL	MOLL	MYLL	MLL
MAT	MET	MIT	MUT	MOT	MYT	MT
MATH	METH	MITH	MUTH	MOTH	MYTH	MTH
MAS	MES	MIS	MUS	MOS	MYS	MS
MASH	MESH	MISH	MUSH	MOSH	MYSH	MSH
MADH	MEDH	MIDH	MUDH	MODH	MYDH	MDH

MAV	MEV	MIV	MUV	MOV	MYV	MV
MAM	MEM	MIM	MUM	MOM	MYM	MM
MAK	MEK	MIK	MUK	MOK	MYK	MK
MAQ	MEQ	MIQ	MUQ	MOQ	MYQ	MQ

AM (EM, IM, YM, UM, OM, kanë kuptim AM-ajt)

AM	EM	IM	UM	OM	YM	M
NAM	NEM	NIM	NUM	NOM	NYM	NM
RAM	REM	RIM	RUM	ROM	RYM	RM
LAM	LEM	LIM	LUM	LOM	LYM	LM
LLAM	LLEM	LLIM	LLUM	LLOM	LLYM	LLM
TAM	TEM	TIM	TUM	TOM	TYM	TM
THAM	THEM	THIM	THUM	THOM	THYM	THM
SAM	SEM	SIM	SUM	SOM	SYM	SM
SHAM	SHEM	SHIM	SHUM	SHOM	SHYM	SHM
DHAM	DHEM	DHIM	DHUM	DHOM	DHYM	DHM
VAM	VEM	VIM	VUM	VOM	VYM	VM
MAM	MEM	MIM	MUM	MOM	MYM	MM
KAM	KEM	KIM	KUM	KOM	KYM	KM
QAM	QEM	QIM	QUM	QOM	QYM	QM

AM	MA
EM	ME
IM	MI
UM	MU
OM	MO
YM	MY

DHAM	MADH
DHEM	MEDH
DHIM	MIDH
DHUM	MUDH
DHOM	MODH
DHYM	MYDH

VAM	MAV
VEM	MEV
VIM	MIV
VUM	MUV
VOM	MOV
VYM	MYV

KAM	MAK
KEM	MEK
KIM	MIK
KUM	MUK
KOM	MOK
KYM	MYK

SAM	MAS
SEM	MES
SIM	MIS
SUM	MUS
SOM	MOS
SYM	MYS

SHAM	MASH
SHEM	MESH
SHIM	MISH
SHUM	MUSH
SHOM	MOSH
SHYM	MYSH

NAM	MAN
NEM	MEN
NIM	MIN
NUM	MUN
NOM	MON
NYM	MYN

LAM	MAL
LEM	MEL
LIM	MIL
LUM	MUL
LOM	MOL
LYM	MYL

LLAM	MALL
LLEM	MELL
LLIM	MILL
LLUM	MULL
LLOM	MOLL
LLYM	MYLL

MASA/MES/MIS/MIDIS

Masa në shkencën e fizikës përkufizohet si rezistenca ndaj nxitimit, përkatësisht sasia e inercisë/plogështisë së trupit ndaj veprimit të forcës së jashtme. Sipas ligjit të dytë Njutonit, më saktë të mekanikës forca është në përpjesëtim të drejt me masën dhe nxitimin, pra Masa është në përpjesëtim të zhdrejtë me forcën e cila vepron në trup.

MIDIS= MA DA, ME DAS, por edhe MA DAS në kuptimin me DA MASEN në dy pjesë të barabartë, kjo barabarta nuk është përkufizuar në fjalë, por është paramenduar nga krijuesi i fjalës, ashtu si N'GOJ në vend të VESH-GOJ.

Fjala MES në kuptimin MIDIS, ose MEDES, MEDAS ka mundësi të jetë krijuar nga shkurtimi MEDES=ME(D)ES=MES., por edhe me e bindshme të jetë shprehur si formë e fjalës MAS=MES. Fjala MAS ka kuptimin edhe të aftësisë dhe mundësisë së MAJ-tjes. Krejt të njëjta vlejné përkufizimet për fjalët MOS; MUS; MIS; MYS si dhe MOSH; MUSH; MISH; MYSH; MASH; MESH por edhe MYSHK; MASHK; MESHK; MOSHK,...MOSK; MISK; MUSK,..., etj. Nga kemi; MEDES; MADAS; MUDES; MEDAS; MIDAS; MIDIS;..., etj.

Nga fjala shqipe, mund të nxirret përkufizimi i masës, i cili është mjaft i mahnitshëm, dhe shumë i saktë. Këtë çështje do ta shikojmë nga shumë këndvështrime;

a)

fjalet;

(MA)

(MA)N

(MA)M (si shembull; MAM SE RASHT POSHT)

(MA)DAS
(MA)RAZ
(MA)RAS
(MA)HLUKAT (I mam si Lak, i cili rrinë si lak për një kohë të gjate
dhe është në gjendje të rri, ta maj trupin në gjendjen e lakut)
(MA)JT
(MA)JA
(MA)JU
(MA)JE
(MAJ) (per mujn maj)
(MA)L
(MA)LL
(MA)LLI
(MA)T
(MA)S
(MA)SH
(MA)VI
(MA)VRI
(MA)VRU
(MA)VRE
(MA)VRA
(MA)Z
(MA)ZI
(MA)ZUJK
(MA)ZA
(MA)ZOJKA
(MA)LLUT
(MA)GULL
(MA)GUL
(MA)SHEL
(MA)TUL
(MA)TI
(MA)TUTJE
(MA)R
(MA)RA
(MA)ROV
(MA)VROV
(MA)VRAV
(MA)RTAN
(MA)RTANESH
(MA)RTU
(MA)RA(HATU)
....., etj.

Te gjitha e kanë bazën me MA, dhe kemi po ashtu të gjitha fjalët tjera, si;

M(zanore), si dhe M(zanore + pjesa e fjalës), të cilat në thelb kanë kuptimin MA. Ma do të thotë Me MAJT.

Nga kjo MAL ka kuptimin me majtë gjësendin në AL, në naltsin në nivelin AL, ashtu sipas/simas kuptimeve të fjalëve përbërëse si; MA+AL.

Kurse MAS/MASA na ep përmasat sasiore të gjësendit i cili MA-het, si dhe sasinë e MA-jtjes, qashtu sipas/simas renditjes duke u shkrire kuptimet MA dhe SA, në trajtën MA ASA, prej nga marrim një kuptim të ri i cili shprehet me fjalën MAS/MASA. MAS dhe MASA, MASU, MASE, MASI, MASO,... kanë të njëjtin kuptim duke përshkruar SA ka MA-jtje në trupin, gjësendin, hapësirën fizike. Derisa mbaresat, si MAS(A), MAS(I), MAS(O),..., etj., përshkruajnë SA-sinë në hapësirë në kohë dhe në formë të veprimit, dukurisë MA.

MAR përshkruan MA-jtjen të gjësendit, i cili ka ngritje të vazhdueshme në përmasa hapësinore AR me sipërfaqe kryesisht të lmut(lëmuar) R.

MARR përshkruan MA-jtjen të gjësendit, i cili ka ndrydhje të vazhdueshme në përmasa hapësinore ARR me sipërfaqe kryesisht me rrëgalla qe bën shtypje në vëllimin e hapësirës të cilën e pshtjell RR.

Nga kjo MAG ka kuptimin me majtë gjësendin mbi dheun G, në përmasa AG/GA/GJA, ashtu sipas/simas kuptimeve të fjalëve përbërëse si; MA+AG. Prej nga kemi; MAGJE, AG(AGJ), GJA, GJAE, GA, GAT, ..., etj. Kemi edhe toponim si MAGUR, qe përshkruan MA(n) GUR, është tokë me Gur ose e ka formën krejt kodra si GURi madh, është toka e fort me plot guralec, është tokë e rrastë me marim tfort,...., etj.

dhe ZONT zëvendësohet më K përfarohet më fjalën Ka.

Nga kjo, kur themi HARK, në të vërtetë jemi duke folur për ngritje të përnjëhershme , ashtu si ngritët një lakore nën këndin e gjere, pra jemi duke përshkruar ARK, por me ndryshimin se përdoret tingulli H. Ku tingulli H në fillim të fjalës, me saktë pjesës në vijim, pas H, i jepet ngritje e menjëhershme. Nis prej fjalës ARK, në HARK, kështu HARK është ARK në thelb por pa tehe, me format e lakuara të qosheve.

Në fjalën HORIZONT, kemi po ashtu pjesën HO(RIZ)ONT, ku pjesa RIZ përputhet plotësisht me fjalët RAZ. Prej nga, u krijuan BARAZ, MARAZ, MRIZ, MRIZOJN, TEREZI, ku pjesa R(zanore)Z, si dhe (fjala e parashkruar)R(zanore)Z(vazhdim i fjalës, pashkruar), e përshkruan lëvizjen e dy trupave, sipërfaqeve, hapësirave, por pa u prekur njëra me tjetrën,

Kështu kemi; BA + RAZI= BARAZI

REZA e cila e përshkruan levizjen (levizjen paralele me tokën, gjatësore në rrafsh në krahasim me sytë tonë) dhe livritjen (-kjo fjalë përshkruan lëvizjen nalt - poshtë ose vertikal në krahasim me sipërfaqen e

tokës) pa u prek të dy boshteve. E dimë se, me u ba hapja duhet me u RAZIT, si REZA, qashtu si RAZI=REZA. Ashtu si kemi BRAZA, BRAZIT pra dy vija të bëra njëra pas tjetrës paralele.

Si dhe TE+REZA=TEREZA/TEREZIT/TEREZI, duke përshkruar në thelb kuptimin e njëjtë të fjalës RAZ, i cili kohë të gjate u përdorë si emër/emen, në Kosovë emri RAZ përdoret hala, dhe është emër i lashtë Dardan. RAZ mund ta ketw kuptimin; të jesh në RAZI, të mos i besh askujt keq, të jesh e sjellshëm, duke mos u rreh, perla, duke mos krijuar zanka (* në gjermanisht përdoret fjala zanka, është e marr drejtpërdrejt nga Shqipja), etj.

Kështu HORIZONT, me bashkimin HORI*IZANIT; krijohet kuptimi krejt tjetër, si O RIZ ANT, pra përshkruan sipërfaqen e tokës dhe qiellit të cilat qëndrojnë pa u prek dej në largësi, dej atje ku këqyr syni.

HO na ep kuptimin e njëjtë me O, pra OSHT por me përmasa me të vogla se HA, ose A. Kjo përputhet po ashtu me përgjigjen tonë, kur themi HA, dhe shpesh po ashtu HO, si HA QKA KI, dhe HO QKA PO DON.

Kështu qashtu kur themi HO hin(hyn) mrena(brenda), po ashtu HO=O dhe RIZ duke përshkruar kuptimin e njëjtë me fjalën RAZ, si dhe R(zanore)Z. Kurse pjesa ANT, është drejtpërdrejt shumësi i fjalës AN, qashtu si themi; ANA e jote, ANT tona, ose ANT E botës. Kështu përhapja e rrafshëve pa u prek njëra me tjetrën si RIZ/RAZ/ROZ/REZ/RUZ,... rrinë paralele në të gjitha ANT, ose në krejt ANT. Prej nga na bëhet e kuptueshme fjala HORIZONT.

Nga kjo rrjedh fjala angleze Horizontal, me përshkrimin e rrafshet me tokën, të palëve të qelles/qiellit, si HORIZONT, kurse pjesa AL=LA, na ep kuptimin si E LAN HORIZON, prej nga HORIZONT(AL). Nga kjo mund ta kuptojmë këtë fjalë në shqipe.

Rrjedhimisht brenda kësaj fjalë mshefen shumë kuptime me përmasa të medha, dhe me pikë vështrime të ndryshme të cilat i afron kjo fjalë, duke e përshkruar formën, ngjitjen me anet rreth em rreth tokës dhe qelles (qellit) ku përfundon vështrimi i synit/syrit.

Libri 12, faqe 7

Nga AP

TAP= TA + AP, përshkruan kufirin prej ku fillon dukuria, veprimi, gjëndi AP (jap), e cila në thelb tregon pikën e shfaqjes dhe fizikisht lidhet me përshpejtimin e lëvizjes, ose me drejt shfaqjen e dukurisë, formës.

LAP=përshkruan nivelin, pozitën e lan të gjëndit simas/sipas veprimit, AP, duke e përafuar me LA AP, pra AP La-njen. Me të njëjtën mënyrë ndërtohen; LOP =LO OP, LIP= LI IP, LUP= LU+UP. Prej nga u maruna emrat si LUPQI,

qe ka kuptimin $QI=QA$, Q , ashtu $LUPQ$, duke përshkruar rrjedhjen teposhtë lugut, qe shkon duke u ngushtuar gjithnjë e ma shumë dej sa përfundon në naltsin e maleve ose në shtrirjen e fushave.

$KAP=KA+AP$, përshkruan Pasnjen/Kapjen e hapësirës të caktuar nga hapsina/hapësira A , duke na dhënë Kapjen sipas veprimit Ka -n të gjësëndit e cila jepet, përshpejtohet, shtyhet sipas AP , duke e përafuar me KA AP , pra AP Ka -njen. Me të njëjtën mënyrë ndërtohen; $KOP=KO$ OP , $KIP=KI$ IP , $KUP=KU+UP$,...Nga kjo $KAP=$ përafrojmë me AP KA , ose JAP KA ,... si dhe në rastin e përgjithshëm $J(zanore)P+(zanore)K$. Ashtu krejt dukuria forma KA përkulet rreth kulmit të parabolës duke e ndërtuar formën e tillë, sikur paraboloid.

$MAP=MA+AP$ =përshkruan nivelin, pozitën e Man të gjësëndit simas/sipas veprimit, AP , duke e përafuar me MA AP , pra AP Ma -njen. Me të njëjtën mënyrë ndërtohen; $MOP=MO$ OP , $MIP=MI$ IP , $MUP=MU+UP$

$SAP=SA+AP$; përshkruan sasinë, Sasinë e gjësëndit të zhvendosur sipas kahut përcaktuar nga zanorja A , ashtu SA simas/sipas veprimit, AP , duke e përafuar me SA AP , pra AP Sa -njen. Me të njëjtën mënyrë ndërtohen; $SOP=SO$ OP , $SIP=SI$ IP , $SUP=SU+UP$

$VAP=VU+AP=V'AP$

$RAP=RA+AP=RA$ AP je= $RAPJE$.

$GAP=GA+AP=GA$ AP je= $GAPJE$.

$GJAP=GJA+AP=GJA$ AP je= $GJAPJE$.

$FAP=FA+AP=FA$ AP je= $FAPJE$.

$SHAP=SHA+AP=SHA$ AP je= $SHAPJE$

$SAP=SA+AP=SA$ AP je= $SAPJE$.

$ZAP=ZA+AP=ZA$ AP je= $ZAPJE$.

$ZHAP/ZHAPIN=ZHA+AP=ZHA$ AP je= $ZHAPJE$.

$ZAPIN=ZHAPIN=ZA$ $APIN$

$LLAP=LLA+AP=LLA$ AP je= $LLAPJE$.

$LAP=LA+AP=LA$ AP je= $LAPJE$.

Kurth

Është e palejueshme dhe papranueshme përpjekja, të shpjegohet **KURTH** si rrjedhim nga gjuha Latine. Mund të jetë vetëm ana e kundërt, pra gjuhët tjera ta kenë marr nga Shqipja. Fjala Kurth aq mirë ndërlidhet me shqipen, çdo tingull i kësaj fjalë është në vendin e duhur, duke filluar nga **KUR** dhe duke perfunu/përfundua në fjalën **TH**, si **KURTHU**, në kuptimin me marr në **THU**, ashtu nga **KUR=KAR=KOR=KER** „.. si formë **KURTHU=KOR** **THU**, ku pjesa **ORTHU/ORTH** e kemi tek fjalë **MORTH**, ku **DH** shndërrohet në **TH**, jo pse kanë ngjashmëri në shqiptim, por sepse duhet të jetë aty, pasi

kemi THYMje në formën THUM=THYM. Nuk e di se prej cilës logjike u nisën shumë etimolog.

Kemi KORINTH e përfaqëson me KURTH

Kemi përshkrimin e reliefit KORENTHY, kurse KURTH, KURTHU/KURTHA/KUTHO/KURTHI,.. ngjashëm kemi marimin e fjalëve; Perthur (përthura/perthura, përthur (ne gegnisht kemi PER e jo Për, përthurëm/perthurem, perthuru, perthuro, mos të harrojmë në gegnishte nuk kemi ë tek fjalët përthur, pra përdoret E), Merthy(çka po mbërthehesh kaq shumë, kjo fjalë përdoret gjerësisht nga se paku 3 milion 500 mijë), Morthi, kurthu (kutho, kurthi, kurthon,), thu, thunra, thuro, thurim, thurem (në standard thurëm), ...etj.

Kjo fjalë u krijuar nga KORE, i formës KUR, dhe THY, pra THEN KORE; THY KUR/KOR.

Nga kjo mund të krijonim përfaqësimin KORENTHY=KURTHY=KURTHU, pra një KORE në formën e THU-s, ashtu duke krijuar një kore prej THUM-it, prej nga kemi KORTHUM=KURTHUM..

Në të gjitha shtjellimet krahasimet dhe pikë vështrimet e shohim se kjo fjalë është krejtësisht shqipe, pa kurrfarë për rrjedhje nga gjuhët tjera duke filluar qysh nga fillimi i krijimit të gjuhëve.

Për Gracke ka shumë perpjekje të nxjerrët nga Latinishtja, fjalë e cila nuk ka kurrfarë lidhje me këtë gjuhë tepër të vonshëm, e cila u rrit në saj të pushtetit edhe u be e rëndësishme në një periudhë të caktuar historike, ashtu siç ndodhi me një gjuhë mjaftë të re, me gjuhën angleze këto 1000 vitet/vjetet e funit/fundit.

Grackë

Gracke u krijua nga GRA, pra GJA/GA RA, gjësend që ka formë të caktuar mbi sipërfaqen e dheut, por e cila ka RA-mje nga pika me nalt me pjerrtësi të caktuar deri rrafsh me tokë, ose ner këtë rrafsh. Nga kjo kemi GRA, e cila në thelb përshkruan veçorin e caktuar të RA-mje në trajtën GRA, ashtu siç u krijuan fjalët; VRA; TRA; MRA, BRA; po ashtu përshkruhet GA/GJA me RA-mje.

Prej kësaj RACK na ep përshkrimin e RAM-jes, sasisë se RAMJES, si RAS, RASH, dhe me pak por me fort, si RAC. Nga mënyra e krijimit të fjalëve në shqipe: SHKU KA=SHKUKA, MA KA=MAKA, MAJ KA=MAJKA, RA KA=RAKA, RE KA=REJKA, RU KA=RUKA, SHKO KA=SHKOJKA,...etj. Po ashtu; RAC KA= RACKA, RACK, prej kësaj duke e përshkruar këtë ramje të gjësendit e cila nuk është e RA-mje e sasi të madhë; RASHK, RASK, por është me përmasa të vogla, si GRACK= GA/GJA RACKA=RASKA =RASHKO,..., kemi GA RACK=GRACK, që përshkruan RAMJen e gjësendit në kohën e kaluar pra GRAC KA=GRACKA.

Pjesa CK, ACK, ACKA përshkruan në sasi të vogla edhe pjesën SK, ASKA, ASK, ASHK, ASHK'LA, ASHKO, ASHKI, ASHKUN=ASHKON=ASKON,... pra përshkruan ramjen, shkumjen, rrjedhjen nëpër sipërfaqen e përkulur, të pjerrtë, të tillë që ndihmon levizjen ngadalë por të sigurt rreth, për rreth boshtit.

CK/SK/SHK

Si për shtim të sqarimeve, ku lexuesi duhet të marr parasysht shpjegimet nga pjesët tjera të librit për format SHK/SK/CK,..., nga kemi;

SHKU, SHKUL, SHKUSH, SHKUS, SHKUSHEM, SHKULSH;
SHKUQ; SHKUK, SHKULL, SHKUM, SHKUN, SHKUT, SHKUR,
SHKUDH, SHKUTH, SHKUZ; SHKUZH,...

SHKA, SHKAL, SHKASH, SHKAS, SHKASHEM, SHKALSH;
SHKAQ; SHKAK, SHKALL, SHKAM, SHKAN, SHKAT, SHKAR,
SHKADH, SHKATH, SHKAZ; SHKAZH,...

SHKI, SHKIL, SHKISH, SHKIS, SHKISHEM, SHKILSH; SHKIQ;
SHKIK, SHKILL, SHKIM, SHKIN, SHKIT, SHKIR, SHKIDH, SHKITH,
SHKIZ; SHKIZH,...

SHKE, SHKEL, SHKESH, SHKES, SHKESHEM, SHKELSH;
SHKEQ; SHKEK, SHKELL, SHKEM, SHKEN, SHKET, SHKER,
SHKEDH, SHKETH, SHKEZ; SHKEZH,...

SHKO, SHKOL, SHKOSH, SHKOS, SHKOSHEM, SHKOLSH;
SHKOQ; SHKOK, SHKOLL, SHKOM, SHKON, SHKOT, SHKOR,
SHKODH, SHKOTH, SHKOZ; SHKOZH,...

SHKY, SHKYL, SHKYSH, SHKYS, SHKYSHEM, SHKYLSH;
SHKYQ; SHKYK, SHKYLL, SHKYM, SHKYN, SHKYT, SHKYR,
SHKYDH, SHKYTH, SHKYZ; SHKYZH,...

Por, përgjithësimi vlen edhe për format *SHK(zanore)(pjesë e fjalës)* dhe *SHK(pjesë e fjalës)(pjesë e fjalës, prapashtesa)*, si dhe *SK(zanore)(pjesë e fjalës)* dhe *SK(pjesë e fjalës)(pjesë e fjalës, prapashtesa)*.

Cikërrima

Përbëhet nga CIK si fjalë me kuptime të njëjta me SIK/SHIK, kështu SCHIKEN; geSCHENKEN, në gjermanisht (*gjithashtu, edhe me gjuhët tjera*

të Evropës, të cilat kanë afërsisht të njëjtën formë të ndërtimit,..) me SHIKON, SHUKEN; SHAKAN,... kanë kuptime të njëjta por në aspektin fizike, të cilat përshkruan zhvendosjen e materies, gjësendit, etj., si zhvendosje shtjellore Kurse RRIMA na ep përhapjen e materies, gjësendit dhe si veprime i kundërt me fjalët IRR; e cila është RRI, ERR~RRE. ARR~RRA,..., (për të cilat kemi dhënë shpjegime të bollshme nëpër pjesët tjera të librit) kështu RRAMJE=RRIMJE, e përshkruan përhapjen në forma të tillë, e cila përhapje është e tillë e herëpashershme, me valëzime, ...etj.

Kështu Cikërrima e përshkruan përhapjen e materies, gjësendit në sasi të vogla, si CIK=SHIK. Nga kjo u krijua edhe CIKERRO, si dhe PICRRO, prej PEJ/PE/PI/PE,...+ IC(IS; ISH)+RRO/RRE/RAA,..., etj.

Nga kjo kemi; CIKERRIM=SIKRRIMA=SHIKRRIMA=SHIKO RRIMA=SHIK RREMA,..., etj.

KNAP

KNAP/KNAPP në gjermanisht, pa ashtu në anglisht, të cilat me kalimin e kohës janë përdorur në kuptime të ndryshme, duke përshkruar veprime të ndryshme, mund të ketë rrjedhje nga Shqipja. Si riprodhim i fjalës KAP, ashtu prej; KA NA AP, ose KA ANA AP, ose në formën ANA KA AP, ku, nga tkurrja e mundshme, u krijua; KA +ANA+AP=KANAP=KA NAP=K'NAP. Baza e saj mund te jete KA NU AP, ose AP NU KA, JAP NU KA,..., etj..

LIBRI 6

Mënjanoi/ MENJANOI

Kemi (fjalët “primitive”); ME NI AN=MENIAN, MENJANOI= këtu thuren tri e më shumë fjalë, si; *MEN një AN NOI*, krejt këto ngjiten, e rrasen në një; *MEN’NJ’AN’NOI*, pra duke e shpjeguar *E MAN NI AN*, si dhe *E MAN NI AN t’NUME*, në trajtën *NOI* (*nu, no, edhe trajtat; ne, ni, na, janë po ashtu të kuptimit; no, noj, nu, nuj*)

Vijmë në përfundim se; ANDEJ duhet të përdoren vetëm në rastin kur kemi përshkrimin e ANE-s DEJ, pra DEJ të ANA, e cila përkufizon hapësirën, shtrimjen e asaj pjesë që quhet AN, formën e quajtur AN, DEJ atje. Nuk duhet të harrojmë; *Megjithatë pjesa DEJ e lidhur me AN-qashtu si, DEJ nuk përgjithësohet , dhe nuk përputhet me këtë rregull të zbrërthimit, e ndërtimit të fjalëve, përveç disa rasteve të veçanta. Pra, është rastësi për shkak të natyrës së shqipes, kurrsesi tjetër. Po ashtu për këtë vlen, ky përfundim, për NDER = në përfrimin N’DER, i cili për rastet ND nuk mund të përgjithësohet dhe nuk mund të pranohet si e vërtetë. E kemi paraqit si rast të mundshme, mund t’jetë shkaktuar, lindja dhe krijimi i shformimit N= ND. Në përgjithësi, forma ND, si dhe MB, nuk mund të shpjegohet e përgjithësohet, pasi është shformim/deformim i shqipes, dhe në çdo deformim nuk mund të ketë rregulla dhe përgjithësime.*

Kurse AN, ANEJ, është krejt fjalë tjetër e cila nuk ka kurrfarë ndërlidhje me fjalën ANDEJ për të cilën përdoret ANDAJ. E njëjta gjë vlen për AN DAJ, pra ANA e DAME; DAJ AN. Kështu kurrë (ni) herë nuk mund të jenë të vërteta fjalët; AN DAJ, ose DAJ AN me kuptimin e fjalës AN, ANEJ, të barabarta, as në kuptim e as në formë. Fjala ANDAJ, ANDEJ afrohet me kuptimin DAN, pra DA AN-en, nga kjo DAN është formë e kryer, rezultat, prodhim e ANDA; ANDAJ, ANDEJ

Pra ashtu si VDEK e cila përshkruan Veprimin (*ve=vu=,...+primjen*) e shtrirjen fjalës DEK, dhe nga kjo VDEK merr kuptimin e VU-mjes se formës, veprimit DEK (nga DA KA). Dhe asht krejt njëjtë si krijohet VNU nga NU dhe VU, dhe nga NUS/NUSH, si NOS/NOSH (i cili përdoret si emër, i ruajtur tek krishterët Shiptar në veri), dhe nga VE+NOS=VENOS, u krijua si fjalë, e cila në jug murr trajtën N=ND, si VENDOS.

Emnat NOS, NOSI, NOSH, NOSHI, e ruajtur më shumë të katolikët, dhe NUS, NUSH, NUSHI, i ruajtur me shumë të komuniteti Mysliman, në thelb përshkruajnë veprimin e NU-mjes, me Nu ka kuptimin jo veç me NU gjësendin në vendin të caktuar, por ka kuptimin me Ngul, me e maru, me ndërtua, me e thur. NU ka kuptim po ashtu me zan ven/vend dhe të njëjtën kohë me përparua. Shpesh përdoren fjalitë;
Ka NU mirë maja, (shneta, moti, bereqeti,...), (kjo mund të jetë nga Bar qet, por mund ketë gjet lidhje rastësore me shqipe, duke shplu arsyen pse është pranua n’shqipe).

Po ashtu nga fjala NOSH, u krijua SHNOSH (*Sh + Nosh*), e cila në Jug shformohet nga N=ND kemi SHENDOSH.

Kështu NOSH, dhe NOS ka kuptimin e njeriut i cili ndërton vendbanime, qytete, n'xan ven(d) dikun(d) dhe përparon, shtohet dhe lulëzon, prej nga begatohet e bekohet.

NOSH mund të jetë fjala me e lasht e cila përshkruan shëndetin, me saktë SHNOSHJEN, jo veç nga sëmundjet por edhe përshkrimin e gjendjes së mirë shëndetësore (*Shnet*sore). Nga kjo emni NOSH

Dardani/Kosovë/Verilindje	Jug
Knej	Këndej
Knu	Këndua
Anej	Andej
Manej	Mandej
Kana, po ta kana	Kënda
Shpen, Shpent, shpenimi	Shpend, Shpendet
Shpina	Shpinda
KAND= KA ANA DA=KA'N'D	Kënd (në këtë rast kjo fjalë nuk është e ndërtuar sipas/simas shtrembërimin N=ND)
Lundra	Lundra (nuk është e ndërtuar nga N=ND)
Ven	Vend
Men	Mend
Shej	Shenje
Tun, tunej	Tund, tundej
Lun	Luan
Shun, Shut, Shuj, hesht	hesht
Mu, Muj, Mujm, Munem, Muni, mule, mul	Mund, mundem
Nuk	Nduk
..., etj.	

SHPLU/SHPLOJ/SHPALLOJ

Te tri këto fjalë; SHPLU/SHPLOJ/SHPALLOJ në Kosovë nuk e kanë kuptimin e njëjtë, edhe pse përdoren të tria. *Shplu* si veprim i kundërt me MLU.

Pra, e kundërta e saj, është SHPLU. Nga kjo; SHPLU, SHPLOJ merr kuptimin edhe *Zbuloj*, ose diçkaje, gjësend i *mbuluar/mlum* të zbulohet në kuptimin ti hiqet mbuloja dhe të dal , të shihet çka ka brenda, ose çka ishte nën mbulesë. SHPLU, SHPLOJ përcjell kuptimin e largimit vetëm të një pale, të gjësendit, i cili ishte MLOJ. SHPALOJ dhe SHPLOJ kanë kuptime krejtësisht të ndryshme, dhe bartin veprime të ndryshme. Njëjtë si; MLOJ që ndryshon nga MALOJ, ashtu si SHPLOJ që ndryshon nga SHPALOJ. Fjala PLO, dhe MLO janë teper të lashta, këto fjalë, përkatësisht PLOJ ishin në gjuhën Latine, me rrenje proto-Indoveropiane, të cilat i ruan shumë mirë shqipja. Keshtu shqipja e ka përshkrimin dhe përdorimet e ketyne fjalëve teper të thella/fella, si;

M(LOJ)

V(LOJ) është rrenjë dhe pjesë prej nga u ndërtua VALO, VALOJ

P(LOJ), është rrenjë dhe pjesë prej nga u ndërtua PALO, PALOJ

(shkok)(LOJ)

(qkok)(LOJ)

Shp(LOJ) e krijuar nga PLOJ, dhe kjo nga LOJ

ka(LOJ) si bashkim i KA(1) + LO/LOJ(2)

(va)(LOJ) si bashkim i VA(1)+LO/LOJ(2)

Po ashtu kemi;

VLU~MLU~GLU~SHLU~SLU~PLU (pej nga u maru PLU+HUN)~..., etj., krejt këto përshkruajnë në trajta e veprime të ndryshme veprimin, formën, LU. Nga kjo; VLU na përshkruan VU mjen e shpejt të veprimit të LU-mjes.

Nga kjo vijmë në përfundim, qashtu si nga fjala SHOJ/SOJ me të cilat përshkruhet zhvendosja shtjellore e sasisë së materies, gjësendit, si; *MSHOJ*, *LSHOJ*, *SHO-SHOJ*, *KASHOJ*, *verSHOJ*, *terSHOJ*, ... po ashtu janë krijuar fjalët nga mënyra dhe pozita në krahasim me sistemin koordinatave ku gjendet krijuesit, kqyr'si, vështruesi formës, dukurisë për të cilën krijohet fjala, pra nga; *LLO/LLOJ*, *si dhe LU/LOJ*, *LA/LAJ*, *LLA/LLAJ*,...etj. Prej nga kemi; *VringLLOJ*, *maLLOJ*, *luLOJ*, *vaLOJ*, *vuLOJ*, *vaLLOJ*, *kaLOJ/kaLLOJ*, *shaLOJ/shaLLOJ*, *maLLAJ*, *vaLLAJ*, *vaLA*, *kaLA*, *laLA*, *t'llaLLA*, *shpeLLOJ*, *shpaLLO*, ..., etj.

Prej kësaj kemi; *Shpjoj* nuk e ka kuptimin SHPALOJ, *Shpaloj* si veprim i kundërt me, *paloj*, *palum*, pra gjësend i *paluar/palum* shtresa-shtresa ashtu si jorgani ose shtroja, të prishet *Palimi* e cila quhet Shpalim. Në Kosovë në vend të Shpalim përdoret (nojhere) *Qpalim*. Sepse në shumicën e herave SH përkufizohet si *shumë palim*, prej nga përfarohet me *SHPALIM*, por jo gjithëherë bartet ky kuptim.

Në fjalorin tonë duhet të jenë të gjitha këto fjalë;

SHPLOJ, QPLOJ, SHPALOJ të cilat bartin kuptime të veçanta, Shpaloj (po ashtu shpall nga shpaloj), e cila përdoret në Veri e Kosovë.

Përfundojmë/perfunojm; nuk është e njëjtë si Shpaloj, Shpjoj, dhe Qpjoj.

MBURR (M'BURR)

Natyrisht se Mburrr nuk bën pjesë në pjesët e fjalëve të shformuara të shqipes të cilat u kthyen në standard.

Nga MAJT u kthye në MBAJT (dhe fjalë MBAJT nuk e përcjell besnikërisht kuptimin e fjalës MAJT, MA, dhe as nuk mund të nxjerrët kuptimin në formën MA/ME BAJT=M'BAJT, ashtu siç do të mund të vlente tek fjala MBURR e cila është krijuar nga MA +BURR=M'BURR, pra më fjalinë ME MAJT (veten për) BURR, prej nga u shkurtua në formën M'BURR dhe çka është e vërteta duhet të shënohet me apostrof, ngase kemi njëfarë pushim tepër të shkurt, si M'BURR.

Por kjo nuk vlen me fjalën MBUROJ sepse atëherë do të dilte në trajtën MA BUROJ, e cila në të vërtetë nuk bart kuptimin e vërtet.

Pra, MBUROJ dul nga shformimi i fjalës MUROJ, pra bej MUR, në kuptimin MA=MU si UR, ose MURO MU=MA +RO-je.

MERZI / MERE(MERRE)

Merzi/Mërzi (Merzia, merzit, ... në Kosovë kryesisht përdoret pa ë) u krijuar nga MERR ZI, ku ZI e përshkruan Zimjen, nga ZE-tsia, e cila përshkrua në thelb/bazë levizjen (ne rrafshin transversal- tërthor, ku kemi zhvendosje gjatësore) dhe livritjen (poshtë nalt në rrafshin sagjital-perzgat)

Pra, MERZI është me MARR + ZI, fjalë nga MERR krijohet MER, prej nga kemi

MERR është shndërruar në MER

Nga kjo, fjala MER në vend të fjalës MERR, është kryesisht shformim, i cili ka ndodh në veri dhe në Jug, si dhe në krejt hapësirën Shqipe,

Fjala MER në vend të MERR është krijuar vonë, dhe përdoret e tillë, si largim i tingullit RR, ose si „zbutje“ e cila nuk duhej të ndodhte. Me këtë ndërrim bihet nesh/ndesh, me rregullat e përgjithshme të krijimit të gjuhës shqipe. Atëherë kur MER kur përdoret në vend të MERR është gabim dhe nuk do të duhej të përdorej. Nga kjo, do të duhej të ishte MERR ZI e jo MER ZI.

Arsyeja pse ka ndodh ky shformim është për shkak se RR dhe Z janë dy shkronja që harxhojnë (në Kosovë kemi HArgju= në kuptimin AR GJU) shumë energji perzgat shqiptimit, pra marrin kohë me shumë, dhe prekjet e gjuhës behën të lodhshme, masi (pasi) RR dhe Z kërkojnë shtangim të fort. Ku për t'i ik këtij Shtangimi RR është kthyer në R, që të Shqiptohet me lehtë dhe të mos hupet kohë, Duhet të ditur, gjuha letrare përkatësisht e folmja e Jugut, hargjon shumë energji perzgat shqiptimit, dhe fjalët janë të stër ngarkuara, çka e bën gjuhën e ran/rëndë, *të kushtueshme, muskujt e gojës dhe fytit i lodhen shumë shpejt.*

Kështu format ND, MB janë tepër harxhuese të kohës dhe sforcues të muskujve të gojes, edhe pse mundohet të baraspeshohet me përdorimin e shpeshta të tingullit R, përdorim i cili është ti tepruar dhe vend e pa vend.

Shpesh përdoret në vend të MERRE, shembull, MERRE DARDHEN, përdoret MERE DARDHEN, e cila në pikëpamja e formimit të bazës së kuptimit të secilës fjalë, paraqet qformim dhe rrëshqitje nga rregullat e formimit të fjalëve shqipe.

Nga kjo kemi:

MERE dardhën, duhet të jetë MERRE dardhen

Ai e mori me vete, duhet të jetë Ai e morri me vete.

Ai e mur, duhet të jetë, Ai e murr

Besoj këto shpjegime do të bëhen shkak për ndërrime në fjalorin e Shqipës, si dhe në drejtshkrim.

Pjepni dhe kuptimet tjera bazike

Në gjuhën shqipe nuk ka kurrfarë kuptimi fjala PJEPE, pra ashtu siç shkruhet në standard. Nga PJEPE= PE JEP, pra është gjësënd, bimë në këtë rast, që jep. Me këtë është fjala JEP; materie ushqyese, dhe prej nga e ka marr emnin.

Të njëjtat forma i kemi;

PUP

PEP

PIP

POP

PYP,

Nga PUP do të përshkruaj përpëlitjen e njeriut të mos HUP, ashtu sikur kur kecm PUP, dhe themi PUP= PE UP, ku UP ka kuptimin e njëjtë me AP; EP; IP,...rrjedhimisht

PE AP= Pe/PI/P'/Pej + AP=PAP, kështu PAP na ep formën e AP/JAPJES; Pra PAP do të thotë AP, ose JAP, ashtu si BAB që na ep kuptimin e BA-mjes.

PIP= PE IP, pra e përshkruan dukurin e JEPJES në trajtën IP, ashtu siç thuhet në verilindje; ***IPI kamve e mos u nal***. Por tash kemi me IPI frymës për të bërë tingujt nga PIP. Pjesa IP; OP; UP mund të përshkruaj edhe rritjen, ngritjen

Pjepni u formua nga Pej Jepen si dhe PE EPEN, ku EPEN, përdoret si fjalë në Kosovë dhe në hapësirën e gjanë t 'veriut. Krejt e kuptueshme se Pjepër, pra EPER nuk ka kuptimi, nuk mund të mendon dikush që EPER ka të bëjë diçka me frytin e Pjepnit (pe*JEPNIT), Pjepni(Pe*Jepni).

Nga emnimi i këtij fryti perimesh, shihet filozofia e fell, se mas/pas çdo emnimi është i dhënë arsyetimi, botëkuptimi, pamja, lidhu(r)/n me trupin, përkatësisht fjalën me të cilën është emnu (emëruar).

A mund të jenë krejt këto fjalë të huaja dhe krejt rastësisht i nënshtrohen një ligjit të përgjithshëm të zbërthimit, ashtu siç mund të i nënshtrohen ndonjë fjalë tjetër plotësisht e huaj?

Plotësisht kjo është e kuptueshme se mund të jetë fjalë e huaj, si shembull Bostan/(SHALQI=SHAL QA, pra QAHET SHALA), e cila rastësisht i nënshtrohet ligjit të zbërthimit të fjalëve duke e ndërtuar kështu kadal gjuhën primitive, si paralele e tërhequr m'rapa në kohë krahasuar me këtë të sotmen. Me mundësi të krijimit në periudhën historike në para antiken e lasht, atëherë kur grupe njerëzish jetonin të veçuar në shpella dhe këto grup përpiqej të formonin oborrin (terrenin) e caktuar ku e zhvillonte gjuhën e vet. Krejtësisht kjo len hapësirë në hamendje nga me të ndryshme

a)

Ashtu më mundësi/munsi PJE= p/pe/pi/pu/po/pej/p'+ JE, kurse JE nga I+E=IE ashtu duke përshkruan krijesën të gjallë e cila është në largësi nga kqyrsi, ku gjendet pika krahasuese më dukurin (pamjen e jashtme, gjësëndin, ..) i përshkruar më fjalën përkatëse.

PJE përshkruan e fillimin, e shpejtësinë e shfaqjes të dukurisë JE, ashtu si kur themi TIJE TASH KTU

JE përshkruan personin I (numër *I-një, ose n'i, ose i*) i cili gjendet në të ardhmen (E) i nisur nga e tashmja (A) nëpërmes IE, por më levizjen ose fazën kalimtare nga A në E, tash në E kemi JE. E tashmja A nuk i intereson shumë kqyr'sit. Kemi shpjeguar në pjesët tjera të librit sesi A kthehet në E, duke e dhënë edhe interpretimin fizik të kësaj dukurie. Nga kjo, rrjedhimisht sikur të merrej; e tashmja A, por edhe lëvizja në të ardhmen (E) do të mund të ishte afërsisht fjalia e kurrur në një fjalë të vetme, si JAE. Kështu, emni i JAE mund të këtë kuptimin jo shumë të largët më JAVA. JA AVA, na ep kuptime tepër të thella të formimit të Shqipës, në bazë është gjuhë Doriane, më saktë Dardane.

Nga fjala tepër e lasht JAVA, mund të marrim bazën e saj 'primitive' prej nga u maru kjo, si; JA+AVA, I +A+ AVA më domethënien e mundshme (numëri; 1 =I, 1 A VA, n'i asht VA=VI=VU) asht AVA, ku AVA rrjedhe nga A +VA në trajtat e mundshme si Asht VA. Ashtu në përshkrimin A VI, pra është diçka qe rrjedh e m(b)aht në te, e shoqërohet më lëvizje të pandërprerë mi/mbi te, si V në U (V+U=VU), V+I=VI, si dhe V+A=VA. E dimë se A përfshin pothuajse gjithçka t'ardhmen (ardhmen, pra man=**men veprimin ARDH**), të kalumen (kalu man, pra Man veprimin KALO), poshtë dhe nalt, të dekun dhe të gjallë, megjithatë kryesisht është gjithëpërfshirës dhe kryesisht përqendrohet në të tashmen, dhe në hapësirën e cila gjendet mbi/mi tokë, duke u shtri dej n'qell, dej atje ku janë; *illat, dillat dhe dilli i jonë.*

Nga kjo PJE e përshkruan formën JE, ashtu si; *viJE, priJE, ngriJE, shiJE, qiJE, qaJE, quJE, muJE ose mundJE, kryJE, ...*, krejt kjo pjesa JE është fjalë e cila përcjell ose e përçon kuptimin JE, JET, JETA, ashtu si JETA më KERR në LLOQ, dhe JETA është e gat, në ty dy rastet JET, JETA e krijuar nga JE na ep të njëjtin kuptim, pra më kanë, më met/mbet një kohë të shkurt apo të gat në vendin, kohën dhe hapësirën. Prej kësaj në kuptojmë se pjesa e parashkruar tregohet se është jet/met përkatësisë JE. Nga kjo PRI, përshkruan formën e shfaqjes RI, më ece para, me ece vertikalisht përjetë, me kahun në rritje, më kanë në pikat ballore të ecjes, përparimit, ngritjes. Për më shumë PRI+JE, na ep përgjithësimin më kanë, ashtu dukuria forma do të vazhdoj të JET në trajtën JE.

Ashtu njëjtë si kur parashkruhet; JETA, JELE, JE I MIR, A JE SI JE , JETI dej n'dy vjet aty, të dy rastet pra, si të parashkruar si të mas/pashkruar epet qëndrueshmëri dhe m(b)etje për kohën e caktuar në të ardhmen, të dukurive formave të cilat lidhen më kuptimin bazik JE. Ashtu si (PRI)JE, (vri)JE, (kru)JE,..., vazhdojnë të jenë në të ardhmen, pra vazhdon të jetë në të ardhmen PRI në formën JE, si pri(JE),...,vazhdojnë të m(b)eten në të ardhmen në pikën e kohës dhe hapësirës, më të cilat përfshihen në kuptimin e fjalës JE, e marum nga I + E=JE. Kjo gjithashtu ndodh (në gegnisht nodh) më format tjera, si; JA, JU; JË;JO,..., etj.

Kuptimi i njëjtë kanë JETI n'LLOQ dhe JETO me dashni, si JETI, JET, dhe JETA, JETOJ, JETO, por edhe VJET, MJET, ...përshkruajnë formë të ndryshme të JE, dhe kanë të njëjtin kuptim JE~JET~JETI~JETO~vJET~mJET~perp(JET),... përshkruan formën MET, përshkruan llojin e fjalës JE me veçori të cila përcaktohen nga tingujt përkatësisht fjalët me të cilat shënohet JE, JET, kështu tek mJET= do të thotë MA JET, ose MAJ ET, si dhe VU*JET=VJET,...etj.

Kështu, PJE= JE, dhe EPEN (EPE EN) na epen format apo trajtat ; IPEN; OPEN; APEN; IPEN; IPIN; UPUN; HUPUN; HIPIN; HOPEN; HAPEN HIPEN,..., prej nga më parë kemi bazuar përfundimin tonë, se nga anglishtja OPEN, si dhe HAPPY, ka marrje nga Shqipja, për të cilën nuk do shtjellime të mëtejshme.

Fjalëformimi *PJEPEN*; na kfjellohet mas ketyne shkollimeve, si;

Pje	Ep	En
Je	Ep	En
E	Ep	En
A	Ap	An
U	Up	Un

Nga kjo PJEPEN del rrënja dhe kronologjia e krijimit të fjalës, si;

PJEPEN

JEPEN

EPEN

EP EN

Po ashtu ngjashëm në bazë janë krijuara nga fjalët e njëjta si;

PJAPEN

JAPEN

APEN

AP EN

Si dhe

PJUPEN

JUPEN

UPEN

UP EN

Por edhe

AP AN pra AP AN-en ashti si APAN,HAPAN, PJAPEN= PE JAPIN=PJAPIN, JAPAN (kursesi nuk duhet të lidhet më emrin e popullit dhe shteti Japonez)

Nga kjo kuptoj se fjala PJEPEN përshkruan formën e JEPEN ose formën e frytit i cili JEP, asht AN qe jep, ashtu EN(1) pe(2)+JEP(3)=P(2)JEP(3)EN(1)

Shënim:

Shtramume- fjalë e cila u maru pej SHTRA, pra jo SHtre edhe pse është e njëjtë në kuptim, por ka ndryshime sepse SHTRA/STRA përfshin shtrimjen në përmasa të medha, kurse SHTRE/Stre përshkruan Shtremje ose SHTRA në largësi,.. Kështu pjesa shtra(MUME) na ep fjalën MAM, si shembull MAM se u rrxova , ku krejt bindshëm, është se emni MAMA, është fjalë shqipe dhe trashëgimi nga Dorianet e lasht.)

(Ma)rimi i fjalës JE

PJE (kemi po ashtu PJA, PJO, PJU,...)

KJE (KJA, KJO, KJU,...)

MJE (MJA, MJO)

DJE

SHJE

VIJE

VJE

SJE

NJE,...

SHQELM/SHKELM

Shkruajmë e përdorim; SHQELM, megjithatë pa kurrfarë arsye nuk e përdorim; SHKELM.

E kemi kfjellu shumë mirë, në pjesët tjera të librit Msheftësit e Gojës, dallimet dhe kuptimin e njëjtë bazë të KAL, KEL; dhe nga kjo krijimin e veprimit SHKAL, SHKEL, SHKUL, SHKIL, SHKOL, por edhe SHKYL, si dhe shumësin e L I cili është LL, prej nga kemi;

SHKALL, SHKELL, SHKULL, SHKILL, SHKOLL, por edhe SHKYLL

Nga këtu kemi nxjerr kuptimin e shumë fjalëve si SHKALL, SHKALLOJ, SHKALLIM, SHUL, SHKULJE, SHKULL, por edhe SHKAL, SHKALAMAN, SHKALLOJ, për të përshkruar veprimin i cili dallon prej veprimit, KALO.

Megjithatë kur kemi rastin SHKEL, pra SHKELI me këmbë, asnjëherë, kurrë njëherë nuk thuhet shembull

SHQELI me këmbë.

Por kur vije rasti të përshkruhet SHKELMIMI, duhet të shkruhet SHQELMIM, mendoj sado do të mund të lejohej, kurrë, asnjëherë, dhe kurrë njëherë nuk guxon të ndalohet dhe të mos shkruhet dhe të mos përdoret fjala SHKELMOJ, ku prej saj zgjanohet kuptimin SHKALMOJ, dhe SHKALLMOJ, si dëshmi se fjala KALLOJ dhe KALLOJ në thelb kanë të njëjtin kuptim duke përshkruar gjendjen e Kalimit/KALLIMIT të gjësëndit. Nga kjo, shumë e kuptueshme për lexuesin, kur thuhet; gruni, kollomoqi KALLOJ, ose KA KALLU, si dhe kur thuhet; SHKALLOJ, SHKALLMOJ, SHKULL, SKULL, si dhe SHKELMOJ, SHKALMOJ, SHKIL, SHKUL, SHKULL qe përshkruhet shkumja e barkut, pra kur barku është i smut/smur, kemi jo veç jashtëqitjen si Bamje t'mutit, por kemi KALIM, SHKALLOJ/SHKULOJ me Skurrim, Skurr, Skurroj, e cila, në trajtën SHKUL, u shkula, (si dhe u qkula) prej nga përshkruhet SHKUMje (qashtu njëjtë si u krijua nga SHKUMJE/SHKUMJOJ), por edhe gjendja e KULLIM, SHKULLIM, KALIM, SHKALIM, SHKALLIM, SHKALLMIM,..., etj., të gjitha këto fjalë përshkruaj veçori të caktuara të Kalimit/kallimit, Besoj lexuesi do ta përgjithësoj për të gjitha fjalët me renditje si;

1) *K(zanore)L(zanore)... si dhe K(zanore)LL(zanore), si dhe;*

2) *SHK(zanore)L(zanore)... si dhe SHK(zanore)LL(zanore)*

3) *K(pjesë e fjalës)L(pjesë e fjalës)... si dhe K(pjesë e fjalës)LL(pjesë e fjalës)*

Kështu kuptimi SHKAL, SHKEL, është shumë me i njëtrajtshëm me SHKELMOJ, qe ka kuptimin (MAJ veprimin, formën SHKEL). Marrin kuptim edhe; SHKYLLAQ, SHKELAQ, SHKALLMOJ, SHKALLNOJ, SHKEL/SHKELL, ..., etj.

Nga krejt këto sqarim na dalin të kuptueshme dhe domethënëse sesi u krijuan fjalët;

SHKEL, SHKIL, SHKOL, SHKUL, SHKYL

Kështu fjala SHQYL, ka rrjedh prej formës SHKYL, ashtu sipas/simas kuptimeve tjera si; MYLL, NYLL, NYLLAN, QKYL, ...etj.

Nga kjo;

PLEP= Pej/PI/P' ,..., LE EP, , ku pjesa LE EP, është EP në formën LE, me të njëjtën mënyrë e ndërtuar për nga struktura LOPA, LIPA, LUPA, LEPA, LAPA. Duke dit se shumësi i L i cili është LL, kemi;

LOPA, LIPA, LUPA, LEPA, LAPA, LYPA~ LLOPA, LLIPA, LLUPA, LLEPA, LLAPA, LLYPA

prej nga mund të kemi;

P'LAP, P'LUP, P'LIP, ..., si dhe P'lep= Pej/Pi/Po/P' ,...,+ LEP, fjalë e formuar nga LE EP, me kuptimin e afërt me EP LE, pra EP Lanjen, si LEP, PLEP, dhe LOP, LIP, LAP, ...etj. duke e përshkruar përmasat dhe format e Lanes/Lanies në hapësirë, duke e ndërtuar veprimet e format gjeometrike nga me të mahnitshmet llojllojta, si; LIPA, LEPA; PLEP, ... për të cilat kemi fol në pjesët tjera të librit.

ANDROMAKA

Andromaka prej mitologjisë së shkruar nga Grekët e lasht, ishte gruaja e Hektorit heroit Trojan të vramë (ram, nga vu+ ram) nga Aqileu/Akili. Fatkeqësisht çka do u shënua nga grekët e lasht, sot nga shkenca e perzime qaq tepër me politik, si trashëgimi nga shekulli 18, quhet greke. N'koftë se nisem nga e vërteta se kushdo ka shënuar është e tij, pra përket asaj etnije, atëherë historia duhej të ishte krejt ndryshe.

Trojanet ishin shqipfolës, dhe gjuha e tyre e atëhershme ishte shumë e ngatë me gjuhën e sotme të Kosovës, si pjesë periferike e perandorisë së dikurshme Dardane.

Kështu pasi gjuha e tyre (tyre) ish Shype, përkatësisht e ngatë me gegnishten e sotme, të Kosovës si pjesë e Dardanisë së dikurshme, është krejt e natyrshme, shumica e emnave të kësaj popullatë do të ngjiste emna n'guhen shype, përkatësisht me nanen/amen e Shqipës së sotme – Dardanishte e lasht.

ANDROMAKA=AN*DRO*MA*KA, pra, AN që DRO MA KA, si dhe AN=burim, numje, NA (që do me than dhanja e AN-es me lëvizje drejt personit), e ka DRO, është le me DRO, është e tutne nga diçka, po rrin me DRO, dhe MA KA DRON. AN ka kuptimin edhe NANA , edhe NUMJ-e, edhe DHANJE e formës AN=NA, kështu; NAN DRO MA KA, MAKKA DRON, me pak fjalë.

Prej kësaj na del se ANDROMAKA mund të mos ishte emri i gruas se Hektorit, pra mund të mos ishte emni i vërtetë i saj, ky emen mund të jetë krijuar mas/pas luftës se TROJES, dhe pas rrezikut që u shfaq kundër burrit të saj Hektorit, dhe kundër fronit të fëmijës se saj, masi/pasi e dim që fronti mund ti përkiste Hektorit. ANDROMAKA është fjalë shqipe, përkatësisht gegnishte e Kosovës e cila përcillet shumë kfishllt dej në ditët e sotme.

Përpiqej/përpyek

Pse duhet të përdoret fjala BOLL ?

Natyrisht gjithçka bëhet dhe punohet të zhduket, ashtu siç edhe po zhduken shumë fjalë tjera sepse nuk i ka përdorur Enver Hoxha dhe grupi i tij, për këtë u dënuan. të kqyrim ma ngat, këtë çështje;

Për të drejtën e përdorimit BOLL

Kemi fjalët

MOLL, DOLL, KOLL, VOLL, SOLL, QOLL

Por edhe MALL, DALLG, DALLON (nga DAL/DALL)

KALL, VALL, SALL, QALL

Por edhe MULL, DULL, KULL, SULL, QULL, VULL,

BULLOJ, ZABULLOJ, ZABULLIM, BULL, BULLAQ; , BULLIQ;

BOLLIQ, MULL, MULLIQ; MULLAJ; MULLOJ; MALLOJ, ...etj.

TU, TUJ

Pse duhet të përdoren format; tu, tuj?

Në e dimë, në Kosovë përdoren;

Tu shku n'shpi e pash se i kisha harru veglat e punës

Tuj punu e msu njeri munet me mrri shumë

Nga e vërteta se janë të lejume fjalët;

TE, TEj

Ta, To, Toj, ti, tij, ty, tyj,..., si dhe *kto, keto/kto, këta/kta, kete/kte*, duhet të përdoren dhe është logjike; *Tu, tuj*

Pra;

Une isha tej shkoja maleve

Une isha tuj shku maleve

Në qoftë se lejohet të themi; *Unë isha të puna*, pse të mos lejohet *Une isha tu punu*. Me cilat baza duhet të largohet kjo fjalë?

Në të vërtetë kjo fjalë u largua pa kurrfarë testimi shkencore, thjesht nuk përdorej në Jug.

Krejt e kuptueshme, duhet të përdoret; DUKE, ashtu si DUA SHKUA ka kuptimin me u *DUK*, pra me u vu n' *DUKJE*, ose *DOK*.

Si shembull:

Ai asht (tuj) trupuar arat.

Ai është duke trupuar arat (1)

Ai dukej në ara (2)

Pra, Dukej në rastin (1) dhe (2) janë me të njëjtin kuptim si DUKE, si DUKEJ, prej nga *DUK=DUKEJ*.

Pra, kur themi *ISHA DUKE SHKUAR*; njeriu (gjini) në fjalë është pa i pashëm, i dukshëm tuj shku atje, Kështu fjala *TUJ (tej, toj, shku)* në shumicën e rasteve është e drejt të përdoret.

Nga kjo duhet të përdoret edhe forma *TU* (ashtu si ta, te, to, kto,...), *TUJ*, duhet të jenë pjesë e standardit.

Fjalët, Duke, Doka, Dukej, Dokej ,si tek Ai

Let/thjesht/kollaj

Ndërtimi i fjalës *THJESHT*, mund të jetë menduar nga përshkrimi i gjësendit i cili është i dobët, I holle, jo i fort dhe kollaj thehet, ashtu si *THJE=THYJE= THJE=THE,...*, prej nga *THY ESHTE=* si *THJESHT*, e cila na ep kuptimin dhe përshkrimin e gjësendit i cili lehtë thehet.

Kuptimet e ngjashme me këtë fjalë janë;

Kollaj. ashtu si kuptim i veçantë e cila ndërlidhet me kuptimin bazë; *KALLOJ*, si *KALLOJ, KULLOJ, KLLI, KLLIN, KNELL, ..* ashtu përshkruhet me fjalën *KOLLAJ* si gjësend i *KALoj* por ndërlidhet ngusht me *KULLOJ, KALLOJ* ashtu si *KOLLAJ=KULLOJ=KALLOJ,...*, etj.

Por gjithashtu; fjalën e cila përdoret si *fijesht*, e cila duket si keq shqiptimin i fjalës *Thjesht*, megjithatë *FJESHT* del nga rrënja *FIJESHT*, e cila ndërlidhet ngusht me fjalën *FIJE ESHT*, ose si shumës i *FIJEVE, FIJESH, FIJESHT*. Këtë fjalë nuk e kam gjetur në asnjë fjalor.

Në gjermanisht *thjesht, fjesht*, kollaj ndërtohet me kuptimin *EINFACH*, sikur në shqip *fije'esht, fijore*, si *EINFACH*, në anglisht *one-way (një rrugë)* me domethënie në shqip mund ta merrte kuptimin *Një fish*. Prej, nga mund të jetë krijuar kjo fjalë në zhdukje si *Fijesht/fjesht/* ndoshta edhe nga *FIJE* është, kurse fjala *Kollaj* nuk ndërlidhet krejtësisht me *Kollaj*. Gjithashtu kemi *LET*, kjo punë është e *LET* pra ndërlidhet me gjësendin,..., etj., cili nuk ka *Pesh(pes)* peshon letë, prej nga merret kuptimi *LEt*.

Fjala *GRI* është krijuar pikërisht nga *Gja=GA* e *RI*, duke e përshkruar n'damjen në fletëza dhe rritjen e vëllimit të ujit, kur ai kthehet në *AKULL*, Kurse fjala *AKULL* kuptohet që u krijua nga *A KULLOJ*, pra gjësend që *KULLON* duke e shpjeguar fazën e kallmit nga gjendja e ngurtë në të lëngët.

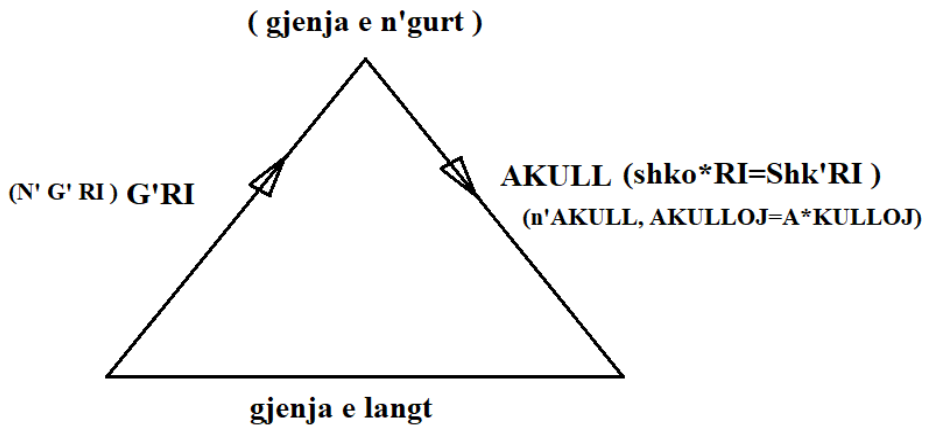
Nga kjo RI e përshkruan rritjen përpjetë dhe GRI e përshkruan gjësendin e Rritun, përsëri na jep përshkrimin e dukurisë fizike të kalimit nga gjendja e lëngët në gjendje të ngurtë.

GRI/AKULL

Pra, kemi GRI (G'U'RI) dhe AKULL

GRI përshkruan gjësendin i cili ka rritje të vëllimit si përshkrim i drejtpërdrejt kalimit të lëngut në Akull, ku shumë me vonë u përkufizuar nga folësit si gjësend që merr gjendjen e ngurtë. Dhe AKULL përshkruan gjendjen e GRI e cila kalon në gjendjen e lëngët, herët apo vonë.

Nga kjo me skice po e përshkruajmë gjësendin.

Në veri përdoret GRI, GRIMJE, GRIN, por edhe GRIT, prej të cilës u krijua fjala GRISH, si shumësi i S i cili është SH, ashtu nga GRIS~GRISH, Pra Grisja është lloji Grishje, por e përsëritur shumë herë

Pse u krijua GRISH,

Nga fjala RI, RIS u krijua RISH, prej nga kemi;

PRISH~PRISHT~T'RISHT~prej nga u krijua GRISHT

Nga kjo ,

PRUSH~TRUSH~TRUSHIT~PRUSHIT~GRUSHT~KRUSH~KRUSHT~L

ARUSH~LARUSHT~LARUSHIT~, por edhe **KRUSHK (*)**.

VERISH

VARISH/VARISHT/VARUSH/VARESH/VAROSH, duke e përshkruar në këtë mënyrë Varjen me përmasa të tillë, të varjes së vazhdueshme dhe të shpeshtë, duke krijuar pamjen të tillë, të kodrave Maleve, gjësendeve të Varuna.

Nga kjo në Kosovë kemi mbiemra dhe fjalë në përdorim si;

PROSH, PROSHIT, VROSH si shkurtes e VAROSH sepse e përshkruan gjësendin e varun në mënyrë të vazhdueshme.

DUKURI/DUKURIS/DUKURISH

Fjala DUKURI u krijua nga DUKURI= DUK KURI e cila për afrohet me DAK KORE, ose me DA'KORE

Godhë (Gjodh/gjedh/gjadh/gjudh)

GODHe në arbërisht, në të vërtetë gjuha Arbërishte është e folme në vetë dhe nuk është Tosknisht, është një formë e përzier ndërmjet Tosknishtes Gegnishtes dhe Italishtes.

GODH

Fjala GODH është krijuar ashtu si

LODH

MODH

RODH

HODH

DRODH

Kështu ODH ka kuptimin e njëjtë me DHA, DHO, në trajtën ODH; ADH Prej kësaj (nga SAJ, KESAJ, qe e K e specifikon/veçon pjesën të krejt asaj qe quhet SAJ, e cila SAJ u krijua nga SA, ku $SA I = SA * AJ = SAJ$) forma primitive GO=GJO është krijuar si dhe ODH=DHO. Kështu GODH ka kuptimin GJEDHE, pra GJA DHA, në kuptimin GJA qe epin në trajtën DHE.

Nga kjo GODHO, GODH ndër lidhet rreptësishtë me fjalët GJODH, përshkruan gjësendin e dhënë të mledhun grumbull.

Format; GJODHE, GODHE, na ndër lidhet me fjalën GJEDHE, e cila mund të jet formë e trajtës primitive GEDHE; në kuptimin GE DHE, GEDHEN=GDHEN ashtu GJE e DHAN, DHEN(dele) të cilat dhajn GJe/gja/gji,....,etj.

IS trajte me të njëjtën kuptim kemi edhe GDHI, GEDHI, GADHI, GDHIN/GDHEN/DHENE GE,... tana e përshkruajnë formën e Dhanjes.

Nga krejt kjo GJA*GO ~ GJO në kuptimin Gjësënd i DHA në trajtën ODH/IDH/EDH/UDH/YDH, ...ashtu si madhë, MADH si I MADH ose vende vende quhet MODH përshkruhet fuqishëm qe MAjtjen e DHAnjes si diçka e e madhë,. Kurse GODH është jo vetëm grumbullimi i gjësëndit, materies, por edhe gjësëndi i madh.

Ne kohën e lashtë mund të jetë përdorur MADH/MODH po ashtu për Grumbullin

Nga kjo RODH na ep shformimin e fjalës RRODH, si RODH prej nga kemi; DHA=DHO në trajtën ODH të kuptimin RO

Dhe GODH na për DHA=DHO në formën ODH të gjësëndit sasisë GO=GJO=GJA =gjesen(d)

GDHI=GDHIN=GIDHI=GIDHIN=GJIDHIN=GJIDHI=GJIDHAN=GJIDHEN, kjo fjalë u krijua me bashkimin GJI, GI dhe DHI/DHIN/DHIJA në kuptimin DHA, DHAN

GDHA=GDHAN=GADHA=GADHAN=GJADHAN=GJADHA=GJADHAN=GJADHEN, kjo fjalë u krijua me bashkimin GJI, GA dhe DHI/DHIN/DHIJA në kuptimin DHA, DHAN

GDHU=GDHUN=GUDHU=GUDHUN=GJUDHUN=GJUDHU=GJUDHAN=GJUDHEN, kjo fjalë u krijua me bashkimin GJU, GU dhe DHU/DHUN/DHUJA në kuptimin DHA, DHAN

GDHO=GDHON=GODHO=GODHON=GJODHON=GJODHO=GJODHAN=GJODHEN, kjo fjalë u krijua me bashkimin GJO, GO dhe DHO/DHON/DHOJA në kuptimin DHA, DHAN

GDHE=GDHEN=GEDHE=GEDHEN=GJEDHEN=GJEDHE=GJEDHAN=GJEDHEN, kjo fjalë u krijua me bashkimin GJE, GE dhe DHE/DHEN/DHEJA në kuptimin DHA, DHAN

...., e kështu ma radhë, vlen edhe për Y, dhe tingujt të tjerë

GLI=GLIN=GILI=GILIN=GJILIN=GJILI=GJILAN=GJILEN, kjo fjalë u krijua me bashkimin GJI, GI Le LI/LIN/LIJA në kuptimin LA, LAN, LAVA/LLAVA~GLAVA/GLLAVA

GLA=GLAN=GALA=GALAN=GJALAN=GJALA=GJALAN=GJALEN, kjo fjalë u krijua me bashkimin GJI, GA Le LI/LIN/LIJA në kuptimin LA, LAN

GLU=GLUN=GULU=GULUN=GJULUN=GJULU=GJULAN=GJULEN, kjo fjalë u krijua me bashkimin GJU, GU Le LU/LUN/LUJA në kuptimin LA, LAN

GLO=GLON=GOLO=GOLON=GJOLON=GJOLO=GJOLAN=GJOLEN, kjo fjalë u krijua me bashkimin GJO, GO Le LO/LON/LOJA në kuptimin LA, LAN

GLE=GLEN=GELE=GELEN=GJELEN=GJELE=GJELAN=GJELEN, kjo fjalë u krijua me bashkimin GJE, GE Le LE/LEN/LEJA në kuptimin LA, LAN ,...., e kështu ma radhë, vlen edhe për Y, Le tingujt të tjerë

GLLI=GLLIN=GILLI=GILLIN=GJILLIN=GJILLI=GJILLAN=GJILLEN, kjo fjalë u krijua me bashkimin GJI, GI LLe LLI/LLIN/LLIJA në kuptimin LLA, LLAN

GLLA=GLLAN=GALLA=GALLAN=GJALLAN=GJALLA=GJALLAN=GJALLEN, kjo fjalë u krijua me bashkimin GJI, GA LLe LLI/LLIN/LLIJA në kuptimin LLA, LLAN

GLLU=GLLUN=GULLU=GULLUN=GJULLUN=GJULLU=GJULLAN=GJULLEN, kjo fjalë u krijua me bashkimin GJU, GU LLe LLU/LLUN/LLUJA në kuptimin LLA, LLAN

GLLO=GLLON=GOLLO=GOLLON=GJOLLON=GJOLLO=GJOLLAN=GJOLLEN, kjo fjalë u krijua me bashkimin GJO, GO LLe LLO/LLON/LLOJA në kuptimin LLA, LLAN

GLLE=GLEN=GELLE=GELLEN=GJELLEN=GJELLE=GJELLAN=GJELLEN, kjo fjalë u krijua me bashkimin GJE, GE LLe LLE/LLEN/LLEJA në kuptimin LLA, LLAN

,...., e kështu ma radhë, vlen edhe për Y, dhe tingujt të tjerë

GZI=GZIN=GIZI=GIZIN=GJIZIN=GJIZI=GJIZAN=GJIZEN, kjo fjalë u krijua me bashkimin GJI, GI Ze ZI/ZIN/ZIJA në kuptimin ZA, ZAN
GZA=GZAN=GAZA=GAZAN=GJAZAN=GJAZA=GJAZAN=GJAZEN, kjo fjalë u krijua me bashkimin GJI, GA Ze ZI/ZIN/ZIJA në kuptimin ZA, ZAN

GZU=GZUN=GUZU=GUZUN=GJUZUN=GJUZU=GJUZAN=GJUZEN, kjo fjalë u krijua me bashkimin GJU, GU Ze ZU/ZUN/ZUJA në kuptimin ZA, ZAN

GZO=GZON=GOZO=GOZON=GJOZON=GJOZO=GJOZAN=GJOZEN, kjo fjalë u krijua me bashkimin GJO, GO Ze ZO/ZON/ZOJA në kuptimin ZA, ZAN

GZE=GZEN=GEZE=GEZEN=GJEZEN=GJEZE=GJEZAN=GJEZEN, kjo fjalë u krijua me bashkimin GJE, GE Ze ZE/ZEN/ZEJA në kuptimin ZA, ZAN ,...., e kështu ma radhë, vlen edhe për Y, dhe tingujt të tjerë

KNELL/KFJELL

Kjo fjalë u krijuar nga ELL, ku ELL, ALL, OLL, ILL, YLL, përshkruan pozitën e gjësendit të LAN në naltsi të caktum ketë naltsi e përcakton pozita e zanores.

Kurse shumësi i L është LL, prej nga kem EL-ELL, AL-ALL, OL-OLL,..., etj.

Prej kësaj kemi; NELL do të thotë NU në ELL, pra NU në Naltsi në trajtën NE/NU*ELL=NELL, pjesa e veçantë e kësaj dukurie shprehet me KNELL, do të kishte kuptim edhe në trajtën QNELL. KNELL në jug përdoret si *Kendell*, sipas shformimit N=ND.

S' duhet të harrojmë se, Largimi i fjalës KNELL; qashtu si dhe; NU; NOJ; NON; NO; DA; DE; DAMJE; DAN; DANA,...; prej fjalorit të shqipërisë, paraqet përzgjedhje e vendim jo shkencorë. Pjesa NELL, u krijua ashtu si;

AL/N'AL	K'N'AL	ALL	N'ALL	K'N'ALL
EL/N'EL	K'N'EL	ELL	N'ELL	K'N'ELL
OL/N'OL	K'N'OL	OLL	N'OLL	K'N'OLL
UL/N'UL	K'N'UL	ULL	N'ULL	K'N'ULL
IL/N'IL	K'N'IL	ILL	N'ILL	K'N'ILL
YL/N'YL	K'N'YL	YLL	N'YLL	K'N'YLL

KFJELL

Mund të jetë krijuar nga KA FELL, KFELL, KFJELL, pra kur munet me u kqyrë n'fellsli.

Përdorimi DA në fund të fjalës

Përdorimi Da në fillim të fjalisë është i zakonshme, por në fund të fjalisë është shumë i rrallë në veri, kurse mjaft i përdorur në jug. DA përdoret për shumë qëllime, për të ndërtuar veprimi dhe forma të ndryshme. Baza DA ka kuptimin me e da gjësendin në dy pjesë. Megjithatë në shumë krijime të fjalëve kuptoj se DA përdoret për të treguar se çdo krijesë, trup, gjësend në këtë gjithësi është DA, pra në kuptimin është DA nga tansia, dhe është ba i mëvetësishëm, është ba vetja, është ba trup. Sikur na ep pamjen se krejt gjithësia është krejt, e tana, dhe krejt trupat, gjësendet, veprimet lëvizjes e pjesëve brenda saj na ep pamjen sikur ato janë DA nga krijimi dhe pse jo edhe nga krijuesi, ashtu duke qen të tilla, të pavarura, kanë krijuar njëfarë sistemi të mshellt, me kufirin, territorin e vetë, përbrenda kësaj tansie, të cilat janë; kozmosi/gjithësia, trupat e ndryshem fizik,... Nga tansia, krejt ajo e dal nga fillimi.

Në Shqipe fjalët janë ndërtuar si pasoj e shformimit N=ND, nuk mund të shpjegohen gjithmonë nga parimi i përgjithshëm, qe e cekem me lart. Sepse ndoshta nuk mund të themi se ND ka kuptimin NU DA, pra në kuptimin është DA veprimi, forma NU.

Por për trajtat tjera si shembull BRAZA e cila përdoret BRAZDA, pra DA si veprim formë BRAZA, ashtu e krijuar nga BA + RAZA = BA RAZA. për të treguar se jo gjithmonë vlen përgjithësimi i dukurive, formave të shfaqura në krijimin e fjalive në Jug, mjafton pikërisht ta shqyrtojmë këtë fjalë.

BRAZDA përdoret po ashtu në Veri, e sidomos Veriperëndim të Shqipërisë, si dëshmi e mjaftueshme në pjesën e madhë veriore e shtetit të Shqipërisë është formë kalimtare ndërmjet Veriut dhe Jugut, ose me drejt ndërmjet Kosovës dhe Jugut. Po ashtu pjesën e madhë e të folmes se jugut është formë kalimtare e të folmes se Kosovës dhe pjesës se me jugore të Shqipërisë. Dëshmi e mjaftueshme se qendër e Shqipësisë është hapësira e Kosovës. në hapësirën Dardane, pra duke përfshi të folmen qe nga thellësi(n)at/...rat, e Shkupit dhe Tetovës dhe Gostivarit, Kërçovës e dej në Presheve e Mitrovice, si dhe nga Kumanova dej në Puke, kuptojmë se kemi shumë njëjtësi, homogjinitet, kurse me largimin nga kjo hapësirë kemi zhvillimin e shformime të fjalëve nga mënyrat me të ndryshme, qe nga hapësira e mesme e shtrimjes se shqipësisë dej në thellësinë e tokave të Peloponezitet. Arsyeja është e thjeshtë e shfaqjes se kësaj dukurie, e cila qëndron në bazament; Perzimja, ardhja e ardhacakëve dhe perzimja ndërmjet njeri tjetrit, ardhje në shumë të madhë. në Jug shembull, kemi rrethinën e Përmetit dhe një pjesë ndërmjet Korçës dhe Pogradecit kur ruhen elementet e forta të gegnishtes hala, si përdorimi në vend të PREJ, PEJ.

Në Peshkopi si nga pamja ashtu edhe nga mënyra e të folurit shohim një oaze të fort e ruajtur si fazë kalimtare nga gegnisthja. Kjo pjesë ishte si e veçuar dhe nga reliefi kemi MAT, Për + MET, një vend i MET-un i cili i ka kufijtë e vet dhe është i mshelt. Kështu këtë dukuri në vlefta me të vogla e kemi në komunën e Sharrit dhe Rahovecit, si edhe në pak katun(d)ë të komunës se Prizrenit, ku janë zhvilluar Oaza të shformimit nga rregullat e ndërtimit të Shqipësisë, ashtu si, në Tetovë dhe Gostivar, por jo në Kërçovë. Shkaku kryesorë ardhja në masë jo të vogël, ose të konsiderueshme e ardhacakëve, qe mund të kenë fol një dialekt mjaft të ndryshme të Shqipësisë të zhvilluar kushedi se kur dhe ku, por edhe ardhje të popullatës Vllahe, të ikur nga dhuna sllave, popullata e cila ishte si brez i (n)damjes dikur e Shqipësisë dhe përparimit të sllavëve. Krejt kjo në Shqipërinë e Jugut kur dikur folej gegnishtja ndoshta edhe me mirë sesa sot në Kosovë e veri, kishte ardhje të medha të refugjateve, dhe me vonë si pasoj e religjionit ortodoks në fillim e me vonë të pranimit të islamit, krijoj shkrirjen e krejt ndryshimeve duke krijuar, e le n' i/një të folme me të ndryshme nga ajo që dikur ishte. Krejt kjo shihet nga studimet gjenetike, duke shfaqur se zonat e Jugut dhe ndeshjes n' brezin e mesëm të shtrimjes të Shqipësisë.

Tregimet se zonat Malore janë krejtësisht të pastra në kuptimin të papërzier janë treguar tepër të rrejshëm, sepse si në Kosovë, po ashtu në masë me të madhë në Shqipëri nëpër zonat Malore, sidomos në pjesën nën Drin, në kah drejt jugut rritet përqindja e perzimjes në masë të madhë. Megjithatë këtë përfundim nuk duhet të shikuar në kuptim të keq, përkundrazi.

Mos të harrojmë gjithnjë jemi duke fol për gjuhën dhe zhvillimin e saj. Kurrsesi lexuesi nuk duhet të mendoj, se unë gjykoj perzimjet, dhe aq me tepër pastërtinë, unë gjykoj, sheshoj, hulumtoj, e lupurati; mundësit, e shkakun e krijimit, të folmes kaq të rëndësishme të shqipes. Gjithashtu epim mundësin e shkakun e shformimit të shqipes, në një periudhë të rëndë të historisë se gjatë të pasardhësve të Dorianeve/Ilirëve dhe t'Evropës në përgjithësi.

Të rikthehem në fjalën BRAZDA në Kosovë e verilindje të Shqipërisë kemi, BRAZA, e cila është formë me e drejt sepse, nuk kemi BREZDA por BREZA, nuk kemi BARAZDI po BARAZI (BA + RAZI), nuk kemi REZDA por REZA. Nuk kemi po ashtu TEREZDI po TE'REZI.

Kështu mund të shpjegohet edhe përdorimi DA në fund të fjalës, në format; ED, AD, ID; OD; YD, DU, si;

Brazda	Braza
Landa/Kanda/ Por jo MANDA	Lana
T(Razoj)	T(razoj), Trozroj
Ba(RAZI) por jo Barazdi	Ba(RAZI)

2)

Jo gjithëherë ND është formuar si pasoj e shformimit, ashtu si BURR=M'BURR, e cila nuk është e njëjtë me MAJT dhe MBAJT, ngase kemi kuptimin DRA, DRAG, DRUG, ... DER=N'DER por kurrsesi të lidhet me kuptimin NER (NDER), sidomos kur kemi rastin shoqërimin me LUNDRA, e cila përdoret edhe në veri. Në veri, e sidomos në Kosovë (Dardani)dhe pjesën verilindore të Shqipërisë, mund të marr kuptim forma LUNRA. Shpërthimi i fjalës LUNRA ndërlidhet ngusht me LUN, pra gjësend i cili; LUN, ashtu si LU, LUM, LUNB, LUG, ..., me formën e tillë e cila ndihmon LU-jtjen, ...etj. Nga pjesa LUN*NRA e përshkruan LU-jtjen si pasoj e RA-mjes, ashtu si fjalët T'RA, G'RA, V'RA, M'RA,....prej nga kemi LUN dhe RA; duke ndërtuar LUN (N'RA) prej nga marrim LUNRA.

DA/NDA/SHPERND

Arsye pse fjala NDA nuk ka lidhje me shformimin, N=ND, si shembull marrim:

GRYK=N'GRYK

ZE=N'ZE
XJERR=N'XJERR
GAT=N'GAT
GRAH=N'GRAH=N'GA=N'GAS
...., etj.

DA=N'DA=NU gjësendin, veprimin në dukurin formën DA, pra përshkruhet NU-mja e veprimit DA, ose vendosje, Nu-mja perzgat dukurisë, veprimit, periudhës , kryerjes/kryemjes se këtij veprim DA
DAJ=N'DAJ.

Po kështu kemi NDA, SHPER'N'DA, ku përbëhet prej fjalëve
SH'PER+N'DA-.

3)

Shembull fjala QEN(D)RON , ku D nuk luan kurrfarë roli, thjesht është shformimi i shqipës ashtu si në shumicën e rasteve edhe forma MB, ku M i shtohet edhe B, qe me shumë është një lloji tingulli i ngjitur si “MB”, në të vërtetë në shumicën e vendeve në Jug as qe theksoje si MB e ndare, por me shumë si lloji tingulli qe me shumë mbretëronte (mretnonte)/sun(d)onte tingulli M, ngjashëm si në veri përkatësisht në Kosovë, ku NGA, ose NGE pjesa NG thuhet e ngjitur në atë mënyrë qe nuk është as N e as G por me shumë dominon N, por në disa vende po ashtu me shumë dominon G.

4)

Fjalën SUNDON e cila pa të drejt mund të shpjegohej si SUN DON ose DON=DAN SUN, ashtu SUN në veri përkatësisht në Kosovë (Dardani)ka kuptimin SUN=SUNDOJ, si SUNON, qe ka kuptimin me NON=NUN=NAN=NëN=NEN=NIN=NYN qe flasin krejt për NU-mjen, Kështu SUN'NON ose SU'NON flasin për veprimin e NU-mjes të veprimin SU, SUN. Rrjedhimisht pjesa SUN(DON) në këtë rast pjesa D, është shformim dhe në thelb nuk kryen kurrfarë veprimi.

5)

Po ashtu tek QENDRON, ku në Veri përkatësisht me shumë ke Kosovë, QEN*RON, qe ka kuptimin QE E RUN=RON ENJEN ose EN=ANEN. Pjesa DRON mund të ndërlidhje me DROJTJE, ashtu si rastësisht lidhet me NDER=DER, dhe NDIJ me DIJE, e cila në të vërtetë nuk mund të përgjithësohet dhe del qe nuk ka kurrfarë kuptimi.

6)

Rasti kur kemi; KANDI plotësisht kjo fjalë nuk ka shformimin ND, sepse u ndërtua KA ANA DA, qashtu si KA + ANA+DA=

KA*AN'DA=KAN'DA=e cila mund të ishte KAN DA, pra ka pas DA-mje. mirëpo, ANA e cila KA DA-mje. Por KANDshme, mund të merr kuptimin po ashtu KA ANA e DASHME, por jo gjithmonë vlen ku përafri, ose me drejt të themi në shumicën e rasteve nuk ka kurrfarë kuptimi,

7)

A mund të jetë toponimi RADAVC nga sllavishtja RAD I ?, apo është nga shqipja e ndërlidhur me dukurin e përshkruar me RA, pra RA DA. Pra, mund të jetë DA për RA-mje, DA+ RA = DAR/DARA, simetria e të cilës është; RA + DA= RADA, struktura e të cilës është shumë e lashtë. Megjithatë, është tepër e shtir të thuhet se është shqipe. Të gjitha fjalët, të cilat duken sllave por nuk kanë kuptim sllavisht por as jo aq me mirë të lidhur me shqipen e sotme, atëherë në të vërtet janë shformime të toponimeve shqipe, të shkaktuara nga sllavet. Megjithëse emni Radavc tingëllon shumë sllavisht, por gjithashtu shqip, si; RA DAVE, DAVE e RAM.jes, etj.

Sido, të jetë ky emër ishte i sllavizuar, ashtu si OHRI ose ORID, e cila mund të ketë ndërlidhje me shqipen si O I RI, ODRI, dhe asnjëherë me shumë nuk ka lidhje sesa me fjalën ODRI, e cila është drejtpërdrejt fjalë shqipe.

ADRI	ADRIA	HADRIAN JADRIAN ADRIAN LADRIAN HODRIAN
ODRI	ODRA	HODRA; ODRINEA
IDRI	IDRA	IDREAN
EDRI	EDRA	EDRENE
UDRI	UDRIA	UDRINA
YDRI	YDRA	YDRAN

Emni ADRI rrjedh nga A DRI, Asht DRI në kuptimin e fell ADA për RI, në kuptimin AD=DA RI, pra RI është jeta, me majt jetën, me majt rritjen, me majt jetën e njeriut në tokë dhe krijesave tjera të gjalla. Kështu; DRI,DRITH= DRI THY, DRI, DRINI për uji, por edhe DRITA= DA RITA formë me lashtë e saj është N'RIT; pra rrënja e të dyjave është RIT, e cila në kuptimin me të ngusht do të thotë JET.

Nga kjo mund të hamendem, e dyshojmë se UDRI mund të ketë lidhje me rrjedhjen e DRINIt, përkatësisht me rrjedhjen e ujit, prej nga Shqipja kaliroj (dallon nga kalëroj) në gjuhët sllave duke u marr si UDRI, si shpejtim i rrjedhjes së lumit DRINA, dhe lumenjve e ujit në përgjithësi.

UDRI mund të jetë nga gjuha Shqipe,

MAHI

*Mahi,
po boj mahi,
po mahitem,*

hajde të shkojmë të mahitemi pak me shoqen ton

*Po ashtu ndërlihet me fjalinë e cila është paraprijëse e marimit të kësaj fjalë si; MA+HIJE= MAHIJE, prej nga u krijuar si emen, kështu kemi pas emna në Kosovë; MAHI, MAHIJE, të cilit dikur kishin përdorim të gjan. MA*HIJEN= MAHIJEN, pra me ba ni hajgare me MAjt HIJEN, në kuptimin edhe me fol, dhe me ba diçka të Hijshme, veprimin me HIJE, ose me pak fjalë fol e mos Lno kerkan, fol edhe MA* HIJEN= MAHIJEN*

Fjala mahi gjithherë e më shumë është në zhdukje, është duke u largua nga përdorimi në poezi në tregime, në përgjithësi, në krijimtarinë letrare.

Fjala MAHI;

Mahi u maru nga kjo renitje (renditje);

MA= me majt, mos me kështu, me majt në dore, asht si MA

*Dhe HI, HIJ, ka kuptimin me ja HI kapak, pra me e qellu, me i sjell, me ra, në trup, por edhe me tepër mund ta ketë kuptimin MAJT HIJEN, BA HIJEN, ashtu sikur HIJA e lisit, e Pemës, kur është zotësi dhe dilli, njeriu e lyp ni hije, Në këtë mënyrë HIJE ka kuptimin e Hijes se pemës, dhe me MA*HIJE= MAHI, ka kuptimin e me ba HIJE, me kesh/qesh, me u gëzua tuj fol me shoqni.*

PO ashtu në Dardani kemi;

Ish e Hijshme,

Me hijeshi

Sa i djalë i hijshme ish I Lum ti ZO çka ka qit mit tok

Si u krijua fjala MAHI?

Fjala MAHI u krijua në të njëjtën mënyrë ashtu si fjalët;

MOSH, MISH; MUSH, MOS (por edhe në anglisht MISing, miss), por edhe me drejtpërdrejt u po u ndryshuar zanorja si;

MAL/MALL me MA naltsin AL ose përsëritjen në përmasa të ndryshme të kësaj formë AL si ALL, prej nga kemi MA+AL/ALL

*MAT= MA *AT, pra me MAjt gjësendin deri në largësinë e caktuar, ku shtrihet AT, prej nga kemi MA*AT*

MAR= MA AR e cila ndërlihet me përmasat e sipërfaqes, hapësirë që ngritët në mënyrë të vazhdueshme, një formë e lashte e fjalës rritjes si AR, prej nga kemi MA +AR, pra MA(jt)+AR

MAK= fjalë shqipe, kemi të ruajtur sot në Kosovë, dijetarët e Shqipërisë si elita të huaj banë çmos ta luftojnë prej nga u krijuan emnat MALIQ, MALOK, MALUKAT, MA(gjup=GJA e HUPt). MAKAJ kemi edhe si MI EMEN(mbiemër) që ka kuptimi

MIK=MAK=MUK, MAK u krijua nga fjala MA KA, pra formë e masës sa MAJTJES; po ashtu MA KI=MIK, MUK= MA UKUN=MUKUN, MYK= MA YK, ku Yk është si formë e madhë e IKJES, largimit kalimit nw gjendjen tjetër, ..., etj.

*MAQ, ashtu si fjalët; KAQ= KA AQ, QAQ= QA *AQ, si dhe THAQ= THA AQ, LAQ= LA *AQ, kemi po ashtu krijimin e fjalës MAQ= MA AQ. Kështu MAQ përshkruan sasinë e MAjtjes, dhe distancën/largësinë sa MA-het ajo MA-jtje.*

Në këtë mënyrë u krijuan fjalët MAS, MASA; MASANEJ, MAS TEJE, ...vërtetim të bollshme se kjo nuk ka pas kurrfarë lidhje kurrë me gjuhën greke,

MAVRI (MAVE, si dhe MA(jt) dhe VRI në kuptimin MA VRI, VRI ka kuptimin me VU diçka të RE, që rritet, shpesh VRI merr formën edhe të gjelbërimit, ku rriten plepat, Ahishtja, lisat dhe malet e nalta, Kështu MAVRI mund të përshkruan lugë kurrë rritet bimësi, e gjelbërim I jashtëzakonshëm).

MARU ka kuptimin e afërt me MAR, MARTES, e cila shpjegon hollësisht dhe gjansisht gjësëndit i cili MA(het) + RU(het)=MARU

MARI e cila e ndërton kuptimin nga MA(het) +RI(ta)= MARI, ku, RI, RITA quhet gjithçka që ndihmon rritjen zhvillimin dhe përparimin , RI quhej gjithashtu edhe DRITA, UJI, dhe buke përkatësisht DRITHI= DA RI për THY-mje.

MARSHU (po ashtu MARSHU ka kuptimin MAR me i MSHU, ashtu si MARSHOJ,

MSHOJ, ku pjesa SHOJ ndërlihet me fjalën MAR SHOJ . Kështu në vend të (M)'SHOJ, tash kemi MAR pra nuk kuptimin me ecë MAR, si E MARA i prift gjithmonë, prej nga kemi MAR (dhe SHOJ, në kuptimin me livrit përpara në mënyrë shtjellore si sasi e caktuar), bazë prej të cilës fjalë u krijuan MSHOJ, LSHOJ, TERSHOJ, ..., etj.)

MARK (fjala MARK është fjalë e Shqipes dhe nuk ka kurrfarë lidhje me Latinisht, Greqishten, po aq nuk ka kurrfarë lidhje me gjuhët Samite) përcillet si emen DORIAN ma saktë DARDAN, si; MA ARK dhe MAR KA, ashtu duke na dhen përshkrimin e njeriut të pasun me AR, njeriut e I cili e ka ARKEN me AR, dhe e ruan ARIN por edhe të njëjtën kohë njeriun I cili I ka vetit fizike ose morale në rritjen ashtu në trajtën AR, ARKA; ...etj.

AHU/AHI

Për këtë emër/emen gjerësisht kemi folur në pjesët tjera të librit Msheftesit e Gojes (1,2,3,4). AHISHTJA mund të ketë marr kuptimin nga HI, HIJA, të cilën e bën kjo bimë, si A HIJE, në kuptimin Asht për HIJE, por edhe AHU= A HU qe është i qum nalt dhe i hym/him n'toke si HY=HU. Qashtu me

kuptimin e njëjtë si; AHY= A HY, si AHU= A HU, por edhe AHI= AHIJE, AHISHTA= A HISHTA. Mos të harrojmë fjalët HA; HY; HI; HE; HO; HU si dhe AHA; AHU; AHO; AHE; AHY; AHI, AHIJE dhe AHAM, AHAN, ...,etj., përshkruajnë format e HYmjes mrena/brenda tansis të përgjithshme, dhe kështu Hija e Lisit dhe HYJa/Himja, në bazë kanë të njëjtën kuptim bazë, pra nga kuptimi bazë dolën të gjitha kuptimet tjera.

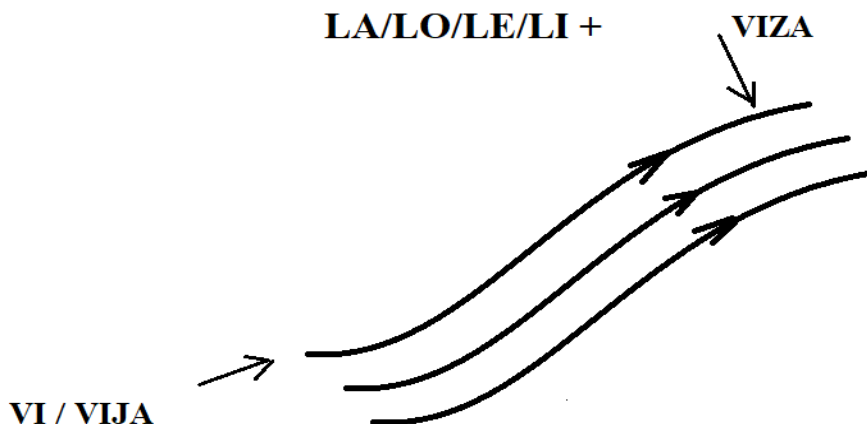
Shënim:

TE~TA, si TEJ~TAJ, kemi QE TAJ THASH, TAJ kemi përdorim edhe në rajonin e Kosovës dhe Maqedonisë, por edhe në Shqipërinë e mesme. Kështu pasi kemi To në formën Keto, Kto, Per to, TU në formën Ketu, KTU, per tu Tuj,. Ktuj, TI, TIJ, ktij, keti, ketij, per ti thene Ta, taj, kta, ktaj, per ta isha aty.

LIBRI 7

Do veçori fizike, e gjeometrike të; LE'VIZJE dhe LI'VRITJE

Derisa fjala LEVIZ dukurin e livritjes e interpreton e kupton dhe i ep pamjen, formën, si **vi** të kalimit të pikës materiale, gjësëndit, nga pika në pikën tjetër, duke e lënë -LE(n) **vijën** (nuk duhet tw shkruhet vijën, sepse pjesa EN e përshkruan zhvendosjen e AN-es e cila krijohet dukunia VI-Vij, prej nga kemi LEVIJ, LEVI, por edhe LEVA, fjalë e cila ka krijuar gjësënd si VIJ ashtu LEVI=LEVA.

Kur pika materiale bën rrugë ndërmjet dy pikave, në njëfarë mënyrë duke i bashkuar ato nëpërmes pikave të njëpasnjëshme me cilat ndërtohet VIJA,. Kjo Vi i bashkëngjitet dhe Z, e cila e përshkruan të Zetit (N*zëtit) prej nga VI*ZI kemi VIZ. Do të mund të merrej në këtë rast Z në kuptimin ZA, pra ZA VIJa me përshkrimin është maru, asht ba viza, por si do të jetë; ZA/ZI/ZO/ZU/ZE/ZY,..., e cila fjalë përshkruan levizjen gjatësore të shumë pika materiale tuj ba rrugë paralele. Në shumicën e rasteve njeriu primitive, mund ta ketë menduar, si lëvizje nga të N(zetit), i cili vije nga RRE~ZEt.

Në të vërtet VIZ përshkruan pikën materiale e cila është VU në formën VI dhe ka energji, (t)zetit si Z prej nga krejt kjo na ep VIZ, Lenje/lanje e dukurisë së tillë, me saktë shfaqja e saj në hapësirë e kohë përkufizohej me LE, prej nga marrim LI*VI*IZ=LEVIZ.

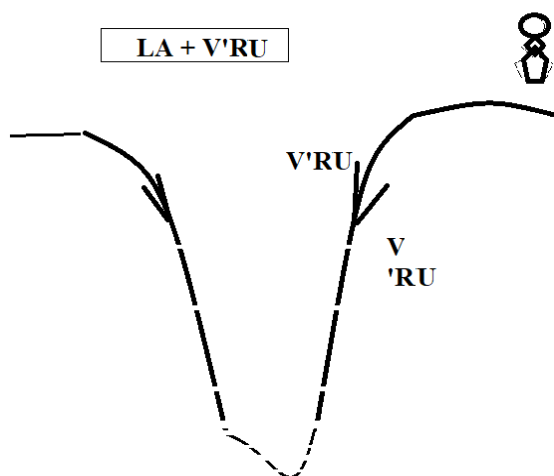
LE+VI*ZA

Fjalët tjera të cilat e përshkruajnë levizjen, janë; LIVRI, si dhe LIVRIT, LIVRU/LIVRUT, LAVRA/LAVRAT,

Ashtu duke e dhënë format e RA-mjes në trajtën V'RA ; VRU si dhe ngritjen V'RI e cila edhe kjo ka formë të ramjes, por jo ashtu me pjerrtësi, si në rastin VRA, por thike teposhtë ose përpjetë në rastin VRI, sidomos VRI, VRIN, përshkruhen anet e thepisura në formën e MURIT, ashtu duke krijuar të dy anet një ngushticë. Nga kjo Vi është në rrafsh, VRI kalon në paraqitjen e VI në tri-përmasa **3D. Kemi dhënë shtjellime të mëparshme, R është sipërfaqe e trupave, kur shoqnohet (shënim; pra, NOHET SHOQ, ose SHOQ NOHET) me zanore (zanore)R dhe (zanore)R atëherë bëhet sipërfaqe me trashësi përkatësisht trup me përmasa, si dhe (pjesë e fjalës)R dhe R(pjesë e fjalës) atëherë është trup me formë i përcaktuar mirë dhe me sipërfaqe të përshkruar në fjalën përkatëse.**

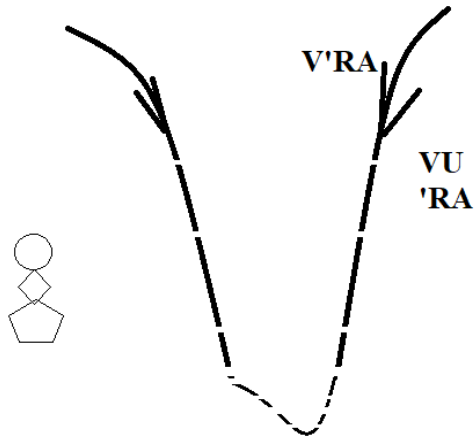
LEVRU (Livruese)

LIVRU

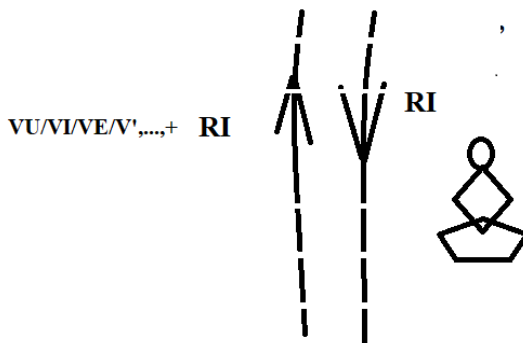
LAVRA (LA+ VRA, VRA=RA)

LA + V'RA

LIVRI

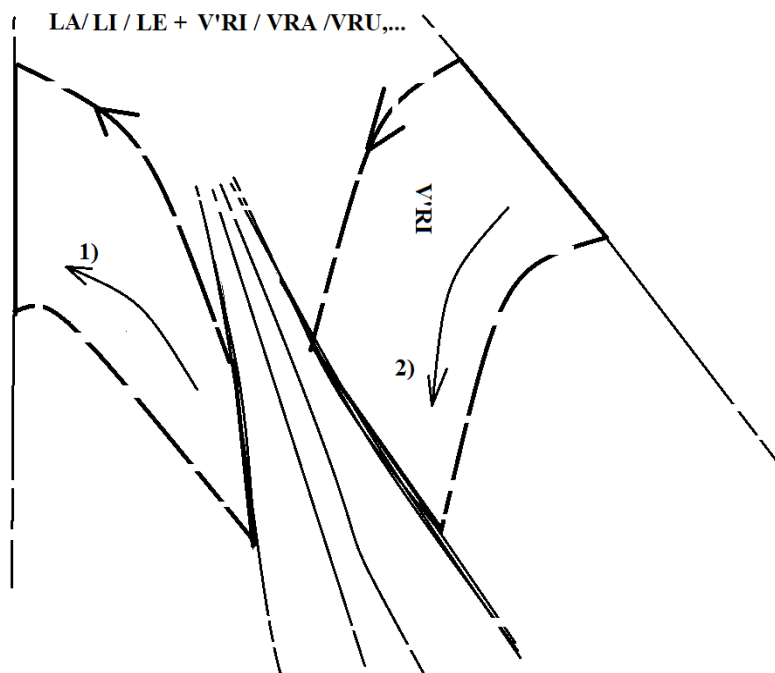
LE+V'RI
LI+V'RI

LOVRU

Në Kosovë (Dardani) kemi; LAVRU, LEVRU, LIVRU, ku kemi lëvizje në sipërfaqe të tokës. Pra, në U ashtu në kuptimin VRU=VRA duke përkthyer formën, veprimin, gjësendin e ramjes teposhtë në U, me drejt në krejt hapësirën RU si VRU. Ku krejt sipërfaqja e tokës, dhe brendësia e saj është RU, sepse çka do bije në tokë; uji, shiu, dhe gjanat/gjerat tjera ruhen, mahen në trupin e saj. Për këtë quhet nën sipërfaqen R është RU, kur bije gjësendi në këtë RU ose me drejt kur endet pa u ngul në te, pa u ngjitur, por duke e prek ose përkthyer; sipërfaqen hapësirën, vëllimin, atëherë quhet; VRU.

VRU shkurt përshkruan veprimin RU në brendësin e gjësëndit U, qashtu si VRA e përshkruan veprimin RA, në hapësirën A, mbi/mi sipërfaqen e tokës dej ku gjendet Dielli.

Nga të gjitha sqarimet vijmë në përfundim se fjala *Lëru/Lerua/Lero/*, *kjo* fjalë nuk ka kuptimin dhe nuk e shpreh formën, veprimin, si dhe pamjen e as levizjen e lavru/Livru. Ajo thjesht mund të shprehet si LERU=L'RU ashtu si gegnisht L'NU pra formën e Rujtjes ose si len/lenie/lanë/len,..., anash veprimin RU, tu mos e shpreh kuptimin, veprimin e drejt. Ashtu siç është ndërtuar, për nga struktura, mënyra e ma(rimit) të fjalës e cila e përshkruan levizjen me fjalë të ndryshme, qashtu njëjtë janë të gjitha këto fjalë; LEVIZJA, LAVRA, LIVRU, LEVRO, LIVRI, LIVRIT, LAVRAT, ..., (LE*VI*IZ, si dhe LI*V*RI, si dhe LA*V*RA. LA*V*RU,...) shprehin format nëpër të cilat ndodh lëvizja, dhe me këtë përshkruhet lëvizja.

VRA i VAR; dhe VRI i VIR, po ashtu LEVOR-e është veprimi i përfunduar, e jo ma i lëvizshëm në krahasim me; LEVRO, LAVAR=LA VAR, me LAVRA; si dhe LIVRI me LI VIR.

E dimë se në Kosovë (Dardani)përdoret fjala VIR, si shembull VIRI VARGUN E KEPVE N'TRA.

Në Kosovë (Dardani)përdoret po ashtu VAR; VOR; VER; VIR, VUR; VYR, si;

VARFNU, VORFUN; VORFNU, VIRNI, VARNU; VEREM=VAREM, VYER, VYR , I VYESHEM, VERING (VARING).

Veprimet, format fizike, e pakryme cilat vazhdojnë të nodhin (ndodhin), e nuk mund të themi se kanë përfunduar	Forma e përfunduar e Fjalës VRA/VRE/VRI/VRO/VRV /V	Veprimet, format fizike, e pakryme cilat vazhdojnë të nodhin (ndodhin), e nuk mund të themi se kanë përfunduar	Formta e kryme
VRA	VAR	LAVRA	LAVAR
VRU	VUR	LAVRU/LIVRU LEVRU/LUVRU	LAvur Levur livur
VRI	VIR	LIVRI	LIVIR
VRE	VER	LEVRE	LEVER
VRO	VOR	LEVRO	LEVORE
VRV	VYR	LEVRY	LEVYR

Fjalet LIVRU/LIVRI/LAVRA,/LIVRIT/LAVRAT/LEVORE,... janë nga e njëjta familjet e fjalëve; L*V*R të cilat përshkruajnë dukurin, formën, veprimin, gjësendin; LAVAR, pra LA VAR, krijuar nga fjalët LA VA AR. E dimë, në shpjegimet e dhëna në pjesët tjera të këtij libri, forma VAR (VER/VIR/VUR/VYR/VYER/,..., janë veprime të pa kryera të VAR është VRA, qe përshkruan dukurin RA, nga VA*RA, ku VA është me kuptim të njëjtë bazë VU/VI/VE/VY,..., V(zanore). Mos të harrojmë për shkak të natyrës se strukturës se shqipes, kemi, krijimin e shumë kuptimeve, si mozaiku, qe nga pamjet e pjesshme mund të shohim figura të ndryshme, por kur shikohet në tansi, shihet vetëm figurë, fytyrë qendrore. Njëjtë është me fjalët e shqipes.

Si LAVAR, LAVRA ,... ; kemi LAV qe përshkruan rrjedhje si LA VA me u LA-n tu u VU, UVU=AVA, A VA ashtu duke krijuar rrjedhjen LAVA, ku simetria e sajë është VALA, ose AVALA.

Nga kjo kemi, po ashtu LAVA + RA= prej nga marrim LAV'RA, pra me RA veprimi LAVA. Megjithatë përdorimi si modul i formës, duke krijuar kuptimin e veçantë i përdorur si makro në programim. Kjo na ndihmon të shohim pamjen e vërtetë dhe të sigurt qe krijuesi i fjalës e përdori dhe e pave/e parafytyroj (*në Kosovë (Dardani)përdoret; PA, PAVA, e Kam PA, ... prej nga kemi PAVA= me PA dhe VA me VU/VI veprimin PA*)

Një ligj i padukun në strukturën e fjalëve

Në strukturën e fjalës se gjuhës tone ka transformime gjeometrike të tillë, për gjësendin i cili në hapësirën dy përmasash (pra dy dimensioneve 2D) ndryshon dhe kalon në hapësirën tri përmasash (tri dimensioneve 3D) duke ia shtu(ar) bashkë tingullin R. Kemi thënë se R na ep sipërfaqen e cila shtrihet në hapësirë, kurse shoqërimi me zanore ose bashkëtingëllore tjera , fillon dhe na ep trupin përkatës me sipërfaqen e saj.

Nga kjo kemi kalimin;

VI (2D)~VRI/VIR (3D)

KI(2D) ~KRI/KIR (3D)

PI(2D)~PRI/PIR(3D)

DI(2D)~DRI/DIR(3D)

MI(2D)~MRI/MIR(3D)

LI(2D)~LRI/LIRI(3D),

QI(2D)~QRI/QIR(3D)

...., etj.

Po ashtu me mundësi, edhe për zanoret tjera si;

VA (2D)~VRA/VAR (3D)

KA(2D) ~KRA/KAR (3D)

PA(2D)~PRA/PAR(3D)

DA(2D)~DRA/DAR(3D)

MA(2D)~MRA/MAR(3D)

LA(2D)~LRA/LARA(3D),

QA(2D)~QRA/QAR(3D)

Si dhe;

VE (2D)~VRE/VER (3D)

KE(2D) ~KRE/KER (3D)

PE(2D)~PRE/PER(3D)

DE(2D)~DRE/DER(3D)

ME(2D)~MRE/MER(3D)

LE(2D)~LRE/LERE(3D),

QE(2D)~QRE/QER(3D)

Si dhe;

VY (2D)~VRY/VYR (3D)

KY(2D) ~KRY/KYR (3D)

PY(2D)~PRY/PYR(3D)

DY(2D)~DRY/DYR(3D)

MY(2D)~MRY/MYR(3D)

LY(2D)~LRY/LYRY(3D),

QY(2D)~QRY/QYR(3D)

..., e kështu me radhe për zanoret tjera.

Në shqip, nuk mund të gjejmë këtë kalim me S,C dhe SH, si Si në SRI/SHRI, por mund të kete pas S(zanore)R; dhe SH(zanore)R, me siguri për shkak se këta tinguj përcaktojnë sasinë e materies, dhe kursesi sipërfaqen e saj.

Megjithatë kalimi i përcaktimit nga 2D në 3D arrihet edhe në forma tjera në shqipe, të cilat shpesh nuk ju nënshtrohen rregullave të përgjithshme.

Minerva

MINERVA, natyrisht e përhapur ndër Etrusket MINRVE, sido të jetë, kjo është fjalë e përhapur shumë mirë në gadishullin Italik, e tek popujt e Ballkanit. MINERVA ~ MI+ n'+ER'AVE.

Dihet se Minerva, Herkuli ashtu si dhe Aleksandri i Maqedonisë, kishin lidhjen me Dorianet përkatësisht Dardanet.

Në gjuhën shqipe MINER ka kuptimin MI (mbi) dhe NER , a kuptimin e atij/asaj është MI NER, ashtu si përdoret tek popullata e Kosovës, MI*NER*VA, me përshkrimin e ngushte MI NER VU, pra është VU ose NU MI NER(in) e TANVE. në pamjen e parë pjesa VA, ERVA, nuk duket shumë se përputhen me Shqipen, dhe i bije si NERVA. Kur e zbërthejmë MIN m(b)an kuptimin e njëjtë me MAN, ashtu; MIN=MAN=MON=MUN=MEN=MYN, si dhe MAN=MON/LEMON/LIMUN,..., etj. Si dhe ERVA, ERVI, ERV, apert i gjejmë në shqipe, si; BREVA, PREVA, PREV, KREVA (por edhe KRUSHEVA), PRIVA/PROVA/PRUVA (haptas shihet se fjala e Sllavëve të Jugut PRAVA është fjalë drejtpërdrejt nga Shqipja) T'REV/T'ROVA/TRUVA

Shënim:

Nga shkollat e ndryshme, kryesisht politike dhe joshkencore, shqipja paraqitet si e padukshme në lashtësi. Këta kanë shpjegime nga me të çuditshme të cilat mund ti baj vetëm shpirti i mjerë me ngarkesa politike, ku gjithçka në antike të paraqitet Greke. Po ashtu Mesjeta të paraqitet si Sllave (sidomos serbe, ku serbet, ashtu si Maqedonet ishin dy kombet e fundit, u formuan nga perzimja dhe shkombëtarizimi kryesisht i Shqiptareve dhe vllaheve), kur diçka ju nxjerr punë në Gadishullin Italik përshkruhet si Kelte, e para Kelte, e Gjermane, si dhe gjuhë tjera të ardhur në Evropën qendrore tepër vonë.

Ta kqyrim emnin e HERAKLES

Megjithëse nga pikëpamje etimologjike nuk gjejmë diçka bindëse në domethënien, kuptimin e krijimit të lidhjes se emnit/emrit HERAKLE, me Greqishten e lasht. Nuk duhet menduar shumë, ka mundësi shumicës, emrave e fjalëve të shënuar nga Greket e lasht ju shtua prapashtesa S, për shkak të veçorive të gjuhës se tyre/tyne. Por, kurrsesi nuk mund të përgjithësohet se çdo emër/emen me prapashtes S është përshtatje nga Greket.

Megjithatë problemi me i madh është dallimi, se kur i kanë shtuar emnit të huazuar greket prapashtesën S dhe kur nuk i kanë shtuar. Ashtu të ketë ndodhur emni i huazuar ka pas prapashtes S. Prapashtesa e shtuar e fjalës të huazuar, shpesh ja hup kuptimin. Shembull në gjuhën e shqipe sot , mund të kemi përfundime me S, SA, por edhe -S, sikur ta merrnin greket e lasht me siguri emni i cili e ka prapashtes, do të përvetësohej ashtu si ishte, pa i shtuar hiq ...S.

Po e marrim rastin pa prapashtesën S, dhe do të kemi;

HERAKLE	ERAKLE	ERA +KA +LE	ER AKA LE
Ta zevendesojm E me O, dhe me A, do të kemi;			
HORAKLE	ORAKLE	ORA KA LE	OR A KA LE
Ta zëvendësojmë E me I			
HERAKLE	ERAKLE	ERA +KA +LE	ER AKA LE

Nga emri/emni HERA, HERAKLE, kuptojmë se HERA, dhe HERA'KLE mund të jenë nga e njëjta gjuha, ose gjuhë ter cilat janë të afërta në mes tyre. Gjuha greke e lasht nuk është aq e afërt me Shqipen edhe pse Greqishtja u krijua si ndeshje e dy e me shumë popujve dhe gjuhëve. Sikur HERA, sikur pjesa e parë e emrit, HERA(KLE) kanë diçka të përbashkët.

Por nga shtjellimi në tabelë me pak ndryshim të zanoreve, përfitojmë pa i luajtur bashkëtingëlloret emnin ORAKLE, si ORAKLE; HORAKLE, HERAKLE. Përafrohet shumë ngatë, prej nga e shohim; HERAKLE~HORAKLE, me largimin e H, kemi ERAKLE~ORAKLE Megjithatë në të gjitha forma të njohura HERKLE, HERAKLE, HERKULUS, ky emen në shqipe përafrohet në tri kuptime kryesore, të cilat mund të dalin;

1)

ARKAL, qe na jep ngritjen e madhë AR dhe pjesën KAL e cila ndërlidhet me Kalimin por ndërlidhet edhe me formën e ngritur të grumbulluara ashtu si ARKA, pra ka AR është pasanik, dhe ARKAL, me prapashtesën L, dhe i jep pozite krejt kuptimin , formës ARK, ashtu duke e ngritur dhe duke e bërë edhe me të madhë. ARKLE, përafrohet me AR KA LE, pra ka le i pasur, ose me drejt fisnik, duke u nis nga kuptimin i fjalës AR; e cila

zmadhohet duke përdorë H, si HAR, asht HARK(le), i krijuar, nga KLE=LE, si HARK duke e rritur e zmadhuar ARK-en e madhë në formën HARK.

2)

HERAKLE; mund të ndërlidhet me njeriun i cili shkon poshtë e nalt, është i lëvizshme nuk ndalet, kurrë ashtu si HERA, ose HER Poshtë e HER nalt, duke e krijuar kuptimin HER A KLE, ku na epet përafrimin me ERA KALE, në kuptimin KALON si HERA/ERA, pra HERAKLE mund të quhejfurtuna e madhë, si kemi sot, shembull; Moqava, Furtuna, Tufani, Murrlanetj. Kështu mund të ketë ndodh, ky emër të përafrohej me njeriun e lëvizshëm, i cili është i lëvizshme si ERA, pra HERA KA le, HERAK LE., Po pse jo mund të përafrohet sot me NI HER KA LE, duke u shkri në formën HERAKLE= HERA A KA LE, prej nga HERAK'LE.

3)

Të gjithë emnat si; ARQLE, HARQLE, HARKLE, HERKUL, HERKULUS, etj, përshkruajnë Kalimin ecjen levizjen e pjesës ER, HER; HERA, KLE=KALE; KALO, megjithatë KLE mund të ndërlidhet dhe të jetë shtrydhja nga KA LE=K'LE= e njëjtë ose e ngatë me kuptimin LE. Dhe të njëjtën kohë KALE=KLE ndërlidhet me kuptimin e KALIMI, ecjes, lëvizjes se pjesë HERA=ERA. Nga edhe vijmë në përfundim se KAL, KALE; KLE, kanë të njëjtën kuptimin KA LE; pra KLE duke përshkruar daljen në pozitën e caktuar në hapësirë dhe kohe. Nga ky kuptimin krijohen kuptimi i fjalës KALO, KALE; KALIm...etj.

RAG/RRAG/VRAG/VRRAG,...

1)

VRAGE (*kemi, mbiemrin VRAG; VRAGA-j, DRAGA-j*), megjithatë në Kosovë (Dardani)përdoret shpesh VRRAG, pra kemi dy fjalë VU (RRAG) ose VU (RAG). në kqyrjen e parë RAG ka kuptim nga fjala ROG, ku pjesa ROG do të thotë RO dhe G në kuptimin GA, ashtu si GJA. Nga kjo VRAG qe do të mund të përafrohej me fjalë VRA, GJA pra i GA/GJA e VRA-me, me formën e tillë e cila duket si RA-mje.

Kështu nga RA në RRA ashtu si VRA në VRRRA, VRAG/VRRAG. Edhe pse doken si të njëjtë , kanë dallime të jashtëzakonshme, derisa VRAG ka pamjen e gjësendit/gjesenit me VRA-mje në VRRAG ka sipërfaqen me RRGALLA ashtu VARR në VRRRA si formë e pakryer e cila ndodh ende/hala

<i>URA</i>	URRA	<i>VAR</i>	VARR
<i>VRI</i>	VRI	<i>VIR</i>	VIRR
<i>VRO</i>	VRO	<i>VOR</i>	VORR
<i>VRU</i>	VRRU	<i>VUR</i>	VURR
<i>VRE</i>	VRE	<i>VER</i>	VERR
<i>VRU</i>	VRRU	<i>VUR</i>	VURR

2)

Kështu RO gjësend duke përshkruar formën e ngritur ashtu sipas përkufizimi të RO, qashtu e ngritur(r) pjerrtas nga të gjitha anët, dhe nalt si rrafshnalt ku mund të qëndroj njeri, shumë njerëz, e shtëpi duke qen të Roj-tun Nga RO kalojmë në RRO përshkruan përpjekjet e njëpasnjëshme, të njeriut qe rri në RO, pra është formë RO por me ramje e ngritje në rrafshnaltë prej nga marrim RRO. Nga kjo mund të ketë kuptimin fjala RRO, pra për të jetuar. Kurse në Kosovë, veri e brezin e mesme të gjuhës shqipe, kemi përdorimin me shumë të RRNO,

RRNO edhe pse në kuptim janë të njëjta, me RRO, në pamjen dhe kuptimin e thelle ndryshojnë shumë, ose me drejt të themi krejtësisht.

RRNO vije si përshkrimin i veprimit NO, prej nga veprimi NO/NU i shtohet RR përpara, sikur është shkurtes e ngjitur në RRO E NO, megjithatë RR përcjell përhapjen dhe vështirësinë e herëpashershme të veprimit NO/NU, pej kah e marrim RRNO/RRNU, RRNES, duke kuptuar se NE; NES janë po ashtu veprime të NU-mjes. Qashtu si SHNOSH, nga rrënja e fjalëve; NO; NOSH; SHNOSH, ashtu NO, por tash duke u përpjekur herë pas here, me ngritjen, ulje (ungjje) e qumje, prej nga kemi NO~RR(NO), ku pjesa RRE, RRA; RRU; RRI; RRO; RRE; përshkruan daljen e gjësendit nga brendësia nga vëllimi i ngjeshur dhe hapësira tepër ngushtë në vëllimin i cili zgjerohet, dhe hapësirën e cila gjithherë e me tepër zmadhohet.

Kështu RRNO ka kuptimin e bartjes t ‘veprimit NO, në mënyrën e herëpashershme, ose të vazhdueshme, e cila zgjanohet prej nga vëllimi në tjetrin me të gjere, pej pikës në tjetrën dhe prej naltsis në tjetrën. RRNO përshkruan intensitetin, shpejtësinë me ndryshueshmëri, me mundim e perpjekje, herë me shumë e herë me pak për kryerjen e veprimit NO, duke i shtuar RR(NO), ashtu duke përshkruar formën me rrëgalla, sipërfaqen e vrazhdë, reliefin jo të përshtatshëm, fjalë e cila duhet ta ketë vendin në Fjalorin e Shqipes. Unë nuk e di se çka të keqe ka, e për çfarë arsye u përjashtua. Kemi shumë fjalë me strukturë të njëjtë ndërtimit, si;

RR(shit), pra na duket sikur kemi, RRE*SHIT.

RR(eshk)

RR(oka)

RR(ike,..)

RR(umullak)

RR(shqit)

RR(utullak)=(RROT O LLAK/LAK, pra RROT si LAK/LLAK,...., etj.)

Nga kjo kemi;

RO	RRO
RE	RRE
RI	RRI
RU	RRU
RY	RRY
RA	RRA

ROJ	RROJ
REJ/REJA	RREJ/RREJA
RIJ	RRIJ
RUJ	RRUJ
RYJ	RRYJ
RAJ	RRAJ

ROT	RROT
RET	RRET
RIT	RRIIT
RUT	RRUT
RYT	RRYT
RAT	RRAT

ROJT	RROJT
REJ/REJAT	RREJT/RREJAT
RIJT	RRIJT
RUJT	RRUJT
RYJT	RRYJT
RAJT	RRAJT

ROG	RROG
RUG	RRUG
REG	RREG
RIG	RRIG
RAG	RRAG
RYG	RRYG

ZYMT/ZYM,...

Fjala ZYMT është e marume (*shënim; MA RUM-je si dhe MA ARUM, ku ARUM do të thotë A RUM, në kuptimin RUM e rujtun për kohën shumë të gat, nuk ndryshket, rri e paprishun etj. Prej shqipes, u barte/bajt në Latinisht AURUM,...*) nga ZIJE, por tash kjo lëvizje ZIJE bëhet më e thellë/fell, me e fuqishme, gjendje e rende ma ZI se Zi duke kaluar në ZY, kështu tingulli Y kemi dhen përshkruan gjendjen e kalimin nëpër GRYK, FYT, MYT-je, MYSHKU(MY SHKU, MYSH SHKU, ...) gjendje e cila nuk mund të rikthehes si MYT, prej nga ZIMT/ZEMT, kemi ZYMT, e përbëre nga ZY=ZI dhe YMT=IMT=AMT, ku YM, është UM=AM=EM=IM=OM=YM. Në pjesët 1,2,3, të librit Msheftësit e Gojës kemi dhënë shpjegime të shumta, e cila e bën me të kufjellit kuptimin e ZYMT.

Kemi edhe toponimin ZYM, e cila ka kuptimin e njëjtë me ZYMT; por tash përcjellët plotësisht me pamjen, formën e reliefit. ZYM do të thotë po ashtu ZAMje/ZAMT, por kjo ZAMJE është në GRYK dhe tokë (dhe) e cila ka lëvizje, rrëshqitje/rrshitje breza - breza, dhe me relief të përbërë, në formën GYRK es, e tokës të rrshitshme/rresh(qit)shme.

Krahasojmë dhe kuptojmë krijimin e shumë fjalëve me pak ndryshime të cilët m(b)etën në shqipe, dej me sot/Sod.

PerZimje~PerZUmje~PerZAmje~PerZymje~PerZomje~PerZemje, si dhe,

Zimje~ZUmje~ZAmje~Zymje~Zomje~Zemje

Zinje~ZUnje~ZAnje~Zynje~Zonje~Zenje

Zitje~ZUtje~ZAtje~Zytje~Zotje~Zetje

ZHitje~ZHUtje~ZHAtje~ZHytje~ZHotje~ZHetje

PERZHItje~PERZHUtje~PERZHAtje~PERZHytje~PERZHHotje~PER

ZHetje

Zije~ZUje~ZAje~Zyje~Zoje~Zeje

Zie~ZUe~ZAe~Zye~Zoe~Zee

ZieSh~ZUeSh~ZAeSh~ZyeSh~ZoeSh~ZeeSh

ZieS~ZUeS~ZAeS~ZyeS~ZoeS~ZeeS

Zill~ZUll~ZAll~Zyll~Zoll~Zell

SIT/SHIT

Kemi fol gjerësisht për kuptimin e fjalëve SIT (është shtimje nëpër birat/vrimat e sitës) dhe shumësin e S i cili është SH, prej nga SIT~SHIT.

Nga kjo SIT/SHIT kemi hy/hi-mjen e tillë

SIT si formë e kryer e veprimit të pakryer STI=SHTI

SUT si formë e kryer e veprimit të pakryer STU=SHTU

SOT si formë e kryer e veprimit të pakryer STO=SHTO

SAT sa formë e kryer e veprimit të pakryer STA=SHTA

SYT si formë e kryer e veprimit të pakryer STY=SHTY

Si rrjedhim Sit është veprimi i kryer i STI, ashtu si SHIT qe është veprimi i kryer SHTI. Zakonisht SHTI është përbirim nëpërmjet bires/vrimes dhe SHIT është kur ajo shtimje ka përbiru krejtësisht dhe është krye veprimi SHTI në fjalë,

Krejt njëjtë i bajn kuptimet e veprimeve të kryera; SET/SHET; SAT/SHTA; SUT/SHUT; SO/SHOT; SYT/SHYT ,... me veprimet e pakryera ndodhur në kohën e pacaktuar STE/SHTE, STA/SHTA; STU/SHTU, STO/SHTO, por dallon në përmasa kryerja e këtyre veprimeve, përmasat të cilat përcaktohen nga zanoret, si dhe nga pozita në krahasim me folësin, respektivisht krijuesin e fjalës për dukurin përkatëse. Shembull U përcakton hapësirën, sipërfaqen, gjësendin nën sipërfaqen e tokës, ose brendinë e trupit, gjësendit. Për më shumë lexuesi këqyr në pjesët tjera të librit Mshfetësit e Gojës.

Nga kemi;

SHIT~RR(shit)

SHIT~TER(shit)

SHIT ~TUR(shit)
Për raste tjera si; SHOT/SHET/SHAT/SHYT;
SHET~RR(shet)
SHET~F(shet)
SHUT~L(shut), M(shut), Ver(shut)
....., etj.

Nga kjo kuptohet se edhe fjala RRSHET duhet të përdoret dhe ka kuptim. Kurse pjesa RR(SHQET) ose RR(SHKET) e dëshmon përdorimin RR si tek RRNO, dhe të njëjtën fjalë e përshkruan format SHKET=SHKOT=SHKE=SHKO, si dhe SHQET=SHQYT=SHQAT,...., etj.

Këto fjalë RRSHET dhe RRSHKET, RRSHQET e përshkruajnë dukurin e njëjtë në forma të ndryshme, për këtë duhet të gjitha fjalët të ketë përdorim.

BI/BIJ/BIJA/BIR

Në hapin e parë të këqyrjes se kësaj fjalë, BIR, e marrim dhe e kuptojmë si fjalë të huaj, pra si fjalë Turke, e ardhun (*krahaso dhe shjtjello; arghan=ar(g) dhan=Lar(g) Dhan*) nga familja e gjuhës tjetër. Mirëpo, në shqipe kemi gërshetime të cilat e bëjnë shumë të përthurun(r) këtë çështje.

Në shqipe kemi; BI me kuptimin e njëjtë me BA; BU; BO; BY; BE.
Kështu BYZAN prej BYZANT= BA ZANT pra vend i BA-m nga Zanja e ujit, gjësendit e tjerë.

BOS pra përshkruan sasinë OS të BA-mjes si BO, prej nga BO+OS=BOS.
Po ashtu kemi BIS, BISH, BIST, BISTAK, BISHTAK, si dhe BAS, BASH, BASHT, BASHTAK, BO, BOS, BOSH, BOSHTOK, BOSHTAK, ...etj., kështu me radhë.

Nga kjo kemi po ashtu BI, e cila e ka kuptimin e BA por tash në hapësirë të ngushte afërsisht cilindrike e cila ka gjatësinë shumë me të madhë sesa gjansin.

Krejt kjo na ep pamjen; BIMjes=BAMJES, ashtu sikur kur stap=shtapi i fijos se barit del nga toka duke u rrit dhe duke dal mi/mbi sipërfaqen e tokës ashtu sikur me kanë tuj përbiru nëpër bire. E pabesueshme; kasta politike e largon fjalën; *bir, bira*, por e perdore; përbiroj, Megjithatë çka është me mahnitshme, n'koft se themi; BIR-i; mendohet se është nga gjuha e huaj, atëherë na del çështja e *BImes*, Bi(Bishtit,..shtut,.. shtat, ...) dhe BIjës, e cila ka kuptimin me BI ashtu si *bin* Bima, dhe ashtu siç e kemi emrin Bio(logi) kështu dalin nerlakime të tmerrshme dhe të pabesueshme. Nga kjo kemi BIRI po ashtu me të njëjtën strukturë, dhe pikpamje u krijuan fjalët; MARI, NJERI, RI, RIU, RIJA, RINI, KARI, BARI, VARI, ..., etj.

Nkoftë se themi BIRI është gjuhë e huaj atëherë shumë e madhë e fjalëve në shqipe duhet ti gjehet-gjahet/gjenet ven(d)i, se prej nga kanë ardh.

Kështu kemi BIR=BAR=BOR=BER=BUR si dhe kalimin nga R në RR si BIRR=BORR=BERR=BURR=BARR=,... kurrësi nuk themi se BIRR do të thotë piva, pija e Birrës, por Birra/Berra mund të ishte formë e përdorimi për të shprehur gjësendin e afërt me BERRA, BURRA; BARRA, ..., etj.

Kështu, BERRAT, BURRAT përshkruan BA-mjen në formën e grumbullit, mbledhjes bashkë në TURR ashtu BA URRAT, BA ERRAT, BA ARRAT duke përshkruar në formant e ndryshme grumbullimin dhe bamjen/bërjen si ARR, ARRAT,...etj.

Në qoftë se e kemi BRI në shqipe, si formë e pa kryer e fjalës BIR.

Bira, nuk duhet të shikohet si formë e dame nga kuptimin me formën BIR, të ed fundja, qysh mundesh me ba Biren pa Bri. Në lidhje janë po ashtu; VRI~VIR, VAR~VRA, VOR~VRO, VUR~VRU,... BRI~BIR, BAR~BRA, BOR~BRO, BUR~BRU,... Ashtu si mund ta besh VRIMEN pa VRAMJE, gjegjësisht përveç dallimin në hapësirën , sipërfaqen e hapjes gdhendjes në dru. Si shembull kemi; RA, si RI, prej nga VE+RI = VRI, kur VRI afërsisht është me kuptim VRA=VRU=VRO=VRE,..., dhe VRIMA si VRAMA,...etj. Të gjitha këto e vështirësojnë qëndrimin dhe përcaktimin se fjala BIR është fjalë e huaj. Nga BIR ka kuptimin BIRI pra me BI I RI në kuptimin me BI Mashkulli i cili e ka penisin si I, të ngritur si RI, ashtu si u krijua, fjala NJE*RI.

Po ashtu BIR ka kuptimin e përbirimit të fëmijës, perzgat lindjes, nëpër vrimën e Anit, e, organit seksual të femrës (femnes).

Të gjitha këto epin laramanin e cilat duhet të i shikojmë si tansi, dhe nuk guxon të dahan sepse ashtu në të vërtetë u krijuan, nga e njëjta pikëpamje, njëra pran tjetrës, në periudha të ndryshme kohore, tu (duke) u barte deri me sot. Pa mësy se në saktësisht kemi shplu kronologjinë dhe ren(d)tijen e krijimit të gjitha këtyre fjalëve, pra kuptimin bazë dhe rrjedhjet tjera nga kjo bazë kuptimore në fillim të krijimit të shqipes. Megjithatë, askush nuk mund ta gju(a)n poshtë se nuk ka lidhje të thella dhe tepër logjike me shqipen.

Pej kësaj, gjuha Turke është gjuhë shumë e re, e krijuar me ndeshjen e gjuhëve në Azinë e vogël, po ashtu të Shqipes se lasht (*shënim; gjuhë nga familja e Shqipes, e cila është zhduk dhe nuk duhej të ishte qaq e përhapur në Lindje sa ishte në Evropë*) e cila përfshinte hapësirë jo të vogël. Gjuha turke përshtati shumë fjalë të huaja, është shumë e përzier, ndoshta si asnjë gjuhë tjetër me këto përmasa në këtë mijëvjeçarin e fundit. Këso gjuhë tepër të përziera kemi në Kazakistan. gjuhët e Turike janë gjuhë të përziera në masë të madhë. Edhe pse, fjalët e marruna/marrura ndryshojnë dhe përshtaten shumë, shkakun se këta popuj ishin shumicën e kohës beduin, tepër të lëvizshëm, në prekje me popuj të ndryshëm, me veçori të tilla historike në të kaluarën, i shoqëronin popujt beduin. gjuhët Turike janë kryesisht perzimje e gjuhëve Mongole, Kineze, e në masë të madhë Indo Evropiane. Kjo ka nodh me popujt samit, në të kaluarën e largët. Një pjesë e këtyre popujve arritën, të mos lëvizin, të mos kenë jetë beduinësh, kështu me ndërrimin e mënyrës së jetuarit, filluan

ta njëjtësojnë (homogjenizojn) gjuhën, dhe të kondensohen në gjuhë të tilla, të cilat njihen sot - samite.

ETNI

Në shqipe kemi ETNI=ETNIT, por në letrare u kthye në *Etër, Etërit*. E vërtetë fjala *Etnic* në anglisht si dhe në gjuhët tjera ka rrjedhje drejtpërdrejt nga Shqipja, prej AT në ET, gjegjësisht, prej AT kur largohet shumë në kohe, hin/hyn shumë breznit ndërmjet, atëherë me nuk kemi AT, ATNI, por kemi ET, ETNI, ETNIK. të tri këto fjalë ET, ETNI, ETNIK, dhe AT, ATNI, ATNIK, janë krejtësisht shqipe dhe rrjedhje pa kurrfarë ndryshimi në gjuhën Latine, greke, ose tash në gjuhët e Evropës.

Në gegnisht kemi ET, ETNIT, si shumë dhe largësi më e madhe sesa AT, ATNIT.

Kështu; ETNI= ET NU, NU ET; ashtu si NU AT, ATNU, ATNIM (AT NAM),..., etj.

Krejt e kuptueshme, lexuesi i huaj dhe lexuesi shqiptarë po ashtu, kur e shikon fjalën ETNI i duket greqisht ose Latinisht, por ai nuk e din se në Shqipe, në hapësirën dhe përqindjen me të madhe shqipfolëse përdoret ET; ETNI, AT; ATNI. Fjalë, me rrjedhje drejtpërdrejt nga gegnishtja, prej nga ka ardh fjalat; ETNIK në gjuhët e sotme, dhe në gjuhët Latine e Greke.

Ne kemi; *ETNI, shipNI, mretNI, kreNI, syNI,...*

DJEM

DJEM, nga DA JEM, ashtu pjesa JEM=JAM, dhe EM=AM, me kuptimin e afërt me ME=MA.

DJEMT, si shumë, ka kuptimin DA+ JEMt, ku JEMT=EMT=AMT, prej nga MT=MAT=MET=MAJT=MEJT.

Nga DJEM, na epet pamje e përshkrimit AM=MA, si JAM=JEM, dhe DA nga ajo pjesë e familjes e emnime (qyre kuptimin; *am numje*) AMT=EMT; si dhe JAM=JEM dhe AMT=EMT; e cila e shpreh dhe e përshkruan DA-si diçka, gjësend, pjesë e veçantë, ose domethënëse e AM-es, si AMT=AMAT. Pra Djemtë janë pjesë e veçantë e atyre dhaJn (merr J në vend të I sepse kemi lëvizje , veprim në dhënie) në formën AM=AMT, dhe EM=EMT.

Kështu DJE është e afërt me DA JE, pra Da prej asaj përshkruhet të qenit në hapësirë , gjendje/gjenje, veprim, majtje/mbajtja e saj për kohë të gjatë, si JEM, JEMI, JEMTI dhe JE, JET, JESH,.. Nga kjo, kemi; DA JEM, pra DA I EM, pra DA si lëvizje e personi, gjendjes nga një pikë në tjetrën,

ashtu duke kaluar I në J, prej nga kemi DA personi i caktuar nga AMA, AMAT, EM=EMT= DA*JEMT ~DJEMT/DJEM.

Të gjitha fjalët me D; si; DEM, DJE, DJEM, DJESH, si dhe DJEN, ashtu duke e përgjithësuar D(zanore)M, përshekruhet, e shpjegohen në mënyrë të njëjtë me përshekrimin e fjalëve; DJEM, DJEMT.

Njejte kemi; DJATH, DJAL, DJALL, ku kemi;

DJATH pra DA për ATH, ku pjesa ATH, ATHT përshekruan vetin e THY-mjes, si HITH=HYTH ashtu duke përshekruar format dhe veprimet e THY-mjes, si; THI=THY=THA=THE,... Keshtu ATHT na ATHTESI, na përshekruan ndjenjën e shkaktuar nga materiali i tillë, sikur na bën gojën të THAT, por me një dallim edhe pse me të njëjtat veti, duke e renditur fjalën; ATHT, si DA* për JATHT (nga I ATHT, duke krijuar levizjen ndryshimin e shpejt të gjendjes, gjë e cila shprehet nëpërmes ndryshimit të zanores I në J, prej nga marrim DJATHT) si DJA*ATH=DJATH, ose DA JATH=DJATH, ku pjesa JATH si dhe (zanore)TH e përshekruan vetin e THY-mjes si THA; THE; THI; THU,...etj. Besoj se për lexuesin, i cili e ka lexuar nga fillimi librin Msheftesit e Gojes, (1,2,3,) shpjegimet e mëtejme, janë të panevojshme.

SCAR (SKAR)/SCARS/SCARB

Shënim:

Frëngjisht escare (eskare) "scab" (skab, ashtu si SHKABA në shqipe, e krijuar nga SHKO O BO= SHKOB, si SHKA=SHKY=SHKO=SHKI,...* BA=ABA=AB, prej nga kemi SHKAB, ashtu me përafrim SHKYB) (Frëngjisht; escarre), nga latinishtja e vonshme eschara, dhe greqishtja eskhara "scab" duke përshekruar për gjësendin e djegur, duke e përshekruar vendin ku dhezet zjemi. Në literaturë shkruhet se kjo fjalë vije në Greqishte dhe Latinishte si dhe në gjuhët tjera ka origjinë të panjohur. Në gjuhën norvegjeze kemi skarð (me mundësi nga Shqipja si SHKARD, ku DH kaloj në D, si SHKARDH, SHKARDHEJ, SHKORDH, SHKO ARDHJE/ORDHJE, SHKA * ARDHJE= SHKO*ORDH/ARDH/URDH,...=SHKURDH; SHKARDH; SHKORDH,...etj), pra epet pamja e thyerjes, damjes se sipërfaqes ose trupit në fletëza (si kore) të holla të shpeshta. Në greqishte SKARB e marr nga Shqipja përkatësisht Dorjanishtja si; SHKAR BA, BA SHKAR, BA SHKORE; SHKORE +BA =SHKORB, SHKURB, ..., etj.

Nga shqipja;

KA1 + KA2 + KA3 += SHKA=shum*K A= SHKA= SHKAR.

KU1 + KU2 + KU3 += SHKU=shum*KU= SHKU= SHKUR.

KY1 + KY2 + KY3 += SHKY=shum*KY= SHKY= SHKYR.

$KI1 + KI2 + KI3 + \dots = SHKI = \text{shum} * KI = SHKI = SHKIR.$

$KE1 + KE2 + KE3 + \dots = SHKE = \text{shum} * KE = SHKE = SHKER.$

$KO1 + KO2 + KO3 + \dots = SHKO = \text{shum} * KO = SHKO = SHKOR.$

$K(\text{zanore})1 + K(\text{zanore})2 + K(\text{zanore})3 + \dots = SHK(\text{zanore}) = \text{shum} * K(\text{zanore}) = SHK(\text{zanore}) = SHK(\text{zanore}) + (\text{zanore})R.$

Nga ky bashkim $SHK(\text{zanore}) * (\text{zanore})R$, krijohet 'modeli' fjala qe përshkruan $K(\text{zanore})R$ pra, KORE, duke krijuar $SHUM * KORE = SHKOR$. Keshtu SHKOR dhe $SHK(\text{zanore})R$ përmban shumë kuptime brenda vetes, në të vërtet përshkruan nga shumë anë të njëjtën formë.

Kështu SHKUAR SHKUR dhe SHKOR, njëra fjetet per ecjen , livritjen ose levizjen e njeriut i cili ka SHKUAR; por SHKOR përshkruan formimin e shumë koreve, ose kthyer në kore, të sipërfaqes, e trupit të gjësendit, dhe me këtë përshkruhet se trupi i gjësendit ka SHKUAR/SHKOR nga një trajtë, gjendja fizike në tjetrën, por edhe për gjësendin i cili është bërë i papërdorshëm (jemi duke fol për gjendjen e caktuar të kërkuar nga folësi).

Po ashtu fjala AR , përshkruan sipërfaqen me trashësi të caktuar të përcaktuar nga mënyrë e theksimi të zanore A në AR, ashtu duke i dhënë përmasat fizike të kësaj sipërfaqe R, e cila fizikisht shndërrohet në vëllimin (tri përmasash 3 dimensione) dhe e cila na ep ngritjen, frymjen (qyre, RUMJE kalon në RYMJE të FRYMJE, sepse ajo nuk ruhet gat mrena mushkonve, del jashtë dhe kalon, prej nga nuk kemi FRUMJE por FRYMJE, pra kalim i shpejt i gjendjes RYMJE sipas F në FRYME) ashtu si ballonin/pordhic, gjithnjë e vazhdueshme, duke krijuar përshkrimin e DAMjes nga TANSia por duke e ruajtur lidhjen me këtë TANsi, prej nga kemi KAR= KA AR ashtu si krijohet fjala QAR= QA AR, prej nga kemi SHKAR/SHQAR, qe në shqipe e gjejmë shumë të zhvilluar këtë kuptim i bartur në kuptime tjera, prej nga kemi; SHKYER, SHKY, SHKAR-SHKA, SHKYM, SHKYN, SHKIN, SHKIE, SHKIQ, SHKER, SHKERBAQ, SHKUER; SHKUAR, SHKUA, ..., etj.

Kemi të bëjmë me bashkimin e dy fjalëve si; SHKU në UQ/HUQ=SHKUQ,

$SHKU * AQ = SHKAQ$, SHKY në IQ/IK/HIQ/HIK= SHKYQ,

SHKY në AQ/AK/HAQ/HAK,...= SHKAQ,

SHKY në EQ/EK/HEQ/HEK= SHKEQ,

SHKY në IQ/IK/HIQ/HIK= SHKIQ,

SHKY në OQ/OK/HOQ/HOK= SHKOQ,

Ne shype kemi;

SHKARDHIQ, SHKORDH, SHKARDHJE, SHKURDHJE, SHKUL,

SHKAL, SHKALL, SHKULL, SHKOKORDHOJ (SHKO +KORE+

DHOJ=DHAJ=DHAN=DHA,...),

SHKERDHY, SHKARDHEN; SHKIRDHJE, SHKORDH (emen i farës,

lëmashkut, qkordhes, spermës,..., etj)

Nga fjalët SHKYQ dhe SHKAQ, SHKUQ, SHKOQ, SHKEQ ,..., kanë të njëjtë kuptim bazë dhe përshkruajnë të njëjtën formë, por me përmasa dhe nivele të ndryshme fizike, gjithnjë krahasuar me personin/njeriun/gjinin i cili krijon ose e përdorë fjalën përkatëse, krahasuar me dukurin, veprimin , formën,..., etj.

AFRO/AVIT/,...,AVT

shiko e krahaso; *SHYT AVIT, AVIT , avitet=afrohet formës SHYT, prej nga kemi SHYTAVT, NYLLAVT, Qkulavt,krrutavt, mutavt, pisavt, trullavt*

KLEMEN/KELMEN

Të gjitha mbiemrat/miemnat të cilët përdoren në Perëndim, si KELMEN, dhe KLEMEN, ashtu si KELEMENT, dhe KLEMENT, janë me lidhjen e lashtë me rrënjët shqiptare, ose janë emra të përhapur gjithandej, marr nga Dorianet e lashtë.

Kështu KELMEN krijohet nga KEL dhe MEN, pra si KEL*MEN, ku KEL ka kuptimin KAL, KUL, KIL, KOL, KYL, e cila e përshkruan pasjen KA, në naltsin EL/AL, nga kjo KAL përshkruan naltsin , ose me drejtën Lanjen në pozitën e Nalt, qe kjo Lanje shprehet nëpërmes fjalës KAL/KEL ashtu KA AL, prej nga krijohet edhe fjala KALO, por edhe fjala KALO përshkruan dy gjendje KA AL*LO ose KA*AL*LA e cila na ep kalimin nga pozita e nalt në pozitën e n'ult.

Pra, edhe emri KALA e përshkruan ndërtesën me Naltsi të medha, por edhe n'Ultsn e ndërtuar ashtu me vargje/kate nalt dhe pusht në formën e shkallës., kështu dallimi ndërmjet KAL dhe KALO/KALA është e njëjtë me dallimin ndërmjet SHKALL, dhe SHKALLO. Prej nga kemi ALL; dhe ALLA; ALLO; ALLI, ALLU ,... ashtu si:

KALL, KALLOJ, KALLI, KALLA (me zjem), SHkalla, Shkalloj, MULLOJ, MULLI, ...etj.

Fjalet MALL, MULL, MILL, MELL, MOLL.... Dhe MALLI, MULLI, MOLLA,... përshkruajnë gjendjet e nalt në ALL ILL; ELL, .. ose të Ulte si ULL, por edhe MA-jtjen e kalimit nga ALL, në ALLA, ALLO,...etj., prej nga kjo MA-jtje shprehet nëpërmes M, si M'ALL, M'ILL, M'OLL,...etj.

Ka ngjashmëri në përshkrimin e gjendjeve, si;

MALL-KALL dhe duke dhënë kalimin e pjesë MA, dhe KA nga gjendja ALL, në LLO, ashtu duke u bashkuar ALL*LLO në ALLO/ALLA/ALLE,... ku marrim; MALLO, KALLO

MAL-KAL si dhe MALA, MALI dhe KALA, KALI, KALO,..., etj.

NALL-QALL dhe duke dhënë kalimin e pjesë NA, dhe QA nga gjendja ALL, në LLO, ashtu duke u bashkuar ALL*LLO në ALLO/ALLA/ALLE,... ku marrim; NALLO, QALLO

NAL-QAL si dhe NALA, NALI dhe QALA, QALI, QALO,..., etj.

SHKALL-KALL dhe duke dhënë kalimin e pjesës/vetis/gjendjes/veprimet SHKO~SHKI~SHKE~SHKY~ SHKA, dhe KA (KO;KI; KU; KY; KE) nga gjendja ALL (ELL; ILL; OLL; ULL; YLL...), në LLO (LLE;LLI;LLA; LLU; LLY), ashtu duke u bashkuar ALL*LLO në ALLO/ALLA/ALLE,... ku marrim; SHKALLO, SHKALLU, SHKELL..., KALLO/KULLO, ...

SHKAL-KAL si dhe SHKALA, SHKALI dhe KALA, KALI, KALO,..., etj.

SHKEL-KEL si dhe SHKELE, SHKELI dhe KELA, KELI, KELO,..., etj.

SHKUL-KUL si dhe SHKULA, SHKULI dhe KULU, KULI, KULO,..., etj.

SHKIL-KIL si dhe SHKILI, SHKILI dhe KILA, KILI, KILO,..., etj.

SHKYL-KYL si dhe SHKYLA, SHKYLI dhe KYLA, KYLI, KYLO,..., etj.

SHKOL-KOL si dhe SHKOLA, SHKOLI dhe KOLA, KOLI, KOLO,..., etj.

Si dhe L~LL;

SHKALL-KALL si dhe SHKALLA, SHKALLI dhe KALLA, KALLI, KALLO,..., etj.

SHKELL-KELL si dhe SHKELLE, SHKELLI dhe KELLA, KELLI, KELLO,..., etj.

SHKULL-KULL si dhe SHKULLA, SHKULLI dhe KULLU, KULLI, KULLO,..., etj.

SHKILL-KILL si dhe SHKILLI, SHKILLI dhe KILLA, KILLI, KILLO,..., etj.

SHKYLL-KYLL si dhe SHKYLLA, SHKYLLI dhe KYLLA, KYLLI, KYLLO,..., etj.

SHKOLL-KOLL si dhe SHKOLLA, SHKOLLI dhe KOLLA, KOLLI, KOLLO,..., etj.

Nga kjo KEL (shumësi QEL duke e përshkruar një qitje QE=QA dhe lanje të saj të llojit EL=AL pra në naltësi, e cila nderlidhet me kuptimin LE=LA) është shumë e ngjashme me fjalën KAL (shumësi QAL), me saktë e përshkruajnë pozitën e nalt AL, dhe KLE me fjalën KLA, me saktë përshkruajnë pozitën me të ultë krahasuar me (AL) që është LA

Nga ndryshimet që dalin nga kalimi prej K në Q, kemi

KALIM=QALIM.

SHKALIM=SHQALIM

SHKALL=SHQALL

SHKAL=SHQAL

SHKYL=SHQYL

....

Dhe po ashtu; KELMEN=QELMEN= QEL MEN, QEL MENT, ku QEL*MENT=KEL*MENT, ashtu si KAL*MANT.

Por edhe KLEMEN, si Q'LEMEN (ashtu si; QA+KE=Q'KE), QE LE MEN, por edhe QLE=KLE=LE, ashtu njëjtë me KESI=QESI=KSI=QSI=SI, ashtu kemi QLE, KLE=LE, si dhe KEL=QEL=EL.

Bjeshkët e Nemuna

NEMUNA përshkruan Shtrimjen e Bjeshkëve, vargmalet e shtrime prej nga është përdorur fjala NEMNE në kuptimin i NEM-i= shtrime/shtrirë, si; I NEM,

U NEM n'livadh dhe nejtem aty tuj fol gat

Ishin dujt e tallës t'nemne perzgat gardhit

I nemun kish met ni kohë t'gat.

Teksefundja kuptimi bazë i fjalës NEMUN ose Ai ish i Nemun, pra Nemun=Mallkum, e ka kuptimin me kan i shtrim, mos me mujt me u qu n'kam.

Pra, të jesh i shtrirë/shtrim, dhe mos të kesh mundësi të qohesh në këmbë përdoret (kemi fjalën ma t'lasht sesa Shtrim) Nemun ose i Nem për tok, kuptimi thelbësor i të cilës është të jesh i shtrire.

Nem=shtrim

Nemun= i shtrim

Bjeshket e Nemuna, kanë kuptimin Bjeshkët e shtrime në formën e vargmaleve. Baza e thellë e domethënies i SHTRIM =NEMUN do të thotë NEM=NAM me kuptimin e kundërt, simetrike sipas renditjes, MAN/NAM, dhe NEM=MEN me përshkrimin e dhënies ose veprimt të kundërt të MAN. Kuptohet dhe besoj lexuesi deri tash perzgat krejt librit, e ka kuptuar se; NEM=NAM=NIM=NUM=NYM,..., duke na dhënë kuptimin bazë se; NEM (i shtrire) ka kuptimin e njëjtë me NEM/NAM (mallkim, mallkum) dhe baza e krejt këtyre, ose me drejt të themi rrënja është, NEM=NAM=NUM. Keshtu NEM per me u shtri ka kuptimin e njekoheshem me kanë NUM, pra me u NU, NUM diçka,..., etj. Të e fundja, kur NEHESH ka kuptimin NUHESH, Nahesh, Nehesh, Nohesh, etj. Nga kjo, NAMA e cila përdoret në veri të Shqipërisë por edhe në Kosovë, del me domethënie të thellë, trajta NEM, si; NEM, I NEM, E KA NEM, e gjeten NEM,..., e përshkruan shtrimjen trupit sa gjan sa gat. Ky është kuptimi me i saktë i këtij toponimi (emër vendi) dhe i fjalës NEM, NEMUN (pra, MALLKIM).

Sqarim i shkurt;

A ka gja ma zi se me kan i nem, e mos me mujt me u qu n'kam.

Shenim: *A e ka rrënja fjala sllave NE; NEMOJ, nga Shqipja?*

Përgjigjia përfundimtare dhe e drejt, do t'i duhej shtjellim dhe sqarim i thellë, e krahasim më i gjerë, duke marrë parasysh shumë gjuhë të familjeve të ndryshme.

Ngurroj

U maru nga NU GURR= N'GURR, e cila përshkruan të njëjtën formë të Gures. Me kuptimin me marr formën e GJU=GU dhe me u ulë në; N'GU=NGU, u ungj NGU. Prej nga krejt pjesa; NGU hyn/hin përbrenda formës URR, ose me drejt NGU fillon e tkurren duke krijuar formën, pamjen e re, nga shuma e; NGU dhe URR, prej nga N'GURR, ngushtohet shtypet, sikur është duke e marr formën URR=ARR, prej nga krijohet kuptimi se NU GJU/GU në URR=ERR=ARR=ORR, e cila kur bashkohet në NGURRO.

Nga bashkimi, i dy e me tepër formave në një formë të vetme, si; (1) NGU fillon e merr formën URR, duke u krijuar formën e përbashkët NGU me vetit e ARR-es/URR-es, me vrazhdësi e sipërfaqe me rrëgalla, ashtu duke u ngjeshur NGU dhe duke u kthyer në URR. Por me drejt do ishte me shkrirjen e dy formave në një, duke marr pamjen NGURRO, si NGU*ARR=NGUARR=NGARR/NGURR.

PRANOJ

Kjo fjalë është ndërtuar nga PEJ/PE/PU/PI/P,...+RANOJ. Fjala RANOJ është e thurur nga RA NOJ, pra NOJ veprimin/formën fizike-geometrike RA.

Nga kjo RANOJ= RAN'NOJ , nga kjo marrim RA +AN, dhe NO=NU.

Si rrjedhim, kemi;

RAN= RA AN, në kuptimin RA prej AN-s, ku ANA përfaqëson njërin kah, pra në drejtim kah Toka, e parafytyruar si AN, prej nga kemi RA*AN=RAN. Shiko, tabelën mëposhtme;

PRANOJ				
	RANOJ			
		ANOJ		
			NOJ	
				NO

Nga kjo kemi anën tjetër të kësaj fjalë;

PRA/ PRI/PRU,...			
	RA		
		RAN	
			RANOJ

Si dhe pjesa tjetër e fjalës, ose si të themi ana e tret e përshkrimit fizik të ndodhisë/nodhis e përmbajtur në fjalën PRANOJ

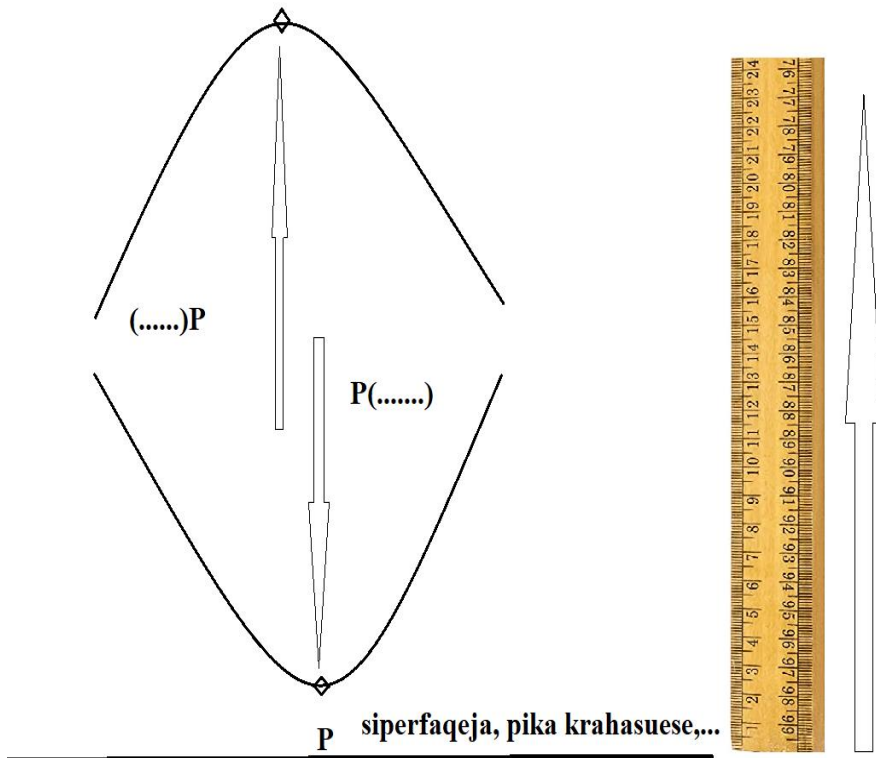
,...A,...	
	OJ= O (është,) dhe J është lëvizje e 1(njëshit) e numrit dhe e personit, prej nga marrim J kalon në palëvizshmëri, marrim I, prej nga J kalon në I, kështu OI do të thotë në thelb ASHT/OSHT/O/A/është 1(një gjësend)
<p>A është prezenca mbi tokë dhe prania A= asht, por megjithatë A shpreh edhe fillimin e dukurisë, formës, gjësendit dhe ekzistencës në përgjithësi, Kurse A(...)OJ shpreh A ...dhe O dhe I, ku A dhe mandej O na ep Kalimin nga hapësira shumë e madhë A në kalimin ose tkurrjen e A tu shen(d)rrua në O, qashtu duke e u zvogëluar veç në hapësirën rrethuese të njeriut, pikës krahasuese sipërfaqes se tokës, dhe ardhja e J pas O në fjalën PRANOJ, na ep tkurrjen e vazhdueshme të hapësirës O duke u ngushtuar dhe duke kaluar në hapësirën e ngjeshur të tkurrun(r), ashtu duke na dhënë prekjen e sipërfaqes, vëllimit e jashtme të trupit, gjësendit me vëllimin që ka gjerësinë shumë me të ngushte se gjatësinë, ose me saktë duke na dhënë formën me shumë vijore në 2D ose cilindrike 3D, ose njëren përmasa perzgat një boshti koordinatave e kam e të gjatë sesa dy boshtet tjera..</p>	

Nga krahasimi e shohim se të gjitha këto fjalë I përshkruajnë të njëjtat forma , dukuri, dhe në bazë janë të njëjta, për këtë janë ndërtuar fjalët e afërta. PRANO=PRIN=PRON=PREN=PRAN=PRUN=,...

Pjesa, PR(zanore) në pe përshkrimin e fillimit ose pikave fillestare të nisjes se dukurisë R(zanore), me përdorimin e fjalës P dhe P(zanore) si dhe (zanore)P, na epet edhe përshkrimi I shpejtësisë se ndodhjes se dukurisë përkatëse e cila vije nga P(zanore) e cila është ngjitje e zorshme kryesisht fjala e cila masshkruset/prapa shkruhet P(...) atëherë fizikisht pika e fillimit të dukurisë gjendet në nivelin me të ultë/ungjt kurse pikat, hapësirë e zhvillimi të dukurisë me të cilën përshkruan fjala e mas/pas/prapa-shkruar P gjendet në nivele me ta larta krahasuar me sipërfaqen e tokës, me saktë me njeriun I cili na e përshkruan dukurin, formën, gjësendin me fjalën përkatëse, pra me P(pjesa e fjalës),...

Krejt e kundërta ndodh me fjalën (pjesa e fjalës)P, pra edhe me (zanore)P, në të vërtetë kemi të bëjmë me të njëjtën dukuri si; (pjesë e fjalës)P ashtu me P(pjesë e fjalës) si dhe (zanore)P dhe P(zanore), por ndryshimi qëndron në kahun e lëvizjes se dukurisë përkatëse.

Kështu

Shënim: Në gjuhën gjerman shembull; kemi *einlassen*, bazë e të cilës është *Lassen*, në shqipe përshkruan veprimin sipas shqipes *LA*, pra me *LA*-n gjësendin në përmasa, ma saktë në sasi *SEN*, duke marrë *LA+SSEN*. Nga fjalori *einlassen* = (në anglisht; let in, admit, allow entrance; varnish, plate, take part in,....), duke na dhen kuptimin nga anglishtja *LET*= themel/temel i saj, në shqipe ka *LE*; ashtu si përdoret në gegnisht, *LE*, *LEU*, në kuptimin me *LA*-n diçka për të ardhmen, me *LA*-n diçka në të ardhmen.

Po ashtu; *ALLOW* në përafrimin *ALOV*= *A LOV*= *A LO*, *LO*=*LA*=*LE*,...Nga kjo kuptojmë se fjalët bazë të këtyre gjuhëve, ashtu si dhe shumë gjuhëve tjera indoevropiane i gjen vetëm në gjuhën shqipe, duke dëshmuar se është bazë e gjuhëve Indo - evropiane.

BISEDA

Në të gjitha shtjellimet; nuk ka as ni grim gjasa fjala **Biseda** të ketë rrënjë Shqipe. Pjesë e kësaj fjalë (sedite) është sllave, kurse **Bi** mund të mos jetë sllave. Kjo fjalë është përdorur në Jug të Shqipërisë, të cilët e dhezen përdorimin e saj. Në Kosovë (Dardani)u bartë për herë të parë në luftën e dytë

botërore. Gjenerata e lindur rreth viteve 1918-1960 e cila nuk ka pas shkollim, nuk e kanë përdorë këtë fjalë.

Në Kosovë (Dardani)deri në vitet 1999 kjo fjalë përdorej shumë rrallë, tash gjithherë e me shumë. Burimet e saj rrjedhin nga gjuha e sllave. Mund të shtjellohet si BIS=BAS dhe DA, si mundësi e ardhjes nga lashtësia, por megjithatë duket shumë e pamundshme. Në gjuhën shqipe kemi fjalët e bollshme, ta zëvendësojnë ; Flasi, fjalëtojmë, Ilafojm (Ilafosim, Ilafum,..) dertojm, dajm gojën,..., etj.

NGJAR/ (GAN/NGJAN)

Fjala NGJAR, rrjedhë nga NGAR, kurse kjo me mundësi pej; GAR, dhe NGAR u krijua me keqjen (kapjen) e këtyre fjalëve; NU GA AR, dhe nga kjo N' GA, asht si NU GJA, ka nodh ni GA=GJA, dhe nga kjo kemi NGA, pra Me U NU i GA/GJA mi DHE. Duke krijuar kuptimin NGA, e cila shpesh mund të zëvendësohet PREJ/PEJ/PE/P(zanore),...

NGAR në të vërtetë përshkruan; NGA fillimin e shfaqjes se GA=GJA, gjësendit i cili u NU, u shfaq duke zënë/zane/N'zan/n'xan, pjesë të caktuar të hapësirës, e kohës se shfaqjes se GA=GJA, zakonisht përmbi sipërfaqen e tokës, me formë të caktuar, e madhë, ose me përmasa me të mëdha se njeriu, ose afërsisht sa ai.

Bashkimi GA dhe AR na ep formën fizike/fjalën GAR e cila e përshkruan ngritjen, rritjen e GA në përmasa AR, duke na dhënë pamjen e sipërfaqes (R) se gjer/gjan, duke na dhënë rritjen e tij, dhe pamjen e tij të madhë.

Me bashkimin e GA dhe AR , shkrihen këto dy kuptime, dhe forma fizike krejtësisht të ndryshme, duke krijuar formën krejtësisht e re, një veti, përmbajtje, dhe veçori e veçantë, të tillë pothuajse ka pak të përbashkët me GA dhe AR veç e vec. Kështu GAR paraqet, largësinë në kohë dhe hapësirë të GA, largësinë, por edhe përmasën e saj të gat/gjat, e përshkruar në sipërfaqe (2D) dhe vëllimin (3D).

Nga kemi;

AR

L(AR)

M(AR),n, m,

T(AR)

V(AR)

Q(AR)

G(AR)

GJ(AR)

Z(AR), prej nga u krijuan fjalët; Z(OR); Z(UR); F(UR);,

ZH(AR)

D(AR)
DH(AR)
L(AR)G

...., nga kjo kemi; krijimin ARG, ARGOS; ARGIS, ARLA, ARLAT,

...

Si dhe
MAR
ARM
RAM
ARSA
SARA

MALIER

Ne gjuhen e vjetër Greke *Malieís*, merret si baza e e fisit të grekeve të vjetër, të cilët jetonin në Greqinë e Mesme.

Zona e vendbanimit të Malianëve shtrihej mbi malet Kallidromos, kufizohej me termopilet në lindje dhe kufizohej në veri me Gjirin Malian (Maliakos Kolpos) me emrin e tyre. Në luginën perëndimore të Spercheios, territori i tyre kufizohej me atë të Ainians, Thermopylae lidhur ata me Lokrien (LO KRIEN, ashtu sic thuhet sot, LO KRIEN PER AT(e)DHE). Kryeqyteti i Malianëve ishte Trakia (TE RAKIA, asht e me mundesi të krijimit nga të RA KI A, tu e pershku reliefien me ramjen e vecant) pranë Shkëmbinjve Traçinikë (të RAQ NIK emnim krejtësisht i kfjellt).

Vendi me emrin MALieis, shtrihej në antik maje maleve Kallidromos, e cila rrethohej me Termopilet dhe Maliakos Kolpos, Thermopylae lidhet me Lokrien (në shqipe, LA KRIEN, por dhe LOK=qashtu si LAK, pra LAKon ka Kah ka ose prin Krieja (kryt) /LA'KRIEN, duke na dhënë Lakune e Maleve dal si Kry, me primje në formën e lakut, pra emnimet e lashta mjaft shumë përmbajnë fjalë të cilat përshkruajnë reliefin). Emri MALieis në Shqip , sado i tjetërsuar në Greqisht, përshkruan MALIN, pra ka të beje me MALET, të cilat janë të lana në formën LAT/LET; si LATIC/LETIC/LETNIC,...., ashtu duke na dhënë pamjen MALET; kurse njerëzit të cilët jetojnë atje, quhen Malci; Malsi, Malies, ky emen ka kuptim të drejtpërdrejt me Malesi, MALCIE, MALIE, pra pse të mos jetë MALIE, dhe të mos i shtohet nga greket S, veçori e gjuhës se tyre.

3.

Fillimisht i quajtur Trachis (Τραχίς) ose nga Strabo (Strabo emen njeri por mund të jetë marr nga emen i vendit, nga shqipja STRA/SHTRA BO, pra BA nga SHTREMJA) , Trachin (Τραχίτιν) ishte qyteti në rajonin e Malit , në distriktin e quajtur më pas, es Trachinian (ne shyp ka kuptimin dhe e gjen don me thanien në tana format, si TRAHIN pra hin në formën e TRA-nit, e cila

fjalë përshkruan si pikfillim reliefin, mandej TRASHIN e ka kuptimin e Trashjes, vend i TRashun, breg i dalun ashtu i krijuar nga Trashja e grumbullimi i materialit, si dhe TRAQIN në kuptimin RAQIN, QIN=QAN i të RA QUN/QIN me përshkrimin e RAMJes se QUME ose të dalun tutje në mënyrën e pazakont,..., etj). Ndodhej në një rrafshnaltë shkëmbore mbi bregun e majtë të Asopos, në pikën ku lë malin Oeta (O ETA nderlidhet ngusht me fjalën META; VETA, e cila përshkruan një gjatësi të caktuar të veçuar nga hapësina rrethuese, ashtu duke u përfaruar me META, gjatësi ETA, ashtu O =ASHT/OSHT ETA, ku ETA na ep edhe largesin e formës ATA=ETA=OTA...., etj.) drejt fushës së Lamias (n'shipe kemi; LAMA, LAMIE, si shumë të fjalës LAM, vend ku Lam, ku mledhet LAMA, fushe kryesisht e gjan e cila ka formën e tillë, ku njerzit i Lajn gjanat e bujqsis, ose e grumullojn ushqimin/ushimin të korrnat,..., etj. Ky emen në Kosovë (Dardani)përdorej shumë në emninin e fushave u grumbulloheshin; sanat, tallat, dridhi, hedhej, gruni, ..., etj.). Ajo ishte e vendosur pak në veri ose më mirë në perëndim të Thermopylae dhe kështu urdhëroi afrimin e Thermopylae nga Thessaly dhe ishte me rëndësi të madhë ushtarake nga pozita e saj.

Shënime: Sipas Herodotit, hyrja në rrafshinën e Trakisë ishte vetëm gjysmë gjerësie 15 m), por sipërfaqja e rrafshinës ishte 22.000 pletra (13 km). Po ashtu thotë, se qyteti i Trakisë ishte 5 larg lumit Melas (emni i lumit MELAS me kuptimin shqip ME LAS pra ME LA i cili mund të jetë nga ME LA pra ME LA, me pastru ose sic thojm; ME LA trupin. Por mund të ketë kuptimin LA SA; ose SA LA duke e shpreh sasinë SA) dhe se lumi Asopus (AS O PUS, marohet nga fjala AS pra nuk A, në kuptimin AS an(d)ej as kn(d)ej, dhe O PUS, pra AS NUK PO PUS, por as Nuk asht diçka i madh dhe i vlefshëm, si dhe A SO (sht) PUS mund të përshkruan në shqipe po ashtu lumin AS NUK është Poshtë. Pra, nuk është lum i futun (futura) thellë, por sipërfaqësore, i dalun Eper në sipërfaqe) e kishte origjinën nga një grykë në malet në jug të Trakisë. Sipas Thukidides, Trachis ishte 40 faza larg Thermopylae dhe 20 nga deti.

Trachis (si Trachin) është përmendur në Iliad të Homerit, si një nga qytetet ku i vizitoj Akili: Gjithashtu, përmendet në legjendat e Herakliut, si vendet e fundit të jetës të heroit.

Maronea

Qytet në Maqedoninë e vjetër, lidhet ngusht me shqipen e sotme si; MARON, MARON SHPI; përbëhet nga kuptimet MA +RON në kuptimin e MAN ROJEN, ashtu MA RON, pra është qytete vend i sigurt. Dhe të njëjtën kohë e ndërton formën MAR që ka kuptojmë e Marsis (mbaresis), ashtu si MARA, MARO, duke në përshkruar gjësendin e ndërtuar në atë mënyrë i cili ep siguri, e cila *ma ro-jtun*.

MOLOSIA

Në greqishte *Μολοσσοί* (Malasia/Molosia) por edhe MALASH/MALESH, MALASHIA; e cila mund të kishte të njëjtën kuptim me Malësia. Në dialektet të shqipes të lasht, mund të kishte përdorim kalues në vend të S të përdorej SH, dhe anasjelltë. Shikuar drejtpërdrejt si shkruhet dhe si është përcjell ky emër i lasht dej me sot, del se sa do i ndryshuar nga Greket duke ja përshtatur gjuhës se tyre, emni MOLOSIA do të thotë MALESIA, ashtu si thuhet sot në gjuhen shqipe, si dhe në të gjitha të folmet. Kështu MOLOSIA nuk duhet të lidhet aq shumë me emrin e pemës se MOLLES, edhe pse mund të jetë.

Megjithatë duke marr parasysh hapësirën ku shtrihet ky emen, dhe reliefin me plot përthurje, del se MOLOSIA, me pak ndryshime, O duke ndryshuar në A, marrim MALOSIA, MALESIA, MALESIA, prej nga del se ky emërim lidhet ngusht me hapësirën ose terrenin malore, dhe ndërlidhet ngusht me MALESIN. Natyrisht në hartat e vjetra, nga studiuesit shumë serioz kjo hapësirë shpallet si Greke, e cila nuk ishte e vërtetë aspak. Megjithatë në duhet të mësohemi me këto emërtime të cilat perdoren me mjeshtri të madhe nga studiuesit modern dhe klasik po ashtu, Greqia kurrë në historinë e saj, në Evropë, nuk i kishte këto territore, Greqia e lasht, Ama e saj ishte në brigjet e Azisë së vogël.

Ajo u bë një vend me rëndësi historike si rezultat i kolonisë së themeluar nga Laçedaemonianët në vitin e gjashtë të Luftës së Peloponezitet, 426 pes. Trakinianët (një fis i maliasve) dhe Dorianët fqinjë, të cilët vuajtën shumë nga sulmet grabitqare të alpinistëve Oeta, u kërkuar ndihmë spartanëve, të cilët e përdorën me etje këtë mundësi për të vendosur një koloni të fortë në këtë situatë komanduese. Ata ftuan shtetet e tjera dorike të Greqisë për t'u bashkuar me koloninë. dhe deri në 10,000 kolonizatorë nën tre ekoistë spartanë (Leon, Alcidas dhe Damagon) ndërtuan dhe fortifikuan një qytet të ri, i cili iu dha emri Heraclea, nga hero i madh, emri i të cilit ishte aq i lidhur ngushtë me rrethin përreth Heraclea-s (Heraklea= Hera ka le a) në Trachis.

DAMAGON

Emri i lasht greke DAMAGON përcillet në Shqipe, si DAMA GJON, e cila në shtjellimin e mëtejshme na ep formën DA AMA GJON, si dhe DAMA GJON, sikur kur themi DAMA GJON copën e bukës, pra; *mos e daj per zgati, por për z'gjani.*

LEON

Na ep pamjen e aNES; ashtu si LE ON, ose eshtek riju, maru, e cila përcillet apo përmbahet në fjalën; LE, dhe ON =AN, duke në dhënë si pamje të veçantë LE AN, ose LEON, ashtu sikur kur themi LE ANASH e mos fol, ose LE ANEN taNE. Në pjesën e Maqedonisë se lasht, që tash shpesh po quhet Greqia e lasht, ishte qyteti bregdetar DION; i cili në të vërtetë ishte emër i Zotit, DARDAN - ILIR.

AINIANEN

Në greqishten e vjetër (Αἰνιάνας) Ainianes , po ashtu; (Αἰνίηνες) Ainienes, në të folmen Jonike, e cila e ka vetin , ashtu, zanorja A dorike e kalon në E (Εἰνίηνες) Enienes, emër i fisit në Greqinë antike, ishte i afërt me Mirmidonet (MIR MI DONEN/Zoti i lasht të Dardanet), fis i Akileut dhe Achaiern/Akean në Peloponez.

Ky emen lidhet ngusht me gegnishten të Kosovës; AINIANES, me kuptimin A I NI ANES (është i një Anës) ose A I NIANES (A I NI ANES , në *letrare*=është i Një ane). Por, me mundësi tjera, si;

AINI ANEN

A INI ANEN

AI NIA (NEN/NON/NUN,...)

Por edhe me përafrime tjera si; ANIA NON, si ANIA NEN, si dhe kuptime tjera të afërt, të cilat për njeriun nga Kosova dalin fjalë shumë të kuptueshme, pa nevojë të sqarohen dhe përafrohen.

ORMENIOS (duhet të nohen në Librin Per emnat e Zotit).

ORMENIO mund ta sqarojmë si OR MEN duke na dhënë si OR MAN, ashtu duke përshkruar relievin si e vend, troll (emni trolli në vend të terren e përdorin vetëm shqiptaret në Kosovë (Dardani)e cila është përshkrim i saktë, e i drejt i tokës e cila ka formën mbrojtëse,...., etj.) i cili e MAN OREN, pra është MROJ= ME ROJ, duke e MA-jt+RO-jen=MROJE, si dhe duke na dhënë pamjen e ngritur të saj, në formën e rrafshnaltës , duke qen rreth e mrreth I MROJ-tun.

ORMENI në shqipe ep saktësisht përshkrimin e njerëzve, e vendbanimeve, të cilët e kanë MEN me OR, pra OR-et (engjëjt) e RUjane menen e tyre/tyne, ose e kanë menjen (mendjen) e tillë duke pas të RUjtun.

Po ashtu ORMENIO mund të jetë variant i; ARMENI=ORMENI, I cili me vonë u ndërrua nga ardhjet Greke e Latine, duke I shtuar sipas(simas) natyrës se gjuhës se tyre, prapashtesën OS, ose thjesht tingullin S. Kemi me

mija toponime të cilat u ndërruan në shënime latine ose Greke, sipas natyrës se gjuhës se tyre/tyne. Kjo dukuri vërehet edhe pas pushtimeve arabe, qe emnat e toponimeve tyre ia përshtaten gjuhës se tyre. Kjo dukuri është shumë mirë e shënuar edhe pas ardhjes se sllaveve. Kemi toponime Shqipe, para ardhjes se sllaveve të cilat me pak ndryshime na duken sllave.

Megjithatë edhe pse janë shqipe, shumë gjuhëtare qëllimisht, u munduan t'i epin kuptime sllave, greke, latine mandej perse. Shembull kemi formën OHRID e cila është sllave, ose me drejt e me thjesht emen i liqenit i shtramum nga sllavet, e cila me vonë u murr nga shqiptaret. Ky emen shumë i thjesht mund të ishte;; DRI ose ADRI/ODRI/IDRI,... prej nga mund të jetë ndërruar në HADRI/HODRI dhe në ODRI.

Në pjesën Ballkanit kemi ashtu EDRINE, ADRINA, DRINA; DRI, ADRIAN, si dhe ADRIATIKE, si dhe ADRIAN,..., etj., dëshmi të bollshme se fjala DRI ishte shqipe dhe po ashtu protoSHqipe.

Si rrjedhim format e këtij emni (emëri), mund ti gjejmë në këto trajta; ORMENI, ORMENIO(nga OR MENI O, pra O, ose A(është, asht, osht,...), ARMENI, ARMENIO

URMUNI, URMANI, URMENIO, URMENIA, URMENU,...

ERMENI, ERMANI, ERMENIO, ERMENIA, ERMENE,...

IRMENIA, IRMENI, IRMENIO, IRMENIA; IRMENU,...., etj.

Por edhe në trajta të shkurta si ERME, ORME, URME, ORME, si dhe në format ROMA, RIMA, EROMA, IREMA, RUMA,...etj.

Phlegra/Legra

Ne gjuhen shqipe ky emër tregon vendin përkatësisht fisin, popullin, ku LE GRA, pra ku ka GRA, ku man (mban) GRA të bukura, të hijshme, ose të sojit të tillë qe është për theksuar.

Megjithatë mund të permaj /permbaj përshkrimin e relievit (përthyeshmërinë e sipërfaqes se tokës, trollit, -sipërfaqes se caktuar të tokës,...), si vend ku ka RA-mje të atill, i cili relievi pas ngritjes në formën e gungës ka Ramje të tilla, të thella/fella, ose me drejt është I LAN/LEN, ose I krijuar (LE) qashtu si gja=GA e LA=LE, me RA-mje, prej nga u krijuar fjala e re me shtrydhjen në një fjalë të fjalisë LE Ga ra =LEG'RA.

Megjithatë në shqipe LEGRA, FLEGRA, dhe PLEGRA por edhe VLEGRA kanë kuptim të plot, e përputhen me domethënien e strukturën e fjalës shqipe, si; Kuptimin e fjalës LEGRA të cilën e përshkruam me sipër dhe FLEGRA e cila e përshkruan këputjen nga pjesa LEGRA.

Nga LEG=LUG=LIG=LAG=LYG=LOG, kemi FLEG, FLUG, FLAG, FLYG=FLOG, FLIG,...si dhe FLEG, FLUG, FLAG, FLYG=FLOG, FLIG,...

PLEG, PLUG, PLAG, PLYG=PLOG, PLIG,...., të cilat e përshkruan pikën e fillimi të shfaqjes se dukurisë; LOG; LUG, LIG ,... si PLOG, PLUG,

PLIG, të cilat përshkruan mënyrën e shfaqjes ose shtrirjes në trajtën LA, LE,... e LAN, LEN , të një gjësendi G, ashtu si LOG, LUG, LIG,...etj.

LOK

Loki në mitologjinë Nordike, është zot dhe shoqërues i Zotave kryesore Odin dhe Thor. Loki shpesh është ndihmës i cili i ndihmon këta Zota. Ai është shkaktar i vështirësive për vete dhe hyjnive tjera, është po ashtu Zoti i zjarrit. Shpesh ndërlidhet si Zot i shkatërrimit dhe çrregullimit, me aftësi të mashtrojë dhe ti kurthoj të tjerët. Emni i tij mund kapet me kuptimin e fjalës LAK=LOK=LIK,... e cila përshkruan formën e tillë në shqipe; me kuptimin LAK. Po ashtu kemi;

Ish ra n'LAK

U lidh me LAK,

E rrasen nLak

Nejti aty dej sa u kurthu nLak

Emni i këtij perëndie ndërlidhet ngusht me aftësinë e tij për ti gjuajtur të tjerët në LAK pra në kurth, duke ju shkaktuar atyre vështirës dhe rreziqe. Kështu ai, e mashtron Zotin verban Höd, e shtyni ta vras zotin Balder. Shpesh Laku mendohej si kurth dhe përdoret shpesh si emnin i kurthes. Laku në thelb është mjet prej nga ndërtohet kurtha, por megjithatë merr kuptimin e saj. Mundësia është që fjala Lak të jetë përdorur shumë me larg në kohë sesa Kurtha, pra është me e lasht. E fundja Lak si emen i zotit në mitologjinë Nordike, është i rëndësishëm në kfjellimin tonë, ma shumë të paraqesim vjetërsinë, e lashtësinë e këtij emri sa lidhet me Mitologjinë.

Shqipja dhe trolli i zhvillimit të saj, ishte Evropa, e jo Azia e vogël ose Afrika, për ata është krejtësisht e mundshme kuptimi i fjalës i ruajtur në shqipe të jetë bartur mitologjinë e Nordike.

ZG/GZ

Renditja ZG na jep përshkrimin e fjalës ZG-atje të gjësendit në formën G

Kemi Z/zanore/G, ZG/zanore/, ku simetria GZ/zanore/ dhe G/zanore/Z.

Si shembull:

ZAG/ZHAG	ZGA/ZGJA				
ZIG/ZHIG	ZGI/ZGJI				
ZUG/ZHUG	ZGU/ZGJU				

ZOG/ZHOG	ZGO/ZGJO				
ZEG/ZHEG	ZGE/ZGJE				
ZYG/ZHYG	ZGY/ZGJY				

...., etj.

Prej nga ZIG kemi edhe ZIGJ, si shumësi i G i cili është GJ. Prej na dalin disa fjalë sipas shoqërimit;

ZAG/	ZHAG	ZAGJ/,...	ZHAGJ	
ZOG/	ZHOG	/ZOGJ/	ZHOGJ,	
ZIG	/ZHIG/	ZIGJ	/ZHIGJ,	
ZUG	/ZHUG	/ZUGJ/	ZHUGJ,	
ZEG	/ZHEG	/ZEGJ/	ZHEGJ,	

kështu me radh /*radh= ra adh , pej nga adh=dha, do të thotë dha ra-mja/*

Fjala SHKLA pershkruan ramjen dhe kuptimin LA, por duke bashkuar formën SHKO dhe LA, prej nga kemi, SHKLA= SHKO*KLA prej nga kemi SHKLA, duke krijuar me vonë fjalën SHKLA+KLOHEM

Shklakonem, SHklep/glep

Shklluq

SHKOP=SHKAP, natyrisht dej me sot nuk e kan dit dhe nuk e ka shpejguar askush pej ‘dijetarve ‘kuptimin SHKOP vije nga SHKAP, por tash pas shkrimit të Msheftësive të Gojës, ata do ta Shplojn dhe do ta përvetësojn. Me siguri do ta shtrojnë dvetjen; qysh mundet një njeri nga Kosova të bej shpejgime per gjuhën?!.
SHKOPIS (krastit) nga SHKAP.

Krijime nga fjala ARDH ,..., si (zanore)RDH(zanore)

Shkardhë

Fjalë e cila mund të përdorej në terminologjinë shkencore, si duket kjo fjalë çdo ditë e me tepër po harrohet dhe po zhduket sipas planit.

Fjala Shqipe SHKARDH është krijuar nga fjala SHKO + ARDH=SHK'ARDH, ashtu SHKO ARDHJE (por edhe SHKAR DHA; DHA shkarje; ..., etj.) për ndihmuar dhe ta ketë në sun Shkumjen dhe Ardhjen e Qenit, shëtitjen e tij.

Megjithatë në përgjithësi kjo fjalë është krijuar ashtu si janë krijuar fjalët; G'ARDH, M'ERDHI, ERDH; ARDH; D'ARDH; V'ERDH,...etj., po ashtu, kjo fjalë u krijua nga (SHKO)ARDH,

Sllavet i morren shumicën e këtyre fjalëve Shqipe, dhe në vend të DH e keq shqiptonin D.

Kështu fjalët OHRID, mund të ishte ORIDH,

Gardh në GARD, etj. Nga GARDA ushtarake lirisht mund të quhet G'ARDHA Ushtarake, kjo është me e kuptueshme, ku renditja/renitja e ushtarëve bëhet si GARDH=GARDA=GARDHA,...etj. N'koft se është e vërtetë HORDHI=HORDI me rrjedhje nga shqipja, atëherë është plotësisht e vërtetë se GARDA është shqiptim i huaj të fjalëve Shqipe; GARDHA, GARDHO, GARDHI, bëhet Gardh/GARD ,... etj.

Hordi~HORDHI , etj.

Fjalët e të njëjtës natyrë, e dal nga kjo janë; SHKERDHE, SHKERDHAT, SHKERDHY, SHKERDHO

Çka përshkruan fjala SHKERDHE?

Përkufizohet si Shko erdh, ku me anën e konopit lidhet qeni dhe mahet nën kontroll në oborrin e shpis.

Po ashtu sikur sllavët ta theksonin kete fjalë do të dilte afërsisht kështu si, SHKERDE. Nga të huajt mund të theksohej e shkruhej si; SHKODRA-SCODRA, SCODRIS, por edhe SCUTAR, ku D kuptohej nga i huaj si T. Nga kjo po ashtu kemi; SCORD=SHKORDH, SCERD=SHKERD, kështu emri SCORDIS (SHKORDHA).

Nga kjo emri SCORDIS (SHKORDHI, ashtu sikur SHKAR DHA, ose DHA SHKAR,..., etj.) mund të mos ishte fare Kelt, ose mund të ishin Kelt të asimiluar(tjetersum) në Ballkan.

HARDHUC

Masi/pasi guha shype është në thelb guhë e formave, në fillim si hap të pare i përshkruan ato prej se jashtmi, atëherë kemi; HARDHI (me kuptim të

njëjtë ARDHI, por kjo ARDHI përshkruhet me ARDHJE me përmasa t' medha të menjëhershme ashtu shprehur me HARDHI, me mundësi të krijimit nga HA ARDHI, pra me hanger nga ARDHJA, ku ARDHJ-e është emnu materia e ushqyese e cila vije nga trupi i HARDHI-s nëpërmes frytit. Kjo është e krejt e zakonshme në Shqipen e lasht, e cila ruhet dej në ditët e sotme si; DARDHA=DA (ARDHA), pra HA+ARDHI dhe DA+ARDH,..., etj.), tu nis në formën e trupit kemi; HARDHUC. Si nga forma e jashtme e ngjashme me trupin e Hardhisë/HARDHISH, me trupin e Hardhucës, /HARDHUQ/HARDHIQ,... edhe pse në thelb Hardhia është trup peme, derisa Hardhuca është trupi i gjallë, i lëvizshëm, krijesë tepër e lasht marr në degëzimin e evolucionit organik.

Megjithatë në aspektin gjuhësore të dyja; HARDHUC si HARDHI kanë afërsi të jashtëzakonshme, si bazë e kanë fjalën ARDH;

Nga **AR** në **RA**, ku kemi; ARDH (prej nga ARADHA), dhe RADH, si dhe *ERD*/*ARDH*/*ORDH*/*IRDH*/*URDH*/*YRDH*, prej nga u krijuan fjalët e rëndësishme të shqipes; si; *D'ARDH*, *K'RODH*, *D'ERD*, *M'ERDHI*, *V'ERDHI*, *SHKE'ERDHI*, *SHK'ORDHI*, *H'ORDHI*, *H'ARDHI*, *G'ARDHI*, *B'ARDH*, *B'ARDHI*,..., etj.

Nga kjo kemi;

HAR, në të dy fjalët;

Kurse në njërën kemi DHI në tjetrën DHUC, për të cilat do të flasim gjansisht me poshtë.

Forma *DHA*/*DHE*/*DHI*/*DHU*/*DHO*/*DHY* e zgjanojm me;

DHAC

DHEC

DHUC

DHIC

DHOC

DHYC

Si dhe nga kjo;

H_ARDHUC

D-ERDHC

V-ERDHC

SH_URDHC

M-ERDHAC

P-ORDHC

L-ARDHC

N-ERDHC

K-ORDHC

.....

Nga kjo kuptojm se fjalët e krijuara nga renditja;

ARDH, ARDHUC, ARDHAQ; ARDHASH, ARDHAS; ARDHAL, ARDHALL, ARDHAK, ...

HALLK

Mund të mos jetë nga shqipja, megjithatë struktura dhe shtresë - marimi i përshtatet Shqipes. Pej LAK, kemi LLAQ, dhe nga LLAQ kemi përgjithësimin për të gjitha zanore si; LL(zanore)K, prej nga fitojmë LLAQ/LLUK/LLIK/LLOK/LLYK/LLEK,..., por edhe LLAQ/LLIQ/LLUQ/LLOQ/LLYQ//LLEQ, ashtu si;

LLEQ~LEQ

LLUQ~LUQ

LLIQ~LIQ

LLOQ~LOQ

LLAQ~LAQ

LLYQ~LYQ,...

Prej nga kemi; LAQ, LLAQ, LLUQ; PLLUQ, FLLIQ; FLLOQ, ..., BLLAQ, BALLQ, BULLQ, BALLAQ; BLLUQ, ..., etj.

BALAK/BALAQ, BALTAK= me mundësi të krijimit nga BA LAK TOKA=BALTAK, duke nga dhen shkurtesën BALT, si BA+LAK+TOK=BALAKTOK~BAL'TOK=BALT (duke e larguar pjesën TOK).

BA LLOQ TOK=
BALLOQTOK=BALOQTOK=BALQOK=BALQAK e cika ka përdorim në Kosovë. Nga ALLAK= A LLAQ si formë e fjalëve A LLAQ/LLOQ kemi; LLAQ/LLOQ, prej nga LAQ/LOQ dal nga LAK/LOK. Duke marrë; LLOQ/LOQ, si LOQE, nga LO OQ/AQ,...

Nga kjo kemi; GUG'LUQ, prej GUG=GOG=GIG=GEG,... si dhe LUK=LAK=LUQ=LAQ,..., etj., si dhe KUT'LLAQ, BULLUQ, TULLAQ, RUMLLUK (*rumlluk musteqet Mujes i kan ra*) të cilat për lexuesin pas kaq shumë kfishimeve perzgat krejt librit duhet të jenë të kuptueshme.

Nga kjo HALLK përshkruan LAKUN.

Kështu HALLKA mune të përshkruhet me pak ndryshime si; A LLAQ, ashtu duke e përdorur LL si shumësi në vend të L, pasi në zingjir/vering ka shumës LAKA; pra LAK i hekrit (ne Kosovë përdoret HEKRI në vend të HEKUR, ashtu si trajte e shkurt e fjalë E KORE/E KUR; HEKRI dhe HEKURI) i Lakuar, i formuar si shumë LAKE; ashtu si LAK1+LAK2+LAK3+LAK4+....+LAKn =LLAK/A (asht) L(L)AK, prej nga kemi HALLK.

GULLUMUQ/GRUMULLUQ/RUMLLUQ (RUMLLUK)

Me përdorim e përhapje të gjanë në Kosovë, GULLUMUQ, e krijuar nga; GU

ULLU= U LLU, por ULL U, duke na dhënë përshkrimin me shumësi (shume hera) të UL në ULL dhe LU në LLU. Prej nga, kemi; U LU= pra asht LU si përdoret në Kosovë ku kemi U LUE pej veni kur e permeni Zotin, pra U LUE, por bashkimi LU+UM ashtu si LU*AM ku UM=AM, atëherë marrim LUM dhe përhapjen në shumësi të tij, LLUM, prej nga kemi LUM ~LLUM.

Nisur nga kjo fjala ULLUM, ULUM, përshkruan gjendjen e ndryshueshme të gjësëdit, formës, dukurisë si UL dhe LU, duke formuar ULU, dhe ULLU, kurse hapësira koha dhe gjendja MA-het në kohë dhe hapësin ashtu si; UM=AM=EM, ... duke krijuar pra AM-en, prej nga kemi; formimin LUM/LLUM dhe ULUM=ULLUM.

(Pjesa MUQ=MAQ shkurt e trup me domethënien MA-n AQ, ose QAQ MAN SAQE, pra, QE+ AQ + MA + ANA + SA + AQ+ QE) ku MUQ = MU UQ= ashtu si Muj me UQ/QU, kemi ; MUQA, MUQO, duke marrë të njëjtën kuptim me fjalën MAQ, e cila duhet të shënohet në fjalor, ashtu si KAQ; QAQ, LAQ; prej nga kemi; MA + AQ si MA(N)+AQ=MAQ, pej ku u krijuar /maru emni MAQE(DONIA), ata pra, të cilët e MAJN dhe ose MA AQ DONEN. Pra, Zotin DON, DONA ose EDONA, duke krijuar vargun e fjalisë MA AQ EDONEN=MAQEDONEN.)

Shënim (*): Fjalën RUMLLUK (por dhe rrumlluk, prej nga rrumull, rrumullak,..., etj.) e kemi në përdorim, shembull tek këngët e *Gjeto BAsho Mujes*, sipas versionit të kënduar nga Feriz e Ali Krasniqi, në këngën e **Bello Kapetanit**, në një varg thuhet- "Musteqet rumlluk i kanë ra".

PJESË /MJES/MIRMJES

a)

Si u krijuar fjala PJES? Derisa COP u krijua CO=SO=SA AP, CO OP. më kuptimin SA JAP, CA +AP= CA*JAP=CJAP,

COP është nga CO=SO=SA +AP=OP=JAP. Të gjitha këto forma të fjalëve në të vërtetë përshkruajnë nga ana sasiore EP-jen, Jep-jen, Ap-jen, si; CIP, CAP, COP, CUP, CYP, CEP,

Veç lexuesi të krahasoj CIP~CEP~COP~CAP,... si edhe CYP~CUP.

Ne sasi më të mëdha, JAP~AP~EP,...-ja, është SIP~SOP~SAP~SEP~SUP~SYP,....,

SHIP~SHAP~SHEP~SHYP~SHOP~SHUP,...., e kështu më radhë.

E kundërta e tyre prap/apet m(b)an përmbajtje në gjuhën shqipe, si; CAP~PAC

CIP~PIC
CUP~PUC
COP~POC
CEP~PEC

Derisa në fjalën CIP rendësin e madhë në dukurin, formën përkatëse e ka sasia CI , kurse në fjalën PIC, prej nga janë krijuar fjalët si; PICA (për ushqime), Picko,...., i epet rendësin pika e fillimit në kohë dhe hapësirë, e cila fillon nga vëllimi, hapësira shumë e tkurrur ose nga një pikë e vetme. Si rrjedhim C përshkruan sasi shumë të pakt, dhe po ashtu P na ep pikën e fillimi të dukurisë më shpejtësi të madhë si dhe me përmasa vëllimorë jashtëzakonisht të vogël, prej nga shohim se kemi dy fjalë që përshkruajnë hapësirë e sasi të vogël si dhe shpejtësi të madhë, prej nga kemi PIC~CIP, CAP~PAC, CEP~PEC; kështu PEC përshkruhet CEPI por në një ane dhe në një pikë krejt të kundërt e njëjta formë merr emnin PEC, prej nga me këtë fjalë emnohet në Kosove, në disa rajoni organi gjenital mashkullor i fëmijëve të vegjël, i quajtur po ashtu LUC; PEC,...., etj.

....

SAP~PAS, (*me pas bukë me hanger*)

SIP~PIS, ***pis i madh dhe fyre e keqe***. U bane pis (Shënim: *Pis shpreh sasinë e PI, dhe Pi është pjesë e vogël , sipërfaqe e tkurrur/tkurrur dej në përmasat e pikës. Nga kjo kemi; PIS formë ose trajte e fjalës PIK, kështu PIS shpreh sasinë e PI, dhe PIK shpreh Ikjen largimin, zgjatjen, të PI. Nga PIS (përhapja e PI në natyre është me shumë shtjellore)~PIK (shikuar në anash ose në prerje tërthore kemi zgatje të formës Pi, por në përmasa gjithherë e me të vogla ~ PIL ka kuptimin e njëjtë me PIK, dhe PIS por përshkruan vend ndodhjen e nalt në hapësirë, zakonisht perm(b)i njeriun-përdoruesin e fjalës, këtë e shpërfaqë fjala PAL=P(AL) ku AL gjendet Lanje me e nalte në hapsinen/hapësirën fizike sesa LA, dhe gajshem/ngjashëm p(IL) është me nalt ~IL në nivel sesa L (tek PLI).*

SOP~POS, (*pos me kanë drague. Ner fisi SOP asht dega e fisit*)

SEP~PES

SUP~PUS (*eci neper-nëpër pus, pusat e vegjël ishin ba pej shiut dhe rrugën e lloqit (lloqavta) me pak gur e shtrume (nga kjo, e kemi fjalën; RUM, prej nga SHTU+RUME=SHTRUME). Nga kjo rrjedh se fjala PUS, për bunar nuk ka kurrfarë kuptimi sepse PUS shpesh me shumë sasinë e vogël, kjo shihet nga pjesa SUP)*

SYP~PYS

.....

SHAP~PASH

SHEP~PESH, (*peshonte shumë*)

SHIP~PISH, (*pisha u rritë shpejt*)

SHUP~PUSH,

SHOP~POSH, nga kjo kemi POSHT. Ish i poshtër ai njeri

SHYP~PYSH,
....., etj.

PJES e përshkruan Jes, me kuptimin mbes/mes ; qashtu si JET=JES=JES N'LLOQ; po ashtu PJES e përshkruan PAK JES ose nga PI JES=P'JES duke na dhënë sasinë e vogël, e cila ka MET/MBET ashtu MBES=MES=JES=JET=MET=VET duke e përshkruar në mënyra të ndryshme - Mbetjen, nga; JE; M'JE; MJET; VJET=VE JET, JETA në Kuptimin MBES diku(n) ,... etj.

b)

Baza kuptimore e fjalës JET është në thelb MET/MBET. Pra në Kosovë drejtpërdrejt përdoret *AI JETI ATJE Për NI KOH TGAT*

UNE JETA N'lloq

Ai jeti në ni gjenja tkeqe ni koh tgat

Jeta - Në kuptimin e gjendjes së gjallë, gjendjes fiziologjike të atillë, ai i cili jeton, nuk është kuptim bazë, por rrjedhim. të JETOSH e ka kuptimin ME MET I GJALL, ose është kohëzgjatje dej sa ti je MET I GJALL

Kështu; JE; JET, JETI, JETOJ ,..., etj.; në thelb shpreh kuptimin e Metjes në një gjendje të caktuar kohe. Natyrisht nuk shprehet gjithmonë për krijesat të cilat janë të gjalla, por po ashtu edhe për objektet, gjësendet e caktuara, si; *E lash sakicën në bjeshkë, dhe q'aty jeti tri vjet*, kur u ktheva e gjeta. Kur themi; Unë JETOJ, ose JETA IME; në thelb kemi përshkruar METJEN (noja ro; METJEN= MET + JEN/JAN~JESH~JES,...., etj.) në një gjendje të caktuar. Kështu,

O MET n' lloq,

dhe,

O JET n' lloq

Me ra thika pej dore e u ngul n 'degën (degën) e lisit, *aty jeti masi nuk mujta me marr.* Kështu nga krahasimi MET=JET, na del e përbashkët fjala ET, prej nga nxjerrim kuptimin se ET është gjatësi e caktuar e cila shtrihet para nesh në të ardhmen ose në të kaluarën. Nga kjo ETJE, na kuptimin ET JE, në kuptimin JE MET ose MET JET, e cila përshkruajnë gjendjen e ETJES:

JET	ET
VET	ET
MET	ET
KET	ET
SHET	ET
NET	ET
LET	ET

<i>DET</i>	<i>ET</i>
<i>GET</i>	<i>ET</i>
<i>GJET</i>	<i>ET</i>
<i>DHET</i>	<i>ET</i>
<i>TET</i>	<i>ET</i>
<i>SET</i>	<i>ET</i>

Si rrjedhim ET është thelbi dhe kuptimi i vërtetë i fjalës MET, në të vërtetë MET do të thotë MA+ ET-in, ashtu si fjalët; VRA që e përshkruajnë nga një anë tjetër veprimin e fjalës; RA, po ashtu GRA= GJA RA, GA RA, MRA= MA(jt) RA-mjen, DRA e përshkruan llojin e RA-mje, ashtu pjesë e gjësëndit, materies, lëngut, gazit, dahet nga tansi dhe rrjedh, me RA-mjen e tillë duke e ruajtur lidhjen nga tansia pej nga është (= a) shkap, duke marr formën DRA, si dhe KRA= KA RA, ashtu duke ruajt lidhje të ashtu nga trupin i ngurtë ose ruan lidhje me trup të ngurtë duke formuar KRA= KA RA=K'RA,..., si dhe KRU; KRI; KRY; VRU ; VRE; VRO kështu me radhë, krejt njëjtë kemi fjalët MET=MA' ET; VET= VU' ET, SHET = SHE'ET, DET=DA ' ET, KET= KE 'ET, RET= RA 'ET, LET= LE' ET, ZET ZE' ET,..., etj. Nga kjo ETJE= ET JE, e përshkruan dhe na ep përshkrimin e ETJES, si ET JE= JE ET pra JE MET (në kuptimin në gjendje të rëndë, të keqe, ose në gjendje të caktuar).

Po ashtu VNU=V'NU, V'DEK, V'RENQ,.....,etj.

Me këtë rrjedhim, PJESA ka kuptimin PEj/pe/pi/P,...+JES, ku pjesa JES do të thotë; me kanë me jetë, me kuptimin JES ATY TUJ PRIT DEJ N'PRAMJE.

Pra JES nuk është e plot në rastin P'jes, është përshkrim i fillimit të dukurisë, e fillimit të shfaqjes se asaj që është JES, si P'JES, pra përshkruan fillimin e shfaqjes, dhe shpesh Shpejtësinë e shfaqjes se dukurisë , veprimin, formës, gjësëndit, JES; si në rastin LLUG=P'llug,, JEK=HJEK=P'JEK, RET=P'RET,... pra e përshkruan shpejtësinë dhe pikat e fillimit të shfaqjes se dukurës, formës gjësëndit përkatëse, në këtë rast të fjalës M'JES=P'JES=JES.

2)

PJES, do të thotë Pej/Pi/pe/+...+P/+ JES, nga përshkruhet Pej JES-e pra përshkruan gjësëndin e cila ka MET/MES/ ku JES ka kuptimin JES MRAPA se nuk mujsha me ecë. Në këtë mënyrë PJES do të thotë Ajo përqindja, hapësira e cila është MET (mbet) si tepricë nga gjësëndi tjetër e cila ishte me parë. Në këtë mënyrë, PJES përshkruan përqindjen e METUN (mbetur) nga Tansia e cila ishte me parë. Po ashtu në këtë mënyrë është MJES me kuptimin e njëjtë si MA JES, pra që e man atë që ka MET (mbet).

Nga kjo kur themi MIRMJES do të the thotë MIR MA JES-in, Pra ata ose çka është MET MAJE MIR. MIR MA JESIN = MIR M'JESIN do të thotë MIR me ata çka është MET. Njëjtë sikur kur themi; MIR MJET, ose MIR ME

JET, MIR ME MET; po ashtu afërsisht të njëjtin kuptim e ka MIR M'JES, me jetë mirë, me kanë mirë, ajo çka ka mbet në mëngjes të jetë mirë. Kështu përdorimi MIRMJES; jo veç që nuk është shkurtim ose keq shqiptimi i fjalës MIRMGJES por është fjalë në vetë, e cila duhet të përdoret, e duhet të shënohet (SHE-h NOHET) në fjalorë, *ashtu të mos zhduket nga bandat.*

Pleqtë thoshin;

A MET PEJ ARE NAJ PJES,

A E KRYT KREJT APO METI PA PRASHIT

QKA JESIN pa prashit, nestra duhet me kry gjithqysh

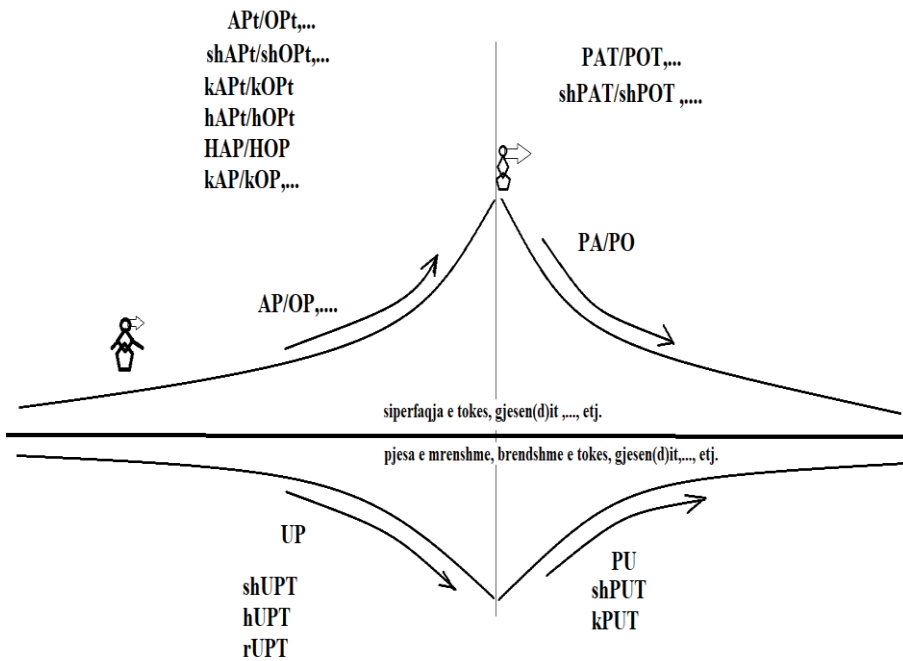
Nga PJES ~ JES; PEJ + JESES u krijua; PJES; PJESES. Prej kësaj shohim se *JE, JES, JESH, na jepin sasinë (S, SH) e METJES në trajtat; JE, JES, JESH, t'JESH, prej nga fjala JES (anglisht YES) mund të jetë mbetje nga proto-Shqipja e cila përshkruan; pranin, Metjen, të qenurit, ..., etj.*

Paraqitja grafike në rrafsh e; (zanore)P dhe ...(zanore)P

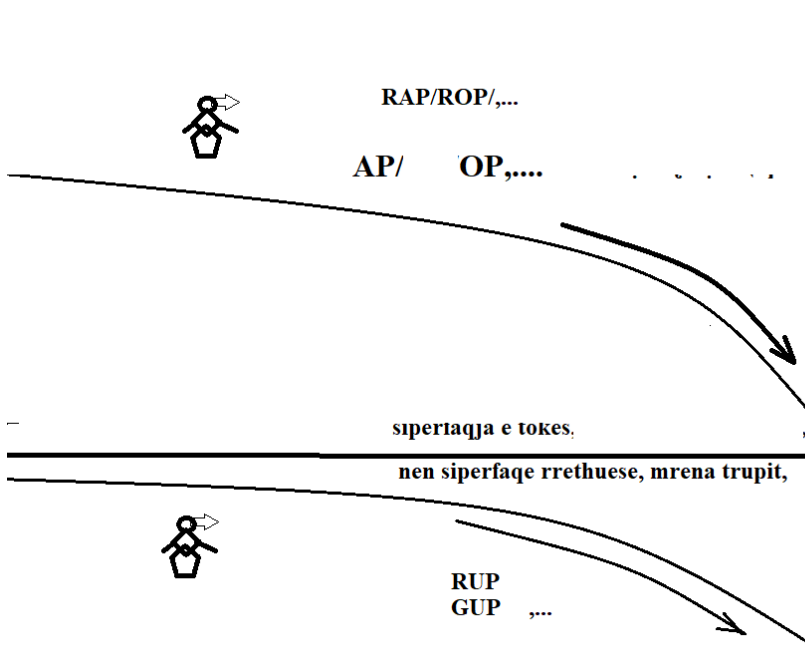
Paraqitja skematike e fjalëve; AP/EP/OP/IP/UP/YP,..., dhe simetria e tyne/tyre; PA/PE/PO/PI/PU/PY,... në prerje tërthore, në dy përmasa, pra në rrafsh, do të dukej me këtë pamje. Megjithatë nga format e paraqitura grafikisht do të ndryshon varësisht kur fjala shembull; AP/EP,... do të gjendej në fund të fjalës, siç kemi rastin tek forma; RAP, REP, RUP. ROP, RJEP,... duke qenë jo në ngritje por në drypje (*shënim; da+rrypje=d'rrypje, si; dryp=d'rryp, prej ryp, këqyrë më poshtë*).

Por, kuptohet gjithherë e kemi formën e lakuar, duke u shndërruar në numrin më të madhë të rasteve ashtu si kulm i parabolës (në paraqitjen grafike në rrafsh) ose në paraboloid (në paraqitjen grafike në tri përmasa). Kështu në rastin e përgjithshëm do të dukej kështu në figurën me vizatime (2D- në dy përmasa) numër 1).

Numër 1)

Numër 2)

Por në të gjitha rastet do të kemi një rrugë, sipërfaqe, hapësirë të lakuar, e cila e donë një përshpejtim kur lëviz, është lëvizje jo e njëtrajtshme si pasojë, e donë një fuqi për të ndihmuar atë lëvizje, ose më *drejt për ta majt e shkaktu*.

3)

PJET/TATPJET

Çka do të thotë fjala PJET, prej nga ndërtohen PER'PJET, TAT'PJET?!

PERPJET u krijua nga PEJ ER=AR, ku PER në përgjithësi përshkruan ngritjen e gjësendit, kurse REP zhdrypjen. Nga kjo kemi; Pej/PI/PO/Pe/P,....+ ER, ku pjesa ER përshkruan ngritjen nga toka deri në tek retë, si dhe ER ka kuptimin e njëjtë me AR e cila na ep nje sipërfaqe të gjësendit, trupit, e cila në vazhdimësi largohet ose është larg, prej nga kemi L(AR)G, L(AR)T, nG(AR), v(AR)GOJ, Artan, mArtan,...., etj., si dhe AR, AJR, ..., etj.

Nga kjo PER dhe PAR kanë kuptimin e njëjtë, përveç qe PER përdoret hapësira E në të cilën krijuesi i fjalës nuk e ndjen veten pjesë i atij mjedisi, hapësirë.

Nga kjo PAR' PJET, ku pjesa PJET= PE JET, e përshkruajnë gjësendin i cili është JET (përkatësisht MET/mbet). Si rrjedhim përafrojmë PARPJET= PARA PEJ JET, ose PARA PEJ JETJES. Ose PARA PEJ METJES,...., kështu me radhë; si përafrime me i mirë do të thotë Para (trupi) është Mbet. Sidoqoftë, pjesa PER, ndërtohet nga PE ER, ku pjesa ER përshkruan gjësendin i cili vazhdimisht ngritet respektivisht largohet, rritet, me një fjalë rrit largësinë me sytë tonë. Nga kjo kemi; Pe + ER, ku përshkruhet pika e fillimit, e shfaqjes se dukurisë, pamjes, gjësendit, ER. TAT(pjet) në të vërtetë na ep gjatësinë, largësinë; TAT=TUT=TET=TIT=TOT,... ku përshkruhet kufiri i fillimit të gjatësisë; AT, ky kufi shënohet me T, prej nga T'AT, përkatësisht TAT, ku TA(T- pra T në kllapa na ep kufirin/kufinin e poshtëm) kufirin e poshtëm, të hapësirës, vëllimit A. Rrjedhimisht kemi;

TE+ AT=T'AT

TE+ET=T'ET

TE+UT=TUT

TE+IT=TIT

TE+OT=TOT

TE +YT=TYT

...., etj.

PJET është fjala bazë PEJ/PI/PE,.../P,... + JET, ashtu duke P'JET sikur e përshkruan PI+JET pra me JET në PI ashtu duke krijuar formën (*shformimin e përbashkët nga bashkimi*) simbiozë, e cila i bashkon formën Pi me JET prej nga krijohet gjësend i ri me kuptimin e ri; PJET. Rrjedhimisht kemi formën; në PI'JET=PJET, pra e përshkruan gjësendin duke JET=MET (mbet) në formë kulmore të parabolës PJET, nga del se PJET me shumë përshkruan majën PI e cila është në lëvizje, dhe ka lake s të madhë:

KESHTU/KSHTU

E marum nga KA SHTU=K'SHTU, simas K'SHTU, prej nga KSHTU. KA+ SHTU na flet për SHTUmje të veçantë, të posaçme në drejtim të; personit, ngjarjes, rrëfimit për të cilën flet personi/njeriu/gjini.

MAZUN

Në pamje të parë duket fjalë e huaj, megjithatë ka diçka shqipe.

Pse je ba MAZUN.

Po m' rrin Mazun, ..., etj.

Çka mje ra n'Mazun

Ka kuptimin **MA** dhe **ZUN**, pra si me kanë i **Zanun**, ashtu **ZU**, në kuptimin ju **ZU** ftyra, u **Zu** rob lufte,...., e tjerë. Kështu **MAZ**=**MAZIN** ka kuptimin e birit të kalit dhe pelës, **MAZI** në kuptimin **MA-jt** i **ZI**, mund të jetë krijuar nga fjala **MAZ** pra **MA ZANje** asht i Majtun për ZANje, asht i tillë që **MA**-het por është i Zanun, **MAZI** merr kuptimin nga ngjyra e zeze, e cila mund të jetë quajtur, dhe përgjithësuar më vonë për çfarëdo ngjyre, etj. Nga kemi në strukturën e njëjtë të fjalëve **MAZUN**=**MAZIN**=**MAZA**,...etj. Nga këta fjalë, shkurt përshkruhet **Zanja**, dhe **MA-jtja ZA-nun**; shtazët, ftyrën, qëndrimin ,...., etj.

Na kemi shprehje si,

Ftyre zanun,

Meti me ftyr t'zanun

*Ftyr*zan meti i shkreti as me goje nuk foli*

U Zu hana, e ftyra e saj u dok si vred

Shiko e krahaso;

MAZI= **MA ZI**, **MA AZI**, **MA ZA/AZ**

MAZA= **MA ZAN**, pra **Man** gjësendin që është **ZAN**

MAZUN = **MA ZUN**..

MAZEN= **MA ZEN** me **MA-jt ZEN-njen** prej nga në sipërfaqen e koritës nga tamli **Zenet/zanet/zahet**,... dhe **MA**-het ajo **Zanje** per ni koh t'gat.

Vërtetimi, besoj i mjaftueshëm, i emnit **MAZ**, **MAZI** pra i biri i Kalit, është nga shprehja shqipe, e barive/barinjve; kjo **Pel** asht **majzujk**, ma **MAJ ZUJKA**, ku **ZUJKA** =**ZAJKA**, **KA ZAN** me pak fjalë, asht e zanun,...., etj. Nuk e di arsyen pse emnin e **MAZ**, nuk e shikojnë shqip, kur dihet se kemi fjalët **BAZ**, **BAZOJ**, **BAZIK**, një fjalë e përhapur në të gjitha gjuhët si; **BAZ**, **BAZOJ**, pra **BA** nga **ZA**-nja, si dhe **ZA** **BA**-mjen po ashtu. **BAZOKA**, **BAZUKA**, **BARIK**,, etj.

PO ashtu si vërtetim kemi, **BUZA**= nga fjalët **BA ZA**, pra lëshon za, **BUJ**=**BAJ**, si dhe **BULZI**= **Zihet** dhe **Zahet BULA**,...etj. E kështu me radhë, besojë që lexuesi e ka të kfejllt dhe të le(h)të për të kuptuar shtjellimet tona.

()sqarim, shenja (*) perdoret shpesh per të i ndar dy fjalë përkatëse qe e ndërtojnë nje fjalë përkatëse, ose qe rrasen, ndrydhen në nje fjalë të vetme. Por njëkohësisht perdoret per ti krijuar lexuesi pamjen e përafrimit ku nje fjalë me kuptim tjetër, perdoret me pak ndryshime per të maru/ndertu kuptimin krejt tjetër, duke u nisur nga e njëjta fjalë baze.*

Domethënia e krijimi i fjalës NUMER

Numër (në gegnisht NUM'R=NUMR, por edhe NUMER, por jo me; ë po me e) në bazë krejt sqarimeve të dhëna në këtë libër, në pjesët; 1,2,3, ka strukturën me kuptimin; NU (pra me NU gjësendin në ven-d), NUM, pra me NU, Numri është gjësend i NUM, ka NUMJe, ashtu si EM(NUM), AM(NUM)= AM E NUME; si dhe pjesa ER i trajtës NUMR/NUMER si dhe NUMRA, i përafrohet NUM MAR, pra gjësend i NUM MAR; pra ka NUM'MER, ku MER=MAR,..., etj.

Në fillim emni/emri numër duhet ta kishte këtë formën, si; I; NU (versioni i mundshëm NI), NUM, dhe NU MAR, por edhe NUM MAR, si dhe NUMAR, e me vonë duhet ta këtë marr trajtën e sotme, si NU'MER=NU EMER= NUMER; si dhe në versionin NUM'AR, pra AR i NUM , mundësi e vonshme e numrimit të arit, si diçka e mundshme, pasi këto 6000 vitet e fundit njerëzit e vlerësojnë Arin dhe monedhat e arit, si diçka shumë të vlefshme. Kjo shihet edhe nga gjetjet e varrezës te mbushur me ari, në Ballkan përkatësisht Bullgari.

Pse fillon Numri me fjalën NU, sepse Numri në vetin kryesore të tij, e ka dukurin, formën e NUMJES, e cila përshkruan NU-mjen e gjësendit të caktuar mi/mbi dhe. Megjithatë në mënyrë të padrejtë u larguan fjalët; NU, NO, NI, ..., e shumë fjalë tjera nga grupet antishqiptare komuniste-Enveristeve.

Fjalet me të njëjtën strukturë i kemi;

DA*MAR, pra Da per MAR, ku rranja e fjalës MAR ka kuptimin e ngritjes dhe rritjes, ashtu nga AR=FAR=KAR=ARKA=MARKA,... si dhe per të rrit gjësendet e gjalla si MA*RI.

ZE*MAR; ZEU MAR; N'ZE*MAR; N'XEU MAR; Nxehur+mar, ..., nxen mar,..., etj.

Shënim:

Është e arsyeshme, NUMER të jetë marr në kohet e lashta si gjësend i shenjet, si formulim magjik, përdorim dhe vegël e njerëzve të mençur, dhe përcaktimi me fjalën MAR ka kuptimin po ashtu për gjësendet të NUME me ren(d) dhe me ven(d), si dhe në harmoni njëra me tjetrën, për kësaj mund ta këtë marr emrin NUMER, si dhe shumësi NUMRA, NUMRAT, të cilat përshkruajnë daljen e gjësendit në pah me formën RA; TRA, RADHA,

qashu si MITRA; METRA, TRANU, TRANI,...., etj., duke përshkruar mënyrën e RA-mjes së gjësendit në ren(d) apo në vij.

Për me tepër, rreth emnit (emrit) NUMER, kemi dhënë shpjegime në pjesët; 2, dhe 3 të këtij libri.

Nxansi/nxënësi

ZANESI pra ai që *ka me zan*, ka zan = zanka= zan ka,...., ka zan, Nu/NE,..../N'zansi=N'xansi.

Nga ZAN, ZANESI pra që ZAn, ai që merr dije, fjala Zanat është me e vjetër e përdorur në vend të fjalës Zanesi ose N'zansi. Kështu ata që hamenden se a është fjala Zanat, shqip, mjafton ta shtrojmë nje pyetje?

Ku a tuj punu djali i yt?

Ai nuk a tuj punu, por a N'ZANAT. Rrjedhimisht kemi; N'ZANAT=N'ZAN=N'ZANSI, ku prapashtesa SI=SA,... etj., shpreh sasinë e ZANjes.

Ne Kosovës asnjëherë nuk është quajtur me këtë fjalë të huaj, nxënësi, por është thënë gjithmonë në shumicën e rajoneve: N'zancat, ose N'zansat. Megjithatë disa rajon e kane theksu(ar) edhe N'xansat. Prej kësaj, sqarimi i paraqitur këtu, është njëherazi; vërtetim se fjala ZANAT, N'Zanat është fjala ma shqipe, të cilën mund ta ketë shqipja n'mrensini e saj.

Shënim:

Kemi dhënë kufjellime në pjesët e mëparshme të librit; ku;

a) *ZA/ZE/ZO- per zërin e njeriut.*

b) *ZA/ZE/ZO/ZU per me zene/Zan/N'xan,... pra me arrit diçka, me kap me dore diçka dhe me e ba ZA'AP.*

Ku të dy kuptimet përshkruhen nga fjalët e njëjta, ose nisen nga fjala bazë ZA, e njëjtë, për arsye krejt logjike, ku ZANI i njërit qe del pej Gojes të tij, ose çdo tingull tjetër, e ZAN (n'xan, Xan=Zan), çdo pike për rreth, dhe çdo njeri, sepse ai përhapet shpejt, lëviz shpejt me shpejtësi të madhe.

Kështu ZA në thelb është krijuar duke u nisur nga pikëpamje për këtë fjalë, shtjellimet të cilat janë kuptuar shumë mirë, në kohën e krijimit të këtyre/këtyre fjalëve, me bazë ME ZAN (nxënë, nxan, nzan) e cila e arrin, mrrin, çdo pike në hapësirë , e vesh njerëzor po ashtu me shpejtësi, dhe nuk mund të i ikësh atij.

LEXU/LEZU/LEXUESI/LEZUES

Krijohet nga LE ZU dhe sasin e ZUN-njes, Zan-jes, Xanje, N'zanje, N'xanje,...., etj. Kështu, LE do të thotë me u lan gjësendi pak me i vogël,

ngat/afër atij me të madhe, prej nga edhe mund të jetë dal ose krijuar, por që në thelb është DA nga tansia/tërësia dhe është pak me e vogël, pak me e parëndësishme.

Me këtë kemi, strukturën e njëjtë;

LAKU nga LA KU

LEVORE nga LE VAR

LEKUR nga LE KORE

LEUTRIM nga LE TRIM

LEMON nga LE (pra u krijua Leu, me bazë i lanun në hapësin dhe kohë) për MAN, pra LE për me MAJT

LANUN nga LA NUN ku NUN ka kuptimin që përdorët edhe sot ME NU

*Si dhe LE, ashtu si; Gjergj Fisha ka LE në Fisht, NAim Frasheri ka LE si vjershëtar (pra e ka me të leme, ka le i dishem,..., etj). Nga kjo Lexu~LEZU ka kuptimin e kfishell, me domethënien **LE per me ZAnun**, pra LE dhe ZU, ashtu ZU=ZUNI, si E KA ZAN DOREN KEQ, E KA ZAN HAJNIN, por edhe E ZUNI DOREN KEQ, E ZUNI HAJNIN,..., etj.*

*Me **Le ZU** marrim kuptimet; i krijuar, i lanun, i dalun si LA=LAN=LON për me ZA=ZU,...ZANI=ZUNI,..., etj.*

Kopshti

Jam shumë i vetëdijshëm për disa lloje të shpjegimet të kësaj fjalë, megjithatë pa shtjelluar shumë se çka kanë thënë të tjerët, po vazhdojmë me shpjegimet tona të vërtetuara. Në bazë të veprimit KAPKOP=KAP e formuar nga KA AP dhe KO OP, sipas veprimit KAP~KOP me Kap diçka per fyti, per beli, per dore, per kreje, ose me Kop, kup, kep, gjësendin me kuptim bazë me KAP. Dhe pjesa kop(SHTI~SHTU~SHTI~SHTY,...), nga SHTI=SHTU ka kuptimin me shtu, dhe me shti, shembull me Shti farën për mjellje (mbjellje). Nga kjo kemi; KAP SHTI, si KAP e SHTI por me shpjegimin me të arsyeshëm kemi; KAP SHTU, vend ku mund të KAP-esh Shtu-mje. Megjithatë shpjegimi i mundshëm është edhe KA AP SHTI-mje, në kuptimin të mundshëm KA AP SHTU-mje, si; KA jAP SHTU/SHTUJE, si formë e mundshme, e cila bart të njëjtin kuptim është, fjala SHTI, SHTIJA; e cila mund të merret në kohet e lashta, si në proto - Shqipe, si SHTIJ=SHTUJE, ose SHTI=SHTU=SHTA,... prej nga kemi; KA AP SHTI, pra EP=AP SHTimje = shtumje të gjësendeve, në kuptim rrit, merr të mira, etj. Prej nga del shumë e kuptueshme emërimi KOPSHT.

Nga këtu e kuptojmë se format KAP=KIP=KOP=KUP=KYP=... siç dhe SHTU=SHTA=SHTO=SHTI,... SHT(zanore) por edhe SHT(pjesë e fjalës),..., qysh në fillim të shqipes, ishin baza të kësaj gjuhe, pra, bazë e të cilave u bë/ba dhe Proto – Indo- Evropianishtja. Mund të jenë fjala PSHTI, si

dhe OPSHTI të cilat shpjegojnë dukurin e Mjelljes/mbjelljes, forma të lashta të shqipes, dhe PIE.

QELIZA~QEL

Baza e fjalës QELIZA është QELI, pra me QEL DEREN, me u QEL QELLA, kurse QELIZA merr kuptimin jo vetëm QELJA me përmasa të vogla, por dhe ZA QELJA, pra vendi KU QELJA ka ZAN. Prej kësaj kemi;

QELSHA, QELKA~QELQA,..., QELNA, QELMA, QELE, QELJE, QELESH, QELES, QELS, QELNU, QELT-a, QELTH, QELB, QELEMAN, QALTA, QELDHA, QELMJE,...

..., etj. Një fjalë e jashtëzakonshme e Shqipes, e cila u përjashtua tradhëtisht dhe pa kurrfarë bazë shkencore.

Nga QE(**LLZA**), kemi pjesën **LLZA**, si shumës i njëjësit LEZA/LZA/LLEZHA/LZHA, në shqipe ka kuptimin e LE (lind) krijohet në formën e tillë duke e zënë një (ven) pikë në hapësirë, e cila ka naltsi të caktuar në krahasim me vështruesin, krijuesin e fjalës përkatëse. Si rrjedhim LAZA, LEZA, LUZA, LYZA, ... ku na epet ngjizja, fillimi krijimit të lëvizjes, sipas fjalës Z dhe krijimit i saj, shfaqja e saj sipas kuptimit të fjalëve LA/LE/LU/LY/LO/LI, kështu nga bashkimi LA/LE/LU/LY/LO/LI,...+ ZA/ZY/ZI/ZO/ZE/ZU duke fituar kuptimin krejt të ri, lëvizje në nivelin tjetër, lartësinë e caktuar, prej nga fitojmë tabelën;

Fjala 1	Fjala 2	Fjala 3	Fjala 4	Fjala 5	Fjala 6	Fjala 7
LA	LI	LU	LY	LO	LE	LZ(zanore)
ZA	ZA	ZA	ZA	ZA	ZE	ZA
LAZA	LIZA	LUZA	LYZA	LOZA	LEZE	...LZA
..., etj.						
LA	LI	LU	LY	LO	LE	LZ(zanore)
ZE	ZE	ZE	ZE	ZE	ZE	ZE
LEZE	LIZE	LUZE	LYZE	LOZE	LEZE	...LZE
E kështu me radhë,...						

E kështu me radhë u krijuan fjalët nga me të ndryshmet; me renditjen. L(zanore) Z epet përshkrimi i LA-njes në hapësirë të gjësëndit dhe kjo Lanje e gjësëndit në naltsin LA livrit në mënyrën gjatësore, ose me drejt të themi zhvendoset në mënyrë gjatësore në kohë dhe hapësirë, duke krijuar lëvizje të pikave në mënyrë paralele, lëvizje të grimcave të materies, që ndërton gjësëndit në mënyrë paralele, prej nga kemi LAZ, si dhe shumësi LLAZ. Si shembull sqarues kemi; LOZA, ku pjesën LO me pak fjalë gjësënd që është lind, është

krijuar duke u hedh, ose gjuajt në toke ashtu në mënyrën LO, LA, LU ose LE, dhe kjo zgatet në mënyrën e tillë si OZA prej nga krijon levizjen zhvendosjen e pjesës LO duke u krijuar një formë e re , LOZA, si dhe shumësi i L që është LL, dhe shumësi i Z që është ZH , prej nga fitojmë LOZA, LLOZHA, por edhe LLOZI, si dhe VLLAZNI, që ka kuptimin VU LLAZA, si dhe VU LLAZ NI.

Nga kjo emnat shumë të lasht si; LIZA/LAZA/LLAZA/LOZA,..., MELIZA, MELOZA, MELLOZA,..., LLAZA, LLAZAN si VLLAZEN, ku pjesa ZAN= ZA AN, ashtu siç kemi shpjeguar fjalët ZAN, ZON; ZUN,...te dhëna me hollësi në librin Msheftësit e Gojes (pjesët 1,2,3). Po nga emri VLLA, e krijuar si VU LLA, ku LLA është shumësi i LA, e cila na ep shumësin e fjalës LA, ku marrim LLA. (Sqarime të dhëna hollësisht në librin Msheftësit e Gojës (1,2,3,4).

2.

Nga kjo

LO*OP duke na dhënë LA-njen por në trajtën e dhanies si OP=EP=AP, prej nga OP LO, marrim LOP=LO*OP, si dhe POLO, ose APOLO që na përshkruajnë dukurin e EP=AP-jes.

Po ashtu LU*LE, si LU*UM, LE*EM,... etj., me të njëjtën logjike kemi krijimin e fjalëve;

LOZA

LIZA

LUZA

LUZMA

LEMZA=LE EM ZA, por edhe EMZA=AMZA=IMZA, që e përshkruan levizjen dhe Zanjen e hapësirës gjësendit të quajtur EM=AM=UM=IM ,..., etj. Nga krejt këto shpjegime të shkurta kemi përafuar kuptimin, që emri QELIZA në shqipe banë (**Shënim:** BAN me A të gjatë na ep kuptimin Bartje, kur BAN me A të shkurt në ep kuptimin e Bamjes, bërjes, kështu A e gat përkufizon zhvendosjen, rrugën e gate në kohë dhe hapësin prej nga krijohet kuptimi i Bartjes. Po ashtu BARTJE fjalë përdorur me shumë në JUG, përshkruan shumë mirë dhe drejt të ngritjes se gjësendit në lartësinë AR, ashtu si LART, ku L=B, marrim BART)disa kuptime;

QEL na dhënë hapjen QELJE, ashtu duke krijuar që me përafrim kuptimor të njëjtë me QI=QITje, si dhe EL pershkruan Lindjen/lemjen, lanjen, e gjësendit, në pozitën LE, dhe EL.

Nga kjo kemi QELE, QELLE, si dhe QELIZA dhe QELLIZA por edhe QELLZA. Nga kjo marrim QELJE, por kur kemi QELIZA, pjesa LIZA , LOZA si dhe QE(ELIZA) na ep pjesën (QELI)ZA, duke në ep zhvendosjen në formë të LOZ=LIZ si dhe levizjen e saj , gjallërinë, dhe shumimin e saj duke i bajtun/bartur vetit tek pasardhësit tjerë, si LIZA, si dhe duke e ruajtur llojin secila, prej nga kemi zhvendosjen paralele të pikave pa u prekur rrugët e tyre njëra me tjetrën.

Vërtetimi me i mirë se fjala *QELIZA* nga shqipja vije, janë, këto fjalë:
QELLZA, QIELLZA, QELA, QELJE, QERDHE=QE(ERDH); si dhe QELJE, QELLJE, QELLOM, QELLO, QILLO, QELLOJA, QELMJE,..., etj.

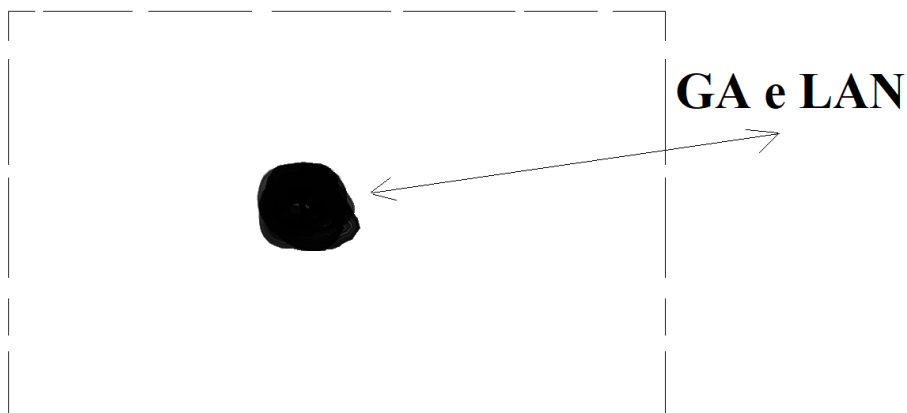
GAN/NGJAN

GA* an, nga kuptimet dhe shpjegimet e dhëna perzgat krejt librit, dhe AN krijojnë fjalën; GA+ ANA= GANA, prej nga kemi GA+AN=GAN, si dhe GANA+ASHA/ASH/ESH/ISH= GANISH/GANASH/ I GANT,

Kemi fjalën lidhur me njeriun i cili ka sëmundje të syve, të cilët i rrinë jo drejt, anash, ose ka diçka të veçantë në sy, sëmundje, ose gjësend që shikon anash, kemi; GEM=I GEMT, GE EM= GJA=GJA AMT, prej nga GEMAN=GJE MAN= MAN GJE; MAN GJA=diçka,..., etj., dhe NU GJA AN = N'GJA+ ANA= N'GJAN.

GALAN

GJA E LAN, GALAN = GA + LAN=GJALAN. Nga kjo GALAN ka kuptimin, e jo pse kemi ngjyrën e zezë por ni GJA/GA e cila dallon nga tjerat, si dhe ndonjë shej/shenjë të caktuar e përshkruan si GJA=GA e LAN në fushën, trupin me ngjyre tjetër ose me shenjt e caktuar e dallueshme nga tufa e kafshëve, gjësendeve të caktuara.

Nga GALAN kemi G'LAN, si nga GJALAN kemi GJ'LAN, si dhe GJI LAN, me të njëjtën strukturë të fjalës GERK=GARK= N(GARK)Lan=n(GARKOJ)LAN,...
 GAVRAN= GJa e VRAN, GA + VRAN=GAVRAN,...

MJES, MIRMJES

MJES është shkurtim i fjalës MA JE SA=M'JE SA, pra shpreh SA M'JE ose M'JE SA. Kuptimi i fjalës MA-jt JES/jet/met..., pra me MAJT- jtjen (jetën, fjetjen, gjetjen, etjen), ose përafrime me MA+METJEN, si MES, MA JES ku JES ka kuptimin me MET,si MES

Për këtë MJES do të thotë të JES (si formë e formave tjera me të njëjtën përmbajtje; *Jesh, Jet, Jen, Jan, Jeti, Meti, Vetit,*) aty duke prit, ose me afër letrares të JESH, si M'JESH KETU DUKE PRIT KUR TLYPI, prej nga kemi M'JES në kuptimin të JESH=JES, ashtu të Jesh prezent /pranishëm në numër, si MIR MA JES=JESH=JETEN=METSH këtu, ... etj.

SHKRAP (SHKO -n-RAP, ku RAP = RA AP. SHO + KA n'+RA+ AP, por edhe SH(um) KA RA AP, e cila në bazë ndërlidhen me kuptimin e parë)

SHKAP(SHKAP= SHKA=SHKO AP e cila SHKAPJEN e përshkruan si SHKO AP, aAPJE SHKUmjes/shkuarje se një copë nga tansia, pika, hapësira, ..., tjetër , prej nga krijohet SHKOP~SHKAP~SHKUP~SHKEP,...., etj.

SHKAP, Shko~Shka në AP

SHKAL Shko~Shka në AL

SHKAM SHKO në AM

SHKUM SHKU në UM, ku UM dhe AM kanë të njëjtin kuptim bazë, përveç që ndryshon hapsina (hapësira fizike ku dukuria, forma, sasia e materies qëndron) e MA-jtjes. Këqyri shpjegimet tona në pjesët tjera të këtij libri.

SHKIM SHKI në IM, ku IM dhe AM kanë të njëjtin kuptim bazë.

SHKOM SHKO në OM, ku OM dhe AM kanë të njëjtin kuptim bazë.

SHKYM SHKY në YM, ku YM dhe AM kanë të njëjtin kuptim bazë.

Po ashtu me të njëjtën strukture dhe logjike, kemi fjalët;

SHKEP

SHKAK , Shko në IK/AK pra nje largim i tillë si SHKA ~ përafruar me SHKo/shku/shki/shke/SHKY.

SHKAL

SHKEL

SHKUL

SHKULM

SHKIL

SHKOL

KAPSI~KAP~KOP~KEP

Fjala KAP është maru sipas KAP = KA AP, për të cilën kemi shpjeguar hollësisht në pjesët tjera të këtij libri, Kur KAP e shprehim sasinë e AP-jes

kemi, KAPS= KA APS/(AP SA), ose në përmasa të medha KAPSH = KA AP ASHA, KAPISHTIC, KAPISHI,..., etj.

Kështu Lejohet të përdorët fjala KAPSI, por nuk lejohet KOP, e cila në bazë e ka kuptimin me KAP diçka dhe me e shtrëngua me dore. Prej nga kemi AI KOPI për shkak të shtrëngimeve në fyt. Dhe kurrsesi nuk është e drejt ose gjësend me e drejt të përdoret ngulfat, sepse Ngulfat në të vërtetë duhet të përdoret për dukurit veprimet kur kemi të bëjmë me NGUL gjësendin në gjësendin tjetër. Nga shtjellimi NGUL*FAT ku FAT në këtë rast është shtjelluar si FT, F(zanore)T përshkruan përshkimin nëpër gatsi të caktuar si AT~FAT, ET~FET, UT~FUT, OT~FOT, YT~FYT, IT~FIT, ..., prej nga marrim; NGUL+(me)~FUT, pra NGULJA FUTETE ose FUTET me NGULJE.

ZHBIROJ/BIROJ

Është e çuditshme me vendimet e ‘shkencëtareve’ si dhe shërbyesve të tjerë të shërbimeve sekrete të huaja, anmike/almike/olmik, është e mahnitshme, *sa me tu nal fryma*, ata e ndalojnë fjalën BIRA, BIROJ,

Hi nëpër bir (*hi=hy*), ose

E kish ba mini biren

Ish hi neper bir dhe ish dal anej

E pabesueshme, fjalët; bira, biroj (Kohët e fundit e gjejë si kallëzues BIROJ, por gjithnjë e më pak përdoret nga shkrimtarët e poetët, dhe nga njerëzit e thjesht, të cilët nga pa mençuria po e përdorin fjalën Vrma e jo Bira.), ndalohet dhe nuk e gjejmë në fjalorë, me siguri ndalës nga komuniteti i ” shkencëtarëve ” të cilët i kanë dhanë (*shformimi i saj është dhënë sepse nuk kemi dhë+ ënë (dhënë), por dha an(en), prej nga nuk kemi ëN, por kemi AN. Në të vërtetë shqiptimi ë sipas të cilës u formua kjo shkronjë nuk ka kurrfarë lidhje me të vërtetën sepse ë kurrë nuk shqiptohet si e tillë as në jug e të mos flasim për veri, jo se jo*). Mjafton, ky shembull; E lyp me tim (tym) fjalën; Biroj, Bira, per bire, por e gjan/gjerë vetëm; VRIMA (fjalë e formua sipas gegnishtes, vram/vrum/vrom~Vrim), por jo BIRA. E ndalojnë fjalët; Bira, Biroj, dhe e lejojnë fjalën Vrma, e cila pa dyshim nuk ka asnjë të keqe.

Ja bana birën n’ tokë

Por, Zhbiroj, Zhbirues, Zbiroj nuk e ndalojnë, ecë e merri vesh bandat e politikave antishkencore. Shumë më e drejt është të përdoret fjala **perbij** (**përbij**) kafshatën e bukës, sesa gëlltit. Fjala Gëlltit/Gëlltit nuk mund të thuhet sigurt se është në shqip.

Fjala **perbij**, kapërdij neper **kapercall** (e gerglan~gur glan=lan) janë shumë më të drejta të përdoren.

Kështu mund të themi **perbiroj**, por jo **pervrimoj**.

Shënim:

Në fjalorin e Shqipes duhet të gjenden fjalët; **BIROJ, ZBIROJ, ZHBIROJ** sepse secila fjalë bart veçori edhe përmasa fizike të cilat epen (jepen) nëpërmes fjalësve; **ZBIROJ** dhe **ZHBIROJ**, ku **ZHBIROJ** përshkruan veprimin me lëvizjes zgjatëse të shumte dhe me përmasa e lëvizje shumë me të madhë t bamjes/bërjes se **BIR-es**, derisa **ZBIROJ** përshkruan bërjen e Bires por me përmasa me të vogla, me lëvizje shumë me të pakt, dhe po ashtu jo me zhurm, jo me hekje të madhë fizike.

Keso rastesh kemi shumë;

LAZDROJ, prej nga kemi **ZDROJ, ZDROL**

Me kthimin nga **Z** në **ZH**, nuk do ti hupte kuptimi; **DRYP** në **ZDRYP** dhe **ZHDRYP**

ZABA~ZHABA

ZEG~ZHEG

ZIZKA~ZHIZHKA nga kuptimi **ZE~Zije, ZEJE~ZIJE**, si dhe **ZAJe/ZUJE/ZOJE** etj., e cila përshkruan levizjen gjatësore ku pikat e materiale të cilat marrin pjesë lëvizje janë paralele dhe nuk teshën/ndeshen/neshen njëra me tjetrën.

Form e Xi kemi Zi prej nga **XIXA=XHIXHA, XIXA KA=XIXKA=XHIXHKA,...**, etj

Nzi=Nxi,..

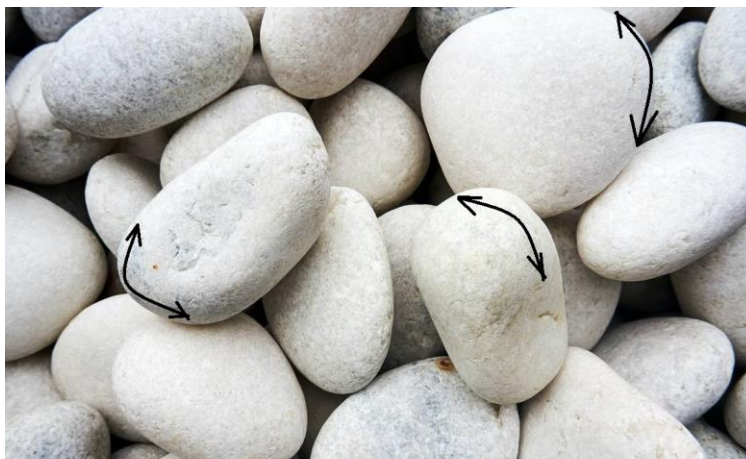
ZIG=ZHIG

ZUG=ZHUG

ZOG~ZHOG

ZEG~ZHEG

GURI/GAR/G'R

Fjala GUR është e marume nga dy fjalë; *GU dhe UR*, ashtu *GU+UR*, ku UR ka kuptimin RU. Ashtu GU përshkruan gjësendin, pjesën e brendshme të tij, G e nume në U, ashtu duke krijuar fjalën GU si dhe kuptimin e saj të afërt të bajtun nëpërmes fjalës si shumësi i G e cila është GJ, prej nga kemi; GJU, duke na dhënë $GU*UR=GUR$ dhe GU RU, pra gjësend i GU i ruajtura në sipërfaqen hapësirën ruajtëse RU. Si dhe $GUR=GJUR$ si shumësi G-së me kalimin në GJ.

Vetë tingulli G përshkruan formën e lakuar të fort të gjësendit, i cili ka zënë vend në kohë dhe hapësirën fizike në natyrë. Mënyra e prekjes me anën e Guhes (gjuhës) në brendësin e gojes duke qen një prekje e fuqishme e forte dhe me përmasa të medha kallëzon kuptimin e tingullit ose ma saktë fjalës G. Ashtu gjuha kthehet jo shumë , por fuqishëm, duke u sforcuar, prekje e gjendur ngatë gerklanit (*prej nga vije mundësia e krijimit të fjalës HAN GER KA, pra si HIN/HYN/HAN GER KA, pra HAN(GERKLAN), duke e treguar se njeriu HAN =HYN nëpërmes GUR~GER ka LAN, prej nga është krijuar edhe fjalë N'G'RQ=NGERQ=NU GER (GUR) si QITJE; ku RQ e përshkruan deformimin/shformimin e e sipërfaqes R në RQ, ku R-sipërfaqja e Qitun=Q, ku krejt GERQ ku Guri i Qu-m, ku krejt këto GERQ krijojn kuptimin dhe pamjen fizike të sipërfaqes dhe gjësendit të dalu-r/n në formën GUR~GER,...*) qashtu duke e krijuar ndjenjën e largësisë, dhe mungesës se të dhënave për trupin, gjësendin përkatëse,. e largët dhe e panjohur qe mund të jetë tru, i emnum me G. Sido qe/që (në shumicën e rasteve si në rastin *Qe* ku *ë* është panevojshme) të jetë G përshkruan gjësendin me fortësi dhe me lakës të tillë duke e krijuar gjësendin e lakuar, kompakt, të ngurtë. Shpjegime të gjansishme i kemi dhënë (me të drejt duhet të shënohet Dhan) perzgat krejt librit, të cilat e përshkruajnë thellësisht fjalët; GU, GUR, GJUR,...., etj.

Pamja e fotos të gurëve mund të shprehet me fjalën G'R/Ger,..., etj. Nga fjalët GUR si formë e krijuar dhe përfunduar është krijuar veprimi i papërfunduar qe e krijon këtë formë, prej nga kemi GUR formohet nga GRU

GAR nga GRA, kështu GAR krijohet nga veprimi Gra, pra Gjësendi (GJA ose GA) i cili grumbullohet dhe bashkohet duke RA, pra GA duke RA krijon veprimin GRA, dhe përfundimi i këtij veprimi me kohëzgjatje të fundme ose të pafundmë vjen nje moment, krijon formën përfundimtare GAR.

GER nga GRE

GAR nga GRA, kështu GER krijohet nga veprimi GRE, pra Gjësendi (GJE ose GE) i cili grumbullohet dhe bashkohet duke RA/RE, pra GE duke RE krijon veprimin GRE, dhe përfundimi i këtij veprimi me kohëzgjatje të fundme ose të pafundmë vjen një moment krijon formën përfundimtare GER . Kështu gjësendi afërsisht si GURI në këtë rast si GER krijohet nga materiali i forte me sipërfaqe të forte i krijuar nga N*GRE-mja. Kjo vlen edhe për;

GOR nga GRO

GIR nga GRI

dhe G'R si formë e pacaktuar e cila përshkruan ngurtësinë e materialit, tokës, gjësëndit, ...etj.

GERSHAN

1)

Vërtetmi se G'RNAQ ka kuptimin, e rrjedhjen dhe formimin nga Shqipja, me përbërjen nga G(zanore)R dhe NAQ si formë e NUQ, NIQ, NOQ; NEQ; NYQ, ashtu si forma të fjalëve NU, NI, NO, NE, NA, NY, kështu nga zgjatjet e tilla, si NA +AQ, ku pjesa NU zgjatet në formën e vet me larg si shtesë duke krijuar një dalje/qitje të tillë qe është si qitje ndoshta jo me sipërfaqe të lëmuar si me përpara, si mësymje të tillë të një pjesë të sipërfaqes dal nga tansia, prej nga kemi NA, e shtuar si NAQ, ku NAQ është pjesë me e shtuar e NA, dhe me këtë vlen edhe NU~NUQ, NI~NIQ, NA~NAQ, NO~NOQ, NE~NEQ, NI~NIQ,..., etj.

Ashtu në të njëjtën mënyrë, me RU~RUQ, RE~REQ, RA~RAQ; RI~RIQ; RO~ROQ,..., etj.

Me këtë strukturë, kemi formimin e shumë fjalëve në shqipe, sqarime të hollësishme janë dhënë perzgat krejt librit.

Po ashtu kemi formën G(zanore)R dhe G'R =GR, si;

GERKLAN

GERKLAQ

GERLAQ

GERGLAQ

GERGLUQ

GERBUQ

GERBAQ (gjësend me lakes të tillë, dhe fortësi të till, qe i përngjan (i gan) gurit; fortësisë , pamjes, sipërfaqes si GUR duke krijuar pamjen GUR/GER/Gër/G'R, prej nga pjesa BA AQ, e përshkruan BA si GUR në trajtën GERBA, prej nga kemi fjalën GERBA i kish dal në Shpin. Nga kjo GERBA është fjalë shqipe e përdorur edhe në gjuhët tjera. Kështu është plotësisht e drejt kur Gungen në SHPIn e quajnë GERBA, GERBAN, GERBALAQ, GERBUN; GERBEN; GERBUQ; GERBAQ; GERBOQ; GERBIQ..., etj. Nga kjo fjala GERBAQ do të thotë GUR~GER + BA + AQ, ku BAQ do të thotë një BA-mje shtesë me formën si e dal nga tansia, duke na thënë format KA AQ=KAQ, BA +AQ=BAQ, si dhe KU*UQ=KUQ, BU+UQ=BUQ,...etj. Qashtu njëjtë si BOQ, pra BOQA e KOLLOMOQIT, duke na dhene përshkrimin BA AQ=BAQ me kuptim afërsisht të njejte me fjalën BO OQ=BOQ, ashtu si KO OQ=KOQE, si dhe SHKOQE~nga përafrimi SHKO OQ, ose me drejt e saktë Sha/shu,...+ ka +aq=SHKAQE=SHKOQE=SHKUQE, SHKIQE=SHKYQ, të cilat në thelb , kuptimi bazik është i njëjtë).

N

GERBULAQ
 GERBULAN
 GERDHUQ
 GERDHUQAN
 GERVUQ
 GERVIQ
 GERVOQ
 GERNAQ,
 GERNUQ
 GURMAQ
 GERMAQ
 GERDHAI
 GERDHIA
 ZGERDHI
 ZGURAJ
 GERDHUQ
 GERDHOQE
 GERBUL
 GERBULAN
 GERBOLE
 GERBOLAQ
 GERBULAQ
 GERDHAQ
 GERMAZ

GERMAZAJ (nga Germaz, por e gjejmë edhe në formën Gurmazaj, e krijuar nga GUR=GER=G'R ,... si dhe MAZA, MAZ, MAZAJ, e cila nënkuptohet si

GER dhe MA ZANIN, pra MAZAJ ka kuptimin në këtë rast, në këtë emen MA ZAJ= MA ZA, e ma zanin., prej nga përshkruhet Gurmazi, e cila në ep pjesën e GERKLANI, ku GER (MA ZA-nin) pra pesa GER e MAN ZANIN m, prej të cilës kum(b)on zani, dekl zani, etj. Kemi shembuj të shprehjeve; mos e qaj Gurmazin, po thret me krejt Gurmaz, Germazi dojke me ju qky,...., etj.

GERLAN

GERMIZ

GERMIZAJ

GERMOJ

GERMOVA

GERLUQ

GERLAQ

GARALAQ

GERDHIN

GURMAQ

GORTAQ

GORLIQ

GERLIQ

GERLAQ

GERLLOQ

GERLLIQ

GURMUQ/GERMUQ/GERMAQ/GERMYQ,....., etj.

GURLLUMUQ

GURLUQ

GURULAN

MGARLAQ

GURTHYQ

GERTHAQ

GERTHYQ

GERTHOQ

GERTHIQ

GERLATNI

Gerllatni

GERLASNI

Gerllasin

Gergaq

Gergoq

Gergiq

Gerlluq

Gerluq

Gerlloq

Gerliq

Gershan/gërshani

Gerqan/gerqin
 Ngerq=gerq
 Gërgas
 Gergash
 Gerguq
 Gergur
 Gergar
 GERGAS
 GORGA
 GARGAT
 Gerget/GERGIT
 GURGAT
 GERGASH
 Gerqan (Gur i Qan/qam por edhe Gur i QUM).
 Guraq
 Guriq
 Grumiq/Grumaq
 Grimaq
 Gar
 Garam
, etj.,

Të gjitha këto fjalë janë në përdorim, dhe sot në popull, megjithatë shumë pak mund të gjesh në fjalor, fjalët si GERNAQ janë shpesh të shpallura jo shqipe. Duke ditur se GER=GUR dhe NAQ=NUQ përshkrua fjalët; NU/NE/NO/NI/NY si dhe NA= pra NA MERRE; ku NA merr formën DHAN, ashtu GERNAQ me pak fjalë; i dhan/dhënë, si, GER ose me drejt NA AQ GER/GUR, pra NA-NU - dhanë AQ si GER~GUR, si DHAN (NUQ/NAQ) + AQ ose QAQ (QA+AQ) në trajtën/formën GER, ashtu siç e kemi fjalën; Gergaq.

2)

GERSHAN, nga kemi; GER / Gër , përafrim me GUR në trajtën G'R dhe SHAN në kuptimin me M'SHAN (Mshan grusht), L'(shan)=LESHAN=L(SHAN) si dhe L(SHON).

Kuptimi SHAN ashtu e ngatë në kuptim me SAN/SHAN, ku kemi lëvizje shtjellore/shllungore të sasisë se materies, të sasisë se gjësendit, e cila e lëvizje dhe në mënyrë shtjellore por edhe gjatësore si shtjell duke ndryshuar mjedisin fizike. Kështu, kur SH/S shoqërohet me zanore, ajo atëherë fizikisht kthehet në shtjellë (si tornado, hurrikane,...) e cila në kahun e lëvizjes, e ka rrugën , trajektoren e vet, prej nga çdo pengës e shkatërron ose me drejt *M'SHAN* dhe e copëton (cop+ t'ane, copë të anës, cep, cip, cup,...).

3)

GERVESH/GERVISH/G'Rvesh/G'Rvish

GERVESH/GERVISH ka për qellim përshkrimin e sipërfaqes se vrazhdë ashtu siç është (a) sipërfaqja e Gurit i cili nuk është krejtësisht GUR por është diçka i atij lloj që nuk mund ti thuhet Gur por i afërt me të ose gjësend i ngatë në prekje si guri, prej nga kemi jo GUR po GER/GERI/G'R,.. prej nga marrim fjalën GER+VESH, ashtu që VESH ka kuptimin VESHt ashtu si veshët e njeriut të cilët janë të ngjitur, e t(eshun) anash, ku mund të kapen, me anën e tyre(tyne) të bahet/bartet trupi, gjësendi që ka vesh dhe mund të kapet me dorë. Në atë mënyrë duke maru veshtë, ose vegët prej nga marrim VESH të cilët janë pak të vrazhde si GER, duke ndërtuar fjalën GERVESH. Megjithatë, me i pas veshtë gjësendi trupi i caktuar si GUR~GER nuk është kuptimin i vetëm. GER + VESH do të thotë i Veshun, me i pas lëkuren teshat, sipërfaqen trupit si GER. Kuptimi i bazë i e fjalës G'R(*vesh*)/GERVESH është dhënë , të gjitha shpjegimet dhe emnimet tjera janë rrjedhim nga ky kuptim bazë.

Kurse GERVISH e shpreh po ashtu largimin e veshjes se gjësendit, sipërfaqes se holle apo të trashë të tij duke e përdorur GUR-in ose gjësendin e fort si Gur , ose duke e përdorur veprimin e atillë të veprimit të grrymjes, ashtu me GER, si emetim (qetitje) i drejtpërdrejt i tingujve lëshuar nga veprimi i grrymjes, me gjësendin e fort, duke i ra gjësendit tjetër të fort.

4)

QOSHME/QISHME/QASHME/QESHME,...

Nga fjalët;
QOSHME/QISHME/QESHME/QYSHME/QASHME/QUSHME, na
plotësohet kuptimi i fjalëve QOSH/QISH/QESH/QASH/QUSH/QYSH, ku
kuptim përmbahet në bashkëtingëlloren M, e cila përshkruan MA-tjejn

Prej nga QOSHME na zgjeron kuptimin e QOSH dhe hapësirës e kohës, vëllimit fizike e cila MA-het në të, duke e formuar QOSH MA, pra e MA QOSH-in dhe nga merr kuptimin QOSHME; QESHME; QISHME; ..., etj.

Po ashtu nga fjala QOSH, si kuptim bazë i fjalës SHOQ, duke krijuar përshkrimin e hapësirës se dal e cila A QO duke dal nga tan'sia dhe duke krijuar një shtesë të tillë, me shumë drejtime prej nga kemi QO dhe QOSH. Shikuar formën QOSH nga pika tjetër , ose nga ana e jashtme, kemi tan'sin e turpit me një të dal (me qosh) të tillë e cila përbrenda është QOSH kurse nga jashtë është SHOQ. Kjo mund të përgjithësohet;

QISH~SHIQ
QYSH~SHYQ

QASH~SHAQ, prej nga zgjerohet kuptimi i fjalës, emrit SHAQE për të cilën është shtjelluar mjaftë shumë, dhe çka është me e keqja, në shumicën e kohës gabimisht.

QUSH~SHUQ

QESH~SHEQ.

QOSH~SHOQ

QYSH~SHYQ

QASH~SHAQ,

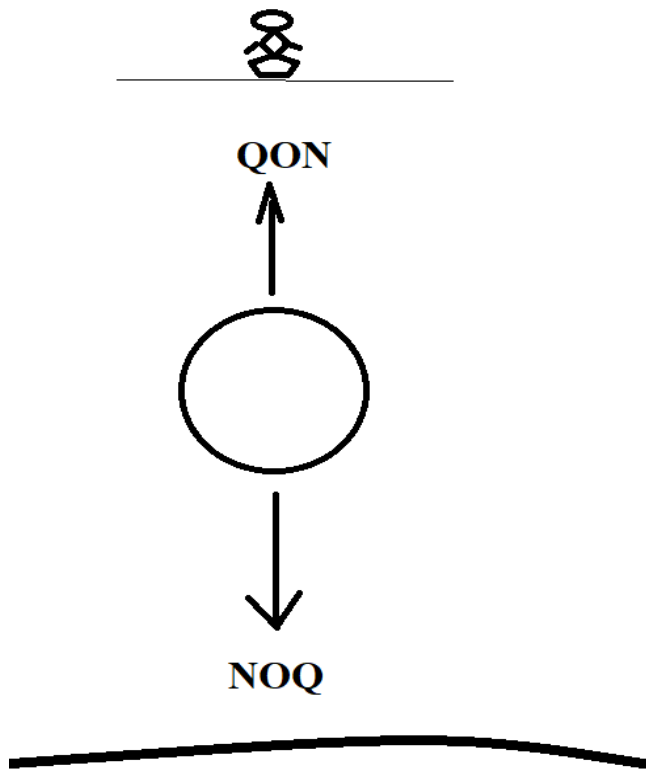
(Prej nga del kuptimi SHAQ, do të thotë i riu përkatësisht SHAQE e reja, të cilët janë hy/hi në moshën e pubertetit, e për këtë qika i ka menstruacionet, si dhe djali mund të jetë i aftë për martës/m(b)arësim. SHAQ-e, përshkruan QA-mjen, QASH, ashtu si QASH~ (simetria)SHAQ, ku himeni i femnes ka QAmje dhe gjakderdhje, e djali mun(d)et të gjun farën/faraqin/lëmashkun/qkordhen ,...)

NOQ/NIQ/NAQ/NUQ

Nga kjo kemi veprimin e njëjtë me fjalën QO, është OQ të cilën e përdorin barit kur janë me lopët, atje në fushat e Kosovës.

QO me kahun të vështruesi, pra, prej/pej vështruesit kah e përpjeta, kurse OQ, e ka kuptimin bazë QO por tash është lëvizje me kah të vështruesi. Nga hoq kemi OQ, po ashtu NO + OQ = NOQ, me pak fjalë me NU= NO veprimin OQ prej nga NOQ, e cila përshkruan afërsisht me kahun e kundërt të lëvizjes me QON

Kështu kemi QON~QON

Nga kjo e shohim pikën kryesore, sistemin krahasuese, i cili gjendet aty ku është njeriu-vështruesi, prej nga e këqyrë; dukurin, formën, levizjen, gjësendin,...., etj.

Kështu QON dhe NOQ janë e njëjta fjalë, por ndryshon në kahun e lëvizjes ndaj vështruesit, e cila varet jo nga pika ku gjendet vështruesi, por në kahun e lëvizjes së trupit.

E njëjta gjë, dukuri mund të përgjithësohet për fjalët;

QIN~NIQ

QUN~NUQ

QEN~NEQ

QAN~NAQ

QYN~NYQ

,...., etj.

DERNEK

DERNEK fjalë e lashtë, e gjejmë; të formës DERRNEK, ku pjesa DER kalon në DERR duke e përshkruar sipërfaqen me rrëgalla ose të ashpra, ashtu e mlume (m'lum~mbuluar) nga gurët dhe guralecët, por edhe shkëmbinjtë .

DER ka kuptimin e rrjedhjes, si dhe formës së tillë relievore, e cila e ndihmon rrjedhjen ose është krijuar nga rrjedhja e ujit, prronit, vërshimeve, prej nga u krijuar fjala DER kurse pjesa NEK ka kuptimin e vazhdimit të asaj rrjedhje , jo me përmasa të njëjta por me vazhdimin e largimit të njëjtë formë DER në mënyrë të ngadaltë duke krijuar zgjatime të tillë, kur krejt pjesa, gjësendi forma DER është N'IKJE e formën NEK=NE HEKJE, NEKJE, ashtu duke krijuar tansin prej dy fjalëve të bashkuara, si DER'NEK.

Kështu DERNEK (DERRNEK= DA ERR NEK=NIK=N'EK=N'HEKJE=NEKJE,..., lexuesi duhet të lexoj në pjesët tjera të librit lidhur me domethënien e fjalëve ERR/ARR/URR,..., etj.) nuk është HENEK, por është me përmasa e rrjedhjes e cila krijohet duke formuar shtratin e përshtatshme të rrjedhjes, dhe e cila ka përkulshmëri të tillë që përshpejton rrjedhjen e ujit, dhe vërshimin e tij, por kurrsesi me përmasa të medha, e cila me siguri do ta merrte formën DARNAK, ose DARNIK, sikur të ishte me përmasa të medha, dhe të thella. DERNEK përshkruan reliefin e krijuar nga rrjedhja e herëpashershme e vërshimeve nga prumjet në stinët me shi, dhe kjo e toke në kohën me të gat/gjate rrinë pa uji.

HENEK

HEN~HYN~HIN~HAN~HON, prej nga kemi HINAK~HUNAK ka të njëjtën përmbajtje me HENEK. Nga kjo HANAK~HUNAK, por kemi dhe HANRAK/HONRAK e cila përshkruan fundërrinat, si AN RA KA, pra nje AN e cila KA RA-mje.

VERNIK

Vernik përdoret për të njëjtën përshkrim, dukuri, gjendje, e bartur nga fjala; VRED, VREDIM, VREDOS, e cila përmbledhet me VERNIK me kuptimin VAR=VER dhe NIK e cila na ep pamjen e largimit, rrjedhjes, se formës VER=VAR e cila gjithherë e me shumë tkurret ose zvogëlohet me largimin nga tansia ose forma kryesore e cila e përcakton, përkufizon dhe e përshkruan VAR.

VAR~NAK

VER~NEK

VOR~NUK,...

BRINI I LECIT (në bjeshkën e Kaliqanit)

BRINI quhet bjeshka e cila ka formën e BRIN-it. BRI, quhet çdo trup i cili e ka formën e tillë të BRIN-it sipas shpjegimeve të cilave i kemi bërë përgjatë krejt librit.

Bregu i Falgjanit

Bjeshka e Kaliqanit

Me ngritje të nalt, e krijuar nga emërtim të lasht AL GJANIT në kuptimin NALT DHE GJAN njashtu si të thuhej NALTGJANIT; e krijuar NGA fjala e lasht AL=FAL, prej nga kemi NALT=FALT, duke marre FAL-GJANIT. Dalja e menjëhershme e kësaj naltsi/përpjetës është përshkruar me fjalën FAL, me rrjedhje nga AL (e cila do të thotë NALT), pra gjësend me ngritje të shpejt të lehet FAL, dhe gjerësinë GJAN. Ka mendime, se me pas kësaj naltsie ka formë relievore, me ramje të tillë në formën e të FILGJANIT, të cilët banoret mundohen ta lidhin me fjalën FILGJAN, e cila nuk mund të jetë e vërtetë. Pasi FILGJAN dhe FALGJAN kanë kuptime ja të përbashkëta.

Lugu i LKENIT

Në të gjendet *Lkeni* kryesisht i grumbulluar nga uji, pra ka ujit vazhdimisht, afërsisht të madhësisë, me diametër 50-60 metra. Ka dalje ky Lke, në koftë se do të mledhte uji shumë mund të dredhet në një anë, Kryesisht i rrethuar me dru KLEKE.

Menjëherë mas *Lkenit* ka pisha, por në hapësirën ku shtrihet Kleka rreth e m'rreth ka Klekë. Bjeshka e Kaliqanit - Studenices.

Zhegina

Në pjesën e Bjeshkëve t'Nemne, permi katunit Kaliqan, janë disa toponime (emna venesh) shumë me përmbajtje, njëra nga ata është ZHEGINA, dal nga fjala ZHEG, e cila shpesh përshkruan reliefin, ashtu një tokë të zhveshur, pa pem, dhe lisa të mëdhenj, kryesisht me ndonjë (noj, na njo) quferr (por edhe quf'rr), qube (quba=U ba pej Qumjes, asht pak e qume por jo diçka e madhë, ose edhe Ka QU BA, pra KA BA QU-mje, prej nga kemi; kaçuba/kaquba). Këtë hapësirë/hapësin e t'qume e kap lehtë rrezja e

dillit(diellit) dhe verës behet tepër n'xeht duke mos gjet(ur) asnjë hije për ta shti kryet, dhe nga kjo këto ven(d)e i gjejmë me emni Zhegina.

*Zheginë është nxjerrje nga emni, ZE * GIN; ku ZE do të thotë N'ZE, dhe GIN=GJIN=GJAN,, pra gjësend/gjesen i cili është i Ze-t, prej nga kemi ZE(GJAN) prej nga ZHEGINA, duke përshkruar vendin e gervizhun(r) dhe shpesh të nxehtë, reliefin me vijëza të gjata, brazda të thella, e gjatësore, sipërfaqe me valëzume (valëzime),..., etj. Megjithatë në vendin e cekur, kemi gjet Klekë të djegur, thingi të vjetër të përzier me dhe, çka shihet se ato vende mund të jen djegur, prej zjemit, dhe nga ajo dite të këtë marr emnin Zhegina. Aty edhe sot gjen thingi të drunit të Klekes, si tregues se një shekull me parë ka ndodh djegie e asaj pjesë të malit, i cili me shumë ishte dru Kleke.*

Zhegina (ZHIG~ZIG, pra GJA e Zi-me, e zezë, ..., etj., u krijua nga ZE EG, e cila do të thotë ZE EGJ/GJE, pra I GE (I GJE me e ZE) ZE. Kështu mbiemri, BOZHEKU në shikim të pare duket sllave, por thellësisht kane strukturë shqipe, ashtu si BOZEKU ose BOZEK= BO ZEK= BO ZE EKA, të cilët përshkruajnë Ze-tsin e cila vije pej Dillit, pra pej Zeut. Nga kjo kemi ZE, ZEKA, BOZEKA, ZEJA, ZI, ZIJE, ZIJASH, ZIT=T'ZIT; ZIJE, perZIJE,...., perZEVA, Zevja, Zhevja, ..., etj.

RUDAK

RUDAK përshkruan hapësirë e rrafshet pa bimë, zakonisht e rrethuar me mal. RUDAK u formua nga RU dhe DAK, ku pjesa DAK= DA KA. Sipërfaqe e rrafshet po jo e ngritë, zakonisht në nivelin e sipërfaqes/mjedisit rrethues. RU+ DA + KA=. RU+DAK. Kjo sipërfaqe e *mledh ujin* , e ruan lagështin dhe në të mund të rritet bari i bollshëm. RUD, RUDA mund këtë rrjedhje nga sllavishtja, megjithatë pjesa RUDAK,

RRGALLA

Në bjeshkën e Kaliqanit(fshat i Podgurit, i përket Komunës së Pejës, në Rrafshin e Dukagjinit), përbërja gjeologjike e saj është gurinore (me gurë të mëdhenj),dhe gurishta (gurë ma të vocërr të perzim me dhe), gjendet vendi me emrin RRGALLA. Ky emër përshkruan sipërfaqen e reliefit me ngritje e ulje(hungjie) të njëpasnjëshme, me sipërfaqe shpesh të ngurtë, me trapa -trapa. Forma trapa - trapa mund të jetë krijuar nga ecjet e shumta e bagëtive duke krijuar shkalle neper token, përkatësisht neper shpatet perzgat ngjitjes dhe drypjes pej Bjeshke. RRGALL është e mundshme të këtë rrjedhje nga RRUGALLA (kemi po ashtu RROGALLA, RRAGALLA, emna me përdorimin e zanoreve të ndryshme përkufizojnë përmasat e ramjeve dhe ngritjeve, tokës se

fort dhe lëvizjes neper te), mundemi (mujm/majm/mejm/) ta përafrojmë me RRUDHA GA=GJA ALLAm, si RRUDHA të GJALLA=GALLA.

Shembull;

Ai i kish pantollat me rrgalla

E Kish ni ftyre me rrgalla

Toka ish plot me rrgalla

Kështu RRUGALLA ka kuptimin e njëjtë me RRU=RRA=RRE(h) dhe GALLA pra GALLA të RRE-hme/RRE-huna/rrehura:

Nga kjo RRUGA=RRAGA=RREGA, u krijuan nga GA=GJA E RRE-me të cilat kanë ndryshim të sipërfaqes afërsisht të njëtrajtshme ose jo edhe krejt të njëtrajtshme, pra të ndryshueshme Pra kur r rreh/rrah/rruh,... gjësendin në mënyrë afërsisht të njëjtë, pasi dora nuk ka saktësinë e duhur, krijohen në gjësendin, masën e materialit rrgalla ; rrugalla, Rragalla,..., etj.

Nga kjo struktur kemi edhe RRUDHA prej nga DHA RRU=RRA(H)=RRE(H), në kuptimin me u DHAN gjësendin sipas formës se tillë të përhapjes se gjësendi të vrazhd, si RRU=RRA=RRE=RRI==RRO)=RRY,..., etj.

Zakonisht RR krijohet me GRRYMJE(nga G+RRYMJE) e cila vije nga një formë e goditjes, pra, rrahjes/rrehjes/rrihjes /rruhjes/rryhjes se gjësendit, materialit,..., etj.

RRGALLA, po ashtu na ep përshkrimin të jashtëzakonshëm;

a)

Nga GALLA ku përshkruan gjerësisht natyrën e ngritjes të tokës, e cila njeherit është sipërfaqja e pamjes e trollit. Nga kjo; GALLA me kuptimin bazë të njëjtë me GJALLA. Pra gjësend i cili ngritet përpjetë, kurse pjesa RR na përshkrimin me ramje e qumje, të njëpasnjëshme, sipërfaqen e reliefit.

b)

GJALLA me rrjedhje nga GALLA, ku GALLA vije nga GALA = GA AL, pra gjësend i ngritur në pozitën e nalt. Shumësi i L i cili është LL, shpreh shumësin e ngritjeve e hungjeve të dheut me gjatësi dhe gjerësi të caktuar, ngritje e ulje në pozita të ndryhem, shpesh jo krejt të njëjtë, prej nga kemi; Galla (nga vije GJALLA).

Kështu Pjesa e parashkruar RR, e cila përshkruan sipërfaqen e vrazhde të gjësendit, në këtë rast të reliefit, dhe e cila këtë vrazhdësi e ka neper mes ngritjeve e uljeve në sipërfaqe, e bën me ngritje e ulje, pjesën e ngritur të reliefit , e cila shprehet me; GALLA, GALA. Pra, krejt atë ngritje GALLA e bën të vrazhde me ulje e ngritjes pjesa e parashkrua RR, ku e prenë në ngritje ulje duke krijuar pamjen e trapave (trupave) herë poshtë e herë nalt të krijuara në toke, përkatësisht në rruge, me ngritje dhe ulje (hungjie)

,(pra me ngritje dhe ramje të përshkruara me fjalët të RA dhe APA, sikur na përshkruan Ramjen me T'RA dhe ngritjen me AP

PADESH

Rrip i gjerë në të dy, ose në të gjitha anët i rrethuar me lisa. Padesh është afërsisht sikur *SUT*, por Sut është më shumë në formën rrethore me ramje ose me ngritje, kurse PADESH ka më shumë gjatësinë me të madhë sesa gjerësia/gjansia, ajo mund të arrij gjatësinë (gatsin=gat+sin) prej 200 metra deri në 2 km, se paku kjo shihet nga trolli ku përdoren këto toponime (emna venesh).

Shpjegim me i saktë i mikrotopnimit PADESH është nga kuptimi i padeshun, pra pa desh teshat, duke përshkruar fushën me plot bar, ose rripi të gjerë tokë në të cilën janë rritur lisat dhe është bërë mal, prej nga përshkruhet veshja e fushës me drunje quke e quajtur, ven i PA DESHUN, prej nga është krijuar emri PADESH. Megjithatë PADesh shpesh përshkruhet fusha në formën e rripit, ose shiritit me përmasa të caktuar, e cila rreth e m'rreth (rreth e mrreth) ka mal ose lisa të mëdhenj, prej nga ajo fushë është veshur sepse nuk doket mirë nga jashtë, ose me pak fjalë është e pa deshun, pra lisat dhe malin për rreth i ka si teshat e trupit, prej nga u krijua emni PADESH. Kështu përpjekjet që mikrotoponimi PADESH i përhapur gjithandej trojeve Shqiptare të përshkruhet si vend me dhen, dhe pa desh (pra pa DASH) është i gabueshme dhe jo i qëndrueshëm. Me toponimin PADESH përshkruhet po ashtu fushë ose troll (truall) me gjerësi të madhë në të cilën as nuk është fushë e as nuk është mal, ka pak dru (lisa, qarr, frashër ,,), shkurre, kaquba, vend të cilit nuk mund ti thuhet as Fushe, as Mal, por që i ka të gjitha kapak, kështu është vend PADESH (PA DESH) sepse ka diçka që e vesh atë rrafshë dhe relieve të caktuar (caktum)

BRRAKA (ngjitur me Majën e Lecit)

Mund të jetë fjalë e krijuar për të përshkruar fjalët SHTERR, SHTRRAK, BRRAK, e cila ka mundësin e krijimit nga BA RRA-h AK, ku RRAKA përshkruan dhe na ep formën të fjalës RRAHje KA, RREMJE KA, me këmbë , por edhe BA RREKE=RRJE(DH)KE, BA RRESHKE, RRJEKE,...,etj. në thelb jep pamjen e RRA-hjes nga këmbët e lopëve të cilat futen në pjerrtësi duke e shkel e RRA-he, si RRE-h me thundra token, si dhe duke krijuar shtresën e forte ujëmbajtëse të tokës. Duhet të ditur se mella dhe shtresa e ngjeshur, mundëson mbajtjen e ujit duke krijuar një pus të thelle dhe të pjerrtë, krejt kjo përmbledhet me fjalën B'rrika/rreka/RRJE'ke/RRIKE,...= BA RRAmje KA, si dhe BA Rreshke, Rrjedhke,..., etj.

Shtjellime: Nga kjo kemi; SHTERR~me kuptimin SHTO n'ERR, ku ERR ka kuptimin rrasje në ARR, ashtu; SHTURR~SHTARR~SHTERR~SHTORR,...etj.

BRAKA= BA RRIKE, pra ba nga RRIKE UJI, por tash në përmasa tjera duke krijuar fjalën RRAKA~RRIKA, BA +BRAKA~BA+RRIKE,....

LUGU i HANIT

Për vendin me këtë emen, ku përmendet ky toponim , në bjeshkët e Kalibanit , nuk mund të kishte Han të vërtetë, megjithatë nga pjerrtësia e madhë në vazhdimin e pjerrtësisë tjetër në vazhdime të shpatit, gjendet një pjesë e rrafshet me pamje gati rrethore, me shtrimje të till, pakëz të pjerrtë, sikur pushimore e vogël, sado qe e pjerrtë ku mund të ndalen udhëtarët dhe të pushojnë, të hane buke, dhe të koten në gjumë, aty mund të jetë pika lindjes dhe krijimit të këtij emni Han pa Hangji. Prej nga, krejtësisht lugeshtaja murr emnin **LUGU I HANIT**. Vete vendi HAN mund të jetë krijuar nga veprimi HAN BUK, prej nga kemi, vend i ndaljes ku HANIN BUK dhe PININ uji.

GJOLLA

Tu paska ba ftyra gjolla gjolla

Ja bani teshat tan gjolla-gjolla

Krejt me gjolla toka asht ba

Ish lkura me gjolla.

Me gjolla ju kishin ba grunijet

Gjolla përdoret me kuptimin njolla, megjithatë gjolla përfshin hapësin me të madhë dhe materiali i krijimit të kytne shejave është me i qulltë dhe me i yn(d)yrshem.

Gjolla, vendi ku i qitur krypa dhenve ose lopëve, por zakonisht dhenve, të cilat e kanë hëngër krypen, dhe masi e kanë hanger (prej nga vije fjala Hangar, hanger, hëngër), aty ka met gjolla (e cila ka met shej, pa bare, në formën e rrumullakut, masi/pasi e ka hëngër krypen). Për këtë krejt ai vend quhet GJOLLA. Të stani nuk i ka qit sepse asht kanë bari me i papastër. në atë vend bari ishte me i mirë, sipërfaqja ma e gjan, me e rrafshet, dhe aty mblidheshin krejt barit (qobajt) per t'i ushqyer dhent me kryp. Prej nga mbeti emni GJOLLA. Kështu kemi shprehjen *ko ka ba veni Gjolla-Gjolla* (ose me gjolla). Fjalës Gjolla të Kosovës mund ti përafrohet Njolla, megjithatë gjolla përfshin përmasa me të medha, dhe materiali është me i trash dhe me i lëngët me të cilën shkaktohen gjolla, kështu gjolla mund të këtë edhe në toke, mund

ta këtë pamjen e gjollës, ..., etj. Po ashtu kemi; Gjolla, por me shumë në përdorim kemi; Gjallota.

Eu ju ka ba ftyra tan gjolla gjolla

Njolla përdoret në Kosove ashtu si dhe fjolla, por edhe gjolla. Ndryshimet dhe krijimi i këtyre fjalëve si bazë është LA-LLA, si dhe ALA-ALLA, duke na dhënë objektin e marum, krijum nëpërmes lanjes në trajtën e veçantë dhe në nivelin 7 pozitën/nal'stin e caktuar në kohë dhe hapësin.

Kemi po ashtu me rrenje te njejte;

MA'Ngjolla

RRA'ngjolla

KA'Ngjolla

GJOLLAN

GJOLLIC

.....

Shënim: Emni **DHENT** për delet, po thuajse u përjashtua plotësisht, nga inferioritet u përjashtua edhe nga shkrintaret e veriut përkatësisht Kosovës. E keqja është se me shkrimin (çlirim) e Kosovës, popullata e veriut për tu dalluar nga Kosovarët, filluan ta flasin gjuhen letrare në variant letrare gegnishte, ku gjuha me shumë i gan(ngjan) llojit të gjuhës krejt të re, si shmbull, në vend të **MARRE** me t'Ardh, përdoret **MBARRE** duhet me të ardh, sidomos tek provincializmi dhe mediokriteti, të veçimit si qytetarë. Dhen, Dhentë pra me (e) dhe jo me (ë) është emër shumë i lashtë, tregues se ky tingull. Ashtu si **DH** edhe **SH** ishin tinguj qysh në filllet e proto-shqipes.

Kurrsesi emnat e lashtë të toponimeve të shqipes dhe proto - shqipes, mungesa e **SH**, nuk duhet të na hutojnë (s'di pse në gjuhen letrare nuk e përdorin bufojn masi gjithherë e ma shumë kanë fillu-ar ta përdorin në vend të **Hut -Buf**), sepse shkruarit (ne lashtësi) qe vinin nga gjuhet tjera, si **Greket** dhe **Latinet**, për shkak të mungesës së **Sh** si dhe alfabetit të përdorur, si duket kryesisht e përdornin në vend të **SH=SS**, pra me dy **SS**. Gjasat janë të medha qe për tingullin **SH**, të jen përdorur dy **SS**, të cilat men(d)oj duhet të përdoren **SH**, qashtu si tek emni **ODYSS(es)** i cili si duket është shqiptuar **ODYSHES= O DYSHAS/O DYSHES**.

SHOSHANI/SHOSH

Ndërmjet bjeshkëve të Orëbardhës dhe Studenices. Sipërfaqe rrethore e **SHESHT=SHOSHT**, aty gjendet edhe **LKENI** i Shoshanit (kryesisht uji i grumbulluar nga shiu). Nga kjo emni i nën fisit **SHOSH** i cili është damje e **SHALES**, mund të rrjedh nga vendbanimi i cili e përshkruan vendin e rrafshët, me një rrafshin kryesisht rrethore, e cila mund të jeto vendosur ndërmjet ujerave ose Maleve, prej nga kemi; **SHOSH**, **SHOSHAN**, pra **AN SHOSH** si

formë e emnit SHESH. Por mos të harrojmë, SHESH përshkruan rrafshin me të gjer dhe me përmasa me të medha. SHOSH, SHESH në bazë kanë kuptimin e sasisë, por kjo sasi tash shpreh se sa gjësendi, relievi është i rrafsht.

Emnat SHOSH/SHISH/SHOSHAN, SHISHMAN/SHOSHMAN/SHASH,..., etj. Përshkruan rrafshinat të cilat kryesisht janë të përmasave të ndryshme dhe të njëjtën kohë të rrethuara me malet, nalt'sit ose ult'sinat.

Si u formuar fjala SHOSH?

SHO-nga *SHE-SHA*.

Dhe shumë SHO si $SHO1+SHO2+SHO3+...=SHO(sh)$.

LUGU i VUQETES

(Buqet, Buqit, Buqeta,) Buqet = BA e QITNE, si BUQ= BA QU, ose BA nga QUMJE. VUQET=VU QETA ose VU UQET~VU QITJA= është VU diçka në formën trajtës QITJE= VUQET, pse jo edhe VUQI= V'UQI. VU + QITJEN=VU*QITJE, prej nga del se dhe VUQI mund të këtë ndërlidhje të shqipes. BUQET i kemi dy fjalë të shtrydhuna në një fjalë, si; BUQET=BUQ dhe QET, pra është krijuar në trajtën BUQ*QET=BUQET. Po ashtu VUQET është e ndërtuar nga VUQ'QET, në trajtën VU QU - mje e dalët në largësinë ET.

Ne mikrotoponimet e Bjeshkëve të Nemuna kemi emnime të ngata (te afërta) në trollin e Bjeshkëve të Nemuna, si; BUQETA dhe VUQETA pra në të dy format. BUQETA shumicën e kohës përshkruan vendin ku ka uji, siç e kemi shprehjen BUQET UJI, rrjedha e ujit BUqet, Kroni Buqet, ushton lugu nga Buqima e e Krojeve (BUQIM= BA QUM-QIM). Kurse Vuqeta përdoret edhe për përshkrimin e relievit, shembull kur në Shpati e then pjerrtësinë e vet duke dal jashtë duke u fry si gung, ose e dal, duke e prish vijën në ramje të sipërfaqe se shpatit, duke krijuar thymje të shpatit të qume sikur është duke u krijuar nje maje e bjeshkës se re, e cila po lind si dhembe i femije, prej nga nuk mund ti thuhet shpat shumë, ose kur kemi nje të dal të relievit ndërmjet dy brigjeve, lugjeve, e cila është e emnume si VUQET,

KRONI I BIZGJENIT/BISGJENIT

Vendet të cilat kanë uji të rrjedhshëm dhe ajo rrjedh përfundon me qitje në formën e Kaqepit, përkatësisht buzëve/buzët. Mirëpo, kur në vend të **BUZ**

kemi **BIZ**, prej nga krijohet fjala BIZ dhe (GJEN ashtu si trajtë e fjalës GJUN), prej nga Uji GJUN nga BUZA. Kështu BUZ=BIZ dhe GJEN=GJUN:

Nga kjo, kemi shndërrimin e qëllimshëm që shpreh pjerrtësinë s, shpejtësinë e rrjedhjes të vrullshme por edhe të paktë të ujit, si BUZ-GJUN në BIZ-GJEN. Kështu shpesh për ujit që mblidhet në vend thuhet ish ba BIZGJEN, rrjedhke uji si **Bizgjen**, ish mledh ujit nga Bizgjeni, nga kjo kemi **BI-ZGJEN=ZGJUN**, e shpreh rrjedhjeshmerine e ujit:

BURON/KRON

Buron është e krijuar në mënyrën; BU=BA, ku Bu ka kuptimin bazë BA, dhe RON e cila na flet për Ruajtën(RUJT=KA RUJ=K'RUIJ), pra RON=RUN, dhe nga kjo ky kuptim është bart për KRON ashtu si KRONI, KROJET= KA ROJET; e cila përshkruan dukurin e RUjtjes =B'Rojtjes se Ujit brenda tokës. Pasi toka është si rezervuar përbrenda dheut. Kështu KRONI ose KROJ do të thotë KA+ROJE ose thjesht KA+RO=KRO, KROJ, KRON. Më vonë emni (emri) KRONI u përgjithësua për rrjedhjen dhe shpjegimin e Kohës, ashtu duke e krahasuar KOHEN si renditje e ngjarjeve gjegjësisht ndodhive (sikur UJI përbrenda dheut) në hapësirën fizike, ashtu si gjësend të ruajtur në zgafellet, skutat e hapësirës se gjithësisë, prej nga rrjedh si ujit e Kronit, duke u krijuar KRON. Kështu KRoni me vonë u murr (mor) pamjen e rrjedhjes se kohës, por kuptimin bazë e kishte pikërisht të rrjedhjes se ujit. Nga Kron (KA RON=K'RON) u krijua KRONIK, të e fundja secila kronik nuk ka rrjedhje po në thelb ka RO~RUjtje, ose më drejt të thuhet ROJ-jtje. Në protoShqipe emni me i lasht i KRONI mund të jetë ROI,

Gogelzeza (te Gropat)

Toponim në Bjeshkën e Kaliqanit, tek stanet e paparëve, pra stanijet me emnin PA PARE. Të **hymja e Gropave është GOGELZEZA**

(Pishe e cila i ban Goglat e zezat, boqat e kësaj pishe janë me të vogla dhe më ngjyrë më të zezë, prej nga edhe e ka marr emrin. Kjo Pish është edhe sot, dhe ky vend e ka marr për shkak të kësaj pishe, është plotësisht e vetmume, dhe më siguri nga huligan shqiptare do të prehet dhe shkatërrohet. në kohet e vjetra kjo ishte e veçantë sepse përdorej për më ba dritë më pish, ajo e mbante flaken e fortë dhe qëndronte shumë. Flaka e saj ishte e kuqe, e tymonte, sepse trupi i saj ka shumë rrrshin).

BOQ/BUQ/BEQ/BIQ/BYQ

Krijohen nga BA, si BA AQ, ose AQ BA, si QAQ, KAQ BA, prej nga kemi; BA+AQ=BAQ.

Si rrjedhim kemi;

BA/BU+UQ=BUQ, kështu si BA prej QU-mjes si BA+QU ose BA UQ ku QU dhe UQ kane të njëjtën kuptim, prej nga kemi BUQ, ashtu si KUQ=KAQ,..., etj., si BUQI nga BA ose BU*UQI=BUQI.

BA/BU+EQ=BEQ, si BEQI nga BA ose BE*EQI=BEQI. Rrjedhimisht; QE dhe QET, ku QE ka kuptimin QET, përveç qe QET do të thotë kemi QE me kufirin ose kufizimin dej ku shtrihet QE, pra deri në T, si QET.

BA/BO+OQ=BOQ, si BOQI nga BA ose BO*OQI=BOQI.

BA/BI+IQ=BIQ, si BIQI nga BA ose BI*IQI=BIQI.

BA/BY+YQ=BYQ, si BYQI nga BA ose BY*YQI=BYQI.

Ne kemi të gjitha format, si;

QA	QE	QI	QU	QO	QY
QAT	QET	QIT	QUT	QOT	QYT
QAS	QES	QIS	QUS	QOS	QYS
QASH	QESH	QISH	QUSH	QOSH	QYSH
QAQ	QEQ	QIQ	QUQ	QOQ	QYQ
QAVA	QEVA	QIVA	QUVA	QOVA	QYVA
QATH	QETH	QITH	QUTH	QOTH	QYTH
QADH	QEDH	QIDH	QUDH	QODH	QYDH
QAM	QEM	QIM	QUM	QOM	QYM
QAN	QEN	QIN	QUN	QON	QYN
QAR	QER	QIR	QUR	QOR	QYR
QARR	QERR	QIRR	QURR	QORR	QYRR

Nga kemi; QARR, QERRE, QARRATA, QERRET, QURRAT, QORRAT,...

QES, QESH, QESME~QESHME (* shiko me poshtë), QESMET~QESHMET,...

QUS; QUSH; QUSME~QUSHME; QUSMET~QUSHMET,...

QOS; QOSH; QOSME~QOSHME,...

QALA, QALLA, QALAT, QALLAT,...

Nga kjo kemi; QOQA, QIQA, kanë rrënjë shqipe.

Qeshme (qesme)

Mund të jetë krijuar nga format bazë të cilat i bart fjala QESHME, si; E QISHME, E QOSHME, E QUSHME, E QASHME,...

Natyrisht disa nga këto fjalë janë të përjashtuar pa kurrfarë kriteri nga disa gjuhëtarëve të Shqipërisë, të cilët e kanë shpall veten me të drejt të cungimit të shqipes,

Këto fjalë u krijuan nga fjalët më të thjeshta, si;

QA, QO QI, QE; QY, QU

Shiko me poshtë, në tabelë;

QA	QO	QI	QU	QY	QE
QAS	QOS	QIS	QUS	QYS	QES
QASH	QOSH	QISH	QUSH	QYSH	QESH
QASH ma,	QOSH ma	QESH ma	QUSH ma	QYSH ma	QESH ma
QASHME	QOSHME	QESHME	QUSHME	QYSHME	QESHME

Nga kjo shohim se fjala QESHME, ka kuptim dhe ndërlidhje shumë të mirë dhe të forte me fjalët tjera shqipe, duke na dhënë të drejtën të hedhim dyshimin se kjo fjalë është shqipe, e cila I takonte familjes se Shqipes e cila u zhduk dhe u tret, si dhe të jetë fjalë po ashtu nga protoShqipja e lasht.

Shpesh në jeten e përditshme përdoren shprehjet;

Uji paska QU në këtë ven, e munet me u qel bunar

Qoj uji atje tan naten sa u ba buqill (BUQILL nga BA QULL)

Burim i Qushem ish kur bike shi

Nga këta shembuj kuptojmë se fjala QESHME pikërisht përdoret për të përshkruar QU-mjen e ujit nga toka, ose nga një **gyp** i caktuar/caktum.

Derisa fjala QO dhe QE mund të ndërlidhen me formën QU, është e kuptueshme se fjalët QELLA e cila përdoret për Qellin dhe QELA, QELAN e cila përdoret për kryet pa flok, përshkruajnë formën e ngritur/te qume. Kështu QELLA ka kuptimin bazë të marr nga QE~QU, duke na dhënë përshkrimin e ngritur të saj, dhe të largët ku QU kalon nga brendia U në jashtë(si) të largët E.

Pikërisht për këtë kemi QULLAN, QELLAN, QULL~QELL, e cila përshkruajnë lanjen në formën UL~ULL dhe EL~ELL, ashtu me kuptim bazik të formave LU~LLU dhe LE~LLE.

Mirëpo shtrohet pyetja, cili është kuptimi i prapashtesave në fjalët; qosh(ME), qash(ME), qesh(ME), qush(ME), qish(ME), qysh(ME),...?

Pra, pse përdoret ME në fund të këtyre fjalëve?

Përdorimi i tyre ka kuptim, dhe natyrisht janë fjalë, e cila do të thotë MA, pra me MAJT, si; QOSHME, në kuptimin QOSH-ME, pra ME QOSH, por fjala ME në thelb, ose kuptimin bazik e ka MA, me MAJT formën,

geometrike, trajtën, gjendjen, QOSH, ashtu duke krijuar fjalën QOSHME; QESHME; QISHME, etj.0

Kështu AI/ajo a e qishme, ka kuptim e man veprim është ME-MA veprimin formën QISH/QASH/QUSH/QYSH/QESH/QOSH duke krijuar trajtat QESHME; QISHME; QOSHME; QUSHME; ,...etj.

VETMUME

VET= VE ose VU n' ET

VETME= VE ET MA(ME)= VE T'MA

Prej nga kemi mundësin e krijimit të fjalëve; kështu kemi; VETEN= VATAN, VETEN E TIJ= VATAN E TIJ.

VET dhe MUME ku trajta MUME ka kuptimin drejtpërdrejt MAM, ashtu si MAMA bukën dej sa ti lidhi kunrat, ose MAM=MAJEM, MUJM=MAJM, ..., etj.

SHTIZA

SHTI, pra me SHTI një harrën në bir. Me këtë ZA (në formën e) SHTI, pra SHTIZA, ashtu; *nu, ni, SHTI-mje* e zanë, ose IZA e ep përshkrimin e lëvizjes gjatësore të pjesës është krijuar sikur të ishte i SHTI-më.

Nga kjo kemi KTH(IZA)

DREDHZA.

CURRIL/CURRJEL/CORR/CORRJEL/CIRR/CIRRJEL,...

Nga Currjel kemi dhe Carrjel, prej nga kemi përshkruhet dhënia EL dhe LE në trajtën JELE, ose JEL, prej nga kemi lëvizjen, e zhvendosjen pjesës EL/LE, e cila shprehet nëpërmes J, si; JELE, JELLE, prej nga ndërtohen fjalët V-JELL, M-JELL, T-JELL, GJ-JELL, ..., etj., por dhe V-JEL, M-JEL, ..., etj.

Prej nga kemi sasinë CU~SU~SHU, duke formuar shprehjen për përshkrimin e rrjedhjes se lëngut përkatësisht ujit, si CURR~SURRE~SHURR, prej nga kemi P'SHURR~Pej/Po/PE/P'...+SHURR.

Në rajone të ndryshme shqiptime të llojit CURRJEL, CURJELL si SURRJEL~SHURRJEL(këqyre në pjesën, ku shtjellohet gjerësisht kuptimet e fjalës/tingullit J, si dhe fjalëve; ELE. JELE, VJELE, MJELE, MJELLE, VJELLE, KFJELLE, ..., etj.), me domethënien; lan, si; SHURR~SURRE~CURR+*

Kemi vendin ku rrjedh uji, si krojet të vogla të cilat qesin pa da uji por në sasi të pakta, duke ra nga naltsia, ashtu duke krijuar jo veç pamjen me

GURR~GJURR, si GURRJEL~GJURRJEL por dhe krismën CRR'RR'RR,..., dhe sasinë e pakt C, si; CURR~CURRJEL, prej nga kemi edhe përshkrimin e krismës si C'RRRR, prej nga CERR~CORR~CARR, ku krejt sasia e paktë,..., duke krijuar CERRJEL CURRJEL CARRJEL, mund të ketë ndërlidhje me emnat Carra-Breg dhe Corrolluk, pra me emnin e katundit tim po ashtu. Megjithatë është shpjeguar Nga disa gjuhëtarë të shquar në Kosovës së Carrabreg mund të ndërlidhet me CARR~QARR, si QARRABREG dhe CARRABREG,.

Shqiptimi CARRA ndoshta mund ta ketë kalimin nga QARRA, megjithatë QARR në CORR, kalim i cili pothuajse është tepër i pa mundshëm.

Nga kjo, në përgjithësisht kalimi nga Q në C, është me mundësi të vogla, të mos themi - pamundshëm. Kështu kalimi nga QARRA BREG në CARRA BREG është me mundësi të vogla. Të e fun(d)ja QARRI është bimë shumë e përhapur në Kosovë e Ballka, si dhe Krojet, me pak uji, duke qit uji me currila, në vendet ku përmenden toponimet përkatëse.

Përsëritje për kuptimet e; SHAQ/SHAQE

Prej nga del kuptimi SHAQ, do të thotë i riu përkatësisht SHAQE e reja, të cilët janë hy/hi në moshën e pubertetit, e për këtë qika (letrare; cika) i ka menstruacionet, si dhe djali mund të jetë i aftë për martës/m(b)arësim. SHAQ-e, përshkruan QA-mjen, QASH, ashtu si QASH~ (simetria)SHAQ, ku himeni i femnes ka QAmje dhe gjakderdhje, e djali mun(d)et të gjun farën/faraqin/lëmashkun,...

Prej kësaj rrjedh MANUSHAQe , emen i lules i cili mund të shtjellohet vetëm në të folmen e përjashtuar me dhune; gegnishtes.

Nga kjo kemi;

MANUSHAQ, me domethëniet ME NU SHAQ, pra ME E NU gjendjen, formën, periudhën SHAQE, pra gjendjes se QA-me, ku Qahet lulja si dhe MAN NU SHQA, prej nga rrjedh edhe lidhja MA pra me MA-jt dhe NUSHAQe, e cila mund ta ket kuptimin NUSAQ, qe do të thotë me NU SA AQ, duke përshkuar të QAMEN

Nga kemi QAMEN ~ me simetri NEMAQ, MAQEN, MANAQ=MAN AQ, si dhe MAN N'AQ.

Mund të jetë përdorur emni MANUSHAQE pikërisht të përshkruhet lulet me flet të perhapne (përhapura) si me kanë të QAME;.. Po ashtu qika/cika, djali, të cilët i kanë faqet e kuqe, janë të shentshem/shëndetshme (She*EN*T*STEM) përshkruhen me fjalën SHAQ; SHAQE,..., etj. Në të kaluarën mund të jetë përdorur emni MANUSHAQE për të emëruar/emun lulet me ngjyrën e kuqe, të cilat kanë lule sikur të qame. Megjithatë zakonisht lulet me ngjyrë të kuqe nuk quhen kështu, edhe pse shpesh përdoren për lulet me petale të perhapne. Marrim rrallë përshkrimin e ngjyrës së kuqe të lules me

emnin Manushaqe. Shpesh MANUSHAQE emnohet organi femnor/femror gjenitale në gjendjen e qume/qame, dhe natyrisht për shkak pamjes se qame, si dhe për të përshkruar shoqërimin e qamjes me ngjyrën e kuqe. SHAQE/SHAQ në disa rajone janë quajtur fëmijët e parë, si shembull; i parë linduri, pra; djali /qika, (fëmija) i parë, prej nga mund të marrim me mend se kemi të bëjmë edhe me lulen e pare të stinës,..., etj.

Fjala SHAQE lidhet shumë ngusht me fjalën; QELNE, ashtu kur themi; U QEL pranvera. Si rrjedh kemi; SHA~SA dhe AQ=QA, qashtu me përfarim të njejte me SA AQ, ose SA AQE ose SA A QA, prej nga kemi; SA + A + QA=SHA + AQ= SA + AQ= SHAQ, duke përshkruar sasin ose përmasën e QA-mjes.

Sikur kur themi, shembull; kjo vo paska QEL, ose QELI Pranvera, qeli GZIMI, e cila është përshkruar shpesh me fjalën SHAQE, duke përshkruar sasinë e QELJE-s, QITJE-s; ashtu si; SHA~SA+ AQE/AQAm ashtu sikur dvesim, SA A QA, ose SHA A QA, prej nga kemi tkurrje në fjalën SHAQA,..., etj.

Përcjell/Percjell

Fjala Përcjell ka rrënjë në Persjell/Pershjell, ku pjesa PER e kemi shpjeguar shumë here dhe në shumë këndvështrime. Nga PER= pej ER, pra e përshkruan piken fillestare të fillimit të dukurisë, shpesh duke e na dhënë shpejtësinë e shfaqjes, ku PER= Pej/pi/po/pe/pi/pu/...+ER, ku ER~AR~, na ep përshkrimin e sipërfaqes e cila ngritet vazhdimisht, ose thjesht zhvendoset në largësi përmbi dheun e tokës, dej atje ku folësi nuk e ndjen veten pjesë të asaj hapësire. Nga kjo PE+ER na ep pamjen e fillimit të shfaqjes se dukurisë ER dhe pika P ose sipërfaqja e tkurrur në të vërtetë është pika ku gjendet vështruesi/folësi i cili e përshkruan dukurin, kurse shfaqja e dukurisë lidhet më hapësirë më përmasa më të mëdha.

Kurse pjesa e fjalës CJELL ka kuptimin e sasisë se gjësëndit, materies e cila lëvizje, ose zhvendosjet sipas fjalës/tingullit J, e cila përshkruan zhvendosje të materies e cila më në fund LE-het ose shfaqet në kohë dhe hapësirë sipas fjalës ELL e cila ndërlidhet më kuptimin e njëjtë më LLE, ku në bazë është LE/EL.

Pra dukuria, trupi , gjësëndi shfaqet, bëhet i dukshëm (bëhet e dukshme duke u ngritur , shfaqur mbi nivelin e tokës , duke u ngritur në nalt'si) në kohë edhe hapësirë sipas përshkrimit të fjalës, ELL/LLE dhe EL/LE, e cila në bazë përshkruan nivelin e ngritjes, shfaqjes ose majtjes/mbajtjes mbi nivelin e dheut të tokës.

Sjell/Cjell në të vërtetë përshkruan levizjen rreth një boshit të caktuar, ose pikëse se caktuar në kohen dhe hapësirë. Nga kjo Persjell do të ishte një lëvizje rreth boshtit, mirëpo përcjell, na ep më shumë lëvizje të shkurt, e cila

materies; gjësendi ka zhvendosje gjysmë harkore, ose drejtvizore prej shtypjes se caktuar.

Percjell

Përcëlloj (*ku Lloj, nga LO~LA, qe nderlidhet dhe gërshetohet me fjalën nga i njëjti kuptim bazë LEJ~LEU~LE, ka LE,..., etj., në thelb përshkruan nivelin e naltsis së shfaqjes se dukuri, në këtë rast, PeRC...).

I CJELLI me grusht,

Cjelli HU

I Cjelli Kres me gur

Ku përshkruhet CJELL~SJELL lëvizja rrethore ose rreth pikës, boshtit, të caktuar. Lëvizja CJELL~SJELL~SHJELL na ep pamjen e krijimit të fjalës SHALL/SHELL e cila mund të këtë kuptim e fort se është me rrënjë shqipe, duke marre parasysh se sjellet rreth boshtit/trupit/gjësendit të caktuar.

Dengla

Pjesa GLA në ep pamjen e Gjësëndit i cili është nga ngritja bije në teposhtë si gjësend ***i lanun***, ashtu duke u La-n, sipas trajtës dhe formës të cilën e kemi shpjeguar perzgat krejt librit (e shpjeguar tek forma GLA). Nga kjo Kemi;

VO(GLA)

BA(GLA)

DEN(GLA)

MJE(GLLA)~ do të thotë ME JE GA/GJA e Lan/LLAn. Ketu shihet kuptimi i vërtet i kesaj fjalës, kjo LA-nje nuk është me e si e tille per shkak të natyrës se mjegullës por është LLA-n. Pra, perdoret shumësi i L-se qe është LL e cila shpreh shumësin e ndodhjes se LAN qe është LLAN ashtu si tek ELA=E LA duke kaluar ELLA e cila e përshkruan Qe(Ellen).

MJE(GLLA)~ do të thotë ME JE GA/GJA e Lan/LLAn. Këtu shihet kuptimi i vërtet i kesaj fjalës, kjo LA-nje nuk është më si e tillë për shkak të natyrës se mjegullës por është LLA-n. Mjegulla nuk është GA/GJA e LAN por e LLAN dhe kjo GA/GJA shfaqet në formën e tille si GULLA/GLLA , pra si GJU~GU i cili është LLA-n dhe ma bashkimin e GU dhe LLA kemi GULLA/GLLA, e cila me bashkimin e krejt fjalës, e merr formën ME JE GLLA. Pra, ***Më je glla ose me saktë Më je GJA e LLAn.***

Mos të harrojmë se fjalët; GLLA, GLLAVA, GLLO,... por edhe GLA, GLAVA, GLO,... i kemi shpjeguar si fjalë të para-Shqipes. Duhet ta kemi parasysh se Lan dhe LLAN ashtu si dhe L(zanore) dhe LL(zanore) , si dhe (zanore)L/LL me L/LL(zanore) ndryshojnë shume nga njëra tjetra nga pamja

fizike në hapësirë. Pra, përdoret shumësi i L-së, ku është LL, e cila shpreh shumësin e ndodhjes se LAN që është LLAN ashtu si tek ELA=E LA duke kaluar ELLA e cila e përshkruan Qe(Ellen).

VE(GLA)

GO(GLA)

MO(GLLA)

MU(GULLOJ)

SHUN(GULLOJ)

TRUN(GULL)

MUN(gulloj)

Pjesa Gulloj nderlidhet shumë mirë, me GALLA-GJALLA, ashtu duke ardhur nga brendia , GA~GU (GJA~GJU); NGA GJULLOJ~GJALLOJ, si trajta me të reja.

Nga kjo DENGLA=DEN+GLA, kemi DEN=DAN nga gjësend i LANUN sipas/simas formës, trajtës; GLA. Prej nga kemi NGLA duke na dhënë pamjen N'GLA pra NU GLA, duke e përshkruar dukurin, formën sipas shfaqjes në kohë dhe hapësirë tu na ep fjalët; NU=NE=NA=NI=NO,... si dhe UN=EN=AN=IN=ON,... etj.

Vërtetime e kfjellime MOQ/BOQ

Vërtetim se fjala MOQ është shqip dhe ka kuptim, kemi BOQ, e krijuar nga BA* AQ=BAQ, dhe BO +OQ=BOQ, ku BA=BO-mja ndërlidhet me OQ=QO, pra na ep kuptimin e njëjtë me QO, gjësendi i cili QO-het përmbi sipërfaqen rrethuese ose përmbi sipërfaqen/mifaqen e trupit, gjësendit.

Kështu krejt ajo me çka përkufizon fjala MA ~ MO kur shtohet me anën e veprimit/formest e ngritur si QU-mje, me unionin/bashkimin e tyre krijohet kuptimi MOQ/MAQ i cili jo rrallë përmban me shumë sesa tansia MA/MO/MU/MI/ME/MY, prej nga mund të krijohen fjalët me kuptim ende/ala në shqip, si;

MAQ, MOQ; MIQ; MUQ, MYQ, MEQ, ..., prej nga kemi kuptimin MAMAQ duke na dhënë MAN MA shumë se AQ, duke krijuar nje kuptime pak me tjetër fare, si MA*MAQ.

Kemi HORMOQ, e cila ndërlidhet shumë mirë me kuptimin e ngritjes se vazhdueshme si; AR=HAR, dhe OR=HOR, për të cilat kemi folur gjerësisht në pjesët tjera të librit, dhe në mënyrë të vazhdueshme.

Po ashtu KOLLOMOQ, KALLAMOQ, e cila na ep shpërfaqjen e formës KALA A MOQ, ku MOQ në këtë rast shpreh sasinë e MA-jtjes si MO-jtje, dhe MAQ si MOQ, ku MAjtje=MOjtja në epet me dalje tjetër me shtimin, shtesën, qu~qo-mjen tjetër përmbi ose pak me tepër si qumje, prej nga kemi; MOQ, pra pak me shumë se MAjtje/Mojtje duke na dhënë MAQ~MOQ~MIQ~MUQ~MEQ,.

Kemi mbiemra shumë të lasht të formës, MIQ, MOQ, MEQAJ, MOQAJ, MUQAJ, MAQAJ, MAMAQJ,

Krejt cka tham per veprimin MA duke u shtuar me AQ, dhe tuj maru fjalët; MAQ/MOQ/MIQ/MUQ/MEQ,...., vlen edhe për fjalën BA, duke u shtuar me AQ tuj maru fjalët; BAQ/BOQ/BIQ/BUQ/BEQ,...., prej nga kemi mbiemra, emra, toponime si;

BAQAJ, BOQAJ, BUQAJ, BIQAJ, BIQKAJ,...., etj. Gjithashtu BOQ, KallamBOQ, KALLABOQ, KALLABUQ, GULLUMUQ,...., etj., mandej Boqa e pishës, Boqa e kanarit, Boqa shpesh përshkruhen testitet/koqet e mashkullit, duke na treguar se në të njëjtën mënyrë dhe logjik u krijuan këto fjalë me mija vite me pare.

Prej nga kemi;

BOQA, KOQA, KIQI; KUQA; KEQA; KAQAMAK; GOQA; MUQ; MIQ,...., etj.

Fjalet MUQ/MAQ/MOQ/MIQ/MEQ,... ndërlidhet dhe barten me kuptimin bazë të njëjtë MA/MU/MI/MO/ME/MY,.. por me përshkrimin e formës tjetër, me këto forma e trajtat të fjalëve;

Në tabelë paraqiten fjalët e krijuara me kuptimin bazë i të cilave është MA=ME=MI=MO=MU=,...

Nga shihet se simetria e fjalës MOQ, dhe MAQ është QOM dhe QAM qe në të vërtet e pershkruajn të dyjat formën shikuar nga pikat e kundërta, të njëjtës dukuri, formë, veprim. Nga kemi MAQ, pra MAJA e qiten AQ nga tansi e trupit, është thjesht si të jetë e QUME; QAME; QOMe,...., etj.

Po ashtu MIQ, në kuptimin MIQte e mir në të vërtet përshkruan gjësëndin e MAjtune në formën MA=MI, pra sikur e man gjësëndin përmbi formën cilindrike të trupit, ashtu MI, sic themi në gegnisht PERMI, MI TOK, MI DHE, po ashtu Pjesa IQ është QI=QU e cila përshkruan formën IQ qe i shtohet pjesës PER*MI duke u kthyer MI dhe shtesën IQ, e ngjitur permi ‘trupin, veprimin gjësëndin MI, prej nga kemi; MI*IQ=MIQ. Keshtu me figurën e meoposhtme mund të perafironime ta përshkruanim formën dhe kuptimin e fjalës MIQ, MOQ, MAQ,...., etj.

MA	ME	MI	MO	MU	MY
MAQ	MEQ	MIQ	MOQ	MUQ	MYQ
MAH	MEH	MIH	MOH	MUH	Myh
MAT	MET	MIT	MOT	MUT	MYH
MATH	METH	MITH	MOTH	MUTH	MYTH
MADH	MEDH	MIDH	MODH	MUDH	MYDH
MAS	MES	MIS	MOS	MUS	MYS
MASH	MESH	MISH	MOSH	MUSH	MYSH
MAR	MER	MIR	MOR	MUR	MYR
MARR	MERR	MIRR	MORR	MURR	MYRR

MAV	MEV	MIV	MOV	MUV	MYV
MAL	MEL	MIL	MOL	MUL	MYL
MALL	MELL	MILL	MOLL	MULL	MYLL
MAG	MEG	MIG	MOG	MUG	MYG
MAGJ	MEGJ	MIGJ	MOGJ	MUGJ	MYGJ
MAK	MEK	MIK	MOK	MUK	MYK

Te njëjtën mënyrë çka kemi than për MOQ/MAQ,... kemi për BOQ/BAQ, prej nga;

Në tabelë paraqiten fjalët e krijuara me kuptimin bazë i të cilave është BA=BE=BU=BO=BI=,...

BA	BE	BI	BO	BU	BY
BAQ	BEQ	BIQ	BOQ	BUQ	BYQ
BAH	BEH	BIH	BOH	BUH	Byh
BAT	BET	BIT	BOT	BUT	BYH
BATH	BETH	BITH	BOTH	BUTH	BYTH
BADH	BEDH	BIDH	BODH	BUDH	BYDH
BAS	BES	BIS	BOS	BUS	BYS
BASH	BESH	BISH	BOSH	BUSH	BYSH
BAR	BER	BIR	BOR	BUR	BYR
BARR	BERR	BIRR	BORR	BURR	BYRR
BAV	BEV	BIV	BOV	BUV	BYV
BAL	BEL	BIL	BOL	BUL	BYL
BALL	BELL	BILL	BOLL	BULL	BYLL
BAG	BEG	BIG	BOG	BUG	BYG
BAGJ	BEGJ	BIGJ	BOGJ	BUGJ	BYGJ
BAK	BEK	BIK	BOK	BUK	BYK

Në tabelë paraqiten fjalët e krijuara me kuptimin bazë i të cilave është LA=LE=LI=LY=LO,...

Si dhe fjalët me kuptimin bazë LA~LLA, LE~LLE, LU~LLU,...

L(LL)A	L(LL)E	L(LL)I	L(LL)O	L(LL)U	L(LL)Y
L(LL)AQ	L(LL)EQ	L(LL)IQ	L(LL)OQ	L(LL)UQ	L(LL)YQ
L(LL)AH	L(LL)EH	L(LL)IH	L(LL)OH	L(LL)UH	L(LL)yh
L(LL)AT	L(LL)ET	L(LL)IT	L(LL)OT	L(LL)UT	L(LL)YH
L(LL)ATH	L(LL)ETH	L(LL)ITH	L(LL)OTH	L(LL)UTH	L(LL)YTH

L(LL)AD H	L(LL)ED H	L(LL)ID H	L(LL)OD H	L(LL)UD H	L(LL)YD H
L(LL)AS H	L(LL)ES H	L(LL)IS H	L(LL)OS H	L(LL)US H	L(LL)YS H
L(LL)AR R	L(LL)ER R	L(LL)IR R	L(LL)OR R	L(LL)UR R	L(LL)YR R
L(LL)AV	L(LL)EV	L(LL)IV	L(LL)OV	L(LL)UV	L(LL)YV
L(LL)AL L	L(LL)EL L	L(LL)IL L	L(LL)OL L	L(LL)UL L	L(LL)YL L
L(LL)AG	L(LL)EG	L(LL)IG	L(LL)OG	L(LL)UG	L(LL)YG
L(LL)AGJ	L(LL)EGJ	L(LL)IGJ	L(LL)OGJ	L(LL)UGJ	L(LL)YGJ
L(LL)AK	L(LL)EK	L(LL)IK	L(LL)OK	L(LL)UK	L(LL)YK

Në tabelë paraqiten fjalët e krijuara me kuptimin bazë i të cilave është VI=VA=VE=VY=VO=,...

VA	VE	VI	VO	VU	VY
VAQ	VEQ	VIQ	VOQ	VUQ	VYQ
VAH	VEH	VIH	VOH	VUH	Vyh
VAT	VET	VIT	VOT	VUT	VYH
VATH	VETH	VITH	VOTH	VUTH	VYTH
VADH	VEDH	VIDH	VODH	VUDH	VYDH
VAS	VES	VIS	VOS	VUS	VYS
VASH	VESH	VISH	VOSH	VUSH	VYSH
VAR	VER	VIR	VOR	VUR	VYR
VARR	VERR	VIRR	VORR	VURR	VYRR
VAV	VEV	VIV	VOV	VUV	VYV
VAL	VEL	VIL	VOL	VUL	VYL
VALL	VELL	VILL	VOLL	VULL	VYLL
VAG	VEG	VIG	VOG	VUG	VYG
VAGJ	VEGJ	VIGJ	VOGJ	VUGJ	VYGJ
VAK	VEK	VIK	VOK	VUK	VYK

Në tabelë paraqiten fjalët e krijuara me kuptimin bazë i të cilave është
 TY=TA=TE=,...

TA	TE	TI	TO	TU	TY
TAQ	TEQ	TIQ	TOQ	TUQ	TYQ
TAH	TEH	TIH	TOH	TUH	Tyh
TAT	TET	TIT	TOT	TUT	TYH
TATH	TETH	TITH	TOTH	TUTH	TYTH
TADH	TEDH	TIDH	TODH	TUDH	TYDH
TAS	TES	TIS	TOS	TUS	TYS
TASH	TESH	TISH	TOSH	TUSH	TYSH
TAR	TER	TIR	TOR	TUR	TYR
TARR	TERR	TIRR	TORR	TURR	TYRR
TAV	TEV	TIV	TOV	TUV	TYV
TAL	TEL	TIL	TOL	TUL	TYL
TALL	TELL	TILL	TOLL	TULL	TYLL
TAG	TEG	TIG	TOG	TUG	TYG
TAGJ	TEGJ	TIGJ	TOGJ	TUGJ	TYGJ
TAK	TEK	TIK	TOK	TUK	TYK

Në tabelë paraqiten fjalët e krijuara me kuptimin bazë i të cilave është
 THY=THA=THE=,...

THA	THE	THI	THO	THU	THY
THAQ	THEQ	THIQ	THOQ	THUQ	THYQ
THAH	THEH	THIH	THOH	THUH	THyh
THAT	THET	THIT	THOT	THUT	THYH
THATH	THETH	THITH	THOTH	THUTH	THYTH
THADH	THEDH	THIDH	THODH	THUDH	THYDH
THAS	THES	THIS	THOS	THUS	THYS
THASH	THESH	THISH	THOSH	THUSH	THYSH
THAR	THER	THIR	THOR	THUR	THYR
THARR	THERR	THIRR	THORR	THURR	THYRR
THAV	THEV	THIV	THOV	THUV	THYV
THAL	THEL	THIL	THOL	THUL	THYL
THALL	THELL	THILL	THOLL	THULL	THYLL
THAG	THEG	THIG	THOG	THUG	THYG
THAGJ	THEGJ	THIGJ	THOGJ	THUGJ	THYGJ
THAK	THEK	THIK	THOK	THUK	THYK

.... etj.
Simetria e fjalëve;
Nga MOQ kemi QOM
Nga MAQ kemi QAM
Nga MIQ kemi QIM
Nga MUQ, kemi QUM,...., etj

Nga LOQ kemi QOL
Nga LLOQ kemi QOLL
Nga LLAQ kemi QALL
Nga LIQ/LLIQ kemi QIL/QILL
...., etj.

Po ashtu nga BOQ, kemi QOB si trajte e fjalës QO O BA.

BAQ si trajtë e fjalisë BA AQ, prej nga QAB kemi QA A BA:
Forma e fjalëve me prapashtes/fund; B dhe D i kemi shumë të rralla në shqipe, por të përdorura. Mund të jenë zhdukur në kohet me të lashta, por edhe mund të jenë përdorur me rrallë për shkak se nevoja e paraqitjes së tillë të formës nuk është pa si e shpeshtë ose e domosdoshme, ashtu si rast kemi përdorimin e tingullit/fjalës Y si formë e rrallë në natyrë.

HARLISEM

HARLISEM u krijua nga HAR* LISEM; ku **lisem= li dhe SEM e cila përshkruan sasi SI dhe EM=AM me kuptimin MA, prej nga kemi; LE(SAM) Kërdisë, Ngallisim (cila vije nga NU GALLA, si NGALLA, prej nga GALL=GJALL,...) Gudulisem, kapardisemi,... Kemi thënë se shuma përshkruhej dikur shuma si; SAM/SIM/SUM/SOM/SYM/SEM/SYM,...si dhe SAN/SEN/SIN/SUN/SON/SYN,... si Perm^ysun, Vershyn, Kerleshun, M'shan, Gershan, Vershon, ...

Nga kjo kemi të drejt të supozojmë fjalët ; SON/SHON/SHAN/SAN/SIN/SUN,... janë pjesë të shumë fjalëve të Shqipes, përkatësisht pjesë e rëndësishme përbërëse e Gegnishtes, dhe pjesë e rëndësishme e paraShqipes/protoShqipes dhe proto-IndoEvropianishtes. Nga kjo gjejmë këso fjalë të ngjeshura në fjalët tjera si pjesë përbërëse e tyre sot, edhe në anglishte.

Pjesa HARE, Mushem me HARE, jam i HARESEM, ku pjesa SHEM përshkruan sasinë e MA-jtjes EM=ME ~MA=AM të sasisë së gjësëdit SHE~SE~SHA~SA~SO~SU,... si;
SEM/SOM/SIM/SAM/SHEM/SHAM/SHOM/, si dhe Sasinë e NU-mjes ose NA-mjes, NU=NA, SAN/SON/SHON/SIN/SUN,...., etj.

OQ/HOQ

Nga kjo OQ i thuhet lopëve të largohen nga vendi i caktuar, livadhi i caktuar ku bariu dëshiron ta largojë lopën; merr kuptimin e qartë me fjalën UQ/HUQ e cila e përshkruan tokën me ramjet e kundërt me QU, ose nje UQ-je ndërmjet dy QUmjeve. Shiko shpjegimet e mëparshme të cila i kemi bërë rreth kuptimit të fjalës. Përafrimin tjetër e kemi IQ/HIQ, UQ/HUQ, OQ/HOQ,... Nga kjo vijmë në përfundim duke i marre të gjitha shtjellimet tjera.

Kur themi OQ, do të thotë kemi dhënë HIQE; HOQE; ose me pak fjalë largohu në formën HIQU atij veni siç përdoret në Kosovë.

Shembuj tjerë;

HOQI të zit e ullinit

Hoqi therren pej kame

Heqka shum i mjeri

Heku therren pej kame

Cka heku i shkreti

Hoqi me fuqi të madhe dorën pej zjemi

Huqi me të paren here.

Haku i nxuni n'ven.

VEMJE

Fjala VEMJE është ndërtuar nga; VE=VU+ EMJEN ose AMJEN ose thjesht VU AMEN, prej nga kemi Ama a VU duke krijuar fjala VU+AMA=VAMA=VEMJE, prej nga marrim EMJE.

Emje mbërthen/merthen~merrthen~marthen edhe kuptimin EM=AM JE, pra JE AMA, JE EME e renditur si EM*JE, ose AM*JE, ashtu sikur kur themi, ti JE EMA/AMA.

Si përfundim, VEMJE e përshkruan atë cka ka VU AMA (*për njeriun e veriut dhe Kosovës fjala ME U VU AMA ose thjesht VU AMA është plotësisht e kuptueshme*), prej nga kemi VEMJE, fjalë e cila përdoret për të përshkruar gjuatjen e farës të; *mizave, krimave, bletve,...*, etj.

KERLESHEM

KORE LESHEM, e cila na ep pamjen e KOR=KER e cila *ka lesh*, ose leshi bëhet i dukshem përmbi/permi këtë KORE. Dihet se pjesa LESHEM na ep përafrimine me LESH*SHEM e cila na përafrohet me LESHUM, pra LESH i SHUM, me shumë *LESH duke e mrii kuptimin tjetër të padiktueshëm nga folësi e cila krijon fjala LESHEM, duke na thene se KA LESH SHUM~SHEM~SHAM (ashtu sikur kur themi SHAM*MAT= pra MA~MAT

SHUM=SHAM,... duke e arrit krijimin e SHUM në fomren SHAM dhe MA ashtu si SHAMA=SHAM'MA, pra krijon ndjenjent e SHA=SHI =SHU me përmasa të medha ashtu si na ep kuptimin fjalët; SHAM=SHUM, por edhe SHA=SHU,... dhe AMAT pra AMA e SHAM=SHUM,,...

Kemi trajtat e perhapur në shqipe, per të cilat kemi dhene sqarime e kfejllime perzgat krejt librit, prej nga kemi; KAR~KUR~KOR~KIR~KYR~KER~KEAR~,..., si dhe format të cilat e pershkruajn trajtat e pa perfduara të ndertimit të Kores, si KRA (KAR), KRO (KOR), KRI (KIR), KRY (KYR); KER (KRE),..., si dhe thjesht K'R.

Libri 8

YN/TYNE

Fjala TYNE o krijua nga fjala YN (ashtu si UN nga vije TUN), prej nga të +YN=TYNE, kështu përjashtimi i fjalës TYNE dhe zëvendësimi me TYRE nuk ka kurrfarë bazë shkencore. Duhet të përjashtohen YN dhe TYN-e ose tre përjashtohet TYRE, sepse nuk kemi YRE, prej nga dëshmohet kronologjia e zhvillimit të Shqipes. Këto fjalë u krijuan sipas strukturës të ndërtimit të fjalës Shqipe perzgat krejt historisë së saj, sipas shembujve;

YN~TYNE

Nal ~TNAL

Shqipes ~ T'Shqipes

TRAM~T'RA'AM

TEME~T'EME~T'AMA

TIME~T'IME

Tra ~ T'RA

Tlesht ~ T'Lesht

TLit ~ T'lit

TRANU ~ T'RA'NU

TKEMI ~ T'KEM~te KEMI

Tlyn=T'lyn

Trent~T'rent nga të RA ANT, pra me te' ra' ant.

Këqyri dhe analizoj

PRU/PRUM/PRUN/PRUG/PRUS/PRUSH/PRUT/PRUL/PRUC/PRU
LL/PRUDH/PRUQ/PRUK,...

*P'RU/P'RUM/P'RUN/P'RUG/P'RUS/P'RUSH/P'RUT/P'RUL/P'RU
C/P'RULL/P'RUDH/P'RUQ/P'RUK,...*

PRO/PROM/PRON/PROG/PROS/PROSH/PROT/PROL/PROC/PRO
LL/PRODH//PROQ/PROK,...

*P'RO/P'ROM/P'RON/P'ROG/P'ROS/P'ROSH/P'ROT/P'ROL/P'RO
C/P'ROLL/P'RODH//P'ROQ/P'ROK,...*

PRI/PRIM/PRIN/PRIG/PRIS/PRISH/PRIT/PRIL/PRIC/PRILL/PRID
H//PRIQ/PRIK

*P'RI/P'RIM/P'RIN/P'RIG/P'RIS/P'RISH/P'RIT/P'RIL/P'RIC/P'RIL
L/P'RIDH//P'RIQ/P'RIK,...*

PRE/PREM/PREN/PREG/PRES/PRESH/PRET/PREL/PREC/PRELL
/PREDH/PREQ/PREK,....

*P'RE/P'REM/P'REN/P'REG/P'RES/P'RESH/P'RET/P'REL/P'REC/
P'RELL/P'REDH/P'REQ/P'REK,...*

PRY/PRYM/PRYN/PRYG/PRYS/PRYSH/PRYT/PRYL/PRYC/PRYLL/PRYDH/PRYQ/PRYK,...

P'RY/P'RYM/P'RYN/P'RYG/P'RYS/P'RYSH/P'RYT/P'RYL/P'RYC/P'RYLL/P'RYDH/P'RYQ/P'RYK,...

PER/PAR/PUR/PIR/POR/PYR,..

DAT/DUT/DET/DOT/DIT/DYT

Duke u nisur thjesht nga gjatësit në kohë e hapësirë, AT/UT/ET/OT/IT/YT,.. si dhe damja e tyne në masa të caktuara si; DA +AT/ DA +UT/ DA +ET/ DA +OT/ DA +IT/ DA +YT në tkurrjen e krijuar me ramjen e zanores A, marrim; D'AT/ D'UT/ D'ET/ D'OT/ D'IT/ D'YT, prej nga marohen fjalët e njohura dej me sot; DAT/DUT/DET/DOT/DIT/DYT.

Duhet të ditur se zanorja A në fjalën DA, mund të jetë e cilisdo zanore, kjo në kete rast vetëm është marr me mend si trajte bazë e krijimit formës/veprimit DA, sepse mund të jete; DA~DE~DU~DO~DY~DI~DEA~DOA~DUA,...., etj. Veprimit DA kur bashkohet ose shtrihet në gjatësin AT marrim DA+AT=DAT, si dhe verpimi/forma DA kur shtrihet në gjatësin ose sipërfaqen AT e cila vazhdon edhe me tej ATA, kemi DATA. Kjo përgjithësohet edhe per DET, DUT; DIT; DOT; DYT,...., etj.

Gjithashtu kemi formimin e veprimit, formës, gjësendit, DA/DE/DU/DO/DI,...e cila bashkohet me AN-en ose kthehet vet në AN, duke ndërtuar tansin; si; DA +AN/ DA +UN/ DA +EN/ DA +ON/ DA +IN/ DA +YN, pej tkurrjes se A/E/I,... marrim; D'AN/ D'UN/ D'EN/ D'ON/ D'IN/ D'YN, prej nga marohen fjalët e njohura dej më sot; DAN/DUN/DEN/DON/DIN/DYN

Kemi formimin e veprimit, formës, gjësendit, DA/DE/DU/DO/DI,...e cila bashkohet me AM-en ose kthehet vet në AM, duke ndërtuar nje tansi; si; DA +AM/ DA +UM/ DA +EM/ DA +OM/ DA +IM/ DA +YM, pej tkurrjes se A/E/I,... marrim; D'AM/ D'UM/ D'EM/ D'OM/ D'IM/ D'YM, prej nga marohen fjalët e njohura dej me sot; DAM/DUM/DEM/DOM/DIM/DYM,...., shembull DYMA, do të thotë MA DY (gjësende) ose jan të pranishme Dy gjana.

Gjithashtu kemi formimin e veprimit, formës, gjësendit, DA/DE/DU/DO/DI,...e cila bashkohet me AS-en ose kthehet vet në AS, duke ndërtuar nje tansi; si; DA +AS/ DA +US/ DA +ES/ DA +OS/ DA +IS/ DA +YS, pej tkurrjes se A/E/I,... marrim; D'AS/ D'US/ D'ES/ D'OS/ D'IS/ D'YS, prej nga marohen fjalët e njohura dej me sot; DAS/DUS/DES/DOS/DIS/DYS,...., shembull DYSA, do të thotë SA DY (gjësende) ose jan të pranishme Dy gjana

Prej nga pergjithsojm DA-mjet sipas naltesis dhe pozitës se tyne në kohë dhe hapësire; *DAL/DUL/DEL/DOL/DIL/DYL*,..., *DA* ka kuptimin e *DA*-mjes se hapësirës *A*, prej nga marrim pjesën e saj *DA*. Si e tillë *DA* përshkruan një damje nga tansia por e cila vazhdon të jetë në lidhje dinamike me tansin. Prej kesaj kuptojmë, shembull; *DAL* na ep pamjen e *DA* mjes nga tansia nëpërmes *AL* ose *LA*, si *DALA*, *DOLA*, *DULI*, duke na dhene dinamiken_levizshmerin e *LA*-njes. Krejt e kuptueshme se *DOLA* ka përmasa me të vogla nga *DILI*, dhe *DALA*, ku *DALA* merr përmasa të medha hapësinore. Sidomos kur kemi *DARA*, *DRA*; *DRI*, *DRU*, *DRE*, ... na ep Damjen e tillë në *RA*-mje të gjësëndit, duke e ruajtur shpesh lidhjen me tansin, sic kemi një degë e lumit dahet nga lumi tjetër me i madh, ose nga një rrafshin krijohet ramje e përnjehershëm e tillë, e cila na epet nëpërmes fjalëve *DRA*, *DRU*, *DRI*, *DRO*,me të njëjtën logjike si krijohen fjalët; *VRA*, *VRE*, *VRU*, *VRI*, *VRO*....

Natyrisht *DALL/DULL/DELL/DOLL/DILL/DYLL*,..., e përshkruan shumësin e *DAmjes* në *NALtesit* si *ALL*=, prej nga marrim *DALL*, *DOLLI* *DOLLI*, *DILLI*, *DELLI*....etj.

DAS/DUS/DES/DOS/DIS/DYS, kur përshkruan sasinë e gjësëndit, e cila *DA*het nga tansia, si dhe, sasia e *DA*-mjes nga gjësëndi prej tansisë tjetër, atëherë shtohet pjesa *S* ose *SH*. Ku kemi (...) *S* atehere ndryshon *SH* vetëm nga permasast e sasisë dhe nga lëvizshmëria, e pamja hapësinore e kësaj sasia duke u përshkruar me (...) *SH*, si rrjedhim *C,S*, *SH* në bazë janë ‘fjalë’ me të njëjtin kuptim.

DASH/DUSH/DESH/DOSH/DISH/DYSH

DAC/DUC/DEC/DOC/DIC/DYC

DAQ/DUQ/DEQ/DOQ/DIQ/DYQ

DAV/DUV/DEV/DOV/DIV/DYV

DAN/DUN/DEN/DON/DIN/DYN

DAM/DUM/DEM/DOM/DIM/DYM

DAR/DUR/DER/DOR/DIR/DYR

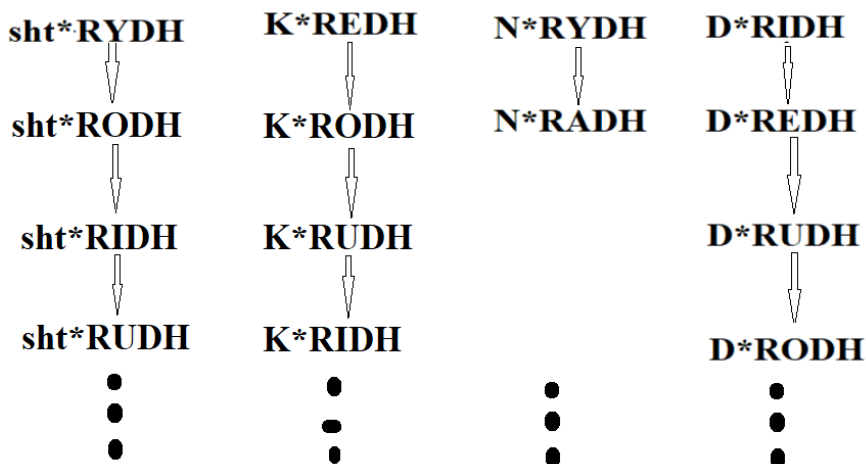
DARR/DURR/DERR/DORR/DIRR/DYRR

DAG/DUG/DEG/DOG/DIG/DYG

DAGJ/DUGJ/DEGJ/DOGJ/DIGJ/DYGJ

RADH~R(zanore)DH

Fjalët përkatëse hala në përdorim

Ku RUDH = RU DHA në trajtën DHU ~UDH, pra RU*UDH=DHU/DHA RU-mjen. Pra, DHA-n RU-jtja

RADH = RA DHA në trajtën DHA ~ADH, pra RA*ADH=DHA/DHA RA-mjen

RIDH = RI DHA në trajtën DHI ~IDH, pra RI*IDH=DHI/DHA RI-mjen

RODH = RO DHA në trajtën DHO ~ODH, pra RO*ODH=DHO/DHA RO-mjen

REDH = RE DHA në trajtën DHE ~EDH, pra RE*EDH=DHE/DHA RE-mjen

RYDH = RY DHA në trajtën DHY ~YDH, pra RY*YDH=DHY/DHA RY-mjen

ARDH~(zanore)RDH

Fjalët përkatëse hala në përdorim;

GUR~GURR

Kur kemi fol gjerësisht për kalimin nga R në RR, kemi thënë; R përshkruan; sipërfaqen, gjuha brenda gojës perzgat shqiptimin përputhet me qiellzën duke ju afruar asaj, ashtu sikur na flet për sipërfaqen që e vesh trupin/gjësëndin, me saktë që e ka çdo trup fizik në kohë dhe hapësirë, e cila qëndron me nalt, e mvësh trupin, gjesëndin. R është sipërfaqja e jashtme e

trupit, gjësendit. Nga kjo, shoqërimi i saj me zanore, na ep pamjen e trashjes së asaj sipërfaqe R. Prej nga kemi RA, si dhe R(zanore), ku përshkruhet jo vetëm trashja e saj në gjerësi e gjatësi, por të njëjtën kohe, përshkrimin e hapësirë të përmasës se caktuar, duke u ngrit/afruar RA ose larguar nga shikuesi (krijuesi i fjalës, të cilin shpesh e kemi quajtur sistemi koordinatave kryesore) AR dhe afrimi i saj (i ngadalte ose i shpejt) RA.

E njëjta dukuri dhe shpjegim nodh/ndodh me UR dhe RU, IR dhe RI, Er dhe RE, OR dhe RO, YR dhe RY, AER dhe EAR, ... , por edhe ER-a dhe REA. Levizjen e Ajrit pra largimin horizontal të tij quhet ER dhe ER paraqet hapësirën ndërmjet tokës e RE-eve ku kryhen shumica e dukurive të rëndësishme klimatike të cilat njeriu i përjeton, dhe përballet me to. Nga kjo ER nuk emnohet vetëm hapësira prej mitokës dej në Qell, por edhe lëvizjet e ajrit të cilat ndodhin ndërmjet kësaj dy sipërfaqeve; tokës dhe sipërfaqe ku shtrihen shumicën e kohës Ret. Sikur ta dinte njeriu primitive se përmbi re, shtrihen dukuri klimatike qe nuk janë shumë të rëndësishme për te. Shembull, kemi vetëtima, e shkarkime elektrike, por nuk kemi reshje atmosferike, si; bora, shiu, era, dhe rrymat tjera klimatike rrethemrreth rruzullimit.

Po ashtu po përsërisim se sipërfaqja R kalon në RR, kur kjo sipërfaqe, pra pamje e jashtme e trupit fizike kthehet në rrëgalla, ose valëzohet ashtu sikur sipërfaqja e detit të qetë, kur e mësyjnë tallazet duke e lakuar , dhe ashpërsuar atë.

Msheftësia e shqiptimit të fjalës RR. Nga kjo kemi nga sipërfaqja e lëmuar kalimin në sipërfaqe me rrëgalla, pra nga R në RR, dhe me këtë gjuha brenda gojës e 'vizaton' këtë sipërfaqe në mënyrën ma të shkurt, me anën e veprimit duke e godit (ja hi) qiellzës brenda gojes, dhe me këtë goditje ajri i shpejt i lëshuar nga mushkëritë, nëpërmes gojes nxjerr tingullin RR. Me këtë çka sheh syni/syri, e 'vizaton' guha duke prekur qiellzën, e të njëjtën kohë nxjerra ajrit në përplasje me guhen/gjuhen, nxit e ndihmon përpunimi e dhënave në tru, duke nxjerr tingullin RR si perpjekje e mundshme dhe me logjike, e natyrore të përshkrimit të trupave me sipërfaqe të tilla, në përshkrimin e dukurive e formave në kohë e hapësirë.

Nga kjo japim dyshimin se; fjala GURR mund të jetë rrjedhja nga fjala GUR, dhe se GUR është shumë me e lashtë sesa GURR.

GURR quhet forma e daljes së ujit mbi sipërfaqe, ku ajo lakohet përmbledhet duke marr formën GU, me jo shumë shtypje, duke na dhënë pamjen e GU-nit të raste, me dendësi të madhe brenda formës se vetë fizike, dhe lakohet, formohet në mënyrë të atillë duke pasur si formën e GURIT. Por për shkak se tash (te rasti i ujit) sipërfaqen e saj shumë me valëzime prej nga GU/GJU-ni ndërron/nrrohet nga UR në URR, ose thënë me drejt nga brendësia e tokës, trupit, gjësendit U, del jo me sipërfaqe të lëmuar R por me sipërfaqe plot me valëzime, rrëgalla, RR, prej nga GU*U'RR=GURR.

Nga kjo logjike dhe nga kjo ngjashmëri marrim; GUR~GURR, por kjo përgjithësohet për shumë trupa tjerë me sipërfaqen me rrëgalla, valëza, me

trapa, rrudha, ..., etj. Prej nga marrim; CURR, TURR; VORR, KORR, QORR; KOTO'ORR (Kotorr), MORR, MARR, SHURR, MURR, MURRO, HIRR, ERR; TERR, KERR; VERR; ARR, KRROKAM (=KA RRO'KAM), VJERR; TJERR;, etj.

Prej kësaj veprimi i gjësëdit me intensitete të ndryshme, me lëvizshmëri të qasisoj, shkakton veprimin/formën e Çrregullt, krijon logjiken dhe shtytjen të emnohet dhe përshkruhet me RR. gjatë shqiptimit RR, gjuha bën shtypje të madhe, goditje të njëpasnjëshme në qiellzë, tu e dhanë, e përshkrua ndjenjën e trapave (*), ku maksimumin e ngritjes, shembull të tokës, valës, rrudhës, e jep me goditjen që i bën gjuha në qiellzën e gojes, kurse minimumet me mos prekje, duke shkaktuar lëvizje diskrete, ashtu duke dhënë përshkrimin e saktë të formës përkatëse.

Shënim: TRAP, TRAPA, TRAPAVE, e krijuar nga TE RA AP, pra me për afrim (j)AP TE RAME, prej nga marrim formën RAP (për të cilën kemi folur në pjesët; 2,3) e cila e përshkruan ramjen e cila përfundon në formën e tillë, e cila, e ka të ngusht, në krahasim me pjesën me të nalt. Kjo hapësirë, sipërfaqes e formës RAP jepet nëpërmes fjalës P. Për këtë janë dhënë shpjegime të nevojshme perzgat krejt librit Msheftësit e Gojës. Natyrisht në disa rajone Trap quhet trani/trari i thjesht, me i gjerë i cili na ndihmon me e (për të) kalu(ar) lumin, megjithatë ky emër mund të jetë krijuar nga trupi i lisit i cili mund të përdoret për TRA. Prej nga mund të ketë rrjedhur emërtimi TRAP, e cila në të vërtetë, nuk e bart emërtimin dhe formën e vërtetë, pasi nuk përputhet krejtësisht me atë çka shpjeguar me sipër.

RREKNY (rreknu/rrekno/rrekna)

Fjalë e përjashtuar nga fjalori, përdoret në rreth 65% e hapësirës të Shqipësisë. U krijua pikërisht nga përshkrimi i sipërfaqes me rrëgalla (ashtu si rr(galla), rr(eha), rr(udha) g(rritha)),..., dhe rr(ekny), si RRE=RRA=RRU,.... prej nga kemi; RRE+(kny). Pjesa e fjalës KNY e cila është identik KNY=KNU=KNO=KNA, kemi shkurtimin e fjalës KA NY-je, ku NY do të thotë NU=NO.

Prej nga KNY e përshkruan gjësëdin i cili ka NU në Y pra në ngushticë/fyt/ brendësi e ngushticës që ndanë dy hapësira të ndryshme. Pra, ramje përnjëhershme (vertikale dhe horizontale në krahasim me njeriun, i cili përdorë fjalën përkatëse) të sipërfaqes të tokës, në thellësi, prej nga nuk kemi me NY, e cila nuk është më, por në bazë veprimi i njëjtë NU. Shembull NU/NO në ngushticë, Fyt, Tyt, Gjyks të tillë, duke dhënë kalimin e dy gjendjeve, hapësira e cila i ndan ngushtica, ku kthimi nga ajo është shumë i pamundshëm.

Nga kjo përdoret në përshkrimin e reliefit, ose formës gjeologjike të tillë, të sipërfaqes së tokës, ose gjësëdi me formë të caktuar, e cila shformohet

ose shkatërrohet nga RRE-mje, dhe mandej kjo RRE-mja ka EK=Ikje të tillë ose vazhdimë, largim si EKJE=IKJE të krejt asaj që është NU në Y, pra në NY, duke marr RREK*NY. Si rrjedhim kemi RRE'EK= ashtu si RRI*Ke, RROK, RRO*KJE,...etj.

Mirëpo RREK'KNY ose RREK*NY e përshkruan thellësinë e ramjes nën sipërfaqe, e cila ma nuk është RREKNU, por RREKNY, dy fjalë të cilat përdoren për të njëjtën formë.

Si vërtetim, kemi fjalët; RRENU=RRA(h), pra ka goditje nga gjësendi (forca ,veprimi, tjetër duke e shkatërruar , me veprimin RRAHU dhe NOJ ose ME NU RRE-hmjën prej nga kemi; RRENU). Kemi po ashtu; RRE(h)SHK, RRA(h)SHK, ku për pjesën ESHK/ASHK/OSHK kemi dhënë shpjegime në pjesët e meparshme të këtij libri.

Shënime:

RREMA quhen degët e rëna/shkapura/shkëputura të pemëve, lisave, por dhe gjësendeve, sasia e materies e cila del nga brendësia shtohet, largohet nga trungu/tansia, nga vëllimi me i vogël i tej ngjeshur duke u zgjeruar. Pra del nga vendi i tkurrur (i quajtur) ARR/ERR/IRR/URR/ORR/YRR dhe zgjanohet i rritet vëllimi, hapësira e zene nga trupi behet e madhe, atëherë kemi veprimin RRA, për të cilën kemi folur gjerësisht në pjesën tjera të këtij libri. Nga kjo RRE*EMA, kemi veprimin e daljes nga Trungu, zgjanimi (ZA GJA AN, *pra ANEN me ba ma të GJAN*, në koft se themi zgjerimin do të thotë me Z*GJA/GJE *erimin, ku në këtë rast Erimi nuk ka kurrfarë kuptimi).

RREMA duhet të jetë pjesë e fjalorit të shqipes, përjashtimi i saj është krim. Nga kjo kemi RRIM, pra, veprimin e Uljes/ungjjes shembull në ka(tri)ik, na ep pamjen e RRAMJES, ashtu RRAM=RRIM, ku trupi Ungjet në një vend, dhe zgjanohet/zgjanohet nga shtypja e vet, shtrihemi aty, pushon, *nxan ven(d)* atëherë fjala RRI, RRIM, RRIN, përshkruhet si zgjanim në atë pjesë të hapësirës.

Nga kjo, veprimi i nxanjes vend në pjesën e hapësirës, shtjellohet në fjalë si veprimi i rrahjes-zgjanimit dhe shtrimjes në atë vend, pra si veprim i daljes nga ARR/ERR. I njëjti kuptim bartet tek fjalët; RRUM-je, RRU, RRUVA, RROVA,..., si dhe; RRYM, RRAM, RRAMADAK, RRUMULL, RRUMULLAK (pra, ba si I RREM (si)LAK/LLAK),..., etj.

GLA/GAL~VLA/VAL~KLA/KAL

Krahso dhe mendo rreth strukture të fjalëve. Shembull, keto shenime; MISHTORE BASHKIMI, nga kemi *I=U*, prej nga MUSHT dhe

BASH=BUSH e cila ka kuptimin e afër me fjalën MUSH, por në kete rast ndryshimi është së njera përmban MA sasinë **USH=US**, të gjësendit USH=SHU=SHA=SA, kurse BUSH do të thotë BA USH, si BA~BU+USH, prej nga shohim së BASH~ BUSH~BISH~BOSH~ si dhe BASHT, BUSHT, BISHT~BOSHT ndërlihet me fjalët MASHT, MOSHT, MUSHT, MISHT, por në këtë rast M përshkruan MA-jtjen e gjësendit në kohë dhe hapësirë fizike, kurse me B, përshkruan BA-mjen e gjësendit, pra formësimin e tij.

Nga kjo; VUSHT, VESHT, VISHT, VOSHT ndërlihet me VU-mjen e sasise së gjësendit në kohë dhe hapësirë, pra e përshkruan anën tjetër të vendosjes së sasise së gjësendit i cili është përbrenda ose rrit nga nënshtresë e trupit, duke përdorur U, dhe rritet mbi sipërfaqen e dheut, trupit, gjësendit kur përdoret A, ose rritet nëpër një gyp shumë të gjatë, si BYSH, BYSHT, MYSH, MYSHT, ...

Ba	Bu	Bi	Bo	Be	By
Bash	Bush	Bish	Bosh	Besh	Bysh
Basht	Busht	Bisht	Bosht	Besht	Bysht
Bak	Buk	Bik	Bok	Bek	Byk
Baq	Buq	Biq	Boq	Beq	Byq
Bab	Bub	Bib	Bob	Beb	Byb
Baf	Buf	Bif	Bof	Bef	Byf
Bat	But	Bit	Bot	Bet	Byt
Bar	Bur	Bir	Bor	Ber	Byr
Barr	Burr	Birr	Borr	Berr	Byrr

Shënime e sqarime:

1. Kur e përdorim R në rastin tone BAR na ep përshkrimin e siperfaqes së jashtme të gjësendit, e cila shoqërohet me ngritjen, pra është në levizjen, me sakt në ngritje të AR të vazhdueshme
2. Kur përdorim C, S, SH, në rastin tone BAS/BASH ose BUS/BUSH na ep pamjen e sasise së gjësendit në përmasa të mëdha në rastin SH dhe S dhe në përmasa të vogël në rastin C.
3. Kur përdorim T/TH na ep përshkrimin deri ku shtrihet dhe kufizohet me gjësendit tjetër, ose deri ku ka thymje-TH, apo deri ku merr fund -T, shtrimja e gjësendit e cila quhet; BASH, BUSH, BISH,..., etj.
4. Kur përdorim B në fund, në rastin tonë BAB përshkruan shumësin e gjëgenerateve ose gjësendit në përgjithësi të ndodhjes, dukuris sipas veprimtimit formë; BA,BU, BI,..., shumësia arrihet me përdorimin e dyhershëm te; BAB, BUB, BOB, BIB të cilet përdoren, e ruhen në formën e toponimeve dhe emnave në veri, përkatesisht në Kosovë.

5. Kur përdorim Q në fund përshkruan BAMjen me një shtesë të vecant në veprimin, formën BA, e cila është BA+AQ (ashtu si KA AQ=KAQ) prej nga kemi BAQ, BUQ= BA nga QU-mja, kemi po ashtu KA QU BA= KAQUB, KA QU RRELE, ku pjesa RRELE është fjalë e cila në ep LA-njen e gjësendit në formën e RRA-mjes, prej nga kemi RRALA/RRALLA, MRREL=MA-n RRELE, BRRYL= BA RRYL, KRRYL= KA +RRYL,..., etj.
6. Kur e përdorim F, na ep përshkrimin e Bamjes së shpejt dhe të furishme, sipas kuptimit të fjalës/tingullit F, e cila na ep BAF, BUF, BEF, ..., prej nga kemi BEFas (sasin e gjësendit i cili është BA shpejt e shpejt ose me furi),..., etj.

SHTEPIJA N'SHITJE

SHTE*PIJA=SHTU PI pra SHTY gjësendi në sipërfaqen e rrudhun (*shpesh dej në një pikë, ashtu si tendat e popullates inidgjene Amerikane*) ku fillon ose ka gjenez gjësendi dhe shfaqja e tij në kohë dhe hapësirë.

Prej nga kemi SHTO*PIA, SHTI*PI, pra, me SHTI në PI, dhe SHTO me shtu në PI, dhe SHTA*PIJA, prej nga fjala SHTAPIQ, nuk na del nga gjuhët sllave por fjalën Dardane - Ilire e kthyer në gjuhën sllave.

Pjesa PIJE na (j)ep JE =MET=ME KAN, pra sipas kuptimin **JE me vite këtu**. SHITJE~SHUTJE ashtu si SHUT e kundërta me SHTU, në të vertete SHUT dhe SHTU kanë të bëjnë me lëvizje të kundërt në krahasim me sistemin koordinatave kryesore, ma saktë me njeriun i cili e veneron dukurin përkatësisht formën që e përshkruan fjala përkatëse. Nga kjo SHIT/SHUT ka lëvizje të kundërt me SHTI/SHTU, ashtu si SHITJE me SHTIJE jane me kuptime të njejta por qe levizin, e shtrihen në kahe të kundërta, si në rastin

IT dhe TI ~ SHIT dhe SHTI, prej nga IT është përshkrimi i gjatësis, hapësires, sipërfaqes, gjësendit e cila vije nga largësia dej/deri tek personi/vrojtuesi, me shtrimje prapa/mrapa tij. Prej nga merr kuptim SHIT, SHUT, SHET,... në këtë mënyrë përafrohen me terhekjen mrapa të asaj që është SHTU/SHTI/SHTY,... duke u kthy në SHUT/SHIT/SHET/SHAT,.. Kurse TI (*T(zanore)*) kemi shtrimjen hapësirës, gjatësisë, gjësendit nga personi duke u shtri përpara, prej nga merr kuptim SHTI, SHTY , SHTU,..., kjo përgjithësohet edhe per rastet e mëposhtme. Në pjesët tjera të ketij libri kemi bere sqarime të hollësishme per rastet në fjalë. Nga kjo marrim kuptimin e fjalës SHëT, pra SHëT thuhet në shqiperi kurse SHUT/SHëT në Kosovë, sipas shembullit

SHUJ/SHUT mos u bo thmi perdreqoll

SHëT mos qaj,..., etj

Duke na dhënë pamjen se SHë/SHUT është tërhjeke mrapa e asaj qe

është SHTë, (sikur kur themi E SHTëN) dhe SHTU, si veprim, formë fizike e kundërt e asaj SHUT dhe SHëT. Nga kemi;

ET dhe TE ~ SHET dhe SHTE
UT dhe TU ~ SHUT dhe SHTU
AT dhe TA ~ SHAT dhe SHTA
YT dhe TY ~ SHYT dhe SHTY
OT dhe TO ~ SHOT dhe SHTO,

Prej nga kemi, si përgjithësim;

a)

ET dhe TE ~ KET dhe KTE
UT dhe TU ~ KUT dhe KTU
AT dhe TA ~ KAT dhe KTA
YT dhe TY ~ KYT dhe KTY
OT dhe TO ~ KOT dhe KTO

b)

ET dhe TE ~ GJET dhe GJTE
UT dhe TU ~ GJUT dhe GJTU
AT dhe TA ~ GJAT dhe GJTA
YT dhe TY ~ GJYT dhe GJTY
OT dhe TO ~ GJOT dhe GJTO

c)

ET dhe TE ~ HET dhe HTE
UT dhe TU ~ HUT dhe HTU
AT dhe TA ~ HAT dhe HTA
YT dhe TY ~ HYT dhe HTY
OT dhe TO ~ HOT dhe HTO

d)

ET dhe TE ~ FET dhe FTE
UT dhe TU ~ FUT dhe FTU
AT dhe TA ~ FAT dhe FTA
YT dhe TY ~ FYT dhe FTY
OT dhe TO ~ FOT dhe FTO

..., *etj.*

Si rrjedhim prej kësaj kemi;

UT dhe TU

Duke na dhënë hapësirën e cila shtrihet nga brendësia ose hapësira në sipërfaqen rrethuese, prej nga kemi e cila vije nga thellësia deri në sipërfaqen e tokës, trupit, gjësendit, dhe aty përfundon T duke e emnu si shtrirje e U-se deri në T ku dhe përfundon U, prej nga kemi UT.

Si rrjedhim kemi krijimin e fjalëve;

DUT=D'UT pra DA+UT=DUT

SHUT= SH'UT

RUT=R'UT, e cila na ep sipërfaqen e gjësëndit qe vije nga thellësia U deri në vendin ku përfundon (është kufiri i shtrirjes) T dhe fillon gjësëndi tjetër. Nga kjo marrim RUT, deri sa R shpreh sipërfaqen e gjësëndit, dhe kjo shihet nga forma e gjuhës Brenda gojes e cila ngrihet, shtrëngohet duke treguar se kemi me sipërfaqen e gjësëndit e cila ngritët nga thellësia , dhe e cila e mvësh U duke marr formën RU, fjalë e kuptueshme për çdo shqipfolës. Dhe nga kjo kemi RU e cila vije e deri aty ku merr fund duke mos u shuar por duke u ndal, si rrjedhim marrim T, kufiri dej ku na intereson veprim, forma , gjësëndi RU, deri në T, prej nga marrim RUT. Si pasoj e kësaj T gjatë theksimit, gjuha Brenda gojes e prek fort vendin e qiellzës ku gjenden dhembet, me saktë ku ndahen mishi prej dhëmbëve.

Nga kjo RUT e shpërfaqe pamjen e sipërfaqes në formën e enës ashtu siç duket pamja e shenjës U, dhe tehun ku merr fund ajo T, duke na dhënë RUT.

Nga kjo marrim KRUT e cila tregon se RUT lidhet me tansin tjetër, është e varur nga ajo, dhe e ruan lidhjen me tansin e cila mund të jete burim I veprimit, formës dukurisë gjësëndit RUT, dhe lidhja e tille është e shprehur me K, prej nga tregon krahët e shenjës K, qe shpërfaqë funksionin e majne e formës qe ka damje por edhe ruajnë disa pika të përbashkëta me tansin.

Prej fjalët KRUT, kemi KRUI, KRU, por tash duke mos treguar kufirin T, por në rastin KRUI kemi J e cila na treguan se krejt pjesa KRUI dhe RUI është kthyer në gjësënd elastik, materie amorfe, gjësënd i cili ka dhe shpërfaqe zhvendosje. Si rrjedhim kemi; KRUI=KRAJ=KRUI=KROI... etj.

Ne rastin e fjalës KRUC/KRUS/KRUSH, na ep sasinë , e gjësëndit S~SH e cila e ruan shumësina e formes KRU, dhe RU, sepse kemi RUSH~KRUSH, si vertetim se Toponimet, KRUSHA, KRUSHEVC, kane rrënjë shqipe dhe përshkruan reliefin e cila ka pamjen e nje U; si fushe e cila lakohet duke u përfaruar me pamjen e fushëgropës, por e cila nuk është fushëgropë asnjëherë. KRush na ep me shume pamjen e fushes e cila siperfaqja e saj lakohet duke marr formën e U-se të shtrirë, por qe varet ose ruan lidhjen me kodrat e nalta, por edhe me malet

Asnjëherë nuk duhet harrua se fjala RU është përbërës thelbësore e shume fjalëve shqipe, si;

MARUSH; KRUSH (të krush barkun shembull), KRU; VRUG; TRU; DRU; MRU (mru o ZOT), GRU; GRUN; MRUN; VRUG; STRUG; RUG; RRUG; RRU; RRUMJE; RRUMULLAK,..., etj.

Si rrjedhim i krejt kesaj nga UT & TU, kemi;

FTU

FUT prej të cilës dalin fjalët FYT, FAT, FIT; FET; FT,...

Dhe nga TU, kemi; FTU, prej nga shpjegohet dhe merr kuptim emri i bimës FTU, e cila përshkruan dukurin e kundërt të FUT:

Kështu ftoj, pra ftoj, bej ftes (ftes shpreh sasinë ES të veprimit FTE, e cila në baze na ep gjatësinë TE, përshkrimi i saj i shpejt treguar me tingullin F)

FTOJ na ep gjatësinë TOJ neper të cilën lëvizet shpejt, me furi, me nxitim, sipas natyrës se tingull F.

FUT/FAT/FET/FIT,.. na ep pamjen e përshkrimit të shpejt ter gjatësisë e cila është përshkruar nga folësi UT/AT/ET/IT/OT/YT,...., si rrjedhim marrim FUT është veprimi i kryer i FTU.

Prej nga kemi fjalën FTI, FTIGA, gjësend i veprimit FUT por qe nuk është kryer por vazhdon të kryhet ky veprimi, kurse pjesa FTIGA (e cila e përshkruan tuten në KOSOVES;)

SHKURT

Vërtetim se fjala SHKART është pikërisht shqip, kemi SHKURT, ku me zëvendësimin e U në A, marrim SHKART, pra SHKURT=SHKART. Megjithatë cilat janë dallime dhe ngjashmëritë dhe pse nisen nga i njëjti kuptim baze.

Nga kjo mund të nisem nga ngjashmëritë;

SHKIRT=SHKORT=SHKERT,...., etj. Prej nga pjesa e bashkërenditur SH(KUR)T na përkujton dhe ndërlidhet me fjalët; KOR-e=KUR-re, duke formuar fjalët KORUB, KORIT, KORITA E TAMLIT, KORENIK, LE*KUR, LA*KORE, LAKIROJ, KERA, KERAJT, ..., etj.

Nga forma fizike e fjalës AR qe nënkupton sipërfaqen me trashësi të përcaktuar me zanoren A sipas shoqërimit me AR/RA, asht njëjtë me (UR/RU, IR/RI, OR/RO, ER/RE, YR/RY,...., etj).

Nga kjo K e cila lidhet me tansin (shembull tuli i bukës ose pjesa me e madhe e bukës) ndahet pjesa, sipërfaqja me trashësi OR prej nga krijohet KORE, dhe në këtë kuptim kemi fjalët qe përcaktojnë këtë damje nga tansia duke na dhënë KUR, KER, KIR, KOR, KAR, KYR, Prej kësaj fjala KARA në turqisht e zeze mund të jete nxjerrje nga fjala KORE, KORUBA e cila përshkruan djegien e pjesës (të tansisë) dhe damjen nga tansia e veçantë, megjithatë ky shpjegim nuk mund të jete krejtësisht bindes. Por në shqipe merr kuptim dhe ndërlidhet shume mire me të gjitha fjalët e formuara sipas renditjes K(zanore)R, K(zanore)R(zanore), dhe (pjesë e fjalës)K(pjesë e fjalës)R(pjesë e fjalës, zanore).

Nga kjo, kur flasim per A, pra flasim shumicën e kohës për hapësirën, gjësend me përmasa me të medha, e cila kuptohet nga gojë, e cila gjate shqiptimit hapet (pra jo hipet, hupet, hopet,...., etja) maksimalisht. Si nisje kemi SHKART e cila përshkruan afërsisht shumësi Koresh, të bashkuara të renditura njëra pas tjetrës, të cilat ngjeshen dhe krijojnë një tërësi, të cilat janë të çara (kjo fjale në thelb duhet të jete QA=QATJE=QITJE=QU,... dhe ARA e cila

përshkruan QA+RA, ashtu si KA*RA, por e QARA në shumicën e kohës nuk mban lidhje me burimin ose tansin) ashtu në pjerrtësitë duke krijuar tansin të tillë, e cila më nuk është Kor(T) e as e Kar(t), po është SH(KART). Prej nga u krijuan SHKAR, SHKARJE, si aferim me SHKUR, SHKURJE por e cila nuk është SHkumje por nje shkumje e cila përshkruan sipërfaqen përmasën duke na dhënë SHKURJE/SHKARJE.

Nga kjo vijnë në përfundim se SHKURT ka kuptimin e njejte me fjalën SHKART, por ndodhja SHKURT ndodh në U, pra në brendësi të tropit të gjësendit. Nga kjo vijnë në përfundim se fjalet ART dhe URT kkan të njëjtën kuptim por njëra gjesndet mbi sipërfaqen e tokës, në kah të ngritjes dhe lëvizjes nga Dielli, kurse URT ndodh në kahune kundërt të Diellit, gjegjësisht ndodh në brendësi, nen sipërfaqen e tokës.

Prej kesaj pergjithesojm;

UR~AR

URT~ART

KURT~KART

SHKURT~SHKART.

Prej kesaj u krijuan fjalet SHKERMOQ, e cila na flet se Shume KORE=KER MA-hen/MO-hen duke u QA=OQ=QO.

Nga forma e Kores, si SHKORE/SHKARE, kemi SHK(REPJE) e cila e përshkruan REPJEN e gjësendit. Kështu kur themi; SHKREPJE, SHKREPI PUSHKA, SHKREPI rrezja e dillit, do të thotë kjo fjale përshkruan dukurin fizike si SH(KREPJE) e cila RE+EPET duke dhen enje ngritje nga repja (prej nga kemi; GA=GJA REPJA=G*REPJA, ashtu si GRUP=GJA I REPUN=G*RUPUN,...., etj.) e gjësendit, ashtu si guri i strallit i cili jep shkëndija (*) por duke u rjep guri, e cila për nga dukuria fizike e cila shkaktohet është plotësisht e saktë. Shembull Dilli, rrezja e tij shkrepit , e cila është krejt e natyrshme sepse për tu dhënë rrezja e diellit , në dill ka RE+EPJE nga fuzionet e fizionet bërthamore, dhe me këtë Dilli rjepet duke dhënë EP, RE, ashtu si Korja e cila rjepet duke u dhënë nga fjalet;

*SH(ume) K*R=Kore dhe EPJE. E cila krijohet nga SH*(K*R)+RE'EPJE, sikur na thotë SHUME KORE REJPEN.*

SHKENDIJA

(*) duhet të jetë SHKENDIJA, sepse kemi SHKE=SHKY dhe SHKEN=SHKON dhe DIJA tash ka formën DAJ, pra gjësend qe shkon duke u DA. Nga pikëpamja e përshkrimit të dukurisë fizike fjala SHKENDIJA=SHKON duke DAJ= SHKEN*DIJ na ep shpjegim të përpiktë.

LIBRI 20

RRE

Fjalet; RRE/RRA/RRI/RRU/RRY/RRO për të cilat kemi dhënë sqarime të shumta; e përshkruajnë daljen e materies me densitet të madh, gjësendit nga vëllimi i ngusht, pra hapësirë të vogël.

RRA e përshkruan gjësendin, materies që del nga hapësira e vogël ARR, e cila shtrihet, gjendet në hapësirë A, materies e rrasun me dendësi shumë të ngjeshur

RRE e përshkruan gjësendin, materies që del nga hapësira e vogël ERR, e cila shtrihet, gjendet në hapësirë E, materies e rrasun me dendësi shumë të ngjeshur.

RRO e përshkruan gjësendin, materies që del nga hapësira e vogël ORR, e cila shtrihet, gjendet në hapësirë A, materies e rrasun me dendësi shumë të ngjeshur.

RRi e përshkruan gjësendin, materies që del nga hapësira e vogël IRR, e cila shtrihet, gjendet në hapësirë I, materies e rrasun me dendësi shumë të ngjeshur.

RRU e përshkruan gjësendin, materies që del nga hapësira e vogël URR, e cila shtrihet, gjendet në hapësirë U, materies e rrasun me dendësi shumë të ngjeshur. RRY e përshkruan gjësendin, materies që del nga hapësira e vogël YRR, e cila shtrihet, gjendet në hapësirë Y, materies e rrasun me dendësi shumë të ngjeshur. Pra, nga kjo rrjedh se veprimet (zanore)RR dhe RR(zanore) të kundërta janë ndërmjet, ARR dhe RRA, ERR dhe RRE,...., etj.

Kështu fjalët; rreknu/rrek/rrekne/rrekna/rrupllu/rrym/rraka/rrakataqe/rrugaq/rrnu/rrmih/rrm oj/rrmojs/rrgall/rragall/rrregull/rrjedh/rridh/rrudh/rrredh/rrodh/rrrydh/rrim/rram/rrrem/rrrok/rrrik/rrak/rrruk,... përshkruajnë përhapjen, daljen e gjësendit, e materies nga tansia, duke u përhapur, shkapërderdhur, duke e zvogëluar dendësinë dhe duke e zënë hapësirën.

Nga kjo kemi;

RREKNE

RREKNU,

RRENU

v(RRAKA),...

Ku përshkruhet RRA/RRE-hja si dhe NU mja në trajtën

NU/NA/NE/NI/NY/NO, ...prej nga kemi

RRENO, RRANO, RRUNE, RRENU, RRENI, RRENA,...., etj.

Pra, veprimi i RRENeS /gënjeshtrës/ përshkruan gënjeshtrën si formë të RREN, pra nje NE=NU me rrëgalla, si dhe përhapje të gjësendit, materies, por edhe të njëjtën kohë të RREN-imit.

Kështu kemi RRNU që baza e kësaj fjalë është NU, por kjo NU është me Rrëgalla, si përhapje RRE/RRA,...+ por edhe NU/NI/NO/NE/NY/NA,...ne

trajtën RRA/RRE/RRI/RRO,...+NU=RRNO, ku jetesa e njeriut për shkruhet si përhapje e NU-mjes në formën RRA-h, RRE, ... pra si lëvizje fizike, livritje nalt poshtë e veprimit të rrasje-s ose rrahjes, ashtu RRNU/RRNO/RRNE,...

Kurse RREKNU,do të thotë RRE-h+KA + NU=RREKNU, fjalë që përshkruan prishjen (pej/PI/PO,...+RISHT=OPRISHT) shkatërrimin, prishjen e tansis ARR/ERR/,... si trajtë RRA/RRE plus NU/NA/NE/NI, ...megjithatë KA NU=K'NU=KNU, na ep veprimin e posaçëm të NU-mjes si KNU, ku ashtu siç kemi dhënë shpjegime për fjalët KSI, si pjesë e posaçme e SI, dhe KTO si pjesë e posaçme e TO; po ashtu KNU është pjesë e posaçme ose e dalun e NU që është KNU. Por e përbashkëti e fjalës KNU është NU, dhe përshkruan veprimin NU sipas daljes si shtese në formën e KRAHUT ashtu KNU, me të njëjtën mënyrë, e strukturë fjalët LNU, VNU, GNU, ...etj.

Po ashtu fjalët; RRAKA/RREK/RRIKE/RRUK,... përshkruajnë përhapjet e materies/gjësendit në trajtën RRA/RRE/RRI duke marrë formë të largimit me të shpejt me të veçanta, ashtu si RRE*EK=RREK, RRI+IK=RRIKE; RRAKA=RRA+AKA,...., etj.

Modeli i ngjashëm i krijimit të këtyre fjalëve është RRIKE; RRAK; RRUKE, është edhe LIKE; LAK; LUK,...por edhe NIKE; NAK, NUK,...si VIKE; VAK; VUK,...etj. Ndryshimi qëndron tek fjalët N; V; RR; L,.. të cilat e përshkruajnë ndodhin IK; AK; UK, EK,.. sipas vetive kanë fjalët; N; V; RR; L,...

Shënim:

Gjuha Turke është shumë e re, e krijuar me ardhjen e popujve Turkishid nga pjesa e Kazakistanit dhe Uzbekistanit, me sulmet ndaj Iranit, Irakut, dhe me pushtimin e shkatërrimin e popujve në Azinë e vogël, të cilët shumica ishin popuj me lidhje të ngusht me gjuhët, Shqipe, Greke, Armene, dhe Persiane.

Me ardhjen e popujve Mongolo Tatar, me siguri pas katastrofës natyrore, ose pandemi me përmasa të medha, në Azinë e Vogël dhe Lindjen e Mesme. Kështu u krijua perzimje e madhe, nga gjuha Tataro Mongole dhe nga gjuhët e vendasve, duke krijuar bazën e gjuhës së sotme turke.

Ne Azinë e vogël ishin popuj të lasht, që kishin pjesë e familjes së zhdukur tashme, që i përkiste Shqipja, të shkume atje se paku këto 6000 vitet e fundit.

Për shumë fjalë turke që gjenden tek popujt e Ballkanit nuk mund të thuhet se janë turke. Kështu shpesh etimologët turk, për një fjalë thonë se është arabe, por kurrsesi nuk e shtjellojnë kur fjalët kanë origjinë nga Ballkani të cilat janë më të shumta sesa mendojnë ata, ose thjesht e arsyetojnë, se kjo fjalë nuk i dihet burimi, Ballkani në kohet e lashta ishte vendimtare për Azinë e vogël dhe Lindjen e Mesme. Marrim shembull të thjesht; *Fjala bashka (bashka) do të thotë Tjerët*, e formuar nga fjalët BA pra (to do) dhe SHKA që ka kuptimin me shku, kështu duke marrë BA nga SHKU-mja, prej nga kuptojmë se kuptimi i fjalës TJERET, bahet kur ata e ëndërrojnë vendin ose SHKOJN., Kurse *bashkalaşım* ndryshim, prej nga në shqip ka kuptimin BA SHKA=SHKO

dhe LASHIM, ku LAshim do të thotë , i Lanun, ose që e kam lan, ashtu thjesht LAsh, Na e lashim atje breg malit lopën,. Dihet që në turqisht ka kuptimin Ndryshim, por në shqipe kjo fjalë BASHKALASHIM merr kuptimin BA SHKO LASHIM, që do të thotë BA SHKO LASH, pra nje fjalë jo fort e pakuptueshme per shqipfolësin.

Pa hy në t ‘hollime tjera, fjalët Kese (kese~ Fa kīse كيسه كيسه torba, torbası, si dhe kesesi ~ Aramaisht kīsā כִּסָּא a.a. ≈ Akadishte, kīsu para kesesi), Kasa, Kusi, *tek*, që shpesh shikohen si fjalë me burime nga Aramishta ose me rrajë nga fjalët e gjuhëve të lindjes se mesëm, është shumë i pavend, ato e kanë rrënjën në Evrop, në Ballkan. Po ashtu TORBA në shqipe TURI BA; gjësend i formuar nga TOR=TURI BA, ...etj.

RRI/RRIT/RRIN/RRIM/RRIS/RRISH/RRIKA/RRIQ/RRIZ/RRIZH

Kemi shpjeguar fjalën RRI me kuptimin bazë të njëjtë me RRA, të cilat ndryshojnë në përmasat fizike të ndodhjes së dukurisë përkatëse. Derisa RRA përshkruan daljen, e përhapjen e materies, gjësendit nga vëllimi me materies , gjësendit, me dendësi të madhe, hapësirë e ngusht me materien shumë të ngjeshur (ARR) në hapësirën e hapur me përmasa kryesisht të medha, dhe në drejtime të ndryshme, por me dendësi që gjithherë e me shumë zvogëlohet. RRI përshkruan daljen e përhapjen e materies, gjësendit nga hapësira e ngjeshur (IRR) në hapësirën e hapur , dhe në drejtime të ndryshme. Atëherë RRI përshkruan përhapjen e materies, gjësendit, në kah e drejtim të caktuar nëpër vëllimin e përafërt cilindrik, ose thënë me drejt në vëllimin e cilindrit ku gjatësia është shumë me e madhe sesa gjansia/gjerësia.

RRIT na shfaqe RRI-tjen, ose përhapjen e gjësendit e gjësendit, materies, sipas veprimt RRA (rra-h në gjuhen standarde) nëpër formën cilindrike I (shembull sikur për përhapjen nëpër një gyp), në largësi që përfundon (T) me shtrimjen IT. Nga kjo kemi fjalët; RRIT, RRITNI, KRRIT, MRRIT, por edhe; RRAT, KARRAT, KRRAT, MARRAT, SHARRAT, VRRAT, VRRET, RROT, KRROT, ...

Nga kjo kemi; RRIT= RRI+IT

RRIN=RRI+IN, ku IN ka kuptimin e njëjtë bazë me AN, por ndryshon në përmasat e ndodhjes së dukurisë sipas fjalës RRI~RRA,

RRIM=RRI+IM, ku IM ka kuptimin e njëjtë bazë me AM (me kuptimin bazë të njëjtë me MA), por ndryshon në përmasat e ndodhjes së dukurisë sipas fjalës RRI~RRA.

RRIS=RRI+IS, ku IS ka kuptimin e njëjtë bazë me AS e cila përshkruan sasinë (SA) të materies, gjësendit.

RRISH=RRI+ISH, ku ISH ka kuptimin bazë me ASH, e cila përshkruan sasinë (SHA) të materies gjësendit.

Nga kjo kemi fjalët; RRISH, RRISHNI, KRRISH, MRRISH, por dhe; RRASH, KARRASH, KRRASH, MARRASH, SHARRASH, GRRASH; FERRASH, ...,

RRIK=RRI+IKA, ku IK ka kuptimin e njëjtë bazë me AK, por ndryshon në përmasat e ndodhjes së dukurisë sipas fjalës RRI~RRA e cila largohet sipas veprimit AK=IK.

RRIQ=RRI+IQ, ku IQ ka kuptimin e njëjtë bazë me AQ, por ndryshon në përmasat e ndodhjes së dukurisë sipas fjalës IQ~AQ. Ku AQ=IQ=UQ=OQ=YQ=EQ, përshkruajnë daljen e gjësendit, materies, ose ngritjen e saj nga niveli i caktuar në largësinë dhe përmasat të përcaktuara sipas zanoreve përkatëse me të cilat shoqërohet Q. Nga kjo kemi fjalët; RRIQ, RRIQNI, KRRIQ, MRRIQ, ...,

RRIZ=RRI+IZ, ku IZ ka kuptimin e njëjtë bazë me AZ, por ndryshon në përmasat e ndodhjes së dukurisë sipas fjalës RRI~RRA: Ku AZ~EZ~UZ~IZ~OZ~YZ, të cilat përshkruajnë levizjen gjatësore zigzake, të gjësendit, materies. Megjithatë Z në përgjithësi përshkruan levizjen shpesh e çrregullt të përbërjes së materies, por në përgjithësi ka lëvizje e cila bije në këndin normal me trupin e njeriut, përkatësit në rrafshin paralele me trupin e njeriut.

Po ashtu kemi;

RRI	RRA	RRE	RRU	RRY	RRO
RRIS	RRAS	RRES	RRUS	RRYS	RROS
RRISH	RRASH	RRESH	RRUSH	RRYSH	RROSH
RRIT	RRAT	RRET	RRUT	RRYT	RROT
RRITH	RRATH	RRETH	RRUTH	RRYTH	RROTH
RRIZ	RRAZ	RREZ	RRUZ	RRYZ	RROZ
RRIZH	RRAZH	RREZH	RRUZH	RRYZH	RROZH
RRIG	RRAG	RREG	RRUG	RRYG	RROG
RRIGJ	RRAGJ	RREGJ	RRUGJ	RRYGJ	RROGJ
RRIJ	RAAJ	RREJ	RRUJ	RRYJ	RROJ
RRIK	RAAK	RREK	RRUK	RRYK	RROK
RRIQ	RAAQ	RREQ	RRUQ	RRYQ	RROQ
RRIV-e	RAAV-a	RREV-a	RRUV-a	RRYV-a	RROV-a
RRIF	RAAF	RREF	RRUF	RRYF	RROF
RRIH	RAAH	RREH	RRUH	RRYH	RROH
RRIC	RAAC	RREC	RRUC	RRYC	RROC
RRIN	RRAN	RREN	RRUN	RRYN	RRON
RRIM	RRAM	RREM	RRUM	RRYM	RROM
RRIDH	RRADH	RREDH	RRUDH	RRYDH	RRODH
RRJIDH	RRJADH	RRJEDH	RRJUDH	RRYJDH	RROJDH
..., etj.					

Si sqarim, marrim disa shembuj;

G(RRITH)

RR(KE)~RREKE~E RREKE ME GRUSHTA:

RRODHI KOHA

RRJEDH~RRIDH~RRADH (RADH)~RRUDHA~GRRUDH~

RRAGA~RRAGA(ALL)~RRAG(AQ)~RR'GALL~RRUGALL~RROGALL

G(RRYJ)~GE(RR)'MELL (pra gjësend i grrym n' mell),

RRAS~RRASH~RRASHT~GU(RRASH)~BU(RRASH)~SO(RRASH)~KR

RAS~RRAC~RREC~BUB(RREC)~TU(RREC)~QY(RRAV)EC~GU(RREC

)~SHU(RREC)~MU(RREC)~KA(RREC)~,,,,, etj.

RRAJ~RRAN-

GURRAN~MURRAN~TU(RRAN)~VU(RRAN)~RREN~RREJ~RRAJ~GR

RAJ~SHURRAJ~SHA(RRON)~PJE(RRIN),,,,,

RREK (ju rrek punës, ku RREK-e=RRE KE, KE RRE, RRAKA=KA RRA-h),...

RROGAQ, RRAGAQ, RRIG, RRIGALAC, (RRIG-RREG- me kuptimin GJA=EGJ=EG e RRE-me, ose RRI gjësendi G),...

Lexuesi mund të gjej në përdorimet fjalet në tabelë nëpër të folme të ndryshme, e toponime.

ARR/ZE

FLAKTË=f(LAK)T

ZJARRTË = zj(ARR)T

KARRIc=k(ARR)ic

NXEHTË = n(XE)T=n(XE)t=n(XEH)T=n(ZEH)t=n(ZE)ht=n'ZE't=ZE

ZEU=(ZE)U=ZE

ZEUT=(ZEU)T=ZEU=ZE

ZOT=(ZO)T=ZO

MZAT=m'ZAT=m'ZA't

RRI, ka kuptimin e kundërt me IRR, derisa IRR ka kuptimin nja hapësin e madhe me hy në ARR, por tash trupi me përmasa të mëdha të gjatësisë por jo me trashësi, ashtu duke u kthye në nje sipërfaqe e afërt me cilindër të zgatun, kështu nuk kemi; ARR, IRR.

Ana e kundërt e ARR është RRA ku gjësendi, materia kalon nga gjendja mshelt duke u zgjanu/zganu dhe u shtre në hapësirën/hapsinen për rreth, duke u zgjanu (zgja*anu), duk u rrit, duke/tuj n'zan/n'xan hapësin me të madhe.

Kështu derisa ARR=IRR është grumbullim , ngjeshje e materies gjësendit në hapësirën me vëllim të ngusht, duke u ngjesh e tkurr (lexo; t'KA'ARR=t'ku'URR) në një vëllim të vogël me një materies gjësend shumë të ngjeshun.

Fjala IRR është mbledhje ngjeshje kurse fjala RRI është e kundërt zgjanim, shtrimje, prej nga shpjegohet fjala RRI, por edhe RRIT, RRIS (ku shprehet, përshkruhet sasi /IS=SI/ e dukurisë RRI, prej nga kemi; RRIS=RRAS=RRES=RRUS) si dhe RRISH.

E njëjta fjalë ka kuptimin RRI, pra unë RRI I Unjun/ungjun, por edhe RRIT në kuptimin NA U RRIT DJALI).

Veprimi RRI përshkruhet si zgjanim/zgjerim i materies gjësendit, me të njëjtin kuptim e veprim RRA, RRAH, por po ashtu dukuria e RRITJES përshkruhet si sasi e RRIT, ku ES=SE na ep sasinë e RRit-je.

Nga kjo RRIT=RRAT =RROT=RRUT=RRYT kanë të njëjtën kuptim, prej nga edhe fjala RROT ka kuptimin e RRO=RRA zgjanimit të materies se gjësendit, sikur kur vepron veprimi i RRA-hjes. Kështu RRO, si RROKJA=RRO*KA, prej nga kemi veprimin e zgjanimit/zgjerimit të materies se gjësendit, sikur kur veprohet RRA-h, por tash në hapsinen/hapësirën përreth njeriut, në hapësirën rrethore, ashtu duke na dhënë RRO.

GURRA/SHKATERROJ/MURRA/MURRIca/SHURRA,..

Nga kjo të gjitha fjalët të cilat përmbajnë ARR,ARRA, RRA nën kuptohet se e përshkruajnë mbledhjen, grumbullimin e materies, gjësendit, dhe e kanë pamjen e përafërt me ARR-en.

Natyrisht secila fjalë që përmban pjesën RRA, paraqet përhapjen e materies, formës, gjësendit e cila i (n)gjason ARRE-es, e cila mund të jetë e në formën e ARR-es pra frytit të ARRES por ashtu me përhapje, me shtrirje të tillë, ashtu si forma e gjësendit që fitohet nga RRA-hja /RRE-hja.

Kështu me pak dallime, kemi përshkrimin e formës me fjalët

URR, URRU, RRU

ERR, ERRE, RRE

IRR, IRRI, RRI

ORR, ORRO, RRO

YRR, YRRY, RRY

Natyrisht nga këto kemi shpjegimin fjalëve si;

GURRA; GURR (shiko në pjesën e 5, GUR/GURR), na përshkruan GU (gju, i formës GJU=GU=GA=GJA=,...) e futne në URR, prej nga URR=ARR=ERR=IRR=ORR,.. prej nga kemi;

GERR; GARR; GURR; GIRR, GORR,GYRR,...

Por; SHERR (SHERRIc, ‚M’shtjERR=ME SHTIJE në ARR(ERR)...) SHURR (shurran, shkurran, shkurre,...), SHIRR /SHURR/SHARR/SHERR,...

. Pra, nga kjo kemi SHE=SHU=SHI=SHO=SHY,...., nga sasia e materies, zhvendosjes së gjësendit, si dhe gjendjës në levizjen e përjetshme, shtjellore, ashtu me sipërfaqen e jashtme me rrgalla, pra sipërfaqe jo e lëmuar por e vrazhdë, ashtu me pamjen e gëzhgjës së ARRE-ës).

Nga kjo kemi; SHKA=SHKO,.. si SHKATRROJ, prej nga SHKA(SHKO,...) T*RROJ/ARROJ, pra gjësend që përhapet del nga Arra në trajtën RRA prej nga kemi SHKO T'RRAJ, pra SHKATERROJ,...etj.

Lexuesi mund të përgjithësoj për të gjitha fjalët tjera, si dhe të ndërtoj fjalë të tjera që do të jenë të kuptueshme për njohësin e shqipes, si; T'ERROJ, NGAT'ERROJ (NU GA/GJA T'ERROJ, ku ERROJ=ARROJ pra e kthen në trajtën përkatësisht formën e ARR-es.).

Shkurre=SHKU në URR duke nmaru nje/ni tansi, të tillë që është ndërmjet URRE dhe SHKUMJE të formë URR, ku URR ka kuptimin e njëjtë me fjalën ARR

Prej nga SHKARR, SHKORRE, nga merr kuptim Shkorret.

Të ndalemi tek; shqop, Shqopisht. (ang. Heath),

KARRABISHT

Karrabisht quhet nje insekt, me trupin e ndërtuar nga substance qelqore, si gëzhjojë e forte, si dhe me gungëza të tilla, e cila na përkujton ARR-en. Pra e fort dhe me rrëgalla është trupi i këtij insekti të dëmshëm. është shumë i rrezikshëm për njerëzit, sidomos kur mund të hyj/hin në biren/vrimën e veshit, për këtë, gjermanet e quajnë ohrenschlöpfer si dhe ohrenwurm, pra me kuptimin në shqip, Krymi i veshit ose veshje e brendshme e veshit. në pamjen e trupit të insektit dallohen dy veti kryesore, trupin me rrgalla, në formën e arr-es, pra pështjell/pshtjell me gezhoja, dhe dy brina në pjesën e masme (mrapped) që janë në vend të bishtit. Kështu kemi ARR*BISHT, prej nga u krijua emni KA ARR*BISHT prej nga kemi KARRABISHT

Megjithatë me bashkimin e fjalëve KA ARRA BISHT fitohet fjala KARRABISHT e cila na ep pamjen e vërtet të insektit kështu në fillim krijohet fjala KARRA, ashtu me kuptim të njëjtë; KERRI ose KERRE, që e përshkruan sipërfaqen e mshelt dhe të ngjeshur përbrenda sipërfaqes që përmbledh hapësirën nëpërmes sipërfaqes me rrgalla e krijuar me tingullin RR, ku guha/gjuha e e prek shpesh me shkunjë/shkundje duke treguar me këtë prekje sipërfaqen me rrgalla, sipërfaqen e ashpër.

Pra, me bashkimin e tillë, të këtyre fjalëve krijohet KARRA, e cila krijon formën të tillë gjeometrike, si KA ARR*RRA, pra kemi ngjeshje në formën ARR dhe kemi përhapje të asaj ARR , në formën RRA, duke na dhanë/dhënë pamjen e ARR-ës të Shtypur në formën ARR *RRA. Prej kësaj kuptoj se në këtë emër/emen mshfen ose nrydhen me shumë fjalë si KA ARR RRA BISHT, pra KA (trupin) ARR dhe RRA (daljen nga kjo arr-e në formën e Bishtit)BISHTIT.

Kjo fjalë u krijua nga Dardanishtja; KA ARRA BISHT, nga forma tjetër KA ARR BI ISH, kështu si BI ISH si dhe KA ISH BI ARR,...

BUBRREC

Karrabisht quhet nje insekt, me trupin e ndërtuar nga substance qelqore, si gëzhojë e forte, si dhe me gung'za të tilla, e cila na perkujton ARR-en. Kjo ishte fjalia në shtjellimin e emnit KA-ARRA-BISHT, kështu pjesa ARRA ka zene vend qendror në fjalë, po ashtu si zënë vend qendrore në trupin e insektit. Kështu me të njëjtën mendësi e kemi emnin BUB*RRE* EC. Nga kjo kemi BUB me kuptimin BU+UB ashtu si BA+AB, BE+EB, BI+IB, BO+OB, si dhe BY+YB, nga kjo kemi BA=AB, pra të gjitha BA dhe AB ka të njëjtën kuptim, ndryshimi qëndron me kahun e lëvizjes se veprimit BA në krahasim me vështruesin. Natyrisht sod/sot në shumicën e fjalëve forma AB gjendet në fund të fjalës, por që banë/bënë të njëjtin kuptim me BA.

Nga kjo BU kemi bamjen e gjësëndit, veprimit, ose burimit i asaj që quhet BU gjendet kryesisht në brendësin e trupit, gjësëndit, tokës, pra gjendet në sipërfaqen e trupit të gjësëndit, dhe buron prej asaj ane. Nuk, është e mahnitshme se fjala Bunar është shqipe, nga BUN=BAN, ashtu si BUNAR=BANOR.

Si dhe BUB=BAB =BEB=BIB=BOB,...etj., janë veprime të vazhdueshëm të veprimit BU, BO; BA; BE; BI...etj.

Pra me përsëritje dy here të B, sikur përshkruhet shumësi i veprimit BU=BA=BE,... por na (j)epet forma e tillë, e mshelt prej nga fillon e maron/mbaron me veprimin BU ose BA, BI, etj.

RRE është afrime me RRA, ashtu si ARRA /ERRE por tash RRE+EC na ep levizjen me RREBE, të bubrrecit (por është pa kuptim Bubu*rrec) por edhe ndërtimin e trupit të tij me rrgalla, nga materiali qelqor ashtu si një ARR-e, por tash nuk kemi ARR, por ARREC=ERRE=RREC, si tek KARRABISHT, por na ep formën BUBERREC, ashtu duke përfshi ndërtimin e vogël dhe me veçori të trupit të tij, si bubERREC, si dhe k(ARRA)bisht. Megjithatë (bub)RRE+EC merret me shumë me lëvizshmërinë e tij.

Mane men:

Te gjitha fjalët me; ERR, ERR, URR, URRU, IRR, IRRI, ORR, ORRO, YRR, YRRY, ARR, ARRA por edhe ARR(zanore), ERR(zanore), IRR(zanore), YRR(zanore), URR(zanore), ORR(zanore) si dhe RR, paraqet sipërfaqen me gunga, ashtu të afërt me pamjen e gëzhojës/gezholja se arrës, e cila me pak fjalë e përshkruan hymjen e gjësëndit në hapësirën të mshelun në sipërfaqe e cila është e vrazhde me gunga ose rrgalla. Kurse në pjesen RRA paraqet dalje nga hapësira/hapsina e mshelt me sipërfaqen me rrgalla, duke u perhap duke dal nga 'RRA-mja' fjalët ERR, T'ERR, K'ERR, M'ERR, M'ORRA, SHE'ERR, V'ERR, VORR, VARR, MORRI/MORRA (insekti i ngjashëm/gashem me

Pleshtin), Hirra, kitrra, rrshiqi, tarrtullaqi, shkrrapla, skrraja, marrja, shtrraku, vrraga, rruga, gurra, murra, therra, ... etj.

Paraqesin dhe përshkruajnë afërsisht formën si perkufizimin ma nalt (N'ALT) që e thamë më parë.

KARRABOTH/KARRAMOTH

Karraboth e përshkruan formën KA ARRA BA THY, në kuptimin KA ARRO OBO OTH ashtu duke krijuar KARRABOTH, megjithatë fjala BOTH/BYTH/BATH/BUTH/BETH,.. nuk përshkruan jo vetëm BOTHEN/BYTHEN/BETHEN por e përshkruan formën e BA-me nga THY-mja.

Emni i lashtë BYTHINIA (* (Megjithëse ky emen mund të mos jetë me kuptim shqip në rastin e toponimit në Azinë e vogël, por si fjalë është plotësisht nga shqipja e lashtë) nuk përshkruan formën e prapanicës, por e përshkruan në përgjithësi gjësendin, reliefin, formën e krijuar nga thymje e veçantë të sipërfaqes. Ndryshimi i fjalëve;

LYTH

BYTH

MYTH

VYTH

,... na ep format e veçanta, të thymjes. Rrjedhimisht, me të njëjtën mënyrë/logjik si, LNU, që e përshkruan veprimin e NU-mjes në formën e tillë, sipas kuptimit të fjalës L/LA/LY/LU.... , po ashtu VNU, KNU, SHNU, GNU,..., etj., përshkruhen mënyrat e NU- mjes të shkrime në vetitë dhe kuptimet e fjalëve, SH; K; L.; G; V,...etj.

Nga kjo shkrirja e formës ARR dhe RRA si dhe format; MOTH, BOTH, ose M(zanore)TH dhe B(zanore)TH, krijojnë tansi të tillë të pandashme, duke përshkruar gjësendin i cili ka thymjes të tillë për edhe ka sipërfaqe me rrëgalla/rrgalla ashtu si gëzhoja e arrës, Dhe materiali që ndërton sipërfaqen B(zanore)TH dhe M(zanore)TH ose V(zanore)TH , L(Zanore)TH,... , kur bashkohet me (zanore)RR, ose RR(zanore) do të thotë se ky materialë/gjësend/materie në formën BYTH/MYTH ka marrë formën e mbledhjes tkurrjes ose të shpërhapjes apo daljes nga ajo formë e ARRes si RRA-H:

Duhet të mos harrojmë forma URR=IRR=ORR=ERR=YRR,... kan kuptimin e njëjtë me ARR por ndryshojnë vetëm hapsina e shtrimjes dhe zhvillimit të dukurisë, veprimit ose gjendjes se formës.

RRZU/RRXU dhe rrjedhimet tjera

ZU~RR(ZU) kështu RRA kemi RR(A) prej nga kemi zgjerimin daljen nga materia e ngjeshur dhe e mledhun në një vëllim të vogël, pra, dalje nga ARR, ku mban materie me dendësi të madhe, hapja e saj në hapësirën mbi tokë, ose jashtë trupit ARR, jashtë gjësëndit, mbi sipërfaqen e tij, e përkufizuar si A, prej nga kemi RRA si e anasjelltas e ARR. Ngjashëm kemi RR(fjale) ose RR(pjesë e fjalës), prej nga marrim ZU~RR(ZU). Si rrjedhim do të mund të bënim përafrimin me fjalët RRAZU~RRIZU~RRIT(ZU). Me po të njëjtën strukturë ndërtohet kuptimi RREZU, siç themi; *Ka RREZU dilli permi majën e Rosalis*. Me RR(ZU) kemi zgjerimin përhapjen shtrimjen e madhe në kohë dhe hapësirë të veprimit, dukurisë, gjësëndit ZU/XU, prej nga kuptojmë se ky veprim shtrihet, zgjerohet, përhapet sipas dukurisë RR(ZU).

Ne koft se do të kishim (ZU)RR atëherë do të kuptonim se veprimi ZU/XU ngjeshët, rraset në një vëllim të vogël, me materie, veprim ZU/Xu tejet të ngjeshur dhe të futur në brendinë e gjësëndit që ka sipërfaqe të vrazhde dhe e cila ajo vrazhdësi gunga-gunga është krijuar si veprim i forcave të tkurrjes përbrenda vëllimit është dinamike, i lëvizshëm, dhe ngjeshët fuqishëm drejt zvogëlimit të hapësirë dhe tej ngjeshjes, të veprimit, formës, gjësëndit ose materies.

Nga kjo, ZURR~ZORR, por edhe ZARR~ZJARR ka kuptimin që krejt lëvizshmëria gjatësore Z sipas ZA~ZU rraset në brendinë ARR/URR dhe ngjeshët atje duke u tkurrur në maksimum, teorikisht deri në zhdukje.

Nga kjo përgjithësojmë për RRJEDH/RRJEDHIME, duke marre RRI~RRE~RRIE~RRJE =RRA/RRE/RRY/RRU dhe kuptimin EDH=DHE=DHA=DHU=DHI=,... sipas kuptimit DHA, e nga kjo DHIM=DHAM pra DHIM=DHAM=DHOM=DHUM=DHEM=DHYM,.. përshkruan DHA-njen por në mjedise të ndryshme në krahasim me njeriut i cili e përdorë fjalën përkatëse, si dhe në krahasim me hapësirën, shembull; U në brendësin e gjësëndit ose nen sipërfaqen rrethuese- DHUM, në hapësirën mbi tokë, ose mbi gjësënd DHAM, qashtu si; NA DHAM SHUM PO GJA NUK BAM... etj. Shpjegimet e hollësishme i kemi dhënë perzgat krejt librit.

KOPRRAC

a) Koprrac

KOPRRAC përdoret KOP/KAP+RRAC ku pjesa e parë përshkruan veprimin KAP=KOP, kurse pjesa RRAC e përshkruan përhapjen e KAP/KOP-

jes në trajtën RRA, por në sasi të paktë, të cilën e tregon ose përshkruan fjala AC=CA. Kështu ma nuk kemi me sasi të AS=SA, ASH=SHA, por me CA=AC. Megjithatë krejt pjesa (KOP)RR na ep futjen ose rrasjen e formës/veprimit KOP në (A)RR, ashtu duke marrë trajtën KOPRR*AC ashtu duke marrë formën KOP-ne ARR, pra krejt forma KOP e parashkruar kopRR, merr formën e ARR-es e mandej pjesa KOPRR, shpërndahet (kop)RRA, në këtë formë si KOP e futur në ARR në sasinë AC.

Si shembull thjeshtues paramendoni KEP-en, pra fruti i KEP-es i cili merr sipërfaqe të arrës, si **KEPRR**, nga kjo paramendo një KEP me pamje afërsisht të Arr-es prej nga do ta kishim një Kep -ARR, prej nga mandej kjo do të zgjanohej, shtrihej si kopRRA=kepRRA në sasi kepRREC ose kepRRAC, kështu krejt ajo kep në trajtën e ARRES ose me drejt me sipërfaqen e Arr-es do të zvogëlohej, pra ‘zgjanohej’ në tkurrje në sasi; AC=CA, prej nga RRAC/RREC/RRUC/RRYC/RRIC,.. fjalë të cilat përdoren edhe sot.

Shembull kemi;

RREC, KARREC,
RRAC, RRACAJ, KARRAC,
RROC, KARROC
RRIC, KARRIC.

...., etj.

Shënim: TAMA/TAMAQ/ MAQ

Kështu TA MA ose T’AMA, përshkruan kuptimin të; AMA, ku AMA përmban dy dukuri të bashkëngjitura si; AM dhe MA, në kuptimin e MA-jtjes dhe AM-tjes duke ju dhan/dhënë ky veprim sistemit kryesore, pra njeriut/përshkruesit të dukurisë, veprimit, gjësendit, i cili e përshkruan veprimin e MA-jtjes. Kemi; Tumaq, Tamaq, Tema,...., etj.

Shënim: Fjala TAMAQAR është fjalë e huaj, pra nuk është shqipe, po ashtu fjala QARE, shembull; a)**Dola me për qare**, b) **me ba naj qare**, thjeshtë është fjalë jo Shqipe, dhe nuk duhet të përdoret. Megjithatë fjala TAMAN, TA MAN, janë fjalë tansisht Shqipe, pa kurrfarë dyshimi.

Shembull, në Kosovë përdoret më shumë;

Dola per Hall,

Me ba naj hall

Kam hall

Mkan kap hallet ,...., etj.

Ta man erdhi koha

Taman asht ba nuk mun shkon ma anej,...

Ta man është e kuptueshem dhe në përdorim të gjërë në shqipe.

MAQ

A mund të jetë kjo fjalë shumë e lasht, nga proto-Shqipja, pikërisht se kemi ndërtimin sipas renditjes bashkëtingëllore – zanore-bashkëtingëllore ?!

TA; MA; QA dhe T'AMA QA, të A MA QA, ..., por të njëjtën kohë të përshkruaj veprimin MAQ, e cila përshkruan MAjtjen =MAQ. Pra, na e jep të dhënë; ai që MA, i cili shumë e ka të zhvilluar shqisën e MA-jtjes , i cili nuk është MAJT-es i thjesht , por diçka më shumë, me egër, me ashpër, me vrazhdë, i cili është MAC, MAQ, Prej nga kemi; TA MAQ, pra MAN, por tash në kuptimin e daljes DUQ, si shtesë e Qi-tun (QiT'T'AN), e cila formë fizike është më tepër se qaq sa është për tu thënë MA, ose KA, ose DA, ose RA, ose QA, ose LA, ose VA,... dhe na ep pjesën e dalun/dalur të formës fizike/gjeometrike e cila gjendet para folësit, dhe është e qitun, e qamë, e qume, si; AQ, EQ, OQ; IQ; UQ; YQ, prej nga kemi; MAQ, MUQ; MIQ; MOQ; RAQ; KAQ; TAQ; LAQ; VAQ; QAQ; DAQ; ..., etj., sipas KA + AQ=KAQ, QE+AQ=QAQ, RA+AQ=RAQ, dhe MA AQ= MAQ. Pra ai ma aq shumë, prej nga kemi; MA + AQ= MAQ.

MJETE

Kur e përdorim fjalën MJETE pune , nën kuptojm si ME JET, gjesend qe e MA JETEN, ku JETA ka kuptimin bazë ME MET/(forma e shformuar MBET)

Nga JET~MET

Pej MJETE don me than M'JET= ME JET, sic themi ME JET N'LLOQ, por edhe ME JET N'KET BOT prej nga kemi JETA e JETUME, ose MA JETEN në kuptimin MA METJEN=MBETJEN ose thjesht gjesende te cilatr kan MET/MJETE.

MET dhe JET kanë kuptimin krejtësisht të njëjte, por e opseshkruajn IET në forma të ndryshme, prej pikveshtrimeve të ndryshme, derisa MET ka kuptimin MA ET, pra MAT= MA AT, thjesht duke e tkurrur kuptimin në MA-jtjen e shtrimjes në largesi/gjatesi kohe, gjatesi fizike, në AT, dhe ET , po ashtu në UT, OT; YT, si MUT; MOT, MYT, si dhe JUT; JOT; JYT, të cilat e përshkruajn zhvendosjen e numrin 1 personit, gjesendit nga I në J nëpër gjatesin fizike AT, ET, UT; IT; OT; YT.

Literature:

1) *Russian Etymological Dictionary (Russian Studies)* by Terence L. B. Wade (Author), ISBN-13: 978-1853994142, ISBN-10: 1853994146
publisher : *Theophania Publishing (August 9, 2011)*

Language : English
Paperback : 414 pages
ISBN-10 : 1770833005
ISBN-13 : 978-1770833005
Dimensions : 15.24 x 2.39 x 22.86 cm

2)
Roots of the Russian Language: An Elementary Guide to Wordbuilding by
George Z. Patrick, ISBN-13: 978-0844242675; ISBN-10: 0844242675

3)
Russian Etymological Dictionary: Volume 1
English edition by Vitaly Shevoroshkin (Herausgeber), Cindy Drover-
Davidson (Herausgeber), Vladimir Orel (Autor)
Publisher : Theophania Publishing (9 Aug. 2011)
Language: English; 414 pages
ISBN-10 :1770833005
ISBN-13 : 978-1770833005
Dimensions : 15.24 x 2.39 x 22.86 cm

4)

The language of Phrygians: description and analysis by Vladimir Orel
Year:1997
Edition: 1
Publisher:Caravan Book
Language:english
Pages:501 / 252
ISBN 10: 0882060899
ISBN 13:9780882060897

5)
Albanian Etymological Dictionary, by Vladimir Orel
Publication Date: 31 Jul 1998
ISBN: 978-90-04-11024-3

PËRMBAJTJA

LIBRI 2	33
KERVETI/KREVATI/SHTRAT	34
ZGAFELL	36
SUNON /SA NON, SUN/ SAN	39
Disa Emna vendesh	41
Shënim: DESHTIMI	42
CUKLA/SUKLA/SHUKLA	43
SHEMULL (shembull)	45
DENU/DENOJ	46
HARRNOI	46
Pasqyr, Shqyr, Shqyer, Shqyrtoj	47
EMEN/AMEN	48
SHKODRA	49
KALLEZOJ/TREGOJ	49
EKS	50
(N)gatjen, (n)gutjen, (n)gitjen, (n)getjen	53
<i>(n)gatjen, (n)gutjen, (n)gitjen, (n)getjen, (n)gotjen(*)</i>	53
<i>(n)gjatjen, (n)gjutjen, (n)gjitjen, (n)gjetjen, (n)g jotjen (*)</i>	53
LIBRI 3	55
BROKEN / BRECHEN	56
TRAVEL	63
DEDUCT	65
Critic (ang.), KRITIK	66
Pse fjalët; HARPA dhe RAPID janë nga gjuha SHQIPE	67
CURLY / LOCKig (KURLI, LUK-ig)	69
EKS	70
(N)gatjen, (n)gutjen, (n)gitjen, (n)getjen	73
<i>(n)gatjen, (n)gutjen, (n)gitjen, (n)getjen, (n)gotjen(*)</i>	73
<i>(n)gjatjen, (n)gjutjen, (n)gjitjen, (n)gjetjen, (n)g jotjen (*)</i>	73
Do (disa) fjalë angleze me rrënjë shqipe	73

Nga, Abruptly, Deaf, Dear, Day, Deal, Daily, kemi;	73
Deaf, Dear, Day, Deal, Daily	73
LIBRI 4	75
Etimologjia e emnave; KUMULLA/KULUMRIA	76
SHKELQEN	80
AR/ARKA/ARKOJ/NGARKOJ/HANGAR/HANGERKA/HANGER	81
Kuptimi fizik i përfshirë në fjalën-SHFAQ	83
A është shqip fjala Strofullog?	84
STRELL, STRELLC, STROLL,...	87
GATHEM/GAQEM	88
GJUR/GJURIQ	92
Shënim (Patëmeta/patembeta)	93
Qysh u krijua fjala QELBESH/QELB	94
GRUDA	103
GRU, GRA	103
Shënim:	105
QUBA/KA+QUBA	105
QEF/QIF/QOF/...Q(zanore)F,...	107
Endacak/enacak	108
DA/DAN/N'DA/N'DAN	109
SI u krijuar fjala SIPER	110
(shënim): BARR/BARREN	111
Periudha	111
TRULLIM/TRILLIM/TRILLIME	111
ARBAN	112
FORC-a/FUQI	112
SkjaRime shtesë për KUPT/KAPT/KEPT/KOPT	114
SATRAP,	114
Zemërim/zemëruar (zemrak)	116
Zgerdhi/Zgërdhirë	116

Libri 5	119
ELE/ELLE/JELE/VELE	120
FEMEN/EMEN	124
MAN/MANAFERR (<i>Rubus fruticosus</i>)	125
LIZA/LEZE/LUZA/LUZMA/LEZET	126
MONA LIZA	126
SHALQIN/BOSTAN	127
MARE (<i>anglisht</i>)	129
KAL/KALOJ/KALEROJ/KALIROJ	131
PASHAT (<i>SHYT/SHAT/SHUT/SHIT/SHET/SHOT</i>)	131
VJERRI/VJERRA (<i>VJEhRRI dhe VJEhRRA</i>)	135
Marimi i fjalëve me ndryshime të pakta në formën e përngjasimit/gamje, pergamjes	136
Dremitje	137
DEPERTOJ (DA PER TEJ; DE PER TEJ,...)	138
DE/DEJA	140
Përgjoj	140
MARDHi/MERDHi	141
MORTH	142
Shënim: Vetëtima/Vetima	142
SHEFAQOK/MSHEFAQOK	144
Shtjellime rreth fjalës: Gajshmeni	145
FJAL/FALJE gajshmenit dhe dallimet.	146
KRANE	147
Duhet të shkruhet NIPAT e jo Nipërit	147
Qortova/Qorr/QERR/QERRATA	147
AMEL/TE AMEL/	150
Themra / Thembra	152
Çka do të thotë ET?	152
QU/QUBA/KAQUB/	154
MA (ME, MI, MY, MU, MO, kanë kuptim MA-jt)	154

AM (EM, IM, YM, UM, OM, kanë kuptim AM-ajt).....	154
Pse dallimet ndërmjet AL dhe LA, dhe cilat janë ato?	156
<i>Shkermog</i>	157
MA (ME, MI, MY, MU, MO, kanë kuptim MA-ajt).....	157
AM (EM, IM, YM, UM, OM, kanë kuptim AM-ajt).....	158
MASA/MES/MIS/MIDIS.....	160
Nga AP.....	163
Kurth	164
CK/SK/SHK.....	166
Cikërrima.....	166
KNAP.....	167
LIBRI 6	169
Mënjanoi/ MENJANOI.....	170
SHPLU/SHPLOJ/SHPALLOJ	171
MBURR (M'BURR).....	173
MERZI / MERE(MERRE).....	173
<i>Pjepni dhe kuptimet tjera bazike</i>	174
<i>(Ma)rimi i fjalës JE</i>	177
SHQELM/SHKELM.....	178
ANDROMAKA.....	179
Përpiqej/përpijek.....	180
Pse duhet të përdoret fjala BOLL ?.....	180
TU, TUJ.....	180
Let/thjesht/kollaj	181
GRI/AKULL.....	182
DUKURI/DUKURIS/DUKURISH.....	183
Godhë (Gjodh/gjedh/gjadh/gjudh).....	183
KNELL/KFJELL	186
KFJELL	186
Përdorimi DA në fund të fjalës	186

DA/NDA/SHPERENDA	188
MAHI.....	191
AHU/AHI	192
LIBRI 7	195
Do veçori fizike, e gjeometrike të; LE'VIZJE dhe LI'VRITJE	196
Një ligj i padukun në strukturën e fjalëve.....	201
Minerva	202
Ta kqyrim emnin e HERAKLES	203
RAG/RRAG/VRAG/VRRAG,.....	204
ZYMT/ZYM,.....	206
SIT/SHIT	207
BI/BIJ/BIJA/BIR	208
ETNI	210
DJEM.....	210
SCAR (SKAR)/SCARS/SCARB	211
AFRO/AVIT/,...,AVT	213
KLEMEN/KELMEN	213
Bjeshkët e Nemuna.....	215
Ngurroj.....	216
PRANOJ.....	216
BISEDA	218
NGJAR/ (GAN/NGJAN).....	219
MALIER	220
Maronea	221
DAMAGON	222
LEON.....	223
AINIANEN.....	223
ORMENIOS (duhet të nohen në Librin Per emnat e Zotit).....	223
Phlegra/Legra	224
LOK.....	225

ZG/GZ	225
Krijime nga fjala ARDH ,,,, si (zanore)RDH(zanore)	227
Shkardhë	227
HARDHUC	227
HALLK	229
GULLUMUQ/GRUMULLUQ/RUMLLUQ (RUMLLUK)	230
PJESë /MJES/MIRMJES	230
Paraqitja grafike në rrafshe e; (zanore)P dhe(zanore)P	234
PJET/TATPJET	236
KESHTU/KSHTU	237
MAZUN	237
Domethënia e krijimi i fjalës NUMER	238
Nxansi/nxënësi	239
Kopshti	240
QELIZA~QEL	241
GAN/NGJAN	243
GALAN	243
MJES, MIRMJES	244
KAPSI~KAP~KOP~KEP	244
ZHBIROJ/BIROJ	245
GURI/GAR/G'R	246
GERSHAN	249
GERVESH/GERVISH/G'Rvesh/G'Rvish	253
QOSHME/QISHME/QASHME/QESHME,...	253
NOQ/NIQ/NAQ/NUQ	254
DERRNEK	255
HENEK	256
VERNIK	256
BRINI I LECIT (në bjeshkën e Kaliqanit)	257
Bregu i Falqjanit	257

Lugu i LKENIT	257
Zhegina	257
RUDAK	258
PADESH	260
BRRAKA (ngjitur me Majën e Lecit)	260
LUGU i HANIT	261
GJOLLA	261
SHOSHANI/SHOSH	262
Si u formuar fjala SHOSH?	263
KRONI I BIZGJENIT/BISGJENIT	263
Gogelzeza (te Gropat)	264
BOQ/BUQ/BEQ/BIQ/BYQ	265
Qeshme (qesme)	265
VETMUME	267
SHTIZA	267
CURRIL/CURRJEL/CORR/CORRJEL/CIRR/CIRRJEL,...	267
Përsëritje për kuptimet e; SHAQ/SHAQE	268
Përcjell/Percjell	269
Percjell	270
Dengla	270
Vërtetime e kfjellime MOQ/BOQ	271
HARLISEM	276
OQ/HOQ	277
VEMJE	277
KERLESHEM	277
Libri 8	279
YN/TYNE	280
Këqyri dhe analizoj	280
PER/PAR/PUR/PIR/POR/PYR,...	281
DAT/DUT/DET/DOT/DIT/DYT	281

RADH~R(zanore)DH	283
ARDH~(zanore)RDH	283
GUR~GURR	283
RREKNY (rreknu/rrekno/rrekna)	285
Shënime:	286
GLA/GAL~VLA/VAL~KLA/KAL	286
FTU	290
SHKURT	291
SHKENDIJA	292
LIBRI 20	293
RRE	294
RRI/RRIT/RRIN/RRIM/RRIS/RRISH/RIKA/RIQ/RRIZ/RRIZH	296
ARR/ZE	298
GURRA/SHKATERROJ/MURRA/MURRIca/SHURRA,,	299
KARRABISHT	300
BUBRREC	302
KARRABOTH/KARRAMOTH	303
RRZU/RRXU dhe rrjedhimet tjera	304
KOPRRAC	304
a) Koprrac	304
Shënim: TAMA/TAMAQ/ MAQ	305
MJETE	306

Katalogimi në botim (CIP)

Biblioteka Kombëtare e Kosovës - Pjetër Bogdani

811.18'373.6

Sutaj, Abedin

Msheftësit e gojës (5) : (guha shype dhe kuptimi i fjalëve t 'saj) /
Abedin, Sutaj. - Prishtinë : Lena Graphic Design, 2022. - 316 f. :
ilustr. ; 25 cm.

Gjuha shqipe – Etimologjia

ISBN 978-9951-29-123-1

Aleph [000104642]